ZÁRT ANYAG!

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 JANUÁR 4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Új év küszöbén

Abban a könyörtelen körforgásban, mellyel az idő az évszakok újrafordulását megismétli, állandó útjelek, előre, hátra tekintő figyelmeztető táblák a naptár pirosbetűs számai, az ünnepek. Napok, évek, évszázadok múlnak, generációk nőnek és halnak el, az idő örök ismétlődése azonban felidézi a késő utódokban az elődök hangulatait, fiatal és öreg találkozik olykor egy pillanatra karácsony, husvét, vagy újesztendő mérföldkövénél.

A sokat koptatott szó, vagy gondolat rendszerint frázissá válik, különösen, ha nem örökérvényű igazságot jelez, de még ha igazsága maradandó, akkor is közhellyé lesz. Csodálatos azonban, hogy az ünnepek misztikus hatása, újra meg újra megismétlődő friss öröme, hangulata, értéke nem csökken semmiféle viszonyok között. Örömben, bőségben alkalmat ad örömünk kifejezésére, bajban reményt, vigaszt nyujt.

Újesztendő napja, évek változásának forduló-

Szegények karácsonya a Vigadóban. A megajándékozottak nevében egy angyalruhás leányka mond köszönetet a Főméltóságú Asszonynak

pontja, a mult és jelen kísérteties kézfogása a reménykedés mellett azonban valami mélyen borzongató emberi érzést ébreszt. A remegő aggodalom találkozik a soha el nem haló reménnyel szilveszter éjjelén, az elmúlt rossznak kivetése podgyászunkból jólesik, mert hátha fordul a sorsunk. Bosszút állunk a nehéz multon és akarjuk e pillanatban a szebbet. Lezártuk a számadásokat, úgy érezzük, hogy csak jobb jöhet, mint amit elhagytunk.

Az általános elmélkedés közepette azonban egy határozott tanulságra s biztató előjelre is rámutathatunk. Nem elég panaszkodni, tenni is kell valamit céljaink érdekében. Ami a kicsire vonatkozik, az érvényes a nagyra is. Ami hiba az egyén háztartásában, az hiba az állam életében is. Takarékosság, erkölcs, munkaszeretet és kitartás szükséges a viszonylagos sikerhez is. Mert hogy mi a siker, azt nehéz megállapítani. Bizonyos körülmények között a győzelem is felérhet egy balsikerrel, bizonyos körülmények között alá nem merülni, hitünket megőrízni nagy sikert jelent.

A nemzet előrehaladt a maga útján, öntudatra ébredt, megismerte a lehetőségeket, megismertette a világgal felfogását, mely szerint Trianonba bele nem nyugszik és a világ lassan elhiszi, hogy a magyar népnek igaza van, amikor tiltakozik a nagy igazságtalanság ellen.

Azok a rétegek, amelyek a nemzet legértékesebb tulajdonságait fejezik ki és őrzik tovább, legutóbb a székesfővárosi választásokon, tíz év óta először adták komoly akaratuk bizonyságát. Az az öt képviselő Budapest törvényhatóságában, aki a magyar vitézek, rokkantak és hadviseltek nevében fog felszólalni, dolgozni, más gondolatkört képvisel, mint az eddig cégjegyzett pártok. Itt nem konzervatívizmusról vagy szabadelvűségről van szó, hanem arról, hogy a magyar nemzet legáldozatosabb. legértékesebb rétegének hallatnia kell a maga szavát, ki kell fejeznie akaratát, cselekednie kell és tettekkel őríznie a magyar kard élét, hogy a rozsda meg ne marja, le ne koptassa.

Mert a hadban kiválókkal szemben való nemtörődömség súlyos következményekkel járhatott volna a jövőben. Hála Istennek, megtört a jég, megszólal a néma száj, a kezdet nehézségein túl pedig nagy perspektívák nyílnak.

Ezért nem szabad ebbe az új esztendőbe rezignáltan tekintenünk!

Ha nem is hull a jószerencse csőstül 1931-ben, minthogy nem hullott a mult esztendőben, de előre haladunk s ez már vígaszt adhat sok nyomorgónak. A megállás végzetes, a haladás megmentő, mert kivezet a nagy sötétségből, a ködből, a trianoni posványból, egy jobb, szebb, magasabb fekvésű, tisztán ragyogó távlatú, egészséges stációra.

vitéz F. J.

Tizenkét olasz repülőgép útja Nápolytól Braziliáig

A repülés történetében páratlan vállalkozásba kezdett az olasz légiflotta. Tizenkét olasz hidroplánból álló repülőraj indult el a Nápoly közelében levő orbettellói repülőtérről, hogy Brazília fővárosába, Rio de Janeiroba repüljön. Az út hossza 10.350 kilométer, melyet hét szakaszban tesz meg a tizenkét repülőgép. Először a Földközi tenger felett repültek a Spanyolország déli részén levő cartagenai kikötőig, azután Afrika nyugati partja mentén haladtak tovább Bolamaig, ahonnan az Atlanti óceán átrepülésére indulnak. Amikor e sorokat írjuk, már el is érték Bolamát s a repülőgépek gondos átvizsgálása után nekivágnak a 3000 kilométeres útszakasznak, melyet egyfolytában kell megtenniök az Atlanti óceán felett a brazíliai partig. A nagyszerű repülővállalkozást különösen érdekessé teszi, hogy az egyik repülőgépen ott van maga *Balbo*, az olasz repülésügyi miniszter is, továbbá résztvesz benne az olasz katonai repülőflotta parancsnoka és vezérkari főnöke is, valamint *Maddalena* a híres olasz pilóta.

Az olasz légiflotta a közelmultban néhány hasonlóan merész vállalkozással elsőnek bizonyította be a nagyszabású tömegrepülések lehetőségét. Már a mult esztendőben figyelemreméltó teljesítmény volt hatvannégy olasz hidroplán háromezer kilométeres útja a Földközi tenger nyugati medencéje felett, azután harmincöt hidroplán légi útja Rómából Görögországon, Törökországon, Bulgárián és Románián át Odesszáig és vissza Rómába. A mostani repülés még sokkal jelentősebb esemény, miután ezúttal nem kis tenger felett repülnek az olasz hidroplánok, hanem *az Atlanti óceánon át*, a pilóták tizennyolc órán át semmi mást nem fognak látni, csak a mellettük haladó gépeket, eget és vizet.

A nagy vállalkozást Balbo légügyi miniszter igen alaposan és gondosan készítette elő. A tizenkét gép, amely elindult, mind egyforma típusú éjszakai bombavető hidroplán, valamennyi két-két hatszáz lóerejű S. 55. Fiat-mótorral felszerelve. A kormánynál két pilóta ül, akik útközben helyet cserélhetnek egymással. A hosszú és széles csónakban három nagy és négy kis benzintartály áll. Minden gép 5400 liter benzint visz magával, a gépek súlya teljes terheléssel több, mint 9500 kilogramm. A gépeken rendes körülmények között öt utas foglal helyet, az Atlanti óceán fölötti útszakaszon azonban csak négy utast visznek magukkal. A két pilótán kívül minden gépen lesz egy szerelő és egy rádiótiszt, aki komplett rádiókészüléket kezel. A gépek állandóan beszélhetnek egymással, de összeköttetést tarthatnak fenn Rómával is. A gépeknek minden része, mótorja is olasz gyártmány.

A pilóták speciális kiképzésére az olasz légügyi minisztérium Orbetteloban külön iskolát létesített. Üzemzavar, kényszerleszállás esetén a repülőgépek úszhatnak a hullámokon, minden gép el van látva a megfelelő hajózószerszámokkal, kötéllel, horgonnyal és gumiból készült mentőcsónakokkal.

Az olasz katonai légiflotta vállalkozását érthető érdeklődéssel és rokonszenvvel figyeli a magyar közönség is.

Minden test a maga nehézkedésével keresi pihenőhelyét; az én nehézkedésem az Igazság vágya: az szabja meg az irányt, amerre szárnyalok.

Szent Ágoston

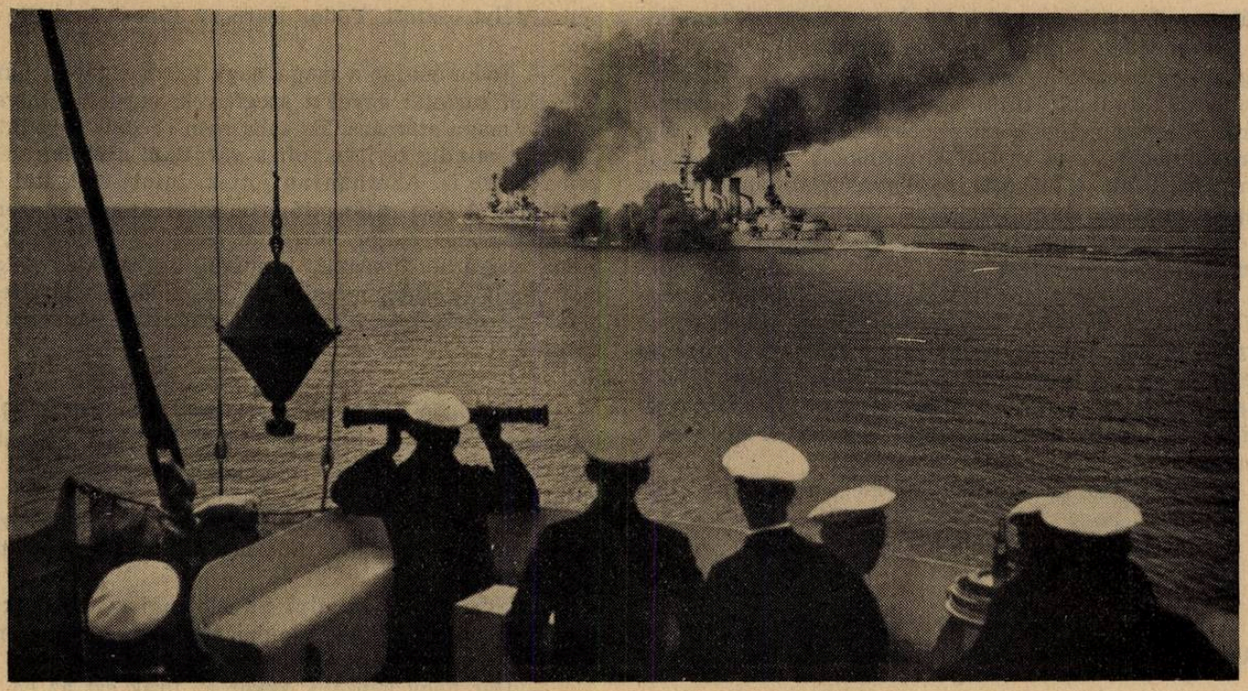

Az új északtengeri német flotta gyakorlata

Fodor »major«

— Egy XVIII. századbeli hajdú vitézi története —

Írta **Móricz Pál**

A bécsi oktalan és káros udvari politika a hadsereg tisztkarából úgyszólván századokon át kisemmizte az Isten első katonáját, a magyart. A cseh, rác, horvát, oláh, polyák, német, belga, spanyol, francia és a többi más nép megtalálta ebben a sárga-fekete hadseregben tiszti aranybojtját, előrehaladását, csupán a vitéz, hős magyar katonatömegek maradtak ágyútöltelékül idegen, sokszor ellenséges érzésű tisztek vezérlése alatt. A következetes mellőztetések feletti elkeseredettségében méltán mondotta Kállay kvietált svadronyos huszárkapitány édesapjának, Kállay Miklós szabolcsi hatalmas vicispánnak:

— Édesapám, ne tegyen nékem szemrehányást, hogy nem vittem feljebb. Végigküzdöttem az összes francia hadjáratokat Napoleon ellen... Simonyi óbesterrel harcoltunk együtt... Testem tele van sebhelyekkel. Mellemen egész sereg kitüntetés ragyog..., mégis csak azt mondom, hogy a császár ármádiájában becsületes magyar ember nem viheti feljebb svadronyos kapitánynál... Ha pedig mégis feljebb emelkedett, az idegen cselvetők, a bécsi udvar gonosz kegyencei — csupa magyargyűlöletből — előbb-utóbb kitörik a nyakát, ha mégolyan magas aranygallér van is rajta.

Az Alföld magyar vidékein, honnét az egész világ legelső lovaskatonáját és nyűhetetlen talpas gyalogságát, a világhíres magyar huszárt és magyar bakát verbuválták, ritkaságszámba ment, legendák hősi alakjaként tűnt fel egy-egy fajtabeli, bár „kvietáltan" hazatérő, magasrangú tiszt. A Tokajban lakozó nánási Oláh huszárgenerálist, a nagykállói hajdúeredetű Simonyi óbestert, a Nánáson lakos Fodor Jakab huszár-majort, a böszörményi Fábián, a szoboszlói Cseke svadronyos huszárkapitányokat nagyon megbecsülték; még száz esztendő multán is mesélgetéseikbe foglalták, követendő példaképül állították a harcias katonanép hajdúk.

Most a nánási Fodor Jakab kvietált huszár-majort (őrnagyot), a XVIII. századbeli hajdú birtokos főkatona pompás magyar úri alakját próbálom megrajzolni azon mesélgetések alapján, melyeket a délceg jurátusból iszákos „halálbíróvá" (halottlátó) süllyedt nemes úrfi, az öreg „tudor" Daróczy János mesélgetett el felőle a különböző disznótoros, névnapos összejövetelek szent alkalmaiból. Én még magam is láttam a régi hajdútemetőben a sírfelé fektetett koporsóalakú kőemlékét Fodor majornak. Károly fia piactéri kúriájában az egész alakot mutató, hatalmas olajfestménye előtt is sokszor áhítattal elmerengtem a csodálatos hajdúhuszárról. Emeletes szőlőkunyhója előtt, kint a mélyárkú „gerádjánál" Károly fia, a drága jó magyar úr, Fodor Károly bátya szüreteinél kecskecsecsű gohért, rózsásszemű bakatort nem egyszer vidáman csipegettem. A Fodortanyák gazdagságaiban is elégszer gyönyörködtem a kocsikirándulások, gyermekkori vadászatok alkalmából. Az egyik őse az az ónodi vitéz Fodor Jakab hajdúhadnagy volt Fodor majornak, akit az egri török vitézek egyszer — tőrt vetve neki — lemészároltak azért, hogy szívét megegyék... A babonás török vitézek ugyanis azt a hitet tartották, hogy a hajdúhadnagy szívéből az ő vitézségét, rettenthetetlen bátorságát öröklik... Már kezdettől ilyenféle katonaemberek voltak a párkándi és nánási hajdúnemes Fodorok.

*

Fodor majornak az édesapja nánási hajdúbirtokos gazdálkodó volt. A városnál — sorra kerülvén — szenátor is volt. A fiatal Jakabot, kiváló széptermetű, remek fiát iskoláztatta. A nyers katonahajdúk becsülték a tanultságot. Városaikban mindjárt, a Hajdúság megszállásakor latin iskolákat, gimnáziumot alapítottak. A fiatal Fodor Jakab diák első tanulója volt a nánási iskolának. Midőn pedig a nánási gimnáziumot bevégezte,

továbbtanulni a debreceni kollégiumba ment. A tanulással Debrecenben is győzte; ámde ritka nagy erejével az öreg kollégiumnak legerősebb diákja volt. A kollégium tűzoltó-diákságának „tüzet a tűzzel" volt a jelszava. Nemcsak a tudományokban remekeltek; az óriási, nehéz „gerundiumot" próbatevésül a gyengébb tűzoltó-diákok is megforgatták. A birkózás napi gyakorlatszámba ment. Csupán azzal, az öreg kollégium tornyoskapuja előtt heverő, hárommázsás kőgolyóval nem tudtak megbirkózni. Labdázni szerettek volna vele — ilyent akar mindig, erején felül, a tüzes ifjúság. De még odébbhenderíteni sem igen tudták a nagybotosok sem. Csak éppen hogy megmozdította, egyik oldalról a másikra fordította a legerősebb. Amikor ekként erőlködtek, nánási Fodor Jakab véletlenül arrafelé ment. Körülvették diáktársai s kíváncsiságból unszolni kezdték a híres, nagyerejű fiatalembert:

— No, Jakab, most te mutasd meg, hogy hány zsákkal telik!

— Jól van, megpróbálom!

Mosolyogva lehajolt, átölelte az irtózatos kőgolyót.

— Nesztek!

A fején átvetette. Jónéhány lépésnyire zuhogva repült el a szörnyű kőtömeg...

*

Debrecenből hazatért Nánásra gazdálkodni Jakab diák. Ekkor Mária Terézia volt a magyarok királynője. Az irígy, kapzsi szomszéd uralkodóktól sok-sok hadat kellett elviselnie. 1756-ban, amikor a hétéves porosz háború kezdődött, száz nánási fiatal hajdúval nánási Fodor Jakab is elment a szép királynő katonájának. Huszárok lettek valamennyien. Fodor Jakab szörnyű vitézségével csakhamar elnyerte a „zászlótartói" rangot. A hét év alatt a híres, vitéz porosz katonasággal, a burkusokkal szemben mindig derekasan megállotta helyét. A saját hadinépe csodálta, az ellenséges katonaság rettegte a rettenetes erejű óriást. Rettegve emlegették iszonyú karját és kardját. Mivel elég súlyos, elég erős kardot nem találtak részére a „magazinumban", Fodor Jakab maga kovácsoltatott magának mészárosbárd szélességű, iszonyú kardot. A rohamoknál szörnyű kardja elől rémülten szaladt szét minden ellenség. Fodor Jakab nem ejtett soha laposvágásokat, egyszerűen kettévágta az ellenséget. Nem csoda, hogy tehát mihamar svadronyos kapitány lett Fodorból s ha a tisztek egymásközött párviadalt vívtak, elég volt Fodor kapitányt hívni szekundánsnak, akár igazlátónak...

— Már a tekintetétől elborzadt az ellenfél! — beszélték a veleszolgált bajtársak.

A kihívó elengedte, vagy a kihívott lekunyorálta ilyen esetben a párbajt!

1874-ben kapitányi nyugdíjjal és „majori karakterrel" hazatért szülőföldjére, Nánásra, Fodor Jakab. Mint kiváló katonát nehezen bocsátották el. Előléptetést ígértek neki, hogy csak még maradjon. Ámde vágyott már a nyugalomra, mert már három mázsán felül elhízott és alája alkalmas huszárlovat már nem is lehetett találni.

*

Ez a harcban oly rettenetes katona bensőleg, lelkileg voltaképpen szelid, ártatlan, jóságos magyar lélek volt. Nemcsak a harcban volt jó katona, hanem mint gazda is ügyes, fáradhatatlan volt. Vallásosságáért szent áhitattal becsülte a hajdú nép. Gyönyörködve nézték, amikor ünnep és vasárnapokon teljes katonai díszben felkereste az Isten házát. A szegények atyjának elnevezték. Pénzét, kenyerét megosztotta a szűkölködőkkel. A szegényeknek minden szombati nap jó ebédet főzetett, az árváknak és özvegyeknek minden ünnepen pénzsegélyt osztott. Tudor Daróczy János beszélte felőle:

— Fodor major a maga nagy gazdaságában háromféle ekét tartott: egyet a szegények, egyet a tolvajok, egyet a maga számára. És soha nem ebédelt egyedül. Az asztalán mindig terítve volt a váratlan, hivatlan vendégek részére is. Akárhányan jöttek, jutott étel, ital mindenkinek. A nép rajongott érte, mert annyira szerette fajtáját Fodor major, hogy ha cselédei, majorosai, csikósai, gulyásai, juhászai, kondásai ügyes-bajos dolgaikban meglátogatták, mindig úri asztalához ültette és atyai szeretettel megvendégelte ezeket az egyszerű embereket is...

*

A nagyhírű vitézt katonáék sem felejtették el. A táborkari főnökség 1797-ben ismét harctéri szolgálatra hívta Fodor majort. Bár előléptetést igértek neki, sajnálattal megtagadta a bevonulást.

— A lóra én már alkalmatlan vagyok! — üzente szomorodottan. A hadparancsnok ekkor egy adjutánst küldött hozzá:

— Nem kell lóra ülni vitézlő major uramnak! — mondotta ez, megilletődötten bámulván a tölgyfanagy óriást.

— Hát hogy képzelik akkor az urak ezt az én katonáskodásomat, ló nélkül? — Érdeklődött fellobbanó harci tűzében Fodor major.

— Nem szükséges lóra ülni! — felelte a megilletődött adjutáns. — Majd kocsiból vezényelhet a vitézlő őrnagy úr! Fodor major elnevette magát:

— Igen, ám!... Csakhogy én magyar vagyok! Nem előré-t szoktam parancsolni..., Hanem inkább, hogy utánam jöjjenek az emberek! — Ekként többé hadba nem szállott a szörnyű vitéz hajdú Fodor major. Olyan kihízott, vastag ember volt már ekkor, hogy a szabója kénytelen volt körüljárni a vastag, rengeteg óriás oszlopembert, mert csak így tudott venni róla mértéket... Nem csoda, hogy midőn Daróczy János kisgyermek korában a gyönyörű fényes huszártiszti ruhás óriással először találkozott, az elcsodálkozástól rémülten hazaszaladt és szent borzalommal rebegte otthon szüleinek:

— Láttam az Istent!...

— Hol láttad?

A meglepődött szülék kérdésére ijedten szepegte a kis Jancsi gyerek:

— A templom melletti ház ajtajában állott. — A további firtatásra azután boldogan rájöttek, hogy méltóságos huszártiszti gálaruhájában Fodor majort látta a Jancsi gyerek. A hatalmas magyar katona egyébként a gyermekeket nagyon szerette. Úton-útfélen köszöntötte őket. Megállott velök beszélgetni. Kikérdezgette őket szüleikről, testvéreikről, az iskoláról, a tanítókról, professzor uraimékról. A jó kis tanulókat megsímogatta. A jelesebb deákoknak zsebbeli ajándékot osztott. Iskolai jutalomdíjakat tűzött ki. 1807-ben, augusztus hó 10-én este húnyt el a hajdú népnek ez az azóta is páratlan vezéri alakja. Fodor major örök tiltakozás volt és marad azok ellen a hamisítók ellen, akik vakmerően hazudni merészek, hogy tulajdonképpeni tiszta magyar fajta nincsen, sőt soha nem is volt.

A búzakölcsönök átszámítási kulcsa

A búzazáloglevelekben folyósított és búzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a búzazáloglevelek kamatszelvényeinek beváltásánál januárra átszámítási kulcs gyanánt egy métermázsa búza fejében 14.36 pengőt kell alkalmazni.

VITÉZI ÉLET

A megváltásos földekből származó vitézi telek tulajdonosai

jelentsék az alanti minta szerint levelezőlapon közvetlenül az Országos Vitézi Széknek Budapest, (Királyi várpalota) annak a községnek a nevét amelyben a telkük fekszik, továbbá a területet és azt, hogy kinek a birtokából kapták.

Ezen adatokra az Országos Vitézi Széknek azért van szüksége, hogy tisztán lássa a telkek anyagi helyzetét és a lehetőség határán belül segítségére lehessen a vitézeknek a mai nehéz gazdasági helyzetben.

A jelentés legkésőbb 1931 január 15-ig beterjesztendő.

Ezen felhívás az ingyenes és vagyonváltságos telekkel ellátott vitézekre nem vonatkozik. 5900/VIII. 1930. szám.

Országos Vitézi Szék

Minta

Jelentem, hogy a megváltásos vitézi telkem Kisszékely község határában fekszik, 15 kat. hold területű és Pap Zoltán birtokából juttatták.

vitéz Nagy János sk.
lakik: Kisszékely

7. sz. Vitézi Törzsszék vitézeinek

A karácsonyi ünnepekre és az újesztendőre küldött jó kívánatokat köszönettel vettem. Vitézeimnek én is kellemes ünnepeket és boldog újesztendőt kívánok. *Törzskapitány*

Budapest II. ker. tiszti vitézeihez!

Január hó 7-én este 19 órai kezdettel, a Budai Vigadó-étterem külön helyiségében a kerületi hadnagy hivatalos értekezletet tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Budapest II. ker. legénységi vitézeihez!

Január hó 8-án este 20 órai kezdettel a Riegler-féle vendéglőben (Iskola-utca 44.) a kerületi hadnagy hivatalos értekezletet tart. Megjelenés kötelező. *Székkapitány*

Szolnok vármegye vitézeihez!

Közlöm nemzetességtekkel, hogy a Magyar Revíziós Liga nemzeti célt szolgáló akciója sikere érdekében revíziós pengőket bocsátott ki darabonként egy pengő ellenértékében. Mindazok, kik ezen hazafias törekvést anyagiakban is elősegíteni kívánják, igényelhetnek a Székkapitányságnál ezen kibocsátott revíziós pengőkből, melynek megváltásával az illetők a Magyar Revíziós Liga sorába lépnek.

Közös célunk, hogy e nemes törekvés anyagiakban is minél nagyobb sikerre vezessen.

Székkapitány

Budapest vitézeihez!

Az Országos Vitézi Szék vitéz *Bodor* Aladár dr főgimnáziumi tanárt saját kérelmére a VII. ker. hadnagyhelyettesi tisztség alól felmentette s helyette ezen tisztséggel vitéz *Herczeg* István kertképző iskola gondnokát bízta meg. *Székkapitány*

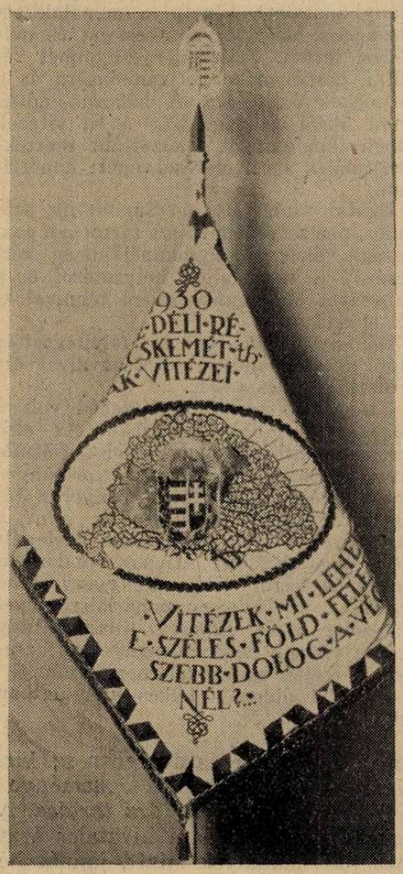

Dél-Pest vm. vitézi zászlaja

Somogy vármegye vitézeihez!

Vitéz *Balla* Károly kazsoki ref. lelkész, vitéz *Bernáth* Jenő dr tabi ügyvéd és vitéz *Kótay* Lázár marcali tanító urakat, járási vitézi hadnagyi minőségükben tanusított minden alkalommal egyformán ernyedetlen szorgalmú, ügybuzgó és eredményteljes munkásságukért székkapitányi dícséretben részesítettem.

Székkapitány

Pest vármegye északi részeinek vitézeihez!

A ránk következő új esztendőben összes vitézeimnek és azok családtagjainak sok boldogságot kívánok.

Székkapitány

Bihar vármegye vitézeihez!

Hosszúpályi község határában megüresedett 1 kat. hold vagyonváltság föld átvételére pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazon vitézeket, kik ezen telket elnyerni óhajtják, hogy a telket tekintsék meg és átvételi kérelmüket vagyoni viszonyaik igazolása mellett hivatalomnak terjesszék be.

A telek vagyonváltság föld.

A telekről vitéz Palotai mondott le. (737/m. sz. 1930.) *Székkapitány*

Vitézi bál

A Vitézi Rend ezidei bálját 1931. évi február 7-én este 22 órai kezdettel tartja a Pesti Vigadó összes termeiben az eddigi szokásos keretek közt. A bál fővédnökségét a Kormányzó úr Őfőméltósága, a Főméltóságú Asszony, a kir. hercegnők, kir. hercegek, valamint közéletünk számos előkelőségei vállalták s megjelenésüket biztosították.

Tisztek és vitézek meghívót elvileg nem kapnak, jegyeiket az előírásos igazolás mellett meghívó nélkül is megválthatják.

Meghívók a közeli napokban lesznek kiküldve.

Jegyek a bálirodában válthatók naponta 10—13 óráig, február hó 5. és 6-án, azonkívül még d. u. 16—20 óráig is, a bál napján azonban csak a Vigadóban 10—21 óráig. Táncosjegy-utalvány kizárólag a bálirodában kapható. Ugyancsak a bálirodában jegyezhetők elő éttermi asztalok is, melyek éjfélig fenntartatnak.

Bálíroda: IV, Váci-utca 62. fsz. 7. Új Városháza.

Jegyek ára: személyjegy 10 P, táncosjegy 5 P, páholy (nyolc személy) 100 P, páholyszék I. sor 15 P, II. sor 13 P, erkélyszék I. sor 12 P, II. sor 10 P. A jótékony célra felülfizetéseket köszönettel fogad a bálelnökség.

Öltözet urak részére: katonai egyenruha (társasági öltözet), nemzeti viselet vagy frakk.

Felkérem a főváros tiszti vitézeit, hogy a bálnak úgy előkészítése, mint rendezése körül a köz és bál sikerének érdekében ajánlják fel értékes segítségüket és rendezőül a székkapitánynál levelezőlap vagy távbeszélő útján szíveskedjenek jelentkezni. Távbeszélő: Aut. 835—77.

Székkapitány

Betöltendő állás

Nyolcvan holdas vitézi telek gazdaságban egy vitéz felnőtt fiával együtt, mint éves cseléd, szolgálati alkalmazást nyerhet. Ajánlatokat Békés vármegye Vitézi Székéhez kell küldeni Gyulára.

Karácsonyfa-est a IX. kerületben

A IX. kerületi legénységi vitézek dec. 18-án rendezték szokásos karácsonyi estéjüket vitéz Miskolczy Károly vendéglője külön termében, ami teljesen meg is telt.

vitéz *Regéczy János*, a kerület hadnagya méltatta a szent Karácsony ünnepét, majd kiemelte, hogy a mai súlyos viszonyok mellett a szeretet, összetartás és egymással való megbékélés szüntetheti csak meg ezt az óriási nyomort. vitéz *Fehér* Xavér Ferenc, a II. kerület vitézi hadnagya hatásos, tartalmas és lelkes beszédében az asztalon lévő karácsonyfa piros dísze, fehér hava és zöld ágaiban találta meg a magyar igazságot és becsületet. *Fodor* Irénke helyes kis karácsonyi verse után, a szegénysorsú legénységi vitézek között kiosztásra került 150 pengő, 2 öltözet ruha, 7 alsónadrág, 1 gyermek-télikabát, 3 gyermeksapka, 1 pár férficipő, 1 pár gyermekcipő, 1 pár gyermek-hócipő és 2 drb iskolatáska teljes felszereléssel.

Könnyekig megható volt az a szeretet amellyel a kerület vitézei kerületi hadnagyukat, vitéz Regéczy Jánost a késő éjjeli órákig ünnepelték.

Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegye vitézeihez!

Felhívom a figyelmet, hogy a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara megkezdte a mezőgazdasági munkások kedvezményes ruha- és cipőellátási akcióját. A mai súlyos viszonyok között oly alacsony árakon szerezhetők be a fenti cikkek, mint sehol másutt.

Gazdacsizma: 22 vagy 23 P. Gazdacipő (bakancs) 7.10 P-től 9.80 P-ig. Gyermekcipő: 7.10 P. Fiúcipő: 8.20 P. Női magasszárú cipő 9.20 P. Férficipő 9.80 P, de az előírásosnál sokkal jobb minőségben. Jó tartós ruhaanyag 32 vagy 46 pengő, csináltatás 8 pengő, úgyhogy a teljesen kész ruha összesen 40—50 pengőbe kerül. Vásárolni szándékozók egyenesen „Gazdakamara Győr 2" címre írjanak.

Vitézi nap Szolnokon

Jász-Nagykún-Szolnok vármegye Vitézi Széke folyó évi december hó 16-án tartotta szokásos vitézi napját. A pályaudvaron zászló alatt felállított vitézi zászlóalj fogadta vitézi Törzskapitányát vitéz Bilkei *Lipcsey* Márton ny. ezredest, kinek kíséretében megjelent vitéz Nagybarcsai *Barcsay* Ádám ny. alezredes főszéktartó és vitéz *Benkő* Béla ny. őrnagy törzsszéktartó. A vitézek felvonultak a róm. kat. és ref. templomokhoz, ahol istentiszteleten vettek részt. A vármegyeháza dísztermében fél 12-kor gyült egybe a vármegye és város, valamint a helyőrség tisztikarának küldöttsége, amikor kezdetét vette a díszközgyűlés.

Vitéz *Császi* József ny. őrnagy Székkapitány a „Magyar Hiszekeggyel" nyitotta meg a díszközgyűlést, majd megnyitó beszédében üdvözölte a megjelent vendégeket. Lelkes beszédben utalt a bajtársiasság és összetartozandóság ápolására, s felhívta a figyelmet a válságos időkre, melyben minden vitéznek kötelessége hazafiasan, jó példával, a rend és fegyelem érdekében helyén állani.

Ezután *Almásy* Sándor főispán üdvözlő beszédében buzdította a vitézeket, hogy maradjanak jó honpolgárok és ne hagyják magukat csábítani különböző haza- és államellenes kúfárok szólamai által.

Vitéz Bilkei Lipcsey Márton ny. ezredes törzskapitány beszédében hazafias érzületre, kitartó munkára és hazaszeretetre serkentette a vitézeket. Megemlékezett a Vitézi Rend kegyes adományozójáról, néhai gróf *Almásy* Imre dr-ról s emlékének a közgyűlés néma felállással hódolt.

Fábry Dezső ny. százados, széktartó évi beszámolójában megemlékezett arról, hogy a gazdasági krizisben a vitézek hazafiasan és sziklaszilárdan megállták helyüket. Előadta a telekhelyzet statisztikáját, beszámolt a személyi állomány adatairól, közölte a megalakított gazdasági bizottság fontosságát és működési tervét. Felhívta a figyelmet végül a bérhozadékok elszámolására és a járadékok fizetésére. A háborús emlékérem akció propagálását és a vitézek ebbeli támogatását fokozottabb mértékben találta a cél elérése végett kimélyíteni.

Ezután vitéz *Újhegyi* Sándor ny. százados, nemzetvédelmi tiszt tartotta a gazdasági válságról, munkanélküliség kérdéséről, a társadalom helyzetéről és a bolsevista aknamunka elleni tennivalókról előadását.

Néhány indítvány és felvilágosítás után a Székkapitány zárószavaival ért a díszközgyűlés véget.

Utána 150 terítékes díszebéd volt a „Nemzet" szálló éttermében. Az első pohárköszöntőt Almásy Sándor főispán úr mondotta a Főméltóságú Kormányzó urunk egészségére. Vitéz *Kenyeres* János ny. őrnagy, földbirtokos, mint a vármegye törvényhatóságába delegált vitézi tag üdvözölte Almásy Sándor főispánt és végül vitéz *Medgyesy* Jenő jegyző j. v. hadnagy pohárköszöntővel üdvözölte vitéz Lipcsey törzskapitány urat a vitézek nevében, melyet az ezredes úr meleg szavakkal megköszönt.

A vitézi áldomás lelkes hangulatban ért véget.

Hajdú vármegye és debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleménye

Vasárnapi hivatalos óra tartása. A legközelebbi vasárnapi hivatalos órát közbejött akadályok miatt, január hó 11-én fogom megtartani. Azok a vitézek, akiknek jelenteni valójuk, kérésük, panaszuk stb. volna s azt elfoglaltságuk miatt hétköznapokon képtelenek személyesen előterjeszteni, ezen előadnivalójukat jelzett napon délelőtt 9 órától 12 óráig eszközölhetik a Vitézi Szék irodájában.

*

A Vitézi Társaskör karácsonyfa-ünnepélye. A debreceni Vitézi Társaskör december hó 24-én bensőséges karácsonyi ünnepélyt rendezett a vitézek gyermekei részére. Ez alkalommal mintegy 60 gyermek jelent meg délután 3 órakor szülőik kíséretében a Kör helyiségében, ahol egy szépen díszített karácsonyfa várta a gyermekeket. Az ünnepélyt a Vitézi Énekkar vezette be a nemzeti Hiszekegy-gyel. Majd ennek elhangzása után vitéz Huszár Endre tábori főlelkész tartott emelkedett, meleghangú ünnepi beszédet a megjelentekhez, főleg a gyermekeknek, aminek elhangzása után a Vitézi Énekkar a Himnuszt énekelte el. Ezután a szeretetcsomagok és egyéb ajándékok kiosztása következett, melyet a Társaskör elnöke, vitéz Berényi István ezredes és felesége nyujtott át a vitézek és a szintén résztvevő rokkantak gyermekeinek. Ugyancsak itt lett átadva a Főméltóságú Asszony akciójából juttatott segélyösszeg, valamint az egyes vitézek által felajánlott ruhaneműk és élelmiszer, melyet a szegényebb sorsú vitézek között osztott ki vitéz Lépes Győző ny. ezredes, járási vitézi hadnagy.

A karácsonyfa-ünnepélyhez a következő vitézek járultak hozzá adományaikkal, akiknek ezúton mondok bajtársi köszönetet: vitéz Nagy Pálné, özv. vitéz Geréby Pálné, vitéz Czeglédy Béláné, vitéz Somogyi Rezsőné, vitéz Csánky Adorjánné, vitéz Soltész Gyuláné, Guldán Izabella, dr vitéz Nagy Endréné, dr vitéz Kovács Elemérné, dr vitéz Szily Tiborné, dr vitéz Kiss Józsefné, vitéz Ónódy Jánosné, vitéz Porubszky Andrásné, vitéz Buzáky Lajosné, vitéz Szegedy Gyuláné, vitéz Deák Lajosné, dr vitéz Sarkady Ferencné, özv. vitéz U. Szabó Mihályné, vitéz Báthory Istvánné, vitéz Makády Lajosné, vitéz Agárdy Lajosné, vitéz Szabó Gáborné, vitéz Boczkó Béláné, dr vitéz László Béláné, vitéz Berényi Istvánné, vitéz Gaál Károly, vitéz Nánási Lajos, vitéz Roncsik Jenő dr, vitéz Váry Sándor, vitéz Kovács János dr, vitéz Szabó Gyula, vitéz Szádeczky Dezső, vitéz Borzsovay Jenő, vitéz Várady-Szabó Miklós dr, vitéz Biró Barna dr, vitéz Borbély Imre, vitéz Kanabé Dezső, vitéz Bessenyei Lajos dr, vitéz Szeghy Jenő, vitéz Lakatos József, vitéz Forgács Gábor, vitéz Hetey Zoltán dr, vitéz Ghyczy Ferenc, vitéz Kovács István Gábor, vitéz Boskó Mihály, vitéz Kovács Barna, vitéz Szabó Sándor, vitéz Bartha János, vitéz Lépes Győző, vitéz Kovács István, vitéz Nagy József, vitéz Tóth Gyula dr, vitéz Csillik György, vitéz Béres István, vitéz Szabó József, Nábráczky István, Nevelits Kálmán, Balogh János dr és a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete.

Székkapitány

Állást kereső vitéz

Hosszabb idő óta munkanélkül álló szobafestő- és mázolósegéd ezúton kéri bajtársait, hogy bármilyen állást vagy munkát szerezzenek neki. Vidékre is elmenne. Cím: vitéz *Papp* Lajos Újpest, Arany János-u. 6. szám.

Állást kereső vitéz

Harminckilencéves volt csendőrőrmester, gazdálkodó elvállal gazdai, kulcsári, házfelügyelői vagy hasonló állást. Cím: vitéz *Bagosi* Lajos Komádi (Bihar megye.)

Állást kereső vitéz

Volt tart. tiszti vitéz, mérlegképes könyvelő, 10 évi gyakorlattal, az irodai munkálatok minden ágában jártas, kéri vitéz bajtársait, hogy őt Budapesten délután 3 órától kezdettel foglalkozáshoz segíteni szíveskednének. Cím a kiadóban.

HIREK

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
5 Hétfő	Teleszforp.vt.	Simon	A hét elején a nap 7 óra 48 perckor kel és 16 óra 22 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 46 perckor kel és 16 óra 30 perckor nyugszik.
6 Kedd	**Vízkereszt**	**Vízkereszt**	
7 Szerda	Lucián vt.	Attila	
8 Csütörtök	Szever ap.	Szörény	
9 Péntek	Julián vt.	Marcel	
10 Szombat	Vilmos pk.	Melánia	
11 **Vasárnap**	**DI Sz. Család**	**DI Ágota**	

NEVEZETES DÁTUMOK

Január 3. 1710. Ocskay kivégzése. Harminc esztendős volt mindössze a híres kuruc dandárnok, amikor Jávorka őt Ocskón elfogta, Érsekújvárra szállította, ahol árulásáért kivégezték. Csajági János és Szluha Ferenc vezette a kihallgatást. A bakó még a harmadik csapásra sem tudta lefejezni, úgyhogy nyakát a földön nyeste el.

Január 6. 1704. Tokaj megvétele. Rákóczi maga vezette a vár ostromát, mely októbertől januárig tartott. A Tisza és Bodrog befagyott, így a vár többé nem tudott ellentállni.

Január 8. 1568. Prédikátorok gyűlése Szikszón. Itt határozták el, hogy úrvacsorában ezentúl ostya helyett kenyérrel élnek.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük előfizetőinket, hogy az esedékessé vált előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalának címére mielőbb beküldeni szíveskedjenek. Egyben figyelmeztetjük mindazokat, akik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, hogy az O. V. Sz. intézkedése értelmében *mindazoknak, akiknek előfizetési hátraléka a 10 pengőt eléri, a lap küldését be kell szüntetnünk* s ezesetben a vitézi szervek közleményeiről nem szerezhetnek tudomást.

Vitézek és Gazdák Lapja

Házasságok

Vitéz *Derényi* Emil tábornok és neje komádi *Tarsolly* Rózsika leányát, *Gabyt*, december hó 28-án, vasárnap délután egy órakor vezette oltárhoz idrányfalvi *Idrányi* Ferenc m. kir. honvédhuszárfőhadnagy az egyetemtéri templomban.

Vitéz *Kereszty* Ödön huszáralezredes és *Csighy* Margit karácsony első napján tartották esküvőjüket a Kálvintéri református templomban. Tanuk voltak a menyasszony részéről Wrablik Mátyás tábornok, a vőlegény részéről Kereszty Kornél bankigazgató. Az esketési szertartást a menyasszony bátyja, Csighy Sándor budapesti református lelkész végezte.

Eljegyzések

Szentkirályszabadjai vitéz *Karsa* Tibor karácsony estéjén jegyezte el nemes *Székely* Ilonát.

Andriska Mária okl. tanítónőt (Kalocsa) eljegyezte vitéz *Simon* Lajos tanító (Tápiószecső). (Minden külön értesítés helyett.)

Mussolini, Schober és Hugenberg nyilatkozatai a békerevízióról

Egy berlini napilap karácsonyi számában vezető államférfiak nyilatkozatait közli a békeszerződés revíziójának kérdéséről.

Mussolini nyilatkozatában hangsúlyozza, hogy már többször *egész világosan beszélt a békeszerződések revíziójának lehetőségéről és szükségességéről.* A békeszerződések revíziójának lehetőségéhez való ragaszkodás egyáltalán nem esztelen és megvalósíthatatlan kívánság, mert ez a lehetőség kifejezetten benne van a Népszövetség alapszabályaiban. Végül is kategórikusan meg kell állapítani — mondja Mussolini — hogy a revízió nem nemzeti agresszívizmusból, hanem *elvi alapon, az igazságosságon és az erkölcsön alapuló okokból követeljük,* már pedig az igazságosság és az erkölcs az egyedüli alapjai a népek közötti tartós békének.

Schober dr, az osztrák külügyminiszter szerint az osztrák nép és annak vezetői sohasem titkolták elégedetlenségüket a békeszerződéssel, mely a régi monarchia gazdasági egységét darabokra tépte, a jelenlegi nyomorúságos állapotokat előidézte, valamint lehetetlenné tette, hogy az osztrák nép a saját sorsáról tetszése szerint határozhasson. Ausztria a revízióra törekszik, de — csak barátságos úton.

Hugenberg dr, a német nemzeti párt vezérének nyilatkozata megállapítja, hogy a mai Európa súlyosan beteg a párizsi diktátumoktól. A borzasztó helyzetből csak egy menekülés van: valamennyi párisi diktátum gyors és alapos revíziója.

— Amikor Olaszország vezére — írja Hugenberg — a szerződések revízióját elvileg, az erkölcsön és igazságon alapuló okokból követeli, ezzel országa kilép a világháborúban ellenünk szövetkezett hatalmak gyűrűjéből.

Miniszteri elismerés

A belügyminiszter vitéz *Adorján* Ágoston nyug. altábornagynak és *Záborszky* Zoltán főjegyzőnek elismerését fejezte ki a nemzeti munkavédelmi intézmények érdekében Cinkotán és Mátyásföldön kifejtett munkásságukért.

Az Amerikában sikerrel szerepelt magyar lovastisztek fogadtatása. Jobboldalt vitéz Horthy István ny. l. tábornok

Karácsonyfaünnepély

Budapest X. kerületének vitézei és a MÁV hadviseltek mult hó 26-án nagysikerű, tánccal egybekötött műsoros-estét rendeztek a „Törekvés" Dalegylet Hungária-körúti nagytermében. A műsort a magyar Hiszekegy-gyel nyitották meg. Utána *vitéz Krasznahorkay* János dr tartott szép beszédet. Feltűnést keltett szép, meleghangú baritonjával *Szigeti* S. Sándor operaénekes, aki *Wesselényi* István dr nótáiból énekelt. A közönség sok tapssal jutalmazta s a szerzőt is melegen ünnepelték, akit babérkoszorúval leptek meg. A szeretetcsomagokat a szegény hadviseltek gyermekei közt osztották szét. Az est megrendezésének sikere *vitéz Krasznahorkay* János dr és *vitéz Nyiredy* Géza dr tanácsos érdeme volt.

A meghamisított felvidéki népszámlálás

Csehszlovákiában már december első felében megvolt a népszámlálás. Eredményeit még mindig csak szórványosan tudjuk. *Nagysurányban* a magyar lakosság számaránya a legutóbbi népszámlálás 17 százalékról három százalékra csökkent, helyesebben, hogy a csehek ennyire *csökkentették*. Komáromról azt halljuk, hogy ott összesen 20.165 lelket számláltak meg, ami az összlakosság jelentékeny szaporodását jelenti. Ám feltűnő jelenség, hogy Komáromban 23½ százalék csehszlovák nemzetiségű lakost mutattak ki, ami azt jelenti, hogy ebben a színmagyar városban a csehek szerint ötezer csehszlovák nemzetiségű ember él. Most már egészen bizonyos, hogy a pozsonyi népszámlálás is 20 százalékon aluli magyarságot fog feltüntetni, ami természetesen Pozsony magyarságára már *a magyar nyelv használata szempontjából is súlyos következményekkel fog járni.*

Romániában három hónapja nem kaptak fizetést az állami alkalmazottak

Az Erdélyi Hírlap írja, hogy Romániában az állami alkalmazottak, tanárok, bírák és más állami funkcionáriusok három hónapja nem kaptak fizetést. Nem pótlékot, lakbérilletéket vagy fizetésemelési különbözetet, hanem magát a rendes havi törzsfizetésüket sem kapták kézhez. Hiába jelentkeztek elsején a közpénztáraknál, kitűnt, hogy a kincstár nem utalta ki számukra illetményüket. A vezérigazgatók, inspektorok és más hatalmasságok ugyan pontosan megkapták járandóságukat, de az állam kisebbrangú cselédei három hónap óta fizetés nélkül vannak. A lap azt kérdi, mit csináljanak ezek a szerencsétlenek?

Rádió a víz alatt

Amerika rádiókedvelőinek olyan különleges élvezetben volt részük a közelmult napokban, amelyre eddig még nem volt példa a rádió történetében. Fültanui lehettek annak, hogy egy tengeralattjáró hajó hogyan sülyed le a mélységbe, hogyan nyelik el a zúgó habok lassanként a hajó testét és hogy mi történik a szubmarinon, amikor az már a tenger mélységében folytatja útját. A ritka programmot a WEAF állomás közvetítette az O—4 és O—8 nevű tengeralattjáró hajókról. A program azzal kezdődött, hogy az O—4 parancsnoka a víz felszínén levő hajóról ismertette a tengeralatti hajó szerkezetét és a víz alá szállás módját, azután bekapcsolták az O—8 hajó belsejét, amely lassanként a víz alá merült. A hallgatók a lassú elmerülés vezényszavait, a gépek mozgását, a sűrített levegő kitódulását és a habok zúgását világosan hallották és hallották a hajó belsejében elhangzó hangokat akkor is, amikor a hajó már a tengerfenék mélységében folytatta útját. A technika újabb csodálatos vívmánya ez.

Az arany vitézségi érmesek arcképe és emléktárgyai

A m. kir. Hadtörténelmi Múzeum közölte már, hogy a világháborúban a legmagasabb katonai kitüntetést elnyert tisztek és legénység arcképeit és emléktárgyait gyűjti. Az intézet igazgatósága közli, hogy legénységi arany vitézségi érmesek arcképei és emléktárgyai eddig csekély számban érkeztek be. Egyben újból felkéri mindazokat, akik legénységi rendfokozatban szerezték meg az arany vitézségi érmet, hogy fényképüket és háborús emléktárgyaikat a múzeumnak (I, Vár, Bástya-sétány 40) mielőbb küldjék be. A fényképet kívánatra lemásolják és az eredetit visszaküldik.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Január 4-től 10-ig

Vasárnap. 10: Ref. istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek játszó-órája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. — 4.10: Rádió Szabadegyetem (1. Hasenfeld Artúr dr egyetemi tanár előadása: „Az emberi szív és a sport". 2. Magyar népmesék), utána Bura Sándor és cigányzenéje. — 6.15: „Legérdekesebb külföldi ujságíró-élményeim", Benda Jenő előadása. — 6.35: Békeffy-est. — 8: Részletek a „Fehér orchideák" c. operettből. — 9.30: Hangverseny, közreműködik Thomán István a Zeneművészeti Főiskola ny. tanára (zongora) és Thomán Mária (hegedű), utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5.15: „Shackleton élete és halála", Halász Gyula előadása. — 5.45: Orgonahangverseny a szegedi Fogadalmi templomból. — 7.15: Német nyelvoktatás. — 7.45: Malcsiner jazz-hangversenye. — 8.45: Csajkovszky-hangverseny, a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában, utána Bura Károly és ciganyzenéje.

Kedd. 10: Róm. kat. énekes nagymise. — 11.15: Gör. kat. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból akakult zenekar hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 4: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. — 5: „Királyok és pásztorok zarándokhelye", Héderváry Klára előadása. — 5.15: Komlóssy Emma magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével. — 6.15: „Nyugat-tibeti utam, Körösi Csoma Sándor nyomdokain", Baktay Ervin előadása. — 6.40: Hangverseny. — 7.45: Színmüelőadás a Stúdióból, utána a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 11.30: Pertis Jenő cigányzenéje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.15: Molnár Endre: „A régi erdélyi diákélet". — 5: A m. kir. folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6: Olasz nyelvoktatás. — 6.30: Gramofónhangverseny. — 7: Rádió amatőrposta. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése, utána Banda Marci cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Magyar szerzők müveiből gordonkán játszik Friss Antal, 2. Egyed István dr egyetemi tanár előadása: „A község egészsége". — 5.10: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Német József kertészeti tanár, gazdasági tanácsos előadása: „A szobanövények ápolása". — 5.45: Magyar népdalok és csárdások. — 6.25: „Dánia" Ybl Ervin dr előadása. — 6.55: Gramofónhangverseny. — 7.25: Angol nyelvoktatás. — 8: Orbók Attila novellái: „A szép özvegy becsülete", „Temetés". — 8.30: Középeurópai műsorcseresorozatban a hamburgi rádió-állomás műsorának közvetítése, utána Magyari Imre cigányzenéje.

Péntek. 4: Molnár Aladár meséi. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.25: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 6.40: Ernst Häckel németnyelvű előadása. — 7: Kertész K. Róbert előadása. — 7.30: A bécsi Singakademie hangversenye a bécsi Grosses Konzerthaus-ból. — 9.45: Hoehn Alfred zongoraművész hangversenye. — 10.20: Magyar Külügyi Társaság előadássorozata, Schandl Károly ny. államtitkár előadása: „A magyar mezőgazdaság szerepe Európa talpraállításában; utána Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: Lőrinczy Lajos novellái: „Két idegen testvér", „Szegény kicsi madár". — 5: Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. — 6: „Régi pesti alakok". Faragó Jenő előadása. — 6.25: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7.30: Mit üzen a rádió. — 8.15: Népszínműelőadás a Stúdióból; utána Rácz Béla cigányzenekarának hangversenye.

Zátony

— Részlet az erdélyi magyarok sorsát feltáró regényből —

Írta **Székely Mózes** *(Folytatás)*

Meghökkentek.

— Hát a hurok? És a házhelyek?

Odacsapták a pennát az asztalhoz.

— A franc esett volna belétek.

Fogukat csikorgatták. Durván szitkozódtak és elmentek.

Mi is kimentünk. A friss levegő jólesett fejünknek. Az öreg Sárpy karon fogta gazdámat. Kéry visszamaradt, hogy segítsen Vánkynénak. A sorra ő következett.

A kapubolt alatt Murza Sándri állt. Határozatlanul a megyecímer üres helyére bámészkodott. Mikor minket meglátott, bocskorával a padlóba rúgott s köpött egyet. Tüstént felment a meghatalmazott miniszterhez.

Az utcán huzamosan ütött egy toronyóra. Egy másik templomban rögtön harangozni kezdtek. A borbélyműhely küszöbén szép magyar bajuszát pödörte a volt honvédezredes. Körülnézett és mutatóujját felemelte a levegőbe. Ezt kérdezte.

— Halljátok? Nándorfehérvár emlékére. Ha ezek kimennek, minden ivadékomat harangozónak rendelem. Én is harangozó leszek.

Átmentünk egy utcakeresztezésen. Egy ablak mögött valaki morse-jeleket adott le. Kis térre értünk.

— Hogy működik a posta? — kérdezte gazdám hirtelen.

— Pestre gondolja ugyebár, öcsém?

— Igen.

— Hát eddig sehogysem működött. De mióta a csapatok kijöttek onnan, megint vesznek fel. A leveleket azonban nem szeretik.

Gazdám magában tépelődött. Az öreg Sárpy észrevette.

— Szívesen állok rendelkezésére, — mondta egyszerűen. Gazdám megkönnyebbült.

— Kedves bátyám! Ne haragudjon, ha terhére leszek. Én is írni fogok. De nálunk posta nincs rendesen. És én is... ilyenkor látom csak. Arra kérem, adjon fel minden nap egy lapot Félixnek. Csak annyit írjon rá: jöjj haza! Írjon még oda három betűt. Igen! Amivel a zátonyra jutott hajósok segítségért kiáltanak. És a keresztnevemet. Egyebet semmit. De ezt minden nap. Megteszi?

— Ugyan, kedves öcsém! Minden nap! Amíg csak meg nem érkezik. Okvetlen hazaérkezik. Ugye, a Fasorban lakik még mindig? Mert ezzel az okirattal nagy baj van. Mekkora kár már azért a drága legelőért is. És én is mihez fogjak?

Az alapítványi árvaházhoz értünk. Két munkás létrák tetején állt. Nagy fekete betüket dobáltak le a homlokzatról a járdára. Más betük sorba a falhoz voltak támasztva. Az öreg Sárpy különös módon előbb a gazdámra, azután a földre nézett. A sarkon ezt kérdezte:

— Remélem, hozzánk jön ebédre?

— Köszönöm. Wotannal azonnal hazamegyünk.

— Ejnye! Hát hol a kocsija?

— Nincs kocsim.

— Hogy-hogy?

— Nem hallotta? Besorozták a lovainkat.

— Hogyne hallottam volna! Ott voltam a sorozáson. Két hámost és egy kancát kibocsátottak.

Gazdám könnyen a kabátját porolta.

— Ne mondja tovább. Egy se tért vissza. Ne felejtse el a lapokat. A betűket se.

Elbúcsúztak. Gazdám rámparancsolt.

— Wotan! Vezess haza!

A város elmaradt. Vasuti síneken mentünk át. Két falut magunk mögött hagytunk. Moisa ötven lépésre követett. Búzatáblákhoz értünk. Két juhnyáj legelte. Kolompok kopogtak. Bárányok bégtek. A két juhász a sáncon ült és beszélgetett. Egyik kis gidát tartott kezében. Az anyja körül járt. Nyalta. Bensőségteljesen mekegett. Az előbb ellette le. Búzánkon a tenyészet csiklandó képei legeltek.

A kis hídról gazdám visszatért. Átlépett a sáncon a vetésre. A juhok megijedtek. Gyapjukat rázva odább verődtek. Az egyik juhász megszólalt.

— Még vakon se nyughatik tőle!

Botjával Moisa felé fenyegetett. Gazdám lehajolt. Kivette zsebéből a fonnyadt búzaszálakat és visszatette őket a földbe. Ezt súgta:

— Megtettétek a kötelességeteket!

Porföldet kapart ujjaival a gyökereire. Tovább mentünk.

A tanya kis hídján két csendőr várakozott. Sáncba lógatták lábukat. Vidáman harangoztak vele. Mikor elejük értünk, felvették puskájukat és elénk állottak.

— Állj!

Megálltunk. Moisa tőle telhetően gyorsan jött felénk.

— Hol volt?

— A városban.

— Nem tudja, hogy nem szabad elhagynia a községet?

— Senki se mondta. De kicsodák maguk?

Az egyik csendőrnek kis piros szalag volt a vállán. Válasz helyett a napra nézett.

— Dél elmúlt — mondotta. — És még nem jelentkezett.

— Maguk csendőrök? Azonnal jelentkezem. Éppen odamegyek.

— Késő — modta a csendőr. — Kötözd meg!

Lánc csörrent. Moisa odaért. Fulladozva mondta:

Téli sport a hegyekben

— Végkép elment az eszetek? Mit használ nektek, ha cégéreztetitek?

— Azt! Tanulja meg! Ha sokat lefetyel, maga is láncra megy.

— Hagyja csak! Nem látja, mekkora öröm ez nekik?

Két egymásra tett kezét a lánc felé nyujtotta. Mintha nem róla volna szó, ezt kérdezte:

— Honnan került maga ide, Moisa?

— Itt voltam instálom a vetésnél.

Gazdámat láncra verték. Ezt mondta Moisának:

— Menjen csak vissza ahhoz a búzához. Én is hallottam a kolompokat. Magyarázza meg a juhásznak szép szóval, hogy a búza rosszul telelt és ritka. A reggel megkerestem. Boronát kívánna legelés helyett a búza.

Útnak indultunk a faluba. Moisa visszamaradt. Ezt dörmögte a bajusza alatt:

— A hitemet is el kell hagyjam a bitangok miatt. Vénségemre!

Az úton az emberek megcsóválták a fejüket. Több asszony hangosan sírni kezdett. A gyerekek utánuk szaladtak és szájtátva követtek. Ujjal mutattak ránk.

(Folytatjuk)

Gulyás Pál cipész — Készit diszmagyar-lovagló- és gazdászcsizmákat, cipőket Budapest, IV, Váci-utca 81. szám, II. 15

A szovjet fadumping vagy a szociális termelésből fakadó jólét

A cári volt orosz börtönök lakóinak sorsa nem hasonlítható össze ama szerencsétlenek ezreinek sínylődésével, akik a szovjet dumpingfa kitermelésére vannak kárhoztatva. Borzalmas szenvedések közt tengetik nyomorult életüket azok a boldogtalanok, kik a szovjet szemében nem ütik meg az elvtársi mértéket.

A börtönök elégteleneknek bizonyultak a politikai foglyok befogadására, a szovjet pénztára pedig azok élelmezésére. Körmönfont és egyben kegyetlen módját eszelte ki a cseka ezen tömegek kiirtására a világ figyelmének a kivégeztetésekkel járó feltűnés elkerülésére.

A fakitermelés ezen újszerű módjával többféle előnyt élvez a szovjet. Egyrészt mentesül az üzemi költségektől s olcsó áraival versenyképes piacot teremt magának, másrészt kényelmes módon teszi el az útból a neki alkalmatlanná vált elemeket. Végül pedig nagyképűen hivalkodhat a szovjet termelés prosperitására s olcsó áraival megdönti a kapitalista termelést. A mit sem sejtő emberiség kapva kap az olcsó árun és követendő példának állítja elő a szovjet rendszerét, nem látva az áldozatok vér- és hullatömegét, melynek borzalmas árán jutott az olcsó fa élvezetéhez.

Egy, a borzalmakból megmenekült rab orosztól tudjuk meg az olcsó szovjet fakitermelés kulisszatitkait. A munkára ítélt foglyok ételnek alig nevezhető szűkös mennyiségű táplálék mellett az emberi erőt meghaladó és rövidesen felemésztő kényszer-robotot kénytelenek kegyetlen fenyítések elszenvedése mellett kora hajnaltól késő éjszakáig végezni. A baromi munkát és bánásmódot a szűkös táplálék mellett sokáig nem is bírják, a halál rövidesen megszabadítja szenvedéseiktől, hogy helyet adjanak az utánuk jövő újabbi ezreknek.

Az őserdők irtásánál három embernek, úgynevezett „trojkának" kell együtt dolgozni. Ezen csoportoknak naponta 105 darab fatörzset kell ledönteni, azokat legallyazni és máglyábarakni. Ritka esetben sikerül ezt a kolosszális munkát napnyugtáig elvégezni. A munkát megszakítani azonban nem szabad, folytatni kell éjszaka is tovább, mígnem az előírt számú famennyiség feldolgozva nincsen. Másnap, jóval virradat előtt, azonban újból talpon kell lenni, elölről kezdve az előző napi munkát.

Lovakat, vagy egyéb géperőt e munkálatokhoz nem alkalmaznak, mert azok fenntartása költséges, de ezek a „kétlábú barmok" — így mondja az őrizettel megbízott parancsnok — minek vannak egyébre a világon, mit kezdjünk velük, hova zárjunk el ilyen tömegeket?

A kiszabott napi munka be nem fejezése és egyéb vétségekért büntetések járnak, melyeket a cseka katonái hajtanak szörnyű kegyetlenséggel végre. Az elsőfokú büntetés a deresrehúzás, azaz a bottal való összeveretés, másodfokban a delikvenst ruhátlan testtel egész éjszakán át egy fatörzshöz kötik ki. Ha a büntetés ezen két nemét a szerencsétlen kibírta, következik a harmadfokú büntetés, mely áll hideg zárkába való mezítelenül elzárásból, melynek talaját állandóan fellocsolják, nehogy a büntetett leülni vagy lefeküdni tudjon. Kényszerülve van egész éjjel mezítelenül a hideg sárban taposni. Ha ezt is kibírja az áldozat, a következő legraffináltabb fenyítésbe okvetlen el kell pusztulnia. Nyakig érő vízből 40 darab tíz méter hosszú fatörzset kell egyedül, minden segédeszköz nélkül, csupán két karja erejével a partra szállítani és ott máglyába rakni. Ha e rettentő munkában szünetet tartana, a cseka-katonák botverésekkel késztetik a munka folytatására. Ezen hihetetlenül hangzó adatokat közlő menekülésekor 182.000 szerencsétlen orosz sinylődött ezen a minden emberi képzeletet meghaladó rabszolga munka és bánásmód alatt. A kidőltek helyére naponta szállítják az úgynevezett halálvonatok az újabb és újabb áldozatokat, akik nemcsak a volt polgárság és az értelmi osztályokból toboroztatnak, hanem nagy mennyiségben vannak parasztok is köztük. Ezek a gabonarekvirálások elől készletüknek elrejtése által vétettek a szovjet fenhatósága ellen.

Ha majd a szovjet olcsó tűzifája diadalmasan megjelenik a világpiacokon, undorral tudja meg az emberiség, hogy az emberi élet és szenvedés legdrágább bérén keresztül jutott a szovjet garasos ajándékához.

MEZŐGAZDASÁG

Korai spárgatermelés szabad földben

Kinek többéves, termő, metszés alatt lévő spárgatelepe van, az egyszerűen két-két spárgasor között ásson 50 cm széles, 60—70 cm mély futóárkot, úgy hogy a kikerült föld az ároknak a spárgatőtől ellenkező oldalára hányassék, elegyengetve úgy, hogy az mintegy keretet képezzen. Az üres árkot rétegenként letaposva, berakjuk friss, meleg istállótrágyával 20 cm-rel magasabban a föld színénél s körülvesszük keretszerűleg deszkával s a spárga sorát pedig felássuk lehetőleg ásóvillával, hogy a spárgatövekben kárt ne okozzunk, ezután a keret közeit lazán, körül pedig letaposva berakjuk, illetve kirakjuk trágyával s lefedjük ablakokkal, deszkával vagy mindkettővel. Tulajdonképpen a spárgasor körül melegágyat készítettünk. A trágya átmelegedésével a föld is átmelegszik s a spárgatövek hajtani kezdenek, amikor leszedjük az ablakokat s a keretben elhelyezett trágyát a spárgatövekről leszedjük, nehogy a trágyában a hajtások rohadni kezdjenek s újra lefedjük ablakokkal stb.

Ha a spárga hajtani kezd, hozza az úgynevezett sípjait, megkezdhetjük szedését. Hogy az így hajtott spárga milyen időközökben szedhető s mennyi termést ad, ez függ a spárgató állapotától, fejlettségétől, korától, a talaj tápdús voltától, a trágya melegétől. Ha a trágya kezdene kihülni, úgy ez frissel cserélendő ki, ha túlmeleg lenne, szellőztethetünk is, ha a föld kezdene kiszáradni, megöntözzük. Ha a spárgatövek kitermettek, hajtásait már nem volna érdemes tovább szedni, úgy az ágyakat szétszedjük, vagyis a trágyát kitermeljük s a földet elegyengetjük.

Az így hajtott spárgatöveket legalább két évig pihentetni kell. Aki állandóan akar spárgát fenti módon termelni, illetve hajtatni, ajánlatos a telepítést 120 cm széles ágyásokba, két sorban végezni, úgy, hogy kiásunk az ágyás közepén 60—70 cm széles árkot, melynek mindkét oldalán 60 cm tőtávolságra keresztkötésben (hármaskötés) ültessük el a spárgatöveket. Hajtatásra legalább három ágyást telepítsünk, hogy azok hajtatása felváltva háromévenként történhessen.

Hasznos és káros lisztmanipulálás.

Az amerikai malmok divatbahozták, hogy az állandóan egyforma minőségü liszt előállitása céljából kémiai és technikai módszerekkel is javitani próbálnak a liszten. Nálunk is folynak hasonló kisérletek. Vannak egyes olyan preparátumok, amellyel a liszt sütőképességét lehet megjavitani, vagy a megsavanyodott lisztet lehet helyrehozni, továbbá a feldolgozásnál jelentkező minőségingadozásokat kiküszöbölni. A próbák meglehetősen eredményesek voltak és amellett nagyon csekély költséggel jártak. Nem is lehet kifogásolni, hogy a sütőképességet a malmok javitani akarják, mert a pékek erre sokat adnak és a külföld is eszerint veszi a lisztet. Ha az egységes buzából őrlő amerikai malmok is szükségesnek tartják a sütőképesség szabályozását, nálunk is szükség van erre, ahol rendesen többféle buzából készült liszt keveredik. Kényesebb a kérdés a liszt mesterséges fehéritése szempontjából. Ugyanis a magyar liszt világhirét éppen az alapozta meg, hogy a legnemesebb buzából és kiváló eljárással őrlött liszt manipulálásmentes maradt. Ha most rosszabb nyersanyagból olyan lisztet fehéritenek, amely nullásnak néz ki, ez az értékesitésnél egy ideig hasznos lehet, de minthogy arra csábitja a malmokat, hogy rosszabb nyersanyagból készitsenek tetszetősebb lisztet, végeredményben a magyar lisztminőség rovására vezethet.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A nemzetközi viszonylatoknak megfelelően, kisebb mértékben és lassúbb ütemben az itteni piacon is általában gyengébb irányzat érvényesült. A gyengülés azonban csak a kenyérmagokra vonatkozik, míg a takarmánycikkek piacán szilárdabb a tendencia. Különösen zab ára emelkedett újból erőteljesen. A forgalom e héten kenyérmagvakban, tengeriben és zabban számottevő volt. Hivatalos árfolyamok. Búza 77 kg-os, származás szerint 13.50—13.95; 78 kg-os, származás szerint 13.65—14.10; 79 kg-os, származás szerint 13.85—14.50; 80 kg-os, származás szerint 13.90—14.65; 81 kg-os származás szerint 13.95—14.75. Rozs 8.80—8.95, takarmányárpa 12.50—14.00; sörárpa 14.50—21.00; zab 19.50—20.00; tengeri 11.40—12.20; búzakorpa 8.50—8.70 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. Irányzat lanyha, forgalom közepes. Árak: marhahús 160—340; borjuhús 200—460; sertéshús 150—300; zsir és háj 168—180; nyúl 260—400; teatojás 16—17; főző és apró 12—15; teljes tej 30—36; tejfel 140—200; teavaj 380—400; fehérkenyér 42—56; félbarna 30—40; barna 20—28; gazdakenyér, félbarna 30, bab 36—120; borsó 36—100; vöröshagyma 8—10; fejeskáposzta 16—24; kelkáposzta 24—50; rózsaburgonya 14—22; Ella 10—14; közönséges 8—12; tisztitott paraj 50—80; savanyúkáposzta 20—28; vöröskáposzta 30 fillér.

Sertésvásár (Ferencvárosi.) Irányzat változatlan. Felhajtás 6627, eladatlan 1032 drb. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 122—123, közép 119—122, szedett, közép 117—122, kivételesen 123, könnyű 115—120, silány 105—114, Ia öreg nehéz 110—112, szedett, öreg IIa 106—109, angol sonkasüldő Ia 130—140, IIa 116—126, könnyű 135—165 fillér élősúlyban kilogrammonként.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4** Telefon: Lágymányos 14-37

vitéz Hárs Károly
kiállitáson aranyéremmel kitüntetett szabómester.
Elsőrendü szabással és izléses kivitelben készitek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előirt vitézi diszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény.
BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefon: József 505-18

Vásároljunk bizalommal
vitéz Lászlófi Line Albert
szücsmesternél
Budapest, VIII, József-körút 35 — Telefon József 462-55
Legjutányosabban készit mérték utáni bundákat, férfi és női bőrkabátokat, prémezéseket és javitásokat
Vitézeknek kedvezmény

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác
„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"
Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni **törzskönyvező** tenyésztése. — **Magas tojáshozamra, színre, alakra** gondosan kitenyésztett, **elsőrendü, tisztavérü** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges
Kérjen árjegyzéket!
Telepvezetőség cime:
Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

TURUL bőrkesztyűgyár
PÉCS
Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI
Ajánlja elsőrendü bőrkesztyü-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve
Katonai intézetek és iskolák állandó szállitója

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX. Üllői-út 1 — Pestvidéki IX. Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Mühely

Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Tribon Ruházati Rt.

Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.

A Vitézi Rend tagjainak

nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermek-fehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.

A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.

Bővebb felvilágosítás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Chronometria

a Vitézi Rend tagjainak, katonai intézményeknek órásmestere

Törhetetlen üveg nálam kapható

Óra- és ékszerjavitások pontosan, felelősség mellett elkészülnek, vidéki javitások gyorsan eszközöltetnek. Ékszereit, mielőtt értékesitené, megbecsülöm. Tört aranyat a legmagasabb napi áron veszek.

vitéz LÁZÁR KÁLMÁN ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

Budapest, VI, Teréz-körút 22, Aradi-utcai oldal

Ha még nem ismeri a „KÜHNE“

„Schmidt“-rendszerű lég- és központi fütésü

keltetőgépeket

beszerzés előtt tekintse meg budapesti mintatelepünket

VI, Vilmos császár-út 59. szám

Rendkívül masszív kivitel

Újrendszerű tökéletesen biztos forgató és nedvesítő berendezés

A gépek **nem** olcsó furnérlemezből, hanem többéves, száraz, nemes hárs- és bükkfából készülnek

Minden szakkérdésben díjtalan felvilágosítással szolgálunk

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 2. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 JANUÁR 11

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Önismeret és önbecsülés

Lord Rothermere újévi szózatában a trianoni évtized felett kongatja el a halálharangot és a revízió évtizedére köszönt. Nem múlik el ez az évtized s három millió magyar az általuk lakott területekkel együtt visszatér a hazához. Milyen csodálatos, megingathatatlan hittől sugárzó üzenet ez mindnyájunknak! Belenyomorodtunk a hétköznapi gondba és a tízesztendős csonkaságba, nem eshet jól nekünk ilyen kilátásokra gondolunk? Mintha egy évek óta ágyhoz láncolt súlyos beteg előtt felcsillogna a biztató igéret, hogy hamarosan elhagyja a betegágyat, sőt a teljes felgyógyulás felé tart.

Mi, magyarok, természetünknél fogva hajlamosak vagyunk arra, hogy olykor túlbecsüljük a magunk erejét, képességeit, máskor viszont az ellenkező végletbe esve, mértéket ne ismerjünk kisigényűségünkben. Most azt hisszük, nem tévedünk, ha úgy érezzük, a kishitűség veszedelmes végletéből valami bölcsebb önismeret állomása felé halad nemzetünk. Nem akarunk eget rengetni, de nem akarunk eltörpülni sem. Széchenyi hirdette száz esztendővel ezelőtt, hogy a fejlődés első feltétele az önismeret. Ma bizonyára józanabbul ítéljük meg magunkat, eshetőségeinket és tennivalóinkat, mint Széchenyi korában, vagy még akár húsz esztendő előtt is.

A statisztika, ha nem is informál mindenről csal-

A Kormányzó úr, a Főméltóságú Asszony, Hász István tábori püspök és vitéz Somkuthy tábornok, a testőrség karácsonyán

hatatlanul, mégis olykor helyes arányérzéket fejleszt bennünk. Legutóbb is érdeklődéssel tanulmányoztuk a Magyar Statisztikai Szemle novemberi számában az 1929. évről szóló nemzetközi jelzőtábla összehasonlító számoszlopait. Mire jöttünk rá?

Ha megkérdezünk egy magyar polgártársat, mit gondol, milyen helyet foglalhatunk el a földkerekségen, vagy Európában területünk, népességünk, termelésünk, művelődésünk alapján, bizonyára lemondóan legyintene, azzal a megjegyzéssel, hogy nálunk kisebb, nyomorúságosabb, szegényebb, jelentéktelenebb nemzet nem igen akad a földkerekségen. Lám a statisztika mást bizonyít. Vegyünk csak egy adatot. Hányadik helyet foglalja el csonka hazánk a földkerekség államai között? Számolunk, óriási milliós birodalmak jönnek: Kína, Brit India, Oroszország, Egyesült Államok, Japán, Németország s a huszadik a sorban Magyarország. Nem is olyan megvetendő hely. Hát Európában? Első a német, második Anglia, harmadik Itália, negyedik Franciaország, ötödik Lengyelország, hatodik Spanyolország, ezután következik a három kisantant állam s Magyarország a tizedik helyet foglalja el. Utánunk következik Belgium, Hollandia, Ausztria, Portugália, Görögország, Svédország, Bulgária, Svájc, Finnország, Dánia és több más ország. Ha ezt látjuk, hogyan kicsinyelhetnénk le létjogosultságunkat, súlyunkat, hozzávéve még fontos földrajzi és gazdaságpolitikai elhelyezkedésünket, értékes faji tulajdonságainkat? De nemcsak a lakosság száma szerint nem vagyunk az utolsók között, hanem egyéb téren is jelentünk valamit. Búzatermésünk mennyiségét tekintve, például, a tizenharmadik helyet foglaljuk el a világon, vasútvonalhossz tekintetében Magyarország a huszonkettedik, barnaszén-, cukorrépa-termelésünk kiemelkedő, a könyvek kiadása terén az elsők között vagyunk.

Gondoljuk el most, hogy ha lakosságunk három és fél millióval szaporodna, akkor egyszerre tizenkét millió fölé, területünk pedig 93 ezer négyzetméterről százhúszra emelkedne, erőnk, munkaképességünk, súlyunk mennyire hatványozottabban gyarapodna.

Elértük azt, hogy tíz év alatt nemcsak barátaink, hanem ellenfeleink is elismerik az élethez való jogunkat, holott tizenkét évvel ezelőtt Magyarországra, mint elsöprendő országra néztek. Ma már nemcsak Mussolini, Rothermere, Brüning, Schober, Venizelos, hanem a bölcsebb franciák, sőt a tisztánlátó kisantant vezérek is belátják, hogy a trianoni tákolmány, rossz alapozás következtében ingadozik.

Komoly munka mellett kis nép is fontossá válhat, ha van benne életerő. Hogy pedig van, nem annak bizonyítéka, hogy kiálltuk ezt a szörnyű évtizedet is?

vitéz F. J.

»Az évtized lejárta előtt Magyarország visszakapja idegen uralom alatt szenvedő fiait...«

— Rothermere újévi üzenete —

Újév napjára *Rothermere lord*, Magyarország kiváló barátja üzenetet küldött a magyarságnak, mely telve van bizakodó optimizmussal, a közeledő győzelem hangulatával. Rothermere lord oly nagy áttekintést nyujtó pozícióból szemléli a világ folyását s politikai erők küzdelmét, hogy az ő közeli sikert ígérő szózatát többnek kell vennünk jóakaratú biztatásnál. Rothermere lord üzenete többek között ezeket mondja:

— Nekem mélységes meggyőződésem, hogy *az az évtized, amelynek útjaira a világ ma rálépett, tanuja lesz a magyar igazság elismerésének.* Senki sem meri kétségbevonni, hogy a jog Magyarország oldalán van. Az egyetlen védekezés, amelyet a trianoni szerződés oltalmazói igazolásul előterjeszthetnek, az, hogy alkalmas megoldásnak bizonyult. Ezt a becstelen érvelést egyre gyorsabban ássa alá a művelt világ lelkiismerete, amely ma már teljesen ráeszmélt azokra a sérelmekre, amelyek Magyarországot érték

— Amióta én három és fél évvel ezelőtt síkraszálltam Magyarország mellett, *világszerte nőttön-nő és még egyre növekszik a közvélemény ereje a magyar határok alapos revíziója mellett.* Minden országban rájöttek már értelmes emberek, hogy ez lényeges feltétele annak, hogy Közép-Európában állandó békés állapotok teremtethessenek. Nemcsak el lehetne hárítani ezzel azoknak a nagy háborús veszedelmeknek egyikét, amelyeknek árnyéka még mindig az európai kontinens felett lebeg, hanem azonnal fel lehetne lendíteni a nemzetközi kereskedelmet.

— Ma a helyzet az, hogy három és félmillió magyar kénytelen akarata ellenére, mint idegen uralom alatti kisebbség, az európai nyugtalanság tényezői közé sorakozni. Abban a pillanatban, amint visszacsatolják őket szülőhazájukhoz, a szilárd egyensúly tényezőivé lesznek a nemzetek közösségében.

— Egy megelégedett, békés Magyarország hasznos szomszédnak bizonyulna. Véget érne a kereskedelem tespedése és az inség, amely abból fakad, hogy könnyelműen leamputálták Magyarország természetes piacait. Közép-Európában helyreállna a gazdasági egyensúly és Magyarország könnyen központjává válhatna egy olyan vámuniónak, amely megszüntetné a kereskedelem céljaira önkényes és bosszantó határokat, amelyek ma útjában állanak úgy Magyarország, mint szomszédai ipari és mezőgazdasági fejlődésének.

— Szerencsekívánataimat küldöm a magyar nemzetnek ahhoz az önmegtagadáshoz és józansághoz, amelyet az elmúlt évtizedben tanusított. Magyarország kiérdemelte az egész világ tiszteletét azzal a méltóságteljes magatartással, amelyet nagy bajok közepette tanusított. Gyorsan közeledik az idő, mikor a jóindulatot, amelyet itt szerzett, javára fogja elkönyvelhetni.

— Magyarország barátainak száma a külföldön növekvőben van. *Nemcsak Mussolini olasz miniszterelnök, akivel sok biztató megbeszélésem volt Magyarország jövő kilátásait illetőleg,* hanem más országok befolyásos államférfiai is teljesen megegyeznek Magyarországgal arra irányuló igénye tekintetében, hogy a rárótt békefeltételeket észszerű revízió alá vegyék. Arra buzdítok minden magyart, hogy ne lankadjanak egy pillanatig sem és méltósággal, de határozottan tárják bajaikat a világ elé.

A lord végül a következő megrázó jóslattal fejezi be újévi üdvözletét:

Nem lehet *bizonyosabb politikai jóslatokba bocsátkozni* az elkövetkező évtizedet illetőleg, minthogy hosszú idővel *az évtized lejárta előtt Magyarország visszakapja három és félmillió idegen uralom alatt szenvedő fiait azzal a területtel együtt, amelyet benépesítenek.*

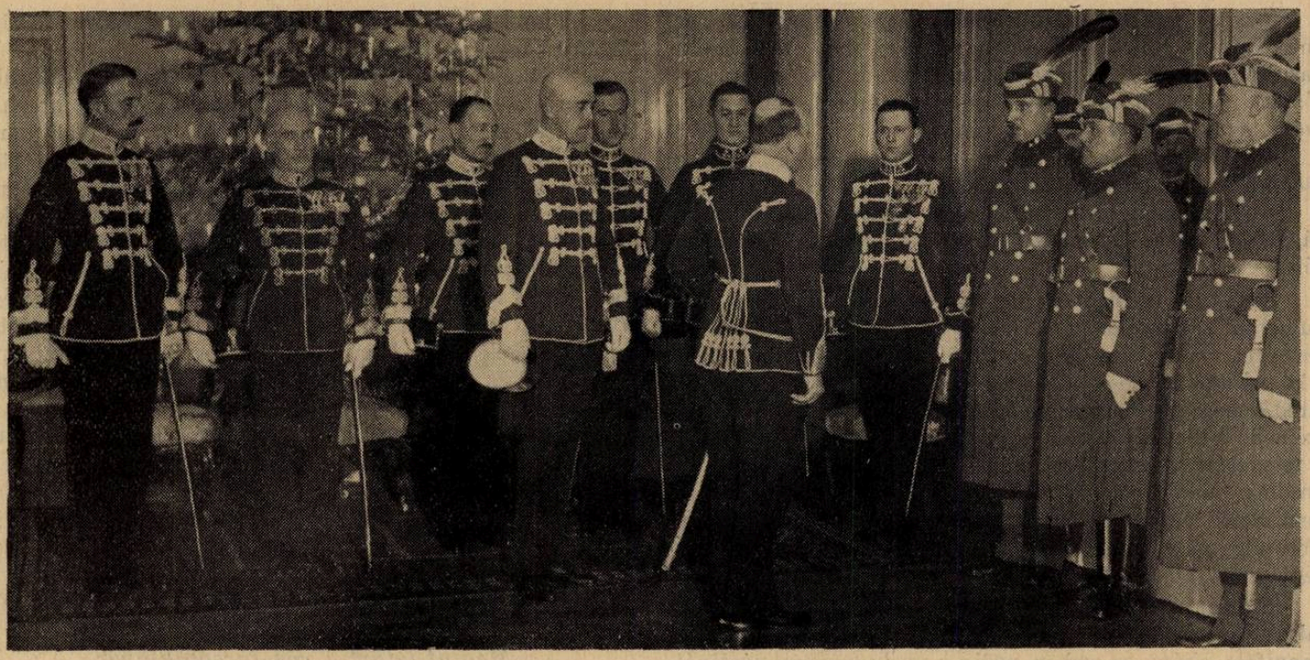

vitéz Igmándy-Hegyessy Géza testőrezredes, a testőrség parancsnoka fogadja a testőrség üdvözlését

Emlékezzünk régiekről . . .

Zágoni Mikes Kelemen

I.

Levelet kaptam szülő édesanyámtól. Egy Konstantinápolyból való zsidó ember hozta, aki hol gyalog, hol szamárháton, hol hajón bejárta már az egész kerek világot. Itt a levél most is keblemen, a forgácspárna alá tegyék a koporsómba, hogy váljék porrá velem együtt.

Ezt az avatag, sokfelé hányt-vetett levelet az édesanyám, Torma Éva írta Kolozsvárott, az 1722. év december havának 22. napjáról datálva.

Az én édesanyám pedig gráciát kért a számomra, mert vágyakozott utánam. Írta pedig a levelében úgy, amint következik.

„Engemet tudósíts, a gráciát mindjárt megszerzem; de míg kedvedet nem látom s akaratodat, addig semmiben nem munkálkodhatom; mivel azt mondják, addig nem szereznek, míg nem tudják, van-e kedved vagy nincsen? Én úgy hiszem, ha nem igyekszel, engemet csak kevés idő mulva sem látsz, mert a sok mindenféle keserűség meggyőzött. Bárcsak az én halálom előtt való látásodban örvendeztetne meg engemet az én Istenem! Azért az őfelsége hűségére igyekezzél bejönni; ifjúságodnak virágát mi haszna ott eltöltened, — egy emberbe reménységedet vetned: ha meghal, mit csinálsz? Az igaz, hogy jószágodat mind másnak adták, én semmit sem bírok benne. Jobb az magad hazájában lenned, hogysem az idegenek között. Az Isten szent lelke szálljon reád és viselje mindenekben gondodat. Téged kesergő édes anyád, kedves fiam, árva Torma Éva“.

Ha a világ minden pennáját mind a kezembe nyomták volna, vajjon le tudnám vala-e írni azt a tengernyi érzelmet, ami e levélnek olvasásakor megszállott. És egyszerre belemarkolt a szívembe nagyerős kívánság.

— Menj haza, Kelemen, menj haza! Fogadd el a császár gráciáját, menj, lásd mégegyszer az édesanyádat! Lásd Zágont, a tündérhazát, lásd a brassói havasokat és örvendezzél az éneklő madárral . . . Menj haza, Kelemen, menj haza!

II.

Azt a levelet, ó, be gyakran elolvastam, hév könnyeim be sokszor hulldogáltak reá. Előbb úgy néztem, mint a messze tündérhazából felém csengő kesergő szót, hívó serkentést. Fölébresztette bennem mindazokat a szép emlékeket, amelyeket magammal hoztam, ápolgattam. Úgy rémlett, mintha nemcsak a szót, hanem a hangot is hallottam volna, ez a hang pedig az édes anyámasszony hangja volt.

Karlinszky Jolán gyógyszerész és vitéz Andriska Ödön gyógyszerész esküvője Schäffer felvétele

Azután napokig készülődtem, hogy odajáruljak az én jó uramhoz s elmondjam neki, hogy ihol, írást kapék hazulról, hívnak — s nekem mennem kell. Ami eddig tartóztatott, az sem volt egyéb, mint a szeretet, ami hazaszólít, az sem egyéb, mint a szeretet.

Apróra kigondoltam minden szót s minden este a csöndes kamarában szidtam magamat:

— Lágy ember vagy, Kelemen! Neked a szíved bútól, vágyakozástól megszakadhat, nem szólasz te senkinek róla!

Az egyik szemedben ott vagyon a könny, mely kibuggyant, mikor azt a kocsit láttad, amelyik Bercsényi özvegyét vitte, a másik szemedből most is csak hulldogál a könny amiatt, hogy haza szeretnél menni, mert ki tudja: látod-e még élve az édesanyádat. Ez a kétféle könny a két szemedből kiapad minden reggel, mikor félhatra dobolnak a fejedelem kvártélyában, te pedig nyakra-főre sietsz a te uradhoz, mert ki volna mellette az öltözködésnél, ha te nem. Senki úgy nem ismeri a szokását, mint te; senki úgy elbeszélgetni vele nem tud, mint te, senkihez sem olyan kegyes, mint hozzád.

Ember meg tudja-e fejteni, hogy miféle bűbájos hatalma van egyik embernek a másikra? Az ember beszéde annyiféle, ahány az ember, pedig a nyelv egy-egy nációnál csak egy, mégis mennyi színe, árnyalata, melege, igazsága vagyon, ha az szól hozzánk, akit nagyon szeretünk. Halálos nagy sértésnek vennők, ha valaki zokszóval illetne s ugyanazok a szavak jólesnek nekünk, ha attól halljuk, kinek a képe a szívünk közepébe van belevésve.

— Nagy-szomorú hírt vettem, Kelemen fiam! — mondta harmadnapra az én jó uram. — Meghalt a fejedelemné.

— Az Úrnak rendelése — tevém hozzá szomorú lélekkel. — Egyikre sokat mér a jóból, másikra sokat mér a rosszból.

— És vajjon nekem melyikből mért sokat? — kérdé elboruló ábrázattal.

— A rosszból, nagy jó uram! Próbatétele volt a nagy erőnek és szívbeli alázatosságnak.

— Igaz... s mégis meg-megkeseredik a szív a keblemben.

Aztán leült a vén karosszékbe s félig hozzám, félig magában így szólott:

— Az évek elrepülnek az ember feje fölött... Repülnek, mint a sólyommadár. Visznek színes reményt, hoznak fekete gyászt!... Mi volt neki is a sorsa? Született hercegi palotában, sínylődött kémektől és fülbesúgóktól körülvéve kolostor-cellában, nem láthatta gyermekeit, nem láthatta gyermekeinek atyját... Ó, a szegény jobbágy, ki nyomorult kunyhójában maga körül látja a famíliáját: mennyivel boldogabb, mint a koldus király, koldus bujdosó... És ki tudja, ha eljön hozzám, ebbe a reménység nélkül való rideg zarándokságba?... Ki tudja, tudott volna-e megelégedett lenni? És a gyermekek hol vannak? Mivé nevelték őket azok, akik gyűlölik engesztelhetetlen, emésztő gyűlölettel az apát?... Ne háborogj, szívem!... Ezt is az Isten rendelte, fiam, az Isten hatalmas, az ember pedig esendő féreg!... Esendő, nyomorult féreg.

(Folytatjuk)

Isten áldott verése

... Megint letört a vén fa egyik ága:
Öreg fák s gyenge ágak sorsa ez.

Halott faágak porló hulladéka
Új életek áldott humusza lesz.

Vihar járt erre, vak erők tusája.
Hogy belekábult minden, ami él

S míg szörnyű zápor zuhogott a földre,
Egyenként hullt vén és zsenge-friss levél.

... Így zengte el ítéletét az ég
S egy büszke ág megint földön hever:

Halleluja! — Csirák humusza lesz,
Mert áld az Isten akkor is, ha ver.

Kolozsvár *Jakab Géza*

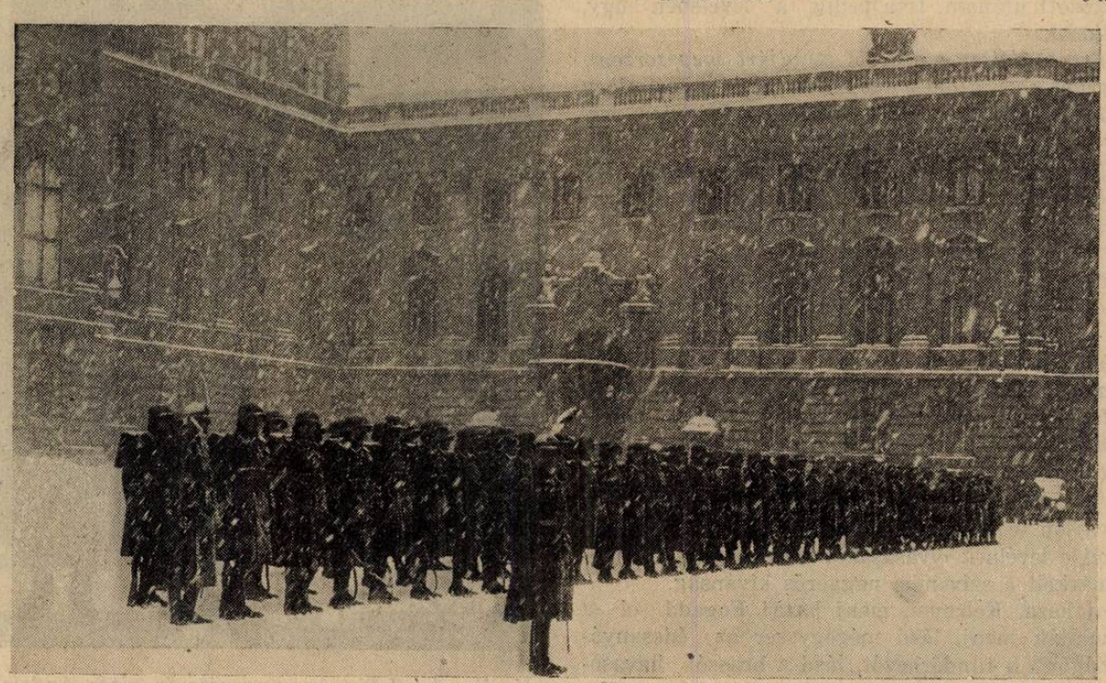

A királyi vár udvarán díszörség fogadja újévkor a Kormányzó úr üdvözlésére érkező előkelőségeket

VITÉZI ÉLET

Köszönet

Mindazoknak, kik karácsony ünnepe és újév alkalmából szíves jókívánataikkal felkerestek, ezúton mondok hálás köszönetet és kívánságaikat hasonlókkal viszonzom.

Ügyvezető törzskapitány

Felhívás

Vitéz *Nagy* Sándor volt nyirlugosi lakos jelentse lakcímét, hogy a Főméltóságú Asszony által nyujtott segély hozzá eljuttatható legyen.

Szabolcs vm. Vitézi Széke

Vas vármegye vitézeihez!

A Kormányzó úr Őfőméltósága magas névnapja alkalmából a székkapitányság a vármegye vitézei nevében Őfőméltóságának hódolattaljes jókívánatait terjesztette elő. A kormányzó úr Őfőméltósága katonai irodája ez alkalomból Vas vármegye vitézi székkapitányához az alábbi leiratot intézte:

„A kormányzó úr Őfőméltósága magas névnapja alkalmából Vas vármegye vitézei által előterjesztett hódolatot és jókívánatokat Őfőméltósága köszönettel kegyeskedett tudomásul venni és megbízni méltóztatott, hogy szívélyes üdvözletét Vas vármegye vitézeinek tolmácsoljam. Vitéz *Somkuthy József* tábornok sk., a katonai iroda főnöke."

Pest vármegye déli részeinek járási vitézi hadnagyaihoz és összes vitézeihez!

Mivel az új esztendő alkalmából vitézeim közül írásban oly nagyszámban fejezték ki szerencse- és jókívánataikat, hogy arra külön-külön nem áll módomban válaszolni, így ezúton mondok azoknak őszinte köszönetet és nekik, valamint a járási vitézi hadnagy uraknak, vitézi őrmestereknek és a megyebeli összes vitézeimnek és családtagjaiknak úgy a magam, mint beosztott funkionáriusaim nevében boldog új esztendőt kívánok. (3/msz. 1931.)

Székkapitány

Bácsbodrog vármegye vitézeihez!

A járási vitézi őrmesterek jelentsék sürgősen a Vármegyei Vitézi Széknek, hogy körletükbe tartozó vitézek telkeiken milyen épületeket emeltek, azoknak hossza, szélessége, anyaga, vályog vagy tégla, nád- vagy cserépfedelű, építési költsége, biztosítva van-e? Jelentsék azt is, hogy a telken milyen a jószágállomány, baromfi és gazdasági felszerelés. Gazdasági szemlék alkalmával az adatok valódiságáról meg fogok győződni.

Székkapitány

A IX. ker. tiszti vitézeihez!

A kerületi hadnagy folyó hó 13-án, kedden este 8 órakor vitéz Miskolczy vendéglőjében (VIII, Rökk Szilárd-u. 10) bajtársi összejövetelt tart, melyre a hozzátartozókat is tisztelettel meghívja.

Székkapitány

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleménye

A gazdálkodó vitézek figyelmébe. Figyelemmel arra, hogy az olasz és spanyol származású lóhere és lucerna fagyállóságban és terméshozamban mélyen alatta van a magyar származású lóherének és lucernának, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara 1931. évre is biztosítani kívánja a gazdaközönségnek jóminőségű, hazai származású, fehér bárcás ólomzárolt lóhere és lucerna vetőmaggal való ellátását. Hasonló kedvezménnyel lesz beszerezhető az eredeti észak-német fajta azonos takarmányrépa vetőmag is. A kívánt fajtát ezekből a termelők megjelölhetik.

Tekintettel azonban arra, hogy 1931. évre jelentékenyebb állami támogatás e célra nem remélhető, a Kamara csak úgy tud a vetőmagvak beszerzésénél lényegesebb kedvezményeket elérni a gazdaközönség javára, ha az egy tömegben való beszerzés előnyeit kellőképpen ki tudja használni.

Felszólítom azért ezúton az összes állományunkhoz tartozó és gazdálkodással foglalkozó vitézeket, hogy lóhere és lucerna vetőmag igénylésre vonatkozó kérelmüket egy levelezőlapon legkésőbb január hó 15-ig a Székkapitányságnak jelentsék be.

Természetesen csak a komoly igénylők jelentkezzenek.

Megjegyzem, hogy az említett vetőmagvak ára előreláthatólag 15—20 százalékkal lesz olcsóbb a kiskereskedelmi árnál.

Székkapitány

Állást kereső vitéz

Bányagépészet és szállítóberendezések tervezésében és üzemvezetésében tízévi gyakorlattal bíró okleveles gépészmérnök a mostoha gazdasági viszonyok következtében bekövetkezett leépítés miatt, megfelelő állást keres. Cím: vitéz *Bakács* Kálmán okl. gépészmérnök, Budapest, VII, Thököly-út 116.

Pest vármegye déli részeinek vitézeihez!

Közlöm vitézeimmel, hogy Istenben boldogult, áldott emlékű, nagynevű Vitézi Törzskapitány urunk, néhai vitéz Siménfalvi *Siménfalvy* Tihamér tábornok úr síremlékére a következő vitézek adományoztak: vitéz Técsői Móricz Kálmán ny. ezredes, székkapitány, vitéz Kakassy Lajos százados, vitéz Matolcsy Károly dr főorvos, vitéz Falka Ferenc ezredes, vitéz Pápay Géza községi jegyző, vitéz Újváry Géza erdőmester, vitéz Veres Mihály plébános, vitéz Tóth Zsigmond dr földbirtokos, vitéz Makay Imre őrnagy, vitéz Kovács Béla tanító, vitéz Szabó Mihály dr községi bíró, vitéz Kováts Ernő járási hadnagy, vitéz Szabó László gyógyszerész, vitéz Halász

Derényi Gaby és Idrányi Idrányi Ferenc esküvője. A menyasszony szülei között foglal helyet, balra vitéz Szinay Béla tábornok, törzskapitány, a Ludovika parancsnoka

Schäffer felvétele

Ferenc tanító, vitéz Pintér József tanító, vitéz Bócsay Jakab földbirtokos, vitéz Mátray József árva atya, vitéz Márkus Ferenc dr ügyvéd, vitéz Berta Mihály dr jb. titkár, vitéz Dakos Kálmán ny. ezredes, vitéz Kun Bertalan dr százados, vitéz Varga Endre gazdálkodó, vitéz Szathmáry Kálmán főkönyvelő, vitéz Galambos József dr községi orvos, vitéz Juhász G. Gábor forgalmiadó főellenőr, vitéz Kemény József ny. állampt. tanácsos, vitéz Miklay Frigyes tüzérőrnagy, vitéz Démy-Gerő Sándor huszárőrnagy, vitéz Keresztes Pál földbirtokos, vitéz Szabó Mihály főszámvevő, vitéz Török Gyula százados, vitéz Cserhalmy József rendőrfogalmazó, Fodor Vince erdőmérnök, Mazurek Béla tüzéralezredes, vitéz Révész Bence dr jogakadémiai tanár, vitéz Orbán Nándor polg. isk. igazgató, vitéz Vécsey Jenő tanító, vitéz Parlagh Károly tanító, vitéz Papp István dr kir. járásbíró, vitéz Radvány Károly ny. százados, járási hadnagy, vitéz Bíró Albert állampénztári tiszt, vitéz Bolyó József földműves, vitéz Mózsa János földműves, vitéz Szabó Károly földműves, vitéz Kuti Ferenc hentes és mészáros, vitéz Tóth Sándor közs. irodatiszt, vitéz Kovács Béla tanító, vitéz B. Horváth Gyula földműves, vitéz Kólya János földműves, vitéz Madaras Lajos földműves, vitéz Varga István MÁV pályafelvigyázó, vitéz Halasi Albert földműves, vitéz Halasi Béla földműves, vitéz Futó István földműves, vitéz Mészáros Márton földműves, vitéz Börcsök Miklós földműves, vitéz Kiss János csendőrtiszth., vitéz Madaras Lajos földműves, vitéz Tóth Bálint földműves, vitéz Gyöngyi Pál földműves, vitéz Gyulai Lajos ny. törzsőrmester, földműves, vitéz Désaknai Márton kereskedő, vitéz Silló Ábrahám törzsőrmester, vitéz Szűcs Gábor ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Hajnal Mihály ny. tiszthelyettes, vitéz Lázár István földbirtokos, vitéz Pap Mihály ny. főtűzmester, kisbirtokos, vitéz Bondor Antal ny. tiszthelyettes kisbirtokos, vitéz Bugyi János kisbirtokos, vitéz Ránta György ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz László Sándor ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Varga Vendel ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Márczi János kisbirtokos, vitéz Tóth Gábor kisbirtokos, vitéz Tóth-Zsámboki János kisbirtokos, vitéz Király Imre kisbirtokos, vitéz Jakab Ferenc kisbirtokos, vitéz Polgár Keresztély ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Lantos Imre földműves, vitéz Török János földműves, vitéz Mezővári András földműves, vitéz Magurai Ferenc földműves, vitéz Fekete József szőlőbirtokos, vitéz Sziklai Pál kisbirtokos, vitéz Kardos József tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Rigó István fogházőr, kisbirtokos, vitéz Őrző János ny. tiszthelyettes, kisbirtokos, vitéz Nagy Károly kisbortokos, vitéz Takács Sándor törzsőrmester, kisbirtokos, vitéz Bánhidi János városi tisztviselő, kisbirtokos, vitéz Kúnsági Antal kisbirtokos, vitéz Frigyes László ny. tiszthelyettes, kisbirtokos és vitéz Tóth Ferenc kisbirtokos nemzetes urak. Az adományozóknak ezúton mondok szívből jövő őszinte köszönetet. (ad. 876/Msz. 1929. szám.)

Székkapitány

A Főméltóságú Asszony kiosztja a testőrlegénység ajándékait

A francia határokat hatalmas védelmi művekkel veszik körül

Az egyik angol lap hosszabb cikkben ismerteti a francia határvédelmi erőd-vonalakat, melyek céljaira a parlament eddig több mint 24 millió fontnak megfelelő hitelt szavazott meg és amelynek pusztán a Luxemburg és a Földközi-tenger között elterülő szakaszán 10.000 ember dolgozik. Mindegyik erőd magában véve egy teljesen önálló egység, amelyeket azonban a közös tüzérségi mező egyetlen összefüggő láncolatba fűz össze. Az erődítmények három osztályba sorozhatók és pedig a páncéltornyok, továbbá a páncéltorony-csoportok és végül az úgynevezett „együttesek". A luxemburg—baseli határszakaszon egymástól alig háromnegyed mérföldnyi távolságban húzódik a páncéltornyok szakadatlan sora. Belsejük egy hajó ágyútornyára emlékeztet, méretük 36×30 láb, vastag porcellánlapokkal bélelt cementbetonból épültek, megfelelő lőrésekkel a gépfegyverek és könnyebb ágyúk számára, egy megfigyelőállomással a páncélkupolában.

A páncéltornyokból erősen védett földalatti folyosók vezetnek az ugyancsak földalatti tartalékhelyhez, ahol villamosszellőztető-készülékek, villamoskonyhák, fürdőszobák stb. gondoskodnak a legénység kényelméről. Az „együttes"-ek bevehetetlen földalatti erődítményrendszerek rendkívül erős nehéz tüzérséggel, óriási földalatti kaszárnyákkal és lőszerraktárakkal. Különleges újítást jelentenek az úgynevezett mozgóvédelmi parkok, azaz védett vasúti vonalak, amelyek közelében könnyű erődítmények építéséhez szükséges anyagokat, mint beton- és acéllapokat, kisebb páncéltornyokat, drótsövényeket stb. tartanak készenlétben, hogy bármely pillanatban a front veszélyeztetett pontjára dobhassák azokat.

Svájctól a Földközi-tengerig húzódó alpesi hegyiszakasz erődítményláncolata egészen más rendszer szerint épül. Itt a védőműveket, nehéz tüzérséget, gépfegyverfészkeket stb. a sziklába építik be. Ehhez a munkához azonban nem polgári munkásokat, hanem kizárólag szenegáli csapatokat használnak.

Látható, hogy a győzők által diktált „béke", csak egy újabb háborúra való felkészülést szolgáló átmeneti idő, — minden zengzetes pacifista hangoskodás ellenére.

HIREK

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
12 Hétfő	Árkád vt.	Ernő	A hét elején a nap 7 óra 46 perckor kel és 16 óra 31 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 42 perckor kel és 16 óra 39 perckor nyugszik.
13 Kedd	B. Veronika	Vidor	
14 Szerda	Hilár pk.	Bódog	
15 Csütörtök	Pál rem.	Lóránt	
16 Péntek	Marcell p. vt.†	Gusztáv	
17 Szombat	Antal apát	Antal	
18 Vasarnap	D2 Piroska	D2 Piroska	

NEVEZETES DÁTUMOK

Január 11. 1916. Kövess elfoglalja a Lovcent. Montenegro legerősebb pontját a magyar támadó sereg heves küzdelem után elfoglalta.

Január 13. 1916. Cetinje eleste. A támadó sereg kiütötte a montenegróiak kezéből a fegyvert. Négy nap mulva Montenegró letette a fegyvert.

Január 14. 1301. III. Endre király halála. Utolsó Árpád-házi királyunk e napon halt meg Budavárában. Holttestét a János evangélistáról elvezezett Ferencrendi templomban helyezték nyugalomra.

Mussolini újévi szózatában Magyarország megcsonkításának jóvátételét kívánja

G. Ward Price, a Daily Mail szerkesztője, a budapesti Rákosi-szobor leleplezése után Rómába utazott, ahol *Mussolini* magánkihallgatáson fogadta. A Daily Mail újévi száma hosszabb Mussolini-intervjút közöl. Mussolini nyilatkozata erős békeszeretet hangoztat, de a béke megerősítésének *a békeszerződések észszerű revíziója* az előfeltétele. Európa nemzetközi ügyei most a rettenetes feszültség állapotában vannak, aminek oka az európai nemzetek haderői között levő óriási egyenlőtlenség. *Egy államcsoport rengeteg katonai túlsúlya a népszövetség előtti egyenlőséget puszta komédiává alacsonyítja le.*

— A francia nemzet — folytatta Mussolini — nem támadó szellemű, de az a *katonai hegemónia*, amelyet egész Európa fölé kiterjesztett, a kontinenst állandó forrongásban tartja. A haderők leszállítása mellett a *békeszerződések revíziója is szükséges a biztonság kérdésének helyreállításához* Európában. Bizonyos *területi lehetetlenséget* (territorial absurdites) *helyesbíteni kell.* Erkölcsi igazságtalanságokat, mint aminő *Magyarország megcsonkítása, jóvá kell tenni.* Olaszországnak nem célja a revízionista blokk alakítása, de az az erőfeszítés, amely Európa jelenlegi természetellenes állapotának megjegecesítésére irányul, természetszerűleg az általa érintett országok között szükségképpen érdekközösséget hoz létre.

— Mi, olaszok — így fejezte be nyilatkozatát Mussolini — kénytelenek vagyunk fegyverkezni, mert szomszédaink állig fegyverkeznek. De katonai készülődéseinknek egyetlen célja saját erős természetes határunk megvédése.

Mussolini nyilatkozatát angol nyelven hangosfilmfelvevő készülékkel is megrögzítették s a film Angliában és Amerikában a közönség elé kerül.

Vitéz Gömbös Gyulát ismét több község választotta díszpolgárrá

Vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi minisztert közéleti működése elismeréséül Disznóshorvát, Csuhakálló, Kurityán, Sajólád, Sajópetrics és Bakonycserenye, Tokaj és Szirma községek képviselőtestületei egyhangú lelkesedéssel díszpolgárukká választották.

Joffre halála

Joffre francia marsall Párisban hosszas szenvedés után, szombaton elhúnyt. Temetése szerdán volt hatalmas méretű gyászünnepségek keretében. Joffre József marsall a háború első szakában a francia hadsereg fővezére volt. Katonai szakértők szerint az ő szívósságának és ügyességének tulajdonítható a marnei csata kimenetele. Temetése ugyanolyan külsőségek mellett folyt le, mint Foch marsall temetése.

Ferenc Ferdinánd gyilkosáról magyar községet neveztek el a szerbek

Szabadka város közgyűlése december 30-án elhatározta, hogy a városi földeken alakult *Ludas* tanyaközség nevét *Princip Gavrilo*-ra változtatja. Princip tudvalevőleg a szerajevói merénylő volt, aki *Ferenc Ferdinánd* trónörököst és feleségét lelőtte és ezzel a merényletével megindította a világháborút, melynek következményeit sínyli ma is a világ minden része, akár legyőzött, akár győztes, akár semleges volt is annakidején.

Lakcímbejelentés

A volt miskolci 10-es honvéd tiszt és tisztjelölt bajtársak pontos címüket, lakhelyüket, foglalkozásukat közöljék levelezőlapon *vitéz Sáfrán* Géza ny. altábornaggyal, Miskolc, Csabai-kapu 22.

Balbo olasz légügyi miniszter, a tizenkét olasz repülőgépből álló raj vezetője, Orbetellóból szállt fel óceánrepülő útjára

Caillaux is elítéli a békeszerződéseket

Caillaux volt pénzügyminiszter a világgazdasági válságról mondott beszédet Párisban. Kijelentette, hogy a válság főként a háború idejének gazdasági zavaraira vezethető vissza. A háborúutáni időkben azután, különösen Európa, sok olyan hibát követett el, amelyek a háború hatásait még kiélesítették. Így hiba volt Európát, tekintet nélkül a gazdasági viszonyokra, több kisebb államra szétvagdalni. A másik súlyos hiba az volt, hogy nem rendezték azonnal a jóvátételi problémát, valamint a volt szövetséges államok hadiadósságait. Caillaux hangsúlyozta, hogy mindenekelőtt Németországtól kívántak túlságosan sokat.

Temesvár az elszakított Kelet-Magyarország legnagyobb városa

A bukaresti *Lupta* jelentése szerint a népszámlálás hozzávetőleges adatai elkészültek. Eszerint Romániának nyolc olyan városa van, melynek lakossága a százezres lélekszámot meghaladja. Bukarestnek megközelítően 800 ezer, Jassynak 185, Kisenevnek 180, Galacnak 150, Csernovitznak 120, Temesvárnak 115, Brailának 104, Ploestinek 102 ezer lakója van. Kolozsvár, Nagyvárad és Arad alig maradnak el a százezres szám mögött, 95, 90, illetve 85 ezer lakossal.

Orosz párbeszéd

Két orosz gazda beszélget:

— Előbb úgy volt, hogy az ország a cár atyuskáé, de a termés a miénk, most az ország a miénk és a termés Stalin atyuskáé.

Gulyás Pál cipész — Készit diszmagyar-lovagló- és gazdászcsizmákat, cipőket Budapest, IV, Vaci-utca 81. szám, II. 15

Vitéz Úri Lajos képesített ácsmester
Balkány, Szabolcs megye. (Saját ház)

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, javítást pontosan és szakszerűen, úgy házakra, mint magasabb építményekre (torony-, templom- és manzard-tetőszerkezetek készítését). Tervet, költségvetést, árelemzést vitézeknek jutányos árban készítek, meghívásra bárhova azonnal utazom

A német hadsereg téli gyakorlata. Elrejtett nehéz géppuska

A csehek másnak kínálgatják a pacifizmust — ők maguk militaristák

A cseh kormány lapja, a prágai *Vecer* újévi cikkében azt hangoztatja, hogy Csehszlovákiának Európában hivatása van és ép ezért szükséges, hogy *katonailag minél jobban kiképzett legyen*, mert Európában betöltött szerepét csak így tudja fenntartani. A csehszlovák politika feladata, hogy *minden eszközzel az úgynevezett pacifisták gyengeségi rohamai ellen küzdjön*, akik meg akarják akadályozni például az ifjúság időelőtti katonai kiképzését. Egyenesen követelni kell, hogy az iskolai ifjúság lelkébe már kezdettől fogva beleoltsák a lelkesedést a katonaság iránt. *Az ifjúság katonai kiképzése* alapja kell, hogy legyen a csehszlovák hadsereg további fejlődésének.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Január 11-től 17-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. énekes nagymise. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása, Pályi Sándor v. tiszttartó felolvasása: „A gazda tízparancsolata". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Magyar népdalegyveleg, előadja a MAV dunakeszi főműhely „Magyarság" dalegyesülete; 2. Rothmayer Imre, az OMGE titkárának előadása: „A traktor és a mezőgazdasági kisüzemek"; 3. magyar népdalok. — 4: Szepessy Mihály dr ügyvéd előadása: „Adóügyi tájékoztató".) — 5.10: Egy óra könnyű zene. — 6.15: „Öreg diák visszanéz", Farkas Imre előadása. — 6.40: Balázs Árpád nótaestje, Magyari Imre cigányzenekarának kíséretével. — 8: A prágai filharmóniai társaság hangversenye Prágából, utána Sztojanovits-terzett hangversenye. — 11: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: „Vasútépítés Fokvárostól Kairóig", Fábry Frigyes előadása. — 5.25: A folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6.40: Német nyelvoktatás. — 7.15: Harz Lili zongoraművésznő hangversenye. — 8: Odry Árpád előadói estje. — 9.30: Bach-hangverseny, Medek Anna, a m. kir. Operaház örökös tagja és Kósa György zongoraművész előadásában, majd cigányzene.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: Magyar Imre novellái: „Két Miatyánk", „Erzsike ruhaversenyt rendez". — 5.25: Kurina Simi cigányzenéje. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Helyszíni közvetítés az Operaház színpadáról. — 7.30: Magyar operettrészletek és magyar keringők. — 9: A drezdai vonósnégyes hangversenye; utána Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye. — 10.45: Margarete Bach előadói estje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: Stumpf Károlyné előadása. — 5: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.15: Gergelyffy Gábor dr novellái: „Katóka", „A szakáll". — 6.50: Olasz nyelvoktatás. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Tóth István-féle gyűjtemény dalai; 2. Dálnoki Kovács Jenő, az Orsz. Iparegyesület igazgatójának előadása: „Az iparpártolás szüksége különösen a mezőgazdaság szempontjából). — 5.10: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása, Tóth Arisztid felolvasása: „A lucerna, különös tekintettel ellenségeire". — 5.45: Balett-délután. — 6.50: Angol nyelvoktatás. — 7.25: Mándits szalonzenekar hangversenye. — 8.30: Színműelőadás a Stúdióból, utána ifj. debreceni Kiss Béla cigányzenéje.

Péntek. 4: Buchwald Andor novellái. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.25: Rácz Béla cigányzenéje. — 6.30: Rosner Kálmán előadása. — 7: Gyorsíró-tanfolyam. — 7.35: Rádióamatőr-posta. — 8.15: A Varsói Filharmóniai Társaság hangversenye, utána grammofónhangverseny.

Szombat. 4: „A család, a társadalom és az iskola", Csabay István dr előadása. — 5: Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. — 6: Az Első Budapesti Citera-kör hangversenye. — 7: „Scott kapitány", Halász Gyula előadása. — 7.25: Az „Óbudai Dalkoszorú" hangversenye. — 8.30: A Főméltóságú Horthy Miklósné fővédnöksége alatt álló nyomorenyhítő akció javára az országos magyar királyi Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola által a budai királyi várpalota fehér márványtermében rendezendő zenekari hangverseny helyszíni közvetítése; utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Zátony

— Részlet az erdélyi magyarok sorsát feltáró regényből —

Írta **Székely Mózes** *(Befejezés)*

A laktanyában a csendőrök összesereglettek. Zaj nélkül mulattak rajtunk és jóízűen nevettek. Az őrmester alig bírta elfojtani a kacagást. Jól tudta, hogy gazdám a tárgyalásra ment, de a hangja azért nagy haragot színlelt.

— Nem azért van csendőri felügyelet alatt, hogy csak úgy járjon szabadjára, mint a pacsirta.

Keményen hozzátette:

— Ezt jegyezze meg! Most az egyszer elmehet.

Gazdám kezéről leoldották a láncot. Beírta nevét a füzetbe. Elengedtek. Joszliék előtt a volt igazgató-tanító jött velünk szembe. Az állami iskolánál szolgált és most a kenyeréből ő is kiesett. Megemelte a kalapját.

— Alászolgája százados úr! Éppen a százados urat kerestem. Odafönt azt mondták, bement a városba. A birtokreform végett. Ha megengedi, elkísérem.

Gazdám kezet nyujtott az idős embernek.

— Egy kicsit meghátráltattak itt a faluvégen. Különben otthon kap. Jöjjön fel. Szívesen látom. Már amennyire én tehetem. Mikor jött vissza?

— Ma reggel érkeztem, százados úr. Összepakkoltam a kis butorainkat. Ami megmaradt, felfér egy szekérre. Nem akartam elmenni úgy, hogy ne köszöntsem. Tanácsára is szükségem volna, százados úr!

— Na! Mi baj, igazgató úr?

Az igazgató-tanító körülnézett. Kapunkhoz értünk.

— Mindjárt! Erre tessék! Itt a kis kapu — mondta — és az ajtót kinyitotta. Gyanakodva kétoldalt nézett. Senki se volt a közelben. Mégis hangfogót tett.

— Százados úr!

— Tessék.

— Nem bírom tovább ezeket a bitangokat. Ide már többet nem jöhetünk vissza. Azután a csúf után, amit belőlünk is űztek! Ez a borzasztó nyomoruság is teljesen kimerített. Öt hónap óta nem kapom fizetésemet. Úgy élünk, mint a kutyák, százados úr! A feleségem a testvérénél van. Tetszik tudni, hogy ispán Kemény őméltóságánál a Mezőségen. De a birtokot ott is elvették és a sógoromék máról holnapra szintén az utcára kerültek. Feri még szerencsés volt, hogy elesett. Leánykáink a nagyapjukhoz mentek. Én egy raktárban sörösüvegeket rendezek Marosvásárhelyt. Ott is mindenkit kidobtak.

Szusszant egyet. Folytatta.

— Magyarországból kapunk ugyan dugva egy kis segélyt, de ahányan vagyunk, csak annyi, mint a plattra precskelt vízcsepp. Azt az utasítást kaptuk, hogy ne jelentkezzünk eskütételre. Mert a magyar kormány ütőkártyájának szánt minket a békekonferencián. Azt mondják, más már nem segíthet. Ezek meg ezt követelik. Mit tegyek, százados úr? Rongyainkból is el kellett adjunk már. Éhezünk valamennyien.

A terrasz elé értünk. Gazdám megállt.

— Itt vagyunk ugye a ház előtt? Na legyen jó, mondja meg, ha szabad, ki nem engedi magának, hogy letegye az esküt a románoknak?

A tanító gazdám füléhez ágaskodott. Belesúgta.

— Szaláncy Samu. A volt főszolgabíró. Ő osztja ki a segélyeket is.

Gazdám elbocsátott a fékről. A fejét csóválta.

— Igazgató úr! Köszönöm, hogy bizalommal volt hozzám. Amiért hozzám fordult tanácsért. Egy ilyen rokkanthoz. Igaz, hogy tanácsot én se adhatok, de elmondok Önnek valamit. Esetleg hasznát veheti ebben a nagy sötétségben. Ismerte ugye az öreg Buzinkay Lajost? Nem a tanfelügyelőt! Az apját! Aki képviselő volt a kerületben?

— Igen. Látásból. Hallottam beszélni egyszer egy megyegyűlésen. Fehérszakállas, öreg úr volt.

— Az az! Na! Róla van szó. Itt volt egyszer nálunk. Ott ült a terraszon és a nagybátyámmal beszélgetett. Valami atyafiságban is vagyunk velük. Mi, gyerekek, nem igen értettük meg, hogy mit beszélnek. Tulajdonképpen azt is elfeledtem, amit mondani akarok. Csak tizenhatban jutott az eszembe halványan és most összel egész világosan, hogy mit mondott az öreg Buzinkay Lajos egy este itten. Ott ült a terraszon. Vakon is megtudnám mutatni még a helyet. A völgyre mutatott. Ezt mondta nagybátyámnak: „Meglátod, Félix, hogy ezt a völgyet egyszer egy nagy oláh áradás önti el. Nemcsak ezt, hanem egész Erdélyt! Engem megőríz az isten, hogy megérjem. De te Félix, te megéred és ezek a gyerekek".

Gazdámnak lecsuklott a feje. Alig hallhatóan még ezt kérdezte:

— Nem hallott soha róla, hogy a magyar kormányok az utolsó tíz évben mind nagyobb befektetéstől tartózkodtak itt Erdélyben? Számoltak vele!

Az igazgató-tanító fejében világosság gyúlt fel. Nagyon meg volt döbbenve. A hanyatló napra nézett. Levette kalapját.

— Köszönöm, százados úr. Az Isten áldja meg érte.

— Csak nem megy már — kérdezte gazdám. — Jöjjön be!

vitéz Gömbös Gyula tábornok, honvédelmi miniszter újévi üdvözlésen a Kormányzó úrnál

— Köszönöm, százados úr. Most már sietek.

Megfogta gazdám kezét, amin még rajta voltak a láncnyomok. Töprengett, vajjon ne csókolja-e meg. Mégegyszer ennyit mondott:

— A jó Isten áldja meg.

Gazdám megjegyezte:

— Igazgató úr! Nem kell elmondja mindenkinek. Én is csak magának mondtam ezt. Azt hiszem, aki az esküt leteszi, az a román államtól kap keenyeret. Aki nem teszi le és kimegy, arról a magyar állam fog gondoskodni. Arra kell azonban gondolni, hogy oda most négy országból mennek és nem fognak férni. Mondja csak igazgató úr! Van szekere a bútorainak?

A tanító elmeredt. Maga elé súgta.

— Mit tegyek?... A feleségem...

Szilárdabb lett.

— Keresek, százados úr.

— Nézze, igazgató úr! Ne vegye rossznéven, hogy kocsit nem adhatok. De lovaim már nekem sincsenek. Azonban, ha szüksége van rá, adhatok egy ökrösszekeret. Hagyja, ne köszönje! Itt van a zsebkendőm. Adja oda Dávidnak vagy Ferencnek. Tudni fogják. És mondja meg, hogy egy szekér álljon rendelkezésre.

A tanító az istállók felé sietett. Gazdám bement. Különös írógépéhez ült és egy kartonlapocskára három nagybetűt vetett. Rögtön utána megebédeltünk. Cőkös-kenyeret és halat egy pléhskatulyából, amit gazdám akkor bontott fel. A halat nem szerettem.

Ebéd után gazdám a kartonlapocskát egy gumizacskóba tette. Pénzt is tett melléje. A postára vittem. Ki nem állhatom ezt a büdös zacskót és mégis rendületlenül viszem. A térképtok milyen jó lenne! De a csendőrőrmester azt is elvitte. Ha gazdám tudná, mégis menten kicserélné valami egyébbel. Minden rigolyámra azonban nem vethet ügyet. Hiába!

A vadszőlős posta-verandán kiürítette a zacskót a szikár és fekete vén lány. Megnézte a lapot és ezt mondta:

— Vajjon mi lehet?

Odaadta a testvérének. A testvére olvasta.

— S! O! S!

Összehajoltak.

Darabig törték rajta a fejüket. Egyik az asztalra könyökölt. Tenyerébe ejtette állát. Szürke feje minden szóra zökkent.

— Meg kéne mutassuk az őrmesternek. Valami lesz benne és a végén kiütik kezünkből ezt a kis kenyeret.

Visszaadták a zacskót.

— Elmehetsz.

Besötétedett. Julika felhozta a vacsorát. Egy asztalkendőben sült krumplit hozott és egy kis vajat, amit valahonnan szerzett. Így figyelmeztetett:

— Tessék megenni, amíg a krumpli meleg. Nem jó, ha megereszkedett.

Kötője alól gazdám zsebkendőjét is kivette. Ezt mondta:

— Ferenc ideadta a nagyságos úrfi zsebkendőjét. Beleragadt az ujjahegye. Megfogta. Mosásig ideteszem a nakkasztlifiókba.

A zsebkendőt betette az éjjeliszekrénybe. Jóéjszakát kívánt és elment. Este lett.

Vendéglős vitéz bajtársaim

figyelmébe ajánlom 1930. évi termésű, kitűnő zamatú, kissé édeskés boraimat. Raktáron áll 45 hl fehér, 20 hl siller és 17 hl sötétvörös. A szeszfok mindenikné! 14 maligánon felüli. Ár csengődi állomásra szállitva, vevő hordóiban 30 f literenként. Komoly vevőknek mintával szivesen szolgálok.

vitéz Fekete József, Csengőd

MEZŐGAZDASÁG

A tarlóvetés

Írta vitéz hideghéti Bittera Miklós dr

A tarlóvetés módot nyujt arra, hogy földünk termőképességét fokozottan véve igénybe, jövedelmünket emelhessük. Igen tetszetős és nagyon egyszerű megoldásnak látszik az, hogy ugyanarról a földről, egy termesztési évben, két termést vegyünk le. Mégis igen ritkán gondolnak erre. A háborús gazdálkodás idején, sokat beszéltek erről. Akkor a cél a kenyérmagnak használható terméynek minél tömegesebb előállítása volt. Ma, legalább is sok vidéken, azt állattenyésztés nyujt a gazdának még némi jövedelmet. *A tarlóvetések felkarolásának időszerű feladata ezért a szálas takarmánytermés olcsó fokozása.* Ezért látszik megokoltnak a mai viszonyok között megint rámutatni a tarlóvetések jelentőségére. Bizonyosan lesznek olvasóink között, akik megütköznek azon, hogy télen írunk a „vetésről". Ennek is megvan az oka! Téli időben gondolkodunk a tavaszi tervekről. Amikor a munka majd megindulhat, már tudni kell, hogy mit akarunk. Eszerint kell vetni. A trágyázás helyes beosztása miatt meg különösen télen kell a tarlóvetésekről gondoskodni, hogy erre a célra tegyünk félre az ilyenkor összegyűlő istállótrágyából. A tarlóvetés sikerültének első feltétele a *kedvező időjárás*. Sajnos, a mi szélsőséges éghajlatunk alatt a tarlóvetés mindig nehéz.

Igen érdekes képet és egyúttal útbaigazítást nyerünk, ha három esztendő időjárását és az azokban végzett tarlóvetés eredményét egybevetjük.

Év	Esőmennyiség m/m ekben					Összesen	Moharvetés ideje	Száraz mohar-széna termés 1 k holdon q
	május	június	július	augusztus	szeptember			
1923	15.5	84.3	22.9	33.3	65.0	220.8	jún. 26	4.20
1926	59.6	101.9	132.9	41.0	39.9	375.3	máj.2(	18.54
1927	50.3	49.0	76.2	28.8	85.4	289.7	júl. 9	9.30

E táblázatból világosan látható, hogy a (őszi keverék után) május 20-án vetett mohar adta a legnagyobb termést, amit segített az 1926. év ritka csapadékos június—július hónapja is. Ilyen esős nyárra azonban még a Dunántúlon is ritkán lehet számítani. Azért érdekes az 1923. és 1927. inkább átlagos időjárású esztendő. Mind a kettő száraznyarú volt. A június 1923-ban, a július 1927-ben volt csapadékosabb, az augusztus mind a két ízben száraz. A vetés idejében lényeges különbség nem volt, a termés mégis kétszer akkora. Ennek a magyarázatát a *májusi időjárásban találom.* Ha a májusi eső nem maradt el, még száraz nyáron is kielégítő mohartermésem volt. Ha a nyár elég esőt hozott, a mohar jól termett. E kísérletek azonban azt mutatják, hogy a *májusi eső némileg a tarlóvetést is biztosítja.* Amely vidéken június—július—augusztus hónapok folyamán is számíthatunk csapadékra, a tarlóvetéseknek nincs akadálya. Csapadékos éghajlatú külföldi országokban, de hazánk kedvezőbb fekvésű részein is gyakran láthatunk tarlóvetést. Már az Alföld szárazsággal küzdő gazdáinak nehezebb a dolguk, de nem lehetetlen ott sem a tarlóvetéssel boldogulni. *Kerpely* Kálmán számos kísérlete (Köztelek 1915, 16. sz.), *Váradi Szabó* János értékes gyakorlati tapasztalatai (Köztelek 1915. 18. sz.) világos bizonyítékul szolgálnak arranézve, hogy kellő szakértelemmel az Al-

földön még magotérlelő terményt (kölest, pohánkát) is lehet tarlóba vetve előállítani, zöldtakarmányt még könnyebben.

Tarlóvetésre olyan sokféle növényünk alkalmas, hogy mindenféle *talajra* lehet megfelelőt találni. Táplálóanyagokban bővelkedő, üde, mélyrétegű, könnyen művelhető talajon legbiztosabban sikerül a tarlóvetés is. Gyengébb talajon, szárazságban nehezebb, de azért lehet tarlóba vetni.

Kedvezőtlen körülmények között különösen fontos a *vetésforgó megállapítása*, illetve *az elővetemény helyes megválasztása*. Az elővetemény akkor *kedvező*, ha igen korán letakarul, a *tarlója* omlós, *beéredett, talaja jó erőben* marad vissza. Megfelel tehát minden olyan növény, amely trágyába vetve, nyár elején lekerül a földről és addig is kellően beárnyékolva védi a talajt az összeállástól és *kigyomosodástól*. A talajkímélő, talajjavító, őszi és tavaszi vetésű takarmánynövények, valamint a repce biztosítják leginkább a tarlóvetés sikerültét.

A tarlóvetés legmegfelelőbb elővetményei az *őszi vetésű keveréktakarmányok*. Ezeket már május folyamán lekaszálják. Tarlójuk még nem keményedett meg és nem száradt ki. Nagy előnyük az is, hogy őszi keverék után a talaj előkészítésére elegendő idő áll rendelkezésre, nem kell ezt elsietni. A tarlóvetésre való talajelőkészítés június hónapra esik, amikor a gazda fogatai nincsenek kihasználva. (A júliusi talajelőkészítés mindig nehezebb, mert a fogatok a hordáshoz, a gabonatarlók feltöréséhez kellenek.)

A tavaszi vetésű takarmánynövények szintén igen megfelelőek, de mivel 1—2 héttel később vághatók, már utánuk nem olyan könnyű a tarlóvetés előkészítése, mint az őszi keverékek után. Nyári szárazságban 1—2 heti késedelem igen sokat jelenthet.

A trágyába vetett *repce* után szintén sikerrel termeszthetünk valami tarlóveteményt.

A rostja végett termesztett, kinyűtt *len* után a talaj előkészítése könnyű, így a tarlóvetés június végén, július első napjaiban elvégezhető. A len alatt azonban a föld rendszerint jobban kiszárad, mint a takarmány vagy repce talaja.

Mivel a tarlóvetések idején mindig szárazsággal kell számolni, ami a csírázást nehezíti és a zsenge növény első fejlődését is akadályozza, a *talaj* gondos *előkészítésére* különös figyelmet kell fordítani. E tekintetben minden munkánkat az a gondolat irányítsa, hogy a talaj vízkészletével minél tökéletesebben gazdálkodjunk. Nem számíthatunk annyi csapadékra, hogy az a tarlóvetés sikerültét biztosíthatná, tehát annál fokozottabb gondot kell a talaj nedvességére fordítani, hogy a tarlónövény vízszükségletét jórészt fedezhesse. (Folytatjuk)

Könyvismertetés

A könyvpiacra kerülő meseirodalom karácsonyi vásárján nagy sikert arattak *Sgardelli* Caesarnak, az ismert katonai írónak immáron az ötödik éve megjelenő *képes Harctéri Mesekönyvei*. A most megjelent legújabb ötödik kötet harctéri állatmesékről szól.

Ezen harctéri elbeszéléseknek hősei nem tündérleányok, királyfiak vagy indiánus vezérek, hanem a magyar honvédbakák. Ezek a mesék nem kacsalábon forgó várak pillangócsatáit, hanem a magyar katonák hősi és igaz harcait mesélik el. Ezek az elbeszélések nem csupán papírból kivágott álomképek, hanem valóban megtörtént harctéri események. Ez érdekli a gyermekeket s az elbeszélések fonalán a harcosok változó sorsát meghatott együttérzéssel kísérik. De ezekből a könyvekből nemcsak a harcosok dicső tetteit, hanem hűséges állataink önfeláldozó szeretetét és hűségét tanulják megismerni gyermekeink. Ezek azok a magyar mesék, amelyek a gyermekek lelkületére mély hatással vannak és a magyar katona hősiességéről maradandó nyomot hagynak benne.

Az öt kötet negyven mesét tartalmaz és mindegyik mese, illetve valóban megtörtént elbeszélés újabb és újabb élmény a gyermekek számára. Ezek a harctéri elbeszélések nem vértől csepegő, hátborzongató történetek, hanem a harctéri életnek ideálisan szép eseményeinek meseszövésű művészi leírása. Különösen a harctéri állatmesék alkalmasak a gyermek képzelőtehetségének felcsigázására és az állatok iránti szeretet

Mind az öt kötetet *Mühlbeck* Károly kiváló rajzolóművészünk illusztrálta. Ugyancsak az ő mesteri alkotása a keménykötésű könyvek színes címlapja is, mely a harctérről hazatért tisztet családja környezetében mutatja be a karácsonyfa alatt. Mind az öt kötetnek, külön színes tokba elhelyezve, együttesen 6 pengő az ára. Megrendelhető a Hajnal könyvkiadó vállalatnál, Budapest, VI, Révay-utca 14. szám.

H. P. S.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A több hét óta tartó lanyha irányzatot, külföldi hatásra ismét jobb hangulat váltotta fel. Jelentős javulás azonban nem mutatkozik, csupán néhány fillérrel magasabb az árnívó, mint a mult héten. Továbbra is jó a kereslet zabban és tengeriben, irányzatuk e héten is barátságos. A forgalom egy-két naptól eltekintve szűk keretek között mozgott. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 13.50—13.90; 78 kg-os, származás szerint 13.65—14.05; 79 kg-os, származás szerint 13.85—14.45; 80 kg-os, származás szerint 13.90—14.60; 81 kg-os, származás szerint 13.95—14.70. Rozs 8.90—9.00; takarmányárpa 12.50—14.00; sörárpa 15.00—21.00; zab, minőség szerint 19.50—20.00; tengeri, származás szerint 11.30—12.25; búzakorpa 8.80—9.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. Forgalom élénk. Árak: marhahús 160—340; borjuhús 200—460; sertéshús 150—300; zsír 164—180; teatojás 15—16; főző és apró 12—15; teljes tej 30—36; tejfel 140—200; fehérkenyér 40—56, félbarna 30—40; barna 20—28; gazdakenyér, félbarna 30; bab 36—120; borsó 36—80 fillér.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás: 253, eladatlan 39 drb. Árak: bika, magyar IIa 70, tarka Ia 104—114, kivételesen 118, IIa 80—100, ökör, magyar IIa 70—94, IIIa 48—68, tarka IIa 78—98, IIIa 48—56, tehén, magyar IIa 64—84, IIIa 62, tarka Ia 92—105, IIa 64—90, IIIa 54—62, bivaly, magyar 44, növendékmarha 72—92, kicsontoznivaló 34 fillér élősúlyban kilogrammonként.

Magpiac. (Mauthner Odön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.)

Az elmúlt héten a forgalom nem élénkült meg, mert az ünnepek miatt úgy a vevők, mint az eladók tartózkodók. **Lóheremagban** szilárd irányzat mellett alig volt forgalom. A külföld részéről az érdeklődés állandóan jó, míg belföldön fehérbárcás arankamentes árunak van élénk kereslete. Hasonló a helyzet **lucernamagnál** is. Miután e cikkből az exportőrök már nagyobb mennyiséget vittek külföldre, a készletek megcsappantak. **Nyúlszapukamagnak** és **fehérherének** igen szilárd az irányzata, de csak kis tételben kerültek piacra. **Tavaszi bükköny** ára némileg emelkedett, továbbá is szilárd. **Baltacimmag** tartott, változatlan. **Takarmányrépamag.** Megbízható, elsőrendű minőségek iránt jó érdeklődés mutatkozik. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: káposztarepce 25—27, köles 12—13.50, lucerna 135—155, lóhere 140—155, tavaszi bükköny 19.50, lenmag Ia 34—36, lenmag IIa 31—32, napraforgó 15.50—19, muharmag 13—14, csillagfürt fehér 14—15, Viktória borsó 14—18, express borsó 13—16 pengő.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Teréz 204-37

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSITÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Mühely

Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Gépleirást és sokszorositást

megbizhatóan készit

SZABÓ IMRE, Budapest, VI, Podmaniczky-utca 2, I. emelet

Alapitva 1901-ben — Telefon 203-33

Iró- és számológép-javitó mühely

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a **tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg!** Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarom tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron

18 havi részletfizetésre is szállitom a Rendtársaknak és hozzátartozóiknak.

Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot rendtársi készséggel

Telefon: Aut. 212-85, Aut. 218-09.

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI, Andrássy-ut 12

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16

ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350-90**

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zaszlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemü érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

TURUL bőrkesztyűgyár

PÉCS

Cégtulajdonos

VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI

Ajánlja elsőrendü bőrkesztyű-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve

Katonai intézetek és iskolák állandó szállitója

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendü, tisztavérü törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll (vérvizsgálat), állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 JANUÁR 18

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Gazdasági lehetőségeink

A magyar-cseh vámháború ismét külkereskedelmi mérlegünk felé fordítja a figyelmet. Ha volnának még aggodalmaskodók, megnyugtathatjuk őket, hogy éppen ideje volt már egy kissé revideálni külkereskedelmi politikánkat. Mert az csakugyan lehetetlen állapot, hogy egy olyan ellenségesen viselkedő államalakulattal szemben, mint Csehszlovákia, a koncessziókkal túl nem licitálható fél, sőt a gazdasági gyarmat szerepét viseljük. Tudni kell azt, hogy külkereskedelmi mérlegünk behozatali részében Csehország majd 22 százalékkal, kiviteli rovatában ellenben csupán tizenhét százalékkal részesedik. Tehát az első pillantásra öt százalék esik a csehek javára. Számokban kifejezve Csehország Magyarországnak 1929-ben 177 millió pengő értékű árut adott el, míg viszont Magyarország Csehországnak csupán 115 milló pengő értékű árut. 61.4 millió pengő volt a csehek haszna 1929-ben a velünk való kereskedelmi viszonyból. Összes behozatalunk a világ minden államából ugyanakkor 806 millió volt, melynek 22 százalékát Csehország szállította. Összes kivitelünk 678 millió volt, melyből 17 százalék esett Csehországra. 1930-ban a helyzet némiképpen változott. Csehországból behoztunk 137 millió pengő értékű árut, kivittünk 112 millió értékűt. A különbözet már csak 24.5 millió pengő, de arányban forgalmunk csökkenésével ez is jelentős tétel, különösen, ha azt vesszük tekintetbe, hogy 1930-ban kiviteli mérlegünk kiviteli többlettel zárult. Behoztunk az első kilenc hónapban 627 millió pengő értékű és kivittünk 667 millió pengő értékű árut.

Ha most ettől a számszerű kimutatástól eltekintünk, akkor azt látjuk, hogy tekintettel a kivitt mezőgazdasági áruk nagyon alacsony árára, jóval többet szolgáltatunk mi Csehországnak reális értékben is, mint ők nekünk. Erre pedig semmi szükségünk.

Itt az ideje, hogy a felelős tényezők új gazdasági kapcsolatokat építsenek ki és tekintettel a magyar

Csoportfelvételek a kispesti és pestszentlőrinci vitézek báljáról

érdekekre, oly módon próbálják kivitelünket és behozatalunkat irányítani, hogy a magyar dolgozó és termelő rétegek a maguk számadását megtalálják. Kompenzációs politikának kell jönnie, amely azt mondja: a magyar nemzet ipari és nyersanyagszükséglete ennyi meg ennyi, ezzel szemben a mi termelési feleslegünk ennyi meg ennyi. Mi rendelünk iparcikket és nyersanyagot, de csak akkor, ha ezzel szemben az illető ország megfelelő áron és mennyiségben vesz át agrártermékeinkből. Nem vagyunk hajlandók *drágán vásárolni* iparcikket és magas védővámoktól sujtva, *olcsón adni* búzát, lisztet, bort, szarvasmarhát, cukrot, baromfit. Ugyebár ez teljesen világos?

Kormányunk most csakugyan egy ilyen nagyszabású elgondolás kiépítésén fáradozik. Németország, Ausztria és Olaszország jöhet e szempontból különösen tekintetbe. Esetleg még bizonyos mértékig Románia, melynek fáért, sóért, vasércért iparcikkeket adhatnánk cserébe. Ausztriával szemben mérlegünk eddig is erősen aktív volt. Behoztunk Ausztriából 74 millió pengő értékű árút, ezzel szemben eladtunk neki majd 200 millió értékűt. Németország már nem volt ilyen méltányos. 129 millió behozatallal szemben itt 67 milliónyi kivitel áll, a különbözet 62 millió a rovásunkra. Olaszország felé pedig a mi többletünk 63 milliónyi. Sürgős szükség, hogy behozatalunk Ausztria és Németország felé, valamint Olaszország irányában orientálódjék, de ezzel szemben különösen Németország szerezze be jóval nagyobb mértékben agrárszükségleteit nálunk.

A magyar delegáció most tárgyal Bécsben, legközelebb pedig Berlinben fogja érdekeinket egyeztetni. Reméljük sikerrel. Ami a belföldet illeti, a legfontosabb, hogy sürgősen térjünk át a *minőségi* termelésre. Egyöntetű, kiváló minőségű búzát, gyümölcsöt kell termelnünk, ugyanígy mindenben a kvalitást keresnünk a mennyiség rovására. A jobbat előnyösebben helyezhetjük el, mint a silányat. Ez evidens. Ezenkívül *takarékoskodnunk* kell az egész vonalon, nem értve ebbe bele a produktív befektetéseket, amelyekre nagy szükség van. Csak a felesleges sallangokról mondjunk le legalább egyelőre. Akkor bizonyos, hogy elkerüljük a fenyegető gazdasági katasztrófát.

vitéz F. J.

Amerikai naplómból

Írta **vitéz Guilleaume Árpádné**

Az Egyesült Államok talán legérdekesebb városa Chicago, a nagy Michigan-tó partján; hatalmas víz ez, közel 60.000 négyszög km felületével százszorta nagyobb a mi Balatonunknál, mélysége is eléri a 300 métert; sok szigetével, viharaival, élénk hajózásával a kanadai tavak felé majdnem tengerszámba is mehet.

Mint aminő nagy a tó, oly temérdek maga a város is: több mint hárommillió lakosával az USA második városa; Illinois államban fekszik, amelynek népessége annyi, mint Csonka-Magyarországé; de Chicago nem a fővárosa az államnak, hanem Springfield egy aránylag kisebb helyiség.

Chicago lakossága valóságos sakktáblája a nemzeteknek. Olaszok, németek, svédek, írek egész városrészeket laknak benne és nemzeti tulajdonságaikat, különlegességeiket ott is megőrzik. A hozzáértő csak egy pillantást vet az üzletcégekre és feliratokra és rögtön tudja, hogy melyik városrészben tartózkodik.

Chicago utcái is vagy párhuzamosak a tó partjával vagy pedig merőlegesek arra a pompás parti útra, a Michigan-Boulevardra, mely hatalmas palotáival, változatos felhőkarcolóival festői képet nyujt különösen az esti világításnál. Ezen felhőkarcolók egyrésze szálloda, gyönyörű kilátással a végtelen tóra.

Pedig ezen hatalmas, fejlődött város, mely legalább nyolcszor oly nagy területet fed, mint Budapest, nem is oly régi keletű; fejlődése egyszersmind képe is a hihetelen fejlődésnek, amely az Egyesült Államok jellegzetessége. A XIX. század hajnalán csak indiántörzsek csatangoltak erdői és mocsaras területén. 1804-ben települtek le itt az első fehérek, melyek az akkori szükséglet és szokás szerint, védelmül az akkori igen harcias vörösbőrűek ellen, egy védművet, erődöt, egy „fort"-ot építettek; ez volt a Fort Dearborn. Ezen erődítmény azóta természetesen régen eltűnt. Helyét a Dearborn Avenue foglalja el, históriai emlékül a régi időkre; nálunk, Budapesten azóta a konfliskocsisok és autóvezetők bosszúságára legalább háromszor keresztelték volna át! Ezen úton fekszik a magyar konzulátus, melynek kedves és előzékeny vezetője ezidőszerint Medgyessy László dr.

Konzulunk bájos felesége amerikai nő, kinek vendégszerető házában Mr. Booth nevű angol úriemberrel találkoztam, ki 1929. év tavaszának egyrészét amerikai születésű feleségével együtt Magyarországban töltötte el. Mindketten el voltak a közmondásos magyar vendégszeretettől ragadtatva és élénk tevékenységet fejtenek ki hazánk sorsának ismertetése érdekében. Mr. Booth ugyanis felolvasásokat tart a Foreign-Society, a Külföldi Társaság megbízásából az USA nagyobb városaiban az európai viszonyokról és így az ő személyes meggyőződése.

Egy amerikai úriasszony különösen megszeretett, már azért is, mert a férje angol eredetű egyén; az ő megbízására rendelkezésemre bocsátották az 1110., mondom, ezerszáztizedik szobát a hozzátartozó fürdőszobával együtt az Illionis Womens Athletic Club (I. Női Athletikai Egyesület) 14. emeletén, a különben „csak" 24 emeletes épületében: ez már most nekünk, budapestieknek a Társadalombiztosító tornyának megépítése óta nem imponál; de míg ezen első fővárosi felhőkarcolónk főként az intézmény iratainak tárolására fog szolgálni, az Athletic-Club végesvégig szállószobákból és sporthelyiségekből áll. A 24. emeleten helyeztek el gyönyörű úszómedencét; ezt illetőleg az ottaniak elmondották nekem, hogy midőn az 1928. esztendőben Mária, az özvegy román királyné sokat emlegetett propaganda-útját megtette, őt és kíséretét is a Club helyiségében helyezték el.

Midőn a királyné a fürdőt használta, az amerikai hölgyek legnagyobb meglepetésére és szörnyűségére, kedvenc kutyáját is a közös medencében fürösztötte meg. Ezt a benyomást nem tudják elfelejteni! Mert az amerikai asszony rendkívül kényes, a testápolásra igen nagy súlyt fektet és sehol a világon nem javítanak annyit mesterséges módon a női szépségen, arcban, hajban és alakban, mint éppen Amerikában, ahol a szépségápolás egy igen kifejlett, tudományos iparrá lett.

(Folytatjuk)

Milyen legyen a családi házunk?

A családi ház fogalma már magában véve kizárja a pazarló, fényűző megoldást és mielőtt valaki hozzáfogna lakóháza építéséhez, tisztában kell lennie azzal, hogy egy szerénymegjelenésű, de jóízléssel megtervezett világos és logikus elrendezésű otthonhoz akar jutni, amely mellett a józan polgáremberminden szükségletét kielégíti. Úgy a helyiségek száma, mint azok mérete, a higiénikus szempontok figyelembevétele mellett redukálandó, összhangba hozva az épület méreteit és a kivitelezés minőségét az építtető anyagi lehetőségeivel.

Fenti elvek szerint megépített lakóház csekély fenntartási és személyzeti költségeivel nem fogja felborítani a tulajdonos vagyoni egyensúlyát. A kisebb méretű helyiségeket szabadon álló lakóházakkal jól kiegészíti a lombos kert, amely pihenőivel és lugasaival az év kétharmad részében kellemes és egészséges tartózkodási helyül szolgál.

A tornyok, felépítmények és loggiák, a függőerkélyek és a ki-beugró épületszárnyak egymásrahalmozása helyett elégedjünk meg egy fedett verandával vagy tornáccal, amely igen kedves kiegészítő részét képezi az épületnek.

A belépő, illetőleg előszoba berendezése és festése legyen világos és egyszerű. A konyha ragyogjon a tisztaságtól, napfénytől és elrendezésében szorosan illeszkedjék a gondos háziasszony igényeihez. Mindkét helyiség könnyen tisztán tartható, mosható mozaik- vagy cementlap-burkolatot kapjon, semmiesetre sem cementsimításos betonpadozatot, mert az nedvszívó és izzad.

Az ebédlő, amely kisebb igényű háznál a család fő tartózkodási helyisége, lehetőleg nagyobbra méretezendő, hogy családi összejövetelek számára megfeleljen. Az ebédlőnél különösen célszerűen alkalmazható egy beépített, nagy faliszekrény, mely lényegesen emeli a mozgási lehetőséget.

A hálószoba lehetőleg a keleti oldalra helyezendő, amivel egyrészt a hőség ellen védve van, másrészt részesedik a reggeli nap tisztító hatásában. A hálószobánál elkerülendők a sötétítő függönyök, képek, sötétszínű bútorok, hogy az világos, levegős és könnyen tisztítható helyiség legyen.

A közölt, szabadon álló kétszobás családi ház terve szemelvény a Vállalkozók Lapja kiadásában multévi szeptember hóban megjelent „Kis házak" című tervgyűjteményemből. Alaprajzában és felépítményében igyekeztem azt modern felfogással, de magyaros szellemben megoldani. Kis, oszlopos tornácon jutunk az előszobába, melynek középtengelyében az ebédlőajtó, jobbra a hálóés fürdőszoba, balra a konyha és a mellékhelyiségek ajtói nyílnak. Az épület utcafelőli sarkán az előkertre néző üveges veranda helyezkedik el.

A padláslépcső a kamrából indul és a cselédszoba felőli alsó részén rabitzburkolást kap.

A lakószobák hajópadlóval, a konyha és mellékhelyiségek cementlappal burkoltatnak. A fürdőszoba oldalfalai 1.60 m magasságig, a konyha pedig a berendezési tárgyak körül fehér falolajmázolást kap.

A helyiségek belső magassága három méter. A tetőszélekkel egybeépített borított gerendafödém rozsdabarna palával fedendő.

Jelen tervezet egy jómódú vidéki tisztviselőcsalád részére készült, meglehetősen bőven méretezett ebédlőhelyiséggel és tekintettel az erősen feltörő magas talajvízállásra, alápincézés nélkül terveztetett. Nagyon természetes, hogy ezen esetben különös fontossággal bír a falak és padozatok vízmentes alsó szigetelésének gondos és szakszerű kivitelezése.

Szükségesnek tartom ezen értekezésen belül az építkező bajtársaim figyelmét alábbiakra felhívnom. Az magától értetődően elfogadott dolog, hogy jogi természetű ügyeinkben, ha sikeres megoldáshoz akarunk jutni, szakemberhez, ügyvédhez fordulunk. Mennyivel inkább indokolt ez egy olyan sokféle szaktudást és tapasztalatot igénylő munkánál, mint egy épület jó megtervezése és megépítése. Tehát mindenekelőtt egy jólképzett és lelkiismeretes építészmérnökhöz, mint a tervezésre hivatott szakemberhez forduljunk és ne palléremberekkel készíttessünk terveket, akik ugyan kiválóan érthetnek az épületszerkezetek elkészítéséhez, a munkálat végrehajtásához, de a tervezéshez és az építőművészethez vajmi kevés közük van. Az építészmérnökkel a tervek és a költségvetés készítése folyamán állandó kapcsolatot tartsunk fenn, hogy az anyagi viszonyaink, igényeink és apróbb kívánságaink figyelembevételével készíthesse el otthonunk terveit. A tervező a tervek és a költségvetési kiírás elkészítése után mint az építtető érdekeinek képviselője tárgyal a hatóságokkal, a kivitelező vállalkozóval, kiadja a munkát, megköti a szerződéseket, vezeti és irányítja az építkezés egész menetét, ellenőrzi és felülvizsgálja az épületet és elkészíti az

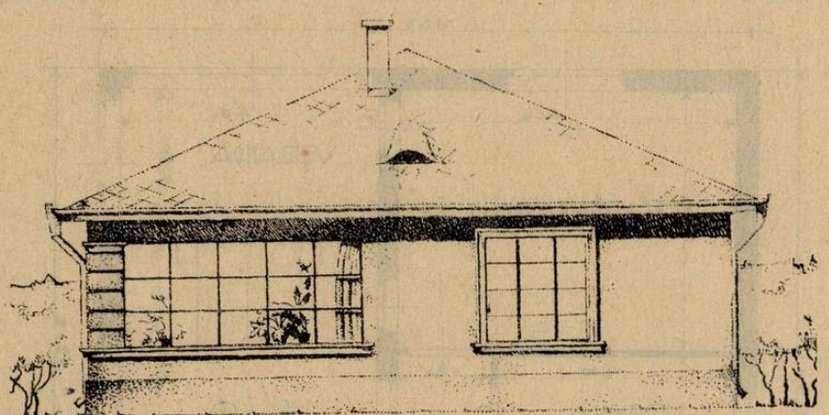

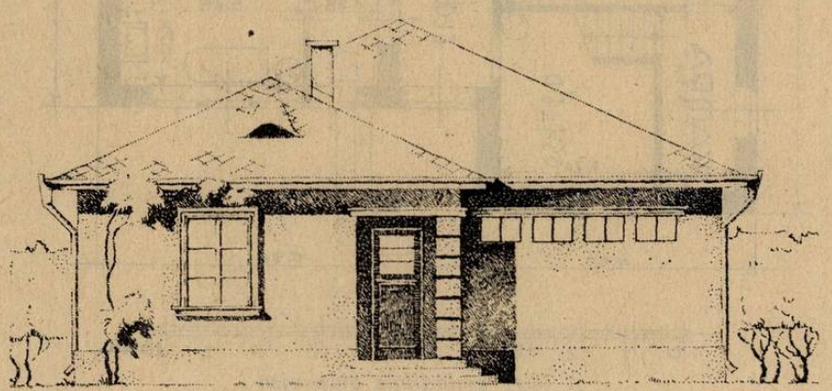

elszámolást. Egy ezen tervek szerint, programszerűen megszervezett és végrehajtott építkezésnél sokszorosan megtérül a tervező építész tiszteletdíja a szakszerűtlenül megtervezett és kivitelezett épülettel szemben fennálló értékemelkedésben.

vitéz Sándor József, okl. építészmérnök

Emlékezzünk régiekről...

Zágoni Mikes Kelemen

(Folytatás)

Én pedig odajárultam hozzá, átfogtam két karommal a térdét s így esengtem hozzá rebegő szavakkal:

— *Kegyelmed jó szíve meg ne keseredjék, én édes uram!... Bűnömet bánva megvallom, hogy gonosz szándék kezdett bennem is gyökeret verni. El akartam menni haza, de nem megyek... Nem megyek!*

A fejedelem csodálkozva nézett rám:

— Haza, Kelemen?... Hívnak, úgy-e?

— Hívnak.

— Anyámasszony hív?

— Őkelme. Azt írja, hogy ne késlekedjem, megkapom a gráciát, csak adjam tudtára, hogy akarom a gráciát. Nekem nem kell a grácia!

— *El ne hamarkodd a dolgot, Kelemen! Neked nem volt semmi bűnöd, téged Bécs nem fenyeget, téged hív haza édesanyád, itt pedig... itt nem tartóztat semmi reménység... nem tartóztatlak én sem.*

Aztán a kezét rátette a vállamra s én megragadtam a kezét, erősen odaszorítottam a szívemre.

— Ez az, jó uram, ami itt tartóztat — ez az! Ez parancsol nekem mindig, ez fog parancsolni ezután is.

— Akinek a szíve parancsol, az nem mindig szerencsés ember, fiam. Nem bölcs emberek könyvéből olvastam ki, hanem a magam példájából tapasztaltam. Lásd, én is szeretem a nemzetemet — s idejutottam. A végén pedig a török földbe kerülök... Ennyi az egész! Esendő féreg az ember, a legdicsőbb agya s a leghívebben szerető szíve ellenére.

Így beszélt hozzám az én jó uram, mikor a sors csapása ráhullott. Átok is van a világon, szemrehányó szavak is vannak a világon: de az ő nagy lelkéhez nem volt méltó egyik sem.

Itt maradok.

Ebben erősödött meg az én ide-oda hányódó elmém. És elővettem a nagy árkuspapirost s levelet írtam a szülő édesanyámnak, Torma Évának.

„Édes Anyámasszony!

Vettem kegyelmednek gráciaígérő levelét. El is olvastam gyakorizben sűrű könnyhullajtással, mert huszonegy esztendő óta az első hír volt az én tündér-hazámból, az első üzenet az aggodalmas anyai szívtől. Bátor szomorúsággal vegyes volt a hír, mit vettem, nagyon belemarkolt az öröm a szívembe. Mely megváltozott idők vannak otthon, kiolvashattam a kegyelmed leveléből. Jószágomnak immár vagyon gazdája, hogy ki és miképpen jutott hozzá, azt miért kérdezném? Az atyafiságos érzés szentebb nekem, mint a vagyon. Gráciát kaphatnék, azt én tudom, lelkem anyám, mert nincsen bűnöm, aminthogy azoknak sincsen semmi bűnük, akikkel itt magam jószántából eszem a számüzetésnek a kenyerét. Nem bűn az Isten előtt, ha valaki szereti a hazája szabadságát s ezért odaáldozza dús javait, élete virágját, megfosztják családjától, elűzik a tenger partjára, a gyermekeit fölnevelik idegennek... Efelől hát nyugodt az én lelkem. Ameddig ebben az egy emberben vetettem reménységemet, higyje el, édes anyámasszony, én meg nem csalatkozom. Ha pedig elmennék, elfogadnám a császár gráciáját, akit az én jó uram el nem fogadott, akkor őt csalnám meg. És ez igen erősen fájna nekem. Bevonná sűrű, fekete ködde Zágont, a székely havasokat, be az egész hátralevő életemet. Lelkemnek nagy, erős esküje kötelezett el az én jó uramnak engemet. Pap nem hallotta ezt az esküt, emberfia senki sem hallotta, de hallotta az, aki mindenkinél nagyobb és hatalmasabb: hallotta az Isten. Míg ő nagy és dicső volt, porszem valék mellette, felragad vala a szél és messze elsöpör, észre sem veszi vala sem ő, sem más. Most ő lelkében nagy, hatalomban kicsiny: most meglátogatják őt testi és lelki szenvedések; most elhullottak oldala mellől, rendre elhullottak a támaszok — most már én is vagyok valaki. Neki erre a valakire szüksége van. Nem mondja, nem is tartóztat, küld s ha elmennék, egy szemrehányó szóval nem illetne — ezt én tudom s éppen ezért nem megyek.

Leborulok kegyelmednek a lábához s úgy kérem bocsánatát emiatt. Kétfelé húz a lelkem s nekem ezt kell választanom. Ne kérje a gráciát, ne bolygassuk meg az atyánkfiait, akik rátették kezüket a jószágomra, hanem kérjük együtt az Istent, aki a bujdosó magyarokat nem nézi bűnös magyaroknak, hogy vigyen ő haza minket a mennybéli gráciájával — az én jó uramat és engemet. Akkor nem kell jószág, nem kell cifra köntös, csak kegyelmed édes anyai csókja s az én jó uramnak minden nyomorúságot elfelejtő igaz szeretete“.

Ezt írtam ezelőtt negyven esztendővel. Ma is így írnám meg.

(Vége)

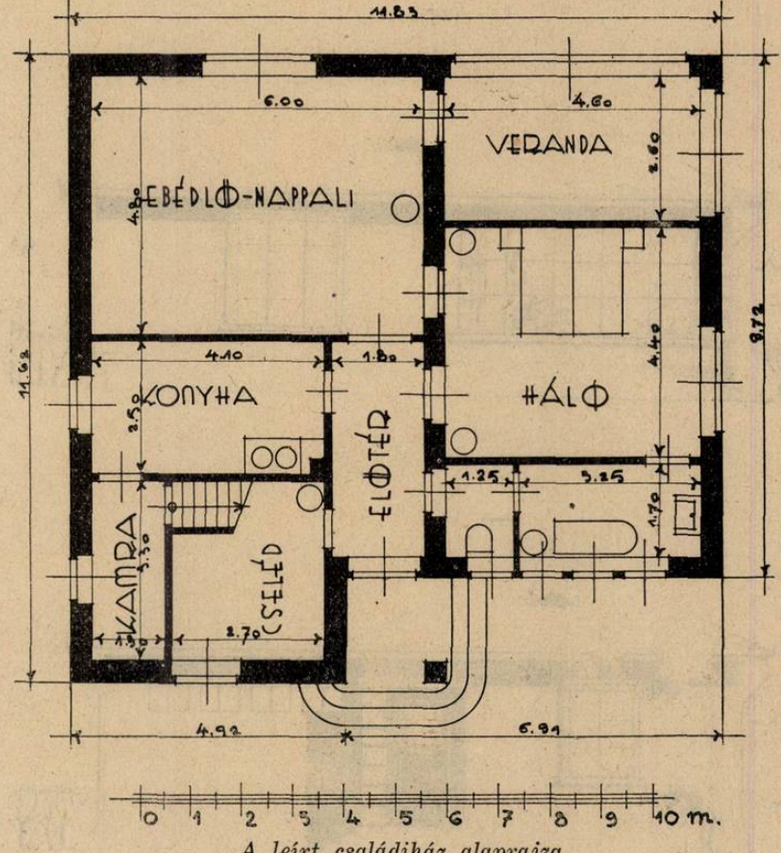

A leírt családiház alaprajza

VITÉZI ÉLET

Dícséret

Vitéz *Lengyel* József (729) m. kir. vámszaki főtiszt, lökösházai lakos khaki campbell kacsáival az aradi nemzetközi kiállításon, mult hó 29. és 30-án ezüst oklevelet nyert. Saját tenyésztésű pekingi gácsérja pedig, amelyet vitéz *Tamássy* Lajos debreceni lakos állított ki, a budapesti kiállításon első díjat kapott.

Az OVSz mindezeket elismeréssel hozza a vitézek tudomására, követendő példa gyanánt.

Felhívás

Nyírderzs község (Szatmár megye) megváltási eljárása során az OFB 150 kat. holdat juttatott vitézi telek céljaira az OVSz részére.

Az OVSz ennélfogva felhívja az érdekelt vitézek figyelmét, hogy az ingatlant, amennyiben arra, vagy abból egy bizonyos nagyságú területre igényt tartanának, igénylésüket Szatmár vármegye Vitézi Székénél (Mátészalka) akár szóban, akár írásban jelentsék be, hol bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Birtokbavétel az 1931—32. gazdasági év kezdetén.

Az esetleges igénylések legkésőbben folyó évi április hó 15-ig bejelentendők. (4833/II. 1930.) *OVSz.*

Csanád—Arad—Torontál vármegyék vitézei!

Január 25-én délután 2 órakor Makón, a Szegedi-utcában lévő elemi iskolában egy vitéz bajtársunk (szakértő), előadást tart a különböző adókról (ház-, föld-, jövedelem-, vagyon-, kereskedelmi adóról) a boletáról és az adókezelésről.

Az előadáson mindenki kérhet felvilágosítást. Aki az adókönyvét nem érti meg, hozza azt magával.

A makói legénységi vitézek megjelenése kötelező. De a vidékiek is, saját érdekükben, hallgassák meg az előadást. *Székkapitány*

Pest vármegye északi részeinek járáshadnagyaihoz és vitézeihez!

1. Nagykőrös, Vác, Kispest, Budafok, Rákospalota és Szentendre megyei városok, valamint a központi, monori, biai és alsódabasi járások járáshadnagyait felkérem, hogy a minden hó 25-én esedékes jelentéseiket pontosan küldjék be. A nemlegeseket is, mert a fentiekről a mult havit nem kaptam meg.

2. Értesítem vármegyém vitézeit, hogy kihallgatást minden hét kedd és pénteki napján tartok délelőtt 9—12 óra között.

Székkapitány

Baranya vármegye beremendi telkes vitézei!

Lemondások folytán Beremend község határában körülbelül 26 kat. hold vagyonváltságos és 21 kat. hold megváltásos OFB ingatlan gazdátlan. E területek egy-kétholdas parcellákból állanak, melyek azonban nem képeznek összefüggő egészet, hanem különkülön állanak, szerteszéjjel. Amennyiben ezen területekre valaki juttatás végett pályázna, úgy ebbeli szándékát ide január végéig jelentse be.

Székkapitány

Vitéz Pogány Miklós tolnamegyei járási vitézi őrmester, O. K. H. igazgató, akinek a Kormányzó úr a kormánytanácsosi címet adományozta

Gazdasági tanfolyam tiszti vitézek részére

Többek kívánságára és felszólítására az Országos Vitézi Szék azon elhatározásra jutott, hogy tiszti vitézek (telkes vagy telekkel el nem látottak) részére a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájánál egy 4 hetes, február hó 1-től 28-ig tartó gazdasági tanfolyamot rendez, ha a jelentkezők száma a tizenkettőt legalább eléri. A tanfolyam célja volna a gazdálkodás minden ágában olyirányú ismereteket nyujtani, melyek birtokában a tanfolyamot végzettek gazdálkodásukat jövedelmezőbbé tehetik, illetőleg egy vitézi telek átvételére felkészülhetnének. A cél elérésére előadatnának a növénytermelés, állattenyésztés, kertészet, berendezéstan, számviteltan, baromfitenyésztés, tejgazdaság, gazdasági állattan és növénykórtan, gazdasági jog és kereskedelemtan, szőlőművelés és borkezelés, selyemhernyó- és méhtenyésztés, erdészet és háziipar körébe tartozó ismeretek.

Az elméleti órákon hallott ismeretek bővítését szolgálnák a délutáni órákban a környező nagyobb gazdaságokba és kertészetekbe tett tanulmányi kirándulások.

A tanfolyamra jelentkezők elszállásolása a községben magános házaknál történne, élelmezésük napi háromszori kifogástalan polgári étkezést nyujtva (reggeli kávé, vagy tea szalonnával, ebédre leves, sült, főzelék, tészta; vacsorára sült körítéssel) az iskolánál. Az elszállásolás költsége a tanfolyam idejére 15—20 pengőt tesz ki, az élelmezés napi költsége 2 pengő 20 fillér, mely költségeket minden jelentkező sajátjából tartozik viselni, mely az egész tanfolyam idejére körülbelül 80 pengőt tenne ki.

A tanfolyamon résztvenni óhajtók jelentsék be a szándékukat az Országos Vitézi Széknél (Budapest, királyi palota) 1930 január 25-ig.

Országos Vitézi Szék

Sopron vármegye vitézeihez!

1. A magyar Revíziós Liga a nemzeti célt szolgáló akciója sikere érdekében „Revíziós pengőket" bocsátott ki — egy pengő ellenértékben. Felkérem a vitézeket, hogy ezen hazafias törekvést támogassák és tehetségükhöz képest igényeljenek vagy személyesen váltsanak a vitézi székkapitányságoknál Revíziós pengőket, melynek megváltásával a Magyar Revíziós Liga tagjai sorába lépnek.

2. Felkérem a vitézeket, hogy a vitézi alapra hátralékaikat (levelezőlapon közölve lett) igyekezzenek minél előbb a székkapitánysághoz befizetni. *Székkapitány*

Vincellért

keresek, aki Vác közelében fekvő szőlő, gyümölcsös és konyhakert kezelését vállalná. Fizetés megegyezés szerint és természetbeni lakás. Ajánlatokat az Országos Vitézi Szék pénzügyi osztálya továbbít. (Budapest, kir. várpalota, I, Alagsor.)

Állást kereső vitézi várományos

Teljesen árva, polgári iskola 3. osztályát és a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskoláját végzett, 20 éves vitézi várományos bármilyen — megélhetését biztosító — állást elfogadna, gazdaságban vagy irodában. Értesítést Hajdúnánás, Bocskai-utca 53. szám alá kér, vitéz *Nagy* Béla.

Komárom vármegye vitézeihez!

Felhívom a megváltandó vitézi telkek tulajdonosait az évi annuitás pontos befizetésére.

Bár több községi elöljárósághoz az ez irányú kimutatások még nem érkeztek, az ne szolgáljon alapul a fizetések elmulasztására, mert ez esetben nemcsak az elmaradt évi annuitással, hanem annak kamataival is gyarapodik az adósság.

Ha a községi elöljáróság a fizetendő összeg nagyságáról felvilágosítást még nem tudna adni, úgy ajánlatos a kat. tiszta jövedelemnek megfelelő összeg előlegképpen történő befizetése.

Székkapitány

Borsod vármegye vitézeihez!

A miskolci „Uránia" és az „Apolló" mozgószínház igazgatósága a vármegye vitézei és családtagjai részére 30—50 százalékos kedvezményes jegyeket bocsát rendelkezésre, a vármegyei Vitézi Széknél (Miskolc, Vármegyeház, II. em. 3. ajtó) beszerezhető, lebélyegzett utalványok ellenében. A jegyváltásnál a pénztárak esetleges kívánságára, a vitézi személyazonosság igazolandó. *Székkapitány*

Vitézi bál Kispesten

A kispesti és pestszentlőrinci vitézi járások vitézei f. hó 5-én este 9 órakor tartották meg műsoros vitézi estélyüket az ipartestületi vendéglő helyiségeiben. Ez a vitézi este a legfényesebb keretek között folyt le, annál is inkább, amennyiben mint 5. estét külön művészi számokkal bővítették igen nagy közönség részvételével. A műsort vitéz *Garamszeghy* Sándor, a Nemzeti Színház tagja, a Magyar Hiszekegy előadásával nyitotta meg, majd *vitéz Szücs* János dr járási hadnagy, kormánytanácsos üdvözölte a közönséget és megemlékezett az est jubiláris voltáról, köszönetet mondott a Vitézi Rend és a város vezetőségének, úgyszintén a közönségnek az eddigi támogatásukért. Utána *vitéz Benkőné Jakab Irén* operaénekesnő, a Városi Színház kitűnő tagja adott elő a tőle megszokott kedvességgel és felkészültséggel opera és magyar dalokat. Ismét vitéz Garamszeghy szavalatokkal, majd pedig *Laurisin* Lajos operaénekes énekszámaival gyönyörködtették a közönséget. Az énekszámokat *Laurisin* Miklós zeneakadémiai tanár kísérte teljes művészettel. A műsor befejeztével a vitézek a közönséggel együtt ünnepelték a művészeket, akik immár ötödízben szerepeltek a kispesti vitézi estéken és akik annyi kellemes órát szereztek nagy művészetükkel a közönségnek. Vitéz Szücs János dr járási hadnagy meleg beszéd kíséretében a három jubiláns művésznek ezüst koszorút nyujtott át, mint a vitézek és a város közönsége szeretetének szimbólumát. A közönség ezen aktusnál meleg tapssal és éljenzéssel ünnepelte a vitézeket. Ezután

„A vitézek legények
Gyönyörű az élet tinéktek" . . .

kezdetű vitézi csárdással megnyitották a bált, amelyen a közönség jókedvvel egészen reggelig kitartott és mulatott.

Megjelent asszonyok: dr vitéz Andok Jenőné, Ács Ferencné, Andrássy Béláné, vitéz Benkő Béláné, Bürst Endréné, vitéz Bálintfalvy Bálintné, vitéz Bezerédy Árpádné, vitéz Botházy Istvánné, vitéz Bosnyák Andorné, vitéz Boross Jenőné, Baranyi Józsefné, Bogdán Albertné, Bucsek Gyuláné, Béres Istvánné, özv. vitéz Czeglédi Józsefné, vitéz Dombos Józsefné, Deák Józsefné, Daróczi Ferencné, vitéz Demény Lászlóné, vitéz Dunai Vilmosné, vitéz Demeter Istvánné, Csefró Jánosné, vitéz Csányi Ferencné, Chnizdeil Róbertné, vitéz Füleky Kázmérné, Freihoffer Lászlóné, vitéz Főző Istvánné, Fort Sándorné, Fekete Józsefné, Gergen Jánosné, Harkay Józsefné, Horváth Ferencné, Hamvas Józsefné, vitéz Halassy Gézáné, vitéz Kiss Tóth Ernőné, vitéz Kápolnoki Jánosné, vitéz Kocsárd Józsefné, vitéz Kápolnai Kálmánné, dr Kovács Zoltánné, vitéz Kerekes Lajosné, Klemm Ferencné, Kabáth Józsefné, vitéz Kozma Andrásné, Kuma Józsefné, vitéz dr Ligethy Józsefné, vitéz Langó Mihályné, Lumpft Istvánné, Magyary Jenőné, Moor Egyedné, vitéz Meggyessy Istvánné, vitéz Molnár Jánosné, vitéz Mesterfalvy Jánosné, vitéz Morvay Gyuláné, vitéz Mándy Károlyné, dr vitéz Morotvay Lászlóné, Nyizsnánszky Richárdné, vitéz dr Nagy Józsefné, Novotny Józsefné, Olasz Jánosné, Orosz Jánosné, Orell Jánosné, Patay Jánosné, vitéz Pölöskey Jánosné, vitéz Palatkási Dezsőné, vitéz Paletka Jenőné, özv. Pichler Alajosné, vitéz Péterffy Andorné, vitéz Rettegi Zoltánné, vitéz Sárváry Elekné, Stembach Vendelné, özv. Seres Pálné, Schiller Gyuláné, vitéz Suhay Györgyné, vitéz Sidó Gézáné, vitéz dr Szücs Jánosné, dr Szilágyi Károlyné, vitéz Szalma Istvánné, Szalai Istvánné, Szabó Károlyné, Templer Józsefné, vitéz Tóth Györgyné, vitéz Tóth Ágostonné, Tomanovics Ferencné, Temesváry Béláné, Valek Nándorné, vitéz Várday Lajosné, vitéz dr Varju Alajosné, Werner Jánosné, dr Zagány Ferencné.

Leányok: Andrássy Mancika, Brummer Ibolya, Baka Ilonka, Bogdán Erzsike, Béress Ica és Erzsike, Bogdán Piroska, Chnizdeil Klárika, Csányi Mancika, Csiszár Mancika, Dobos Mancika, Dunai Aranka és Irma, Fehér Ilonka, Fekete Erzsike, Gergen Jucika, György Margit, Gyöngyösi Juliska, Hamvas Éva, Ihász Katica, Kiss Irén, Sárkereszturi Kovács Juliska, Kuma Ilonka, Lehőcz Irénke, Lőrinc Ibolyka, Molnár Ilonka, Moor Julis és Babi, Nozsnyánszky Ida, Nagy Jucika, Orosz Lidike, Stocbach Mária, Stembach Rózsika, Schiller Gizella, Serinácz Adél, Sopi Annuska, Sparin Gizella, Szirt Erzsébet, Temesváry Margitka, Tóth Margit, Tomanovics Terike, Irénke és Mancika, Tóth Ilonka, Táncos Irén, Valek Sarolta, Valent Sárika, Vég Piroska, Wagner Teri, Wester Margit.

Háborús emlékérmek kiosztása Fűzfőn

Szép ünnepség keretében osztotta ki vitéz *Érdy* Kálmán ny. ezredes, Veszprém vármegye vitézi székkapitánya Fűzfő gyártelepen a Háborús emlékérmet. Az ünnepségen a székkapitány kíséretében megjelentek: vitéz *Sismándy* Ferenc ny. százados, széktartó, vitéz *Lóósy* Alajos százados, a 4. (III.) zászlóaljtól, vitéz bátorkeszi *Kiss* Sándor ref. lelkész és *Horváth* Dénes róm. kat. százados lelkészek a jutasi altisztképző és nevelőintézettől. Az ünnepély 11 órakor felekezetek szerint istentisztelettel kezdődött. Utána az ottani zenekar a felsorakozott Háborús emlékéremre igényjogosultak és a tűzoltók sorfala előtt eljátszotta a Magyar Hiszekegyet. Vitéz bátorkeszi Kiss Sándor az igényjogosultakhoz szép hazafias beszédet intézett, melyben visszapillantott a háború alatti időkre, a nótaszóval harcbavonuló csapatokra, a harctéren eltöltött időkre és a hazatérésre, melyeknek emlékére ezt az érmet kapták. Majd vitéz Érdy Kálmán ezredes, székkapitány kiosztotta az érmeket. Ezután a gyártelep vezetősége és a küldöttség előtt a tűzoltók, a zene hangjai mellett díszmenetben vonultak el.

A gyártelep vezetősége a Kaszinó termében a veszprémi küldöttség tiszteletére díszebédet adott, melyen Helwig Ede ny. áll. tábornok mondott a Kormányzó úr Őfőméltóságára pohárköszöntőt. A megjelentek a késő délutáni órákig együtt voltak. Ezen a díszebéden a gyártelep vezetősége teljes létszámmal megjelent.

Vitézi nap Tóváros on

Az évi szokásos vármegyei vitézi napot az egyesített vármegyék vitézei külön tartották meg, tekintettel a gazdasági helyzetre.

Komárom vármegye vitézei a járás székhelyén jöttek össze majdnem teljes számban. Az összejövetelt istentisztelet előzte meg, mely után a községháza dísztermében, a nemzeti imádság elmondása után sorra került a rendeletek kihirdetése és a tudnivalók hosszú sora, mely a vitézek nemzeti érzéssel telített munkás életét volt hivatva befolyásolni. Felhívták a vitézek figyelmét arra, hogy a jelenlegi nehéz helyzet csak átmeneti jelentőségű és hogy annak változása a legnagyobb részben a polgárok rendíthetetlen hitén és kitartó munkáján fordul meg. A vitézek ez irányban példaadásra lettek felkérve.

A hivatalos rész befejezte után, a helybeli gazdasági iskola nagytudású tanára tartotta meg átfogó előadását, melyben rámutatott a gazdaságokban még mindig előforduló hibákra és útmutatást adott arravonatkozólag, hogy a jelenlegi alacsony gazdasági termékárak ellenére, hogyan lehet jövedelmezővé tenni a gazdaságokat. Oktatásának legfőbb elve az volt, hogy ne a földet, hanem a munkát szaporítsuk.

A Himnusz eléneklése után társasebéd volt.

Állást kereső vitézek

Volt tart. tiszti vitéz, mérlegképes könyvelő, 10 évi gyakorlattal, az irodai munkálatok minden ágában jártas, kéri vitéz bajtársait, hogy őt Budapesten délután 3 órától kezdettel foglalkozáshoz segíteni szíveskednének. Cím a kiadóban.

Harmincharóméves, családos, kőművessegéd, tízéves gyakorlattal nagyobb uradalomba elszegődne. Az állást azonnal elfoglalná. Cím: vitéz *Zölei* Mihály, Budapest, Nürnberg-utca 14.

46 éves, vizsgázott fűtő állást keres, esetleg házmesteri, vagy iroda altiszti állást is elfoglalhatna. Felkérem kedves bajtársaimat, hogy az elhelyezkedésben támogassanak. vitéz *Szigeti* János, Újpest, Bajza-utca 58.

HIREK

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
19 Hétfő	B. Margit	Sára	A hét elején a nap 7 óra 41 perckor kel és 16 óra 40 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 36 perckor kel és 16 óra 49 perckor nyugszik.
20 Kedd	Fáb., Seb.	Fáb., Seb	
21 Szerda	Ágnes sz. vt.	Ágnes	
22 Csütörtök	Vince vt.	Artur	
23 Péntek	P. Raimund†	Zelma	
24 Szombat	Timót pk. vt.	Tádé	
25 Vasarnap	D3 Pál ford.	D3 Pál ford.	

NEVEZETES DÁTUMOK

Január 18. 1869. Szemere Bertalan halála. Hatvankét esztendővel ezelőtt halt meg Budán Szemere Bertalan, volt negyvennyolcas belügyminiszter, aki utolsónak akkor menekült, amikor már minden elveszett s a koronát Orsovánál elrejtette. Élete végén elméje meghibbant.

Január 19. 1878. Szigligeti Ede halála. A magyar drámai irodalom e kimagasló egyénisége, családi nevén Szathmáry József, a Nemzeti Színház igazgatója, e napon húnyt el hatvannégyéves korában.

Január 23. 1662. Nagyszöllősi ütközet. A török Apafit tette fejedelemmé a rendek ellenében és seregével Kemény ellen vonult. Nagyszöllősnél megütköztek, a csatában maga Kemény János is elesett.

Esztergom a hősök kultuszának terjesztéséért

A hősök kultuszának terjesztésére *Zsiga* János dr városi képviselő azt indítványozta Esztergom városnak, hogy az állam, a megye, a hercegprímás és a város címerével ellátott, stilizált kerettel díszített emléklapokat készíttessenek, amelyek az esztergomi elesett hősök névsorát tüntetik fel s amelyek nagyobb alakban a hivatalos helyiségekben volnának kifüggesztendők, kicsinyben pedig levelezőlap-alakban terjesztenének. Az indítványban, amelyet egyhangúlag elfogadtak és amelyet más városoknak is megküldenek, szó van a hősi emlékszobor miniatürjeinek elkészítéséről is.

Halálozás

Vitéz daruvári *Kacskovics* Zoltán, a nagyezüst vitézségi érem tulajdonosa, Somogy vármegye régi törvényhatósági bizottságának tagja, földbirtokos, életének 73. évében, hosszas szenvedés után, január 7-én Felsőmocsoládon elhúnyt. Január 9-én délután temették el a róm. kat. egyház szertartása szerint. Halálát özvegye, született vizeki *Tallián* Mária, leánya, Virgie és széleskörű, előkelő rokonsága gyászolják.

Az angol légi haderő csapatszállító gyakorlatai

Az angol légi haderő hétfőn kezdte meg nagyszabású csapatszállító gyakorlatait Fokváros és Kairó között. A tizenkétezer mérföldes utat három nagy Vickers csapatszállító gép teszi meg, egyenként huszonöt teljesen felszerelt katonával. Az ivóvizet külön tartályban viszik. A repülőgépek délben leszálltak Assuanban. A szállítmány február hetedikén érkezik Fokvárosba, ahol három repülőtéren tartanak leszállási gyakorlatokat. Ez az első eset, hogy afrikai csapatokat repülőgépen szállítanak.

Hősök emléke

A szegedi *ötös honvédek* bajtársi szövetsége jan. 9-én tartott összejövetelén *vitéz Shvoy* Kálmán tábornok elnök ismertette a hősi emlékpályázatra beérkezett pályaműveket. A bajtársi szövetség *Margó* Ede budapesti szobrászművész pályaművét fogadta el kivitelre és a szövetség úgy határozott, hogy a hősi emlék leleplezési ünnepségét ez év tavaszán rendezi meg.

A *volt 83-asok* és *106-osok* áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a két ezredben szolgált tisztek és legénységi hősi halottak emlékére Szombathelyen egy monumentális, nagyértékű emlékszobrot állítsanak fel. A 83-asok emlékbizottsága most tartott ülésén elhatározta, hogy az emlékművet, amelyet Szombathelyen, a Szent István-parkban állítottak fel, április elsején leplezik le országos ünnepség keretében. A szombathelyi vezetőség felkéri azokat a 83-asokat és 106-osokat, akik a szoborleleplezési ünnepségen részt akarnak venni, hogy ezt a szándékukat jelentsék be a szombathelyi városi katonai ügyosztályban.

Pártoló tagjai is lesznek a frontharcos szövetségnek

Vitéz Borbély Maczky Emilnek, a MOVE Frontharcos Szövetség országos elnökének a putnoki zászlószentelő frontharcos gyűlésen tett nyilatkozata szerint a szövetség beszervezi azokat a harctéri szolgálatot nem teljesített, erős nemzeti érzésű és megbízható egyéneket is, akik a frontharcos szellemet magukénak vallják és a frontharcosokat erkölcsi és szociális törekvéseikben segíteni akarják. Az ez alapon beszervezendők a szövetség pártoló tagjai lennének, jelvényt is kapnának, amely bizonyos mértékben hasonlítana a frontharcosok közismert jelvényéhez. A terv megvalósításánál azokra a lelkes fiatalokra gondolna, akik már a leventeköteles korból kikerültek és így szükség esetén a jövő magyar frontharcos társadalmát jelenthetik. Másodsorban pedig azokra a nemzeti szempontból feltétlenül megbízható idősebb korosztályokra, akik bármi oknál fogva annakidején nem teljesítettek frontszolgálatot. A bejelentett terv országos érdeklődést keltett, mert igen nagy azoknak a nem hadviselteknek a száma, akik a Frontharcos Szövetség szervezetében szívesen foglalnának helyet. A tervezettel a Frontharcos Szövetség országos vezetőtiszti értekezlete a közeljövőben fog foglalkozni.

Eljegyzés

Szentkirályszabadjai vitéz *Karsa* Tibor dr eljegyezte nemes *Székely* Ilonát Budapesten.

Német gyakorlat nehéz géppuskával

Az olasz repülőraj átrepülte az Óceánt

Az olasz katonai repülők nagyszabású vállalkozása, melyről mult számunkban megemlékeztünk, sikerült. A Nápoly közeléből elindult repülőraj, melyet maga az olasz repülésügyi miniszter, Italo *Balbo* vezetett, eljutott Braziliába. A hidroplánraj, mely tizenkét gépből és két szerelőgépből állott. Spanyolországon és Afrika nyugati partjai mentén az afrikai partoknak Dél-Amerikához legközelebb eső pontjáig, *Bolama* kikötőig repült, onnan pedig nekivágott az Atlanti Óceán felett a Braziliába vezető útiránynak. A röpülőraj Sao Paolo város közelében levő *Port Natal* kikötő felé tartott s 1500 kilométert tett meg az Óceán felett. A tizenkét gép közül útközben csak kettő volt kénytelen a tengerre leszállani. Az egyik a gép hibájának kijavítása után folytatta útját s el is érte a braziliai partoknál várakozó társait. A másik gép hibája azonban kijavíthatatlannak bizonyult s a repülőket egy olasz hadihajó vette fedélzetére. Az olasz repülők rövid tartózkodás után Port Natalból tovább indultak Brazilia fővárosába, *Rio de Janeiróba*, ahol megérkezésükkor lelkes fogadtatásban volt részük. Az egész világ elismeréssel adózik az olasz aviatika páratlan teljesítményének. Nekünk, magyaroknak külön is okunk van az örömre, látva az olasz légi haderő erejét és kíválóságát.

Az olasz repülők vakmerő vállalkozása nem mult el balesetek nélkül s mint előrelátható volt, áldozatokat is követelt. Az egyik gép Bolamaban, felszálláskor a túlságos benzinterhelés folytán, apró kormányzási hibából egyensúlyát vesztette, visszacsapódott a víz felszínére s az egyik úszógondolájáu tartózkodó műszerész életét vesztette. Egy másik gépet ugyancsak Bolamaban még súlyosabb baleset ért. Rövidzárlat folytán lángbaborult s bár azonnal leszállni igyekezett, utasai már nem menekülhettek s elégtek. A veszteségek azonban mit sem vonnak le a hősies és nagyszabású vállalkozás sikeréből és értékéből.

Vitéz Horthy Miklós kormányzó meleghangú üdvözlő sürgönyt küldött *Balbo* miniszternek Braziliába, aki köszönetet mondó válaszában ezeket sürgönyözte: „*Az üdvözlés annál inkább megindította szívünket, mert annak a népnek fejétől származik, melyet az olasz nép és én magam is annyira a szívünkbe zártunk*".

Meghívó

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete 1931 január hó 27-én déli 12 órakor saját helyiségében (Budapest, kir. Várpalota I. Alagsor) tartja *VII. évi rendes közgyűlését*, amelyre a tagok azzal a figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy határozatképtelenség esetén 1931 február 5-én újabb közgyűlés tartatik, amely az alapszabályok 16. §-a értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül dönt. *Az Igazgatóság.*

Tárgysorozat. 1. Igazgatóság és Felügyelőbizottság jelentése az 1929. üzletévről. 2. Az 1929. évi mérleg és eredményszámla megállapítása. 3. Határozathozatal a veszteség fedezete, vagy elővezetése tekintetében. 4. Igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 5. Az alapszabályok 18. §-a alapján érkezett esetleges indítványok tárgyalása.

Mérlegszámla. Vagyon: 1. Pénztárkészlet 1575.21 P. 2. Berendezés 555 P. 3. Árukészlet 3440.40 P. 4. Adósok 482.997.77 P. 5. Veszteség 16.128.20 P. Összesen 504.696.58 P.

Teher: 1. Alapítványi üzletrészek 39.809.60 P. 2. Rendes üzletrészek 5037.60 P. 3. Tartalékalap 39.10 P. 4. Hitelezők 459.475.60 P. 5. Fel nem vett osztalék 334.68 P. Összesen 504.696.58 P.

Eredményszámla. Veszteség: 1. Berendezés 29 P. 2. Ügyviteli költségek 1799.95 P. 3. Tisztviselőfizetések 7691.20 P. 4. Forgalmiadó 357.58 P. 5. 1928. évi veszteség 11.414.18 P. Összesen 21.291.91 P.

Nyereség: 1. Árukon 173.04 P. 2. Jutalékok 971.61 P. 3. Kamatok 4019.06 P. 4. Veszteség 16.128.20 P. Összesen 21.291.91 P. *Az Igazgatóság*

Megvizsgálta és helyesnek találta a *Felügyelőbizottság.*

Felcsíkban elszaporodtak a farkasok

Csíkország a hó alatt pihenne most, ha nem háborgatnák nyugalmát az elszaporodott farkasok és az oláh — végrehajtók. A farkasokkal még csak elbánnak a csíki góbék, hanem a végrehajtók garázdálkodásával már sehogysem bírnak. Egy igen sikerült farkasvadászat Gyímesközéplak tájékán történt. Magyaros felé rókára indult egy négytagú vadásztársaság s farkasokkal, mégpedig hét darab farkassal kerültek szembe a Hidegséghez vezető mezei úton. Három farkast szerencsésen lelőttek, négy pedig elmenekült. Csíkszenttamáson meg Magyari Károly kereskedő lőtt egy ordast.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Január 18-tól 24-ig

Vasárnap: 10: Ref istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi népének és szentbeszéd, utána a Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Kukuljevic József dr gazdasági akadémiai tanár felolvasása „A csikók és lovak rossz szokásairól." — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Ádám Jenő népdalfeldolgozásai, előadja a Polgári Dalkör. 2. Imre Sándor dr egyetemi tanár felolvasása: „A családi élet törvényei.") — 5.10: Puccini-hangverseny a Székesfővárosi Zenekar előadásában a székesfővárosi Vigadóból. — 7.15: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „A fruska." — 9.15: Magyar nótaest, utána Szabó-Guy László zenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5.10: „Mi a szép és művészi a lírai versben. A lírai költészet jövője" Forbáth Sándor előadása. — 5.30: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene-kísérettel. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7: „A legelső ember felfedezésének jubileuma." Müller Vilmos dr előadása. — 7.30: A Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye, utána Kiss Lajos cigányzenéje.

Kedd. 4: Drechsler Ottó német meséi. — 5: „A fűtés kérdése háztartásunkban", Várkonyi László előadása. — 5.20: ifj. debreceni Kiss Béla cigányzenéje. — 6.20: Francia nyelvoktatás. — 6.50: A Rádióélet félórája. — 7.20: Gramofónhangverseny. — 8: Guglielmetti Anna Mária ária és dalestje. — — 9.30: A Kentner—Országh—Friss-trió kamarahangversenye, utána Farkas Jenő cigányzenéje. — 11.15: Mohácsi Jenő előadása: „Az ember tragédiája" ismertetése németül.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.15: Moly Tamás novellája: „A bohóc." — 5: Bodor Aladár vidám karcolatai: „Nem leszek asszony bolondja", „Óh, miért rándultam ki." — 5.20: Katonazene. — 6.20: Olasz nyelvoktatás. — 6.50: „A rádió a mentőknél". Helyszíni közvetítés a Mentők Székházából. — 7.25: Az „Acélhang" dalárda hangversenye. — 8.15: „Életművészet", Megyeri Ella előadása. — 8.45: Egyfelvonásosok a Stúdióból, utána Magyari Imre cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Lavotta verbunkosok, játssza Bura Sándor cigányzenekara. 2. Egyed István dr egyetemi tanár előadása: „A község egészsége." — 5.10: A földm. minisztérium rádióelőadása: „Gyümölcsfáink legapróbb ellenségei." — 5.45: Hangverseny. — 6.50: Angol nyelvoktatás. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. — 11 óra körül az 1. honv. gy. e. zenekarának hangversenye.

Péntek. 4: Pósa Lajosné mesél a gyermekeknek. — 5: Peterdy Sándor novellái: „A murányi csoda", „A tökéletes feleség." — 5.25: A Pataki jazz hangversenye. — 6.25: Gyorsíró tanfolyam. — 7: Rádió amatőrposta. — 7.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 8.50: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye. — 9.50: Dr. Edgar von Schmidt Pauli németnyelvű előadása: „A németek magyar emlékei", utána Kurina Simi cigányzenéje.

Szombat. 4. „Babi és társai", Dévai Janka novellája. — 5: „Komárom ostroma 1848—49-ben", Habár Mihály előadása. — 5.25: Gramofónhangverseny. — 6.30: Mit üzen a rádió. — 7.15: M. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 8.30: Antalffy—Zsiros Dezső orgonaművész hangversenye, utána Bura Károly cigányzenéje.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**

Telefon: Aut. 854-75 *Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8, I. emelet 3*

Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

Kibéküles

Elbeszélés

Írta **Gyallay Domokos**

Amint megbizonyosodott a hír, hogy a szatmári béketrakta kioltotta a kurucvilág tüzét, Bartók Andrásnak, a parajdi plébánosnak nagy, panasszal teljes levelet írt a gyulafehérvári püspök. Jó kereszténynek elgondolni is fájdalmas, hogy a kuruc-labanc háborúskodások milyen rettentő károkat okoztak az anyaszentegyháznak. Íme, Farkasszeg és Nyíres virágzó, szép eklézsiák voltak a háború kitörése előtt, a számos nyájnak itt is, ott is fölkent pásztorai, ma a templomok romokban hevernek, a pásztorok sírba szálltak és a megfogyatkozott nyáj az elvadulás útján tévedezik. Mivel most már egyik falu sem elég erős arra, hogy Isten szolgáit eltarthassa és egyéb szent kötelességeit teljesíthesse, üdvösnek ítéltetett, hogy a két szomszédos falu egy eklézsiába — egy akolba, egy pásztor alá — kerüljön. Az egyesítés és újjáteremtés szent munkájára serkenjen fel Bartók András és vegye fel a nehéz, de gyönyörűséges igát. Fájó szívvel vált meg Bartók páter a virágos köntösű, erdős, bérces Székelyföldtől, de a parancsnak engedelmeskedni kell. Kibúcsúzván tehát eklézsiájából, elszekerezett a Mezőség felé.

Először Farkasszeget érte el útjában.

Milyen kietlen, gyászos kép tárult eléje a földúlt faluban! Sötéten meredező, égett gerendák, összetákolt viskók; a templom, parochia szétomolva és a harang pogány mostohasággal egy útszéli fa ága közé felkötözve.

Valami jobbforma hajlékot keresett a szemével, ahová behajthasson. A falu felső részén végre fölfedezett egy nagy kőházat.

Behajtatott a labodás, gyomverte udvarra. Egy délceg, vállaközes, komolyarcú férfi jött eléje.

A páter megnevezte magát.

— Én a házigazda vagyok, Farkas Ádám a nevem, — felelt a férfi.

— A helybeli eklézsia kegyes patrónusai közül való? — kérdezte a páter reménykedve.

— Afféle vagyok...

— Hiszen akkor én nagyon jó helyt járok!

— Kerüljön hát bennebb, páter uram.

Bartók páter a szobában egy írást húzott elő a reverendájából. A püspök levele volt az egyház életben maradt oszlopaihoz.

— Ez az írás elsősorban ifjú uramnak szól — nyujtotta át kedveskedve a házigazdának.

Farkas Ádám elolvasta a püspök sorait és egy kicsit gondolkozott utána.

— Én, tisztelendő atyám, egy sóhajtás erőt sem fogok tenni az eklézsiáért — szólt visszanyujtva a levelet.

— Hogyan mondhat ilyent jó keresztény? — kiáltott föl Bartók páter megbotránkozva.

— Nem vagyok én jó keresztény, nem is akarok az lenni. Voltam, de annak vége már... Hej, páter uram, keservesen megcsalatkoztam én az Istenben!... Kuruc voltam... sok esztendőn által abban a hitben harcoltam a szabadságért, hogy az Isten előbb-utóbb meg fog segíteni, mert hát ő az igazság Istene... Nem segített meg, hát most már én sem segítek az ő dolgában!...

A jámbor papban meghült a vér a szörnyű káromlás hallatára. Félénk pillantást vetett az ajtóra.

— No, no, azért nem kell tőlem megijedni, szent atyám! — nevetett a megátalkodott ember. — Az Úrral van pöröm, nem a szolgájával!... Mindjárt dél van, szívesen látom az asztalomhoz. No, telepedjék le!...

Bartók páternek az jutott eszébe, hogy az igazi apostolnak meg kell küzdeni az Úr ellenségével, nem pedig meghátrálnia előle. S mivel némi jó illatokat is érzett a konyha felől, lerakta holmiját és letelepedett az asztal mellé.

Palkó, az inas, aki kipirult képéről itélve, szakács is volt egyszersmind, nemsokára behozta a kurucosan megborsolt juhtokányt. Bizony emberül hozzálátott a páter is, ami nem is csoda, olyan hosszas szekerezés után. Bor is került az asztalra, lassanként jó beszélgetésbe elegyedtek. Miről folyt volna a szó egyébről, mint az elmúlt kurucvilágról, fényes napok emlékéről, kuruc szívre nézve gyászos békességről?... A házigazda egészen megnyájasodott a plébános iránt, amikor ez hírt tudott mondani néhány jó székely bajtársáról.

— Már látom én, hogy ifjurammal csak meg fogjuk érteni egymást — reménykedett a páter. — Hát vajjon Nyíresen találok-e valakit, akinek a pártfogását megnyerhetném?

— Van ott egy vén leány, Kéky Borbála nevű, azt keresse meg páter uram. Annak az apja labancságban kárhozott el, azt gondolom, hogy már apját néző penitenciából is szívesen fog a mennybeliek kedvében járni...

A páter megköszönte a vendéglátást és elkészülődött Nyíresre. Indulóban a holmija után nyúlt.

— Hagyja csak itt ezeket páter uram s jöjjön vissza éccakára — biztatta Farkas Ádám. — Van itt üres szoba, tanyát üthet benne. Ilyen födelet sem kap a két faluban...

Nyírest egy kis halomhát választja el Farkasszegtől, gyalogosan ment át az Úr szolgája. Itt is ugyanaz a siralmas pusztulás, mint odaát. Annyi különbség mégis, hogy itt a templom jobb állapotban volt.

Kéky Borbála kitörő örömmel fogadta a pátert. Apátlan, anyátlan árva, gyámol nélkül álló teremtés. Kérést sem várt, könnyhullatva igérte meg, hogy szívvel-lélekkel szolgálni fogja az anyaszentegyházat.

Felvidulva, jó reménységgel eltelve hagyta el a páter a Kéky Borbála házát. Farkasszegre visszamenet megállott a halmon és sokáig elnézte az elesett kétfalut.

A vezér szemléli így a csatateret.

Egyszer mosolyogni kezdett Bartók páter. A csatatervnek egy fortélyos, hamis gondolata derítette fel, amely most villant meg elméjében. Egy incselkedő reménység...

Tréfás, vidám szóval köszöntött be Farkas Ádámhoz.

Ennek azonban most már nem volt inyére a nyájaskodás. Kellemetlenül felelgetett a pap szavaira, csak sétált föl s alá a szobában, olykor hosszasan révedt maga elé, mint akinek messze jár a lelke.

Vacsora után a páter csak nem bírt a beszédes kedvével.

— Engedje meg, ifjú uram, hogy mondhatta Borbála kisasszonyt vén leánynak? Teljes, friss virágjában levő szépséges hajadon az, megkövetem!... És milyen szelid, kegyes indulatú!...

Farkas Ádám nem is hederített a szóra, csak tovább sétált mogorván, mint a megrekesztett fenevad.

A pap — látván nagy kellemetlenségét — jóéccakát kívánt és erősen ühmgetve házigazdája furcsa ember voltán, lefeküdt a szobában, ahol Palkó állandó szállást készített neki. *(Folytatjuk.)*

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Péter Mihály felvidéki református püspök megrázó pásztorlevele

Péter Mihály felvidéki református püspök, rimaszombati lelkipásztor, az újév alkalmából megrázó hangú körlevelet intézett híveihez. János apostol látományaihoz hasonlítja a mai rettenetes időket. Az elmúlt tavasz és ősz folyamán hatvan gyülekezetet látogatott meg a püspök és meggyőződött róla, hogy a református magyar nép nagy többsége még mindig szereti az Isten házát, de viszont nagyok az ellentétek a szegény és gazdag között. Elítéli azokat a református szülőket, akik tót iskolákba járatják gyermekeiket, mert hitbeli és nemzeti érzést a tót iskolák nem plántálhatnak a magyar református gyermekekbe. Viszont az államnyelvet a magyar iskolákban is meg lehet tanulni. Az ősök áldozatkészségét is követendő például ajánlja. Azok saját erejükből tudtak teremteni főiskolákat és közintézményeket. A Felvidéken pedig máig sincsen református tanítóképző s az irtózatos tanítóhiány az egyház alapjait fenyegeti. Az egyke bűne ellen is kikel a püspök, mert ez nemcsak a református egyházat, hanem a magyarság létét is veszélyezteti. Az egyház és állam viszonyáról is ilyen határozottan nyilatkozott a püspök, hangsúlyozta, hogy a szentírás alapján állanak. — Megadjuk a császárnak, ami a császáré és az Istennek, ami az Istené — úgymond —, de viszont a prófétákat is szemünk előtt tartjuk, akik az igazságot a királynak is megmondták. Habozás nélkül kijelentem tehát, hogy a velünk való bánásmódot illetőleg, amerre csak megfordultam, mindenütt csak panaszról és elégedetlenségről hallottam. A mi református egyházunk a volt magyar államban tökéletes autonómikus szabadságot, védelmet és támogatást talált; mai helyzetünkben ezt nem mondhatjuk, bár lojálisak vagyunk az állammal szemben, naprólnapra szakadatlanul számos sérelem sujt bennünket, egyházi, iskolai önkormányzatunk, lelkészeink, tanítóink, lelkészözvegyeink, egyetemes egyházunk, nyelvünk, kultúránk területén, holott békeszerződések, állami törvények biztosítják jogainkat. Nagyon óhajtanók ugyan, hogy ezek a sérelmek megszünjenek, de ez csak akkor következik be, ha mindenkit áthat a krisztusi lélek. — A megrázó hangú főpásztori levelet az egyházkerület összes templomaiban a szószékről olvasták fel a lelkészek.

MEZŐGAZDASÁG

A tarlóvetés (Folytatás)

Írta **vitéz hideghéti Bittera Miklós dr**

Az első fődolog az, hogy *amint a tarló felszabadult. azt azonnal fel kell törni.* A kasza után az eke járjon. Annyira szigorúan kell ezt betartani, hogy szakaszosan vágott zöldtakarmány tarlóját is azonnal fel kell szántani, amint a napi mennyiséget lekaszálták. (Nem szabad megvárni, amíg a többi lefogy.) Ha a széna boglyákban van, a gabona kepékben áll a földön, ezek közét azonnal fel kell törni. Behordás után a boglyák, kepék helyén maradó sávoknak tarlóját buktatjuk le. Jó erre már az összerakáskor gondolni és a boglyákat, kereszteket egymástól távolabb álló sorokba, azokban sűrűbben állítani.

A *tarlót* lehetőleg *ekével* (ha van többtestű, úgy ilyennel) *törjük fel.* Igaz ugyan, hogy a tárcsás borona gyorsabban dolgozik, de tökéletlenebbül készíti a vetőágyat. Ezért csak korán lekerülő (őszivetésű) takarmánynövények tarlóját törjük fel tárcsásboronával, mert ebben az esetben van azután idő még egy (vető) szántásra. Ha a tarlóvetés csak egy talajelőkészítő munkát kap, ez feltétlenül szántás legyen.

A feltört tarlót (különösen lazább földön, nagy szárazságban) le kell hengerezni, de *minden körülmények között megfogasolni.* Ezzel kell a talajelőkészítést bevégezni, hogy a föld felülete síma, de porhanyós legyen, így a fogasolt, laza réteg a talajban felfelé húzódó nedvesség elpárolgását megakadályozza.

A tarlóvetés mindig sietős munka. Jó erre már előre gondolni. Ne halasszuk a szükséges vetőmag beszerzését arra az időre, amikor már vetni kell. Legyen az előkészítve. Ha az utolsó pillanatban kapkodunk vetőmag után, vagy nem kapunk megfelelőt, vagy csak drágán, de mindenesetre későn. Tarlóvetésnél pedig már 1—2 napi késedelem is végzetes következményekkel járhat. Azt a szabályt, hogy *a kaszát nyomon kövesse az eke, azután pedig közvetlenül járjon a henger, fogas és a vetőgép* — csak akkor tarthatjuk be, ha a vetőmag elő van készítve. Ez pedig fontos. Tarlóvetésnél a gyors és jó talajelőkészítés már fél sikert jelent. Azt kell mondani, hogy sajnos, de tarlóvetés esetén a *hengert* ritkán nélkülözhetjük. Szükség van a talaj fellazított rétegének összetömörítésére (különösen szárazságban), azért, hogy alulról jusson az elvetett maghoz annyi nedvesség, amennyi annak csírázásához kell. A hengerezés azonban kétélű fegyver, a talajt mindig szárítja. Ezért *mihelyt a hengerezés célját elértük, azonnal meg kell annak hatását — fogasolással — szüntetni.*

Kedvező időjárás esetén a fogasolást akkor végezzük, amikor a tarlóvetés már kikelt, sorai jól látszanak, de akkor azután mielőbb.

Nagyobb baj az, ha vetés után egy alapos nyári záporeső éri a földet és összekeveri, ezzel a hengerzés káros hatását még fokozza. Cserepesedésre hajló, meszes talajokon ez végzetes lehet, mert a tarlóvetés kikelését megakadályozhatja.

Aránylag könnyű a dolog, ha az elvetett mag még nem csírázik. Sekélyen járó fogas, vagy a tüske (vessző) borona a cserepet jól összetöri. Ha azonban az elvetett mag már kelőben van, fogassal kárt tehetünk benne, de a szeges henger, ha ilyen nincs, a rovátkos hengerrel a talaj kérgét jól összehúzhatjuk.

Cserepesedésre hajlammal bíró talajon a rovátkos hengert különben (megelőző) védekező eszköznek is igen szeretem. Ezzel dolgozva sikerül a talajt kívánatos módon összetörni, még pedig úgy, hogy a felület gyengén hullámos marad. Az ilyen talaj nem bír olyan könnyen megkérgesedni, mint a síma.

Rovátkos hengere mindenkinek lehet. Nem kell mást tenni, mint egy (lehetőleg egytagú, könnyű) fahengerre 6—8 lécet rászögelni a henger egész hosszában.

Kedvező éghajlat és talajviszonyok között, helyes talajelőkészítés, gondos korai vetés mellett a kielégítő *trágyázás* a tarlóvetés sikerültének előfeltétele. Természetes, hogy ha a föld egy esztendőben két termést ad, az jobban ki is van használva és annak megfelelően bővebben kell trágyázni. Már maga az a körülmény, hogy rendszerint keveréktakarmányok után következik a tarlóvetés, segít valamennyit, mert a keverékben talajerősítő, pillangósvirágú növények szerepelnek. További előny lehet az, hogy a takarmánynövényeket és a repcét istállótrágyába vetjük. Ez azonban még mind nem elegendő. A

műtrágyák használatának különös fontossága van. A rövid tenyészidejű, tarlóba vetett növények különösen a gyorsan ható műtrágyákat hálálják meg. Szemük végett termesztett növényeknél (köles, pohánka) természetesen elsősorban a foszforsav pótlására kell gondolni. Nitrogén rendszerint elegendő van az istállótrágyázásból és pillangósvirágú növények tarlómaradványaiból. Ugyanez áll azonban a takarmánynövényekre is. Könnyen felvehető foszforsav biztosítja az első fejlődés gyorsaságát. Ez azután a növény — igen rövid — életén át érezteti hatását. Nem egyszer tapasztaltam 25—30 cm-es magasságbeli különbségeket is. Ennek természetesen az lett a következménye, hogy a műtrágyázott takarmányt hamarabb lehetett kaszálni és az többet is termett.

Mivel pedig a növény rövid tenyészideje miatt, meg hogy egy kis futó esővel a talajba jutott nedvesség is elegendő legyen az érvényesüléshez, a könnyű oldhatóság nagyon fontos, nyilvánvaló, hogy *tarlóvetés esetén a szuperfoszfátot a lassan ható foszforsav-trágyákkal szemben előnyben kell részesíteni.* *(Folytatjuk.)*

Felhívás Bihar vármegye összes vitézeihez

A folyó évben ünnepli a Vitézi Rend fennállásának 10 éves évfordulóját.

Ezen 10 éves évfordulót csak úgy tehetjük a vitézekhez méltóan emlékezetessé, ha megmutatjuk, hogy nemcsak a harctéren, hanem a mai nehéz megélhetési viszonyok között is megálljuk a helyünket.

Ezért Bihar vármegye Vitézi Széke elhatározta, hogy a folyó év őszén Sarkadon egy vitézi terménykiállítást rendez baromfi-, galamb- és házinyúlkiállítással kapcsolatban. A terménykiállításon csak a biharmegyei vitézek vehetnek részt, míg a baromfikiállításon a vármegye lakossága is.

Felhívom tehát Bihar vármegye vitézeit, akik földműveléssel, baromfi-, galamb- és nyúltenyésztéssel foglalkoznak, hogy már most készüljenek a kiállításon való részvételre. Kiállítani lehet: 1. az összes kalászosokat, ebből kiállítandó a kalászos tövestől és szem, 2. tengeri szárastól, tengericsövek és lemorzsolt szem. 3. Takarmányneműek: lucerna és lóheremag, takarmányrépa, bükköny, bíborhere, csalamádé stb. 4. Kereskedelmi növények: cukorrépa, kender, len, mák, cirok szárastól és magvak. 5. Kerti növények: bab, borsó, paprika, mustár stb.

Bemutathatók még háziipari munkák és iparosok munkái, ha azokat vitézek állították elő.

Elvárom, hogy a vármegyei vitézek ezen kiállításon való részvétellel komolyan foglalkozzanak és megmutatják, hogy erős akarattal és szorgalmas munkával, csekély eszközökkel is eredményt tudnak felmutatni és a vitézi címnek dicsőséget szerezni.

Bővebb felvilágosítást Bihar vármegye Vitézi Széke ad a hozzáfordulóknak és a kiállításon való részvétel bejelentése is ide történik, a bejelentésben fel kell sorolni mindazokat a termányeket, illetve állatokat faj és nem szerint, amelyeket kiállítani akarnak.

A legszebb kiállítási anyagok díjazásban fognak részesülni.

A kiállítás megrendezése munkájának megkönnyítése céljából felhívom a vitézeket és ezen kiállításon résztvenni szándékozó más termelőket, hogy előzetes tájékoztatás végett egy-egy levelezőlapon már most jelentsék be a Vármegyei Vitézi Széknek, hogy a kiállításon milyen és hány darab baromfival, illetőleg nyúllal, galambbal, milyen terményekkel (magvakkal) és milyen háziipari, vagy ipari munkákkal óhajtanak előreláthatólag résztvenni. (17/1931. m. sz. szám.)

Székkapitány

Tanfolyam hússertés-tenyésztő és hízlaló kisgazdák részére

Az országban egyre nagyobb mértékben elterjedő hússertéstenyésztés- és hízlalástól várja sok gazda anyagi helyzetének javulását, mert az alacsony árak miatt a gabona és egyéb szemes termények termelése veszteséggel jár; míg a hozzáértéssel űzött hússertés-hízlalás, még a mai alacsony sertésárak mellett is biztos jövedelmet hajt a gazdának.

Minden foglalkozás és mesterség, tehát a hússertéstenyésztés és hízlalás is csak akkor űzhető haszonnal és nyujthat megélhetést, ha folytatásához nemcsak állattal, pénzzel, berendezkedéssel, hanem elsősorban megfelelő szakértelemmel fogunk hozzá. Ne akarjunk a magunk kárán tanulni, a hússertés nem zsírsertés, mint a mangalica. A kellő tudás nélküli próbálgatás hosszú és igen drága iskola, a célhoz nem vezeti a gazdát.

A kisgazdák a hússertéstenyésztés- és hízlalás eredményes folytatásához szükséges szakértelmet megszerezhetik a célnak megfelelő módon berendezett pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskolában kisgazdák részére rendezendő tíznapos gyakorlati tanfolyamokon.

Az első ilyen tanfolyam *1931. február hó 6—15. napjain* lesz megtartva, ha arra kellő számú kisgazda jelentkezik. A felvételt a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatóságához címzett egyszerű levélben a keresztlevél mellékletével kell kérni 1931 évi január hó 15-ig. A tanfolyam résztvevői a tíz napi teljes ellátásukért (lakás, fűtés, világítás és élelmezés) a tanfolyam megnyitásakor 20 pengőt fizetnek

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket egy levelezőlapon, röviden és világosan megfogalmazni és olvasható irással írni.

vitéz Polgár. Idegen állampolgár nem köteles leventeszolgálatot teljesíteni. Ha a hely nem tartozik a vadászterülethez, akkor a nyul sem illeti meg a vadásztársaságot. **vitéz Farkas Ferencné.** Feleltem. **vitéz Uri Lajos.** A hirdetést közöltük. A boletta a bérlőt illeti. Ha ez esetben kételyei volnának, érdeklődhet a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédnél is. **vitéz Böröcky Dániel.** Az a kérdés, hogy szegődött a cseléd. Rendszerint évre szerződnek. Tekintetbe kell venni a helyi szokásokat is. Mindenesetre bizonyos, hogy könnyen kaphat másikat. **vitéz Karsa Tibor.** Közöltük. **vitéz Gombos József.** A legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál a vitézek adója kétszeresen számít. **vitéz Dani Alajos.** Mi innen nem tudjuk megmondani, helyes volt-e az adókivetés, kérdezzen meg valakit a községben, aki vitéz és szintén fizet, hogy mennyit róttak ki rá, esetleg a járási vitézi hadnagy úrnál, vagy a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédnél is érdeklődhet. **vitéz Nemesvisi József.** A megkötött szerződésnek érvényesnek kell lennie. Forduljon a várm. vitézi székhez, vagy a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédhez, aki a szükséges lépéseket meg fogja tenni. **vitéz Halász Mihály.** Forduljon a vármegyei vitézi székhez, ott megkapja a felvilágosítást. Az első úr címe: Budapest IX, Üllői-út 14, a másodiké Budapest V, Falk Miksa-u. 9. **vitéz Kutfai Pál,** Szentadorján. Forduljon a vármegyei vitézi székhez és esetleg szükség esetén a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvéd úrhoz. **vitéz Illés Szabó Mihály.** Köteles fogyasztási adót fizetni, ez azonban községenként különböző, aszerint, hogy a község lakossága tízezren alul, vagy felül van. Az összeget a jegyző úrral kell megbeszélni. Mindenesetre a bevallás előtt beszéljen vele. **vitéz Kormos Mihály.** A vitézségi érempótdíjak folyósításáról egyelőre sajnos, nincs szó. Reméljük, hogy arra is sor kerül. **vitéz Szabó István,** Szárhegy. Közöltünk a baromfibetegségekről is cikket. Ha bővebbet akar tudni, ajánljuk, szerezzen be egy kimerítő szakkönyvet. Szükség esetén ajánlhatunk is ilyet, vagy forduljon a Csáthy céghez Budapest, I, Krisztina-körút 133. **vitéz Bódogh Mihály.** Érdeklődjék a baromfitenyésztők országos egyesületénél Budapest IX, Üllői-út 25. **vitéz Papp Mihály.** Kérését adja elő a vármegyei vitézi széknek, ahonnan majd továbbterjesztik. **vitéz Kálmán István.** A bortermelők saját fogyasztás, illetve munkásaiknak természetbeni járandóság címén adott borok után 50 százalékos adókedvezményben részesülnek. Tehát, tízezer lelket meg nem haladó községben az eladott bor hektolitere után 12 pengő 24 fillért, saját maga által elfogyasztott bor hektolitere után 6 pengő 12 fillért kell fizetnie. Tíz és húszezer lakos közt álló községben 14 pengő 96 fillér, illetve ennek fele, húszezren felüli népességű községben, illetve városban 18 pengő 88 fillér, Budapesten 19 pengő 04 fillér, illetve saját fogyasztásnál ennek fele fizetendő. Borecet és szőlő adója valamivel alacsonyabb. **vitéz Rácz Károly.** Eladná több mint száz darabból álló régi érem és pénzgyüjteményét. Magángyüjtőről nem tudunk. Érdeklődjék a múzeum éremtáránál, esetleg ott tudnak magángyüjtőket ajánlani. **vitéz Bagosi Lajos.** Közöltük. **vitéz Merzay László.** Köszönettel vettük és közöltük. **vitéz Kengyeli Bónyár János.** Nagyon örülünk, hogy lapunk számára annyira nélkülözhetetlen és köszönjük szíves elismerését. Megindítottuk újra. A **többi érdeklődőknek** legközelebb válaszolunk.

Főszerkesztő: **vitéz Farkass Jenő dr**
Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Domsa Sándor dr**

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az árjavulások e héten is folytatódtak. Legkisebb az áremelkedés búzában, melynek árát a külföldi piacok gyengesége befolyásolja. Igen szilárd ezzel szemben a rozs és a takarmánycikkek irányzata. Kivételt képez a zab, melyben változatlanok maradtak az árak. A búza 15 fillérrel drágult, a rozs több mint egy pengővel, árpa egy pengővel, a tengeri pedig 90—115 fillérrel drágult. A szilárdabb irányzat dacára, forgalom tekintetében a piac nem élénkült meg olymértékben, mint azt az emelkedő árak indokolttá tennék. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 13.65—14.05, 78 kg-os, származás szerint 13.80—14.20, 79 kg-os, származás szerint 14.00—14.60, 80 kg-os, származás szerint 14.10—14.85, 81 kg-os, származás szerint 14.10—14.85; rozs 9.95—10.05; takarmányárpa 13.50—15.00, sörárpa 16.00—22.00; zab, minőség szerint 19.50—20.00; tengeri, származás szerint 12.20—13.40; búzakorpa 9.75—9.85 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

TURUL bőrkesztyűgyár
PÉCS
Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI
Ajánlja elsőrendű bőrkesztyű-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve
Katonai intézetek és iskolák állandó szállítója

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab
A) **Domború betükkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.**
B) **Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.**
C) **Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.**
CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.
Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetíti:
Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX. Üllői-út 1 — Pestvidéki IX. Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác
„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"
Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendű, tisztavérű törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll (vérvizsgálat), állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges
Kérjen árjegyzéket!
Telepvezetőség címe:
Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73.
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: Lágymányos 14-37

Ha még nem ismeri a „KÜHNE"
„Schmidt"-rendszerű lég- és központi fütésü
keltetőgépeket
beszerzés előtt tekintse meg budapesti mintatelepünket
VI, Vilmos császár-út 59. szám

Rendkívül masszív kivitel
Újrendszerű tökéletesen biztos forgató és nedvesítő berendezés
A gépek **nem** olcsó furnérlemezből, hanem többéves, száraz, nemes hárs- és bükkfából készülnek
Minden szakkérdésben díjtalan felvilágosítással szolgálunk

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 JANUÁR 25

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Az igazi meteorológia

Napi munkánkban, amikor a gazdasági krízist a saját bőrünkön tapasztalva küzdünk családunk fenntartásáért s azért, hogy lehetőségeinket egy jobb időre mentsük, élénk figyelemmel kísérjük a külvilág eseményeit s bizony sokszor jobban megérezzük a más baját, gondját, mint a magunkét, amellyel valahogy már megszokással, türelemmel, takarékossággal és reménnyel gondolatban megbírkóztunk.

Szegény embert még az ág is húzza, így van ez többnyire a balsors verte, szegény nemzetekkel. Hanem hát nem rendelés az, hogy a szegény ember holtig szegény, a szegény nemzet mindig, balsors sujtotta áldozat legyen. A nagyobb erőfeszítés úgy az ember, mint a nemzet életében meghozza a maga eredményét. Szívósnak, ügyesnek kell lenni, idegekkel győzni az élettornát s bizonyos, hogy kiverekedjük magunkat a zsákutcából, akár őseink régen a bajból.

Ellenségünk mindig volt, most is van bőven. Már Török Bálint, ha körülnézett, úgy látta, hogy „két ellenség a Duna két parton, elég annak az én egy jó kardom". Hogy aztán az a két ellenség háromra, ötre szaporodott, hát csak a virtust és az akarást kell kissé megszaporítani s nem ijedünk meg a sok farkasveremtől. Nyúzzák szegény véreinket adóval, üldözéssel, még az olyan elvont kérdésből is politikát csinálnak, mint a népszámlálás és valósággal csodákat produkálnak, amikor be kell bizonyítani, hogy a magyarság csak egy csekély hányadát képezi az új államalakulat összlakosságának. 1910-ben ugyanis a

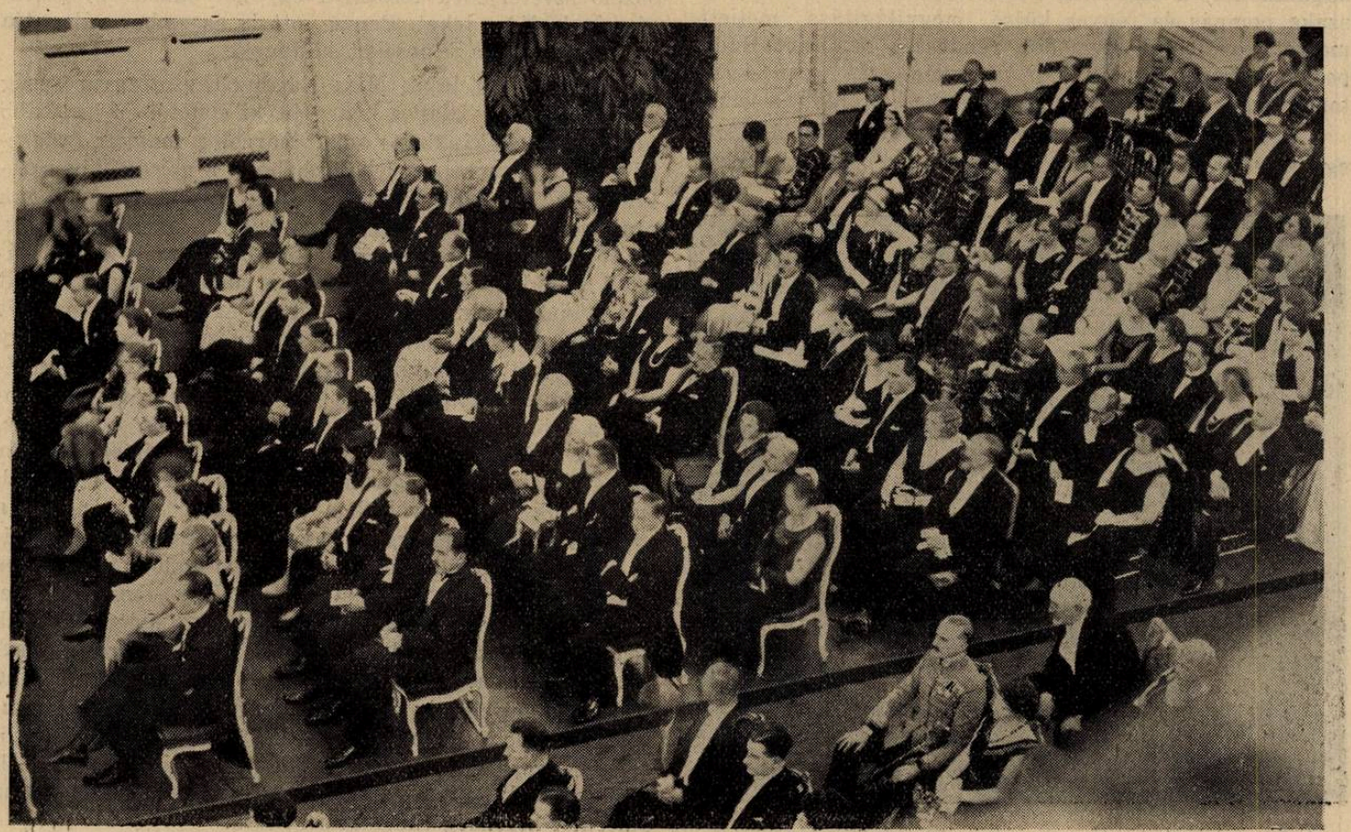

Díszhangverseny a Várpalotában, a Főméltóságú Asszony inségakciója javára. A hangversenyen megjelent díszes közönség

felvidéken 1,071.227 magyar lakott, az 1921-es népszámláláskor a csehek ezt már 747.096 lélekre szorították le s vajjon hány magyart számoltak meg 1930-ban? A csehszlovákiai népesség nyolc százalékkal növekedett. Ezzel szemben a legújabb cseh statisztika dicsőségére, a magyarság 746 ezer főre csökkent. Világos a goromba csalás. Mert ma az átlagos népszaporulatot tekintetbe véve, 1,238.000 magyarnak kellene lennie a Felvidéken s bizonyos, hogy ennyi van. Majd ötszázezer magyart sikkasztottak el tehát szomszédaink kitűnő népszámlálási módszerükkel.

Hanem, ha egyszer majd mi számolunk, meglátjuk, mennyi a magyar ott, a Rákócziak földjén!

Hogy azért a valóság nem olyan fekete, mint ahogy néha mi képzeljük, arra is vannak tanubizonyságok. Legutóbb olvastuk egy kiváló erdélyi magyar püspök cikkét, aki gyönyörű képet ad arról az elnyomhatatlan életerőről, arról a kemény harcról, amelyet véreink a maguk kulturális és gazdasági fennmaradásáért vívnak. Visszatértek a régi módszerre, amikor török, tatár, német sanyargatta őket, mégis megmaradtak magyarnak.

Hát ne higyjünk a magyar jövőben, amikor azok is hisznek, akiknek nálunk is százszor nehezebb? Mert mi mégis csak a magunk viskójában várjuk a vihar elmúlását, ők azonban ki vannak a házból zárva, még eresz alá sem állhatnak. Tartsuk tehát féken belső ellenségeinket s eljön az idő, amikor bereszthetjük kinnmaradt testvéreinket a maguk házába. Majd megszáradnak, melegszenek akkor, ha addig nem hagyjuk kialudni a melegítő ősi tüzet.

Ilyen gondolatokkal várni a gomolygó felhőket, a mi meteorológiánk.

vitéz F. J.

Amerikai naplómból

Írta **vitéz Guilleaume Árpádné** (Folytatás)

A Club 16. emeletén vannak a pompás kilátású étkezőhelyiségek elhelyezve; és bár a felhőkarcolók stabilitása feltétlenül megbízható, építésüknél a lehető legnagyobb szélnyomás lehetőségét is tekintetbe vették: keletkezett viharnál ebédem alatt a terem csillárai bizony egész vígan himbálództak.

Ily magas épületből a kilátás is gyönyörű: egyrészt a vihartól felkavart szürkekék párába vesző, tengerszerű tóra, melyen ez egyszer járművet látni sem lehetett. Másrészt a hatalmas város különféle épületeire. Az ablakom előtt azonban a Palm-Olive Building, a kozmetikai és szappanérdekeltség 40 emeletes felhőkarcolója kapaszkodott a magasba, a kilátást korlátozván. De éjszaka pompás és fényes külső megvilágítása mellett, melyet körülbelül olymódon rendeztek be, mint Budapesten a műemlékeink esti megvilágítását, ezen óriási torony úgy nézett ki, mintha színezüstből öntötték volna.

A Clubház előtt áll, ellentétben az épületóriásokkal, egy szerény, régi víztorony, az első, amelyet Chicagóban építettek volt. Nagy áhitattal nézik a helybeliek ezt az ősi, körülbelül 100 esztendős szerkezetet: mert ez Amerikában hihetetlen magas kor egy épület számára és annyira tisztelik az agg víztornyot, hogy estende sötét aranyszínűre világítják ki és messze földről járnak a csodájára. Sehol sem kegyelik annyira a régiséget, mint éppen Amerikában; mert nem rendelkeznek vele saját területükön, azt a régi földrészeken összevásárolják és hazahordják. De kevés közöttük a hozzáértő ember, sehol annyi régi műhamisítványt nem lehet látni, mint éppen a dollárok országában. De nemcsak műkincset gyüjtenek, de különlegességet, kuriózumot is: egy híres boxoló szveterjének foszlánya egy női budoár üvegszekrényének dísze lehet. Persze, ott is az ember válogatja és múzeumaikra kincseket költenek.

A Kormányzó úr és neje, vitéz József kir. hercéggel a várbeli díszhangversenyen

Chicagóban lakik Miss Edith Gray, Magyarország nagy barátja és alapos ismerője, ki ismételten hosszabb időt töltött hazánkban; sokat harcol a magyar érdekekért és ő tette nekem lehetővé, hogy a chicagói igen tekintélyes Teozófiai Társaságban is kifejthettem csonka országunk helyzetét. Egy igen becsült és neves orvos, dr Weller van Hook elnökölt ez alkalommal. Mikor Károlyi Mihály gróf művelt dolgait mondottam el, felállt Károlyinak egyik jelenlévő híve és az értekezés menetét zavarni akarván, azt a kérdést intézte hozzám, hogy miért ítélem el annyira Károlyi Mihályt és tevékenységét, mikor az tudvalévő dolog, hogy ő az összes birtokait a földművesek között osztotta fel. Azon feleletemre, hogy a gróf azt könnyen tehette, mert birtokait már addig is annyira megterhelte kölcsönnel és egyébbel, hogy azok nem is voltak a sajátjának tekinthetők, a „heckler", mint ahogy a zavaró közbeszólókat Amerikában nevezik, leült és nem akadékoskodott tovább. De a fehérhajú elnök, dr Weller van Hook megjegyezte, hogy Magyarország belső ügyeihez az amerikaiaknak semmi köze sincsen; de az a nagy igazságtalanság, amelyet a trianoni kényszerszerződés által Magyarország ellen elkövettek, oly ügy, mely minden tisztességes embert kell, hogy érdekeljen. Ezért ő meggyőződéssel köszöni meg az előadó nagy bátorságát, mely ismételt ellenmondások dacára is ezen fontos és érdekes ügyet az amerikai közönség tudomására hozta.

(Folytatjuk).

A márkázás és a kereskedelem

Írta **Krúdy Ferenc**, országgyűlési képviselő

Az állami márkázásról szóló törvény egyike a legfontosabbaknak, abban az újjászervező munkában, amelynek a középpontjában a magyar mezőgazdaság és a magyar mezőgazdaságot érdeklő jogintézmények kérdése áll. A magyar föld termékei legtöbb vonatkozásban felette állanak a szomszédos államoknak, sőt talán az egész Európa termelvényeinek is. Magyarországon terem a világ legjobb búzája; sajnos, nem minden magyar búza ilyen.

Mindenütt azt halljuk, hogy a magyar gyümölcs ízesebb, jobb kellemesebb minden más ország gyümölcsénél. A bécsi kereskedelmi és iparkamara jelentése azt írja a magyar vágómarhákról, hogy annak húsa jobb, ízesebb minden más vágóállat húsánál. Ugyanez az előnyös felfogás a nehezebb, hízott sertésekre, a magyar baromfira és általában azokra a fogyasztási cikkekre nézve is, amelyeket Európa új fogyasztási irányai hoztak előtérbe. Azt, hogy a fogyasztás divatja is változott, az kétségtelen, hiszen a gabona túlzott mértékű fogyasztásával szemben a gyümölcs- és zöldségneműek fogyasztása, a vágómarha húsának fogyasztásával szemben pedig a baromfi fogyasztása lépett előtérbe.

Ez annyit jelent, hogy nekünk olyan organizatórikus cselekedetekre és olyan jogi intézmények beállítására kell törekednünk, hogy a termelő szervezetten fellépve, a maga érvényesülési lehetőségeit a lehető legjobb mértékben ki tudja használni.

A magyar gazda és kereskedő a monarchia keretében minden termelvényét piacra vihette és minden termelvénye előnyösen volt eladható. Ameddig túlságos gondot a szelekcióra fordítani nem kellett, addig a gazdasági kérdések egyszerűek voltak. Egészen más szituáció következett abban a percben, amikor a békekötés után, a magyar kereskedő és gazda ki volt téve a nemzetközi piacon egy erős, minőségi fokban is raffinált versenynek, mire nemcsak hogy nem volt előkészülve, de a közfelfogásból annak ismerete is hiányzott.

A nemzetközi piacon egy nagyarányú minőségi és megbízhatósági verseny keletkezett. Ha az árú elismert minőségében megfelel a nemzetközi piacon a fogyasztás igényeinek, akkor az a következő esztendőkben állandóan keresletre is talál és a termelőt abba a helyzetbe hozza, hogy termelését biztos alapokra fektetheti. A megbízhatóság abban áll, hogy ha a termelő a kereskedőnek, a kereskedelem pedig a fogyasztónak árut szállít, az áru teljesen megfeleljen annak, amit a vevő a minta szerint, vagy a minőségi adatok alapján, az illető áruról tart. Ez a megbízhatósági verseny és ezen nyugszik sok olyan más kérdés is, mely a magyar mezőgazdaság érvényesülésével függ össze. Mert ha a fogyasztóközönség megszokott egy árut és abban a meggyőződésben veszi állandóan, hogy az egy bizonyos megszokott minőségnek megfelel; ha a vásárlásoknak ezekben a sorozataiban bekövetkezik az, hogy a tisztességes kereskedelem mellett befurakodik olyan kéz, mely lelkiismeretlenségről, de talán tudatlanságból minőségben és belértékben nem azt az árut szállítja, akárcsak egy esetben is, amelyet szállítania kellett volna, akkor a következő időkben erről a piacról az az áru leszorul és többé semminemű bizalmat nem élvez.

Amikor tehát ellenőrzésről gondoskodik az állam, akkor nemcsak a termelőt védi, hanem a tisztességes kereskedelmet is. Az, hogy az illető áru a tökéletes bizalmat élvezi, annyit jelent, hogy a vevő bizalmatlanságból származó, sokszor költséges ellenőrzést feleslegessé is teszi, vagyis a felesleges kockázat az áru forgalmából kikapcsoltatik. A kereskedelem felkutatja a piacokat és tudatja a termelővel azt, hogy milyen minőségűnek kell lennie annak az árunak, amely a konkurrencia szerint a nemzetközi piacon, vagy bent az ország területén is a legelőnyösebben értékesíthető. A termelő aztán tudni fogja, hogy a termelésnek milyen irányai azok, amely irányokon keresztül a mezőgazdaság állandóan rentábilis és felfelé fejlődő vonalat mutathat.

A csomagolásnak a szabályozása is igen jelentékeny eszköze az áruk elterjedésének.

Végezetül rámutatok még arra, hogy igen fontos a piaci hírszolgálat kérdése is. Ma, amikor a nemzetközi piacon érvényesülni akaró államok valóságos exportdiplomáciát tartanak fenn, akkor a hírszolgálat az egyik legfontosabb tényezője a piacon való érvényesülésnek.

Hősi halált halt orvosok emlékezetének megörökítése

A világháborúban hősi halált szenvedett orvosok emlékezetének megörökítésére az Országos Orvos-Szövetség kebelében bizottság alakult. A bizottság január 14-én tartotta első ülését *Ajkay* Zoltán dr vezértörzsorvos, a honvédorvosi tisztikar főnökének elnöklésével és elhatározta, hogy az orvos-hősök emlékezetére a fővárosban szobrot állít és a szobor költségeinek fedezésére a gyűjtést megindítja.

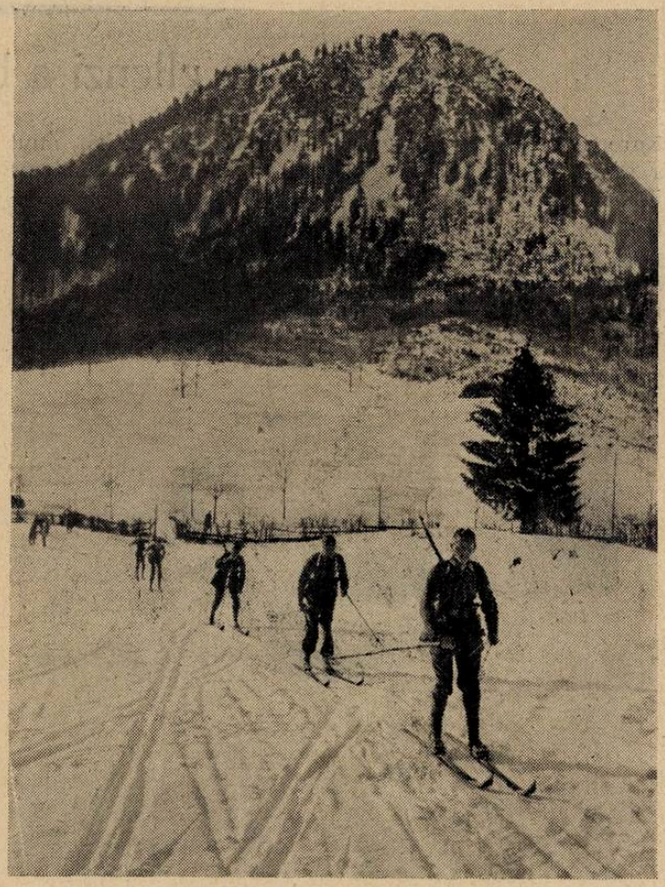

Német katonai sípatrull Oberstdorfnál

Páneurópa, leszerelés, kisebbségi jogok

Genfben újra együtt ülnek a világ politikai bölcsei és augurjai. Ülésezik a Népszövetség és a páneurópai konferencia. A népszövetségi ülésszak magyar szempontból két érdekes eseményt igér. Valószínűleg tárgyalásra kerül a *csíki székelyek* elkobzott közbirtokossági javainak ügye, melyet a károsultak a Népszövetség elé vittek. A csíki székelyek panaszát kiadták az oláh kormánynak nyilatkozattételre s az oláh kormány nyilatkozatát viszont válaszadás céljából kiadták a panasztevőknek. Ezt eddig nem tette meg a Népszövetség egyetlen kisebbségi panasszal sem. A csíki székelyek panaszát nem a szokott hármas, hanem egy ötös bizottság vette kezébe előkészítés céljából. Tehát fontosabbnak tekintik a többi hasonló ügynél. Ez is szokatlan dolog és jó jelnek tekinthető. Sok bizalmunk ennek dacára sincs a Népszövetség igazságosságában. Majd meglátjuk, mi fog történni, amikor az ügy a Népszövetség tanácsa előtt tárgyalásra kerül.

A másik kérdés, melynek tárgyalása bennünket érdekel, a *kisebbségek ügye*, melyet ezúttal a németek visznek a lengyel választásokkal kapcsolatban a Népszövetség elé. Ha a németek valamelyes általános elvi állásfoglalást ki tudnak erőszakolni a kisebbségekkel való jobb bánásmód tekintetében a Népszövetségtől, abból a mi idegen uralom alá került véreinknek is haszna lehet.

A politikai világ érdeklődését azonban nem annyira ezek a kérdések, mint főleg a népszövetségi ülésszakkal egyidejűleg és párhuzamosan ülésező *Páneurópa-konferencia* foglalja le. „Páneurópa" eszméjét tudvalevőleg Briand, a francia külügyminiszter vetette fel közel egy év előtt. Célja ma már világos. A békeszerződések revíziójának, a legyőzöttekre nehezedő anyagi terhek és megkötöttségek feloldásának kívánsága egyre jobban előtérbe nyomul és lassanként elháríthatlan követeléssé erősödik. Erről akarta Briand elterelni a figyelmet, amikor az európai nemzetek egymásrautaltságának hangoztatásával azt indítványozta, hogy a *politikai ellentétek kikapcsolásával* az európai államok keressék meg *a gazdasági együttműködés lehetőségeit és eszközeit*. A válasz, melyet Briand memorandumára a legyőzött népek s részben a semlegesek is adtak, az volt, hogy a békeszerződések sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása nélkül — tehát *a jelenlegi helyzet stabilizálásával* — együttműködésre gondolni sem lehet. Anglia pedig az együttműködés nélkülözhetetlen előfeltételét az általános lefegyverzésben jelölte meg.

A Páneurópa-terv megvitatására Genfben most konferencia ült össze. Grandi és Curtius meglepetésszerűleg azt indítványozták, hogy Törökország és Oroszország is hivassék meg a tanácskozásra. A cél, melyet a német és olasz külügyminiszter ezzel az indítvánnyal el akart érni, az volt, hogy ennek a két államnak meghívásával — melynek egyike sem tartozik a Népszövetség kötelékébe — gyöngítsék a konferencián a túltengő francia befolyást. A Páneurópa-konferencia egyelőre — amikor e sorokat írjuk — ezen a kemény dión rágódik.

A halvaszületett Páneurópa-ötlet, mellyel Briand az európai népek gazdasági nyomorúságát a francia politika céljaira akarta kihasználni, egyelőre kitűnő alkalom arra, hogy az összes legyőzött országok és azok barátja: Olaszország minél többet hangoztathassák a békeszerződések revízióját. Végre is megszokja a világ, hogy a revízióhoz előbb-utóbb hozzá kell látni.

Amerika nem ellenzi a békeszerződések revízióját

Az amerikai *Chicago Daily News* azt írja, hogy Európa ma ép úgy félreérti az amerikai külpolitikát, mint a párisi béketárgyalások idején, midőn azt hitték, hogy Wilson elnök Amerikát jelenti. Ma a francia revízióellenes propaganda még sokkal veszedelmesebb tévhitet terjeszt Európában. *Azt állítják, hogy Amerika ellenzi a békeszerződések revízióját* s az antirevízionistákat támogatja. Bármely értelmesebb amerikai iskolásgyermek tudja, hogy *Amerika távol fogja magát tartani a versailles-i, st-germaini és trianoni szerződésekből származó súlyos bonyodalmaktól, mert hiszen nem is ratifikálta ezeket a szerződéseket*, amelyek kívül esnek kötelezettsége körén.

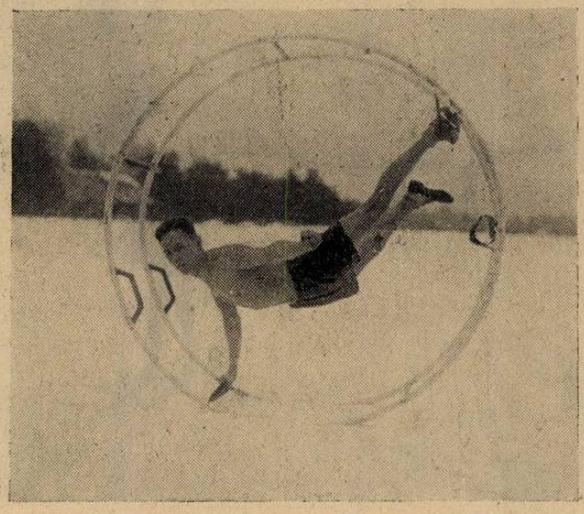

A legújabb télisport: versenyfutás a görgővel

Nyilván még a legkiválóbb európai lapok sem vetik meg a legüresebb fecsegést külpolitikai kérdésekben. Így például a francia kormány lapja, a *Journal des Debats* azt akarja elhitetni, hogy *Stimson*, az óvatos amerikai külügyminiszter, ridegen megintette a német nagykövetet, hogy Németország fegyverkezési fenyegetései a Kellog-egyezmény megsértését jelentik. Az ilyen fecsegések — folytatja a cikk — nem szolgálják a franciák érdekeit. Sokkal jobb volna, ha felvilágosítanák őket, hogy *Amerika bölcsessége és igazságszeretete sohasem fogja helyeselni az európai revíziós törekvések ellen irányuló militaristák hadakozását*. A revízió kérdését az észnek, a békülékenységnek s az államférfiúi fölénynek kell eldöntenie. *Mussolini igen helyesen mondja, hogy az 1919-i szerződések nem tarthatnak örökké*. Világos, hogy a modern nemzetek nem viselhetnek mindig *katonai kényszerzubbonyt* s ha ilyesmire akarják őket kényszeríteni, abból csak súlyos veszélyek származhatnak.

A cikk írója: Edward *Price Bell* egyike Amerika legtekintélyesebb ujságíróinak. Köztudomásúan *Hoover elnök egyik bizalmas barátja*.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Ant. 812—40.

VITÉZI ÉLET

A földbirtokrendezési eljárás során kiosztott földek 1930. évi törlesztő részleteinek (járadék) mérséklése

A kormányzat belátta azt, hogy a megváltási eljárások folyamán földhözjuttatottak a búza árának zuhanása folytán nem képesek a fizetési kötelezettségüknek kellő mértékben eleget tenni, azért a m. kir. pénzügyminisztérium a folyó hó 17-i Budapesti Közlönyben 24/P. M. 1931. szám alatt rendeletet adott ki, amelyet kivonatosan a következőkben közlök.

A vagyonváltságos vagy megváltásos földekhez juttatottak abban a kedvezményben részesülnek, *hogy az 1930. évre járó törlesztőrészletnek (járadéknak) egyharmad részét elengedi a pénzügyi kincstár abban az esetben, ha az 1930. évi részlet egyharmadát 1931 február végéig, a másik harmadát 1931 május 15-ig befizetik.*

Az a földhözjuttatott, aki a fenti határidőket elmulasztja, a kedvezménytől elesik. Az ilyen földhözjuttatott ellen soronkívül végrehajtást kell vezetni és ha az eredménytelen lenne, a földet tőle el kell venni.

Azokat a földhözjuttatottakat is megilleti a fenti kedvezmény, akik úgy az 1929, mint az 1930. évben teljesen eleget tettek a fizetési kötelezettségüknek, úgy hogy 1930. év végével hátralékuk nincs, csakhogy ezeknél a kétharmad részen felül befizetett összeg az 1931. évre fizetendő összegből lesz levonva.

Ha a földhözjuttatott az 1929. évi járadékkal is hátralékban maradt és a hátralék az ő hanyagságából származott, akkor a községi előljáróság köteles a hátralék behajtása iránt soronkívül intézkedni.

Ha azonban a földhözjuttatott beigazolja, hogy az 1929. évben a rossz gazdasági viszonyok miatt nem tudott fizetni; a községi előljáróság (városi adóhivatal) felelőssége mellett adott javaslata alapján a pénzügyigazgatóság megengedheti, hogy az 1929. évi törlesztőrészletet 6 százalék késedelmi kamat fizetése mellett legfeljebb négy év alatt kifizesse. A részletet a folyó évben esedékes részleten felül mindenkor legkésőbb augusztus 15-ig be kell fizetni a késedelmi kamatokkal együtt. Az első részlet 1931 augusztus 15-ig fizetendő.

Ebben a részletfizetési kedvezményben azonban csakis az a földhözjuttatott részesülhet, aki legalább az 1930. évre megállapított kedvezményes járadék felét és annak évi hat százalékos kamatát legkésőbb február hó végéig befizeti.

Bármely fizetési határidő elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény hatályát veszti és az egész tartozás egyszerre behajtandó.

Ez a rendelet azokra a vitézekre vonatkozik, akik megváltásos vitézi telekkel vannak ellátva, továbbá a földreform eljárások folyamán egyéni juttatásban részesültek.

A vagyonváltságos vitézi telkek haszonbérének beszedését továbbra is az Országos Vitézi Szék fogja eszközölni, miért is felhívom a telkes vitézeket, hogy a fenti rendelet értelmében mielőbb, de legkésőbb folyó év február hó végéig a fizetendő haszonbér egyharmadát, másik harmadát pedig legkésőbb folyó év május 15-ig fizessék be az Országos Vitézi Szék 64.053. számú csekkszámlájára, nehogy a fenti kedvezménytől elessenek.

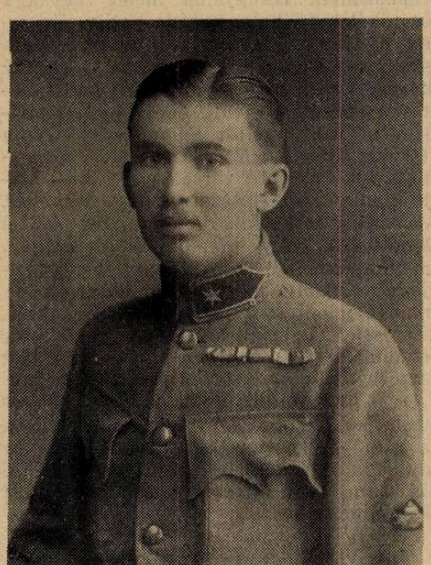

Vitéz Turza Antal v. t. hdgy, reszneki tanítót az O. V. Sz. a leventekiképzés terén elért kimagasló eredménye alapján okirati dicsérő elismerésben részesítette

Az 1929. évi járadékra vonatkozó fizetés halasztás iránti kérvények a rendelet szerinti községi bizonyítvánnyal ellátva vitézi szolgálati úton az Országos Vitézi Székhez terjesztendők fel, halasztást azonban csak az kaphat, aki a rendelet értelmében az 1930. évi haszonbér felét legkésőbb folyó év február végéig az Országos Vitézi Székhez befizeti.

Félreértések elkerülése végett közlöm, hogy ezen rendelet megjelenése után bárki által adott járadékfizetési halasztások hatályukat vesztik. 500—VIII. Budapest, 1931 január 20.

Országos Vitézi Szék

Vas vármegye vitézeihez!

Újév napja alkalmából a Székkapitányság a vármegye vitézei nevében Őfőméltóságának, hódolatteljes jókívánatait terjesztette elő, melyre Vas vármegye Vitézi Székéhez az alábbi leirat érkezett:

„Vas vármegye összes vitézeinek nevében újév alkalmával küldött hódoló táviratot a Kormányzó úr őfőméltósága — mint a vitézek Főkapitánya — nagy örömmel tudomásul venni és elrendelni kegyeskedett, hogy őszinte köszönetét tolmácsoljam. vitéz *Nagy* ezredes sk., ügyvezető Törzskapitány helyettes".

Bihar vármegye vitézeihez!

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság Ártánd község határában 1930. évi októberi joghatállyal 52 kat. hold 1191 n. öl területet ítélt meg vitézi teleknek, mely terület 52 év alatt lesz fizetendő. Felszólítom mindazon vitézeket, kik az említett földből vitézi telket akarnak elnyerni, hogy eziránti kérelmüket írásban hivatalomnak terjesszék elő, a kérvényben a vagyoni viszonyok röviden felsorolandók. *Székkapitány*

A X. ker. vitézeihez!

A X. ker. hadnagy, a kerület tiszti és legénységi vitézeivel január 31-én, szombaton este 7 órakor, a X. ker. Martinovics-téri Szalay-féle vendéglő helyiségeiben bajtársi összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány

Pesterzsébet m. v. vitézeihez!

A vitézi járás január 29-én, csütörtökön 19 órakor a Pesterzsébet, Pöltenberg-utcai iskolában értekezletet tart. Megjelenés kötelező. Elmaradás igazolandó. *Székkapitány*

Pest vármegye déli részeinek vitézeihez!

Az együvé tartozandóság és bajtársiasság ápolása végett a Székkapitányság és a járási hadnagy urak időközönként vitézi értekezletet szoktak tartani. Azt tapasztalom azonban, hogy ezeken az értekezleteken többen nem jelennek meg és nem is igazolják távolmaradásukat. Felszólítom ezért vitézeimet, hogy úgy a Székkapitányság, valamint a járási hadnagy urak által hirdetett vitézi értekezleteken mindenki jelenjen meg, aki pedig valami nyomós okból kifolyólag akadályozva lenne a megjelenésben, azt minden előzetes felszólítás nélkül előre jelentse be az értekezletet összehívó Vitézi Szervnek. (42/Msz.—1931. szám.) *Székkapitány*

Székesfehérvár város vitézeihez!

Felhívom a helybeli vitézeket, hogy a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület folyó évi január hó 25-én Székesfehérváron a Vörösmarty-körben d. e. 11 órakor tartandó üzemtani előadásán minél többen jelenjenek meg.

Székkapitány

Vitézi értekezlet Felsőgallán

Közlöm a felsőgallai járási őrmesteri körzetbe tartozó legénységi vitézekkel, hogy február 1-én d. u. háromnegyed 5-kor a Mésztelepi Levente Otthonban értekezlet lesz, melyen az összes legénységi vitézek megjelenése kötelező.

Székkapitány

Vitézi bál Jászberényben

Jász-Nagykún-Szolnok vm. vitézi székének jászsági tiszti vitézei január 31-én este 9 órai kezdettel Jászberényben, a Lehel-szálló összes termeiben zártkörű vitézi bált rendeznek a vitézi hadiárvák felsegélyezésére, Almássy Sándor főispán fővédnöksége alatt. Személyjegy ára: 3 pengő. Báliroda: Jászberény, VII, Attila-utca 4. vitéz *Oláh* János járási hadnagy. Meghívók ugyanott igényelhetők.

Komárom, Esztergom k. e. e. vármegyék vitézei!

A felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara rendezésében Komárom, Esztergom vármegyékben Kollányi Károly okl. kertész tartott előadást a téli gyümölcsfa-ápolás és védésről éspedig: Nyergesújfalun 1930. évi nov. 17—21. között, Esztergomban pedig nov. 24—28. között.

Elmaradt a Dunaalmáson tervezett tanfolyam, ami az időjárásnak megfelelően körülbelül februárban, esetleg márciusban — a fagyok elmúltával — lesz megtartva.

Felhívom tehát Komárom, Esztergom k. e. e. vármegyék érdekelt vitézeit, hogy ezen tanfolyamra akár Dunaalmás község elöljáróságánál, akár pedig a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamaránál már most jelentkezzenek.

Székkapitány

Csanád-Arad-Torontál vármegyék vitézeihez!

Értesítem a vármegye vitézeit, hogy a kecskeméti vitéz Purgly Emil mintagyümölcsös és gyümölcstermelési kísérleti telep pályázatot hirdetett 14 növendék felvételére. A kétéves tanfolyam elvégzése után a növendékek bizonyítványt kapnak. Pályázhatnak 17—24 éves, legalább négy elemi osztályt végzett fiatalemberek. Lakást, fűtést, világítást és zsebpénzt az iskola ad a növendékeknek, amely ezenkívül gondoskodik a végzett növendékek elhelyezéséről is. Kérvényeket a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához kell beadni Kecskemétre. A kérvényhez csatolni kell iskolai, orvosi, erkölcsi bizonyítványt, anyakönyvi (születési) kivonatot és igazolványt arról, hogy kérvényező földműveléssel, vagy kertészkedéssel foglalkozik. A kérvényeket még január hó folyamán be kell adni.

Székkapitány

Vitézi est Cegléden

A ceglédi vitézek folyó hó 17-én este 8 órakor tartották meg műsoros vitézi estélyüket a Kultúrház díszes helyiségében, zsúfolt ház mellett, melyben képviselve volt a vitézeknek és hozzátartozóiknak minden rétege.

A műsort vitéz *Fehérváry* Dezső főgimnáziumi tanár a Magyar Hiszekegy előadásával nyitotta meg és üdvözölte a közönséget, valamint a megjelent vendégeket. Utána *Zsámboki* Miklós gordonkaművész, a Zeneművészeti Főiskola tanára lépett a pódiumra s ami szépséget a gordonka rejthet, odavarázsolta az áhitatos csendbe. Játékának finomsága és művészetének tökéletessége a szokottnál is szebb gyönyört nyujtott. Ezt követték *Pásztor* Mária operaénekesnő sok kedvességgel és felkészültséggel előadott énekszámai. Hangjának meleg lágysága és tökéletes iskolázottsága nagy élvezetet nyujtott a hallgatóságnak. Az énekszámokat *Domokos* Nándor, az Operaház korrepetitora kísérte, kinek játéka tökéletesen simult a kiváló énekesnő előadásához. Majd vitéz *Somogyváry* Gyula (Gyula diák), a Magyar Rádió igazgatója, az irredenta versek nagy nevű költője adott elő sajátszerzeményű verseket. Az estély magasnívójú műsorát költői lendületű, mély gondolatokban gazdag, megkapóan szép költeményei tették teljessé. Komoly, nagyértékű művészi élményt jelentett a hálás közönségnek H. *Perczel* Tiborné zongorajátéka, mely elgondolásban, felfogásban és meleg érzésben, üde színekben époly nagy művészi produktum volt, mint tökéletes technikai kidolgozásban. *Weigand* Tibor, a rádió dalénekese különösen a magyar dalokkal férkőzött a közönség szívéhez és szűnni nem akaró lelkesedést váltott ki hallgatóságától.

Vitézi nap Veszprémben

Január 11-én, vasárnap szépen sikerült vitézi napot rendezett Veszprém vármegye Vitézi Széke. A vármegye községeiből egybesereglett vitézek a reggeli órákban a katolikus, református és evangélikus istentiszteleteken vettek részt. Délelőtt tizenegy órakor díszközgyűlés volt a Petőfi-színházban, amelynek nagyterme egészen megtelt közönséggel. A díszközgyűlést vitéz Érdy Kálmán nyugalmazott huszárezredes, vármegyei székkapitány nyitotta meg a Hiszekeggyel, majd vitéz bátorkeszi Kiss Sándor református honvédlelkész mondott ünnepi beszédet. Azt fejtegette, milyennek kell lennie a vitéznek a mai hazugságokkal telített nehéz világban, amikor annyian járnak közöttünk álarcban, hogy önző céljaikat elérhessék. A vitéz legyen igazságos, jóakaratú, a bajokat is tűrő, mindenek fölött a jövőben bizakodó, Istenben rendületlenül hívő. Mi nem a háború, hanem a béke áldozatai vagyunk. A harctereken sehol sem győztek le minket. A harc ma sem szűnt meg, az egész magyar élet egy nagy front, ahol a háborúban is legelsőknek, a magyar vitézeknek kell megfigyelőknek lenni egyetlen szent cél érdekében.

Ékes Lajos főispán szólalt ezután fel és osztályra és felekezetre való tekintet nélkül a magyar egység megtartására buzdított.

Végül a járási hadnagyok terjesztették elő főleg gazdasági tartalmú jelentéseiket. A gyűlés a Himnusz eneklésével ért véget. Este a színházban kitűnően sikerült vitézi bál volt. A műsoron Révhelyi Annus szavalattal, Kaczián Ilona énekkel, Bardócz Margit hegedűszámmal vettek részt, a zongorakíséretet Grünner Lászlóné látta el. Közreműködtek még a királydíjas veszprémi dalegyesület, a fűzfői gyártelepi szimfónikus zenekar, Gaál Sándor, illetve Gerl János karnagyok vezényletével.

Betöltendő állások

Kisegítő szolgai helyre egy lehetőleg aranyvitézségi éremmel kitüntetett vitéz, azonnali felvételt talál, ki irodai szolgálatra is alkalmas, a VI. ker. Aradi-utca 23. szám III. emelet 46. szám alatt. Lehetőleg helyben lakó és írásbeli ajánlatok küldendők.

Néhány, lehetőleg a közelben lakó és szabásban, géphímzésben kíváló, perfekt fehérneműt varrónőt, vitézi családtagot állandó munkára felveszek. vitéz Kiss Lajos, IX, Ferenc-körút 2.

Állást kereső vitézek

Hónapok óta munka nélkül élő vitéz kéri bajtársait, hogyha módjukban áll, segítsék őt munkához. Foglalkozására nézve hajóasztalos, de elvállal egyéb famunkát is s e téren a legfinomabb munkát igénylő megbízásokat elvállalhatja. Címe: vitéz *Sallay* Kálmán, Rákospalota, Dessewffy-utca 95/a.

Házmesteri állást keresek bárhol. Azonnal elfoglalhatom. Szereléshez értek, szakmám gépkocsi-vezető. vitéz *Váczi* Illés, Budapest, VII, Aréna-út 6, III. em. 200.

Volt tart. tiszti vitéz, mérlegképes könyvelő, 10 évi gyakorlattal, az irodai munkálatok minden ágában jártas, kéri vitéz bajtársait, hogy őt Budapesten délután 3 órától kezdettel foglalkozáshoz segíteni szíveskednének. Cím a kiadóban.

Harminchároméves, családos, kőművessegéd, tízéves gyakorlattal nagyobb uradalomba elszegődne. Az állást azonnal elfoglalná. Cím: vitéz *Zölei* Mihály, Budapest, Nürnberg-utca 14.

46 éves, vizsgázott fűtő állást keres, esetleg házmesteri, vagy iroda altiszti állást is elfoglalhatna. Felkérem kedves bajtársaimat, hogy az elhelyezkedésben támogassanak. vitéz *Szigeti* János, Újpest, Bajza-utca 58.

Harminckilencéves volt csendőrőrmester, gazdálkodó elvállal gazdai, kulcsári, házfelügyelői vagy hasonló állást. Cím: vitéz *Bagosi* Lajos Komádi (Bihar megye.)

Hosszabb idő óta munkanélkül álló szobafestő- és mázolósegéd ezúton kéri bajtársait, hogy bármilyen állást vagy munkát szerezzenek neki. Vidékre is elmenne. Cím: vitéz *Papp* Lajos Újpest, Arany János-u. 6. szám.

HIREK

HETI NAPTÁR

Jan.—Febr.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
26 Hétfő	Polikárp pk. vt	Vanda	A hét elején a nap 7 óra 35 perckor kel és 16 óra 51 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 28 perckor kel és 17 óra 00 perckor nyugszik.
27 Kedd	Aranysz. Ján.	Lothár	
28 Szerda	Nagy Károly	Károly	
29 Csütörtök	Szal. Ferenc	Adél	
30 Péntek	Martina sz.	Mártonka	
31 Szombat	Nol. Péter	Virgilia	
1 Vasárnap	D Hetv. vas.	D Ignác	

NEVEZETES DÁTUMOK

Január 23. 1890. Virág Benedek halála. Eredetileg pálos szerzetes volt, mikor rendjét feloszlatták, mint világi paptanár és író folytatta működését. Hatvannyolc éves korában, magányos, hideg szobájában. Budán, holtan találták.

Január 28. 1805. Csokonai Vitéz Mihály halála. A nagy költő harminckét esztendős korában, tüdőbetegségben elhúnyt, Debrecenben.

Február 2. 1871. Eötvös József báró halála. Eötvös József báró, a kiváló író, közoktatásügyi miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke hatvan évvel ezelőtt húnyt el, 58 éves korában. Budapesten.

Vitéz Gömbös Gyula honvédelmi minisztert megsebesítette egy kézigránát-szilánk

Mult pénteken *vitéz Gömbös* Gyula honvédelmi minisztert a budatétényi katonai gyakorlótéren egy kézigránátszilánk ballábszárán megsebesítette. A miniszter sűrűn ellenőrzi a honvédség gyakorlati kiképzését s személyesen szemléli meg a gyakorlóterek munkáját. Mult pénteken reggel a miniszter végignézte a budatétényi gyakorlótéren a honvédgyalogság kézigránátvetési gyakorlatozását. Egyik kézigránát szilánkja a robbanás helyétől nem messze álló honvédelmi miniszter bal alsó lábszárába fúródott bele. vitéz Gömbös Gyula erős ütést érzett a lábán s amikor odanyúlt, vette észre a sérülését. A szilánkot a miniszter maga húzta ki a sebből. A gyakorlótéren tartózkodó egészségügyi különítmény első kötéssel látta el. Ezután a miniszter a hármas számú honvédkórházba hajtatott, ahol sebét kimosták, bekötözték és az esetleges fertőzés megakadályozására tetanusz injekciót is kapott. A miniszter a kórházból lakására ment és az orvosok tanácsára lakásán is maradt, bár eredeti elhatározása az volt, hogy résztvesz a délutáni minisztertanácson. Gömbös Gyula sebesülése könnyebb természetű. A délutáni órákban lakásán hallgatta meg a honvédelmi minisztérium több referensét.

Sztalin eltünteti a családi élet utolsó nyomait

A *Daily Mail* jelenti Moszkvából, hogy Sztalin, a szovjetdiktátor, rendeletet adott ki, amely *eltüntetni a családi élet utolsó nyomait is Szovjetoroszországban.* A munkások feleségét és leánygyermekeit, ha kizáróan háztartási munkával foglalkoznak, ezentúl ipari centrumokban tartják, a többi családtagot pedig munkáskaszárnyákba utalják be. Az élelmezés úgynevezett konyhagyárakból történik.

Díszhangverseny a Várpalotában a Kormányzó nejének inségakciója javára

A zenei és társadalmi élet kimagasló eseménye volt az a jótékonycélú hangverseny, amelyet a Zeneművészeti Főiskola szombaton este félkilenc órakor rendezett vitéz nagybányai Horthy Miklósné védnökségével a kormányzóné nyomorenyhítő akciójának javára.

A királyi várpalota fehér márványtermében volt a hangverseny, melyet ebből az alkalomból gyönyörűen feldíszítettek. Az ablakok között lévő fülkékbe és az oszlopok közé babérfákat, narancsfákat, pálmákat és más délszaki növényeket állítottak, s az egész terem gyönyörű fényárban úszott. Ülőhelyekül a belső királyi termekből való székeket helyezték el.

A hangversenyen résztvevő 600 főnyi előkelő közönség soraiban ott voltak közéletünk kiválóságai és a diplomáciai kar tagjai.

Az első sor előtt külön bársonyszéken foglalt helyet a Kormányzó és felesége, valamint vitéz József kir. herceg és Gabriella főhercegnő, az egyik emeleti páholyban pedig a kormányzó két fia és Károlyi Consuelo grófnő.

A hangversenyt az országos Magy. kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola rendezte. Az első számot, a Berlioz által hangszerelt Rákóczi-indulót, *Zsolt* Nándor vezénylete alatt a főiskola zenekara adta elő a budapesti hangverseny-zenekarral együtt. A gyujtóhatású induló után *Stefániai* Imre zongoraművész száma következett, aki *Liszt* Ferenc A-dur zongoraversenyét játszotta tüneményes technikával. *Báthy* Anna, az Operaház új csillaga énekelte Erkel Ferencnek La Grange-áriáját nemes művészettel, majd *Zathureczky* Ede, a kiváló hegedűművész, Hubay Jenő Largettojának és XIII. csárdásjelenetének előadásával váltott ki nagy hatást. Ezután Zsolt Nándor „Szatír és Driádok" című zenekari szerzeményét játszották, majd szünet után az est megkoronázásául *Beethoven* VII. szimfóniáját adták elő.

Akik jelen lehettek a fényes estélyen, felejthetetlen élménnyel lettek gazdagabbak. És gazdagabb lett a Horthy Miklósné védnöksége alatt álló *nyomorenyhítő-akció* is, melynek a hangverseny *21.200 pengőt* jövedelmezett.

Halálozás

Özvegy Kiss Istvánné, született *Pados* Anna, hetvenhatéves korában a veszprémmegyei Kispirit községben meghalt. *Vitéz Kiss* Imre államrendőrségi detektív, volt tartalékos főhadnagy, édesanyját gyászolja az elhúnytban.

Budapesten, Joffre marsall emlékére tartott gyászistentiszteleten résztvett diplomaták

Letartóztatták, mert nevetségessé tette a cseh légi hadgyakorlatokat

Kulmburg Rudolf papírkereskedőt kémkedés gyanúja miatt letartóztatták és az *olmützi* kerületi bíróság fogházába szállították. Kulmburg, aki osztrák repülőszázados volt, a legutóbbi cseh hadgyakorlatok alkalmával az Olmützben megjelenő Mächrisches Tagblattot képviselte. Mindjárt a légi hadgyakorlatok után a Moravske Szlezske Dennik című cseh lap, amely Mährisch-Ostrauban jelenik meg, felhívta a hatóságok figyelmét arra, hogy az olmützi lap a hadgyakorlatokra nem szerkesztőjét, hanem a volt repülőszázadost küldte ki, aki külföldön megjelenő német lapokban a hadgyakorlatokat nevetségessé tette és a hadgyakorlat közben katonáktól szerzett értesülések alapján részletesen beszámolt a cseh légi elhárító szolgálatról. A cseh lap feljelentésére megindult az eljárás, amelynek következménye lett most Kulmburg letartóztatása.

Előléptetés

A Kormányzó *vitéz Makray* Ferenc postafelügyelőnek a postafőfelügyelői címet adományozta.

Halálozás

Vitéz Vajai Gyula áll. reálgimnáziumi tanár január 14-én, Budapesten elhúnyt. A Kerepesi-temető halottasházából, a róm. kat. szertartás szerint helyezték örök nyugalomra.

A felvidéki magyar nevek eltótosítása

A csehek akciót indítottak, hogy a Felvidéken az egykor megmagyarosított vagy magyaros helyesírással írt tót neveket visszatótosítsák. A mostani népszámlálás alkalmából egyes helyeken már megtörtént a nevek visszatótosítása, de a jövőben a nevek írása rendszeresen fog történni, hivatalos színezettel. Az illetékes tényezőknek meg kellene ragadniok minden alkalmat, hogy megmagyarázzák e nevek viselőinek, mennyire a maguk és családjuk érdekében áll, hogy nevüket tótul írják. A belügyminisztérium utasítást adott ki a hatóságoknak, hogy minden alkalommal tegyenek kísérletet a nevek visszatótosítására és ugyanerre szólítja fel az összes községi jegyzőket, az iskolákat és a tanítóságot.

Eladó fűszerüzlet

Egy komplett, tiszta új fűszerűzlet, berendezéssel, asztali mérleg, kávé- és mákdarálóval eladó. Cím: *vitéz Szívós Istvánné*, Jászberény.

A világ legazdagabb emberei

A British United Press jelenti, hogy az Egyesült Államok multévi adókimutatása szerint Amerika legnagyobb adófizetője az ifjabb Rockefeller, kinek jövedelmiadója 7.435.169 dollár volt, évi jövedelmét hivatalosan 12.5 millió, vagyonát 250 millió dollárra becsülik, de Stuart Chase előkelő közgazdász számítása szerint összvagyona meghaladja a 600 millió dollárt. Henry Ford, az autókirály, 2,467.946 dollár, fia, Edsel Ford, 1,984.254 dollárt adót fizet, az egész Fordvagyont megbízható számítások egymilliárd dollárra becsülik. Sorrendben harmadik William Wrighley, a rágógumi-gyáros, aki 1,154.420 dollár adót fizet. J. P. Morgan, a híres pénzember adója mindössze 98.643 dollárra rúgott, úgyhogy ő voltaképpen kevesebb adót fizet, mint saját ügyvédje, de általában azt hiszik, hogy a roppantul szétágazó Morgan-érdekeltségeket bonyolultságuknál fogva még megközelíthetőleg sem lehet ellenőrízni; mindenesetre őt tartják a Rockefellerek és Fordok után Amerika egyik leggazdagabb emberének. A világ leggazdagabb halandója az amerikai becslések szerint Hyderabad nizámja (uralkodója), aki félmilliárd dollárra becsült aranykészletet tart páncélpincéiben s egyéb kincseinek értéke, a koronaékszerek nélkül, meghaladja az egymilliárd dollárt. A leggazdagabb európainak Sir Basil Zaharoffot, a rejtélyes görög pénzembert tartják s a világ huszonöt leggazdagabb embere közt előkelő helyet foglal el Baroda gaekwarja. Az Astorok és Vanderbiltek s Amerika régebbi pénzmágnásai ma csak a „másodrangú milliomosok" sorába tartoznak.

Rendelet a formaruha viselésének ellenőrzéséről

A belügyminiszter rendeletben felhívta valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét, utasítsa azokat a törvényhatósága területén működő egyesületeket, amelyeknek tagjai az alapszabályok értelmében formaruha viselésére jogosultak, hogy formaruhájukat és az ehhez tartozó esetleges fölszerelési tárgyakat lehetőleg képben, a ruha és fölszerelési tárgyak pontos leírása mellett, kép hiányában pedig a formaruha és a fölszerelési tárgyak pontos leírását tizenöt napon belül a belügyminiszternek mutassák be, mert ellenkező esetben megtorló rendszabályokat fog alkalmazni.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Január 25-től 31-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: Földművelésügyi minisztérium rádióelőadása; Kolbai Károly gazd. akadémiai s. tanár felolvasása: „A tavasszal vetendő takarmánynövények". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. magyar népdalok. 2. Fülei Szántó Endre dr min. osztálytanácsos felolvasása: „A csőd és a csődönkívüli kényszeregyesség".) — 5.10: Másfélóra könnyűzene. — 6.50: Gáspár Jenő felolvasása: „Magyarok szimfóniája". — 7.30: Tarka est. — 9.30: Zsámboki Miklós gordonkaművész hangversenye, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5. A Turáni Társaság előadássorozatában Pröhle Vilmos dr egy. ny. r. tanár, a Turáni Társaság alelnökének felolvasása: „Nogi tábornagy". — 5.30: Cselényi József magyar nótákat énekel Bura Sándor cigányzenekarának kíséretével. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7.10: Bibó Lajos novellái: „A bosszú", „Hazafelé". — 7.40: Mándits szalonzenekar hangversenye. — 8.30: Középeurópai műsorcseresorozatban a prágai rádió-adóállomás műsorának közvetítése, utána Szabó Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: Tersánszky Jenő novellái: „Mese a hegedűsről", „A legegyszerűbb ember". — 5.30: Operettrészletek. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Rádióamatőr-posta. — 7.30: A Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye, utána Magyari Imre cigányzenéje. — 11: Rádió házikvartettjének hangversenye.

Szerda. 3.30: Morse tanfolyam. — 4: „A tej felhasználásának módjai régen és most". — 5: Somlay Károly novellái: „Margarét csókjai", „A komáromi földindulás". — 5.30: Első Magyar Citerakör hangversenye. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Gramofónhangverseny. — 7.30: Gyorsíró tanfolyam. — 8: A szegedi Városi Színház bemutató előadásának közvetítése, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: Földművelésügyi minisztérium rádióelőadása, Cserey-Pechány Albin dr kórházigazgató-főorvos felolvasása: „Mezőgazdasági balesetek és sérülések". — 5.45: „A keringő fejlődése I. rész". Farkas Imre előadása. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7.10: Pertis Jenő és cigányzenéje — 8.10: Szinműelőadás a Stúdióból. — 10.10: Basilides Mária, az Operaház művésznőjének hangversenye. — 11: A Magyar Külügyi Társaság előadássorozata, utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Péntek. 4: B. Czeke Vilma meséi. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.30: Folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6.45: „Képek a magyar irodalom multjából". Császár Elemér dr előadása. — 7.30: Az Operaház „Sly" bemutató előadásának közvetítése, utána id. debreceni Kiss Béla és cigányzenéje.

Szombat: 4. Csanády Balogh István novellái: „A lila madár", „Utcai ismeretség". — 5: Dunkel Norbert előadása. — 5.30: Rádióélet ifjusági előadása. — 6: „A keringő fejlődése II. rész", Farkas Imre előadása. — 7: Gramofónhangverseny. — 8.15: Mozart hangverseny, utána Kiss Lajos és cigányzenéje.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**

Telefon: Aut. 854-75 *Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8. I. emelet 3*

Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

Kibékülés

Elbeszélés

Írta **Gyallay Domokos** (Folytatás)

Reggel a legény nevezetes hírrel fogadta a pátert.

— Az úr elment hazulról, ketten maradtunk a háznál. Meghagyta, hogy amíg odalesz, engedelmesen szolgáljak tisztelendő atyámnak.

— Hová ment?

— Bujdosni, szent atyám! A déli beszélgetéstől csak rájött a bujdosó kedve...

— Békesség van, hová bujdosik?

— Ki tudja azt? Mindenüvé, ahol a bú elverődik... Volt pajtások közé... jó hírt hallani... új reménységet kovácsolni... Igaz kuruc az én uram, szent atyám... új harcokért epekedik...

Bartók páter szó nélkül hagyta a legény keserű beszédét. Neki is megvolt a maga gondja.

— Palkó fiam — szólalt meg —, hát nekem fogsz szolgálni — a jó Isten ügyében. Eredj, hívd gyűlésbe az eklézsiát, vecsernyetájt minden felnőtt férfi itt legyen a nagy diófa alatt!

Szépszámú nyáj sereglett össze a Palkó hívására. Érdemes ezért felvenni a nehéz igát! Bartók páter elmondotta az atyafiaknak, hogy a püspök miféle paranccsal küldötte ide.

— Farkasszegből és Nyíresből egy eklézsia lészen; ezután a farkasszegiek is a nyíresi templomba fognak járni — adta tudomásukra.

Nagy morgással, fejrázással felelt a gyülekezet az utolsó szavakra.

— Nem megyünk mi a nyíresi templomba — szólalt meg egy öregrendű ember. — Inkább soha templomba sem megyünk.

A páter összecsapta a kezét.

— Nem fél kigyelmed, hogy megveri az Isten?

— Megeshetik, hogy az Isten megver, de abból bizonyosan verekedés lesz, ha mi Nyíresre bátorkodunk.

Szóból szó jövén, kiadogatták a páternek, hogy miért húzódoznak a nyíresiektől. Amióta az elmúlt harcokban Farkas Ádám a kurucokhoz, az öreg Kéky Bálint pedig a labancokhoz állott, kegyetlenül marakodik a két falu. Ezt a sok romlást is jobbadán ők okozták egymásnak.

A páter azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Előbb szóbeli üzenetet, majd írást is hozott arról, hogy a nyíresiek készek mindent elfeledni és atyafiságosan közrebocsátják templomukat.

Mindhiába.

— Nem akarunk a nyíresiek kegyelmén üdvözülni! — vetették most ellen. — Aztán Ádám urunknak is bizonyosan ellenére volna a békesség...

A szegény páternek főtt a feje. Persze, Ádám úr! Most kellene nyélbe ütni a két falu kibékülését, most, amikor Farkas Ádám el nem gáncsolhatja.

Egy tervet főzött ki, azzal állott a farkasszegiek elé.

— Mit szólnátok ahhoz, híveim, ha a két falu között együttes erővel új templomot építenénk?... Új templomot a régiek kövéből.

A terv mintha tetszett volna a farkasszegieknek.

— Az már más volna! — mondogatták. — Akkor mi is azt mondhatnók, hogy a magunk templomába járunk...

No, csakhogy ennyire ért az Úr gabonája!

A nyíresieket Kéky Borbála, a farkasszegieket a pap vitte ki a templomhely kiválasztására. Itt aztán összebékült a két falu. Mint a gyermekeknél szokás, nagy barátságba csapott át a nagy harag. Most már a jóigyekezetben akarták felülmúlni egymást. Úgy serénykedtek a templom építésén, mint a hangyák a bolyrakáson.

És a páter oldalán reggeltől estig ott sürgött-forgott Borbála kisasszony. Buzdította a népet, osztotta a munkát, futott, fáradott a jó rendért.

Bartók páter egyszer azt mondotta a Farkas Ádám megbízott emberének:

— Mit gondolsz Palkó fiam, nem szerezhetnők-e fel az Ádám uram harangját az új toronyba? Rossz helyt van itt, a fa ágai között...

— Ne tegyük azt, tisztelendő atyám, az Ádám úr beleegyezése nélkül. Csak megtér immár a bujdosásból...

Hej, nagy aggodalommal gondolt a pap a Farkas Ádám hazatérésére. Hátha úgy fog jönni, mint sötét, vészes felhő: megdördül a maga népe felett és odalesz az Úr vetése, végeszakad a két falu békességének...

Hosszú hónapok multak el, míg egyszer Farkas Ádám, őszi harmat hullásakor, megérkezett otthonába.

Palkó fogadta. A páter most is az építésnél foglalatoskodott.

— No, uram, mi ujság, odakünn a világban? — kérdezte a legény, amint bekerültek a házba.

— Bizony, semmi jó sincs, Palkó vitéz! — sóhajtott mélyet Ádám úr. — A kuructűz kialvóban, a békesség maholnap minden lelket megmérgez... Biz úgy, Palkó vitéz. Szántanak-vetnek, adnak-vesznek, megházasodnak az emberek... idefordult a világ!...

— Hej, nagy uram, mi is okosabban tennők, ha a szép földünket eke alá fognók. Jövendőre immár nekünk is vetnünk kellene. Ami pedig a házasságot illeti, hát Kéky Borbála kisasszony...

Farkas Ádám hevesen legyintett.

Síugró-verseny Krummhübelnél

— Labanc leánya? Bolond vagy te, Palkó fiam! — szólt és fáradtan vetette bele magát az ágyba.

Este hazajött a pap. Gyanakodva köszöntötte Ádám urat.

De csakhamar felvidult a szíve. Farkas Ádám nem úgy jött meg, mint a vészes nyári fergeteg, hanem mint a fáradt, szárnyaszegett, őszi felhő.

Maga hozta elé a templom dolgát.

— Látom, szent atyám, serényen építkeznek...

— Aki élni akar, annak építés a dolga... — felelt a pap felbátorodva.

— Sokra mentek olyan rövid idő alatt...

— Hogyne mentünk volna, mikor angyal szaván buzdultunk. A Kéky Borbála kisasszonyé az érdem...

— Tornyot is raktak, minek az?

— Jaj, arra nagy szükség van! — magyarázta a páter. — A Borbála kisasszony harangját nyíresről már a toronyba költöztettük. A harangnak ugyanis a toronyban van illendő helye...

Farkas Ádám a következő napokon, vállán kuruc karabélyával, mind a farkasszegi határt járta. Nem a vadászáson járt az esze, Palkó megfigyelte ám, hanem a maga birtokait vizsgálgatta, először halomtól-halomig, azután keresztül-kasul.

Az új templomhoz is csak elvetődött. Elnézte, hogyan sürögnek-forognak építésén, szépítésén a páter és Kéky Borbála.

Egy este Ádám úr megint szóbahozta a templom dolgát.

— Azt gondolom, tisztelendő uram, hogy az én harangomat is fel kellene húzni a toronyba. Minek dísztelenkedjék itt a fa ágán? Vigyék el, nincs nekem szükségem harangra....

Nagyobb örömet egyhamar nem mondhatott volna ember Bartók páternek. Kegyes, szép szavakkal invitálta meg Ádám urat is a templomszentelésre.

— Immár, uram, ideje volna kibékülni a jó Istennel! — esekedett.

— Nem én, szent atyám, én tartom a haragot — pogánykodott Ádám úr.

A szentelés napján először a Farkas Ádám harangját húzták meg. Ádám úr a kúriája tornácáról hallgatta a harangszót.

— Milyen erős, bátor a csengése! — büszkélkedett.

Másodikul a Kéky Borbála harangjával harangoztak.

— E' bizony csak olyan vékony, szentantalos! — mosolygott Ádám úr.

Harmadikul összehúzták a két harangot...

Farkas Ádám az első hangokra felütötte a fejét és kifehéredett arccal, tágranyilt szemmel bámult föl a templom felé. Sohasem hallott ilyen szívhez szóló muzsikát, ilyen gyönyörű zengedezést! Soha ilyet!... Milyen lágyan, édes szeretettel fonódik egybe a két hang! Most zokognak, panaszkodnak egymásnak, most örömujjongással szárnyalnak föl az egekbe, most meg nevető, játszi enyelgéssel kergetőznek, mint két teleszívű, szerető hitvestárs...

Farkas Ádám leindult a lépcsőn... egy percig habozott még... de a két harang csordultig elöntötte szívét édes hivogatással... immár nem tudott ellenállani... ujjongva, zengő boldogsággal elindult a templom felé... (Vége.)

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

MEZŐGAZDASÁG

A tarlóvetés (Folytatás)

Írta vitéz hideghéti Bittera Miklós dr

A tarlóvetésnél különösen fontos az, hogy a műtrágya mielőbb hasson, annak *sorba* való *alkalmazása* igen előnyös.

Nagyon fontos dolog továbbá a tarlóvetés szempontjából a *vetésforgó* is. Felmerül az a kérdés, hogy milyen növények után, milyeneket lehet tarlóba vetni és ezek letakarítása után mi következik. Erre válaszolandó tudni kell, hogy

1. mikor szabadul fel a föld?
2. milyen hosszú a takarmánynövény tenyészideje?
3. mikor kell az utána következő növényt vetni?

Természetes, mindezekbe beleszól a mindenkori időjárás, a talaj és annak erőállapota, megmunkálása stb.

Korán — szeptember vége, október elejére — lekerülő tarlóvetés után őszi kalászost (főként búzát) rendesen még vethetünk. Ebben az esetben azonban újból tanácsos műtrágyázni. Száraz nyár után, későn lekerülő tarlónövényt azonban célszerűbb, ha tavaszi kalászos követ. Figyelembe kell venni, hogy a mohar és köles finom, bojtos gyökerei a talaj vízkészletét erősen megszívják. Nem a táplálóanyagokat zsarolják ki, hanem a vizet fogyasztják, azért csak csapadékos nyáron tanácsos utána őszit vetni. A csalamádé tarlója viszont erős és lassan korhad, azért csak akkor kerülhet utána őszi, ha korán vetik és kaszálják is.

Korán lekerülő növények után, ha a vetés legkésőbb júniusban megtörténhet, a kölest lehet ajánlani magnak, júliusban magnak már inkább pohánkát. Ezek után rendesen már csak tavaszi kalászos kerülhet.

Könnyebb a vetésforgó, ha *szálastakarmányt* akarunk termeszteni. Legjobb őszi keveréktakarmányt vetni, rozsos szöszös-bükkönyt, rozsos ősziborsót, őszi bükkönykeveréket, bíborherét. Ezek után május végén kerülhet a köles, utána úgy szeptember—októberben őszi búza. Közbeszúrt takarmánynak megfelel a csibehúr is. Őszi keverék után, májusban még rövid tenyészidejű kukoricát és gyorsfejlődésű burgonyát is vethetünk, de ezeket már csak tavaszi kalászos követheti. Tarlórépát is lehet másodterménynek vetni.

Déldunántúl gabonatarlóban láttam szép csillagfürtöt zöldtrágyának.

Igen megszívlelendő tarlóvetéseket ajánl *Palcsó* Márton (Köztelek 1926. 66—67. sz.) Korán (augusztus—szeptemberben) rozsot vet és ezt zölden, május elején lekaszálja, utána takarmánytököt termeszt. Ajánlja azt is, hogy 90 liter tavaszi borsót és 60 liter őszi árpát vessünk július—augusztusban. Ez októberben jóminőségű zöldtakarmányt ad. Télen át a borsó kifagy, az őszi árpa tavasszal kihajt és ad még korai zöldtakarmányt, vagy gyengébb magtermést is.

A felsődunántúli viszonyok között őszi takarmányok után rendesen sikerül a csalamádé, utána a búza. Termesztettem mohart is közbeszúrt termésre. Repce után mohart, majd búzát is vetettem. Mélyebb fekvésű, televényes földön jól sikerült. A kései, még gabonatarlóban is jól termett a mohar, de ennek sikerülte az időjárástól erősen függött. Igen hálás tarlónövénynek találtam a fehérmustárt, ami az év utolsó zöldtakarmányát adta. Nem sikerült azonban Magyaróvárott tarlórépából megfelelő termést elérni.

A tarlóvetésű takarmány hasznosítása attól függ,

hogy mikor használjuk és milyen az időjárás. A legtöbb tarlóvetésű takarmányt zölden etetjük fel. A korán kaszálhatóból szénát készítünk. Ha azonban késő ősszel van még sok zöldtakarmányunk, azt célszerű — úgy mint a csalamádét — erjeszteni. (Ahol erre mód van, sílóba eltenni).

Természetesen *nem lehet az egész gazdaság minden tábláján* kétszer termeszteni egy évben, de kedvező időjárás esetén az erősebb földeken igen ajánlható. *Ha látjuk, hogy a május eleje csapadékos volt, a föld nem száraz, elő kell rá készülni, hogy adott időben a vetéshez hozzáfoghassunk.* Takarmányszükségletünk fedezésére a tarlóvetés olcsó eszköz, amelyet alkalmas időben meg kell ragadni. Ha kétszer terem a föld, inkább megbírja azt a sok terhet, amely ma ránehezedik. Erre pedig ma nagy szükség van.

Arról azonban ne feledkezzünk el, hogy a kétszer termő földet különös gonddal kell munkálni, fokozottan trágyázni, különben nem kétszer fog teremni, hanem egyszer is gyengén. *(Vége.)*

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az elmúlt héten az áralakulás nem volt egységes, mert míg egyes cikkekben tovább folytatódott az árjavulás, addig más terményeknek árában jelentősebb visszaesés mutatkozik. A búza lanyha ára 30 fillérrel olcsóbbodott. Legjelentősebb esés azonban tengeriben mutatkozik, melynek gyengülése 45—50 fillér. Viszont szilárd volt a rozs, de különösen a takarmányárpa irányzata; az előbbi 15, az utóbbi 75 fillérrel javult. A forgalom egész héten csekély volt. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 13.50—13.75, 78 kg-os, származás szerint 13.65—13.90, 79 kg-os, származás szerint 13.85—14.30, 80 kg-os, származás szerint 13.90—14.45, 81 kg-os, származás szerint 13.95—14.55, rozs 10.10—10.25, takarmányárpa 14.20—15.75, sörárpa 16.00—22.00, zab, minőség szerint 19.25—20.00, tengeri, származás szerint 11.75—11.90, búzakorpa 9.50—9.60 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. A forgalom lanyha. Árak: marhahús 160—340, borjúhús 200—460, sertéshús 160—320, zsír 150—172, teatojás 14—15, főző és apró 10—13, teljestej 26—32, tejfel 140—200, teavaj 320—380, fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, gazdakenyér, félbarna 30, bab 28—100, borsó 32—80, lencse 36—100, vöröshagyma 10—12, fejeskáposzta 20—36, kelkáposzta 30—60, rózsaburgonya 14—24, Ella 10—14, közönséges 8—12, tisztított paraj 80—120, savanyúkáposzta 24—32, alma 60—160, narancs 60—100, mandarin 80—120, klarábé 4—10, vöröskáposzta 30—46, gesztenye 56—80 fillér.

Takarmányvásár. A forgalom élénk. Árak: rétiszéna IIa ó 7.50—8.00, IIIa csomagolásra 4.50—7.25, muharszéna 7.50—8.80, lucernaszéna 10.00, lucerna- és szénakeverék 9.00, alomszalma 3.00—3.50, zsuppszalma 4.50 pengő métermázsánként.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat lanyha. Felhajtás 5187, eladatlan 918 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 115—119, kivételesen 120, közép 113—114, kivételesen 115, szedett, közép 112—116, könnyű 106—112, kivételesen 114, silány 90—106, Ia öreg, nehéz 109—112, szedett, öreg IIa 100—106, angol sonkasüldő Ia 130—140, IIa 120—125, könnyű 110—116 fillér élősúlyban kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás 171, eladatlan 55 darab. Árak: bika, magyar IIa 60—64, tarka IIa 84—90, ökör, magyar IIa 71—88, IIIa 65—68, tarka IIa 80—87, tehén, magyar IIa 67—75, IIIa 59—66, tarka IIa 58—88, IIIa 48—56, növendékmarha 82 fillér élősúlyban kilogrammonként.

Könyvismertetés

Az 1914—18. évi világháború összefoglaló történelme. Írta vitéz Czékus Zoltán. A kiváló katonai író most megjelent műve magyar nyelven az egyedüli szakmunka, amely az egész világháború hadműveleteit és csatáit röviden elénk tárja. Nagy érdeme, hogy bár elismert szakember írta, stílusa egyszerű, világos, úgy hogy a nagyközönség is könnyen megértheti és érdeklődéssel olvashatja. Nagyon sikerülten van felépítve, az eseményeket nem egyoldalról írja le, hanem ismertetve mindkét fél politikai és hadműveleti helyzetét, világos képet ad az eseményekről. Elhagyja a felesleges részeket és csak a lényeget hangsúlyozza. Tanároknak, tanulóknak nélkülözhetetlen segédkönyv, mert összefoglalja mindazt, amit minden művelt embernek tudnia kell a világháborúról. Száz meg száz memoár jelent meg a háború után, kinek van arra ideje, hogy ezt mind elolvassa s ki tudja megítélni, mennyi az egyes hadvezérek, politikusok beállításában a szubjektív s mennyi az objektív valóság. Ezen a nehézségen átsegít vitéz Czékus könyve a maga leszűrt eredményeivel s szakszerű megállapításaival. A nagyterjedelmű munka ára 26 pengő, megrendelhető a szerzőnél, vagy megkapható bármely könyvkereskedésben.

„Vászonféle — bizalom dolga"

Ezuton is tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és üzletbarátaimat, hogy **február hó 1-én**

üzletemet áthelyezem

IX, Ferenc-körút 20. szám alá, ahol ezentúl férfi-, női és gyermekfehérnemű-varrást is vállalok.

Saját készitményű fehérneműimet vitéz bajtársaimnak kiváló minőségük és olcsóságuknál fogva bátorkodom ajánlani. Hozott anyag feldolgozását is vállalom.

vitéz Kiss Lajos
textilkereskedő

Pest vármegye déli részeinek vitézeihez!

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara pályázati hirdetményét teljes egészében közlöm vitézeimmel azért, hogy arra, aki csak teheti és a feltételeknek megfelel, kérvényét a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához címezve, a székkapitányság útján haladéktalanul, de legkésőbb február 5-ig ide küldje be.

Pályázati hirdetmény. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Purgly Emil Mintagyümölcsöse és Gyümölcstermelési Kísérleti Telepén (Kecskeméten) a földművelésügyi minisztérium támogatásával létesített kertmunkásképző iskolában 14 kertmunkás felvételére pályázatot hirdetünk. Az iskola célja, hogy elméleti, de különösen gyakorlati kiképzést nyujtson a munkásoknak, akik a gyümölcstermelés, a helyes faápolás és védekezés terén teljes szakképzettséget nyernek abból a célból, hogy a gyümölcsösökben mint szakmunkások, munkavezetők, esetleg kisebb házikertekben mint önálló kezelők alkalmazhatók legyenek. A növendékek a zöldségtermelés, a szőlőművelés s általában a többi kertészeti munkában is kiképzést nyernek. A növendékek a gyümölcsösben és az ezzel összefüggő összes üzemekben az egész éven át felmerülő minden munkát végezni tartoznak, a kertészet vezetőjének utasítása szerint. Az iskola tartama két év és a tanrend úgy van megállapítva, hogy tavasszal, nyáron és ősszel a gyakorlati, míg a téli hónapokban az elméleti kiképzés folyik; nem olyan iskola tehát az, ahol állandóan a teremben kell ülni és időnként sétálgatni, vagy felügyelni, hanem olyan, ahol tavasztól őszig egy nagy mintakertben minden előforduló munkát végezni kell az elméleti oktatáson kívül. Az iskolát sikerrel végzettek nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben) való elhelyezését a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elősegíteni igyekszik. A növendékek részére lakást, fűtést, világítást, mosást és élelmezést az iskola ingyenesen nyujt, ezenkívül a növendékek havi 12 pengő zsebpénzt kapnak, mely összegből négy pengő visszatartatik és az iskola elvégzése után egy összegben kerül kifizetésre. Ágyneműt szintén az iskola ad. Felvételi kellékek: 1. 17—24 éves életkor, ami születési anyakönyvi kivonattal igazolandó. 2. Igazolvány arról, hogy a folyamodó kizárólag földműveléssel, vagy kerti (esetleg szőlészeti) munkákkal foglalkozott. 3. Munkára teljesen alkalmas, tökéletesen ép és erős testalkat, valamint jó látó- és hallóképesség, ami községi orvosi bizonyítványnyal igazolandó. 4. Erkölcsi, valamint nőtlenségi bizonyítvány. 5. Az elemi iskola negyedik osztályának elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. Akik katonai szolgálatot igazolnak, a felvételnél előnyben részesülnek. A fenti okmányokkal felszerelt kérvények a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-út 17—19) címzendők és haladéktalanul, de legkésőbb február hó 5-ig a székkapitánysághoz nyujtandók be. A felvett növendékek folyó évi március hó 1-én tartoznak jelentkezni, amely alkalommal a mezőgazdasági munkások részére előírt munkakönyvet tartoznak a kertmunkás iskola vezetőjének átadni. (55/Msz. 1931. szám.) *Székkapitány*

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350—90**
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemü érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

JEROUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készit:

Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: Aut. 204-37

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a **tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg!** Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarom tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron **18 havi részletfizetésre** is szállitom a Rendtársaknak és hozzátartozóiknak.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot rendtársi készséggel

Telefon: Aut. 212-85, Aut. 218-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-ut 12

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni **törzskönyvező** tenyésztése. — **Magas tojáshozamra, színre, alakra** gondosan kitenyésztett, **elsőrendü, tisztavérü** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

K é r j e n á r j e g y z é k e t !

T e l e p v e z e t ő s é g c i m e :

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

TURUL bőrkesztyűgyár

PÉCS

C é g t u l a j d o n o s

VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI

A j á n l j a e l s ő r e n d ü bőrkesztyű-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve

Katonai intézetek és iskolák állandó szállítója

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és böröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

K é s z i t kocsizó és lovagló szerszámokat. Böröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások o l c s ó n é s p o n t o s a n k é s z ü l n e k

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

Főszerkesztő: **vitéz Farkass Jenő dr**
Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Domsa Sándor dr**

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 FEBRUÁR 1

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Az első tíz esztendő

Májusban lesz tíz esztendeje annak, hogy a Kormányzó úr, mint a Vitézek Főkapitánya, az első vitézeket, nagyobbrészt a Vitézi Rend előljáróit és néhány kiváló legénységi vitézt, felavatta. Ez a csendesen lezajlott, mégis ünnepi aktus, melyet augusztusban az első nagyszabású, nyilvános vitézi avatás követett, mintegy a befejezését jelentette a Vitézi Rendet előkészítő munkának. Természetes, hogy befejezés, megállás egy eleven szervezet életében soha sincsen, határkövek azonban megjelölhetők. Innen számítjuk a Vitézi Rend nagyszerű gondolatának valóraválását.

Nemzeti jelentőségű, nagyjövőjű intézmények nem keletkezhetnek és érhetnek meg egyik napról a másikra. A Vitézi Rend is sok előzmény, gondolat, terv és munka szülötte. Először a gondolat jegecesedett ki, majd a keretek öltöttek formát. Az első tíz esztendő pedig a szervezkedés jegyében folyt le, gyökeret kellett vernie ennek a rendnek a magyar földben, a népben, az életben, hogy helyét megállva, szerepét betölthesse.

Azok számára, akik szeretik bizonyos kétkedő lekicsinyléssel elintézi a megtörténtet, egy fontos szempontra mutathatunk rá. Ha a Vitézi Rend a háborús hőstettek és nagyszerű érdemek jutalmazására alakult, akkor is nem kevéssé játszott szerepet megalapításánál az a gondolat, hogy akik helyüket eddig nehéz viszonyok között megállották, azokra a nemzet ezután is bármikor számíthat. Aki csak jutalmat keresett és kötelességeket nem akar vállalni, az méltatlan a kiválasztás kegyére. Mert bizony jó hazafi és bátor katona nem latolgat, ha munkáját, vagy akár

Január tizennyolcadikán ünnepelte Németország a birodalom fennállásának hatvanesztendős jubileumát. Képünk a berlini ünnepségekre felvonuló, régi zászlókat vivő csapatokat mutatja be

vérét is kell áldoznia, minden ellenszolgáltatás nélkül a hazának. Aki nem akar áldozni, csak adni, venni, az alapjában nem nagyon különbözik a kalmártól, akinek gondolkozását az üzlet fogalma nyügözi le. Minél nehezebb helyzetben van közös édesanyánk, a magyar haza, annál önfeláldozóbban, annál nagyobb odaadással kell a támogatására sietünk, nem lesve, hogy mi lesz érte a jutalmuk.

A lefolyt tíz év nem jelent csupán szürke tíz esztendőt, hanem nehéz időkben szívósan kifejtett szervező munkát, sereggyüjtést, alapozást, készülődést, egy nagy család összetartozásának kiépítését adta eredményül. Az ezután következő évek s az esetleg felmerülő nehézségek s feladatok fogják annak próbatételét jelenteni, hogy ez az alapozás, ez a kiválogatás mennyire sikerült.

A lezárult időszak hatalmas teljesítményéről, az Országos Vitézi Szék megbízásából hivatalos összefoglalás, történeti adatokon alapuló visszatekintés készül. Ez a munka hű és meglepő képét fogja adni annak, hogyan fakadt a magyar lélekből egy olyan intézmény, amely a kardra és ekére támaszkodva, valóban páratlanul áll az egész világon. Aki majd végigtekint ennek a történetnek változatos és tanulságos lapjain, bizonyára hittel és törhetetlen akarattal fog a jövő elé nézni, mert a nagy erőfeszítés, a céltudatos munka a kezdet nehézségeivel győzelmesen megbírkózva, most már a továbbfejlesztés, a kiépítés, a megerősítés és a komoly eredmények irányában halad. Régi mondás szerint a „történelem az élet mestere", nekünk is tanulnunk kell a tanulságokból, hogy tudjuk, kik vagyunk, mit akarunk s hogy mindazt, amit tudunk, tettekkel is bizonyíthassuk.

vitéz F. J.

Amerikai naplómból

Írta **vitéz Guilleaume Árpádné**

(Folytatás)

A chicagói magyarság egyik legtevékenyebb tagja Horváth Elemér dr, az ottani amerikai—magyar kereskedelmi kamara elnöke és a magyar egylet titkára. Előzékenységének és a helyi ismeretének köszönhetem, hogy több a magyar ügyekre igen fontos egyéniséggel ismerkedhettem meg. Mikor hat héttel ezelőtt először voltam Chicagóban, ottlétem nagyrészt a külvárosokra szorítkozott, amelyekben a magyarjaink nagyrészt laknak. Akkor befolyásos amerikai egyéniségekkel nem érintkeztem. Ezért számomra igen nagy jelentőséggel bírt, hogy Horváth dr révén egy nagy napilapnak, a Chicago Daily News-nak interjut adhattam, amelyben Csonka-Magyarország szomorú helyzetét vázoltam és egyszersmind elmondottam, mi a célja az amerikai tartózkodásomnak.

Az amerikaiak az ily személyes adatokat és kijelentéseket nagyon szeretik és az efféle cikket százezeren is olvassák. Az ily interjuhoz rendszerint fényképet is kérnek és ha az illető ilyennel nem rendelkezik, őt azonnal lefényképezik: az eredmény nagyobbrészt elrettentően borzasztó; az egyéni hiúsággal ők azonban nem törődnek. Minden városban, amelyben tartózkodtam, rögtön fölvettem a sajtóval az érintkezést. Mondhatom, hogy minden szerkesztő szívesen és előzékenyen fogadott és beszélgetésünk eredménye egy-egy meleg cikk volt Magyarországot illetőleg. Ezt a kisantantbeli nemzetiségek igen zokon vették: ismételten fölléptek azon „propaganda" ellen, melyet nemcsak előadások, de már az ujságok révén is végeztünk. Ezen ellentmondás és panaszkodás eredménye azonban az lett, hogy a közönség figyelme csak azért is a magyar ügyek felé fordult és azokat népszerűvé tette. Én igen örültem ezen hasznos ellenpropagandának és tizenkét darab ilyen tárgyú és néha igen heveshangú cikket gondosan kivágtam és eltettem magamnak — örök emlékül.

Teljesen jéggé vált hajó, melyet az indulás előtt megszabadítanak bilincseitől

Az Egyesült Államokban végzett munkámat egy szomszédos állam parlamentjében is szóvátették és megkritizálták: aminek én természetesen nagyon örülök, mert ez amellett szól, hogy igyekezetem, a hazánk és körülményeink felől terjesztett hamis beállítás helyett az *igazságot* ismertetni, sikerrel dicsekedhetik és nemcsak Amerikában keltett benyomást.

Igen különleges az Egyesült Államok munkásságának helyzete. Ott a munkások egy egyetlen hatalmas szervezetbe vannak összefoglalva; vezetőik nem óhajtanak egy külön politikai pártot alakítani, mint ez nálunk és különben a legtöbb más államnál fennáll. Ők céljaikat csakis a már régóta fennálló két párt, a demokraták és republikánusok keretén belül akarják elérni. Boldog ország, ahol a kormánynak csak két párttal kell törődnie a választásoknál!

A munkásszervezet a Federation of Labor (Munkás-Szövetség); ennek chicagói elnöke Mr. John Fitzpatrik. A szövetség körülbelül 200 napilappal rendelkezik az Egyesült Államok 48 államában. Ezen lapok chicagói szerkesztője egy volt németországi tábornok fia; egy hosszabb beszélgetés keretében elmondottam neki Magyarország multját és jelenét. A beszélgetést a szerkesztő következőképpen végezte be: „Kérem, legyen szíves, írja le mind a közöltet és küldje nekem be." Erre megkérdeztem a szerkesztőt, hogy annyira bízik-e az én irodalmi képességemben, vagy pedig, hogy a munkálatot azért kívánja-e, hogy neki a dolog kényelmesebb legyen? A szerkesztő erre egy nagyot nevetett és kijelentette, hogy a „high lights", a magasabb fényt adó kiegészítéseket, melyek az amerikai szokásos hirlapstílusnak megfelelnek, majd ő maga iktatja be a cikkbe.

(Folytatjuk.)

A német hadsereg sígyakorlata az Óriás-hegységben. A tábortűznél

Bethlent nagy ünnepléssel fogadták Bécsben

Bethlen István gróf egymást követő politikai utazásai során e héten Bécsbe látogatott el, ahol tüntetően meleg és szívélyes fogadtatásban volt része. Nyugatmagyarország elszakítása meglehetősen hideggé tette Magyarország és Ausztria között az addig sem különösen szívélyes viszonyt. Magyarország nem tudta sem elfeledni, sem megbocsátani az osztrákoknak azt a mohóságot, mellyel az antant által nekik odavetett nyugatmagyarországi területek után kaptak. Politikai és gazdasági kényszerűségek azonban elkerülhetetlenné tették számunkra, hogy félretéve jogos haragunkat, megkeressük az Ausztriához való közeledésnek, sőt az Ausztriával való szorosabb összeköttetésnek útjait és módjait. Olaszország felé, mely igaz barátunknak bizonyult, Ausztrián keresztül vezet az út. Vigyáznunk kell, hogy ez az út nyitva legyen s ne záruljon el előttünk, ha arra komolyan szükség talál lenni. Németország felé, mellyel a revízióért megindult küzdelemben újra egy frontra kerültünk s melynek jóindulatára gazdasági kérdésekben annyira rá vagyunk utalva, szintén csak Ausztrián keresztül juthatunk el. Csehország veszedelmes szándékainak elhárítása szempontjából nagyon fontos, hogy Ausztria ne a csehekkel, hanem velünk tartson. Gabonafeleslegünk, nyersterményeink elhelyezésére eddig is Ausztria volt a legalkalmasabb piacunk. Szükséges tehát, hogy oda háborítatlanul bejuthassunk s az osztrák földművelést védő, egyre erősebb elzárkózás velünk szemben ne érvényesüljön. Ausztriának viszont saját ipara szempontjából van égető szüksége ránk. Politikailag pedig Ausztria, mely a német és olasz határok közé van ékelve, fekvésénél fogva a két középeurópai nagyhatalom politikájának követésére van utalva, éppen úgy, mint mi. Ausztriával való barátkozásunkat tehát nagyon komoly érdekek kívánják.

Bethlen bécsi látogatása alatt aláírta az Ausztria és Magyarország között létrejött barátsági és döntőbírósági szerződést. Gazdasági kérdésekről tárgyalt *Ender* kancellárral, *Schober* külügyminiszterrel s a szakminiszterekkel. Beszédekben, nyilatkozatokban úgy Bethlen, mint az osztrák államférfiak ismételten hangoztatták, hogy az *összes megvitatott kérdésekben megtalálták a megértés és megegyezés alapját* s a közel jövőben meginduló részletes tárgyalások eredményre fognak vezetni.

Modern rabszolgaság Szovjet-Oroszországban

Három Oroszországból menekült fogoly eskü alatt tett vallomása

Sir Edward *Hilton-Young* angol képviselő Ramsay *MacDonald* miniszterelnökhöz intézett nyilt levelében közli három Oroszországból menekült fogoly eskü alatt tett vallomását a szovjet kényszermunkatelepein uralkodó borzalmas állapotokról. Archangelszk környékén hét koncentrációs telep van, mindegyikben 10—30.000 fogollyal, akiket favágásra, fürészelésre, szállításra és a hajókba való berakásra használnak. A munkaidő napi 12 óra a hét valamennyi napján, ünnepnap nélkül és ha ezidő alatt nem végeztek el egy bizonyos munkamennyiséget, tovább kell dolgozniok. Élelmezésük napi 2.5 font fekete kenyér s egy kis leves, amelyet rendesen rothadt halból főznek, úgy hogy még az éhenhalók sem tudják megenni. Aki nem végzi el a kiszabott munkamennyiséget, annak élelmiszeradagját megfelelő arányban leszállítják.

A hazulról kapott élelmiszercsomagokat az őrök között osztják szét, italuk gyakran fertőzött víz, ruházatuk néhány rongy és facipő, teljesen fűtetlen fabódéikban a férgek milliói hemzsegnek, orvosi kezelés ismeretlen fogalom, aki beteg vagy sebesült, az puskatussal hajtják a

munkára, amíg össze nem esik. A foglyok minden ágynemű és takaró nélkül, puszta deszkákon hálnak, összezsúfolva, hogy meg ne fagyjanak. A hideg a tél közepén eléri a fagypont alatti 45 fokot s a foglyok az éhségtől, fáradtságtól, betegségtől és elhanyagoltságtól úgy hullanak, mint ősszel a legyek. A kommunisták nyiltan kijelentik, hogy azt szeretnék, ha legalább 20—30,000.000 politikai fogoly halna el a koncentrációs politikai telepeken, hogy legalább könnyen megszabadulhatnának a „megbízhatatlan" elemektől.

Egy-egy táborban a napi halálesetek száma 15—20. Ha a fogoly már nem tud mozdulni, gödröt ásnak a földbe, abba beleteszik és otthagyják, amíg elpusztul. Miután a szökevényeket rögtön agyon szabad lőni, az őrök kedves mulatsága, hogy egyes foglyokat valahova elküldenek s azután az alatt az ürügy alatt, hogy szökni akartak, hátulról lelövik.

Családtagokat, rokonokat és barátokat sohasem zárnak ugyanabba a táborba és az idegen nyelveket értő internáltakat nem alkalmaznak rakodómunkánál, nehogy az idegen hajósokkal beszédbe elegyedhessenek.

Hadikölcsöntulajdonosok értekezlete

A Hadikölcsöntulajdonosok Országos Szövetségének védnöke, vitéz *Naményi Koncz* Viktor tábornok neje, szül. *Erba Odescalchi* Virginia hercegnő, hadikölcsönvalorizációs értekezletet hívott össze, melyen igen sokan vettek részt. Az értekezletet *Ottlik* Iván v. b. t. t., elnök, hosszabb megnyitóbeszéddel vezette be, *Nagy* Béla dr ügyvéd, a Nemzeti Hadikölcsönpárt országos elnöke pedig többórás beszéd keretében számolt be a vezetése alatt működő intézőbizottság tavalyi propagandamunkájáról és a pénzügyi kormány képviselőivel folytatott tárgyalásairól. Kifejtette annak szükségességét, hogy a hadikölcsönmozgalmat most már sürgősen politikai térre kell irányítani, miután annak megoldása elsősorban hatalmi kérdés. Az értekezlet elfogadta az összes előterjesztett indítványokat, többek között azt is, amely a kormányhoz intézendő sürgős felterjesztést vett tervbe. A Keresztény Magyar Nemzeti Szocialista Párt részéről vitéz *Bénárd* Ágost ny. miniszter, az Egyesült Nemzeti Párt és a Frontharcos-Szövetség nevében vitéz *Perley* Lajos, a Nyugdíjas Katonatisztek Országos Szövetsége képviseletében *Lukasich* Géza báró altábornagy, a Valorizációs Párt részéről *Szlezák* Lajos dr, volt képviselő szólaltak fel. A Nemzeti Hadikölcsönpárt ezután vezetőségi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy *Nagy* Béla dr országos elnök vezetésével néhány napon belül népgyűlést tart, amelyen zászlót bont és megkezdi az előkészületeket a parlamenti választásokra.

A párt hivatalos irodái Horthy Miklós-tér 7. szám alatt vannak.

Megalakult az országos frontharcos-párt

Vasárnap délelőtt a régi képviselőházban tartotta alakuló gyűlését az *Országos Független Frontharcos Párt. Vitéz Perley* Lajos székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag ismertette a párt programját. Céljuk az ország területi épségének visszaszerzése s programjukban szerepel az idegenben élő magyarok védelme, a nemzeti jólét megteremtése. Követeli a párt a frontharcosok, hadiseltek, hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák és hadikárosultak igényeinek kielégítését, a gazdasági összeroppanás megakadályozását, az erkölcs, az igazság, a közéleti tisztaság és a tekintély föltétlen biztosítását. A párt küzd a munkanélküliség, a kartelek, a drága kenyér ellen és kívánja a közterhek igazságos megosztását. A gyűlésen kimondták a párt megalakítását s a pártvezetőség tagjaivá *vitéz Perley* Lajost, *Paulovits* Sándor dr-t, *vitéz* Süts János dr-t és *vitéz Málnássy* István dr-t választották.

Az élet ma 15.33. százalékkal drágább, mint a háború előtt

Dálnoki-Kováts Jenő számításai szerint december folyamán, az ünnepekre való tekintettel, tapasztalható volt az ilyenkor szokásos átmeneti drágulás, ez azonban az ünnepek befejeztével enyhült. Végeredményben tehát a hónap végére a megélhetés olcsóbbodott 0.7 százalékkal. Az indexszámok december végén a következők:

Élelmiszerek	104.73	119.82
Ruházat	127.69	146.08
Lakbér	98.46	112.64
Fűtés, világítás	128.56	147.09
Vegyes kiadások	134.71	154.11
Mérlegelt átlag:	115.33	131.94

Az elmúlt év végén tehát a háború előtti 100 aranykorona vásárlóerejének 115.33 aranykorona, vagyis 131.94 pengő felelt meg. Ez azt jelenti, hogy aranykoronában kifejezve a megélhetés átlag 15.33 százalékkal drágult 1914 óta.

Ha a megélhetési költségek egyes csoportjainak indexszámait nézzük, azt látjuk, hogy az 1914. évhez viszonyítva az élelmicikkek átlagosan 4.73, a ruházati cikkek 27.60, a fűtés, világítás 28.57, a vegyes kiadások (dohány, gyufa, villamos, ujság, színház stb.) 34.71 százalékkal drágultak. A lakbér költségénél fogva a mellékkiadásokkal együtt még mindig 1.54 százalékkal a békeszínvonal alatt van.

Az elmúlt év folyamán a megélhetési költségek átlag 4.78 százalék olcsóbbodást mutatnak, amely csaknem teljes mértékben az élelmiszerek olcsóbbodására vezethető vissza. Míg ugyanis a többi kiadási csoportok csak lényegtelen lemorzsolódást mutatnak, sőt a vegyes kiadások rovata némileg emelkedett, addig az élelmiszerek az elmúlt év folyamán átlag 13.82 százalékkal olcsóbbodtak.

Ha a megélhetési költségek alakulásának vizsgálásánál a lakbért figyelmen kívül hagyjuk, december végén a megélhetés indexszáma aranykoronában 120.15, pengőben 137.46, papírkoronában 17,182. A december havi olcsóbbodás 6.06 százalék. A lakbér figyelmenkívül hagyásával tehát aranykoronában kifejezve a megélhetés drágulása a békeévekhez viszonyítva 20.15 százalék.

Ős egyszerűség

Ős egyszerűség, szürke szárnyad
Alatt rejtőzöm megpihenve.
Vágyam nem küldöm végtelenbe,
Kis otthonom elég határnak.

A négy falnak derűs magánya
Munkás perceket oszt ki nékem.
Ez szikla vár; hitemmel védem,
Ha ostromol a hívság láza.

Hívőnek lenni így tanultam,
A rútban is szépet keresni
S felhőkbe látni mélybe hulltan.

Teremteni jöttem, nem temetni
S csak azt adom, amit az élet
Bűbájával belém igézett.

Pozsony *Tamás Lajos*

VITÉZI ÉLET

Dícséret

J.-N.-K.-Szolnok vármegye testnevelési felügyelője *vitéz Kocsis* Mihály (206) karcagi lakos, leventeoktatót, buzgó és eredményes tevékenységéért dícsérő elismerésben részesítette. (309/VIII. 1931.) Nevezettet az O. V. Szék követendő példaképpen állítja vitéz bajtársai elé. *O. V. Sz.*

A földbirtokrendezési eljárás során kiosztott földek 1930. évi törlesztő részleteinek (járadék) mérséklése

A kormányzat belátta azt, hogy a megváltási eljárások folyamán földhözjuttatottak a búza árának zuhanása folytán nem képesek a fizetési kötelezettségüknek kellő mértékben eleget tenni, azért a m. kir. pénzügyminisztérium a folyó hó 17-i Budapesti Közlönyben 24/P. M. 1931. szám alatt rendeletet adott ki, amelyet kivonatosan a következőkben közlök.

A vagyonváltságos vagy megváltásos földekhez juttatottak abban a kedvezményben részesülnek, *hogy az 1930. évre járó törlesztőrészletnek (járadéknak) egyharmad részét elengedi a pénzügyi kincstár abban az esetben, ha az 1930. évi részlet egyharmadát 1931 február végéig, a másik harmadát 1931 május 15-ig befizetik.*

Az a földhözjuttatott, aki a fenti határidőket elmulasztja, a kedvezménytől elesik. Az ilyen földhözjuttatott ellen soronkívül végrehajtást kell vezetni és ha az eredménytelen lenne, a földet tőle el kell venni.

Azokat a földhözjuttatottakat is megilleti a fenti kedvezmény, akik úgy az 1929, mint az 1930. évben teljesen eleget tettek a fizetési kötelezettségüknek, úgy hogy 1930. év végével hátralékuk nincs, csakhogy ezeknél a kétharmad részen felül befizetett összeg az 1931. évre fizetendő összegből lesz levonva.

Ha a földhözjuttatott az 1929. évi járadékkal is hátralékban maradt és a hátralék az ő hanyagságából származott, akkor a községi előljáróság köteles a hátralék behajtása iránt soronkívül intézkedni.

Ha azonban a földhözjuttatott beigazolja, hogy az 1929. évben a rossz gazdasági viszonyok miatt nem tudott fizetni; a községi előljáróság (városi adóhivatal) felelőssége mellett adott javaslata alapján a pénzügyigazgatóság megengedheti, hogy az 1929. évi törlesztőrészletet 6 százalék késedelmi kamat fizetése mellett legfeljebb négy év alatt kifizesse. A részletet a folyó évben esedékes részleten felül mindenkor legkésőbb augusztus 15-ig be kell fizetni a késedelmi kamatokkal együtt. Az első részlet 1931 augusztus 15-ig fizetendő.

Ebben a részletfizetési kedvezményben azonban csakis az a földhözjuttatott részesülhet, aki legalább az 1930. évre megállapított kedvezményes járadék felét és annak évi hat százalékos kamatát legkésőbb február hó végéig befizeti.

Bármely fizetési határidő elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény hatályát veszti és az egész tartozás egyszerre behajtandó.

Ez a rendelet azokra a vitézekre vonatkozik, akik megváltásos vitézi

vitéz Varsányi József volt t. hadnagy, csácsbozsoki lakost az OVSz a leventekiképzés terén elért kimagasló eredményéért okirati dícsérő elismerésben részesítette

telekkel vannak ellátva, továbbá a földreform eljárások folyamán egyéni juttatásban részesültek.

A vagyonváltságos vitézi telkek haszonbérének beszedését továbbra is az Országos Vitézi Szék fogja eszközölni, miért is felhívom a telkes vitézeket, hogy a fenti rendelet értelmében mielőbb, de legkésőbb folyó év február hó végéig a fizetendő haszonbér egyharmadát, másik harmadát pedig legkésőbb folyó év május 15-ig fizessék be az Országos Vitézi Szék 64.053. számú csekkszámlájára, nehogy a fenti kedvezménytől elessenek.

Az 1929. évi járadékra vonatkozó fizetés halasztás iránti kérvények a rendelet szerinti községi bizonyítvánnyal ellátva vitézi szolgálati úton az Országos Vitézi Székhez terjesztendők fel, halasztást azonban csak az kaphat, aki a rendelet értelmében az 1930. évi haszonbér felét legkésőbb folyó év február végéig az Országos Vitézi Székhez befizeti.

Félreértések elkerülése végett közlöm, hogy ezen rendelet megjelenése után bárki által adott járadékfizetési halasztások hatályukat vesztik. 500—VIII. 1931. *Országos Vitézi Szék*

Budapest VIII. kerületének tiszti vitézeihez!

Őszinte bajtársi köszönetet mondok mindazoknak, kik nemes adományaikkal segítségemre voltak a kerület arra rászoruló vitézei és hozzátartozóinak nyomorának enyhítésében.

vitéz Mártonffy Géza
VIII. ker. hadnagy

Budapest VIII. kerületének legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy február hó 4-én este fél nyolc órakor (Mária Terézia-tér, pedagógiai szeminárium, I. em. 67. számú helyiségben) *hivatalos* értekezletet tart.

Megjelenés kötelező. Elmaradást csak kivételes esetben, írásban lehet jelenteni. *Székkapitány*

Budapest IX. ker. tiszti vitézeihez!

A IX. ker. vitézi hadnagy február hó 3-án, kedden este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart vitéz Miskolczy-féle vendéglő különtermében (VIII, Röck Szilárd-utca 10.). Megjelenés igen kívánatos. *Székkapitány*

Budapest IX. kerület legénységi vitézeihez!

A IX. ker. vitézi hadnagy február 5-én, csütörtökön este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart vitéz Miskolczy-féle vendéglő különtermében (VIII, Röck Szilárd-utca 10.). Megjelenés igen kívánatos. *Székkapitány*

Bihar vármegye vitézei!

Szabadkeresztúr község határában az ottani volt csendőrőrs által lemondott 5 kh. 800 négyszögöl területű újonnan megítélt vitézi telek átvételére pályázatot hirdetek. Felszólítom azon vitézeket, kik ezen telket elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket hivatalomhoz 14 napon belül terjesszék be, annál is inkább, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

A birtok azonnal átvehető. (43/m. sz. 1931.) *Székkapitány*

Vitézi bál Szolnokon

Jász-Nagykún-Szolnok vármegye tiszti vitézei a megyei vitézi szék segélyalapja javára vitézi bált rendeznek február 14-én szombaton Szolnokon, a Tisza-szálló termeiben. Családjegy ára két személyre 6 pengő, két személyen felül 8 pengő, személyjegy ára 3 pengő. Báliroda a vármegyei vitézi szék hivatali helyiségében, vármegyeháza földszint 23. d. e. 9—1-ig. A bál kezdete 10 órakor.

Székkapitány

Pest vármegye északi részeinek telkes vitézeihez!

Újólag felhívom azokat a telkes vitézeket, akik telkeiket egyelőre csak haszonbérlik, hogy az 1929—30. évi haszonbéreiket és telkeik felmérési költségét legkésőbb folyó évi február hó végéig ide fizessék be a már korábban megküldött felhívásban foglaltak értelmében, mert ellenkező esetben a telkeket a jövő gazdasági évre kénytelen lennék másoknak haszonbérbe adni. *Székkapitány*

A VII. ker. vitézeihez!

A VII. kerületi hadnagy február hó 4-én, szerdán este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart a vitéz *Vesztergály* György-féle vendéglő különtermében (VII, Hársfa-utca 51). Megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleményei

Bajtársi összejövetel. A debreceni vitézek február hó 5-én este 9 órai kezdettel az Angol Királyné zöldtermében bajtársi összejövetelt tartanak. Az összejövetelre külön meghívót nem küldünk.

Ismeretterjesztő előadás a Vitézi Társaskörben. A Debreceni Vitézi Társaskör választmánya a téli hónapok alatt havonta két ismeretterjesztő előadás tartását határozta el a vitézek részére. Február hóban ezen előadások 11-én és 25-én délután 6 órai kezdettel lesznek megtartva a Kör József kir. herceg-utca 16. sz. alatt lévő helyiségben. Előadók: vitéz Benke Gyula gazdasági akadémiai asszisztens és vitéz Szegedy Gyula városi főmérnök. Felszólítom a vitézeket, hogy a tervezett előadásokon minél számosabban jelenjenek meg.

Névjegyzékek beterjesztése. Felszólítom a járási vitézi őrmester urakat, hogy a 846/msz. 1930. szám alatt kiadott névjegyzékeket kitöltve, haladéktalanul terjesszék be.

Székkapitány

Fejér vármegye vitézeihez!

Szórványosan, de az egész vármegye területén előfordult panaszokból kifolyólag elrendelem, hogy mindazon vitézek, akik a városi, községi (tanyai) levente-, lövészegyesületekben, mint oktatók nem teljesítenek szolgálatot, a városi, községi (tanyai) önkéntes tüzoltóegyesületek összes foglalkozásain kivétel nélkül vegyenek részt.

E mellett, ember- és felebaráti kötelességből *kívánatos* az is, hogy — amennyiben a levente-, lövészegyesületben oktatókként alkalmazott vitézek ezen foglalkozása a tűzoltóegyesületek foglalkozásaival nem esik egy és ugyanazon időre — a tűzoltóegyesületek foglalkozásain szintén résztvegyenek.

A tűzvész elleni védekezés a haza minden polgárának egyformán érdeke és kötelessége. Márpedig, ha kötelességteljesítésről van szó, a vitézek azt bebizonyítottan ismerik s annak teljesítésében, mint a multban, ma is, a jövőben éppen úgy, *mindenkor* legelől kell járjanak.

E rendelkezés végrehajtásának ellenőrzését magamnak biztosítottam. A mulasztásokkal szemben el fogok járni. *Székkapitány*

Vitézi táncestély Szombathelyen

Vas vármegye tiszti vitézei folyó évi február hó 5-én este 9 órai kezdettel a Sabaria termeiben zártkörű táncestélyt rendeznek, melyre Vas vármegye területén tartózkodó tiszti vitézeket a székkapitányság ezúttal hívja meg. A vármegye állományába tartozó tiszti vitézek megjelenése a siker érdekében feltétlen kívánatos. Külön meghívó a tiszti vitézek részére nem lesz. Öltözet: férfiak részére társasági (zubbony), illetve sötét utcai ruha, vitézi jelvénnyel. Beléptidíj nincsen. Ismerősök részére meghívó a székkapitányságnál (gyalogsági laktanya, Kálvária-u.) igényelhető. *Székkapitány*

Állást kereső vitézek

45 éves nős, gyermektelen vitéz elvállalná oly tiszti vitéztelek vagy más kisebb gazdaság vezetését, ahol különösen a mai időknek megfelelő állatgazdálkodást lehet folytatni, beleértve sertés-, baromfi- és házinyúltenyésztést, valamint a piaci zöldségek termelését is, melyben magam is dolgozni fogok. *Vitéz Molnár* Mihály Szombathely, Zsinór és paszomángyár, 2. számú posta.

Hónapok óta munka nélkül élő vitéz kéri bajtársait, hogyha módjukban áll, segítsék őt munkához. Foglalkozására nézve hajóasztalos, de elvállal egyéb famunkát is s e téren a legfinomabb munkát igénylő megbízásokat elvállalhatja. Címe: vitéz *Sallay* Kálmán, Rákospalota, Dessewffy-utca 95/a.

Házmesteri állást keresek bárhol. Azonnal elfoglalhatom. Szereléshez értek, szakmám gépkocsi-vezető. vitéz *Váczi* Illés, Budapest, VII, Aréna-út 6, III. em. 200.

Volt tart. tiszti vitéz, mérlegképes könyvelő, 10 évi gyakorlattal, az irodai munkálatok minden ágában jártas, kéri vitéz bajtársait, hogy őt Budapesten délután 3 órától kezdettel foglalkozáshoz segíteni szíveskednének. Cím a kiadóban.

Harminchároméves, családos, kőművessegéd, tízéves gyakorlattal nagyobb uradalomba elszegődne. Az állást azonnal elfoglalná. Cím: vitéz *Zölei* Mihály, Budapest, Nürnberg-utca 14.

46 éves, vizsgázott fűtő állást keres, esetleg házmesteri, vagy iroda altiszti állást is elfoglalhatna. Felkérem kedves bajtársaimat, hogy az elhelyezkedésben támogassanak. vitéz *Szigeti* János, Újpest, Bajza-utca 58.

Vitézek belépése a zalavármegyei Gazdasági Egyesületbe

A Székkapitányság tudtára adja a megyebeli vitéz nemzetes uraknak, hogy a zalavármegyei Vitézi Szék testületileg belépett hat évre a zalavármegyei Gazdák Egyesület rendes tagjai sorába.

Az Egyesület (székháza Zalaegerszeg, Kossuth Lajos-utca 32. sz. alatt) a vármegye vitézei, különösen a gazdálkodással foglalkozó vitézek mindennemű gazdasági ügyeiben készséggel áll díjtalan rendelkezésre s akár szóbeli, akár írásbeli megkeresésre a szakszerű intézkedést megteszi, az Egyesület a vármegye gazdatársadalmának autonóm érdekképviseleti szerve lévén, a vitézek gazdasági érdekeinek védelmét is felkarolja.

Az Egyesület minden hét péntekjén délelőtt a vitéz kisgazdák részére tanács-napot tart, amely tanács-napot a gazdálkodással foglalkozó vitézek ingyen igénybevehetik, hol az Egyesület okleveles gazdatisztviselői a megfelelő szaktanáccsal és gyakorlati útmutatással szolgálnak.

Ezenkívül az Egyesület által lebonyolított mindennemű egyesületi, állami, avagy mezőgazdasági kamarai akciónál a vármegye vitézei figyelembevétetnek, illetőleg ők ezen akcióban részesíttetnek.

Tagsági díjat a vitézek nem fizetnek. A vármegyei Gazdasági Egyesület ezen nemes és nagyjelentőségű eljárását a Székkapitány úr a megyebeli vitézek nevében megköszönte. A nemzetes urak figyelmét és érdeklődését felhívja, hogy gazdasági boldogulásuk érdekében bizalommal forduljanak az Egyesülethez, mert a vitézek tekintélyük és megfelelő intelligenciájuk révén a kisgazdák között a mezőgazdasági haladás tekintetében is vezetőszerepet kell, hogy vigyenek és nekik példát mutassanak az Egyesület útján szerzett tapasztalataikkal és tudásukkal.

HIREK

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
2 Hétfő	*Gy. sz. B. A.	Abigail	A hét elején a nap 7 óra 27 perckor kel és 17 óra 1 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 19 perckor kel és 17 óra 11 perckor nyugszik.
3 Kedd	Balázs pk. vt.	Elvira	
4 Szerda	Korz. András	Bertold	
5 Csütörtök	Ágota sz. vt.	Lidia	
6 Péntek	Dorottya sz.vt†	Ella	
7 Szombat	Romuald	Bálint	
8 Vasárnap	D Hatv. vas.	D Aranka	

NEVEZETES DÁTUMOK

1876. Deák Ferenc halála. Deák Ferenc 73 éves korában Budapesten elhúnyt. Temetése igen nagy gyászpompával folyt le.

Február 5. 1849. Branyiszkói diadal. Schlick osztrák generális a Szepes és Sáros közötti határhegyet, a Branyiszkót fegyveresekkel rakta meg. Ennek a hegynek megostromlására Görgey Guyont küldte a gyávaság hírében álló 33. turóci és 13. zólyomi zászlóaljakkal. Guyon reggel kilenckor a 33. zászlóalj élére állva, a kanyargó hegyi úton húsz erős állásból verte ki az ellenséget, mely végre éjfélkor futásnak eredt.

Február 7. 1850. Lenkey János halála. Lenkey János honvédtábornok, aki a híres Lenkey-huszárokat hazavezette, miután elméjének megháborodása folytán október 6-án a többi tábornokokkal együtt kivégezni nem lehetett, az aradi vár egyik ablaknélküli, fűtetlen kazamatájában ápolás nélkül elpusztult.

Vitézi formaruha viselésére nem kell engedély

Legutóbbi számunkban közöltük, hogy a belügyminiszter rendeletet adott ki a formaruhák viselésének ellenőrzéséről. Mint értesülünk, a vitézek formaruhája e rendelet hatálya alól kivételt képez, amennyiben a vitézi formaruha viselésére nem kell külön engedély.

Halálozás

Vitéz *Lévai* Béla nyugállományú alezredes január 23-án, harctéren szerzett betegség következtében elhúnyt. Temetése január 25-én volt a Farkasréti temetőben. Volt 46-os bajtársai és ismerősei nagyszámban vettek részt a végtisztességen.

Nagykőrös tiltakozása Trianon ellen

Nagykőrös város hazafias érzésű polgársága lelkes irredentaünnnepség keretében tiltakozott Magyarország trianoni megnyomorítása ellen. Az ünnepségen — amelyet a TESz nagykőrösi kerülete rendezett — *vitéz József Ferenc* kir. herceg, a TESz kormányzóelnöke, *Szörtsey* József, a TESz igazgatója, *Kontra* Aladár országgyűlési képviselő, *Ráday* Gedeon gróf, Nagykőrös város országgyűlési képviselője és nagyszámú közönség jelent meg. A megnyitó beszédet vitéz József Ferenc kir. herceg mondotta. Szörtsey József a magyar társadalom nemzeti alapon való megszervezésének szükségességéről szólott. Ezután vitéz József Ferenc kir. herceg a TESz jubileumi érdemérmét átadta *Dezső* Kázmér polgármesternek, *Benkó* Imre Arany János Társasági és *Szarvas* György ipartestületi elnöknek, valamint *Szücs* Ambrus városi képviselőtestületi tagnak.

A Mikádó öccse Budapesten

Kedden délben érkezett Budapestre a japán császár második öccse, *Takamatsu* herceg feleségével, *Kikukó* hercegnővel. A császári hercegi párt nagy ünnepélyességgel fogadta *Vértessy* Sándor kabinetirodai főnök, *Khuen-Héderváry* Sándor gróf meghatalmazott miniszter, *Darányi* Kálmán miniszterelnökségi államtitkár és a pályaudvaron várakozó sok más előkelőség. Két napig tartózkodtak Budapesten, mialatt a Kormányzó úr fogadta, majd nejével együtt meglátogatta őket a Dunapalota-szállóban. Este díszelőadás volt az Operaházban, szerdán este pedig *Bethlen* István gróf miniszterelnök adott nagy estélyt az előkelő vendégek tiszteletére.

Megalakult a frontharcosok bajai csoportja

Az Országos Frontharcosszövetség bajai csoportja vasárnap tartotta alakuló gyűlését. *Kocsis* Károly vezetőtiszt megnyitója után vitéz *Rátvay* Imre, az országos végrehajtóbizottság alelnöke ismertette a frontharcosszövetség megalakulásának szükségességét. Vitéz *Mándoky* Sándor a frontharcosok szociális kívánságainak igazságát és nemzeti szempontból való nagy fontosságát ismertette. Majd a tisztikar megválasztására került a sor. *Schmidt* Imre tanárt elnökké, *Kocsis* Károly vezetőtisztet ügyvezető-alelnökké választották meg.

Ezredösszejövetel

A volt budapesti 4-es tábori tarackezred (Andrássy-laktanya) volt tisztjei február 6-án este kilenc órakor a Belvárosi Kávéház elsőemeleti különtermében ezredösszejövetelt tartanak. *Gerle* Sándor dr ügyvéd (Petőfi Sándor-utca 10) felkéri az ezred volt tisztjeit, hogy az összejövetelre eljönni és lakáscímüket velük közölni szíveskedjenek.

Fegyelmi eljárás erdélyi magyar tisztviselők ellen

Szatmáron névtelen feljelentés alapján fegyelmi vizsgálatot indítottak a város 22 magyar tisztviselője ellen, mert résztvettek a Magyar Párt őszi nagygyűlésén. A magyar lakosság körében nagy izgalmat keltett a fegyelmi eljárás, mert a mult tapasztalatai alapján valószínűre veszik, hogy a tisztviselőket elbocsátják a város kötelékéből.

Házasság

Alsódraskóczi *Morvay* Mártát nőül vette vitéz nagyhalászi *Fejes* Kálmán m. kir. honvédhuszárfőhadnagy Miskolcon.

A porosz rendőriskola sígyakorlata az Érchegységben
Előgyakorlat a forduláshoz

Az újpesti lövészek tagavató ünnepélye

A hazafias és bajtársias szellem ápolására és fejlesztésére hathatós eszköz a lövészegyesület megalapítása. Sok huzavona után Újpesten is sikerült egy lövészegyesület életrekeltése. 1930 szeptemberében alakult meg az Újpesti Szent László Polgári Lövész Egyesület, mely ma már 130 tagot számlál. Az egyesület tagjai minden héten csütörtökön, szombaton este és vasárnap délután egy 30 m hosszú lőteremben a céllövészetben gyakorolják magukat.

Hogy az egyesület három hónap alatt hogyan működött és milyen kezekben van, elég felemlíteni azt, hogy folyó évi január hó 10-én tagavató ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen vitéz *Fabényi* Ede székkapitány, *Semsey* Aladár dr polgármester és számos előkelőség jelent meg. Vitéz *Fraknóy* Gyula dr elnök üdvözlőszavai után *Rákosy* Zoltán polg. isk. igazgató tagavató beszédet mondott. Költői gondolatokban gazdag, hazafias szónoklatában a tagok elé a limanovai hőstettet állította követendő példa gyanánt. A fogadalom letevése után a díszelnökök a lőteremben egy szarvast ábrázoló céltáblára egy-egy díszlövést adtak le. Ezután egy igen nívós műsoros est következett és az ünnepély táncmulatsággal zárult.

Az egyesület megalapítása és fejlesztése körül vitéz Fraknóy Gyula dr, vitéz Csorba Ödön, Rozenczveig Antal és Walter Lajos elévülhetetlen érdemeket szereztek.

Eladó

Öt HP négyüléses Citroën új karosszériával, új lakkozással, mótor 4 hengeres, tökéletesen neves műhelyben general javítva, főbb alkatrészek újak, mint első belső és külső gumik, 100 kilométerenként garantáltan 5 liter üzemanyag fogyasztású, már takarékossági szempontból is különösen sokat utazó Székkapitány uraknak rendkívül alkalmas, előnyös feltételek mellett eladó.

Ugyancsak fajtiszta állami tenyészetből származó csincsillaprém-nyulak, mint fajtiszta, valódi yorskshire anyaállat, mint annak 10 szaporulata, szintén eladó. Cím: Vitéz *Tóth* Lajos, Gyula, Munkácsi-utca 28.

Amerikában új repülőgépet építenek az Európa és Amerika közötti forgalomra

Egy amerikai repülőgépgyár megkezdte újtípusú, óriási repülőgépek gyártását, amelyekkel Európa és Amerika között akarnak repülőgépforgalmat fenntartani. A gépeket *Lindbergh* ezredes tervezte, a számítások szerint három nap alatt teszik meg az útat az óceánon át. Minden gépnek négy mótorja van, összesen 2300 lóerővel, sebességük óránként 115 mérföld, akciósugaruk 2400 mérföld. A gép 2000 kg terhet szállíthat. Az egyik terv szerint ezek a gépek Bermuda szigetéig repülnének, onnan Sikorskiféle óriási repülőgépek folytatnák az utat Londonig, egy másik terv szerint a Sikorski-gépek Lisszabonba repülnének és ott angol repülőgépek vennék át a postát.

„Vászonféle — bizalom dolga"

Ezuton is tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és üzletbarátaimat, hogy **február hó 1-én**

üzletemet áthelyeztem

IX, Ferenc-körút 20. szám alá, ahol ezentúl férfi-, női és gyermekfehérnemű-varrást is vállalok.

Saját készitményű fehérneműimet vitéz bajtársaimnak kiváló minőségük és olcsóságuknál fogva bátorkodom ajánlani. Hozott anyag feldolgozását is vállalom.

vitéz Kiss Lajos
textilkereskedő

Negyvenhárommillió lakosa van Olaszországnak

A legújabb népszámlálási statisztika szerint a születések száma 1930-ban újból jelentékenyen emelkedett. Az elmúlt évben a születések száma 1,085.163 volt, 44.078-cal több, mint 1929-ben. 1930-ban összesen 570.151 halálozás volt, úgyhogy *a lakosság szaporulata ebben az évben 515.012 volt.* 1930 december 31-én Olaszország lakossága 42,874.801 volt.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Február 1-től 7-ig

Vasárnap. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 10: Ref. istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd; utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. —3: A Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos felolvasása: „Időszerű gazdasági tanácsadó". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Délivasúti Műhely Dalegyesületének előadása; 2. Erdélyi János dr egészségügyi tanácsos felolvasása: „A gyermekkor tuberkulózisáról"; 3. Szepessy Mihály dr ügyvéd előadása „Adóügyi tájékoztató"). — 5.15: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.30: Undi Imre vidám karcolatai. — 8: Operettelőadás a Stúdióból: „Táncos huszárok"; utána Bura Sándor cigányzenéje.

Hétfő. 10: Róm. kat. nagymise. — 11.15: Gör. kat. istentisztelet; utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 4: Sándor Margit meséi. — 4.30: „A közönség mint rendőrség". Székely Vladimir ny. rendőrfőkapitányhelyettes előadása; utána Bura Károly cigányzenéje. — 6: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7.15: Kiss Ferenc előadói estje. — 8.20: Magyar hangverseny a Budapesti Hangverseny Zenekar előadásában; utána a Fejes-szalónzenekar hangversenye.

Kedd. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Kazay László dr novellái: 1. Busirozás, 2. Huszonegy-fogás. — 5.30: Egy óra könnyűzene. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Darkó Jenő egyetemi tanár előadása. — 7.30: Magyari Imre cigányzenéje. — 8: Rendkívüli filharmóniai hangverseny; utána grammofónhangverseny.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: „Mikép kímélje munkaerejét a háziasszony". Stumpf Károlyné előadása. — 5: „A brezovkai néma". Felolvassa Székely Oszkár Gedeon. — 5.30: Zongoranégyesek. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7.10: Kárpáthy Zoltán dr magyar nótákat zongorázik. — 7.45: Rádióamatőr-posta. — 8.15: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „Veronka rendet csinál". — 10.30: Horváth Loránt dr angolnyelvű előadása: „Sporting Life in Hungary" (Sportélet Magyarországon); utána Rácz Béla cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása. Piukovich József dr tb. főszolgabíró felolvasása: „Mit várhatunk az érdekeltek szervezkedésétől a rét- és legelőgazdálkodás terén". — 5.40: Horváth Jani cigányzenéje. — 6.40: „A nagyanyaság útja". Felolvassa Szabó Mária. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Hunyadi László"; utána Szabó-Guy László jazzzenekarának hangversenye.

Péntek. 4: Baloghné Hajós Terézia mesél a gyermekeknek. — 5: „Divat és egészség". Dr Cselény Pálné előadása. — 5.25: Madarász Erzsébet dr előadása: „A fog- és szájbetegségek káros hatása a szervezetre". — 6: Orgonahangverseny a szegedi Fogadalmi-templomból. — 7.15: Angol nyelvoktatás. — 7.50: A MÁV „Törekvés" Dalkör hangversenye. — 8.40: Nagy Endre humoros felolvasása. — 9: Magyar kamarazene-est; utána Kurina Simi cigányzenéje.

Szombat. 4: Tót—magyar nyelvoktatás. — 5: A szociális missziótársulat előadása. — 5.40: Dupla férfikvartett-hangverseny. — 6.25: Mit üzen a rádió? — 7.25: A Mándits-szalónzenekar hangversenye. — 8.25: Három egyfelvonásos a Stúdióból; utána Farkas Jenő cigányzenéje.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**

Telefon: Aut. 854-75 *Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8, I. emelet 3*

Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

A veréb

Írta *Molnár Endre*

Húszegynéhány éves volt akkor. Hulló csillagok esőztek útjára, névről, dicsőségről meséltek a nagy koplalások között. És mellében — mint szú a korhadt fában — már ott sercegett a tüdővész életfonnyasztó zenéje. Nappal az utcára sem mert menni, mert félt a régi ismerősökkel való találkozástól. Ruhája kopott és rongyos volt, nyakkendője széjjelmálló, s repedezett cipője sem áhitozta a régi lányokkal való találkozást. Akiknek valamikor álmairól, vágyairól mesélt muskátlis ablakok alatt, boldogemlékű diákbálok levendula-felhős forgatagában. És akiknek bizonyára fájna megtudni, hogy a pozsonyi gimnázium egykori ábrándostekintetű poétája nem sassá izmosodott — ahogy akkor hitték —, hanem kopott verébbé szürkült a főváros közönyös háztengerében. Akinek minden tápláléka az a néhány száraz morzsa volt, amelyeket szűkmarkú kiadók szórtak eléje néhány kiadott verse ellenértékéül.

Most azonban, hogy kezét gúzsbakötötte a hideg és szeme előtt kék, meg zöld karikákat táncoltatott az éhség, a dac, a büszkeség kezdett meghunyászkodni benne. A zsákutcába jutott emberek végső, kétségbeesett kapkodásával — amelyet már nem is az agy, hanem az életösztön irányít —, keresgélni kezdett szegényes holmijai között. Sok-sok teleírt papírszeletből, néhány kivágott ujságcikkből tevődött össze minden vagyona. Meg abból a címeres pecsétnyomóból, amelyet apja, a hajdani birtokelpusztító gárdatiszt hagyott reá egyetlen örökségül. És amelyre a multkor azt mondta a zálogos, semmit sem adnak érte, mert más nem használhatja az ő családi címerét.

A papírszeletek, ujságcikkek alatt néhány cifrabetűs címzésű levél lappangott. Ajánlólevelek. Öreg, vállveregető megyei urak vetették papírra és porzózták meg bőven, mikor az árva, szűkmellű Reviczky úrfi nekiindult, hogy verseivel, melyeket Kalmár tanár úr annyit dícsért a gimnázium padjai között, meghódítsa az országot. Nem is akarta elfogadni ezeket az ajánlóleveleket. Azt hitte, nem lesz szüksége ilyesmire. De az árvaszéki elnök, ki határozatait még most is ludtollal sercegte papírra, szörnyű nagy zúgásoknak közepette, zsebébe nyomta a porzóval bőven meghintett leveleket.

— Tedd csak el ecsém. Az ember sohasem tudja, mikor veszi hasznát az ilyesminek. Az ajánlólevél olyan, mint a lutricédula. Talán semmit sem jelent, de ternót is csinálhatsz vele.

Most, hogy már harmadnapos éhség kóválygott fejében, érezte, bölcs ember volt az azóta már lehajló fűzek alján szunnyadó árvaszéki elnök. (Nem hiába szalonnát reggelizett mindig szilvapálinkával). Csakugyan sohasem tudja az ember, mikor veheti hasznát az ajánlólevélnek. Lám, most, hogy nyomora a legvégsőkig fokozódott, milyen jó ez a legfelső levél. Hatalmas, nagy úrnak van adresszálva, aki állások, sorsok fölött rendelkezik. És akinek egy szavára álláshoz, kenyérhez, meleg szobához jut.

Hej, de balga volt, hogy nem vette igénybe eddig is ezeket az ajánlóleveleket. Mert szép az önérzet, nemes dolog a büszkeség. De csak addig, amíg a korgó gyomor ennikérése nem nyomja el a szavát. Ereje végső megfeszítésével nekiindult a sorsdöntő útnak. Szédült, kábult volt. Fejében búgó nótákat harsogott az éhség, néha a lámpaoszlopokban kellett megkapaszkodnia, hogy el ne vágódjék.

Fellélegzett, mikor végre a nagy úr elé került. Úgy érezte, hogy a sok szenvedés már a hátamögött maradt.

A szépen ívelő fehér bajusz eltűnt a zörgő papírlap mögött. Onnan bökte feléje szavait a nagy úr hidegen, kimérten.

— Tulajdonképpen mit óhajt?

A keszeg, kopott ifjú kihúzta magát.

— Reviczky Gyula magyar költő vagyok — mondotta. — Tehetségesnek tartanak, de a verseimből nem tudok megélni. Valami egészen kis állást szeretnék kérni méltóságodtól. Akár másolást is. Jó, olvasható írásom van.

A nagyúr kezében haragosat roppant a papír. Anélkül, hogy ránézett volna a költőre, rákiáltott:

— Szolga, ugyebár nem akar lenni? Más állás pedig nincs. Aláz szolgája.

A költő csak kint az utcán tért magához, mikor egy fagyos légáramlat az arcába vágta a havat.

— Úgylátszik, itt még mindig kísért a Virág Benedekek végzete — gondolta keserűen. — Itt még mindig feleslegesnek, senkinek, rongynak tekintik azt, aki alkot, aki adni akar, aki utat mutat a szépség felé.

— De én azért sem fogok éhenhalni — szorította össze fogait. — Ha azoknak nem kell a tehetségem, akiknek vére, vágya, álma, fájdalma zenél bennem, majd dalolok azoknak, akik szívesen fogadnak. Hiszen németül is éppen úgy beszélek mint magyrul, mért ne próbálnék meg németül verselni.

Hazavánszorgott s a pusztulásra kárhoztatottak dacos élniakarásával írni kezdett. Németül. Könnyen ment a munka. Tollából valósággal folytak a széles, hegyes germán betűk. Már nem érezte a hideget, az alkotás lázában gyötrő éhségéről is megfeledkezett. Rövid idő múlva már két német vers feketéllett előtte a papiron. Elolvasta őket és meg volt elégedve velük.

A zsákutcából kivezető út, az új lehetőség visszaadta életkedvét, erejét. Leszaladt a lépcsőkön s meg sem állott a német lap szerkesztőségéig.

A német szerkesztő únottan nézett a kéziratba. De amint olvasni kezdte, hirtelen felvillant a szeme. Nem szólt még egy szót sem, de tekintete mohón falta a betűket. Mikor kész lett az olvasással, hirtelen mozdulattal kezét Reviczky felé nyujtotta.

— Gratulálok, Reviczky úr, — simogatott a hangja. — Régen nem olvastam ilyen bájos, tartalmas verseket. Mind a kettőt közölni fogom és ha ilyen talpraesett dolgokat hoz máskor is, mindig szívesen látom. Ja, de a honoráriumról se feledkezzünk meg, — nyult a zsebébe. — Öt forintot adok versenként — mondotta.

És a két kékhasú bankó már oda is zizzent a költő elé.

Reviczky a pénz után kapott és elrohant. Talán még köszönni is elfelejtett. És amint a legelső vendéglőben elcsitította éhségét, s a bor szárnyára kapta gondolatait, már nem érezte magát letörtnek, pusztulásra kényszerítettnek.

— Németül fogok ezentúl írni — tetszelgett önmagának. — Lesz pénzem, lesz becsületem.

Jól fűtött, barátságos szobában ébredt másnap. Bőséges reggelit hozatott, s amint a szoba megtelt a teagőz édeskés illatával, büszkén felkapta a fejét.

— Azért mert költőnek, tehetségesnek születtem, nekem is jogom van ahhoz, hogy meleg szobában lakjam, hogy ehessem is néha.

Asztalához ült, hogy új verseket írjon a német szerkesztőnek. Elgondolkodva nézett ki az ablakon s hirtelen az udvari fa zuzmarás ágai között egy kis szürke, félig már meggémberedett verébre lett figyelmes. Éhes

is lehetett szegényke. A kegyetlen hideg is nagyon megkínozhatta. Mégsem szállott el jobb hazába, melegebb vidékre, mint madártársai. Utolsó csipogásával is a magyar fának mondotta el szenvedéseit, amelyen talán életre kelt, s amelynek lombjai hajdan, mikor még nyár volt, enyhet, hajlékot adtak számára. Csipogása behallatszott az ablakon. Bizonyosan búcsúszót csicsergett a vén fának. Amely jó volt hozzá nyáron, s amelyhez hű maradt a pusztulást hozó tél borzalmában is.

Reviczky szeme rámeredt a verébre. Nagy hideg lehetett odakint, mert jégvirágok rajzolódtak az ablakokra és a vén fa nagyokat nyögött a fagy ölelő karjai között. A madár apró karmai mind gémberedettebben, mind lazábban tapadtak a fához. Csicsergése is egyre fátyolosabb lett. Majd hirtelen megremegett. Karmai elereszteték a faágat és az apró teste élettelenül zuhant a csonttá keményedett hóra. Megfagyott.

Reviczky lelkében megmozdult valami. Egy belső hang azt súgta, a veréb, a madarak legutolsóbbika a fagyban, a bajban is pusztulásig kitart azon a tájon, ahol született. Nem keres enyhébb tájakat s utolsó dalát is ott csicsergi el, ahol az elsőt. Hát a költő, akinek szemében Isten olyan fényeket gyujtott, amelyeket más sohasem lát meg, lehet-e rosszabb a madarak legmegvetettebbjénél? Nem.

A legnagyobb író nem az, aki műveivel vagyonokat szerezve, éli világát, hanem az, aki a szenvedés, a nyomorúság legmélyebb üregében is ott marad azon a poszton, ahová a Gondviselés állította.

Reviczky felkapta a megkezdett német verset és kettéhasította. És amint ismét elindult az éhség, a nyomorúság önként vállalt útján, már nem a tegnapi kegyetlen nagyúr képe lebegett előtte. Hanem azé a szürke kis verébé, akit ebben a percben sokkal többre becsült az ékeshangú, cifratollú madaraknál. És akinek elmúlásában meglelte a magyar poéta sorsának mását.

MEZŐGAZDASÁG

A mésznitrogén hatása a káposztafélék termesztésénél

Írta **vitéz Szabó István**
a m. kir. Kertészeti Tanintézet zöldségtermesztési tanára

A műtrágyák alkalmazása ma már mindjobban helyet foglal úgy a gazdaságokban, mint a kertészetekben is. Különösen nagyon fontos tudni helyes alkalmazásukat olyan helyeken, ahol az istállótrágya beszerzése nagy nehézségekbe, akadályokba ütközik. Póruljár az a termesztő, aki trágyaszükségletét akkor akarja beszerezni, amikor már a trágyázást foganatosítani kell.

Megfelelő és elegendő mennyiségű s minőségű trágyázás nélkül eredményt felmutatni nem lehet, a többtermelés első feltétele tehát a trágyázásban rejlik. Sovány, kihasznált területen sovány, vagy semmisnek mondható eredménnyel zárjuk be az évet.

Alkalmam volt nem egy esetben budapestkörnyékbeli kisebb gazdával beszélgetni, aki úgy nyilatkozott, hogy „nem sajnálok én a földtől semmit, mert ha elvonnám, úgy mint a többiek teszik, akkor termés nálam sem volna. Azért is nevezik az egész gazdaságomat boszorkányságnak, mert nálam mindig szebb és több a termés, mint ahol elspórolják a földtől azt, ami annak jár, ők azonban ezt nem akarják elismerni".

Az általános hatású istállótrágyák mellett igen jól felhasználhatók a műtrágyák is.

Alkalmam volt az idei tavaszon egy „mésznitrogénes" kísérletet lefolytatni, mégpedig a káposztafélék közül beállítottam a kalarábét, hogy ebből azután tiszta képet mutathassak az igen tisztelt olvasóközönségnek. A kísérletet nehéz, kötött, agyagos területen végeztem, melynek trágyázása már aktuális lett volna, mivel három évvel ezelőtt kapott trágyát s azóta a termesztett zöldségfélék bizony kivették a táplálék javarészét. Tekintve a talaj kötöttségét, az ásás vagy szántás ősszel végzendő el, hogy a tavaszi munkálatok a porhanyóssá átfagyott földben könnyűszerrel legyenek keresztülvihetők, novemberben a talajmunka befejeződést is nyert. A tél elvégezte a maga talajjavító munkáját. Április hó első napjaiban a parcellákat kimérve, 9-én borús, csepergős napon, miután a tavaszi talajlazítás is előzetesen befejeződött, négyzetméterenként 5 dekagramm mésznitrogént egyenletesen kiszórtunk; a földbe való jutását nagyobb területen fogas, kisebb területen gereblye segítségével végezhetjük. Az ültetést a műtrágya kiszórása után, körülbelül két héttel később, 25-én igen alkalmas borús időben végeztük s parcellánként 92—92 darab palántát ültettünk ki, melyeket kiültetés után kannával beöntöztük a begyökeresedés előmozdítása végett. Pótlásról nyolc nap mulva gondoskodtunk. Május 8-án a parcellákban az első kapálás vált szükségessé, melyet négy hét mulva megismételtünk.

A 12 négyzetméteres parcellák között már a fejlődés ideje alatt is észrevehető volt a különbség, mert a műtrágyás parcella növényei erősebb növekedést árultak el, lombozatuk kékesszürke színt mutatott az ellenőrző parcella növényeivel szemben. Háromszori öntözésben részesültek s június 27-én, bár lehetett volna 8—10 nappal korábban is felszedni, de teljes kifejlődésig hagytam, a következő súlyt jegyeztük fel: a mésznitrogénos parcellában a terméseredmény lombozat a gyökérrel együtt 32 kg, teljesen letisztítva 24 kg volt; az ellenkező parcellákban pedig 21 kg és 12 kg eredményről kellett meggyőződni.

A jelen kísérlet is tehát méltán igazolja a mésznitrogén eredményes használatát.

TURUL bőrkesztyűgyár
PÉCS
Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI
Ajánlja elsőrendű bőrkesztyű-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve
Katonai intézetek és iskolák állandó szállítója

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác
„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"
Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni **törzskönyvező** tenyésztése. — **Magas tojáshozamra, színre, alakra** gondosan kitenyésztett, **elsőrendű, tisztavérű** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat)**, állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges
Kérjen árjegyzéket!
Telepvezetőség címe:
Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az irányzat e héten ismét egyenetlen volt, a terménycikkek nagyobb részében azonban inkább javulás mutatkozik. Így emelkedett a búza 10, az árpa 75—100, tengeri 15—20, a korpa 75—90 fillérrel. Gyengültek ezzel szemben a rozs 25, a zab pedig 65 fillérrel. Zabban a gyengülést a behozott román zab erős versenye okozta. Árpában és tengeriben viszont jelentős a kereslet takarmányozási célokra és szilárd irányzatuk ezzel magyarázható. Forgalom tekintetében e hét sem hozott változást, mert úgy a kereslet, mint a kínálat csekély. Hivatalos árfolyamok. Búza 77 kg-os, származás szerint 13.60—13.85; 78 kg-os, származás szerint 13.75—14.00; 79 kg-os, származás szerint 13.95—14.40; 80 kg-os, származás szerint 14.00—14.55; 81 kg-os, származás szerint 14.05—14.65. Rozs 9.85—9.95; takarmányárpa 14.75—16.25; sörárpa 17.00—22.50; zab, minőség szerint 18.60—19.50; tengeri, származás szerint 11.90—13.10; búzakorpa 10.25—10.50 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Vágómarhavásár. Az irányzat élénkebb. Felhajtás 248, eladatlan 29 drb. Árak: bika, magyar IIa 70—76, tarka Ia 96, IIa 84—90, ökör, magyar IIa 68—92, IIIa 50—66, tarka Ia 100, IIa 78—94, IIIa 52—75, tehén, magyar IIa 66—90, tarka Ia 92, IIa 62—84, IIIa 52—59, bivaly, magyar 40—53, kicsotoznivaló 40 fillér élősúlyban kg-ként.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Az irányzat barátságosabb. Felhajtás 4633, eladatlan 260 drb. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 114—119, kivételesen 120, közép 113—115, szedett, közép 112—116, kivételesen 117, könnyű 108—112, silány 100—108, Ia öreg, nehéz 111—113, szedett, öreg IIa 104—110, angol sonkasüldő Ia 130—136, IIa 115—125, könnyű 110—116 fillér élősúlyban kg-ként.

vitéz Hárs Károly

kiállításon aranyéremmel kitüntetett szabómester.

Elsőrendü szabással és izléses kivitelben készitek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előirt vitézi diszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény.

BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefon: József 305 18

Őszi vetésekre fejtrágyául a szőlőnek már nyitáskor

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ

MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA

Budapest, VII, Csengery-utca 22

A csilisalétromot nem a reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá

Mótoré a jövő!

AZ 1931. ÉV ÚJDONSÁGA A

„CSEPEL" segédmótoros kerékpár

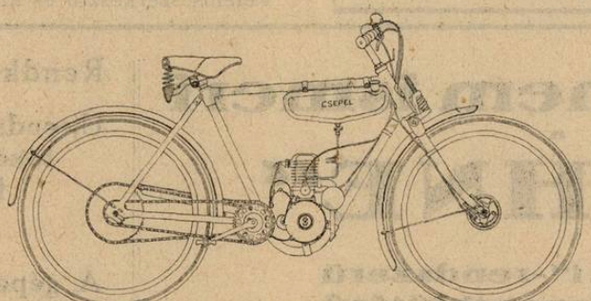

Kapható minden „Csepel" kerékpár- és varrógéplerakatosnál 1931. évi március 15-től kezdve

Különlegesen rugózott első villa, vázba beépített, 1¾ lóerős mótor, Bosch-gyujtás, különleges és igen bőre méretezett kapcsoló (Kupplung), amely megengedi, hogy *a mótor a kerékpár álló helyzetében is tovább működjön,* láncháitás, párnázott nyereg, mótorballon-gumi, mind **garancia a nyugodt és üzembizios mótorozásra.**

Hengerürtartalom 115 cm^3 Hengerfurat-löket 50 × 60

15%-os emelkedést a mótor könnyen vesz. Sebessége körülbelül 50 km.

Üzemköltség kilométerenként körülbelül 1 fill.

WEISS MANFRÉD acél- és fémművei részvénytársaság, Budapest—Csepel

Tribon Ruházati Rt.

Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.

A Vitézi Rend tagjainak

nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermek-fehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.

A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.

Bővebb felvilágosítás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz **BÁNFALVI JÁNOS** fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz **BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**
Telefon: Lágymányos 14-37

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab
A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.
B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.
Szállitási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetiti:
Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Főszerkesztő: vitéz **Farkass Jenő dr**
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz **Domsa Sándor dr**

Ha még nem ismeri a „KÜHNE"

„Schmidt"-rendszerű lég- és központi fütésü

keltetőgépeket

beszerzés előtt tekintse meg budapesti mintatelepünket

VI, Vilmos császár-út 59. szám

Rendkívül masszív kivitel

Újrendszerű tökéletesen biztos forgató és nedvesítő berendezés

A gépek **nem** olcsó furnérlemezből, hanem többéves, száraz, nemes hárs- és bükkfából készülnek

Minden szakkérdésben díjtalan felvilágosítással szolgálunk

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

NEMZETGYŰLÉSI KÖNYVTÁRA

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 FEBRUÁR 8

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Védekezni nemcsak jog, hanem kötelesség

A legutóbb igen komoly felszólalások hangzottak el a képviselőházban a leszerelési konferencia működésével kapcsolatban. *Apponyi* Albert gróf, akiről senki sem mondhatja el, hogy sötétenlátó vagy túlzó politikus volna, valósággal vétót emelt a ma hatalmon lévő államok viselkedése és felfogása ellen. Kimondotta azt, amit mi mindannyian régen érzünk, hogy az egész leszerelési komédia mai formájában a legnagyobb perfidia, hiszen állandósítani akarja azt a helyzetet, melyben szomszédaink és ellenségeink állig felfegyverkezve lesik, hogy mikor fojthatnak meg ölelésükkel. Ők, a fegyvert csörgetők, beszélnek nekünk leszerelésről? Vagyis, hogy ők megtarthassák rengeteg hadi felszerelésüket, mi pedig a magunk meztelen védtelenségét. Az egyik olasz lap találó szavakkal jellemezte Csehországot, mint a kisantant felfegyverzőjét. A Skoda-művek ma erősebb üzemmel dolgoznak, mint a nagy háborúban. Mit bizonyít ez? Hogy ma konokabb gyűlölettel folyik a háború, mint 1914—18-ban, mert akkor ellőtték a muníciót, elhasználták az ágyúkat, repülőgépeket és fegyvereket, ma pedig halmozzák azokat. Mire halmozzák? Nem békés célok érdekében.

Apponyi Albert gróf tiltakozott ez ellen a galád eljárás ellen és felvetette azt a gondolatot, hogy amennyiben a leszerelési konferencián egy a mai helyzetet állandosítani kívánó határozatot hoznának, ezt mi nemcsak, hogy el nem fogadjuk, hanem esetleg lépjünk ki a Népszövetségből. *Károlyi* Gyula gróf külügyminiszter válaszában elismerte Apponyi érveinek igazságát, azt mondhatjuk tehát, a nemzet egységesen áll szemben minden létét fenyegető határo-

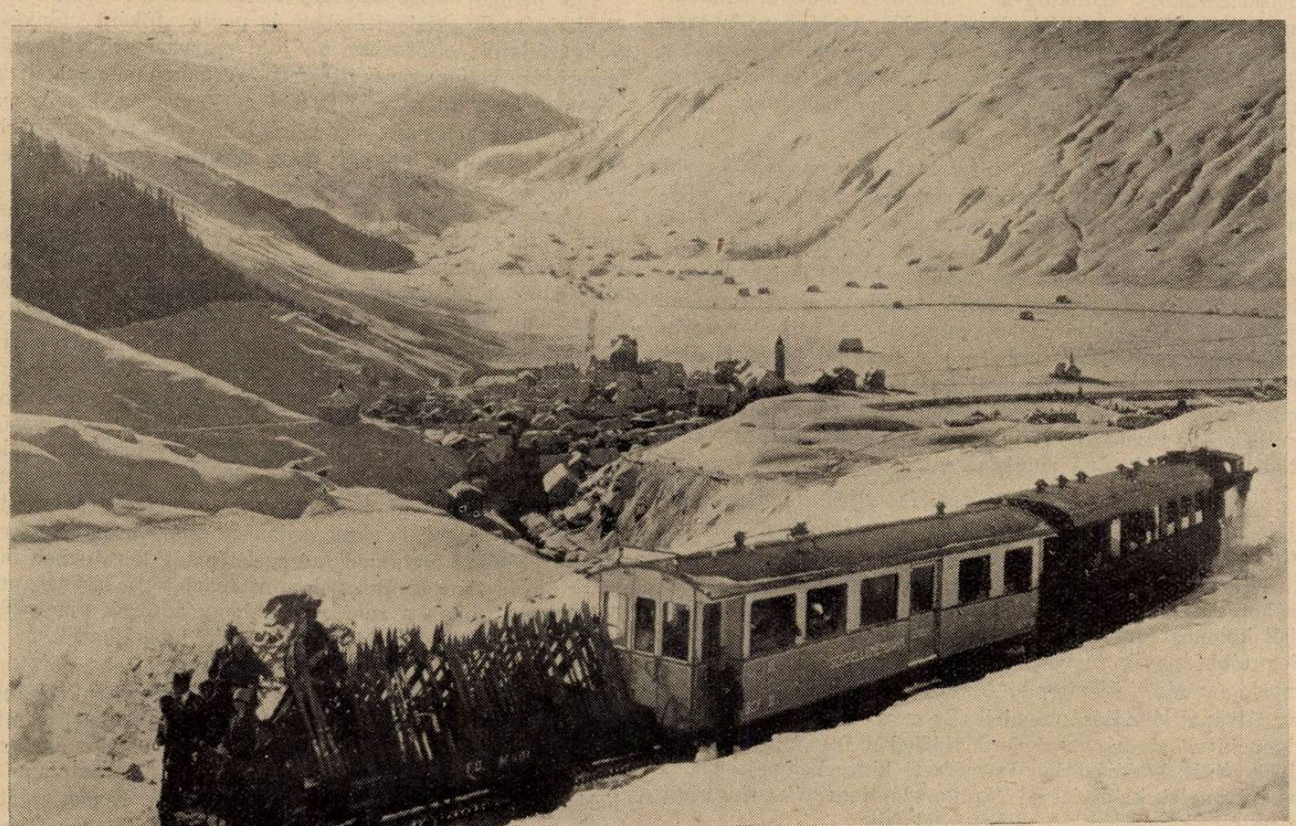

Az Andermatt—Oberalp vasút mostanában külön vagónt visz sportszerszámok részére

zattal, vagy intézkedéssel. És ezzel az ellenkezésünkkel nem maradunk magunkra. Mert ebben a kérdésben minden igazságot becsülő nemzet és államférfi mellénk fog állni.

Úgy érezzük azonban, hogy ez még mindig csak negatívum. Mivel arra remény nincsen, hogy makacs ellenfeleink valaha is leszerelnének, nekünk is el kell készülnünk az önvédelemre. Elvégre gondoljuk csak el, milyen megítélés alá esne az olyan utasember, akinek egy rablókkal megszállott erdőn kell átmennie, ha teljesen fegyvertelenül vágna neki útjának? Nem lehetne őt joggal a léhaság, könnyelműség, sőt majdnem öngyilkosság vádjával illetni? Fel kell tehát nekünk is fegyvereznünk magunkat valóságban és lélekben, hogy végzetes meglepetések ne érhessenek. Nem nagyobb a kilátásunk arra, hogy magunkat és javainkat megmenthessük, ha védjük magunkat s van mivel védekeznünk, mintha eleve lemondunk az önvédelem szent jogáról?

Ezek sürgős, megfontolandó és cselekvésre serkentő kérdések.

vitéz F. J.

Magyarország—Törökország

Írta **Bud János dr** m. kir. kereskedelemügyi miniszter

A török—magyar gazdasági kapcsolatok kiépítését már az 1927. év őszén életbelépett magyar—török kereskedelmi egyezmény is hathatósan szolgálta, amelyben a tenyészállatok, vetőmag, ásványvíz és bútorok árucsoportjaira nyertünk vámmentességet, illetve vámkedvezményt, míg mi Törökországnak mazsolaszőlőre és szőnyegekre adtunk ugyancsak jelentős kedvezményeket. A török új vámtarifa tavaly lépett életbe és ennek kapcsán Törökország valamennyi külföldi állammal, így Magyarországgal is felmondotta kereskedelmi szerződését. A török és magyar kormány között azonban kellő időben megindultak az új egyezményre irányuló tárgyalások, amelyeknek eredményeképpen a mult év októberében megkötöttük a török—magyar új kereskedelmi szerződést. Ez mindkét részre *a legnagyobb kedvezményt* biztosítja, ezenfelül pedig újabb, kedvezményes elbánásban részesíti a törökök fontos exportcikkét, a mazsolaszőlőt. Törökország viszont a magyar *szalámi* autonóm vámját szállítja le nagyobb mértékben és ezzel a világhírű magyar szalámi részére nyit elhelyezkedést a török piacon. Az új egyezménynek egyik jelentős pontja szerint a m. kir. dohányjövedék évi 500.000 kg török dohány átvételére vállal kötelezettséget.

Az új egyezmény tág teret biztosít a magyar—török árucsere kiépítésére, amelynek egyébként is kitűnő fejlődési lehetőségei vannak. Idevonatkozólag behatóan értekeztem a mult év őszén Resid Safet bejjel, a török nemzetgyűlés egyik vezető egyéniségével, aki azért látogatott el Budapestre, hogy a török—magyar idegenforgalmi szövetség megalakítását szorgalmazza. A török—magyar gazdasági kapcsolatok erősítésére irányuló tárgyalásaink folyamán örvendve szereztem tudomást arról a hatalmas gazdasági újjászervezésről, amelyet Törökország nagy politikai és gazdasági reformátora, Ghasi Musztafa *Kemal* indított meg, kitűnő munkatársaival.

Az 1920. évi sevresi békekötés teljesíthetetlen pontjait módosító lausannei béke teljes mértékben biztosította Törökország függetlenségét és alapot teremtett a hatalmas gazdasági rekonstrukciós program megvalósításához. Törökország gazdasági újjáépítésének szempontjából különös fontosságot tulajdonítok annak a mélyreható legutóbbi egyik törvénycikknek, amely Törökországban nyolc év alatt kiépítendő összesen 2.300 kilométer új vasútvonal létesítését rendeli. Ez a vasúti hálózat ugyanis igen kiterjedt bánya- és erdővidékeket fog feltárni, amelyek eddig kiaknázatlan természeti kincseket rejtenek. E vasútvonalak kiépítésével Törökország legértékesebb része, Anatólia kapcsolódik a világforgalomba.

Az anatóliai tengeri kikötők modernizálása, új vízművek építése, a török beruházási programnak szintén jelentős pontjai, úgyszintén azok a tervek is, amelyek Konstantinápoly fejlesztésére irányulnak.

A török gazdasági rekonstrukció számottevő érvényesülési lehetőséget nyujt a külföldi és így a teljesítőképes magyar közgazdaság részére is. Remélhetőleg erős kereslet indul számos olyan árucikk iránt, amelyet Magyarország kellő mennyiségben és kitűnő minőségben szállíthat. Ennek az árukivitelnek, különösen az olcsó dunai hajózást kell a Törökországba irányuló szállításnál igénybevennie, amely útvonalat a Törökországból hozzánk irányuló export és tranzitó forgalom, az új, hatalmas, modern *budapesti* (csepeli) *kereskedelmi kikötő* igénybevételével is kedvezően kihasználhat. Az olcsó dunai szállítással jelentékenyen növelhetné Törökország a magyar piacra tendáló cikkeinek kivitelét, e cikkekben a magyar piac erősen felvevőképes.

Mezőgazdaságunk lehetőségei

A *magyar mezőgazdaság* fontos szerepet vállalhat a török igények kielégítésében és pedig főként tenyész- és igásállatok, elsősorban ló, juh, szarvasmarha, továbbá nemesített vetőmag szállításával. A gabonaneműek, liszt, cukor mellett, főleg az *étkezési burgonya* az, amely magyar részről igen nagy mennyiségben volna Törökországba kivihető, míg a magyar ipari termelés szempontjából *textiláruink* kivitelének van lehetősége.

A török beruházási program fokozatos megvalósítása a forgalomtól eddig távoleső vidékek bekapcsolását vonja maga után. Ezzel kapcsolatban élénk kereslet indul elsősorban a *mezőgazdasági gépek* iránt, amelyeknek előállításában Magyarország különösen erős. A nagyarányú vasútépítések a kikötők modernizálása, a vízművek építése előnyösen vehetné igénybe a *magyarországi vas- és gépgyyárak* nagyfokú teljesítőképességét, amelyek vas- és hídszerkezeteket, mozdonyokat és vasúti kocsikat, vasútfelszerelési cikkeket szállíthatnak. E nagy lehetőségek kiaknázására célszerűnek tartanám, ha a *magyar cégek* legalábbis Sztambulban és Ankarában *képviseleteket* állítanának. Az ankarai mezőgazdasági kiállításon Magyarország értékes anyaggal szerepelt és tág keretekben mutatta be mezőgazdasági, valamint ipari termelésének produktumait, abban a reményben, hogy a török piac szükségleteinek kielégítését eredményesen szolgálhatja.

Kétségtelen, hogy a hatalmas lendülettel előretörő, nacionalista Törökország gazdasági rekonstrukciójának tervszerű keresztülvitele Törökország politikai jelentőségét a közel Keleten a jövőben nagymértékben gyarapítani fogja. A török politika és közgazdaság zavartalan fejlődése Magyarországnak is eminens érdeke. Éppen ezért a magyar mezőgazdaság és ipar legteljesebb mértékben igyekszik segédkezet nyujtani a török testvérnemzet gazdasági reneszanszának megalapozásához.

Bethlen gróf miniszterelnök bécsi látogatása. Jobbra tőle Schober alkancellár, osztrák külügyminiszter

Hősi halottaink kultusza

Írta: **vitéz Zsiga János dr** tb. főszolgabíró

A világháború befejezése s a forradalmak lezajlása óta eltelt több mint egy évtized alatt a magyar városok és községek legnagyobb része szobrot emelt a helybeli hősi halottak emlékére s ennek talapzatára rávésette az örökhazába költözött bajtársaink nevét. Fényes külsőségek, szép beszédek és megható jelenetek között leleplezték, évenként egyszer vagy kétszer megkoszorúzzák, az előtte elhaladók megsüvegelik az emlékművet. De már csak kevesen érdeklődnek a hősök *neve* után. A leleplezéskor az ünnepély külsőségei kötik le a jelenlévők érdeklődését. Több ily ünnepélyen vettem részt, de nem emlékszem, hogy valahol is felolvasták volna *a hősök névsorát;* a gazdag program erre nem hagyott időt. Az ünnepeket követő hétköznapokon pedig az arra járók legfeljebb megcsodálják az alkotó szobrász ihletett kezének művészi munkáját, de oly ritkán látni valakit is, aki a hősök névsorát kellő figyelemmel és áhítattal olvasgatná. A világ folyásában teljesen verzátus egyének, akik nemcsak a tudományok és művészetek. a technika és a sportok hírességeinek, a politika és közgazdasági élet kiválóságainak, hanem az ujságok bűnügyi rovatában szereplőknek a nevét is pontosan ismerik, már *a saját városuk vagy falujuk hősi halottai közül egynek sem tudják a nevét,* sőt gyakran a hősi halottak hozzávetőleges számát sem.

E hiány oka a jelenkor közönyén kívül az, hogy nem áll könnyen hozzáférhetően rendelkezésünkre a névsor. A mai gyakorlatiasan gondolkozó és cselekvő generáció pedig nem talál rá időt és sajnálja a fáradságot, hogy a szoborról leolvassa azok névsorát, akik súlyos felszereléssel hátukon, hóban és sárban, esőben és szélben, fagyban és perzselő napsütésben úttalan utakon, ellenséges tűz alatt, talán papírtalpú bakancsban és csalánszövetű ruhában, éhezve és szomjúhozva, ázva és fázva vánszorogtak el saját jeltelen hősi sírukig.

E hiány pótlására *javaslatot* terjesztettem Esztergom szab. kir. megyei város képviselőtestülete elé, amely javaslat a helyi viszonyok által megkövetelt módosítással esetleg *másutt is megvalósítható.* Ezért indokoltnak találom annak ismertetését.

„Az 50—60 centiméter nagyságú, az állam, a vármegye, a város és a hercegprímás mint a vármegye örökös főispánjának címerével és az esztergomi hősi szobor képével díszített stilizált keretű kartonlapra *kinyomatatjuk* a helybeli hősi halottak névsorát. Az emléklapot a város kifüggeszti elsősorban saját hivatalaiban, de egyúttal kifüggeszteti más hivatalokban, az iskolákban, üzletekben és műhelyekben, várótermekben, sőt reméljük, hogy ez nem fog hiányozni egyetlen lakásból, a palota s a kunyhó faláról sem. Az emléklap levelezőlap-alakban is forgalomba kerül. A mai nehéz gazdasági helyzet és általános szegénység dacára a terv elfogadásának és megvalósításának pénzügyi akadályai nem lehetnek, mert 1000 darab csináltatása esetén egy emléklap körülbelül 50 fillér. A kisebb helységek részére csak az állami címerét magábanfoglaló keret fog készülni, amelybe olcsón lehet benyomatni vagy kalligrafikus betűkkel beírni a helybeli halottak névsorát. A hatóságok és tehetősebb polgárok az előállítási költségnek többszörösét fizetik az emléklapért, viszont a hadigondozottak és a szegények ingyen kapják. A levelezőlap csak egy-két fillér: ezeket mérsékelt felárral erre rászoruló hadigondozottak fogják árusítani."

Azok, akik minden földi kincsnél nagyobb értéket adtak hazájukért, honfitársaik otthonának megvédéséért s vagyonának megmentéséért, elvárhatják tőlünk ezt a pár filléres áldozatot. Élő hozzátartozóiknak pedig jólesö és bánatukra vígasztaló érzés lesz a tudat, hogy a város és község lakossága kegyelettel őrzi drága halottjaik emlékét. Nagyobb helyeken az iskolákban használatos irkák fedőlapjának belső oldalára is rányomatható a névsor.

A javaslatnak kettős célja van: eszmei és gyakorlati.

Méltó megnyilvánulási formája a város és község lakosai részéről a hősi halottakkal szemben érzett hálának. Az élő hozzátartozók pedig hamarabb megnyugszanak a gondviselés rendelkezésében, ha ott látják hősi halottjaik nevét minden munkahelyen és lakásban. E névsor mint örökös memento mori figyelmeztetni fog minket arra, hogy a hazát önzetlenül és áldozatosan szeretni, érte legjobb tudásunkkal és szorgalmunkkal fáradhatatlanul dolgozni s ha a viszonyok úgy kívánják, meghalni kell.

A gyakorlati cél pedig az arra rászoruló hadigondozottak, a vagyontalan és keresetképtelen hadirokkantak, árvák és özvegyek fokozottabb megsegítése, akik oly sokszor kopogtatnak segítségért a hivatalok és szerencsésebb polgártársuk ajtaján s akiknek kérését a mai nagy szegénységünk közepette csak elvétve tudjuk teljesíteni.

Az emléklap állandóan eszünkbe fogja juttatni a ve-

lük szemben fennálló becsületbeli tartozásunkat, s gondolatokat ad arranézve, hogy mit tehetnénk még félre szűkös filléreinkből s a közpénzekből az adósságok törlesztésére, a hadigondozottak intenzívebb támogatására.

A különböző munkahelyeken és magánlakásokban sokszor a legfantasztikusabb, idegen vonatkozású dísztárgyakat látjuk s vajmi ritkák azok, amelyek a világháború hősi tetteire és halottjaira emlékeztetnek. Egy távolabbi már költségesebb és ezért nehezebben megvalósítható terv a szebb hősi emlékművek miniatűr másának bronzból vagy gipszből való elkészítése és mint szobadísznek, versenydíjnak, iskolai jutalmaknak forgalombahozatala.

Nekünk, az isteni gondviselés rendelkezése folytán a harctérről épen és egészségesen visszatért frontharcosoknak, akik közvetlen szemtanúi voltunk azon gyötrelmeknek, fizikai szenvedéseknek és lelki kínoknak, amelyek a rokkant és hősi halott bajtársaink sebesülését és halálát megelőzték, elsősorban a mi kötelességünk az élő áldozatokról való gondoskodás. Ne engedjük e kérdést pihentetni azzal, hogy a ma ezer halaszthatatlan problémája mellett ez nem aktuális, hanem elodázható. A mi legnagyobb problémánk a Nagy-Magyarország. Ezzel pedig a legszorosabb összefüggésben van a lezajlott világháború hősi halottjainak tisztelete, s a hadirokkantakról, árvákról és özvegyekről való szerető gondoskodás. Lehetnek szerencsésebb és célravezetőbb eszközök is, mint e javaslat, mely csak egy szerény téglája óhajt lenni e nagy újraépítő munkának. Bizalommal kérem vitéz bajtársaimat, hogy foglalkozzanak e kérdéssel, gondolkozzanak rajta s termeljenek ki jobb ideákat. A mi megtépett országunkat és megalázott nemzetünket azonban ne érhesse a hálátlanság vádja. Sőt ellenkezőleg! Legyen itt e csonka hazában őszinte és tettekben megnyilvánuló hősi halott-kultusz. Ne unalomból vagy megszokásból zarándokoljunk el a hősi szobrokhoz, ne kíváncsiságból vagy külső kényszerből menjünk el a hősök ünnepére, hanem a szívünk és lelkünk vigyen oda minket. Megdicsőült bajtársaink szellemét e honban necsak a márványba vésett felirat szavai szerint, hanem a valóságban is „hálás utókor" szeretete és ragaszkodása lengje körül.

A magyar búza sorsa

Írta: **Herczegh Béla dr** országgyűlési képviselő

Az oly sokat hangoztatott *többtermelés* nem segíthet a magyar mezőgazdán. A magyar mezőgazda egyre többet termel, a mezőgazdasági válság mégis folyvást fokozódik, mert hiszen közben az egész világ termelése is növekedett. Legfőbb kiviteli cikkünknek, a búzának katasztrofális árzuhanása a legsúlyosabban nehezedik gazdasági életünkre. Nos, 1921-ben 14 millió métermázsa búzát termeltünk, 1928-ban pedig 27 millió métermázsát, tehát csaknem kétszer annyit. 1928. évben átlagtermelésünkkel már a tizenhetedik helyre kerültünk a kilencven búzatermelő ország között. A többtermelésben tehát nem volt hiány. A magyar gazda nem kímélte verejtékét, hogy valóban többet termeljen, eredményét, mégis kevésbé látta munkájának, mert hiszen 1926-tól 1928-ig az öt világrész búzatermelése is 1200 millió métermázsáról 1370 millióra emelkedett. 1929-ben sokmilliós tételekkel megjelent a világpiacon az orosz szovjet is, olyan árkínálattal, amely még a termelési költségeket se fedezheti. Ilyen viszonyok között kétségtelen, hogy mezőgazdasági helyzetünk javulását a többtermelés magában nem eredményezheti. A külföldi államok törvényhozásilag állapították meg a saját határaikon belül termelt búza őrlési hányadszámát. *A külföldnek tehát csakis minőségben elsőrendű búzára van szüksége.* A gazdasági kultúra a külföldön nagyot javított a terméseredményen és a termés minőségén is, de mégsem pótolhatja teljesen azokat a speciális természetű adottságokat, amelyek csonka országunk egyes vidékein a legértékesebb és külföldön is legkeresettebb magyar búzákat termeli ki. E vidékeken a külföldi keresletnek megfelelő búzákat termelni, márkázni és exportálni, ez lehet a hazai búzaválság megoldásának vagy legalább enyhítésének legtermészetesebb és legtöbb sikerrel kecsegtető módja. De ez adná a legtöbb lehetőségét az egész gazdasági krízis enyhítésének is, mert véleményem szerint, ez a földművelő ország *búzájával áll vagy bukik.* Az ország ege és földje ezt adta legfőbb termésének, tehát legfőbb segítségét is a búza sorsának javulásától várhatja.

Az állattenyésztés, az ipari növények termelése, a gyümölcstermelés, a takarmánynövények termelése, mindmind igen fontosak mezőgazdaságunk életében, igen jelentős tényező a nemzeti jövedelem tekintetében, ellenőrzéssel, márkázással való forgalombahozataluk helyes is, szükséges is, a kiváló magyar búzától várható és nyerhető nemzeti jövedelmet alig pótolhatják.

Az a terület, amely a kiváló minőségű tiszavidéki búza termőterületének tekinthető, mintegy 2,700.000 magyar hold. Ha ennek évente csak ötödét vesszük búzavetési területnek és ha a mintegy 500.000 magyar hold átlagos évi termését nyolc mázsával számítjuk, akkor évi 4 millió métermázsára tehetjük a Tiszavidék évi termését. Minthogy hozzávetőleg ugyanennyi az ország évi búzakivitele, amelynek elhelyezése ma olyan nagy gondot okoz gazdasági életünknek és kormányunknak, ha a kivitelre a legértékesebb tiszavidéki magyar búza irányíttatnék megfelelő ellenőrzés és márkázás mellett, a belföldi fogyasztásnál felesleges magyar búzának kivitele nyilván kevesebb gondot okozna. *Teljesen téves az a felfogás, hogy a tiszavidéki búza exportálása az ország más búzafajtáinak árát rontaná le.* Ellenkezőleg, a tiszavidéki búza exportja magával vinné a gyengébb minőségű búzák árát is, mert ezek a belfogyasztást elégítenék ki és megfelelő szállítási kedvezményekkel olyan helyekre volnának eljuttathatók, amelyekről az exportképes búzák kivihetők volnának.

Amikor azonban exportról beszélünk, akkor a kivitel sikere érdekében mentől intenzívebben irányítani kell magát a termelést is. Nincs szükség arra, hogy ebben a kis országban vagy nyolcvanféle búzát termeljenek, mert búzatermésünknek e sokfélesége komoly nehézséget okozhat a búza márkázásánál és kivitelénél. Az egyes, egységeseknek tekinthető termelési területeken a legjobban bevált fajták termelését kell megszervezni, a termelést kell akként irányítani, hogy ott hasonló minőségű és típusú fajtákat termeljenek.

Ezt az irányítást természetesen nem csupán a búzára, hanem más mezőgazdasági terményekre is ki kell terjeszteni. Ezzel nemcsak az ország különböző részeinek termelési viszonyait hozhatjuk a lehetőségekkel és a jövedelmezőséggel összhangba, hanem nagyot lendítünk a magyar mezőgazdaság és az egész magyar gazdasági élet sorsán is.

VITÉZI ÉLET

Köszönet

Báthory Miklós tanító, aki ugyan nem tagja a Vitézi Rendnek, 4½ éven át önzetlenül, pontosan és példás buzgalommal látta el a kabai járás vitézi őrmesteri tisztségét. Az O. V. Szék ezért a mintaszerű és önzetlen működésért Báthory Miklósnak köszönetét fejezte ki. 217/V. 1931.

O. V. Szék

Dícséret

Vitéz *Bodaki* Mihály (5445) felsőgallai lakos, térmester, mint járási vitézi őrmester teendőit az átlagon messze felülemelkedő lelkiismeretességgel és körültekintéssel látja el.

Az O. V. Sz. e körülményt elismerőleg és dícsérőleg hozza az összes vitézeknek tudomásul, követendő példaként. (586/V. Ft.) *O. V. Sz.*

Díjnyertes vitéz

A január 17-én Győrben megtartott Országos Baromfikiállításon vitéz *Tihanyi* Ferenc, tétszentimrei (Győr megye) telkes vitéz Rhode Izlandi baromfiaival két III. díjat nyert.

Baranyai vitézekhez!

Az utóbbi időben mind gyakrabban szerez tudomást a vármegyei Vitézi Szék arról, hogy a vármegye különböző részein a földigénylők a juttatott földjeikről lemondanak.

Felhívom mindazon vitézek figyelmét, akik még nincsenek földdel ellátva, vagy meglévő vitézi telküket óhajtanák kiegészíttetni, vonatkozó igénylésüket a vármegyei Vitézi Széknek jelentsék be. (70/msz—1931.)

Székkapitány

Frontharcosok egységének megbontása

Legutóbb hírt adtunk arról, hogy „Országos Független Frontharcospárt" néven egy új párt alakult vitéz *Perley* vezetésével. Arról értesülünk, hogy ez a pártalakulás a vitézek és frontharcosok „Egyesült Nemzeti Párt"-jától idegen, magánvállalkozás, amellyel a párt vezetői és a vitézek semminemű közösséget nem vállalnak s amelynek létrehozatala csupán a kívánatos egység megbontására alkalmas.

Vitézi bajtársi összejövetel Téten

Vitéz *Purgly* Ödön téti főszolgabíró, vitézi járási hadnagy és vitéz *Filep* József őrnagy kezdeményezésére Téten (Győr m.) február 2-án este 8 órakor vitézi bajtársi összejövetelt tartottak, melyen a vitézeket érdeklő fontos ügyeket beszélték meg szép bajtársi egyetértésben.

Vitéz Marosi Sándor v. t. tizedes, egeracsai ácsmestert, az O. V. Szék a leventekiképzés terén elért kitűnő eredményeiért okirati dícsérő elismerésben részesítette.

Állást kereső vitézek

Bányagépészet és szállítóberendezések tervezésében és üzemvezetésében tízévi gyakorlattal bíró okleveles gépészmérnök a mostoha gazdasági viszonyok következtében bekövetkezett leépítés miatt, megfelelő állást keres. Cím: vitéz *Bakács* Kálmán okl. gépészmérnök, Budapest, VII, Thököly-út 116.

35 éves, nős, szobafestő és mázolósegéd, hosszú ideje munka nélkül van. Ezúton kérem kedves bajtársaimat, ha lennének szívesek, bármily állásba elhelyezni. Elvállalok házfelügyelői, portási vagy irodaszolgai állást, vidékre is. Cím: vitéz *Papp* Lajos, Újpest. Arany János-utca 6.

Harminckilencéves volt csendőrőrmester, gazdálkodó elvállal gazdai, kulcsári, házfelügyelői vagy hasonló állást. Cím: vitéz *Bagosi* Lajos Komádi (Bihar megye.)

Betöltendő állások

Kisegítő szolgai helyre egy lehetőleg aranyvitézségi éremmel kitüntetett vitéz, azonnali felvételt talál, ki irodai szolgálatra is alkalmas, a VI. ker. Aradi-utca 23. szám III. emelet 46. szám alatt. Lehetőleg helyben lakó és írásbeli ajánlatok küldendők.

Néhány, lehetőleg a közelben lakó és szabásban, géphímzésben kíváló, perfekt fehérnemű varrónőt, vitézi családtagot állandó munkára felveszek. vitéz *Kiss* Lajos, IX, Ferenckörút 2.

Levél a szerkesztőhöz

Kaptuk a következő sorokat:

Igen tisztelt szerkesztő úr! Nagy örömmel vettem tudomásul, hogy a Vitézi Rend, fennállásának tizedik évfordulójára kiadja a Vitézi Rend történetét. Rég éreztük annak szükségét s többször fel is szólaltunk ezirányban, hogy úgy nekünk vitézeknek, mint a rend iránt érdeklődőknek rendelkezésére álljon egy olyan munka, amelyben minden szükséges adatot megtalálhassunk. Ez a könyv mindenesetre hasznos lesz azért is, mert sok olyan kérdésre ad nekünk feleletet, amely időnként felmerül és alkalmas arra, hogy a hazafias társadalom figyelmét reánk felhívja, szeretetét és támogatását rendünk részére biztosítsa. Mert higyje el szerkesztő úr, sokan vannak ám, akiknek fogalmuk sincs arról, mi is az a Vitézi Rend. Sokan érdeklődnek, sokan gáncsoskodnak. Ha azonban megmutatjuk nekik: mit jelent a Vitézi Rend, mit terveztek a nagylelkű alapítók, mik a jövő kilátásai, akkor majd más szemmel néznek reánk is.

Örülök, hogy végre egy teljes, hivatalos névsorhoz jutunk. Hányszor kerestem valami régi bajtársat, vajjon tagja-e a rendnek, no meg előfordult az is, hogy valaki vitéznek adta ki magát, pedig nem volt az, ilyenkor jó, ha van hol utánanézni.

Bocsánatot kérek, hogy szerény soraimmal alkalmatlankodtam. Maradok hazafias üdvözlettel:

vitéz *Kerekes Péter*

Amerikai naplómból

Írta vitéz Guilleaume Árpádné (Folytatás)

A következő karácsonyi ünnepek alatt, amelyeket Clevelandban töltöttem el, tehát röviden leírtam Magyarország történetét és különösen az utolsó idők históriai eredményeit és bajait. A munkát elküldtem a szerkesztőnek azon kérelemmel, hogy közöljön abból annyit, amennyit csak lehet. Az örömteljes meglepetésem elképzelhető, amidőn a terjedelmes cikk teljes egészében, szóról-szóra lenyomatva, 1930 január 11-én megjelent a The Federation News hasábjain! Csak a cikk címét változtatták meg. Én azt írtam: „Magyarország támogatást kér", a közlemény pedig a következő cím alatt jelent meg: „Dismembered Hungary, its griefs and sorrows". (A szétforgácsolt Magyarország, annak baja és bánata.)

A Labor Federation-nek, mint már említettem, körülbelül 200 lapja van az Egyesült Államokban; minő eredmény, hogy a cikkem mindehhez megtalálta az útját!

De ezenfelül a munkásszövetség egy hatalmas rádióterjesztő berendezéssel is bír; az állomás jelzése WCFL, mely egy hónapos lapot is ad ki, a Radio Magasin-t; egy még hatalmasabb állomás állott épp szerkesztés alatt. Az elnök oly előzékeny volt, és kétízben adott nekem alkalmat, hogy a mikrofónba beszélhessek. Az első alkalommal Magyarországról általában beszéltem, földrajzi és történelmi, úgymint gazdasági viszonyairól. A második alkalommal a „magyarországi munkásviszonyok" volt a tárgyam. Erre nem voltam ugyan előkészülve, de a híres nagy angol lexikon, az „Encyclopädia Britannica" segélyével sikerült nekem ezen dologról egy kerek és megfelelő előadást összeállítani. Csodálatosan gazdag és alapos tartalma van az „Encyclopädiának", amiről később, előadásom ellenőrzése alkalmából meggyőződtem. Büszkék is az angolok tudósaik és szakférfiaik ezen hatalmas művére.

Még egy harmadik esetben is volt alkalmam a rádióba beszélhetni. Még pedig ugyancsak Chicagóban, a Daily News állomásán. E napilap a milliós város egyik legnagyobb lapja. Az ujság rádiós-osztályának főnöke egy igen kedves úrhölgy, akivel nagyon összebarátkoztam és aki több newyorki asszonynak ajánlott be, akik később igen nagy segítségemre voltak.

A amerikai nők legjelentősebb és legkedvesebb jellemvonásának egyike az, hogy mily készségesen és előzékenyen igyekeznek segíteni. Többször volt alkalmam irodákban, dolgozószobákban oly hölgyeket fölkeresni, akiket mások azon alapon ajánlottak nekem, hogy az illetők külügyi dolgok iránt érdeklődnek. És már néhány perc mulva, ha megértették, hogy mi járatban vagyok és mit akarok, elkezdettek különféle egyéniségeknek telefonálni az érdekemben, ajánlóleveleket diktáltak számomra és elláttak minden szükséges címmel és tudnivalóval.

Egy kedves úriasszony, ki egyszersmind nagy gyakorlatú, neves orvos is, még pedig több férfi, mint női beteggel, aki továbbá a női klubok egyik legelőkelőbbjének elnöke is, engem chicagói tartózkodásom idején a klub tiszteletbeli tagjává nevezett ki. Ez számomra nagy kiváltság volt, de még nagyobb előny is. A klubban ugyanis étkezde is volt, pihenő- és íróhelyiségekkel; az épület a város szívében feküdt, úgy hogy ott napközben mindent megtaláltam, amire szükségem volt és nem kellett estéig az Athletic-Clubba visszatérnem. És akkor láttam, mily fontos és szükséges dolog volna Budapesten is, központi fekvéssel, ily hasonló női klubot alakítani.

További emlékeimről majd máskor számolok be.

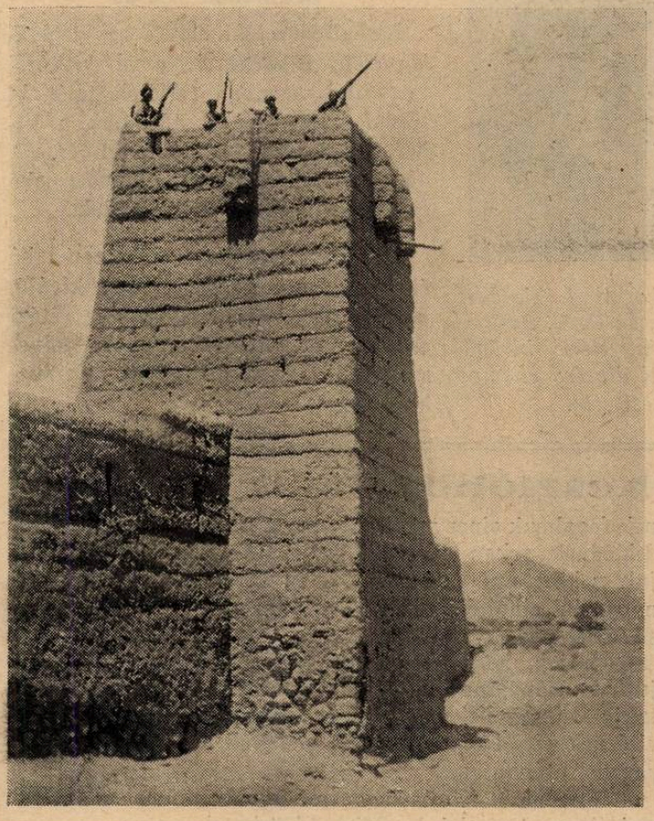

Érdekes erődítés az afgán-indiai határon

Az ördög alszik

Az ördög alszik... Burzsujka vigyázz,
A hangos jókedv, s a túl pőre tánc,
Még fölveri e bősz, rőtképű táncost,
Végy leplet, öltözz, ne izgasd a várost,
Sok itt a bús, mord, szomorú ember. —
Hát simulj össze szépen a keservvel.
Tedd el magad a jobb időkre,
Igaz, az ember egyszer él.
De lesz még szőlő, lágy kenyér,
Lehetsz te még kedvedre pőre.

Csínján, virágszál, lennél bár honi,
Vagy betelepült késő hebroni,
Végy leplet, — öltözz s idején a gyásznak,
Tartózkodóbbnak mutasson a látszat,
Sok itt a bús, a mord szomorú ember. —
Hát simulj össze szépen a keservvel,
Ölts feketét, légy szende méla,
Igaz, az ember egyszer él,
De lesz még szőlő, lágy kenyér!
Lehetsz te még kedvedre céda.

BÁRD MIKLÓS

HIREK

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
9 Hétfő	Alex. Cirill	Abigail	A hét elején a nap 7 óra 17 perckor kel és 17 óra 12 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 8 perckor kel és 17 óra 22 perckor nyugszik.
10 Kedd	Skolasztika sz.	Elvira	
11 Szerda	Mária lurdi mj.	Bertold	
12 Csütörtök	Szervita r. 7a.	Lidia	
13 Péntek	Ricci Kat. †	Ella	
14 Szombat	Bálint	Bálint	
15 **Vasárnap**	**D Farsang v.**	D Fausztin	

NEVEZETES DÁTUMOK

Február 9. 1849. Piski csata. Kemény, Czetz és Bem heves küzdelem után elfoglalták Puchner tizenegyezer emberével és negyven ágyújával szemben a piski hidat.

Február 10. 1745. A jászkúnok felszabadítása. Mária Terézia megengedte, hogy a jászkúnok 1000 lovas kiállításának kötelezettsége ötszázezer forint váltság fejében visszanyerjék régi szabadságukat.

Február 15. 1763. A hétéves háború befejezése. Mária Terézia megkötötte és aláírta a hubertsburgi békét s ezzel a Nagy Frigyes ellen folytatott háború befejeződött.

Kitüntetés

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy az Országos Vitézi Széknél a névmagyarosítási és egyéb anyakönyvi munkálatok elvégzésére alkalmazásban állott királydaróci *Daróczy* Zoltán levéltáros tisztviselőnek a Vitézi Rend megalakulása óta szakértelemmel, szorgalommal és odaadással teljesített szolgálatáért *elismerését* tudtul adják. A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *vitéz Vörös* Péter napidíjas altisztnek az Országos Vitézi Széknél tíz éven át teljesített hű és lelkiismeretes szolgálata elismeréséül a magyar *bronz érdemérmet* adományozta.

Vitéz Albrecht királyi herceg vadászaton

Egerfarmos községben egésznapos vadászaton vett részt vitéz *Albrecht* királyi herceg, *Mocsáry* Károly földbirtokos vadászterületén. A vadászatra hivatalos volt Heves és Borsod vármegye számos előkelősége. A vadászat után *vitéz Oláh* Gyula egerfarmosi földbirtokos adott vadászebédet a királyi herceg tiszteletére.

Olasz lap a magyar—osztrák-ellenes kisantantról

A római *Il Tevere* Bethlen István gróf bécsi látogatását és az osztrák—magyar barátsági szerződés aláírását kommentálva megállapítja, hogy annak mindkét fél részéről az igaz baráti szellem és szolidaritás ad komoly tartalmat, tehát nem szokványos papirszerződésről van szó. Ausztriát és Magyarországot egyformán elnyomja, független életük kifejlesztésében akadályozza a kisantant blokkja és csak Ausztria és Magyarország közös határa akadályozza, hogy a *három oldalról szorított Magyarországot megfojtsák*. Ma, miután Ausztria és Magyarország Róma segítségével kilépett az abszolút politikai alárendeltség állapotából, *főként gazdasági téren igyekeznek reá* nyomást gyakorolni.

Felállítják a 60-as ezred hősi emlékművét

A volt 60-as gyalogezred hősi emlékmű bizottsága ezelőtt egy évvel megkezdte a gyüjtést, hogy megörökítsék méltó emlékműben az ezred dicsőséges multját. Sikert aratott a gyüjtés s ma már ott tartanak, hogy *Wälder* Gyula műegyetemi tanár, építész tervei szerint elkészült az emlékmű, amelyet Egerben áprilisban lepleznek le nagy ünnepség keretében.

Az ezrednek érdekes története van. 1798-ban alakult meg. Előbb Lőcsén, majd Eperjesen volt s aztán végleg Egerbe költözködött és százhúsz éves fennállása alatt a „Wasa herceg 60. magyar gyalogezred" néven emlegették.

1809-ben az Aspern melett vívott nevezetes csatában Napoleon balszárnyát, az addig verhetetlennek tartott francia gránátosokat győzték le. A szabadságharc alatt a honvédséggel vállvetve küzdött a hősi harcokban az ezred.

A világháborúban is mindenütt a harci dicsőség babérkoszorúi fonták körül az ezred zászlaját. Vitéz *József* királyi herceg az ezred tagjaihoz intézett táviratában írta: „Boldogult atyám mindig büszkén vallotta magát e dicső ezred tagjának és a 60-asok az én vezetésem alatt minden csatában hősök voltak, akikre csak mindig könnyes szemmel tudok visszagondolni".

A sepsiszentgyörgyi földrablás

Szentkereszthy Béla báró, Háromszék vármegye képviselője, kihallgatást kért az udvari marsall útján a román királytól, hogy előadhassa a háromszékmegyei Árkos község és Sepsiszentgyörgy város agrársérelmeit. Az említett helyeken ugyanis a kisbirtokosok földjeit a katonai lövölde részére kisajátították és kárpótlásul most holdanként 2—3000 leit (60—90 pengőt) akarnak fizetni, holott e földek forgalmi értéke 40—50.000 lei.

Félelmes új fegyver

A *Daily Express* hírt ad az angol Vickers-gyár legújabb *hetvenöt milliméter kaliberű légi és tankelhárító ágyújáról*, amely egy perc alatt huszonöt, egyenként 15 font súlyú löveget függőleges irányban öt és fél, vizszintes irányban pedig nyolc angol mérföld távolságra lő ki és tüzelési köre 360 fok. Az új ágyú halálos biztonságú fegyver repülőgépek és tankok ellen. Motoros erővel vagy lovas előfogattal is szállítható és teljes súlya mindössze három és fél tonna.

Takamatsu japán császári herceg és Kikoku hercegnő megérkezése Budapestre

Ellenségeink kezén vannak a legnagyobb fegyvergyárak

A Rómában megjelenő *Giornale d'Italia* a leszerelés kérdéséről írva részletesen kimutatja, hogy Franciaország és a kisantant területén vannak a legnagyobb fegyver- és lőszergyárak Európában, így Creuzotban a Schneider-gyár és Csehországban a Skoda-gyár stb. Azt kérdezi ezután a lap, hogy a *franciák nézete szerint* mi lesz a leszerelésből? A leszerelést ugyanis a franciák úgy szeretnék végrehajtani, hogy Európában a katonai hatalmak rangsorát állapítsák meg. Az első helyet a hegemóniára törekvő Franciaország foglalná el katonai szövetségeseivel, a második helyet a *szabad államok*, amelyek kevéssé vannak felfegyverezve. mint például *Olaszország*, a harmadikat a *legyőzött országok*, amelyek a *békeszerződések katonai szolgaságában vannak;* a szerződések ugyanis Németországnak legfeljebb 100.000, Magyarországnak 35.000, Bulgáriának 30.000, Ausztriának 20.000 főnyi hadsereget engedélyeznek a tiszteket is beleértve. A „leszerelésnek" az a módja, melyet a franciák terveznek, nem a békét szolgálja, hanem kikerülhetetlenül meghozza az új háborút.

Angliában, a Lordok Házában is szóba került a leszerelés. *Dickinson* lord nyilatkozattételre kérte föl a kormányt a nemzetközi leszerelés haladása ügyében.

— A probléma — mondotta Dickinson lord— válságos ponthoz közeledik. A jövő évi leszerelési konferencia vagy bizonyos mértékű leszereléshez fog vezetni, vagy meghiúsul a mozgalom és végeredményben elkerülhetetlen lesz az újabb háború. A leszerelési szakaszok *legfontosabb pontjai* a békeszerződéseknek. A békeszerződések kétoldalú kötelme révén mindkét félnek teljesítenie kell az azokban vállalt kötelezettségeket. Az aláírók *erkölcsileg* is kötelesek megvalósítani a szerződésben bejelentett szándékukat, amely a legyőzötteket a békeszerződések aláírására bírta. Ez a kötelezettség kiterjed az Egyesült Államokra is, mert az általános leszerelést Wilson is fölvette tizennégy pontja közé és az Egyesült Államok részéről aláírt különbékébe fölvették a leszerelési szakaszokat is. A legyőzött országoknak kellett előbb leszerelni, de azzal a kikötéssel, hogy a többi hatalom követni fogja őket s ha ez nem történnék meg, akkor — *mint ahogy nem történt meg — a legyőzött nemzetek joggal követelhetik, hogy engedjék újból fegyverkezni.*

— Ezt az állapotot — folytatta beszédét Dickinson lord — nem lehet fenntartani az idők végéig. Aki ma Németországon, Magyarországon, vagy Ausztrián, vagy Bulgárián átutazik, bizonyára megdöbben a látottakon. A határ egyik oldalán katonaságnak jóformán semmi nyoma, a másik oldalon azonban hemzsegnek az állig felfegyverkezett csapatok, amelyek bármely pillanatban készek szomszédjaikra rohanni.

Egyhónapi fogház a himnusz énekléséért

Grüner László nevezetű pozsonyi kereskedelmi alkalmazottat egyhónapi fogházra ítélte a pozsonyi cseh bíróság az *„Isten áldd meg a magyart"* énekléséért. Grüner László Dévényből hajón utazott Pozsonyba, mivel pedig Dévényben kitűnő ribizlibort mérnek, a cseh köztársaság szabad polgárának kissé rózsásabb volt a kedve. Egyszerre csak a magyar himnuszt kezdte énekelni. A hajó utasai felfigyeltek, a jobbakaratúak meg figyelmeztették, hogy az ének miatt még baja is lehet.

— Nem félek senkitől — felelte —, hiszen ez a dal még senkit sem bántott... Ki tilthatja meg tehát nekem, hogy mit énekeljek?!

A nyári hajókalandra most a cseh bíróság ítélete adta meg a választ. A legérdekesebb a dologban az, hogy a nagyszombati származású Grüner László *tót* fiatalember, csak nagyon törten beszél néhány szót magyarul.

A ruténeket is elsikkasztotta a cseh népszámlálás

Kurtyák János rutén őslakos képviselő interpellációt nyujtott be a cseh kormányhoz a népszámlálásról. Az interpelláció szerint az 1921. évi népszámlálást sem hajtották végre lelkiismeretesen és igazságosan, mert a népszámláló biztosok már akkor is tömegesen írták be a ruténeket „csehszlovákokként". Majdnem kizárólag tót és cseh népszámláló biztosokat neveztek ki tiszta rutén községbe. Ugyanez történt a mostani népszámlálásnál. A népszámlálás előtt a rutén nemzeti tanács felhívást intézett a rutén néphez, hogy rutén nemzetiségünek vallja magát. Ez a felhívás megjelent a Ruszkij Visztnik egyik számában. A lapot azonban a cenzúra elkobozta és annak terjesztőit szigorúan megbüntette.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Február 8-tól 14-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: Földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Urbányi Jenő dr közgazdasági egyetemi tanársegéd felolvasása: „A tavaszi gabonavetőmagvak csávázásáról". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Chorin Ferenc dr, a GyOSz elnöke felolvasása: „A magyar gyáripar gazdasági jelentősége". 2. Magyar népmesék. — 5.10: „A debreceni kollégiumi kántus történeti fejlődése", Nagy Sándor kollégiumi tanár előadása. — 6.30: Szentiványi Kálmán konferánsza. — 7: Rácz Béla cigányzenéje. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Faust", utána Szabó Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Csermely Gyula novellái: „Aki tisztet nevelt a királynak", „Főispáni diplomácia". — 5.30: A m. kir. folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7.10: Keleti Lili zongorahangversenye. — 7.50: Népszínműelőadás a Stúdióból, utána gramofónhangverseny.

Kedd. 3.30: „Tündérvásár" meseórája. — 5: Zsindely Ferenc vadásznovellái. — 5.35: Gramofónhangverseny. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 6.55: „Az arcképművészet". — 7.30: Régi operettrészletek. — 9: Szonáta-est, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Szerda: 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: „A sebesség az ember, az állat és a gép világában". — 5: Zalai Szalay László dr novellái: „Bócsa", „A csősz". — 5.30: Szalonzenekari hangverseny. — 6.45: Olasz nyelvoktatás. — 7.20: Rádióamatőrposta. — 8: Magyar est. — 10.15: Magyar Külügyi Társaság előadássorozatában Kresz Károly németnyelvű felolvasása. „Die ungarischen Banken und das Ausland-Kapital, utána a M. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: A m. kir. földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása: „Borus Ferenc okl. gépészmérnök felolvasása: „A villamosáram alkalmazása a mezőgazdaságban". — 5.40: Egy óra könnyűzene. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7.15: Csányi Károly előadása. — 7.35: Békeffy-est. — 9: Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye.

Péntek. 4: Kovásznay Erzsi mesél a gyermekeknek. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.30: Hangverseny. — 6.15: „A háború vértelen fegyvere: a propaganda hadviselés", Nemes Erdős László előadása. — 6.40: Farkas Jenő cigányzenéje. — 7.40: Ernst Häckel németnyelvű előadása. — 8.15: A varsói Filharmóniai Társaság hangversenye, utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Szombat. 4: „A gyermek játékai", Meister Ferenc dr előadása. — 5: „Látomás a ködben", Kertész József felolvasása. — 5.30: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7: Kiss Menyhért novellái. — 7.30: Mándits szalonzenekar. — 8.30: Vidám apróságok. — 9.30: Felvidéki hangverseny, utána ifj. debreceni Kiss Béla cigányzenéje.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**

Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8, I. emelet 3

Telefon: Aut. 854-75

Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

Hárman farkasok

— Elbeszélés —

Írta **szalai Szalay László**

Az alföldi rétvilág nádifarkasai lassanként kivesznek. Mint ahogy kivész a ridegmarha, meg a bika, a nádifarkas létezésének velejárója. Az én gyermekkoromban még kórásztak nádifarkasok a pusztán; néha három-négy is összeverődve egy bandába, azonban ember ellen csak a legritkábban ha vetemedtek, mert a nádifarkas ereje nem állt arányban a — bunkósbottal...

Egyszer a kocsisunkat, aki téli alkonyatkor, lóháton jött vissza a városból — megkergették. De ha megállt volna, valószínűleg a farkasok szaladnak el!...

De ha kisebb is volt valamivel a nádifarkas, vadság, erőszakosság és furfang tekintetében nem maradt hátra erdei kollégájától.

Sok ijedtséget, meg kárt okoztak nekünk a farkasok, mert olyan erőszakosak, olyan szemtelenek és ravaszok voltak, hogy hiábavaló volt ellenük minden védekezés.

*

A ridegmarha künn telelt a szabadban. Nem messze a tanyától. Csak a fejőstehén meg a gyengeborjak voltak istállón.

Sok szekér szalmából, — valami lankás helyen — egy 80—100 méteres átmérőjű, méter magas szalmakört raktak; a kör belsejét is beszórták magasan szalmával — mert azon feküdt, meg azt is ette a ridegmarha —, így nevezték ezt a helyet téli szállásnak.

A téli szállás bejáratánál ékeskedett a nádból rakott, csúcsban végződő pásztorkunyhó. Ahol a soros pásztor szolgálat után lepihent.

A soros pásztor — éjszaka lóháton — töltött fegyverrel kerülgette a téli szállást; cimborája meg — mert ketten voltak — ott aludt, kéznél a kunyhóban.

Négy elvadult komondor tartozott még az őrséghez, olyanok mind, mint a vadállat...

*

Nekiveszekedett, akasztanivaló téli alkonyat volt... Esett a hó és fújta a szél, szintúgy harsogott...

A komondorok nyakára felcsatolták az örveket; az ujjnyi hosszú, hegyes szögekkel kirakott, tenyérnyi széles bőrnyakravalókat, hogy a torkukat a farkasok ki ne téphessék...

Ahogy teljesen bealkonyult, megjött a segítség. Jött Szuhay a tanyából, meg még harmadmaga... Szuhaynál puska, a két béresnél meg vasvilla...

Öten voltak már.

Szuhay átvette a parancsnokságot, mert ő anélkül is első ember volt: kivénhedt béresgazda, tapasztalatokban gazdag öreg pusztalakó...

Elsőbben is a téli szállás négy sarkán négy máglyatüzet rakatott. Aztán minden két tűz közé odaállított egy-egy embert. Kit puskával, kis vasvillával. Egyik ember a másiktól nem volt távolabb 30 lépésnél és köztük még egy-egy máglya is égett.

Van-e a világnak az a farkasa, amelyik ide betör?

A tüzet Szuhay rakta, közben meg körben járkált és a komondorokat — amelyik közül akármelyik megbírkózna 5—6 farkassal — beleuszította az éjszakába...

*

Hárman valának... Nedves volt a szemük, görhes a hátuk és ködöt fújtak...

Egy nagy, sötétszőrű, lomposfarkú elől és két kisebb, világos bundás mögötte...

Ültek a dombon; mereven, mozdulatlan... mintha faragott kőből lettek volna... S a két szemük ragyogott, mint a karbunkulus...

Nézzétek a nagy tüzet, amit a téli szállás körül raktak, tiszteletükre...

Egyszer csak az öreg — amelyik legelől ült — lassan fölemelte a fejét az égnek és meggondoltan, nyugodtan, behúnyt szemekkel, beleüvöltött az éjszakába...

Amint megérkezett a hang, ijedten ugrott fel fektéből a ridegmarha. Egymáshoz bújtak a kör közepén, kifelé fordított farral, a komondorok meg kirohantak a hang irányába az éjszakába...

— Emberek! — ordította Szuhay — kerülgetnek a besték! Amint meglátjátok, szúrni vagy lőni, nehogy beugorjanak a karikába!

A görhes, vén farkas üvöltött még egyet, aztán fölkelt, szint mosolyogva és két társával olyan helyre ment, ahonnét a szél bundájuk undorító szagát behordta a téli szállásra.

A szimatot vett jószág megveszekedett a rémülettől. Bottal, meg ostorral kellett visszaverni őket, hogy szét ne rohanjanak a téli szállásról.

A farkasok észrevették a zavart, amit keltettek s vad üvöltésbe fogtak.

Most jött aztán Szuhay. Négy eszeveszett komondorával kirohant görhesék ellen az éjszakába.

Azok ravaszkodva hátráltak, mert hiszen gyenge bőrben voltak. Szuhay meg űzve, kergetve őket, mindenütt a nyomukban...

Egyszer csak az öreg — anélkül, hogy Szuhay vagy az ebek észrevehették volna — otthagyta stratégiázni a másik kettőt, ő meg egy kanyarodással villámgyorsan visszavágott a téli szálláshoz, egy pillanat alatt beugrott a körbe, ráugrott az összebújt marhák hátára, ordított, szabdalt, mart, jobbra, balra s a másik szempillantásban a holtra rémült jószág embert, tüzeket legázolva, bömbölve rohant széjjel az éjszakába...

Csak ezt akarta. A beste féreg csak ezt akarta. Aztán rohant ész nélkül ő is a marhákkal!...

*

Hajnalban három szétmarcangolt borjút szedtünk össze.

Kedvelt télisport Svédországban. Vitorlás korcsolyázó nő

MEZŐGAZDASÁG

Gombatermesztés

Írta vitéz Szabó István

a m. kir. kertészeti tanintézet zöldségtermesztési tanára

Piacainkon található sampinyón gombát az év minden szakában lehet termeszteni, azonban oly időben hozzuk nagyobb mennyiségben a forgalomba, amikor a vadon előforduló és termő gombák az értékét nem rontják. Értékesítés szempontjából legelőnyösebb a tavaszi és késő őszi, téli hónapokban való gombatermesztés, mert ily időben a szabadban szedhető gomba nem befolyásolja ennek értékét. Eddig még nagyon kevesen foglalkoztak a gombatermesztéssel, pedig ha a szükséges tudnivalókkal, termesztési dolgokkal tisztában vagyunk, érdemes a vele való foglalkozás, mert biztos jövedelmet hoz. Vannak olyan helyek, illetve helyiségek, amelyek a gombatermesztés céljára alkalmasak és ma még ezek üresen állnak. Ilyen jó helyiségek a kőbányák üregei, földalatti folyosói (pl. Nagytétény, Budatétény) azután Kőbánya nagy boros pincéi, amelyek legjobban felelnek meg erre a célra; felhasználhatók még ezenkívül lakóházak pincéi, üvegházak polcai alatt lévő helyek és erre a célre készített vermek. Akinek tehát módjában van ilyen megfelelő helyiséget kiválasztani, kisebb méretben próbálkozzék a sampinyón termesztéssel és ha azután sikerül, a nagyobb beállítástól se riadjon vissza. A nyugati államokban, különösen Páris környékén, igen sokan foglalkoznak a gomba nagybani termesztésével és ez tisztességes megélhetésüket biztosítja is; ma már, hála Istennek, nálunk is láthatunk egyes nagyobb gombatermő telepeket. A kalap hártyája szerint három változatot különböztetünk meg: van fehér, barna és szürke csiperke. A fehér a legkedveltebb, legfinomabb, a termesztése is a legjobban felkarolt. Ezt úgy a konzervgyárak, mint a piac legjobban kedvelik és a csomagolást is jól tűri. A barna élénk fejlődésű, nagy kalapokat fejleszt, jó termésről biztosítja a termesztőt főleg súlyos volta miatt. A szürke hártyájú szintén megfelelő, azonban kevésbé közkedvelt.

A gomba termesztése eltér a többi növény termesztésétől. Szaporítása mycelium és spórák által történik. Hogy a gombatermesztés mindenkor sikerhez vezessen, a következő dolgokat kell szem előtt tartanunk: 1. minden tekintetben alkalmas helyiséget válasszunk ki erre a célra; 2. a trágyát gondosan készítsük elő; 3. csakis megbízható helyről beszerzett csirával dolgozzunk.

A helyiség kiválasztásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az lehetőség szerint állandó hőmérsékletű, 12—16 fok Celsius legyen. A magasabb hőfokkal bíró pincében gombatermesztés nem járhat sikerrel, mert a melegben a gomba hamar felnyílik, kalapja, tönkösszekötő hártyája szétnyitva, már nem szolgáltat értékes árut. Alacsonyabb hőmérsékletű helyiségben pedig nem fejlődik. A helyiségnek *sötétnek és szellőztethetőnek* kell lennie. A nedves, salétromos, dohos helyiségek gombatermesztés céljaira nem alkalmasak. A fentemlített jó tulajdonságok mellett még könnyen megközelíthetőnek is kell a helyiséghez lenni, mert a kacskaringós, nehezen hozzáférhető pincébe való trágyahordás stb. az üzemköltségeket növeli. Éppen azért nem tartom jónak példának okáért Budapesten, az I. kerület (Vár) régi bérházainak pincéit, amelyek talán az előbb elmondott feltételeknek meg is felelnének, de a hozzáférés nagyon körülményes lenne. Ebből a szempontból kiválóan alkalmasak a kőbányák üregei, ahol azután a trágyaszállítás sem ütközik nehézségekbe. Az alkalmas helyiséget a beállítás előtt mindenesetre fertőtleníteni kell, melyet meszeléssel, négyzetméterenként körülbelül 30 gramm kénpor segítségével érhetünk el. Ha több kultúrát óhajtunk beállítani, ajánlatos a helyiség padlóját (ami legtöbbször föld) 2—3 cm vastagon lekaparni. Ezen munkánk elvégzésével a védekezésnek is eleget teszünk.

Fontos tudnivaló, hogy a sampinyón legjobban tenyészik a lótrágyában. Erre a célra tehát egészséges, jól etetett ló trágyája használható fel, amely szalmaalmot kapott. A területünk nagyságához mérten összegyüjtött istállótrágyát, amikor már bomlásnak indul, kezelés alá vesszük és előkészítjük gombaágy berakására. A trágyának nem szabad sem túl melegnek, tehát teljesen frissnek, sem ammóniákban bővelkedőnek, sem pedig nagyon szalmásnak és túlérettnek lennie. Az istállóból kikerült trágyát, amely már 10—14 napig kupacokban volt, közel hordjuk ahhoz a helyiséghez, ahol a gombatelepítést végezni óhajtjuk. Itt körülbelül egy méter magas és 120 centiméter széles, tetszésszerinti hosszúságú kupacokat készítünk, amelyeket (ha a trágya nem volt elég nedves) beöntözünk. Három—négy napi állás után, amikor a kupac gőzölögni kezd, a trágya forgatásához, előkészítéséhez kell hozzáfogni. Az előkészítés nyáron szabadban végezhető, ellenben késő ősszel és télen mindenesetre tetőt húzunk az elkészítendő trágya fölé, nehogy a bőséges csapadék (eső, hó stb.) a trágya minőségét tönkretegye. A kupacok forgatása úgy történjék, hogy a belső része kivülre, a külső része belülre kerüljön. A forgatásnál minden idegen anyagot, legyen az kő, rongydarab, durva szalmacsomók stb. eltávolítjuk. A forgatást a trágya melegségétől

Őszi vetésekre fejtrágyául a szőlőnek már nyitáskor

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ

MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA

Budapest, VII, Csengery-utca 22

A csilisalétromot nem a reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá

tesszük függővé; naponként, kétnaponként ismételjük és folytatjuk körülbelül 3—4 hétig. Ezen idő alatt a kezelt trágya sötétesbarna színű, kellemes szagú, nem nedves, egyenletesen átért trágyává változik, amely gombaágy berakására teljesen alkalmas. Forgatás azért ajánlatos, hogy belőle a fölöleges ammóniák elillanjon és egyenletes érést érjünk el. (Folytatjuk)

A vámőrlési tanusítványok

A gabonaárak további esése nyomán mindinkább előtérbe nyomul a gondolat, hogy a gabonatermelő gazdák részére újabb segélyt kell juttatni. A kormány legutóbb az egységespárt elé vitte a kérdés eldöntését, nyujtsanak-e a gazdáknak újabb segítséget s ha igen, milyen formában történjék az? Az általános vélemény az volt, hogy a segítségre szükség van. Fedezet azonban, amint azt a pénzügyminiszter az értekezleten kifejtette, a költségvetésben erre a célra nem található. Máskép nem lehet a fedezetet megtalálni, mintha az ezután forgalomba kerülő búzát újabb adóval terhelik meg. Kiszámították, hogy még körülbelül 3.5 millió métermázsa olyan búza van a gazdák kezén, amely a kereskedelmi forgalomba fog kerülni. Ha erre adót vetnek ki, akkor ebből 18—20 milliót be lehet venni, amelyet azután szétosztanának a gazdák között.

A lisztforgalmi adó beszedése a kereskedelmi malmoknál történne. Minthogy azonban így körülbelül hatpengős különbözet adódnék a kereskedelmi malmoknál és a vámmalmoknál őrölt búza között, félő, hogy az őrletők elkerülnék a kereskedelmi malmokat, mindenki a vámmalmoknál őrletne és azután megindulna a batyuzás a falu és a város között s végeredményben nem gyűlne be az az összeg, amely a gazdák megsegítésére szükséges. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha a vámmalmokat is ellenőrzik és behozzák az őrlési tanusítványt. Ha feltesszük, hogy minden gazda 18 métermázsa lisztet őröltet ki évenként a maga céljaira és ennek a felét az őszi kampányban már kiőröltette, akkor 9 métermázsában kellene megállapítani azt a mennyiséget, ami még nem tartoznék az új adó alá. Igaz, hogy a vámmalmok ellenőrzése sok vexaturával jár, de vagy ezt kell vallani, vagy pedig el kell ejteni azt a tervet, hogy a lisztforgalom újabb megadóztatásából alapot teremtsünk a gazdák megsegítésére. Nem lehetne ugyanis olyan könnyelműen eljárni, hogy a gazdák között kiosszuk a segélyt, a pénz viszont nem gyűlik be. Pedig ez nagyon valószínű volna, ha nem ellenőrzik a malmokat.

Azt mondhatná valaki, hogy inkább a földadó csökkentésével oldják meg a kérdést. Az államháztartás azonban amúgy is rosszabb helyzetben van, mint azelőtt, az adók nem folynak be úgy mint azelőtt és ilyen körülmények között újabb adóelengedésre nem lehet gondolni. Mikor bevezették a boletát, ennek a költségeit részben a tea és a kávé vámjának az emeléséből, a dohányáru megdrágításából fedezték. Ezeket az intézkedéseket egészítette ki a posta- és telefondíjak megdrágítása, amit régebben elhatároztak, de csak legutóbb vittek keresztül. Ezek az áremelkedések az egész fogyasztóközönséget sujtják, a mezőgazdaság javára.

Nyilvánvaló, hogy újabb ilyen emelésekhez folyamodni nem lehet, hiszen már a postai drágításokat is tiltakozással fogadták a kereskedelmi és ipari érdekeltségek. Ha azonban újabb emeléseket nem bír el a közönség, hogyan fogja elbírni a lisztforgalmi adó felemelését? — kérdezhetné valaki. Erre azt lehet válaszolni, hogy a búzaár a boletta bevezetése óta 6 pengővel szállt lejjebb, a fogyasztást tehát ezzel a 6 pengővel meg lehet terhelni, anélkül, hogy akár a liszt, akár a kenyér árában drágulásnak kellene bekövetkeznie. A fogyasztás nem jár rosszul, a helyzet olyan lesz, mintha a búza hatpengős áresése nem következett volna be. Nyilvánvaló, hogy a búza ára olyan abnormisan alacsony, hogy a fogyasztás magasabb búzaárakat is kibírna, sőt az volna a normális helyzet, ha legalább a termelési költségek nívóján állanának a búzaárak.

Könyvismertetés

Mezőgazdasági Üzemtan. Írta *Reichenbach* Béla dr, a közgazdaságtudományi kar nyilv. r. tanára.

I. rész, első kötet: „A mezőgazdasági termelés alapkellékei és ezek üzemszervezési vonatkozásai." Ára 10 pengő. „Pátria" irod. váll. és nyomdai r.-t. kiadása, Budapest, IX., Üllői-út 25.

A mezőgazdasági üzemtan a jövedelemszerzés tudománya. Arra tanítja a gazdát, hogy miként kell a mezőgazdasági üzemet úgy megszervezni, hogy ne csak több termést, de több jövedelmet is szolgáltasson.

A munka most megjelent első kötete a mezőgazdasági termelés alapkellékeit, az alaptőkét képező földbirtokot, a földbirtok felszerelését, az úgynevezett üzemi tőkét és a mezőgazdasági munkaerőt tárgyalja.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. E héten nem voltak olyan nagymérvű változások a piacon, mint a mult héten. Az alaphangulat azonban továbbra is kedvező maradt, bár az áremelkedések mértéke csupán néhány fillér. Búza 5—10, rozs 25, tengeri 20—30, búzakorpa 5—10 fillérrel drágult. Folytatódott a zab áresése, azonban itt is csak 10 filléres eltolódásról van szó. A forgalom változatlanul csendes. Hivatalos árfolyamok. Búza 77 kg-os, származás szerint 13.65—13.95; 78 kg-os, származás szerint 13.80—14.10; 79 kg-os, származás szerint 14.00—14.50; 80 kg-os, származás szerint 14.05—14.65; 81 kg-os, származás szerint 14.10—14.75; rozs 10.10—10.20; takarmányárpa 15.00—16.25; sörárpa 17.00—22.50; zab, minőség szerint 18.50 19.40; tengeri, származás szerint 11.90—13.50; búzakorpa 10.40—10.50 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. A forgalom élénk. Árak: marhahús 160—340; borjuhús 200—460; sertéshús 160—320; zsír 158—172; teatojás 12—13; főző és apró 10—11; teljes tej 26—32; tejfel 140—200; teavaj 320—380; tehéntúró 40—100; fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—30, gazdakenyér, félbarna 30; bab 28—100; lencse 36—100; vöröshagyma 10—12; fejeskáposzta 26—36; kelkáposzta 30—64; karfiol 60—90; rózsaburgonya 14—24, Ella 10—14, közönséges 8—12, tisztított paraj 60—100; savanyúkáposzta 24—36; alma 60—180; körte 100—360; naracs 60—100; mandarin 80—120 fillér.

Takarmányvásár. A kínálat bőséges, a kereslet vontatott. Árak: rétiszéna IIa 7.00—7.50; IIIa 5.00—6.75; muharszéna 7.00; lucernaszéna 10.00—11.00; lucerna- és szénakeverék 8.50; zabosbükkönyszéna 8.50; lucerna- és zabtakarmánykeverék 9.00; alomszalma 2.40—4.50; zsuppszalma 4.00 pengő métermázsánként.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat változatlan. Felhajtás 647. eladatlan 362 drb. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 113—118, Ia közép 113—114, szedett, közép 112—116, szedett, könnyű 106—112, szedett, silány 92—106, Ia öreg, nehéz 110—112, szedett, öreg IIa 92—106 fillér élősúlyban kg-ként.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: Lágymányos 14-37

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Aut. 204-37

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetiti:

Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMÜ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

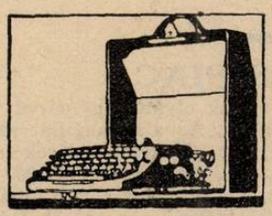

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarom tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron **18 havi részletfizetésre** is szállitom a Rendtársaknak és hozzátartozóiknak.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot rendtársi készséggel

Telefon: Aut. 212-85, Aut. 218-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

TURUL bőrkesztyűgyár

PÉCS

Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI

Ajánlja elsőrendü bőrkesztyü-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve

Katonai intézetek és iskolák állandó szállitója

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350—90**

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemü érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — **Magas tojáshozamra, színre, alakra** gondosan kitenyésztett, **elsőrendü, tisztavérü** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:
Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és böröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Böröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

„Vászonféle — bizalom dolga"

Ezuton is tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és üzletbarátaimat, hogy **február hó 1-én**

üzletemet áthelyeztem

IX, Ferenc-körút 20. szám alá, ahol ezentúl férfi-, női és gyermekfehérnemü-varrást is vállalok.

Saját készitményü fehérneműimet vitéz bajtársaimnak kiváló minőségük és olcsóságuknál fogva bátorkodom ajánlani. Hozott anyag feldolgozását is vállalom.

vitéz Kiss Lajos
textilkereskedő

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 7. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 FEBRUÁR 15

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Vitézi bál

A vitézi bál minden évben egyik legnevezetesebb eseménye, legmegragadóbb színfoltja a báli szezonnak. Szinte hagyományos erővel ragadja meg a jobblelkű honleányok és hazafiak szívét, magyar ritmust, magyar színt, magyar hangulatot jelent egy nagy világvárosban. A jó öreg peleskei nótárius, ki valaha oly megbotránkozással szemlélte egy idegen érzésű közönség idegenes báljait, bizonyára felvidulna és otthon érezné magát, mert magyar tradiciók ébrentartása, magyar tánc, kedv, köntös csillogása még a legszomorúbb korokban is jogosult. Fenn kell tartani a mult sírva-vígadó szellemét egy jobb kor számára. És ezt a hivatást a Vitézi bál fényesen betöltötte mint mindig, ebben az esztendőben is.

*

Ragyogó fényesség ömlik el a Pesti Vigadó hatalmas előcsarnokában. Alig mult még féltíz, de a délszaki növényekkel díszített márványos csarnokban egyre színesebb forgatagként zsibong a gyönyörű női estélyi ruhák, kitüntetésekkel borított attilák és dolmányok, valamint a frakkok egész sora. Szemben az emeletre vezető márványlépcső sor két oldalán a különböző korszakok magyar katonai egyenruhába öltözött, délceg legények állanak sorfalat kivont karddal s közöttük áramlik felfelé a legelőkelőbb és legpatinásabb magyar vigalomnak, a *vitézek báljának* közönsége. A főlépcsővel szemben levő szoborfülkében gyönyörű élőkép alakjai várakoznak. A szimbolikus élőkép a *megvédelmezett otthont* jelenti, a magyar ruhába öltözött asszony és gyermekek a tüzelésrekész gépfegyver mögött ülő géppuskás és rohamsisakos gránátvető honvéd oltalmában pihennek. A meglepetés és tetszés moraja zúg végig a felfelé áradó tömegen, amely mindegyre megakad, mert akik az élőkép elé érnek, kénytelenek egy pillanatra megállni, hogy gyönyörködjenek a bálrendezőség e megható és kedves ötletén. Tovább ha-

Csoportkép a vitézi bálról

ladva a lépcsőn, feljutunk az emeletre, amelynek nagytermében már elhelyezkedett *Fricsay* Richárd főzeneigazgató, a Mária Terézia nevét viselő 1. honvéd gyalogezred zenekarával, továbbá a terem délnyugati sarkában a cigányzenekar. A terem északi végét foglalja el az ugyancsak délszaki növényekkel díszített hatalmas emelvény, amelyen majd Magyarország Kormányzója és felesége, továbbá a bál katonai és polgári előkelőségei foglalnak helyet. A bál díszelnöke ezúttal vitéz *Tabajdy* Kálmán. ny. gyal. tábornok, elnöke vitéz csiktaplóczai *Lázár* Domonkos ny. tábornok, székkapitány, háznagya vitéz *Guilleaume* Árpád ny. altábornagy, a házigazdák vitéz *Benárd* Ágoston ny. miniszter és vitéz *Csicsery-Rónay* István ny. alezredes. A nagyszámú rendezőgárda élén *Bajor* Ferenc alezredes ü. v. alelnök és vitéz *Bányay* Géza ny. alezredes főrendező tevékenykedett.

A megjelent díszes közönség között ott voltak közéletünk vezető egyéniségei, katonai és polgári előkelőségek igen nagy számban. Ott volt vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter, vitéz *Kárpáthy* Kamiló gy. tbk., a honvédség főparancsnoka, *Vértessy* Sándor a kabinetiroda főnöke, *Oxilia* olasz katonai attasé, a tábornoki kar tagjai közül igen sokan, mint vitéz *Hadffy* ny. gy. táb., *Vogt* Waldemár altbngy., vitéz *Rapaich* altbngy, *Takácsy* altbngy, vitéz báró *Than* ny. altbngy., vitéz *Nánássy-Megay* altbngy és sokan mások. Megjelentek a Vitézi Rend összes törzskapitányai, élükön vitéz tiszabeöi *Hellebronth* Antal nyug. tüzérségi tábornokkal. továbbá a székkapitányok.

Este tíz órára úgyszólván egészen megtelt már a hatalmas fehér márványcsarnok, csupán a terem közepén marad nyitva egy hosszú sáv, Rákóczi korabeli hajduk és Bocskay-huszárok sorfala között. Ünnepélyes csönd és sejtelmes várakozás üli meg a fényben úszó termet. Tíz óra 20 perckor suhan a kormányzósági gépkocsi a Vígadó épülete elé, az előcsarnokban felállított kürtösök szájukhoz emelik hangszereiket s a következő pillanatban a kürtök ünnepi harsogása közepette lépett az előcsarnokba *vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, a vitézek főkapitánya,* feleségével és szűkebb környezetével.

„A háború". Élőkép a vitézi bálon

Egy apród lép elő, aki bíborpárnán báli emléket nyujtott át a Főméltóságú Asszonynak. Lelkes szeretet és tiszteletteljes hódolat csillant meg a szemekben s a zengő harsonák szakadatlan rivalgása közepette indul meg a Kormányzó és kísérete a lépcsősor felé, elől vitéz *Koós* Miklós első szárnysegéddel, míg a kormányzói párt a törzskapitányok és a bálbizottság tagjai követik. A lépcső fordulójánál tárul szemünk elé a gyönyörű élőkép, amely a háborút ábrázolja. Az élőkép az országos Tisztikaszinóban lévő háborút ábrázoló falfestmény mása, melyet *Gyuth* Nándor rendezett igen hatásosan. Az élőképben *Schmeizl* Irmus, *Paraszthy* Lea, továbbá Rafaelly Győző, Lippay István, Bartovics Ernő vállpaszom. viselésére jogosult őrvezetők, Vincze Bözsike és Deák Ferike szerepeltek.

A Főméltóságú Úr látható tetszéssel nézi az élőképet. A menet felérkezik az emeletre, a katonazenekar a Himnusz hangjait intonálja s a következő pillanatban feltünik a Kormányzó energikus alakja s a kormányzóné gyönyörű ezüstös feje a bálterem ajtajában, hogy kíséretükkel az emelvényen lévő helyeikre vonuljanak.

Csodálatosan szép képet nyujt most a díszes emelvény!

A Főméltóságú Urat és nejét a közéleti előkelőségek, egyházi, polgári és katonai méltóságok, fővédőasszonyok és védőasszonyok üdvözlik, ezek soraiban a kormány, a felsőház és képviselőház tagjai foglalnak helyet, mellettük ott találjuk: báró dr *Wlassics* Gyuláné, *Almássy* Lászlóné. gr. *Bethlen* Istvánné, vitéz *Kárpáthy* Kamilóné, vitéz *Hellebronth* Antalné, vitéz *Gömbös* Gyuláné, *dr Beöthy* Lászlóné, *Bud* Jánosné, *dr Bezegh-Huszágh* Miklósné, *vitéz Schamschula* Rezsőné, *Károlyi* Gyuláné, gróf *Klebelsberg* Kunóné, vitéz *Adorján* Ágostonné, gróf *Apponyi* Károlyné, dr *Ambrózy* Gyuláné, vitéz *Barabás* Emilné vitéz *Bayor* Ferencné, vitéz *Bartha* Károlyné, vitéz *Barcy* Gáborné, vitéz *Bénárd* Ágostonné, vitéz *Barczaújfalussy* Egonné, vitéz *Barcsay* Ádámné, vitéz *Bányay* Gézáné, vitéz *Bernátsky* Kornélné, vitéz *Benkő* Béláné, *Bogáthy* Józsefné, vitéz *Barsy* Józsefné, vitéz *Burza* Árpádné, vitéz *Bartha* Lászlóné, *Bolváry* Andorné, *Balogh* Gyuláné, özv. *Bobory* Györgyné, *Bottlik* Istvánné, dr *Börtsök* Andorné, ragályi *Balassa* Karolin bárónő, Bánó Istvánné, Berzsenyi Sándorné, Békássy Endréné, dr Buzáth Jánosné, vitéz Czékus Zoltánné, özv. vitéz Görgey Károlyné, vitéz Csicsery-Rónay Istvánné, vitéz Császy Józsefné, vitéz Derényi Emilné, vitéz Doroghy Samuné, vitéz Denk Gusztávné, vitz Diószeghy Gáborné, vitéz Deschán Benőné, vitéz Dienes-Oehm Tivadarné, Des Escherolles Kruspér Gilbertné, özv. Dagányi Sándorné, vitéz Draskóczy Istvánné, vitéz Éber Béláné, Erdélyi Mihályné, Fábián Istvánné, vitéz Füleky Dezsőné, vitéz Falussy Jenőné, vitéz Fejes Kálmánné, vitéz Felszeghy Ferencné, Fegyveres Sándorné, vitéz Galántay Tivadarné, vitéz Görgey Miklósné, dr Gorove Lászlóné, vitéz Guilleaume Árpádné, Gárdonyi Pálné, vitéz Holényi Jánosné, vitéz Horváth Mártonné, vitéz Horváth Imréné, vitéz Horváth Gyuláné, vitéz Hellebronth Gusztávné, gróf dr Khuen-Héderváry Sándorné, báró Haupt-Buchenrode Istvánné, vitéz Igmándy-Hegyessy Gézáné, vitéz dr Jancsó Istvánné, vitéz Juhász Lászlóné, Jakabffy Jenőné, Kiss Gézáné, vitéz Kovács Béláné, vitéz Kozma Ferencné, vitéz Kary Béláné, vitéz Kiss Károlyné, vitéz Keresztes Fischer Lajosné, vi-

A díszemelvény a vitézi bálon. A Kormányzó úr és neje, a Kormányzó úrtól jobbra gróf Bethlen Istvánné, vitéz Kárpáthy Kamillóné, a Kormányzó úr mögött vitéz Gömbös Gyula honv. miniszter

téz Kricsfalussy Vilmosné, vitéz Károly Sándorné, vitéz Kozma Miklósné, vitéz Kállay Andrásné, vitéz Kristóffy Gézáné, vitéz Kereszténységethy Kálmánné, Kopácsy Istvánné, gróf Károlyi Lászlóné, vitéz Kovács Béláné, báró Kornfeld Móriczné, vitéz Kutassy Ignácné, báró Kohner Adolfné, vitéz Kárpáthy Tiborné, Kacskovits Zoltánné, Köpesdy Elemérné, dr Lukács Gézáné, vitéz Lengerer Jánosné, vitéz nemes Lupkovich Miklósné, vitéz Lenky Jánosné, vitéz Lipcsey Mártonné, vitéz Nemes László Miklósné, vitéz Lázár Domonkosné, vitéz Lovass Ferencné, Lázár Benőné, Lipóczy Norbertné, vitéz lovag Metz Rezsőné, vitéz Módly Zoltánné, vitéz Marschalkó Kornélné, vitéz Móricz Kálmánné, vitéz nemes Magasházy Lászlóné, Metternich Paula hercegnő, báró Mihályffy Ernőné, vitéz pávai Mátyás Sándorné, dr Mattyasovszky Miklósné, vitéz Markóczy Antalné, herceg Montenuovo Antalné, herceg Montenuovo Nándorné, báró Mailot Nándorné, vitéz Németh Lajosné, vitéz Németh Károlyné, vitéz Nagy Sándorné, vitéz Nagy Pálné, gróf Nemes Jánosné, vitéz Osváth Zoltánné, báró Prónay Györgyné, vitéz Pallay Rezsőné, vitéz Pongrátz Bartha Ernőné, vitéz Pados Andrásné, őrgróf Pallavicini Alfrédné, vitéz Párnitzky Jenőné, vitéz Pacor Józsefné, vitéz Peterdy Ödönné, vitéz Rétay Oszkárné, vitéz Rapaich Richardné, vitéz Rátz Jenőné vitéz Revitzky Lászlóné, özvegy Ragályi Gyuláné, Renfer Gusztávné, vitéz báró Rosner Istvánné, Rozmanith Antalné, vitéz Raics Károlyné, vitéz Rátvay Imréné, vitéz Révy Kálmánné, vitéz Sólyomváry Kálmánné, vitéz Szallay Istvánné, vitéz Sibrik Sándorné, vitéz Somorjay Jenőné, vitéz Somogyi Pálné, vitéz Somkuthy Józsefné, vitéz Sáfrány Gézáné, vitéz Sipos Árpádné, vitéz dr Shvoy Kálmánné, Stech Ferencné, Schuller Guidóné, Sarkady N. Istvánné, özv. báró Solymossy Ödönné, Satzger Pálné, vitéz Schönner Odilóné, gróf Serényi Lászlóné, br. Sennyei Miklósné, vitéz Szotyory Nagy Gyuláné, vitéz Szomor Aurélné, vitéz Szentkárolyi Pálné, vitéz Szilárd Zoltánné, vitéz nemes Szinay Béláné, vitéz Szeghő Béláné, vitéz Szabó Sándorné, vitéz Szobotich Emilné. báró Sardagna Jánosné, vitéz Szepessy Aladárné, gróf Széchenyi Gyuláné, gróf Teleki Tiborné,, vitéz Takátsy Györgyné, vitéz Tihanyi Szilárdné, vitéz Toókos Gyuláné, Tomcsányi V. Pálné, Téglássy Andrásné, báró Tunkl Ferencné, báró Than Károlyné, dr Tomcsányi Kálmánné, dr Thurner Mihályné, Tóth Béláné, Újhelyi Józsefné, vitéz Vasváry Lászlóné, vitéz Vitányi Dezsőné, Vitéz Árpádné, Vétoz Attiláné, Váczy Jánosné, Vladár Gáborné, dr Wenckheim Jenőné, Weszely Tiborné, Wolff Lajosné, ifj. báró Waldbott Bassenheim Frigyesné, Weidinger Dezsőné, báró Zichy Rubidó Jánosné, gróf Zichy Meskó Jakabné, vitéz Zalán Antalné, Zsóry Györgyné, vitéz Zalay Józsefné, gróf Zichy Ödönné.

Tánccsoport a vitézi bálon, középen Hungária alakja

Zichy Rubidó Jánosné, gróf Zichy Meskó Jakabné, vitéz Zalán Antalné, Zsóry Györgyné, vitéz Zalay Józsefné, gróf Zichy Ödönné.

Alig hangzanak el a Himnusz végső akkordjai, tizenhat magyar ruhás leány halad az emelvény elé, akik Magyarország különböző népviseleteinek ruháiban a katonazenekar által játszott Liszt rapszódia hangjaira tüneményesen, szép magyar táncot lejtenek. A közönség szünni nem akaró lelkesedéssel fogadja az Operaház balettcsoportjának e bájos jelenetét, akiknek táncát nyomon követi egy újabb menet. Nyolc Rákóczi-korabeli apród sorfala között Hungária szimbólikus alakja és egy magyarruhás zászlótartó vonul fel, megállnak a díszemelvény előtt, Hungária átveszi a háromszínű lobogót s nemes büszkeséggel áll a ragyogó fényben.

Felejthetetlen szépségű jelenet, a közönség nem tud betelni a gyönyörűséggel.

Hungária és kisérete, valamint a balettkar kivonul s a Kormányzó megadja a jelt a tánc megkezdésére.

Kóczé cigányzenekara rázendít a vitézek tüzes, lelkes csárdására:

„Vitézek legények . . .“

s a következő pillanatban kiperdülnek a terem közepére a következő párok:

Gróf *Bethlen* Istvánné—*vitéz Szinay* Béla tábornok. vitéz *Kárpáthy* Kamillóné—vitéz *Bayor* Ferenc alezredes, vitéz *Szinay* Béláné—vitéz *Madaras* Béla alezredes, vitéz *Igmándy-Hegyessy* Gézáné—vitéz *Csicsery-Rónay* alezredes, vitéz *Barabás* Emilné,—vitéz *Fehér* Xavér Ferenc, vitéz *Magasházy* Lászlóné—vitéz *Nagy* Valér főhadnagy, *Takácsy* Baba—vitéz *Szemenyei* János, *Rapaich* Mary—vitéz *Orbay* István főhadnagy, *Bezegh-Huszágh* Éva—vitéz *Oláh* Béla százados, *Szörtsey* Icuka—vitéz *Ortvay* Béla, rumi *Eger* Zita—vitéz *Csánk* Jenő.

Ezután általánossá válik a tánc, a katonazenekar és cigánybanda felváltva huzza a talp alá valót és csak a nagyszerűen megszervezett rendezőség fáradhatatlan buzgalmának köszönhető, hogy a rengeteg pár minden zavar és fennakadás nélkül járhatta a táncot a késő reggeli órákig. A gondos rendezőség élén vitéz Lázár tábornok, vitéz Bayor Ferenc alezredes és vitéz Bányay alezredes állottak.

Aki részt vehetett ezen gyönyörű táncmulatságon, valóban elmondhatja, hogy a legszebb, legelőkelőbb és legmagyarabb jellegű bál ezuttal is, mint minden esztendőben, a vitézek bálja volt.

A bálon a következő hölgyek jelentek meg:

Asszonyok: Wagner Jánosné, Zádor Endréné, vitéz Gombos Gáborné, Schmeissl Antalné, Bandl Sándorné, Benedikty Sándorné, dr Vavrinecz Dezsőné, özv. Lazányi Istvánné, Babocsy Józsefné, Metzler Béláné, Mooóry Jánosné, Molnár Istvánné, Csollán Antalné, Csollán Lajosné, Schwetz Istvánné, vitéz Puji Puy Jenőné, Patecs Jánosné, Kaplártsik Ödönné, Staud Béláné, Kovács Rezsőné, Gombos Józsefné, vitéz Sele Dezsőné, vitéz Csicsery Rónay Istvánné, vitéz Keményffy Zoltánné, Kapuváry Gusztávné, vitéz Ireghy Antalné, vitéz Fehér Xavér Ferencné, vitéz Mártonffy Gézáné, vitéz Ortvay Béláné, dr Zöhls Artúrné, Vodiska Sándorné, vitéz Gyöngyössy Gézáné, Puschnik Lajosné, dr Mártonffy Istvánné, özv. Gagi Józsefné, Juhász Jenőné, Rózsa Dezsőné, vitéz nagylaki Rátz Jenőné, Zalay Józsefné, Grúber Jenőné, dr Kéh Lászlóné, dr Loeszl Istvánné, dr Ugrik Kálmánné, Komondy Józsefné, vitéz Bátory Gézáné, vitéz Zalay Józsefné, dr Sztójka Árpádné, dr Szinnyei Gézáné, vitéz Pongrátz Bartha Edéné, Röder Jenőné, Koncsné Szinyei Margit, özv. vitéz Tőkés Ferencné, dr Horváth Józsefné (Nagyvárad), Lányi Mihályné, vitéz Janky Vilmosné, vitéz Rumay Eger Ervinné, Várady Józsefné, vitéz Kozma Ferencné, Gregor Miklósné, Nedeczky Viktorné, dr Benda Jenőné, Pete Sándorné, dr Pető Józsefné, Tunyoghy Szücs Kálmánné, vitéz Benkő Kálmánné, Révay Károlyné, vitéz Somogyi Kálmánné, Schmotzer Béláné, özv. Zachariás Gyuláné, vitéz Grassy Józsefné, Pozder Károlyné, vitéz Cséka Ferencné, vitéz Csicsery Zsigmondné, vitéz Csukonyi Ferencné, Máts Béláné, vitéz Horváth Sándorné, vitéz Garamvölgyi Imréné, vitéz Garantai Istvánné, vitéz Gombos Gáborné, vitéz Máthé Lajosné, Csathó Gyuláné, Pados Andrásné, Horváth Lászlóné, Diószeghy Istvánné, Klenóczi Aurélné, Molnár Sándorné, Vályi Nagy Gézáné, vitéz dr Szecsődy Imréné, vitéz Keresztes Gyuláné, Pethe Sándorné, Sólyomváry Kálmánné, vitéz Zámbory Gyuláné, vitéz Sárossy Gyuláné, Miltényi Józsefné, vitéz Kiss Kálmánné, Kiszelitsky Ozrenné, vitéz dr Szikszay Elemérné, vitéz Kurz Lajosné, dr Gászner Béláné, Frivaldszky Andrásné, Hegyi Kálmánné, Kincse Jánosné, vitéz Kubay Lajosné, dr Faragó Istvánné, vitéz Csiszár Dezsőné, Olgyay Károlyné, dr Mikes Gáborné, Simai Mező Imréné, Mihályffy Istvánné, vitéz Vörös Gézáné, Koncza Kálmánné, vitéz Vandoghy Gézáné, Bénárd Gézáné, Halász Sándorné, Németh Lajosné, dr Bokor Béláné, vitéz Elefánty Vilmosné, Bentz Rezsőné, Virányi Ferencné, dr Ulmer Ágostonné, Mándy Andorné, Bazsant Ferencné, Kovács Imréné, Dabsa Lászlóné, Derzsi Istvánné, dr Vass Józsefné, Gaal Józsefné, Paprinai Endréné, Mayer Frigyesné, Floderer Vilmosné, dr Kormos Tivadarné, dr Kukorelli Györgyné, özv. Győry Lajosné, dr Dezsey Sándorné, Keresztes Viktorné, Radnóty Lászlóné, Stuka Ernőné, Pálinkás Gyuláné, Nagel Zsigmondné, Lődy Lászlóné, vitéz Elekes Ferencné, vitéz Keményfy Zoltánné, Földváry Kálmánné, Szabó Istvánné, Krisán Keresztélyné, Holló Imréné, Zolyom Dezsőné, Várady Pálné, Kovács Jenőné, Kreischiter Ferencné, dr Faragó Istvánné, Konczné Szinay Margit, Czédly Józsefné, vitéz Szücs Jánosné, Kovács Józsefné, Fischer Józsefné, Babócsy Józsefné, Mihályffy Vilmosné.

Lányok: Schmeissl Irmus, Paraszthy Lea, Papp Ilonka, Horváth Pannika, Illés Ilonka, Papp Manci és Irén, Lehner Irénke, Valy és Lily, Piroska Mary, Tariczky Erzsébet, Galszter Duci, Ehrlich Gidike, Kanovits Katika, Csollán Rózsika (Marcali), Bruckbauer Esztike és Milyke, Móry Béby és Sári, Illés Kató, Glurek Beatrix, Mártonffy Kató, Burányi Margit, Boros Hilda, Barkó Saci, Komondy Margit, Rózsa Mária, Rózsa Teréz, Juhász Baba, Vodicska Duci, Koncs Margit, Pongrácz Bartha Lonci, Bozsák Tuby, Szinnyey Baba, Koncz Margit, Lányi Kató, Rumay Eger Lita, Falcz Buckó, Marikovács Elvíra, Bajkó Éva, Forgács Edit, Faragó Vera, Kincse Jolly, Biró Boriska, Varga Jolán, Martsekényi Ibolyka, Dulánszky Margit, Gödény Magda, Rendes Márta, Vita Sári, Vujsa Márta, Pete Mária, Somogyi Márta, Debreczeni Ella, Tibarcz Irén, Hámory Margit, Bedoháry Ibolya, Berde Mária, Mihályffy Márta, Varga Jolán, Benárd Márta, Szegedi Kató, Fröhlich Izabella, Greunerth Berta, Farkas Ilus, Benedikty Baby, Zichy Tory grófnő, Fischer Judit, Tóth Edit, Dulánszky Margit, Csáky Nelly grófnő, Csáky Mária grófnő, Bajkó Éva, Velcsán Ilona, Petrovszky Gertrúd és Ottila, Varga Júlia, Neisar Ellyke, Prohászka Ernő, Flodere Gertrúd, Fridridszky Klára, Ferdinandy Ibolyka, Csáky Kornélia, Salla Terus, Hermann Margitka, Rusnyák Teri, Halácsi Bözsi, Halácsi Panni, Benkő Mária, Kaprinay Judit, Kormos Márta, Kukorelly Márta, Nagy Duci, Theisz Baba, Klein Ilus, Vass Klára dr, Gaál Edit, Tusa Emmi, Bazsant Mária, Kovács Margit, Kanics Sára, Irén és Olga, Argyai Manci és Nusi, Horváth Judit, Mackó Mária, Mackó Pica, Baráth Lívia, Jankovich Éva, Édeskuthy Lívia, Jéger Klára, Ulmer Ili, Keresztes Erzsike, Pálinkás Mária, Földes Jolán, Stuka Béby, Röhrich Mimóza, Tóth Alice, Herczegh Alice, Nagel Boriska, Lődy Juci, Landt Mária, Ozéldy Eddy, Panek Mária, Hofgartner Juckó, Horváth Tubi, Szente Kató, Kunovszky Flóra, Kadosi Rózsi, Kormos Márta, Fehérgyarmati Edith, Bényei Flóra, Keis Ily, Gaal Edith, Bárdossy Lola, Mádi-Kovács Lily, Egert Zita, Kiss Lily, Kreisitz Márta, Biró Piroska, Grill Mária, Zichy Dezsi grófnő, Geiszler Irma, Kreischitz Mária és Irénke, Faragó Edith és Vera, Janovszky Nóra, Csluzek Beatrix, Kuncz Margit, Boros Mária és Margit, Czédly Edith, Mártonffy Kató, Debreczeny Ella, Dobrovits Pete Mária, Angyalosy Edith, Fischer Anna, Kovács Emmy, Jankovics Éva, Csollein Rózsika, Mihályffy Márta.

A vitézi bál fényképfelvételeit *Veres* A. Pál udvari fényképész készítette (Budapest, V, Harmincad-utca 3).

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

VITÉZI ÉLET

Az összes vitézek figyelmébe!

A közmunkák és a vitézi közszolgálatok teljesítése körül felmerült téves nézetek tisztázása végett az O. V. Szék szükségesnek látja az alábbiak közhírrétételét:

1. *A közmunkák* az 1886. évi XXII., valamint az 1890. évi I. törvénycikkek értelmében teljesítendő polgári kötelességet jelentenek, amely alól senki sem vonhatja ki magát.

2. *A vitézi közszolgálatok* alatt pedig azon *vitézi kötelezettségeket* értjük, amelyekre a vitéz — tekintet nélkül arra, hogy telekkel már elláttatott-e, vagy sem — a vitézi Kis-Káté határozványai, illetve az O. V. Szék rendelkezései értelmében van kötelezve.

3. A fentiekben megjelölt polgári és vitézi kötelezettségek nem hozhatók egymással vonatkozásba oly értelemben, mintha egyik a másikat pótolhatná. A vitézi közszolgálat nem mentesíti a vitézt a közmunkák teljesítése alól. Ellenkezőleg: a vitézeknek a vitézi közszolgálatok teljesítése mellett polgári kötelességeik teljesítésében is példaadó módon kell előljárniok.

Ezzel Baranya vármegye Vitézi Székének folyó évi január 26-án kelt 39/msz. 1931. számú felterjesztése elintézést nyert. (139/Ft. I. 1931.)

O. V. Szék

Köszönet

Budapest székesfőváros valamennyi, a vitézi bál előkészítése és rendezése körül tevékenykedett vitézének értékes és hasznos munkálkodásáért ezúton is hálás köszönetemet fejezem ki.

Budapest székesfőváros
Vitézi Székkapitánya

Felhívás!

Tekintettel arra, hogy az Országos Vitézi Szék nyilvántartási osztályánál feldolgozott adatok az idő folyamán sok tekintetben változást szenvedtek, számos vitéz elköltözött régebbi lakhelyéről, mások rangban, hivatali állásukban előléptek, vagy foglalkozást változtattak, a nyilvántartás kiegészítése szempontjából kívánatos, hogy minden vitéz pontosan közölje állását és jelenlegi lakhelyét közvetlenül az O. V. Sz. nyilvántartási osztályával (Bpest, I, kir. vár I. Alagsor). A „Tízéves Vitézi Rend" című munka közölni fogja az összes vitézek névsorát, ez a névsor azonban csak úgy lehet teljesen pontos és megbízható, ha minden vitéz beküldi a nyilvántartó osztálynak a kért adatokat.

Felhívás!

Minthogy a Vitézi Rend tízéves története nemsokára sajtó alá kerül, a történet szerkesztő-bizottsága (Bpest, I, Kir. vár I. Alagsor) felkéri mindazokat, akik a Vitézi Rend keletkezése, kialakulása és fejlődésére vonatkozó, kevéssé ismert, érdekesebb adatoknak birtokában vanak, vagy valami egyéb megemlítésre méltót tudnak, közöljék azt röviden a szerkesztő-bizottsággal, a történet teljessége érdekében.

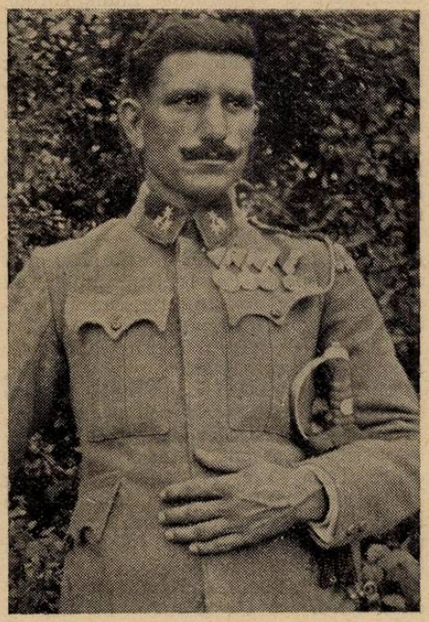

Vitéz Kalamár Szilveszter, v. t. főtűzmester, gelsei leventeoktató, akit az Országos Vitézi Szék a leventekiképzés terén elért kimagasló eredményeiért okirati dícsérő elismerésben részesített

Pest vármegye északi részeinek központi járása vitézeihez

A 3. sz. Vitézi Törzsszék 1931 jan. 28-án kelt 140/tsz—931. számú rendeletével Sashalom község vitézi őrmesterét vitéz *Babocsay* József volt t. hadnagyot saját kérelmére ezen tisztség alól felmentette s helyette ezen tisztséggel vitéz *Hortobágyi* József ny. á. fhdgy. sashalmi lakost bízta meg.

Felhívás!

Szolnokvármegyei Vitézi Szék állományába tartozó vitéz *Nagy* Pál, volt tartalékos szakaszvezető, földművest, kinek eddigi lakcímeként Tiszaroff volt bejelentve, ezúton szólítom fel, hogy jelenlegi tartózkodási helyét a Székkapitánysághoz azonnal jelentse. Kérem azon vitézeket, kik róla tudnak, jelentsék egy levelezőlapon a Székkapitányságnak.

Székkapitány

A szegedi vitézek figyelmébe!

A szegedi vitézek folyó hó 16-án, farsang hétfőjén félkilenc órai kezdettel — vacsora után — műsorral és tánccal egybekötött vitézi bajtársi összejövetelt rendeznek az Ipartestület márványtermében. Megjelenés az összes szegedi tiszti és legénységi vitézek részéről kívánatos.

Ez alkalommal is szívesen látjuk a nemzetes asszonyokat, de a túlzsufoltság elkerülése végett kizárólag csak családtagok jöjjenek.

Öltözet hölgyek részére tetszés szerint, egyszerű. Férfiaknak lehetőleg sötét ruha. Tiszteknek zubbony.

Székkapitány

Baranyai vitézekhez!

Tudomásomra jutott, hogy egyes vitézek vitézi telkükön építettek, melynek bejelentését elmulasztották. Felhívom mindazon vitézeket ebből kifolyólag, hogy aki ezen jelentésüket még nem terjesztették volna be, azt mielőbb küldjék be a vármegyei Vitézi Székhez. (82/msz—1931.)

Székkapitány

A baranyai vitézekhez!

Az OFB folyó évi 3928/1931. sz. végzése szerint Monosokor község határában herceg Eszterházy Pál-féle hitbizomány ingatlanaiból a földhöz juttattak lemondása folytán 44 kh. 1100 n. öl terület áll rendelkezésre. Ezen területek vitézi telek alakítására alkalmasak. Felhívom a vármegyei vitézeket, hogy azok, akik ezen területből vitézi telket óhajtanának, úgy igénylésüket jelentsék be azonnal a vármegyei Vitézi Széknek az igénylendő terület nagyságának megjelölésével. A terület vagyonváltság föld. (84/msz—1931.)

Székkapitány

Vitézek figyelmébe

Házaspár takarításért, kiszolgálásért, szép lakást, fűtést és világítást kaphat. Bővebbet vitéz *Mártonffy* Gézánál, Budapest, VIII, Gólya-utca 6, III. em. 20.

Korrepetálást vállal

Volt tartalékos tiszt, vitéz, szigorló gépészmérnök, 50 százalékos hadirokkant, vállalja középiskolai tanuló korrepetálását, perfekt latin, kitünő matematikus. Szíves megkereséseket telefonon d. e. 8—2-ig aut. 284-07 dohánytőzsde.

Abaúj-Torna vármegye vitézeihez

Értesítem a vitézeket, hogy a járási vitézi értekezletek a következő napokon fognak megtartatni:

Február 22-én délelőtt 9 órakor Szikszón;

március 8-án délelőtt 10 órakor, Encsen;

március 15-én délelőtt 10 órakor, Göncön;

Március 22-én délelőtt 9 órakor Abaújszántón.

A Bódvaszilason megtartandó vitézi értekezlet iránt később fogok intézkedni.

Ezen értekezleten valamennyi vármegyei vitéz feltétlenül megjelenni tartozik, tehát azok is, kik jelenleg nem tartózkodnak a vármegye területén. Azok a vitézek, kik a vármegye területén laknak, de nem a vármegyei Vitézi Szék állományában vannak, az értekezleten szintén megjelenni kötelesek. Elmaradásnak csak akkor van helye, ha valaki beteg, s azt orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

Az 1927. évben és azelőtt felavatott vitézek hozzák magukkal régi zöld igazolványukat, mivel azok újakkal lesznek kicserélve.

Tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, közebéd csak akkor fog tartatni, ha azt a vitézek akarják, miért is felhívom valamennyi vármegyebeli vitézt, hogy e felhívás elolvasása után azonnal jelentse be mindenki, hogy a közebéden részt akar-e venni. *Székkapitány.*

A tízéves Vitézi Rend

A „tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága kéri a vitézeket, hogy azok is, akik most nem fizetnek előre, de annakidején mégis igényt tartanak az albumra, mielőbb jelentsék azt be, hogy a könyvből annyi példányt nyomathassanak, ahány vitéz elójegyezte. Igen kellemetlen volna, ha valaki esetleg most nem juthatna ehhez az értékes munkához. mert idejekorán nem jelezte szándékát s a mű kifogyna.

Eddig igen sokan rendelték meg ezt a nélkülözhetetlen könyvet, ami a legszebb bizonyítéka annak a nagy érdeklődésnek és *szeretetnek*, amellyel olvasóink a rend történetének hivatalos kiadását fogadják. Nagyon sok olyan vitéz akadt, aki ismerősei között, falujában, vagy társadalmi körben több megrendelőt gyüjtött. A Vitézi Rend iránt érzett szeretetnek és ragaszkodásnak ezt az újabb és megható bizonyítékát ezúton is hálásan köszöni a mű *szerkesztő-bizottsága.* (Bp. Királyi vár, I. Alagsor.)

Vitézi táncestély Szombathelyen

Nemes egyszerűséggel megrendezett, de annál hangulatosabb tiszti vitézi táncestélyt tartott f. hó 5-én Vas vármegye Vitézi Széke Szombathelyen a Sabaria termeiben.

A vármegye tiszti vitézei testületileg első ízben találkoztak a város és vármegye előkelő úri közönségével a fényes tánctermekben. Akik a közéletben szinte naponként érintkeztek egymással nehéz munka közben, a gondokat félretéve sok akadály elhárítása után pár órára kiemelkedtek a megszokott munkakörből, hogy itt is egymásra találjanak, egymásra ismerjenek.

Ez az őszinte óhaj és mélyen átérzett bajtársiasság hozta össze ezt a táncestélyt. Az eredmény nem is maradt el, mert várakozáson felüli számban sietett a város és megye úri közönsége, hogy a vármegye önzetlenül munkálkodo vitézeit megjelenésükkel megtisztelje.

Az igaz örömmel érkező vendégsereget vitéz *Bánó* Kálmán törzskapitánnyal és vitéz *Somogyi* Pál székkapitánnyal az élén a rendezőbizottság figyelmes gonddal és szeretettel fogadta.

Megjelentek még Horváth Kálmán dr alispán, Errősy Oszkár ny. tábornok, Pitroff Aladár ezredes, Szopkó Győző ezredes, csendőrkerületi parancsnok, Szártóy Géza ezredes, helyettes vámőrkerületi parancsnok, vitéz Háger Richárd, Dala Lajos ezredesek, Oroszlán Endre rendőrfőtanácsos, a szombathelyi kapitányság vezetője, Vidos Árpád vármegyei főjegyző, Chernel Ernő főispáni titkár és sokan mások.

Fél tíz órakor „Vitézek legények" című vitézi csárdással nyitották meg a bált: vitéz *Bánó* Kálmán — vitéz *Somogyi* Pálnéval, vitéz *Somogyi* Pál — *Errősy* Oszkárnéval, vitéz *Kereszty* Ödön — vitéz *Háger* Richárdnéval, vitéz *Háger* Richárd — vitéz *Pottyondy* Lajosnéval, vitéz *Gyika* István — *Bánó* Esztikével, vitéz *Széll* Miklós — *Háger* Mimivel.

A közvetlen, vidám, hangulatos jókedv virradatig összetartotta a vendégsereget. Ez a jókedv hazáig kísérte a távozó vendégeket, kik mindnyájan egy kellemesen eltöltött estély maradandó emlékével gondolnak vissza a vasi tiszti vitézekre.

A következő hölgyek neveit sikerült feljegyezni: özv. gróf Niczky Ferencné és leánya Elinor grófnő, dr Horváth Kálmánné, vitéz Somogyi Pálné és leánya Mártuska, vitéz Háger Richárdné és leányai Buckó és Mimi, Errősy Oszkárné, Errősy Gizella, özv. Sarlay Ferencné, vitéz Szovátay Györgyné, Simon Lászlóné, Brosek Ilonka, vitéz Árvay Ferencné, vitéz Hurosócy Győzőné, vitéz Vámos Jánosné, vitéz Kis Béláné, vitéz Jóoren Gyuláné, vitéz Mányai Emilné, vitéz Pottyondy Lajosné, Bánó Esztike, Hanni Istvánné, dr Maurer Frigyesné, Sinkovits Ilus, dr Gesell Páyer Endréné, vitéz Pap Ferencné, vitéz Tamás Károlyné, Sarlay Lászlóné, Keresztes Lászlóné, özv. Koltayné, vitéz Kele Nándorné, özv. Höli Gusztávné, Dreisziger Mancika, Mikecz Béláné, Horváth Károlyné, Stauffer Vilmosné, Szabó Kálmánné és leánya Erzsike, Morel Gyuláné, Pintér Ödönné, Kántor Sándorné, Schwarckopf Pálné, Szász Gézáné, Mergl Imréné, Becher Adolfné, Rába Győzőné, Fónád Paula, Hanni Sándorné, Szentirmay Mancika (Budapest), Siméliusz Katóka, Zechmeiszter Józsefné és leánya Aliz, dr Gyuk Béláné, Vidor Margitka és Kirchner Pálné.

Állást kereső vitéz

Nős, családos vitéz bármilyen munkát vállal. Cím: vitéz Szolnoki Imre, Hajdúböszörmény, Dobó István-utca 34. (Vészkert.)

Betöltendő állás

Budai kertes villába, kerthez is értő szorgalmas házaspár, házfelügyelői alkalmazást nyerhet. Közelebbi részletek megtudhatók, Budapest, Szabadság-tér 11, I. 8. sz. alatt naponta 12—1 óra között.

Kiadó szoba

Most elhúnyt vitéz özvegye egy-két jómagaviseletű, nagyobb leányka részére kis szobát jutányosan kiadna; ha tanuló, úgy tanítónőképzős leánya a tanulásban segítségére volna. Nagyon kérem a nemesszívű vitéz urakat, hogy szíves pártfogásukkal enyhítsenek sorsomon, hogy a két jelesen tanuló árvámat tovább iskoláztathassam. Özvegy vitéz *Fellegi* Béláné. Budapest, VI, Angyalföldi-út 38, II. 116.

Ki mond szegénynek?

Amit itt adnak, amit itt vesznek,
Amiért itten lelkeket vesztnek,
Mind abba nékem
Semmi a részem. —
Szikrája én a bőkezű napnak,
Úgy küldetém el, hogy váltig adjak,
Pazarul bánva, mint az enyémmel,
Színnel és fénnyel.

Ki néz le engem, ki tud szegénynek?
Amit én színnel, színeztem szépnek,
Ragyogó jószág
Az a valóság.

Fakit a nap, leomló lángja,
Nem abban csillog térsége, tája,
Az a zománcos derü a képen,
Az az én fényem.

Ki mond szegénynek? — Ki szól meg érte?
Fakó az élet, fakult a képe,
Merő egy álság,
Csupa sivárság. —
Ami benn szépség, ami művészi,
Ami a porbul lendülni készti,
Hogy szebb valóra ragyogva keljen,
Az az én lelkem. *BÁRD MIKLÓS*

HIREK

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
16 Hétfő	Juliánna sz.vt	Juliánna	A hét elején a nap 7 óra 6 perckor kel és 17 óra 23 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 56 perckor kel és 17 óra 33 perckor nyugszik.
17 Kedd	Donát pk. vt.	Donáth	
18 Szerda	Hamvazó ††	Konrád	
19 Csütörtök	Konrád hv.††	Zsuzsánna	
20 Péntek	Aladár ††	Álmos	
21 Szombat	Eleonóra ††	Eleonóra	
22 Vasárnap	DI Invocab.	DI Gerzs.	

NEVEZETES DÁTUMOK

Február 18. 1703. Zrinyi Ilona halála. Zrinyi Péter gróf horvát bán és Frangepán Anna grófnő leánya, Thököly felesége, Rákóczi Ferenc anyja hatvanéves korában Nicodemiában meghalt. Atyját és nagybátyját kivégezték. Első férje, I. Rákóczi Ferenc korán elhúnyt, öccsét, Zrinyi Jánost merő gyanuból elfogták, a szerencsétlen húszévi szenvedés után mint tébolyodott végezte börtönben életét. Thökölyt a török háború elszakította tőle, a hőslelkű asszony két évig védelmezte Munkács várát és négy évig egy bécsi klastromban sínylődött. 1692-ben, hétévi elszakítás után ismét találkozott férjével. A karlovici béke után Konstantinápolyba, majd Nicodemiába került Thökölyvel együtt. 1703-ban tüdővész ölte meg a magyarok egyik legnagyobb lelkű asszonyát.

Február 21. 1440. A Szt. Korona elrablása. Kottáner Ilona, Erzsébet özvegy királyné udvarhölgye úrnője megbízására titokban beavatott magyar úr segítségével éjjel magához vette Visegrádon a Szent Koronát és elrabolta. Szánon Komáromba sietett, ahol másnap az özvegy királyné fiút szült. A fiút — fogadásához képest — Szent László tiszteletére, Lászlónak keresztelték.

Egy hőslelkű asszony emlékezete

Nagy László m. kir. műszaki tanácsosnak, az egri 60. gyalogezred tartalékos főhadnagyának elhúnyt feleségét, Szedlák Rózát vasárnap kísérték utolsó útjára a rákoskeresztúri temetőben. A megboldogult a háború harmadik évében viszontagságos, vakmerő téli útra vállalkozott. Vöröskeresztes ápolónőként tömérdek küzdelem és nélkülözés árán elvergődött a Strypa mellé, hogy a fronton küzdő urát viszontláthassa. Négy napot töltött a fronton, az első vonalban, veszedelmes ágyúharcok idején. Mindazok, akik ismerték őt, meghatottsággal emlékeznek az ezred kedves, körülrajongott asszonyvendégének erre a bátor lélekre való cselekedetére.

Az állam átveszi a hortobágyi törzsménest

Takarékossági okokból meg akarták szüntetni a híres hortobágyi törzsménest. Ebben az ügyben mult héten *Plósz* Béla földművelésügyi államtitkár és *Békessy* Jenő miniszteri tanácsos hosszasan tárgyalt a gazdasági körök képviselőivel. A tárgyalások eredményeképpen az állam előreláthatólag tenyésztési célokra átveszi a törzsménest, míg a törzsgúlya sorsáról később döntenek.

A cseh fegyvergyárak teljes erővel dolgoznak

A prágai Rude Pravo adatokat közöl a brünni cseh fegyvergyár teljesítményeiről. A statisztika szerint az elmúlt években erősen fejlődött Csehország fegyver- és lőszerkivitele. 1923-ban még körülbelül hatmillió cseh korona értékű fegyvert vittek ki Csehországból 1929-ben már 62 millióra és 1930 tizenegy hónapjában 154 millió cseh koronára emelkedett a cseh fegyverkivitel értéke. A brünni fegyvergyár az elmúlt évben termelésének kb. 60 százalékát a külföldön helyezte el. A legfontosabb piac a cseh fegyverexport számára a kisantant, azután a Balkán, a közeli és távoli kelet és a kisebb délamerikai köztársaságok. A brünni fegyvergyár részvényei hetven százalékban az állam kezében vannak, húsz százalék a Skoda-gyáré, a többi pedig kisebb részvényeseké. A lap rámutat arra, hogy a statisztika szerint megállapítható, hogy 1923 óta a cseh fegyverexport teljes 2600 százalékkal növekedett. Ez igen figyelemreméltó körülmény, ha meggondoljuk, hogy Benes külügyminiszter a leszerelési konferencia elnökévé volt kiszemelve s csak az olaszok határozott ellenállásán múlt, hogy a franciáknak nem sikerült Benest a leszerelési konferencia vezetőjévé megtenni.

A borsodi somfabotok

Vitéz Borbély-Maczky Emil borsodi főispán érdekes kezdeményezést tett. A Magas-Tátrából jól emlékezünk a tótok által faragcsált hegymászó-botokra. A borsodi főispán most magyar, igen érdekes borsodi botkülönlegességet hozat forgalomba. Ezek a botok a cserépfalusi magyarok híres faragott somfabotjai. Egyrészt az eredeti faragásuknál ritka szép botkülönlegességek, de másrészt a hegymászáshoz is hasznosan beválnak. A kivitel és a nagyság szerint 1 pengő 20 fillértől 10 pengőig szabták meg az eredeti borsodi magyar somfabotok árát. A főispán reménysége szerint néhányszáz somfabot eladásával évente szép mellékkeresethez juthatnak a fúró, faragó ezermester cserépfalusiak.

Vitéz Gömbös Gyula díszpolgársága

Királd község közönsége *vitéz jákfai Gömbös* Gyula honvédelmi minisztert egyhangú lelkesedéssel a község díszpolgárává választotta és erről a minisztert táviratban értesítette.

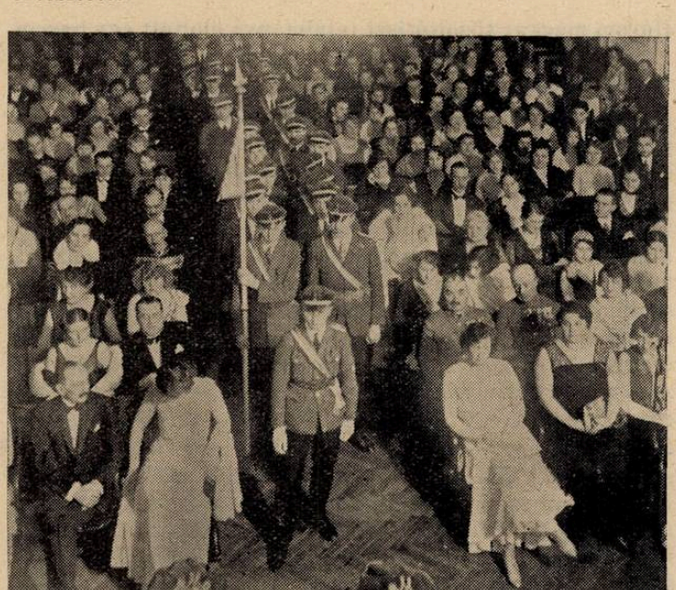

A MOVE dísztornáján megjelent előkelő közönség. Elől gróf Bethlen Istvánné, mögötte vitéz Pávai Mátyás Sándor ny. tábornok

Anglia még mindig retteg a búvárhajóktól

Az angol tengerészeti évkönyvben A. C. Bell kapitány a legsúlyosabb aggodalom hangján foglalkozik az Angliát fenyegető búvárhajóharc veszélyével, amely szerinte sokkal félelmetesebb I. Napoleon valamennyi offenzivájánál. Anglia történetében — úgymond — ez az első eset, hogy az ország létét fenyegető veszélyt nem sikerült döntő győzelemmel végleg kiküszöbölni. A legkiválóbb angol tengerészeti szakértők bevallják, hogy *mindeddig nem találták meg a búvárhajóoffenziva hatásos ellenszerét.* Ez azt jelenti, hogy támadás esetén Anglia kénytelen volna az ellenség feltételeit elfogadni. Ez nemcsak a szigetország inváziója előtt nyitja meg a kaput, de egyszersmind elárulja az összes idegen államok előtt Anglia legsebezhetőbb Achilles-sarkát. A jövő háborújában az angol kereskedelmi flotta elleni támadás lesz a legfontosabb stratégiai művelet, melyhez hasonlítva az egész angol hajóhad megsemmisülése másodlagos jelentőségű lesz. A haditengerészet legújabb leépítése után hiú ábránd volna azt remélni, hogy az angol hadiflotta a biztonság bástyája. Ha a többi állam nem szállítja le megfelelő arányban saját tengeri haderejét, a valódi viszonyok megismerése Angliában pánikot fog előidézni.

A. C. Bell kapitány cikkét különösen a francia búvárhajók szaporodása teszi időszerűvé. Franciaországnak van ezidőszerint a legnagyobb, legerősebb búvárhajó-flottája. Tudva azt, hogy a legnagyobb repülőgép-flotta is a franciáké, érthetővé válik az angol külpolitika sok megmagyarázhatatlannak látszó ingadozása s a francia erőszakosságok irányában tanusított engedékenysége.

Lelkészválasztás

Vitéz Varga László darányi segédlelkészt a kiscsányoszrói református gyülekezet lelkészévé választotta.

Vitéz Németh Károly tábornok előadása

Nagy érdeklődés mellett tartott előadást *vitéz Németh* Károly tábornok a budai fehérsastéri iskola tornatermében. Előadásában a polgári lakosságnak a gáz- és légi támadások elleni felkészülését és a szervezkedés szükségességét ismertette. Az előadás végén a budai munkavédelmi bizottság tízéves működése alatt eredményes munkát végzett férfiaknak nyujtotta át az elismerő okiratokat.

Három magyar tűzoltótiszt találmánya eloltott egy három éve égő petróleumkutat

Három év előtt az oláhországi Moreniben kigyulladt az egyik 1600 méteres petróleumkút, amelyből az európai petróleumkutak közül legbővebben buggyant a petróleum és a földgáz. A kútból kétszáz légkörnyomással zúdult ki a petróleum, úgyhogy hasztalan kísérelték meg a tűz eloltását. A petróleumtársaság 250.000 dollár díjat tűzött ki annak, aki a tűzáradatnak gátat vet, mert naponként 90.000 pengő a kár, amit a tűz a társaságnak okozott. Ami senkinek sem sikerült, azt három magyar tűzoltótiszt sikerrel keresztülvitte. *Schilzong* József tűzoltófőtiszt, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség titkára, *Flórián* József rendőrtisztviselő, az egyik állami lakótelep tűzoltóparancsnoka egy harmadik tűzoltótiszt részvételével olyan tűzoltóport találtak fel, mely hatásában minden eddig ismert ilyen tűzoltószert felülmúlt. Föltaláltak továbbá olyan szerkezetet is, amivel ebbe a 200 atmoszféranyomással kitóduló tűzáramlásba is nyomás nélkül bevinniök sikerült tűzoltóporukat. Mintegy két hónap előtt érintkezésbe léptek a petróleumkutak igazgatóságával, leküldték szabadalmazott találmányaikat s néhány nap előtt azt az értesítést kapták Romániából, hogy a tűzoltóporral és a tűzoltószerkezettel sikerült eloltaniok az immár három esztendő óta égő rettenetes tüzet.

Új népszámlálást követel Csehországtól a holland közvélemény

A holland *Maasbode* című lap nagy cikkben leplezi le a csehszlovák népszámlálás visszaéléseit. Részletesen kimutatja, hogy egyes szlovákiai városok lakosainak többsége magyar s a népszámlálás által mégis a minimálisra szorították a magyar lakosság számát. A cikk szerint a cseh népszámlálási módszerről *köteteket lehetne írni, mert a visszaélésekről és a megtévesztő eljárásokról* egész adathalmazok állanak rendelkezésre. A nemzetiségi statisztikát hallatlanul meghamisították és ezt *csak új népszámlálással lehetne jóvátenni.* A népszámlálás eredménye — fejezi be cikkét a lap — a legsúlyosabb vád lesz a csehszlovák köztársaság ellen.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Február 15-től 21-ig

Vasárnap. 10: Ref. istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi népének; utána a Mándits-szalónzenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: A Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Magyar dalok, előadja a Jászberényi Palotási Dalkör; 2. Hadik János gróf, az Iparosok Országos Központi Szövetkezete elnökének felolvasása: A kézműves társadalom nemzetalkotó szerepe). — 5.10: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.15: Emlékezés a nótaszerző Dóczy Józsira. Móricz Pál előadása. — 8: Színműelőadás a Studióból: „Zéta"; utána Feuermann Emánuel gordonkaművész hangversenye; majd a Fejes-szalónzenekar hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Erdődy Mihály novellái: 1. Hűség, 2. Nincs megoldás. — 5.30: Horváth Gyula cigányzenéje. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7: Wlassics Gyula báró, a felsőház elnökének előadása: Elmélkedések a Nemzetek Szövetségéről, a leszerelésről, a kisebbségi jogvédelemről, a magyar jogászságnak a művelt világ összes népeihez intézett memorandumáról. — 7.30: A Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye; utána indulók és keringők; majd Berkes Béla cigányzenéje.

Kedd. 4: Az Országos Állatvédő Egyesület meséi. — 5: „Kabala, babona és egyebek", felolvassa Wiesingerné Kádár Ildikó. — 5.25: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 6.45: Francia nyelvoktatás. — 7.25: A Mándits-szalónzenekar hangversenye. — 8.25: Utolsó farsang. Előadás.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.15: „A humor utolsó vándordalosa", felolvassa Pogány Béla. — 5: „A közgazdasági hírszolgálat és annak jelentősége", Rozgonyi Ernő előadása. — 5.25: Csóka Béla magyar nótákat énekel Kurina Simi cigányzenekarának kíséretével. — 6.40: Rádióamatőr-posta. — 7: Olasz nyelvoktatás. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése; utána grammofónhangverseny.

Csütörtök. 4: Rádió-Szabadegyetem. — 5.10: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Horn János m. kir. kertészeti felügyelő előadása: A magyar gyümölcstermesztés fejlesztésének szükségessége és jövője. — 5.45: A Fejes-szalónzenekar hangversenye. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7.15: A Pesti Hirlap sajtópalotájából helyszíni közvetítés. — 8: Magyar dalok. — 9: Hedda Ballon zongorahangversenye. — 10: Bernhard Svensson és Evert Sahlberg hangversenye; utána Kurina Simi cigányzenéje.

Péntek. 4: A Turáni Társaság előadássorozatában László Gábor dr főgeológus előadása: Utazás Törökország déli határán. — 5: Tót—magyar nyelvoktatás. — 5.20: Hangverseny. — 6.20: Gyorsírói tanfolyam. — 6.45: Kiss Lajos cigányzenéje. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése; utána Szabó Guy László jazz-zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: A Magyar Cserkész-Szövetség előadása. — 5: A Kisfaludy Társaság előadása. — 6: Operettrészletek és keringők. — 7.15: Mit üzen a rádió? — 8: A szégyenirka. Komáromi János vidám novellája. — 8.30: A bécsi Männergesangsverein hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében; utána grammofónhangverseny; majd cigányzene.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**

Telefon: Aut. 854-75 *Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8, I. emelet 3*

Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

A hetedik hely

Írta vitéz Hefty Frigyes

Azt, aki a legtöbbet szitkozódott, aki a legrendetlenebb életet élte közöttük — Bertalannak hívták.

Esténként, mikor elhallgatott a mótorok egyhangú muzsikája s a teli hold ezüstszínűre festette a fehér vászonsátrak kísérteties sorát, összébb bujt a barátságos pilótaszobában egy csapat fiatalember és tarka álmokat szőtt az eljövendő sikerekről, diadalokról. Be kár, hogy nem vált minden vágyuk valósággá, akkor nem lett volna harci fronttá az erdélyi Kárpátok koszorúja!...

Önzetlen nagy érzések, forró hazaszeretet hatották át mindnyájuk lelkét. A szív és lélek katonái voltak. És harcosai annak a fiatal fegyvernemnek, mely így esküdött: „— szárazon és vízen, tenger alatt és *levegőben* egyaránt híven teljesítem kötelességemet!..."

Ezt az ideálok iránt fogékony lelkű kis társaságot kerülte Bertalan, hogy zavartalanul kereshesse fel rendes kártyakompániáját s italozás közben, hazárd, „huszonegyes" játékon veszítse el egész járulékpénzét, azzal az összeggel együtt, melyet özvegy anyjának szánt belőle. Ilyenkor aztán folyt belőle a káromkodás, a nehéz szavak sora, nem pedig a huszáros, kacskaringós, de bizonyos fokig mégis vidám „elmefuttatás".

Csodálatos ellentétek, végletek tobzódtak a repülőtábor tagjainak lelkében. Mindenkire más-más hatással volt a háború. Bertalan azt hitte, hogy sikereit nem vadászrajbeli társai önzetlen együttműködésének, hanem kizárólag önmagának köszönheti s nem tartozik számadással annak sem, aki mindenki felett van s kinek kegye valamennyiük sorsát intézi.

Kezdetben megkísérelték társai, hogy lelkére beszéljenek s megnyerjék körüknek. Gúnyos mosoly volt a válasz. Máskor cinikusan vállat vont:

— Nem nyerek veletek, ti velem még kevesebbet. Én majd eligazítom a magam baját.

Lassanként megszokták, hogy körükből hiányozzék, ám feledni nem tudták közös harcok osztályosát s vasárnaponként, amikor a szentkatolnai kis templom harangszava olyan bensőségesen hívta imára a derék székelyeket s ők hatan helyet foglaltak a középső padsorban, egy helyet mindig szabadon hagytak. A hetediket. Oda várták őt, kinek az a hely nem kellett.

A nyár elvesztette már tarka köntösét, a fák levelei zizegtek az ingatag ágakon, hogy egy gyenge fuvallatra utolsó sóhajjal hulljanak alá az enyészetbe, — a vasárnap estéli vecsernyéken a középső padsorban még mindig üres volt a hely...

Egy hideg, felhőtlen reggelen együtt állott a hat pilóta a hangár előtt. Hat felderítőgép mótorának ritmikus morgása egybeolvadt a vezényszavakkal s az ifjak a hidegtől s izgalomtól kipirult arccal vizsgálták az eget. Ellenséges gépraj támadását jelezték az ojtózvölgyi megfigyelők.

Bertalan oldalt állott s zavaros tekintete elárulta, hogy ezen az éjszakán vajmi keveset aludt. S amint a parancsnok intésére a kis raj a levegőbe szökkent, társai aggódva látták, hogy Bertalan nem képes gépével a megszokott módon felzárkózni s a fordulókat is bizonytalanul veszi. Tanakodásra azonban nem volt idő, pár perc multán háromezer méter magasban már összecsaptak az ellenséges repülőrajjal.

Bertalan biztos távolságban tartva magát a küzdelem színhelyétől, közömbösen szemlélte társai viaskodását. Borgőzös agyában vadul kergették egymást az indulatok s a részeg ember fenekedő érzései. Észrevette ugyan, hogy a számbeli fölényben lévő ellenség egy háromtagú csportja a vezető gépet szorongatja, de midőn egy pillanatra megszólalt benne a repülőszellem, s egy másodpercre érezte, hogy most segíteni bajtársi kötelessége lenne, gyorsan megnyugtatta magát: „—nem kell észrevennem, ebben a tumultusban úgysem figyeli egyik a másikat..."

A három ellenséges gép pedig egyre jobban nyomta alá eszeveszett forgás közben a vezető gépet, mely így lassan az ellenséges oldal felé kényszerült. Bertalan látta az egyenlőtlen küzdelmet, de gépiesen csak egyre hajtogatta: „nem láttam, nem vettem észre, magam is harcban voltam..."

A vezető gép láthatólag kifáradva a küzdelemben, mind mélyebbre s mélyebbre ereszkedett, míg végre feladva a reményt, megfordult, hogy erős síklással megkísértse a menekülést. Ebben a pillanatban üldözői egyike elérte s foszforgolyóitól lángbaborulva zuhant a vezető gép a Nemere erdői közé.

Bertalan némi megrendüléssel, de minden önmagának szóló szemrehányás nélkül követte tekintettel azt a fekete füstoszlopot, mely a lezuhant gép nyomában mint néma vádló lebegett a légben. Az egész jelenetet nagyszerű tűzijátéknak látta mámorában s egy pillanatra az jutott eszébe, hogy ismét kevesebb eggyel azoknak a száma, kiknek jóindulatú figyelmeztetéseit kellet-lenül szokta elhárítani.

Tatata... tatata.... — hangzott fel egyszerre mögötte. — Vagy csak képzelődik? Most ismét!... Ez nem a motor — riadt önmagára s a meglepetéstől rémülten kapta fel fejét. — Alig húsz méterre mögötte egy ellenséges gép szórja villódzó géppuskájának golyózáporát!...

A támadás oly hirtelen jött, hogy Bertalan nem is gondolt a menekülésre. Különben sem volt gyáva ember. Egyetlen heves mozdulattal szembefordította gépét s a következő pillanatban vadul feleselt egymásra a két kergetődző fél gépfegyvere. Zizegve repkedtek a foszforgolyók s széles ákom-bákomot rajzoltak fehér füstcsíkjaik az ég kékjére.

Percekig folyt a harc dühödt hevességgel, anélkül, hogy sikerült volna bármelyiknek a másikat biztosan célbavenni. Az ellenfél feltűnően kitartónak s ügyesnek bizonyult s ezt érezte Bertalan is. Minden erejét össze-

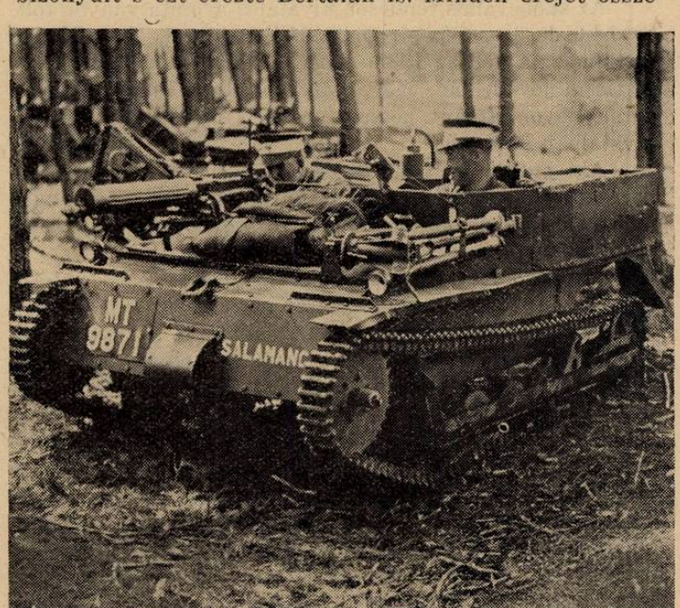

Az angol hadsereg tankgyakorlata

szedve támadott újból ellenfelére, hogy a győzelmet kikényszerítse, mert érezte, hogy ebben az élet-halálharcban egyiküknek itt kell maradnia.

Hirtelen új hang vegyült a küzdelembe s a foszfor füstcsíkok megsokasodtak. Az ellenfél segítséget kapott. Egy másodperc és Bertalan mótora golyótól találva, megszünt működni. A sebességet vesztett gépet az ellenfelek újult erővel vették tűz alá, s ugyanazon pillanatban találta golyó a kormányt és a légcsavart is... Aztán heves fájdalom nyilalt át a pilóta testén, őt is eltalálták. Halálveríték lepte el homlokát s ebben a rettenetes pillanatban egy szó jutott eszébe — egy név, melyet csak tiszteletlenül mondott ki eddig...

— Jézus segíts! — ordította elfehéredő ajakkal, — Jé... zus...! Mint villám csapott le e pillanatban egy gép a sebesült és üldözői közé. Hosszú fehér foszforcsíkok csaptak át a kavargó gépek között, nyomukban piros láng lobbant fel az egyik ellenséges gépen, a másik pedig hanyat-homlok kereste az útat a menekülésre. Bertalan homályosodó szemekkel látott elsuhanni maga mellett egy kettőskeresztes jelvényű gépet, társai egyikét. S szívét addig soha nem érzett melegség öntötte el, a hála érzése.

Vasárnap reggel, amikor a hívők már megtöltötték a templomot, megcsendült a ministránsok csengője és térdre borult mindenki, halk kopogással, botra támaszkodó alak vánszorgott a középső padhoz s letérdelt. A hetedik hely nem maradt többé üresen.

ADÓÜGYI ROVAT

Az adóbevallásokról

Írta **vitéz Tanka Tibor László dr** pü. titkár, rovatvezető

Ismét elérkezett az adóbevallások ideje. Mindenki, akinek az 1930. évben 1000 P-t meghaladó jövedelme volt, illetőleg az 1930. év végén 5000, illetőleg 25.000 pengő vagyona volt, köteles február havában jövedelem- és vagyonadó-bevallást adni, ha előző évi adója még nem jogerős, ha az adóalapja csonka üzletév alapján állapíttatott meg, vagyis ha adóköteles foglalkozását az 1929. év folyamán kezdte és az 1930. évi adója ezen csonka üzletév eredménye alapján számíttatott ki; továbbá ha más városba költözött, vagy az általános keresetiadóját felmondta. Ha azonban az 1930. évi jogerős jövedelemadóalapja a 10.000 pengőt, a vagyonadóalapja a 200.000 pengőt nem haladja meg, akkor nem kell bevallást adnia, mert adója rögzítve lesz, vagyis az 1931. évre változatlanul előiratik.

Általános keresetiadó-bevallást tartozik adni minden önálló kereseti tevékenységet folytató egyén, ugyancsak február hó végéig, hacsak adója rögzítés alá nem esik. Az iparosok, kereskedők és az úgynevezett szellemi foglalkozásúak, valamint a földhaszonbérlők általános keresetiadót fizetnek. Az alkalmazottak keresete után az alkalmazotti keresetiadót a munkaadók tartoznak leróni. Az általános keresetiadót a legcsekélyebb kereset után is fizetni kell.

Az adóbevallás rendesen hivatalos nyomtatványon tölthető ki, de üres ívpapíron is kiállítható. A bevallásnak tartalmaznia kell az 1930. évben bárhonnét élvezett nyers és tiszta jövedelmet, illetve vagyont. Igen ajánlatos a hivatalos nyomtatvány beszerzése, mely minden városi adóhivatalban kapható.

Aki önálló kereseti tevékenységet folytat, az ált. keresetiadó-bevallást és azonkívül ugyanazon, vagy egyéb jövedelméről még jövedelem- és vagyonadó-bevallást tartozik kiállítani.

Az általános keresetiadó-bevallásban fel kell tüntetni az összes 1930. évi bevételt és az ezt terhelő kiadásokat. Ezek különbözete adja azután az egész évi tiszta jövedelmet vagy veszteséget. Vannak azonban olyan kiadások, melyek után szintén adózni kell. Ezek az adóköteles kiadások. Ilyenek pl. a háztartási kiadások, a lakás bére, továbbá minden olyan kiadás, mely hiteles könyvekkel vagy okiratokkal nem igazolható, vagy indokolható. A nyers bevételből levonható kiadások a következők: az anyag- és árubebeszerzésre, felszerelés karbantartására és pótlására, alkalmazottak járandóságára, üzletbérre, fűtés, világítás, üzletvitelre és külön megnevezett egyéb kiadásokra fordított összegek. Levonhatók továbbá a felszerelés elhasználása fejében tartalékolt vagy leírt összegek, vagyis az értékcsökkenési tartalék vagy leírás, továbbá a veszteségek leírása, behajthatatlan követeléseek leírása. Ezeknek a kiadásoknak levonása az adóalapból csak azoknak van megengedve, akik rendes üzleti könyveket vezetnek és üzletvitelükről mérleget és nyereség-veszteség számlát készítenek. De még ebben az esetben is pontos részletezés és igazolás mellett történhet a levonás. A fizetett közterhek közül csak a forgalmiadónak és vámnak a levonása van megengedve. Levonhatók továbbá a kárbiztosítási díjak és az üzleti adósságok kamatai, valamint az első szervezés költségei. Az alapítási költségek azonban csak az első üzletévben vonhatók le.

A jövedelemadó-bevallásban fel kell tüntetni az 1930. évben bárhonnan élvezett jövedelmet. Ezt azonban jövedelemforrásonként részletezni kell. Tehát külön kell feltüntetni a földbirtokból eredő jövedelmet és azt is két csoportban, mennyi folyt be a saját kezelésben levő és mennyi a bérbeadott földbirtokból. A felmerült kiadásokat ugyanott levonásba kell hozni. Külön veendő fel a házbirtokból eredő jövedelem. Itt levonásba hozható az évi bevételből a tatarozási költség, de ezt igazolni kell. Ha ezt a költséget nem igazolja az adózó, akkor is levonásba jön 10, ill. 15% tatarozási költség, aszerint, hogy szabadrendelkezésű vagy kötöttbéres lakásokból áll az épület. Bevallandó továbbá a megfelelő rovatban az az összeg, amit az általános keresetiadóköteles foglalkozásából bevételezett. Az alkalmazott ehelyett beírja az alkalmaztatási helyén élvezett egész évi fizetését és egyéb járandóságait. Külön bevallandó továbbá az igazgatósági s felügyelőbizottsági tagságból eredő bevétel, azután a tőkevagyonból eredő kamatjövedelem és az egyéb bevételek.

Ezekből levonásba hozhatók a már említett levonásokon kívül az 1930. évben tényleg befizetett köztartozások, így földadó, ház- és jövedelem-vagyonadó, általános keresetiadó, egyházi adó és az ezek után fizetett késedelmi kamatok és végrehajtási illetékek, valamint az összes fizetett járulékos adók, úgymint községi pótadó, betegápolási pótadó, útadó, kamarai illetékek, rokkantadó, továbbá a fizetett forgalmiadók és vámok, illetékegyenérték, vízszabályozási járulék, szemétfuvarozási illeték stb. A vagyonváltság és állami vagyis kényszerkölcsön címen fizetett összegek azonban le nem vonhatók. Továbbá nem vonhatók le az adótúlfizetések, vagyis a még nem esedékes adókra történt befizetések sem.

Fontos az, hogy a fizetett köztartozásokat *csak a bevallás elfogadása esetén* vonja le az adóhatóság az adóalapból, tehát aki bevallást nem adott, vagy jövedelmét becslés alapján kellett a hiányos adatok folytán megállapítani, azoknál a köztartozások külön levonásának helye nincsen.

Levonhatók továbbá a kimutatott összjövedelemből az 1930. évben fizetett adóssági kamatok, kellő igazolás esetén. De az adósság törlesztésére fordított összegek nem vonhatók le.

Levonhatók továbbá a nyugdíjjárulék, valamint a kegyúri teher és kongruajárulék is.

De nem vonható le az adózó saját lakására eső lakbér, vagy ennek bérértéke, továbbá az adományok és egyéb ingyenes szolgáltatások.

A vagyonadó-bevallásban fel kell tüntetni az 1930. év december 31-én adózó birtokában lévő összes vagyontárgyakat, külön-külön részletezve, az akkori forgalmi értékben. Külön kell kimutatni a földbirtokban, házbirtokban, üzemi tőkében, tőkevagyonban és egyéb vagyonban meglévő tárgyakat. A földbirtoknál művelési áganként külön veendők fel az egyes birtoktestek, továbbá itt kell kimutatni a meglévő állatállomány és gazdasági felszerelés értékét is. Az ingóságok közül az adózó saját használatára rendelt bútorok, szőnyegek, ruházat, festmények, szobrok, könyvek, házieszközök adómentes vagyontárgyak és ezeket bevallani nem kell.

A vagyontárgyak összértékéből a fennálló tőketartozások levonhatók kellő igazolás mellett. De az egyszerű háztartási adósságokat itt levonni nem lehet. A fennálló tőketartozást igazolni lehet banklevéllel vagy eredeti kötlevéllel, illetve egyéb okirattal.

Minél alaposabban kidolgozott adóbevallást nyujt be az adózó, annál kevesebb baja lesz az adóhatósággal, mely világosan látván a helyzetet, a bevallást elfogadva veti ki az adót. Ha azonban a bevallás bármely tekintetben hiányos adatokat tartalmaz, akkor az adóhatóság beidézi és szóbelileg is felhívja a bevallás igazolására. Ha ez nem sikerül az adózónak, akkor becslés vagy arányosítás alapján, illetve a rendelkezésre álló egyéb adatok figyelembevételével róják ki terhére az adókat. Minden adózónak saját érdekében áll tehát, hogy jövedelméről és vagyonáról kimerítő bevallást nyujtson. Ha az adózó a bevallás kitöltésében tájékozatlan, úgy bizalommal fordulhat a községi vagy városi közegekhez, mert azok díjtalanul kötelesek neki a bevallás elkészítéséhez szükséges felvilágosításokat megadni, sőt a bevallást kitölteni.

Ha a bevallást betegség, távollét vagy egyéb súlyos okból nem tudná adózó február végéig benyujtani, akkor egy kellően felbélyegzett kérvényben ugyanezen időn belül halasztást kérhet a szükséges időre, mely azonban legfeljebb március hó végéig terjedhet.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az irányzat e héten határozottan szilárd volt. Az utolsó napokban ugyan visszaesés állott be, azonban ennek dacára a búzánál 65, a rozsnál 50, a tengerinél 60—90, a korpánál 60—75 filléres áremelkedés mutatkozik. Az áremelkedés egyrészt a külföldi piacok magasabb értékelésében, másrészt a megjavult keresletben keresendő. A forgalom is megélénkült kissé, bár nagyobbarányú üzlet a kínálat tartózkodása miatt nem tudott kifejlődni. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 14.45—14.75, 78 kg-os, származás szerint 14.60—14.85, 79 kg-os, származás szerint 14.80—15.25, 80 kg-os, származás szerint 14.85—15.40, 81 kg-os, származás szerint 14.90—15.50; rozs 10.60—10.75; takarmányárpa 15.00—16.25; sörárpa 17.00—22.50; zab, minőség szerint 18.40—19.00; tengeri, származás szerint 12.80—14.10; búzakorpa 11.00—11.25 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. A forgalom élénk. Árak: Marhahús 150—340; borjúhús 200—460; sertéshús 160—320; zsír 158—162; háj 148—176; zsírszalonna 144—156; teatojás 11—13, főző és apró 9—15; teljestej 26—32; tejfel 140—200; teavaj 360—400; tehéntúró 40—100; fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, gazdakenyér, félbarna 30; bab 28—100; borsó 32—80; lencse 36—100; vöröshagyma 10—12; fejeskáposzta 26—36; kelkáposzta 36—46; karfiol 60—90; rózsaburgonya 14—24, Ella 10—14, közönséges 8—12; tisztított paraj 60—100; savanyúkáposzta 26—36; sárgarépa és petrezselyem 28—36, alma 60—180; narancs 60—100; mandarin 80—120; karalábé 4—10; vöröskáposzta 36—46; gesztenye 56—80 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket egy levelezőlapon, röviden és világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

vitéz Faluházi Sándor. Az őszirózsaeladás ügyében csarnoki árusokkal, virágkereskedőkkel kell tárgyalnia. Magot akármelyik megbízható magkereskedő cégnél vehet. Esetleg ugyanott kérdezze meg, hogy a virágot hol tudná elhelyezni. Csekket küldünk. — **vitéz Nyitray Károly.** vitéz Sándor József építészmérnök címe: Budapest, I, Horthy Miklós-út 8. Ugyanott megrendelheti a könyvet is. — **vitéz Molnár János.** Feleltünk. — **vitéz Szabó György.** A vadászati törvény szerint kétszáz holdnyi összefüggő földterület már külön vadászterületet képez. A kertművelés alá eső szőlő, kertészet, stb., ha akár árokkal is van bekerítve, ötven holdon felül önálló vadászterületet képez (természetesen, ha a bérlő a vadászati jogot megkapta). Úgy látszik, önnek van igaza. Fellebbezhet az alispánhoz. Esetleg kérje a vitézek jogvédelmével mebízott ügyvéd úr tanácsát. — **vitéz Kálmán Rezső.** A Vitézi Rend története minden kérdésére választ fog adni, nagy terjedelme és szép kiállítása mellett is ára igen csekély, éppen azért, hogy mindenki hozzájuthasson. Természetesen bolti ára magasabb lesz. Megrendelheti esetleg lapunk útján is. Nagyon szép lesz, ha ajánlja olyanoknak is, akik bár nem vitézek, azonban érdeklődnek a Rend iránt.

Őszi vetésekre fejtrágyául a szőlőnek már nyitáskor

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ

MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA

Budapest, VII, Csengery-utca 22

A csilisalétromot nem a reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá

Dobos-Faiskola

most adta ki a sovány nyíri homokon termelt, s így bármely talajon is eredményesen honosuló akác gleditsiacsemete tömegtermeléséről a XXXIII. évi árjegyzékét, melyben az egyes anyagok oly pontossággal vannak körülírva, hogy a rendelő a remélhető minőségnél silányabb anyagot semmi esetre sem kaphat

Cím: **DOBOS-FAISKOLA, Kemecse, Szabolcsmegye**

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.**

B) **Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.**

C) **Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.**

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz **BÁNFALVI JÁNOS** fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

„Vászonféle — bizalom dolga"

Ezuton is tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és üzletbarátaimat, hogy **február hó 1-én**

üzletemet áthelyeztem

IX, Ferenc-körút 20. szám alá, ahol ezentúl férfi-, női és gyermekfehérnemü-varrást is vállalok.

Saját készitményü fehérneműimet vitéz bajtársaimnak kiváló minőségük és olcsóságuknál fogva bátorkodom ajánlani. Hozott anyag feldolgozását is vállalom.

vitéz Kiss Lajos
textilkereskedő

---

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és áktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Vitézeknek kedvezmény

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr

Vitézek hivatalos biztositó intézete a

Gazdák Biztositó Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Postvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendű, tisztavérü törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:
Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

TURUL bőrkesztyűgyár

PÉCS

Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI

Ajánlja elsőrendü bőrkesztyü-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve

Katonai intézetek és iskolák állandó szállítója

Ha még nem ismeri a „KÜHNE"

„Schmidt"-rendszerü lég- és központi fütésü

keltetőgépeket

beszerzés előtt tekintse meg budapesti mintatelepünket

VI, Vilmos császár-út 59. szám

Rendkívül masszív kivitel

Újrendszerü tökéletesen biztos forgató és nedvesitő berendezés

A gépek **nem** olcsó furnérlemezből, hanem többéves, száraz, nemes hárs- és bükkfából készülnek

Minden szakkérdésben díjtalan felvilágositással szolgálunk

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 8. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 FEBRUÁR 22

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A neveletlen vendég

Európa leghangosabb és mozgékonyabb politikai vigéce, Benes legutóbb újabb kiruccanásával ejtette csodálatba a művelt világot. Nyilatkozatában azt mondotta, hogy Magyarország magára vessen, ha nem tud rendbejönni, mert amíg a ma uralkodó rezsim kormányozza az országot, addig nem is alakulhat ki egy ránk nézve kedvezőbb helyzet.

A magyar miniszterelnök egy, a felsőházban elhangzott interpellációra adott válaszában azt mondotta Benes kijelentéseiről, hogy „ha valaki a nemzetközi élet szalonjában időről-időre gallér és nyakkendő nélkül jelenik meg, az lehet talán az egyéni izlésnek, de lehet szórakozottságnak is következménye".

Nem tette azonban hozzá Bethlen gróf, hogy az ilyen neveletlen, vagy szórakozott urat a személyzet barátságosan ki szokta tessékelni.

Benes úr jótanácsai felett nemcsak a magyar közvélemény, hanem a művelt világ közvéleménye is mosollyal tér napirendre, mi azonban úgy látjuk, hogy rá kell mutatni arra a közismert cseh tulajdonságra, amely a maga nagyképűségével, sippal, dobbal, pimaszságával akar eredményeket elérni. Ennek a népnek fiai voltak a legnagyobb ellenségei minden békességes, rendes szándéknak Európában régóta. Ennek a fiai voltak a magyargyilkos hóhérok és beamterek a függetlenségi harcok idején, ennek a fiai hajszolták vesztébe a magyar csapatokat a fronton, ennek a fiai szöktek át zárt csapatokban az ellenséghez és rohanták meg később az árván hagyott felvidéket, hogy elárasszák azt élősdi hivatalnokaikkal, kiszorítva mindenütt az évszázadok óta ott lakó magyarokat. Ezek a politikusok forralták a népek közvéleményét ellenünk s demokráciáról, fel-

Rénszarvasok élelmet keresnek. A lappok sokezer főnyi rénszarvascsordákkal dolgoznak. Ezek a rénszarvasok teherhordó állatok, szánokat húznak, ezenkívül pedig a lappok ruházatának, élelmének becses kiegészítői. Télen maguk szerzik meg élelmüket, kikaparják a hó alól a füvet

Melléklet: 1. sz. Vitézi Közlöny

világosultságról szavalva nyúzták meg a felvidék őslakosságát. Most pedig a vámháború idején, tehetetlen dühüket szórják az egyszer végre türelme véghatárához érkezett, jámbor magyar kormányzat ellen.

Mindenesetre jobban szeretjük ezt, mint a kenetteljes csalogatást, amely mögött mindig csapda lappang. Legalább megvédenek ők minket a magunk túlzott békeszeretete és hiszékenysége ellen. Úgy érezzük azonban, hogy végre egyszer már egy csattanós választ is megérdemelnének.

Vitéz F. J.

A cseh népszámlálás a palócokat tótoknak tette meg

Benes, a cseh külügyminiszter nyilatkozatot adott a Párisban megjelent *Paris Midi* című francia lapnak, melyben a cseh népszámlálás ellen emelt vádak ellen védekezik. Azt mondja, hogy a magyarság létszámcsökkenése, mely a cseh népszámlálásból kitünik „egészen természetes fejlődés" és minden nyomás nélkül jött létre. Benes külügyminiszter állításával szemben a Prágai Magyar Hirlap válaszul kiragad egy községet, a nagykaposi járásban fekvő Pályint. Pályin lakossága 1910-ben 1121 volt, ebből 520 magyar 541 tót. Pályin olyan falu, amely még a XVII. században színmagyar volt, később azonban az „elnemzetlenítő" magyar nemzet dicséretére, lassú és természetes folyamattal eltótosodott. A község lakóinak nagy része régi nemesi családok leszármazottja. Most is *magyarnevű, református vallású*, otthonukban *magyarul beszélő tősgyökeres magyarok*, akik magyar nemzetiségüeknek vallják magukat. Egyik-másik családnak két nemesi előneve is van. Természetes, minthogy a község kétnyelvű, tótul is beszélnek. Ezt a falut az 1930. évi népszámlálás *tiszta tót községnek* találta. Lássuk a „természetes folyamatot"!

A nagykaposi járásfőnök 15. végzése szerint „*Szilágyiné Lehotay Mária* nem magyar. mert a magyar nyelvet hibásan beszéli" — mondja az indokolás, tehát tót nemzetiségünek írják be. *Szilágyiné Oláh* Teréz — hasonló indokolás, hasonló végzés. *Szilágyi* Sándor és négy kiskoru gyermeke ugyanaz. *Baloghné Oláh* Zsuzsanna ugyanaz. *Pénzesné Kontray* Zsuzsana, *Pénzesné Böszörményi* Helén, *Pénzes* Lajos. *Balogh* József de Tegenye, *Baloghné Szilágyi* Helén, óvári és somlai *Szilágyi* István, tegenyei *Balogh* József, *Baloghné Köröskényi* Julianna, *Baloghné Egry* Zsuzsanna, *Szilágyi* Mária, *Lehotay* Sándor nemzetiségét egytől-egyig tótnak állapítja meg a járásfőnök.

Valamennyinél az az indokolás, hogy „nem beszéli helyesen a magyar nyelvet". Pályin lakossága ugyanis érdekes és zamatos magyar dialektust beszél. Ezen a jogcímen azonban az egész *palócságot* ki lehetne zárni a magyar nemzet közösségéből.

A benyujtott felebbezésnek nincs halasztó hatálya. Pályin a járási főnök akaratából tót községgé alakult. Ime a Benes-féle gyors és természetes folyamat magyarázata.

Szomorúfűz

A tó partján a komor fűzeket
Világos zöldbe öltözteti lassan
A napról-napra melegebb sugár,
Megfejti téli titkát ágaiknak,
Smaragdragyogást tereget reájok —
Csak földre hajló, fáradt vonalát
A fűzfagallynak nem másítja meg,
Nem emelheti ég felé soha.

Gyerekkoromban — rég volt — tán igaz sem:
Anyámat kértem: rajzolj valamit!
Rajzolt egy házat s egy szomorúfűzfát.
(Lerajzolhatott volna engem is,
Lehajtott fejjel, úgy, ahogy most állok
A tóparti szomorúfűz alatt.)
Én akkor azt kérdeztem, hogy: mi ez?
Anyám felelt: Ez egy szomorúfűz.
Én faggattam tovább: Miért szomorú?
S aztán még arra is kiváncsi voltam,
Hogy: „Mikor nem lesz többé szomorú?"
A váratlan kérdéstől megzavarva,
Anyám elhallgatott.

Így hallgattam el én is, valahányszor
Azt kérdezték: Mért vagyok szomorú,
Mikor nincsen rá különös okom? —
Zavart a kérdés. — Most már nem zavar.
Most már tudom, hogy törvény alatt állunk:
Elvettetnek a különféle magvak,
Öröktől készült, titkos ősmagok.
Egyikből tölgy lesz, másikból fenyő,
A harmadikból mindig rezgő nyárfa,
Jegenyévé szökken a negyedik —
S az utolsó, de tán nem a legkisebb
Szomorúfűzfa lesz talán.
Törvénye az, hogy ágait lehajtsa
A tó tükrére csüggedt-komoran,
Akkor is, mikor napfény hull rá,
Akkor is, mikor zöldje ütközik —
S tavaszba fordul a vénhedt világ.

(Erdély) REMÉNYIK SÁNDOR

Fejjel a falnak. Angol tank faltörő gyakorlata

A magyar munka megorganizálása

Ravasz László püspök, azoknak az impresszióknak a hatása alatt, amelyeket amerikai útja során, egy nagy clevelandi acélgyárban folyó éjjel-nappali munka láttán szerzett, ezt mondotta:

„A munka nem véletlen, hanem legbensőbb lényege a világnak. Egy nemzet halálát jelenti, amikor nem tud dolgozni. A jövő hősköltemény: a magyar munka megorganizálása".

Az elektromos energiaszolgáltatásról szóló törvényjavaslat — amelyet a felsőház bizonyos módosításokhoz való hozzászolás végett visszaküldött a képviselőháznak — csakugyan *a magyar munka megorganizálását* célozza, mert ahhoz, hogy az ország minden részében megorganizáltassék a magyar munka, szükséges az, hogy gondoskodjunk arról, hogy *az ország minden részében rendelkezésre álljon a magyar munkához szükséges energia.* A tudományos technika rohamos fejlődése az utolsó félszáz esztendőben arra tanított, hogy az ország minden részében szükséges energiamennyiségeket csak úgy tudjuk mindenki számára hozzáférhetővé tenni, ha gondoskodunk arról, hogy azok a nyers energiakészletek, amelyeket a természet bölcs előrelátással felhalmozott a föld belsejében, vagy amiket megtalálunk a leeső vizekben és a szél erejében, átalakítjuk elektromos energiává és ezután a vékony drótokon elvisszük oda, ahol munkára, energiára szükség van. Ez a magyarázata annak, hogy ma a világon mindenütt foglalkoznak az elektromos energiagazdálkodással. Még nem sikerült ugyan az emberiség egész energiaszükségletét elektromos energia alakjában juttatni a fogyasztóhoz, de már ma is számottevő, körülbelül 30—35 százaléka az emberiség *összenergia-szükségletének* elektromos energia alakjában jut a fogyasztóhoz.

Természetes, hogy foglalkozik a tudomány a más alakban szolgáltatott energiák racionalizálásával is, de a legintenzívebb módon, éppen az elektromos energiagazdálkodással foglalkozik. Egyrészt azért, mert mint az előbb említettem, ma már az emberiség szükségletének mintegy, 30—35 százalékát elégítik ki elektromos energia alakjában, másrészről pedig azért, mert a technikai tudományok kijelölték már azt az utat, amelyen ez az elektromos energiagazdálkodás racionalizálható. Ez az út pedig az: *építeni, lehetőleg az ősenergia lelőhelyén, nagy elektromos centrálékat,* ezekből *drótokon átvinni az energiát lehetőleg nagy távolságra, szétosztani ott lehetőleg, nagy vidékeken, vagy egész országrészeken és felhasználni azokon a vidékeken, az illető vidék lehetőleg mindennemű energiaszükségletének kielégítésére.*

Ilyen telepek keletkeztek nálunk már a múltban is és a szükséglet fokozásával, még az elektromos gépek és szerkezetek tökéletesítésével ezek a telepek folyton növekedtek. Növekedtek a telepből kiinduló drótok is, amíg ezek a drótok összeértek és minden tervszerűség, minden kényszer nélkül lassanként létrehozták egyes országrészekben, vagy egyes vidékeken ezt az összefüggő elektromos hálózatot.

Ez a technikai és egyúttal gazdasági feladat, amelyet ez a törvényjavaslat — előreláthatólag hamarosan törvényerőre emelkedvén — meggyorsítani, illetőleg elősegíteni akar.

Amerikában, ahol mialatt mi verekedtünk és pusztítottuk szellemi és anyagi értékeinket, dolgoztak és termelték az értékeket, ez a nagy energiahálózat már nagyjában elkészült. Németországban a háborús gazdálkodás likvidálása, Franciaországban az elpusztított területek felújítása, Svájcban a háború alatt és különösen a háború után tapasztalt nagy széninség folytán ezek az országos elektromos hálózatok már javarészt elkészültek és lényegesen hozzájárultak az illető országok gazdasági életének fejlődéséhez.

Nálunk is megindult a fejlődés körülbelül 8—10 esztendeje modern irányban. Értem ezt úgy, hogy a háború előtt, az akkori technikai tudásnak és gazdasági szükségletnek megfelelően épült apró kis telepek, amelyek a maguk idejében jók és korszerűek voltak, de ma elavultak, kezdenek lassanként egy *nagy hálózatban* egyesülni. A kis telepek által táplált városi és községi elosztó hálózatok csatlakoznak azokhoz az országos jellegű, nagy vezetékekhez, amelyeket rendszerint egy bánya, vagy más ipartelepek fejlesztő telepei látnak el a szükséges elektromos energiával.

A fejlődésnek ebben a kezdeti stádiumában, amikor a modern elektromos energiagazdálkodás, nálunk, még gyermekéveit éli, keletkezett ez a törvényjavaslat, egyrészt azért, hogy meggyorsítsa, elősegítse ezt a fejlődést, másrészt, hogy ez a fejlődés olyan irányt vehessen, amely megfelel az ország *egyetemes gazdasági érdekeinek* és számol egyúttal az energiagazdálkodás ma már világszerte kijegecesedett törvényeivel és végül azért is, hogy gondoskodhassék a kormány most, amikor még kevesbb szerzett joggal kell számolni arról, hogy ezek az *elektromos művek idővel az állam birtokába juthassanak,* illetőleg, hogy az állam valamikor, később, az elektromos-energiagazdálkodásban tevékenyebb résztvehessen.

S. S.

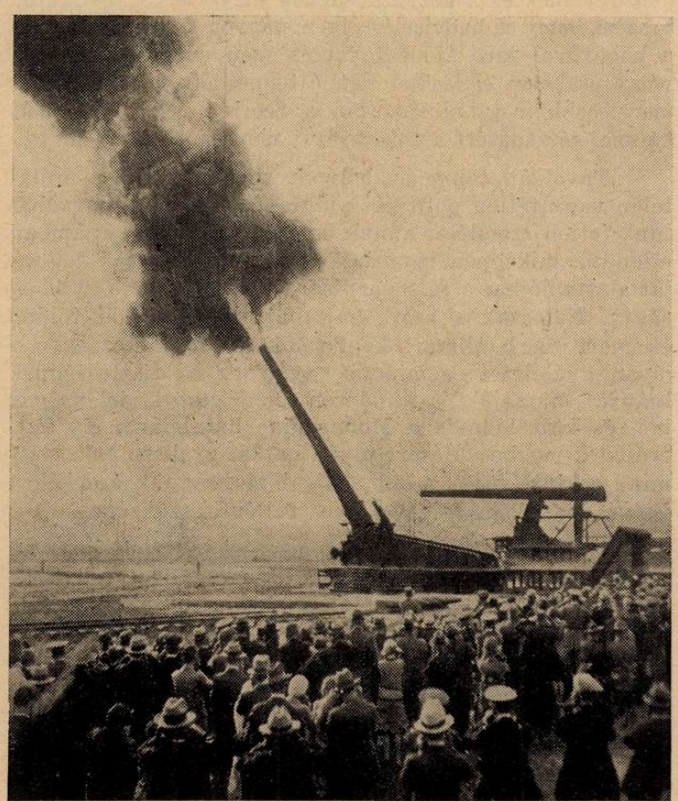

Parti ágyú tüzel. Az amerikai tüzérség kísérletezik ezzel a kerekeken járó ágyúóriással

Az 1914. évi szerbiai hadjárat

II. kötet. A diplomácia küzdelme 1914 júliusában

Írta **vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos** vezérkari ezredes

— Folytatás —

(Tisza 1914 július 7-i emlékirata)

„Unalmas volna a már annyiszor megbeszélt akciót ismét közelebbről fejtegetni, amely ezt a javulást előidézné. Bulgária csatlakozása az első lépés és ez az archimedeszi pont, ahol neki kell feküdni, hogy az orosz állást sarkaiból kiemeljük. Rögtön azután a bulgár-görög viszony megjavítására kellene törekedni, ahol némi nehézség dacára is remény van a sikerre. Másrészről pedig Németországgal együttesen nyomást kell gyakorolni Romániára. A lárma dacára, melyet Bulgária csatlakozása Bukarestben bizonyára fokozni fog, ez a tény Románia magatartására bizonyosan azonnal látható befolyást fog gyakorolni. A dolog tehát reánk nézve sokkal kedvezőbben fog alakulni, de még a legrosszabb esetben is fel lehet tételezni, hogy néhány éven belül Görögország jóakaratú semlegességét is biztosítva, Romániát az újra megerősödött Bulgáriával sakkban tartva, a Macedóniában végrehajtandó bulgár akció által a szerb hadseregnek tekintélyes része le lesz kötve.

„Az idáig elmondottakat abban összegezem, hogy az általunk provokált háborút valószínüleg a legkedvezőtlenebb körülmények között kellene végigharcolni, míg a leszámolásnak későbbi időpontra való halasztása, ha mi ezt az időt diplomáciailag jól kihasználjuk, az erőviszonyok javulását idézné elő.

„Ha még ezen politikai szempontokhoz az állam pénzügyeinek és a közgazdaságnak helyzetét is tekintetbe veszem, mely a hadviselést igen nagyon megnehezíti és a háborúval járó áldozatokat és szenvedéseket a népre nézve csaknem elviselhetetlenné tenné, akkor a leglelkiismeretesebb megfontolás után a Szerbia ellen javasolt katonai támadásért a felelősséget nem tudnám viselni.

„Távol áll tőlem az, hogy Szerbiával szemben erélytelen vagy tétlen politikát ajánlanék. Mi nem maradhatunk tétlen szemlélői annak, hogy a szomszéd államban ellenünk miképpen izgatnak és hogyan izgatják fel saját alattvalóikat a felségárulásra és készítik elő gyilkosságra. Nemcsak a szerb sajtónak, hanem a külföldön elismert szerb állami képviselőknek nyilatkozatai is olyan gyűlöletet és minden nemzetközi tisztességnek hiányát mutatják és mindezen nemzetközi jelenségek bel- és külföldön is a Monarchia hatalmának és tekintélyének megbecsülésére olyan hatást gyakorolnak, hogy mind tekintélyünk, mind pedig biztonságunk érdekében Belgrádban komoly és erélyes fellépés szükséges.

„Én tehát egyáltalában nem azért beszélek, hogy mi ezt a kihívást zsebrerakjuk, én kész vagyok a felelősséget viselni igazságos követeléseink visszautasítása által felidézett háborúért. Véleményem szerint azonban meg kell adni Szerbiának a lehetőséget, hogy a háborút nehéz diplomáciai vereség árán elkerülje és ha mégis háború keletkezik, az egész világ szeme elé kell tárni, hogy mi az igazságos védekezés álláspontját foglaljuk el.

„Ezért tehát Szerbiához kimért, de nem fenyegetőhangú jegyzéket kell intézni, melyben a konkrét panaszainkat felsoroljuk és pontos követeléseinket azokkal összekapcsoljuk. Mint ilyenre például rámutathatunk Spalajkovics szerb diplomatának Pétervárott és Jovanovitsnak Berlinben tett nyilatkozataira, Boszniában talált bombák kragujeváci eredetére vagy arra, hogy a Monarchia alattvalói szerb hatóságoktól kapott hamis útlevelekkel jöttek át a határon, szerb hivatalnokok és tisztek által tett — remélhetőleg — legközelebb bebizonyított ellenséges és lázító nyilatkozatokra, végül pedig rá lehet mutatni az általánosan a sajtó, egyesületi élet és közoktatás terén észlelt jelenségekre, melyek panaszunknak tárgyát képezhetik és amelyeknek minden egyes esetében megfelelő intézkedést és elégtételt kell követelni.

„Ha Szerbia meg nem felelő választ ad, vagy az ügyet el akarná posványosítani, azonnal ultimátummal és annak lejárta után az ellenségeskedésnek megkezdésével kell válaszolni. Ebben az esetben minden hatalomnak végig kell harcolnia, ha állami létét egyáltalában tovább akarja folytatni, — másrészről tehát a háborúért való felelősséget Szerbiára hárítjuk, amely a háborús veszedelmet maga ellen azzal idézte fel, hogy még a sarajevói rémtett után is vonakodott a tisztességes szomszéd kötelezettségeit becsületesen teljesíteni.

„Ilyen eljárásunk kétségtelenül támogatná a német akciót Bukarestben és talán Oroszországot is visszatartaná a háborúban való részvételtől. Előre lehet látni, hogy Anglia minden valószínűség szerint ebben az értelemben fog nyomást gyakorolni a többi entente hatalmasságra és a cárnál is mérlegelés tárgyát fogja képezni az a gondolat, hogy neki nem lehet feladata, hogy anarchista aknamunkát és dinasztiaellenes merényleteket pártfogásába vegyen. (Folytatjuk)

Könyvismertetés

Nyáry Andor: „Az én embereim." Mikszáth és Gárdonyi halála óta meglehetősen sovány kenyérre jutottak azok az olvasók, akik a magyar paraszt egyszerű és mégis végtelenül színes világában keresték mulatságukat. Móricz Zsigmond parasztjai sokkal robusztusabbak és komorabbak, mint Gárdonyi és Mikszáthéi s különösen a dunántúli ember előtt teljesen idegenek. Móricz Zsigmond parasztfigurái a tiszaháti magyar típus gyakran szertelen túlstilizálásából keletkeznek s majdnem legtöbbször hiányzik belőlük az a mosolygó vonás, amelyet Gárdonyi és Mikszáth figuráin még a legtragikusabb sorsban is megérzünk. Azok között, akik ezt a kedves típust ismét irodalmi személlyé élesztik, kétségtelenül a legjelentősebb magyar író Nyáry Andor, aki rövid idő alatt szokatlanul népszerű nevet szerzett magának írásaival. „Az én embereim" című elbeszéléskötetében a régi Nyáry Andort találjuk meg, de megerősödve és méginkább megszínesedve. Nem sok értelme volna, ha külön-külön kiemelnénk néhány darabját kötetének, ezt a könyvet el kell olvasni. Ha valamit ki kell emelnünk, ez az a végtelen szeretet, amellyel Nyáry Andor a magyar falu egyszerű népét nézi, látja és megrajzolja. Ez a nagy megértés, amelynek összes rúgói bizonyára megvoltak Nyáry Andor lelkében kezdettől fogva, valószínüleg a lövészárkok közös sorsában fejlődött ki ennyire és százszorosan kedves és szeretetreméltó akkor, amikor a szociális haladás — sajnos — csaknem mindig és kizárólag az ipari munkásság mellé akarja állítani az emberiség szívét. Nyáry Andor a magyar falu, a magyas földműves nép költője, ezektől egy pillanatra sem tud elfordulni és ezért érdemli meg minden magyar ember szeretetét.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

VITÉZI ÉLET

Felhívás!

Az Országos Vitézi Szék nyilvántartási osztályánál feldolgozott adatok az idő folyamán sok tekintetben változást szenvedtek, számos vitéz elköltözött régebbi lakhelyéről, mások rangban, hivatali állásukban előléptek, vagy foglalkozást változtattak, a nyilvántartás kiegészítése szempontjából kívánatos, hogy minden vitéz pontosan közölje állását és jelenlegi lakhelyét közvetlenül az O. V. Sz. nyilvántartási osztályával (Bpest, I, kir. vár I. Alagsor). A „Tízéves Vitézi Rend" című munka közölni fogja az összes vitézek névsorát, ez a névsor azonban csak úgy lehet teljesen pontos és megbízható, ha minden vitéz beküldi a nyilvántartó osztálynak a kért adatokat.

Ingyenes orvosi kezelés

Röszler Antal dr ráckevei orvos, a Ráckevén lakó vitézek és azok családtagjainak gyógykezelését díjtalanul látja el. (163/ft. I. 1931.) *O. V. Szék*

Budapest V. ker. tiszti vitézeihez!

Az V. ker. hadnagy folyó hó 23-án, hétfőn este 8 órakor József-tér 1. sz. alatti Posch vendéglőben bajtársi összejövetelt tart. Pontos megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Budapest V. ker. legénységi vitézeihez!

Az V. ker. hadnagy folyó hó 24-én, kedden este félnyolc órakor a Putz étteremben, Hold-utca 19 alatt hivatalos összejövetelt tart. Megjelenés kötelező. *Székkapitány*

Budapest VI. ker. legénységi vitézeihez

A VI. kerület vitézi hadnagya február 28-án, szombaton délután 7 órakor a Lehel-utca és Aréna-út sarkán levő vonatlaktanya markotányoshelyiségének különtermében bajtársias összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány

Budapest VI. ker. tiszti vitézeihez

A VI. kerület vitézi hadnagya március hó 5-én, csütörtökön délután fél kilenc órakor az Andrássy-út és Jókai-tér sarkán lévő Wagner-féle vendéglő különtermében bajtársias összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Zemplén vármegye vitézeihez

Értesítem a vármegye vitézeit, hogy Zemplén vármegye Vitézi Székének irodája a vármegyeháza épületében van. *Székkapitány*

Pest vármegyei déli részeinek vitézeihez!

Értesítem vitézeimet, hogy az alanti sorrendben járási vitézi értekezletet fogok tartani éspedig:

1. Március hó 1-én Kalocsa megyei, város és a kalocsai járásbeli vitézekkel: Kalocsán.
2. Március hó 8-án Kiskúnhalas megyei város, Kiskúnfélegyháza megyei város és a kiskúnfélegyházi járásbeli vitézekkel: Kiskúnfélegyházán.
3. Március hó 22-én a kiskőrösi járásbeli vitézekkel: Kiskőrösön.
4. Március hó 29-én a kúnszentmiklósi járásbeli vitézekkel: Kúnszentmiklóson.
5. Április hó 12-én a dunavecsei járásbeli vitézekkel: Dunavecsén.

vitéz Tamási András posta-gépkocsivezető, akinek a NMV Felügyelője a Nemzeti munkavédelem kötelékében kifejtett szorgalmas, lelkiismeretes szolgálatáért dícsérő elismerését fejezte ki

6. Április hó 19-én Kecskemét th. város vitézeivel: Kecskeméten.

Ezen járási vitézi értekezleteken a járás valamennyi vitéze feltétlenül megjelenni tartozik, úgyszintén a felavatott vitézi városnyosok, valamint azok is, akik a vármegyei Vitézi Szék állományába nem tartoznak ugyan, de a járás területén laknak. Elmardásnak csak igen nyomós ok esetében — ha valaki beteg —, van helye, amit előzőleg orvosi bizonyítvány beküldésével tartozik a járási hadnagy úrnál igazolni.

A teljes számban megjelenést már azért is kívánom feltétlenül, mert — az értekezletnek egyébb igen fontos tárgyain kívül — a régi vitézi zöld igazolványok ezen alkalommal újakkal fognak kicseréltetni, meghagyom tehát vitézeimnek. hogy régi vitézi zöld igazolványát — kicserélés végett — az értekezletre mindenki hozza el magával.

Az értekezletek részletes programját a vitézi járási hadnagy urak vitézeikkel idejében közölni fogják. Az értekezleteken vitézi formaruhában, az azzal nem rendelkezőknek pedig ünneplő ruhában kell megjelenni, mindkét esetben összes kitüntetésekkel és vitézi jelvénnyel. (122/Msz. 1931. sz.)

Székkapitány

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleményei

Folyó hó 21-én este 8 órai kezdettel négy debreceni dalárda köztük a Vitézi Énekkar az Arany Bika dísztermében tánccal egybekötött hangversenyt rendez. Ez alkalommal a Vitézi Énekkar által az 1929. évi Dalosversenyen nyert remek serleget avatják fel. Jegyek még kaphatók Méliusz könyvkereskedésében, Bészler és Dávid vaskereskedőknél. Felkérem a debreceni vitézeket, hogy a hangversenyen minél számosabban jelenjenek meg.

*

Ismeretterjesztő előadás: A *Debreceni Vitézi Társaskörben* f. hó 25-én délután 6 órakor vitéz *Szegedy* Gyula városi főmérnök tart előadást, felszólítom a debreceni vitézeket, hogy ezen előadáson minél nagyobb számban jelenjenek meg. *Székkapitány*

Zala vármegye vitézeihez!

Értesítem a megyebeli nemzetes urakat, hogy a folyó évi járási értekezleteket az alábbi sorrendben tartom meg.

1. A zalaszentgróti járásban Zalaszentgróton február hó 22-én délelőtt 10 órakor a községházánál.
2. A sümegi és tapolcai járásban március hó 1-én, Sümegen délelőtt 9 órakor a községházánál, Tapolcán délután két órakor a községházánál.
3. A pacsai járásban, Pacsán március hó 8-án délelőtt 9 órakor, a községházán.
4. A nagykanizsai és letenyei járásban március hó 22-én, Nagykanizsán délelőtt 9 órakor a városházán, Letenyén délután 2 órakor a községházán.
5. A balatonfüredi járásban, Balatonfüreden délelőtt 9 órakor a községházán.

6. A novai járásban, Nován március hó 29-én délelőtt 9 órakor a községházánál.

7. Az alsólendvai járásban, Lentin április hó 12-én délelőtt 9 órakor a községházánál.

Felhívom a nemzetes urak figyelmét, hogy a járási értekezleteken okvetlen jelenjenek meg, mert a helyettes székkapitány a megyebeli vitézeket meg akarja ismerni. Dolgát mindenki akként intézze, hogy az értekezleten feltétlen megjelenhessen. A járási őrmesterek gondoskodjanak az értekezlet megtartására szolgáló helyiségről. Öltözet lehetőleg sötét ruha, összes kitüntetések.

Székkapitány

Borsod, Gömör és Kishont vitézeihez

1. Felkérem nemzetességteket, hogy elsősorban saját érdekükben tartsák szigorú vitézi kötelességüknek, hogy minden személyüket érintő változást, nemkülönben lakcímváltozásukat bejelenteni és esetenként a vonatkozó hiteles okmányt a vm. Vitézi Széknek felterjeszteni szíveskedjenek. Ragadjanak meg minden kínálkozó alkalmat arra, hogy a járási vitézi hadnagy (helyettes) urakkal, vitézi ügyben a személyes érintkezést fenntartsák.

2. A vm. Vitézi Szék a Revíziós Liga által megküldött Revíziós Pengőket, a vitézek részére hazafias buzgalommal teszi hozzáférhetővé. Kívánatos, hogy a Revíziós Pengő révén még a legszegényebb magyar is tagja legyen a Ligának, A megértés abban nyilvánulna meg és az áldozatkészségnek ott volna a megnyilatkozásra alkalma, ha a vagyonosabb vitézek a szegénysorsú vitézeket és hozzátartozóikat is hozzájuttatnák a Revíziós Pengőhöz. Kapható a vm. Vitézi Széknél darabonként egy pengőért.

3. A Vitézek és Gazdák Lapjára vonatkozó előfizetési kötelezettségek teljesítését ezen alkalommal különösképpen szorgalmazom.

Székkapitány

Elismerés

A sarkadi vitézek a Kormányzó úr Őfőméltóságának a m. kir. népjóléti miniszter úrhoz mult év november hóban intézett segélyakcióra felszólító levele hatása alatt egymás között a sarkadi szegények felsegélyezésére gyüjtést indítottak, melynek eredménye 45 P 80 fillér és 80 kg búza volt. Ezen segélyt karácsony estéjén a vitézek kilenc szegénysorsú család között osztották ki.

A sarkadi vitézeknek nemes cselekedetükért a Vármegyei Vitézi Szék elismerését és dicséretét fejezi ki.

Legyen ezen önzetlen adakozás példa a jövőben a vármegye vitézei előtt. (78—1931. szám.)

Székkapitány

Gyüjtőívek beküldése

Minthogy a „Tízéves Vitézi Rend" című munka előfizetésére kibocsátott gyüjtőíveket egyesek késve kapták meg, továbbá sokan, akik megrendelőket gyűjtenek némi haladékot kértek, közöljük, hogy a mű szerkesztő-bizottsága az ívek visszaküldésének határidejét március 2-ig meghosszabbította.

Felhívás

Baranya vármegye V. Sz. állományába tartozó *vitéz Kelemen* István volt Szentegát-pusztai lakos, uradalmi kocsis elhelyezkedés végett állítólag Budapestre költözött. Felhívom vitéz Kelemen Istvánt, hogy pontos lakcímét a várm. Vitézi Székkel levelezőlapon közölje. (10/msz.—1931.) *Székkapitány*

Vitéz sikere

vitéz *Bottfy* József nárai lakos a Szombathelyen megtartott baromfikiállításon, vörös izlandi baromfiaival I. díjat és Vasvármegye Gazdasági Egyesületének tiszteletbeli díját egy ezüst serleget nyert el.

Adományok nyugtázása

A Szabolcsi Vitézek Jóléti Albizottsága által indított segély-akcióra az eddig közölt adományokon kívül az alábbi adományok érkeztek be:

vitéz *Feleki* Ferenc 2, vitéz *Márton* Gyula és *Móricz* Ottó 10, *Dessewffy* István gróf 10, *Vigh* Bertalan 5, *Lengyelfalvy* Erős 10, *Erdei* Miklós 5, *Okolicsányi* Lajos 5, vitéz *Várady* Szabó Nándor 5, vitéz *Tamás* András 2, *Gencsy* Ferenc 10. *Gazdák Biztosító Szövetkezete* 10, vitéz *Szabó* János 5, vitéz *Helmeczi* Mihály 3, és *Bleuer* Jenő 10 pengő.

A fent említett adományokat hálás köszönettel nyugtázza a *Szabolcsvármegyei Vitézek Jóléti Albizottsága.*

Pestszentlőrinci és kispesti vitézek és hadviseltek ünnepi találkozója

Pestszentlőrincen *Kőrösi* dísztermében február 7-én este fél 9 órakor tartották a *vitézek és hadviseltek ünnepi találkozójukat, műsoros estélyüket és táncmulatságukat* a hadviseltek zömének, igen előkelő közönségnek és szereplőknek részvételével. Nagyon emelte az estély fényét *Nagy* Emil ny. igazságügyminiszter megjelenése feleségével.

Nagy Emil páratlan érdekességű előadásban végtelen lebilincselő modorban adott elő rendkívül értékes külföldi társasági élményeiről. A közönség igen lelkesen hallgatta a gyönyörű közvetlen szónoki készségben ékes tanulságokat.

Szathmáry Margit, nagyszerű hegedűművésznőnk olasz turnéja előtt felejthetetlen emléket állított magának a pestszentlőrinciek szívében. Az első női akadémikus művészkvintett vezetője virtuóz, művészi tökéletességű játékával lenyügöző hatást váltott ki.

Pessy Mara hangversenyénekesnő úgy a klasszikus, mint a magyar dalban igen fejlett zenekultúráról, kitűnő előadókészségéről s stílusos megjelenésének varázsáról tett tanuságot.

Szokolayné Tompa Mária művésznő és *Szentpétery* Béla kitűnő szavalatai mély hatást gyakoroltak a hazafias szellemű közönségre abba, hogy milyen kifejező formái vannak a nemzeti szellem művészi megnyilvánulásának.

A vitézek és hadviseltek ezen ünnepi találkozójának szónoka, a szervezés lelke, *vitéz Homa* Gyula dr járási vitézi hadnagy volt, aki megrázó költői képekben új, tetterős életre hívta a katonaemlékek mélyen sorsunkbavágó kegyeletét. Rámutatott a háborús emlékek, a hősi mult aktív erejére: a frontharcos gondolatra s ennek a nemzeti megújhodás, a nemzeti feltámadás, a magyar jövő szolgálatában elhivatott jelentőségére. Lelkesítő, mély gondolatokkal művészien felépített beszéde közben a terem elsötétítésének meglepő fényhatása, egyenruhás vitézek kezében a meghajtott nemzeti zászló, igen élénken szimbolizálták a magyar tragédiát s a vitézek és hadviseltek katonaemlékének, bizakodó szellemének, szervezetük öntudatának egyetemes nemzeti közérdekből való szükségességét.

A rendezőbizottság áldozatos, lelkes jó munkát végzett. Külön megemlítést érdemelnek *vitéz Dombos* József, aki az ünnepi találkozó közönségét üdvözölte, *vitéz Bezerédy* Árpád, *vitéz Bosnyák* Andor, *vitéz Mesterfalvy* Nándor, *vitéz Tóth* Gusztáv, *vitéz Boross* Jenő. A díszleteket tervezte és a közönség mintaszerű szállításáról *vitéz Várday* Lajos gondoskodott, *vitéz Hevessy* Gézával.

Vitézi estély Szentendrén

Szentendre megyei város vitézei február hó 7-én fényes keretek között rendezték meg hagyományos vitézi estélyüket, melyen a helybeli és vidéki előkelőségek szép számban jelentek meg. Az estélyt *vitéz Csia* Sándor dr járási vitézi hadnagy nemes veretű, hazafias ünnepi beszéddel nyitotta meg, majd utána Balázs Árpád, a kiváló magyar nótaköltő pompás hangversenye következett. A műsort reggelig tartó tánc követte. *Székkapitány*

Állást kereső vitézek

Bányagépészet és szállítóberendezések tervezésében és üzemvezetésében tízévi gyakorlattal bíró okleveles gépészmérnök a mostoha gazdasági viszonyok következtében bekövetkezett leépítés miatt, megfelelő állást keres. Cím: vitéz *Bakács* Kálmán okl. gépészmérnök, Budapest, VII, Thököly-út 116.

35 éves, nős, szobafestő és mázolósegéd, hosszú ideje munka nélkül van. Ezúton kérem kedves bajtársaimat, ha lennének szívesek, bármily állásba elhelyezni. Elvállalok házfelügyelői, portási vagy irodaszolgai állást, vidékre is. Cím: vitéz *Papp* Lajos, Újpest. Arany János-utca 6.

Harminckilencéves volt csendőrőrmester, gazdálkodó elvállal gazdai, kulcsári, házfelügyelői vagy hasonló állást. Cím: vitéz *Bagosi* Lajos Komádi (Bihar megye.)

X. ÉVFOLYAM 1. SZÁM BUDAPEST, 1931 FEBRUÁR 22

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Rendeletek

A belügyminisztérium III. oszt. háborús veszteségeket és hadisírokat nyilvántartó csoportjának áttétele

A m. kir. belügyminisztérium III. osztályának háborús veszteségeket és hadisírokat nyilvántartó alcsoportja folyó évi január hó 20-val a honvédelmi minisztérium 4. osztályába olvadt be. Ebből kifolyólag, a világháború folyamán elhalt, eltűnt és hadifogságba került egyénekre, valamint a hősi sírokra vonatkozó ügyek intézése a jövőben a m. kir. honvédelmi minisztérium (4. osztály, háborús veszteségi és hadisír-alcsoport) ügykörébe tartozik. (167/ft. I. 1931.) O. V. Sz.

Hadsereg Sporthét 1931. évi verseny feltételeinek kiadása

A honvédelmi miniszter 1931. évi január hó 9-én kelt 35.020/kik. 1931. évi rendeletével kiadta a Hadsereg Sporthét 1931. évi versenyfeltételeit.

Mindazok, akiket érdekel, a legközelebbi katonai alakulatnál tekintsék be.

Ezen feltételekkel a csapatalakulatok alosztályig bezárólag elláttattak. (157/ft. I. 1931.) O. V. Sz.

Fogászati gyógykezelés

A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 1931. évi január hó 9-én kelt 7079/X. 1930. számú rendeletét tudomásulvételre közlöm:

„Megengedem, hogy 1931. évi február hó 1-től kezdődőleg vitézek és azok családtagjai (feleség és gyermek) a honvéd és közrendészeti fogászati ambulatóriumokban ambuláns gyógykezelésre felvétessenek, amennyiben azt az illető ambulatóriumban kezeltek beteglétszáma megengedi.

A felvételt a fogászati ambulatóriumok vezetői akként szabályozzák, hogy ezáltal a honvédség tényleges és ny. áll. igényjogosultjai hátrányt ne szenvedjenek.

Vitézek és családtagjaik (feleség és gyermek) fogkezelési költségek fejében az 1927. évi 620/X. 1927. számú rendeletemmel megállapított díjak másfélszeresét tartoznak téríteni.“

A népjóléti miniszter hivatkozott 620/X. 1907. számú rendelete valamennyi honvéd és közrendészeti ambulatóriumban ki van függesztve.

Vitézeknek és családtagjaiknak a honvéd és közrendészeti gyógykórházakba való felvételére vonatkozó rendelet az 1930. évi 4. számú Vitézi Közlönyben már közzététetett. (69/ft. I. 1931.) O. V. Sz.

Személyi változások a vitézi szerveknél

Áthelyezés, beosztás, felmentés

Az Országos Vitézi Szék
1931. évi január hó 1-vel:
állományába történt áthelyezés folytán
vitéz Illésházy Gábor nyugállományú őrnagyot a 3. vitézi törzsszékhez Budapestre osztotta be.

vitéz Csiszár Pál nyugállományú századost Zala vármegye Vitézi Székétől más beosztásba történt áthelyezése folytán a vitézi széktartói teendők ellátása alól felmentette.

vitéz dr Berzéty Imre nyugállományú főhadnagyot ideiglenesen szolgálattételre a 7. vitézi törzsszékhez Budapestre osztotta be.

vitéz Tapolyai András nyilvántartó főmester Abaúj-Torna vármegye Vitézi Székétől más beosztásba helyeztetett át és helyette más beosztásból Ceglédi Gyula főmester irodakezelő osztatott be.

1931. évi február hó 1-vel:
vitéz Éber Béla nyugállományú őrnagy új beosztásba helyeztetett át, minélfogva 1931. évi március hó 1-vel a 7. vitézi törzsszék törzsszéktartói teendőinek ellátása alól felmentetett.

Járás (kerületi) vitézi hadnagyi teendők ideiglenes ellátásával való megbízás és felmentés

Az illetékes vármegyei Vitézi Székek előterjesztésére az Országos Vitézi Szék.

1931. évi február hó 1-vel:
vitéz gróf Teleki Béla földbirtokost a gyömrői járás (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye) vitézi hadnagyi teendőinek ellátása alól felmentette és helyette vitéz Váry László tanító, emléklappal ellátott hadnagy, gyömrői lakost ezen járás vitézi hadnagyhelyettesi teendőinek ellátása alóli egyidejű felmentése mellett megbízta.

Ezen felmentés folytán pedig egyidejűleg a járás vitézi hadnagyhelyettesi teendők ellátásával vitéz Hermándy György tanító, emléklappal ellátott főhadnagy, maglódi lakos bizatott meg.

vitéz Válya Gyula ny. polgármestert Kispest megyei városban felmentette és helyette dr vitéz Szücs János kormánytanácsos, budapesti lakost (VIII, Szigony-utca 34.) bízta meg.

vitéz Csernuss Károly emléklappal ellátott hadnagyot Pesterzsébet megyei városban felmentette.

1931 február 15-vel:
báró Tunkl Ferenc szkv. századost a nógrádi járásban (Nógrád—Hont vármegye) felmentette és

helyette vitéz Csaba József kántortanító, rétsági lakost megbízta.

Járási (kerületi) vitézi hadnagyhelyettesi teendők ideiglenes ellátásával való megbízás és felmentés

1931 január hó 1-vel:

vitéz Bodor Aladár Budapest székesfőváros VII. kerületében felmentetett és vitéz Herczeg István, a székesfőváros kertépítő iskola gondnoka bizatott meg.

1931 február hó 15-vel:

vitéz Zsengellér Ferenc emléklappal ellátott főhadnagyot Cegléd megyei városban felmentette és helyette vitéz Homonnai Percel Tibor emléklappal ellátott ceglédi lakost bízta meg.

vitéz Csaba József kántortanító, rétsági lakost, a nógrádi járás (Nógrád—Hont vármegye) vitézi hadnagyi teendőivel való megbízás folytán, mint vitézi hadnagyhelyettest ugyanezen járásban felmentette.

vitéz Ivátson Ferenc székesfővárosi tisztviselőt Budapest IX. kerületében felmentette és helyette vitéz Ortvay Béla magántisztviselő, emléklappal ellátott főhadnagyot (IX, Lónyay-utca 7, II. emelet 26.) bízta meg.

Vitézek jogvédelmével való megbízás és felmentés

1931 február hó 1-vel:

dr Kuntzer Jenő szekszárdi ügyvédet Tolna vármegye Vitézi Székénél és dr Szilágyi Károly emléklappal ellátott százados, ügyvéd, kispesti lakost Kispest megyei város és Pestszentlőrinc területére megbízta.

Nyilvántartások és innen 373/ft. I. 1929. szám alatt kiadott, a vitézi szervekről szóló „Kimutatás" helyesbítendő. Törzskönyvi lapokon előjegyzendő és az érvénytelenné vált megbízólevelek felterjesztendők. (127/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Állományváltozás

Vitéz Belényesi Szabó György (4085) budapesti lakos saját indokolt kérelmére, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye déli részeinek Vitézi Szék állományából Budapest székesfőváros Vitézi Szék állományába áthelyeztetett (900/128—IV—1930.)

Vitéz Csernai Imre (7562) soproni lakos, saját indokolt kérelmére, Sopron vármegye Vitézi Szék állományából Abaúj-Torna vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/122—IV—1930.)

Néhai vitéz Mezei Géza (6079) özvegye kérelmére, Győr—Moson—Pozsony vármegye Vitézi Szék nyilvántartásából Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye északi részei Vitézi Szék nyilvántartásába áthelyeztetett. (900/130—IV. 1930.)

Vitéz Kozma János (25) pestszentlőrinci lakos, saját indokolt kérelmére, Budapest székesfőváros Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye északi részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/5—IV. 1931.)

Vitéz Csányi Ferenc (4087) pestszentlőrinci lakos, saját indokolt kérelmére, Békés vármegye Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye északi részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/9—IV. 1931.)

Vitéz Szabó József (3157) jánoshalmai lakos, saját indokolt kérelmére, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye déli részei Vitézi Szék állományából Bács-Bodrog vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/6—IV. 1931.)

Vitéz Márton Ferenc Nándor (408) budapesti lakos saját indokolt kérelmére, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye déli részei Vitézi Szék állományából Budapest székesfőváros Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/3—IV. 1931.)

Vitéz Antal Gábor (5868) és várományosa sátoraljaújhelyi lakos, saját indokolt kérelmére Bihar vármegye Vitézi Szék állományából Zemplén vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/2—IV. 1931. sz.)

Vitéz Tóth Imre (1292) mezőberényi lakos saját indokolt kérelmére Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye déli részei Vitézi Szék állományából Békés vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/19—IV. 1931.)

Kitüntetés

Kormányzói elismerés

A Kormányzó úr Őfőméltósága Budapesten 1931. évi január hó 17. napján kelt magas elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy az Országos Vitézi Széknél a névmagyarosítási és egyéb anyakönyvi munkálatok elvégzésére alkalmazásban állott Királydaróczi Daróczy Zoltán levéltáros tisztviselőnek a Vitézi Rend megalakulása óta szakértelemmel, szorgalommal és odaadással teljesített szolgálatáért elismerése tudtul adassék. (94/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Kitüntetés

Magyarország Főméltóságú Kormányzója folyó évi január hó 13. napján Budapesten kelt magas elhatározásával vitéz Vörös Péter napidíjas altisztnek, az Országos Vitézi Széknél 10 éven át teljesített hű és lelkiismeretes szolgálata elismeréséül a Magyar Bronz Érdemérmet adományozni méltóztatott. (95/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Dícséretek

Az O. V. Sz. okirati dícsérő elismerésben részesítette:

vitéz gróf Teleki Béla földbirtokost, a gyömrői (Pest vármegye) járás vitézi hadnagyát saját kérelmére történt felmentése alkalmából e minőségben hét éven át a Vitézi Rend érdekében kifejtett odaadó, lelkes és eredményes szolgálataiért;

vitéz Vályа Gyula nyug. polgármester, Kispest város vitézi hadnagyát saját kérelmére történt felmentése alkalmából e minőségben a Vitézi Rend érdekében kifejtett értékes támogatásáért;

O. V. Sz. dícséretben részesült:

báró Tunkl Ferenc szkv. százados, földbirtokos, a nógrádi járás (Nógrád—Hont vármegye) vitézi hadnagya saját kérelmére történt felmentése alkalmából e minőségében tíz éven át a járás vitézeinek érdekében végzett önzetlen, odaadó és eredményes szolgálataiért. (186/ft. I. 1931.) O. V. Sz.

Az Országos Vitézi Szék a Vitézi Rend Főszéktartóság pénzügyi osztályában szolgálatot teljesített vitéz Várnay Ferenc tisztviselőt több éven át végzett hasznos, odaadó és eredményes szolgálataiért ezen

beosztásból való távozása alkalmából okirati dícséretben részesítette. (1044/Biz. I. 1930.) O. V. Sz.

Az Országos Vitézi Szék Rajky Jenő nyugállományú méneskari ezredest Szabolcs vármegye Vitézi Székénél nemzetvédelmi tiszti beosztásban több mint három éven át teljesített kiváló és hasznos szolgálataiért — ezen beosztása alóli felmentése alkalmából — dícséretben részesítette. (8/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Az Országos Vitézi Szék okirati dícsérő elismerésben részesítette:

vitéz Botos András berkeszi lakost, ki közéleti tevékenységével, vitézhez illő megfontolt magatartásával a Rendnek kiválóan eredményes szolgálatokat tett. (5682/V. 1930.)

vitéz Holló Elemér diósgyőr-vasgyári főtisztet, a miskolci járás vitézi hadnagyát, leventefőoktatói minőségében öt éven át végzett odaadó. szorgalmas és hazafias buzgalommal, eredményteljesen kifejtett, különösen hasznos szolgálataiért (17/ft. V. 1931.)

vitéz Kerényi Béla csendőrőrmester nyergesújfalusi lakost három éven át mint járási vitézi őrmester kifejtett kimagasló szolgálataiért. (5771/V. 1930.) O. V. Sz.

Érvénytelenítés

vitéz Ecseki Ferenc eml. hadnagy, pestújhelyi lakosnak 1927. évi június hó 26-án kiállított 1695—1927. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (38/ft. III. 1931.)

vitéz Szántó László iskolaigazgató, budapesti lakosnak 1926. évi június hó 20-án kiállított 1322/III. 1926. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (1133/ft. III. 1930.)

vitéz Köncöl Endre százados, szegedi lakosnak 1926. évi június hó 20-án kiállított 1662/III. 1926. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (1138/ft. III. 1930.)

vitéz Óvári Szeőke Bálint ny. ezredes, cs. és kir. kamarás, budapesti lakosnak 1928. évi június hó 17-én kiállított 2274/ft. III. 1928. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (1142/ft. III. 1930.)

vitéz Németh András (7668) mándoki lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 7998/IV. 1929. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (3838/IV. 1930.)

vitéz Körmendi Károly (7530) pankaszi lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 7860/IV. 1929. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (5898/IV. 1930.)

vitéz Rákosfalvi János (8266) rákosfalvai lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 8658/IV. 1929. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (422/IV. 1931.)

vitéz Vörös Mihály (7866) ceglédi lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 8212/IV. 192. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (160/IV. 1931.)

vitéz Nyakó Lajos (7662/I.) hajdúnánási lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 650/IV. 1929. számú elvesztett zöld vitézi igazgolványa érvényteleníttetett. (241/IV. 1931.)

vitéz ladmóczi Oláh Béla v. tart. hadnagy, budapesti lakosnak 1923. évi július hó 17-én kiállított 1819/III. 1923. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (1102/ft. III. 1930.)

vitéz Nánai Ferenc (7266) felsőnánai lakosnak 1929. évi június hó 16-án kiállított 7572/IV. 1929. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (595/IV. 1931.)

vitéz Kiss Ferenc (467) vépi lakosnak 1922. évi augusztus hó 15-én kiállított 482/IV. 1922. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (143/IV. 1931.)

Vitézi rendből töröltetett

Töröltetett, vitézhez nem méltó magatartás miatt, a Rend tagjai közül Csikváry Antal (2935) földműves, bolhási lakos, Somogy vármegye Vitézi Szék állományából. (145/IV—1931.) O. V. Sz.

Töröltetett, vitézhez nem méltó magatartás miatt, a Rend tagjai közül Tóth Pál (1117) v. tart. szkv., földműves, nagyarádi lakos, Somogy vármegye Vitézi Szék állományából. (448/IV—1931.) O. V. Sz.

Tölöltettek, saját kérelmére, a Rend tagjai közül Orbán Márton (3114) és várományosa, Orbán Gyula (3114 földművesek, magyarkeszi lakosok, Tolna vármegye Vitézi Szék állományából. (510/IV.) O. V. Sz.

Töröltettek, vitézhez nem méltó magtartás miatt, a Rend tagjai közül vitéz Szalai Konrád (865), vitéz Szalai Tófor (506) és vitéz Radnai Gyula (502) földművesek, soproni lakosok Sopron vármegye Vitézi Szék állományából. (5353/IV—1930.) O. V. Sz.

Töröltetett, vitézhez nem méltó magatartás miatt, a Rend tagjai közül ifj. Tóth István (7663/I.) várományos, debreceni lakos, Hajdu vármegye Vitézi Szék állományából. (5397/IV—1930.) O. V. Sz.

Töröltetett, vitézhez nem méltó magatartás miatt Pergő Dezső (7035) v. népf. szkv., gödöllői lakos. (5568/IV—1930.) O. V. Sz.

Pest-Pilis-Solt Kiskún vármegye állományába tartozó Fáy László sátai lakost az Országos Vitézi Szék a Rend tagjai sorából törölte. (1195/ft. III—1930.) O. V. Sz.

Vas vármegye állományába tartozó Hajnóczi Zoltán szombathelyi lakost az Országos Vitézi Szék a saját kérésére a Rend tagjai sorából törölte. 1196/ft. III—1930. sz.) O. V. Sz.

Komárom—Esztergom k. e. e. vármegyék állományába tartozó Turcsányi Ernő esztergomi lakost az Országos Vitézi Szék a saját kérésére a Rend tagjai sorából törölte. (1159/ft. III—1930. sz.) O. V. Sz.

Töröltetett saját kérelmére Mészáros László (571) volt tart. őrmester, földműves és vitézhez nem méltó magatartás miatt ifj. Mészáros László (571/I) várományos kiskúnfélegyházi lakos. (99/IV—1931. O. V. Sz.

Töröltetett saját kérelmére a Rend tagjai közöl Gál Lajos (3473) volt tart. szkv., földműves, solti lakos, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye déli részeinek Vitézi Széke állományából. (539/IV—1931.) O. V. Sz.

Jász-Nagykún-Szolnok vármegye állományába tartozó Németh Imre tiszakürti lakost, saját kérelmére, az Országos Vitézi Szék a Rend tagjai sorából törölte. (43/ft. III—1931. sz.) O. V. Sz.

Családi értesítő

A)

TISZTI VITÉZEK

1. Születések

vitéz Botos Gábor (622), főmérnök, Gábor István Lajos fia, 1930 július 5.

vitéz Regős Ede (1955) segédjegyző Ede fia 1930 november 10.

vitéz Szabó Gábor (1985), pénzügyi számellenőr, Gábor Károly Levente László fia, 1930 november 29.

vitéz Bánáthy János (1668), m. kir. honvédezredes Imre László fia, 1930 november 22.

vitéz Havas Gyula (1978), segédjegyző, Gyula Jenő Andor fia, 1930 december 10.

dr vitéz Rémy Gyula (1930) honvédfőorvos Róbert fia, 1930 szeptember 22.

vitéz Tiba István (2031), gimnáziumi tanár Jolán leánya, 1930 november 23.

vitéz Tardoskeddi Benke József (1129), m. kir. honvédezredes Mária Aglája Matild Emerika Melánia Ildikó Judit leánya 1930 július 12.

vitéz Tátray Lajos (1122), segédjegyző Éva leánya, 1930 december 17.

vitéz Verbői Szluha Ferenc (133) nyug. alezredes Kornélia Gabriella leánya, 1929 július 27.

vitéz Derencsényi Miklós (965) tanító Edit Ilona Terézia leánya 1930 december 14.

vitéz Herczegfalvy József (2558) banktisztviselő Imre József Mária fia, 1930 december 19.

vitéz Szedlai Gyula (2322), tanító Gyula István fia és Éva leánya, 1930 december 9-én.

vitéz Berecz Aladár (2142) gazdasági intéző Anna Ibolya leánya 1930 szeptember 18.

vitéz Szabó József (2615) állampénztári főtiszt Ilona Mária Etelka leánya, 1930 október 6.

vitéz Gávay György (1666), takarékpénztári főkönyvelő, Irén Lidia leánya, 1931 január 1.

vitéz Halay János (1768), iskolaigazgató, Tibor Béla fia, 1930 december 15.

vitéz Kazinczy János (2036), tanító, László Imre fia, 1930 december 18.

vitéz Böszörményi Ödön (1306) jegyző István Nándor fia, 1930 december 25.

dr vitéz Máriaházy János (1157) körorvos Sándor János Mária fia, 1930 május 27.

vitéz Endrődy Gusztáv (2473) magántisztviselő, Mária Éva Emilia leány 1930 november 29.

vitéz Hibbey Gusztáv (2329), főelőadó, Mária Magdolna Márta leánya 1930 december 10.

vitéz Kocsis Imre (2237), kántortanító, Imre Antal fia, 1931 január 12.

vitéz Bede-Fazekas Ödön (754) vámőrszázados Zsolt Imre Ödön fia, 1929 május 17.

vitéz Bánki Róbert (2588), színművész, Róbert fia, 1930 augusztus 7.

vitéz Bede-Fazekas Ödön (754) vámőrszázados Lehel fia, 1930 december 21.

vitéz Mészáros Ödön (2546), csendőrszázados Éva Dóra leánya, 1931 január 6.

2. Házasságok

vitéz Gerencsér István (2313) számtiszt 1930 november 15-én házasságot kötött Poór Anna úrhölggyel.

vitéz Peterdy Pál (833), testnevelési tanár, 1930 október 12-én házasságot kötött Gazner Róza úrhölggyel.

dr vitéz Udvardi Kossuth Ferenc (541) ügyvéd, 1930 október 28-án házasságot kötött Szurmay Edit bárónő úrhölggyel.

dr vitéz Kadicsfalvy Kamill Tibor (401/I.) számtiszt 1930 december 16-án házasságot kötött Huszár Ilona úrhölggyel.

vitéz Szuloki József (1356) kocsmáros 1930 november 19-én házasságot kötött Sersinger Erzsébet úrhölggyel.

vitéz Pál Károly (834) detektív 1930 december 15-én házasságot kötött Berta Ilona úrhölggyel.

vitéz Aczél László (1984), tanár, 1931 január 5-én házasságot kötött Alberti Paula úrhölggyel.

dr vitéz Ury Sándor (1787) főorvos 1930 december 8-án házasságot kötött Ruszinkó Erzsébet úrhölggyel.

vitéz Kereszty Ödön (2114), tanácsnok, 1930 december 24-én házasságot kötött Csighy Margit úrhölggyel.

3. Elhalt tiszti vitézek

vitéz Gémessy Dezső (1058), számv. tisztviselő, meghalt 1930 október 10-én.

vitéz Csigó Lajos (1650), állami mérnök, meghalt 1930 november 1-én.

vitéz Kakassy Lajos (737), honvédszázados, meghalt 1930 november 30-án.

vitéz Vajai Gyula (2696), reálgimnáziumi tanár, meghalt 1931 január 14-én.

4. Elhalt tiszti családtagok

vitéz Nagy Gábor (1919) tanító. Gabriella-Eszter leánya meghalt 1930 november 2-án.

vitéz Pék János (1182) uradalmi intéző. Sándor fia meghalt 1930 október 8-án.

B)

LEGÉNYSÉGI VITÉZEK

1. Születések

vitéz Varga Vendel (124), ny. tiszthelyettes, István József fia, 1930 november 7-én.

vitéz Balogh Ferenc (6492), ny. tiszthelyettes Ferenc fia, 1930 november 12-én.

vitéz Szilágyi Elemér (3970) MÁV segédtiszt Margit Jolán leánya, 1930 november 12-én.

vitéz Boruzs Ferenc (6464), földműves, Margit Júlianna leánya, 1930 november 2-án.

vitéz Pénzes Lajos (5585), földműves, István fia, 1930 augusztus 14-én.

vitéz Németh István (1671/I.) rendőrőrmester István Imre fia 1930 augusztus 16-án.

vitéz Tarsoly Kovács Gábor (978) irnokfőmester Ernő Imre fia, 1930 március 4-én.

vitéz Szenczi József (5722), földműves, Ilona leánya, 1930 július 25-én.

vitéz Marosi József (6678), bognár, Erzsébet leánya, 1930 október 8-án.

vitéz Antóni János (8296), földműves, Teréz Matild leánya, 1930 október 15-én.

vitéz Hegykői György (1577), földműves, József fia, 1929 augusztus 10-én.

vitéz Varga Miklós (1270), földműves, Olga leánya, 1930 október 9-én.

vitéz Papp Mihály (4024), földműves, Mária Irén leánya, 1930 augusztus 16-án.

vitéz Nagy Albert (8132) földműves Irén leánya 1930 október 17-én.

vitéz Lénárt Máté (4595), földműves, Erzsébet leánya 1930 november 18-án.

vitéz Juhász András (2766), földműves, Viktória leánya, 1930 szeptember 15-én.

vitéz Márkus András (4470), földműves, Zoltán fia, 1925 december 20-án.

vitéz Hemző Mihály (6030) földműves Imre Mihály fia 1930 október 9-én.

vitéz Bodnár Miklós (3432) géplakatos Éva leánya, 1930 november 13-án.

vitéz Karácsony Kálmán (7831), parkőr, Ilona Leopoldina Emilia leánya, 1930 november 9-én.

vitéz Antal István (2114), földműves, András fia, 1930 augusztus 8-án.

vitéz Nagy László (4826), földműves, László fia, 1927 április 10-én.

vitéz Argyasi András (5291), asztalos, András fia, 1930 november 28-án.

vitéz Kiss Antal (5009) vámőrtörzsőrmester Aranka Katalin leánya, 1930 november 10-én.

vitéz Hosszú János (1504), földműves, Erzsébet leánya, 1930 november 15-én.

vitéz Kecskeméthy József (976), földműves, József fia, 1930 október 30-án.

vitéz Rónaszéki Pál (7609), MÁV kocsifényező, Katalin Ibolya leánya, 1930 december 15-én.

vitéz Bökönyi Gábor (3539) földműves Gábor fia, 1930 december 2-án.

vitéz Juhász István (2768), földműves, Róza leánya, 1930 október 31-én.

vitéz Pillér Mihály (2911), főszámvevő, Margit Julianna Éva leánya 1930 november 10-én.

vitéz Ékes János (5835), földműves, János fia, 1929 október 4-én.

vitéz Bodri Imre (5466), földműves, Imre fia, 1930 június 19-én.

vitéz László Imre (4238), földműves, József fia, 1928 február 26-án.

vitéz Mezővári Mihály (7721), kerékgyártó, István fia, 1930 augusztus 20-án.

vitéz Pomázi István (4517), földműves, Erzsébet Magdolna leánya, 1930 november 25-én.

vitéz Tordai Béla (7904) vasesztergályos Anna Mária leánya, 1929 június 20-án.

vitéz Sóti István (4665), MÁV altiszt, László fia, 1928 október 20-án.

vitéz Kárpáti Lajos (188), tiszthelyettes, Irén Zsuzsanna leánya, 1930 december 7-én.

vitéz Veréb János (8060), földműves, Erzsébet leánya, 1929 március 29-én.

vitéz Mészáros István (7640), földműves, Imre fia 1930 december 16-án.

vitéz Kiss János (4554), földműves Mária Erzsébet leánya 1930 október 17-én.

vitéz Gégény András (660), földműves, Ilona leánya, 1930 október 1-én.

vitéz Mike Ferenc (8593), cipész, Tibor fia, 1929 augusztus 29-én.

vitéz Nyári Mátyás (5432), asztalos, Klára Ibolya leánya, 1930 június 28-án.

vitéz Pápai István (1751), földműves, Ferenc fia, 1930 november 17-én.

vitéz Havasi János (2502), földműves, János fia, 1930 március 21-én.

vitéz Szentlászlói Sándor (4362), városi tisztv., Ilona Mária Terézia leánya, 1930 április 19-én.

vitéz Hajnal Mihály (3569), ny. tiszthelyettes, Sára Ilona leánya, 1930 december 19-én.

vitéz Sebestyén László (8170), földműves, Margit leánya, 1929 április 5-én.

vitéz Zádor István (5654), földműves, Anna leánya, 1930 november 14-én.

vitéz Vincze Sándor (1387), földműves, Etelka leánya, 1930 december 29-én.

vitéz Molnár Gyula (1273), kőműves, Ferenc fia, 1926 július 4-én.

vitéz Molnár Gyula (1273), kőműves, Etelka leánya, 1930 február 28-án.

vitéz Percze István (5380), földműves, Mihály fia, 1930 december 12-én.

vitéz Szitó Balázs (6723), szabósegéd, Erzsébet leánya 1930 december 30-án.

vitéz Csősz Sándor (5595), vámőrszakaszvezető, Klára leánya, 1930 november 10-én.

vitéz Vörös Mihály (7866), kereskedő, István Károly fia, 1930 december 20-án.

vitéz K. Balog Mihály (3595) rendőr László fia 1928 augusztus 23-án.

vitéz Molnár Gábor (880), földműves, Menyhért fia 1930 december 30-án.

vitéz Ábel Vince (3155), földműves, Matild Anna leánya, 1931 január 1-én.

vitéz Kiss András (6425), földműves, Imre fia, 1930 január 29-én.

vitéz Babos István (536), földműves László fia, 1930 május 21-én.

vitéz Menyhárt Antal (5700), kőműves, Miklós Antal fia, 1930 december 7-én.

vitéz Kimlei Mátyás (7268), földműves, Karolina leánya, 1930 december 28-án.

vitéz Tolnai József (5935) földműves Mária leánya, 1930 december 8-án.

vitéz Szeles Ferenc (288), törzsőrmester, Mária Magdolna leánya 1930 december 16-án.

vitéz Kardos Ferenc (4574), földműves, Irma leánya, 1930 november 30-án.

ifj. vitéz Mózes János (4214) földműves János Elemér fia, 1931 január 5-én.

vitéz Horváth János (755), földműves, Erzsébet Éva leánya 1930 december 23-án.

vitéz Uzonyi Sándor (4317), ny. törzsőrmester, Sándor fia, 1930 december 24-én.

vitéz Csontos László (417), földműves, Róza leánya, 1930 december 23-án.

ifj. vitéz Pozsgai Károly (8426/I.) földműves Margit leánya, 1931 január 8-án.

vitéz Fekete Ferenc (1565), kőműves, László Tibor fia, 1930 november 27-én.

vitéz Ujvári János (4735), földműves, András fia 1930 szeptember 21-én.

vitéz Mohácsi Miklós (1142), földműves, Sándor fia, 11931 január 1-én.

vitéz Pál Sándor (1153) földműves Lajos fia és Ilona leánya 1930 október 1-én.

vitéz Kalocsai Kálmán (7883), kereskedő, Kálmán Lajos Imre fia, 1930 július 27-én.

vitéz Kovács István (5342), szabó, Terézia leánya, 1931 január 7-én.

vitéz Gomba Kálmán (6137), földműves, Erzsébet leánya, 1931 január 11-én.

vitéz Szücs Rezső (7643), műszaki tisztviselő, László Ferenc fia, 1930 február 1-én.

vitéz Horváth Sándor (4031), rendőrtörzsőrmester, Ottó fia, 1930 szeptember 5-én.

vitéz Viczián Mihály (4359), földműves, Imre György fia, 1930 október 9-én.

vitéz Lepsényi István (308), földműves Erzsébet leánya, 1931 január 23-án.

vitéz Katona István (6087), villanyszerelő, Etel leánya, 1931 január 7-én.

vitéz Kardos András (4991), földműves, János fia, 1930 december 28-án.

vitéz Felházi János (3138), tiszthelyettes, Lenke Katalin leánya 1930 augusztus 17-én.

2. Házasságok

ifj. vitéz Biró Ferenc (8205/I.) földműves 1930 szeptember 27-én házasságot kötött Czakó Margit hajadonnal.

vitéz Berecz Lukács (7586/I.) tob. tiz. 1930 október 29-én házasságot kötött Turóczi Erzsébet hajadonnal.

vitéz Papp József (1540/I.) földműves 1930 november 4-én házasságot kötött Káli Erzsébet hajadonnal.

vitéz Nagy István (196) ny. tiszthelyettes 1930 szeptember 20-án házasságot kötött Orsolya Mária hajadonnal.

vitéz Vass István (2747/I.) földműves 1930 október 18-án házasságot kötött Beck Katalin hajadonnal.

ifj. vitéz Szilágyi Gábor (2001/I.) földműves 1930 november 15-én házasságot kötött Víg Erzsébet hajadonnal.

vitéz Szilágyi Lajos (4816) tisztv. 1930 december 14-én házasságot kötött Rataj Judit hajadonnal.

vitéz Erdélyvári István (5484) asztalos 1930 július 26-án házasságot kötött Boda Erzsébet özvegygyel.

vitéz Orbán Márton (3114) földműves 1930 április 23-án házasságot kötött Steiger Anna özveggyel.

vitéz Darnóvári Sándor (5550/I.) földműves 1930 november 20-án házasságot kötött Boros Mária hajadonnal.

vitéz Farkas Ferenc (1145/I.) földműves 1930 november 15-én házasságot kötött Pisch Júlianna hajadonnal.

vitéz Sárkány Pál (4812) földműves 1930 november 4-én házasságot kötött Gazsó Zsuzsanna hajadonnal.

vitéz Jenei István (2145) csendőrtörzsőrmester 1930 december 27-én házasságot kötött Szabó Vilma hajadonnal.

vitéz Juhász György (2560) postás 1930 december 22-én házasságot kötött Szöllösi Krisztina özvegygyel.

vitéz Bőcz János (5406) földműves 1931 január 17-én házasságot kötött Takács Julianna özveggyel.

vitéz Zsemlye Pál (2811) hentes 1930 december 10-én házasságot kötött Fodor Gizella hajadonnal.

ifj. vitéz Csepregi János (495/I.) földműves 1931 január 6-án házasságot kötött Csizmarik Mária hajadonnal.

vitéz Szőke András (6969) urasági inas 1930 június 9-én házasságot kötött Repka Róza hajadonnal.

3. Elhalt legénységi vitézek

vitéz Bibor János (3714) kőműves meghalt 1930 december 7-én.

vitéz Szőke László (6131) földműves meghalt 1930 június 9-én.

vitéz Fűzér István (4606) ny. rendőrfelügyelőhelyettes, meghalt 1929 július 29-én.

vitéz Igmándi Antal (2749) községi rendőr meghalt 1930 augusztus 3-án.

4. Elhalt legénységi vitézek családtagjai

vitéz Balogh Imre (919) földműves felesége, Mikodi Teréz 1930 augusztus 30-án.

vitéz Mester Ignác (1694) földműves Anna leánya 1930 november 22-én.

vitéz Halász Ferenc (3133) földműves Alajos fia 1930 október 31-én.

vitéz Márkus András (4470) földműves Zoltán fia 1930 augusztus 31-én.

vitéz Dukai Lajos (5012) tanító István fia 1930 november 7-én.

vitéz Göcző István (6692) földműves Ferenc fia 1930 november 23-án.

vitéz Keszeg János (8027) földműves felesége, Mészáros Lidia 1930 november 27-én.

vitéz Szakál János (6581) borbély felesége, Kiss Terézia 1930 december 8-án.

vitéz Lehelváry Pál (3728) útkaparó Béla fia 1930 december 3-án.

vitéz Nagy Lajos (4177) rendőr Ibolya leánya 1930 december 8-án.

vitéz Nyári Mátyás (5432) asztalos Géza fia 1930 augusztus 25-én.

vitéz Mike Ferenc (8593) cipész Tibor fia 1930 augusztus 31-én.

vitéz Szabó József (7582) földműves felesége, Déczi Katalin 1930 december 5-én.

vitéz Kontra János (1277) földműves felesége, Fábián Mária 1930 november 9-én.

Helyesbítés

A multévi 7. számú Vitézi Közlöny 4. oldalának első hasáb első sorában vitéz Barragi Sándor, Parragi-ra helyesbítendő.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:
vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY s. k., ezredes
ügyvezető törzskapitány

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla.

HIREK

HETI NAPTÁR

Febr.-Márc.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
23 Hétfő	Dam. P. pk. ††	Alfréd	A hét elején a nap 6 óra 54 perckor kel és 17 óra 34 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 43 perckor kel és 17 óra 43 perckor nyugszik.
24 Kedd	Mátyás ap. ††	Mátyás	
25 Szerda	Géza vt.K. ††	Géza	
26 Csütörtök	Kor. Marg. ††	Sándor	
27 Péntek	B. Báth. L. ††	Ákos	
28 Szombat	Román ap. ††	Elemér	
1 Vasárnap	D2 Reminisc.	D2 Albin	

NEVEZETES DÁTUMOK

Február 26—27. 1849. Kápolnai csata. A magyarok hősiessége ellenére elveszett ez a nagy ütközet, mert a magyar vezérek között egyenetlenkedés ütötte fel a fejét.

Február 27. 1865. Jósika Miklós báró halála. Jósika Miklós báró, a híres regényíró, a Tudományos Akadémia tagja, hatvankilenc éves korában, Drezdában meghalt.

Nyilatkozat

Több oldalról panaszok érkeztek hozzánk a *„Vitézek Évkönyve"* című vállalkozással kapcsolatban. Miután nem áll módunkban minden panasztevőnek válaszolni, ezúton jelentjük ki, hogy a *„Vitézek Évkönyve"* című vállalkozáshoz *sem a multban, sem a jelenben semmi közünk nem volt és nincsen.* Amennyiben annak megbízottai vállalatunkra hivatkoztak, úgy azt tudtunk és felhatalmazásunk nélkül tették.

Stádium Sajtóvállalat rt.

Vörösőrök verték ki a hajléktalan tömeget az egykori cári palotából

Moszkvai jelentés szerint, mintegy háromszáz hajléktalan férfi és nő benyomult a volt cári palotába és a hideg télre hivatkozva, ott akart megtelepedni. A rendőrség erőszakkal távolította el őket. A hideg elől menedéket kereső elkeseredett csoport és a rendőrség harca mintegy két óra hosszat tartott. A hajléktalanok késekkel és más kézifegyverrel védekeztek. A rendőrcsapatok a tömeg közé lőttek és sok embert megöltek. A szovjet tovább hangoztatja, hogy célja a „népboldogítás".

Az egri „mesterek" egylete

Az egri Katolikus Legényegylet kebelében, amelynek kétemeletes palotáját az elmúlt nyáron avatták fel, a tanoncotthon és legényegyesület mellett most megszervezte vitéz *Subik* Károly kanonok, elnök, a *mesterek* egyletét is. A mesteregylet megnyitása ünnepi keretek között folyt le Heves vármegye és Eger város egyházi, katonai és polgári előkelőségeinek jelenlétében. *vitéz Subik* Károly kanonok mondotta a felavató ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy az iparos-mestereknek ez az egyesülete a társadalmi béke előharcosa és a város erős támasza legyen Egerben és példájával mutassa meg, hogy *a magyar iparos csak a kereszt és a magyar címer alatt találja meg a boldogulását.* A legényegylet működvelői ezután a díszterem színpadán nagy sikerrel működvelő előadást tartottak.

A franciák szabad átvonulást követelnek Németországon

Victor Marguerite a békeszerződések revíziójáról könyvet írt és ebben példátlan őszinteséggel tárja fel a helyzetet. A könyv címe: *Az emberiség hazája.* Marguerite a többi között közli, hogy tudomása szerint a francia vezérkar aktái között készen áll az *ultimátum,* amelyet Berlinhez intéznek abban az esetben, ha Szovjetoroszország Lengyelországot megtámadná. Ebben a francia vezérkar széles területet és sávot követel a Lengyelországnak szállítandó katonai és lőszersegítség lehetővé tételére. Ha Németország ellenkezik, akkor a francia vezérkar katonai megszállással birtokba veszi ezt a területsávot a lengyel—orosz háború tartamára.

Oláh bíróságok a magyarüldözés szolgálatában

Érdekes előadást tartott a Magyar-Székely Egyesületben *Papp* József dr, Kolozsvár utolsó magyar főispánja. Gazdag adatokkal igazolta a román igazságszolgáltatás magyarellenes elfogultságát és a nyomozási eljárás brutális voltát. Három időszak volt a pörökben: az első az összeesküvési és kémkedési pörök, a második az irredenta pörök, a harmadik a nemzetgyalázási pörök. Az első időben katonai és más magyar funkcionáriusokat helyeztek vád alá, azután főleg az egyházi személyeket, majd az írók és költők ellen korholtak mondvacsinált vádakat. Számos esetben példákkal igazolta a jogi felfogás lehetetlenségét és az ítéletek igazságtalanságát.

Halálozás

Csikszeredai id. *Dávid* József kilencvenötödik életévében február 9-én Csikszeredában elhúnyt. *vitéz Dávid* László Árpád, Budapesten lakó fia és nagykiterjedésű rokonság gyászolja.

Névváltoztatás

A belügyminiszter Ferjentsik Ottokár nyugalmazott gyalogsági tábornok kérelmére saját, valamint kiskorú gyermekei családi nevét *Tövisházy-Ferjentsik* névre változtatta át.

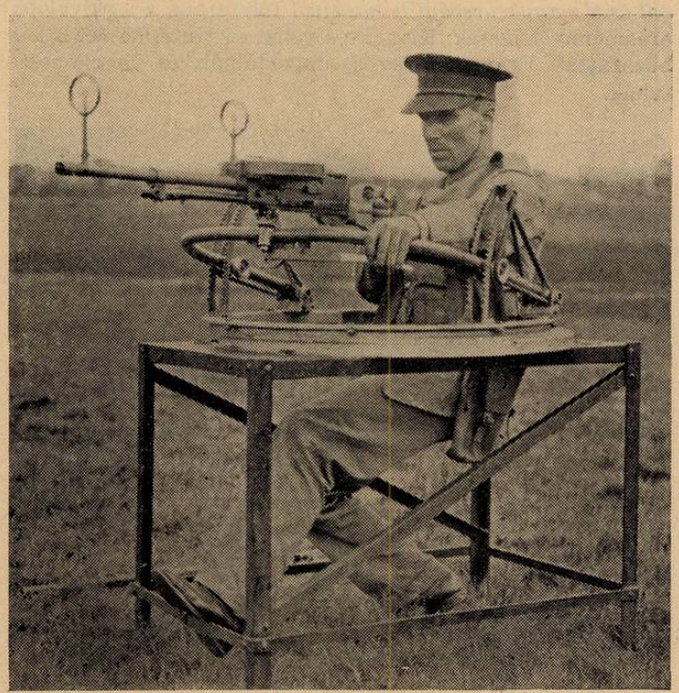

Könnyű angol géppuska forgó talapzattal és repülők ellen használható célirányzékkal

Festőművész vitéz sikere

vitéz *Somos* István Bálint festőművész és grafikus legutóbb Budapestre költözött és Thököly-út 59/a alatti műtermében dolgozik. A tehetséges művész külföldön szép sikereket aratott. *Bethlen* gróf miniszterelnök legutóbb Bécsben járván, a Collegium Hungaricumban nagy érdeklődéssel szemlélte vitéz Somos rézkarcait. Az erdélyi rézkarcokban az erdélyi népélet tükröződik. A „Belényesi vásár" című különösen megragadta a miniszterelnök figyelmét. A lacikonyha körül nyüzsgő nép érdekes csoportjait nagy készséggel öntötte formába vitéz Somos. Bethlen gróf a Collegium Hungaricumot ábrázoló rézkarcot emlékül el is vitte magával.

Budapesten szobrot állítanak Árpádházi Szent Erzsébetnek

A Budapest VII. ker. róm. kat. egyházközség elhatározta, hogy Szent Erzsébet hétszáz éves jubileuma alkalmából védőszentjének szobrát a templom előtti téren még ebben az évben felállítja. A szoborban kifejezésre kívánja juttatni a képviselőtestület Erzsébetnek szent és magyar voltát, valamint a szegények iránti szeretetét. E céljának megvalósítására külön szoborbizottságot küldött ki a képviselőtestület.

Katonanóták történelmi megvilágítása

vitéz báti Berkó István ezredes a Tiszti-kaszinóban előadást tartott a magyar katonanóták keletkezéséről és multjáról. Előadásában kifejtette, hogy igazi katonanóták csak azok, amelyeknek szövege időszerű és amelyeket maguk a katonák költötték. A régi magyar katonanóták szövegének majdnem mindegyikéről pontosan megállapítható, hogy melyik időben keletkeztek. Az ismert régi katonanóták legtöbbje a mult század második feléből való, aminek oka az általános védkötelezettség behozatala volt

A magyar bánkuti búzát Franciaország meg akarja honosítani

A párisi mezőgazdasági akadémia ülésén Scribaux közölte az akadémiával, hogy azok a kísérletek, amelyeket két tavaszi búzafajtával, nevezetesen *a kanadai Manitobával és a magyarországi bánkutival* folytattak, a legkiválóbb eredménnyel jártak. Kívánatos volna szerinte, ha ezt a két búzafajtát Franciaországba importálnák és meghonosítanák.

Indusztrializált mezőgazdaság. A tojások a tyúkházból a csomagolóhelyiségbe gurulnak, ahol tökéletes beosztású ládákba kerülnek

„Virágos Gödöllő"

Gödöllő város közönsége nagy lelkesedéssel alakította meg a „Virágos Gödöllő" helyibizottságát és elhatározta, hogy csatlakozik a „Virágos Magyarország"-hoz. A központot *Darvas* Ferenc dr gazdasági főtanácsos, előadó, képviselte. A helyibizottság elnökének *Magyar* Kázmér gazdasági főtanácsost és vitéz *Endre* László főszolgabírót, előadójául *Hajlamász* János főjegyzőt választották meg.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Február 22-től 28-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: A Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Mihók Ernő dr felolvasása: „Az állami sziktalajjavítási akció". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. A Budapesti Szimfonikus Zenekar előadása; 2. Imre Sándor dr egyetemi tanár előadása: „A társadalmi élet erkölcsi követelményei"). — 5.15: Bodán Margit magyar nótadélutánja Magyri Imre cigányzenekarának kíséretével. — 6.25: Kosztolányi Dezső novellái: „Öreg pap", „Házidolgozat". — 6.50: A Magyarországi Munkásdalegyletek Szövetségének hangversenye. — 7.45: Daljátékelőadás a Stúdióból: „János vitéz", utána a Fejes szalonzenekar hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: „Pesti és budai mesterlegények élete száz évvel ezelőtt', Bevilaqua-Borsody Béla dr előadása. — 5.30: Hangverseny, közreműködik Bárdos Alice (hegedű) és Papp Miklós (zongora). — 6.15: Német nyelvoktatás. — 6.50: Magyary Zoltán m. kir. kormánybiztos előadása. — 7.25: Mándits szalonzenekar hangversenye. — 8.25: Odry Árpád előadói estje. — 9.45: Magyari Imre cigányzenéje, utána a m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5.30: A folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6.20: Francia nyelvoktatás. — 6.50: Rádióamatőr-posta. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése, utána Farkas Jenő cigányzenéje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4. „Az egészséges táplálkozás követelményei a háziasszony szempontjából"; Stumpf Károlyné előadása. — 5: „A Nemzeti Múzeum ásvány- és őslénytára", Zsivnyi Viktor dr előadása. — 5.25: Grammofónhangverseny. — 7: Sovánka Nándor és cigányzenéje. — 7.45: Gyorsírótanfolyam. — 8.20: Három egyfelvonásos a Stúdióból. — 10.35: A Magyar Külügyi Társaság előadássorozatában Radisics Elemér dr miniszteri osztálytanácsos francianyelvű előadása: „La génie hongrois et l'évolution intellectuelle" (Magyarok szerepe a szellemi fejlődés történetében, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: A m. kir. földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 5.45: Ifj. debreceni Kiss Béla cigányzenéje. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7: „Emlékezés Kandó Kálmánra"; Verebély László műegyetemi ny. r. tanár előadása. — 7.30: Az Operaház előadása: „Álarc", utána Szabó-Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Péntek. 4: Manchen Mariska rádiódélutánja. — 5: Tótmagyar nyelvoktatás. — 5.25: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene-kísérettel. — 6.15: Szép Ernő felolvasása. — 6.45: Halász Gyula előadása: „Helyes magyarság, magyar helyesírás". — 7.15: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye. — 8.15: Stefániai Imre kamaraművész hangversenye. — 9.30: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye, utána Toll Árpád cigányzenéje.

Szombat. 4.10: Bozzay Margit felolvasása: „Asszonyproblémák". — 5: „Pirámisok ... repülőgépek ... és tovább"; Molnár György előadása. — 5.35: Csorba Dezső cigányzenéje. — 6.35: A Budapesti Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenye. — 9: Kuruc-est. — 10.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána Kiss Lajos cigányzenéje.

vitéz Tóth Lászlóné **kozmetikai intézete és szalonja**
Telefon: Aut. 854-75 *Budapest, IV, Veres Pálné-u. 8, I. emelet 3*
Mindennemű szépségápolás, szépséghibák eltüntetése, kvarcolás stb. Postai szétküldés. Ingyenes tanácsadás. Tanítványok felvétele és kiképzése. Vitézek és tisztek hozzátartozóinak nagy árkedvezmény

Régi ujsághírek

Irta **Takáts Sándor**

A török világban ujságjaink ugyan nem voltak, de az emberek azért minden ujság után kapva kaptak. Hajszolták, hintegették a híreket. A kiváncsiság ösztökélte valamennyiüket s ki hogyan tudott, úgy szerzett híreket. Aztán menten tovább adta azokat. Nem hiába mondogatták, hogy szárnyon jár a hír, bizony eljutott az oda is, ahová a dúvad nem talál, a keselyű szeme nem lát. Jó iramú lovakon szágúldva vitték a leveleket s a levelek kézről-kézre jártak; a bennök lévő hírek szájról-fülre szálltak. Aki e kor roppant levelezését lapozgatja, majd minden levélben olvashatja, hogy híreket kérnek s hírekkel szolgálnak. Mondanunk sem kell, hogy a leveleken kívül akadtak még hírhordozók is, akiknek mesterségük volt a hírek hintegetése. Róluk szól a régi magyar mondás: sok temondádot forgatnak az emberek. Róluk mondogatták azt is, hogy a hazugok regimentjében magas tiszt illeti őket. Mert hát nagyon is értették, mint kell a szót imide-amoda csigázniok, hogy mindenkinek a fülét megviszkettesse.

Az utazás a hódoltság korában sem volt ritka. Az emberek jártak és keltek. Még akinek dolga sem volt, fel-felrugaszkodott a szomszédjához, hogy néhány pohár bor mellett megeressze fékét a beszédnek. A főbb közlekedési utak mentén fekvő kastélyaink ez időben népesebbek voltak a vendégfogadóknál is. S gazdáik bizony nem panaszkodhattak, hogy a küszöbük megmohosodik. A hős Forgách Simon írja 1587 április 6-án Pálffy Miklósnak: „Az lengyel határnál lakom. Mindenki nálam száll meg. Erdélyi úr, magyar meg lengyel, vagy ismer vagy nem ismer, engem el nem kerül. Igen reá szoktanak s költségem nem kevés megyen reá, gonoszakaróim pedig másra magyarázzák. De az emberség nem mutatja, hogy házamból valakit, afféle jövevényt kiverjek... Báthory Boldizsár lement Erdélybe. Ő is ide házamhoz jött volt s itt vetkezett le az olasz ruhából és magyar ruhába öltözött. Zsiga, a fia is vele volt".

Sok-sok olyan kastélyunk volt, mint Forgách Simoné s mikor a hideg melegre tért s a földet serkentgette a nap ereje, egyik vendég a másikat érte. Igaz, hogy a legtöbbje csak úgy ugorhati módra jött és sokáig nem mulatott, de azért hírekkel jól megrakva távozott. S az ilyen találkozóhelyen összeszedett hírek csakhamar mindenfelé elterjedtek. S minél tovább szállt a hír, annál többet toldtak hozzá. A szunyogból aztán hamarosan elefánt lett. Az 1571. évben például Prágán felül nagy jégeső volt. Mire ennek híre a Dunáig ért, már azt írták, hogy olyan jégdarabok estek, „mint egy magyar süveg, egynéhány is még olyan, mint egy cipó, egynéhány penig, mint egy lúd hossza!" S a jámbor atyánkfia, aki ezt írta, szentül hitte, hogy a prágai kőeső csakugyan ilyen volt. Hiszen jómaga jelenti, hogy egy szál kétsége sincs benne!

Különös jelenség, hogy minél badarabb, minél hihetetlenebb volt valamelyik hír, annál több hívője akadt. Az idők mivolta hozta magával, hogy az emberek a szertelenségeken kapkodtak. Az 1657. évben a pozsonyi katolikusok hirdették, hogy látták az ördögöt, amint barátkámzsában, övig kihajolt a luteránus templom ablakából. Ez a badar hír mindenfelé hitelre talált. Bécsben külön ujságlapot nyomattak a dologról s minden olvasó rajzban is láthatta az ördögöt. Pedig az ördög úr nem igen tekintgethetett ki a pozsonyi templom ablakából, mert erős vasrostély és különös receforma vasrács födte a templom ablakait.

Ebben a korban az efféle hihetetlen hírt gyermekhírnek mondották. Egy sorban állt véle az úgynevezett tót hír, melyre szintén keveset adtak. Mindenki félt az úgynevezett török hírektől, melyek százszorosan túlozva terjesztették a fenyegető veszedelmet. A török hírnél is rosszabbnak tartották a tatár hírt. Erről írja 1647-ben Sándor prédikátor Batthyány generálisnak: „Ezután ha valaki tatár hírt viszen az Rábán által, ajándékozza meg nagyságod az farát száz pálcával. Akkor meggondolja, ki szava után hazudjon".

A szemmel látott, megbízható hírt bizonyhírnek mondották. Ha az efféle hír felemelő, szívvidító vagy lelkesítő volt, aranyhírnek hívták. Az aranyhír olyan volt mint a szinméz, mely maga szokta magát nyalatni. Hogy cigányhír is bőségesen akadt nálunk, mondanunk sem kell. Hiszen nemcsak a cigányok hányogatták nálunk a sok kalafintát, hazug és nyalka emberek is akadtak, akik a pajkosak módja szerint vakon vitték vesztére a könnyenhívőt. A cigányról mondogatták eleink, hogy a füstje nagyobb a pecsenyéjénél; s ösztövér lévén a pecsenye, igen kevés zsírja csepeg.

Amint látjuk, a különféle hírekben nem volt hiány. S akármilyen lett légyen is a hír, az emberek kapva kaptak rajta, még ha annyit sem értettek belőle, mint az égi dörgésből. A XVI. és XVII. század levelei természetesen oly hírekkel szolgálnak, amik azon kor fiait lekötötték. A vallási villongások idején például majd mind efféle hírekkel találkozunk a levelekben.

Hadas időkben leginkább a háborús hírek járták. A politikai üldözések korában a nemzeti sérelmek és szenvedések leírásai töltik be a leveleket. De akármilyen természetűek is ezek a hírek, mindig érdekesek s műveltség-történeti szempontból pedig igen gyakran fontosak is. Mutatóul szolgálunk egynéhánnyal.

A Zrinyi-család véres tragédiája előtt a muraközieknagy félelemben voltak. Veszedelmes felhők tornyosultak föléjük s ők szegények istenkedtek és esedeztek, hogy innét vagy amonnét segítséget kapjanak. Árvai Mihály uram levele szerint akkor a következő eset történt: „Szemmel látott dolog, hogy e napokban a csáktornyai várból feles kígyó, öreg és apró kijövén, a vár árkában lévő jégen először viaskodván, mardosták egymást. Aztán egy ideig eldermedtek ugyanott a jégen. Nagy szerencsétlenségnek magyarázzák sokan, holott hasonló csoda történt Érsekújvárott is esztendővel előbb, minekelőtte megvette volna az ellenség! Mindazonáltal az Isten fordítsa jóra!"

Amint tudjuk, ez a nagy szerencsétlenség csakugyan elkövetkezett.

Petheő Pál uram jelenti 1621-ben, hogy két árkuson bécsi híreket kapott. „Oly nagy hazugságok vannak benne — írja Petheő —, hogy még a hajam szála is borzadozott! Azt írják — úgymond —, hogy Bötlehem (Bethlen) őfelsége 4000 hajdúját Széchy György Érsekújvárott mind levágta s a fizetésükre küldött 35.000 tallért elragadta. Hát bizony — írja Petheő — Széchy György magamagát sem meri mutatni, hada sincsen s a hajdúktól úgy retteg, mint a tűztől!"

Petheő uramnak azt az ujságot is megírták, hogy a dán király a német császár mellé állt s vele szövetkezett. „Ez is gyermekhír — írja Petheő — mert a király a császárt nem szolgálja".

A hirhedt Ábele, a magyaroknak e dühös ellensége 1685-ben Trencsénbe jött. Onnét a szomszéd megyébe kellett volna mennie, de féltvén a bőrét. Trencsén megyétől katonai kíséretet követelt. Somogyi Ferenc uram

levele szerint Trencsén megye Ábelenek azt adta válaszul, hogy a megyére német adóban hétezer porciót vetettek. Ebből négyezret Ábele elvihet magával. Ezenkívül a megye más kíséretet nem adhat neki!

Azt szokták mondani, a hangyának is vagyon haragja! Hát még a gőgös és elbizakodott Ábelenek? Fujta is a kígyókövet; átkozódott is eleget, de a megyét jobb észre nem hozhatta.

S mivel mindenfelől szilaj hírek szálldogáltak, Ábele úr végre is jónak látta lábnyomát otthagynia.

MEZŐGAZDASÁG

Gombatermesztés

Írta **vitéz Szabó István**
a m. kir. kertészeti tanintézet zöldségtermesztési tanára

(Folytatás)

— Tudni kell azt, hogy az egy kupacban hagyott trágya belseje elég; az ilyen pedig erre a célra föl nem használható. Nagyobb gombatermesztő telepeken a trágyának kezelését, illetve átforgatását nem kézierővel, hanem gépekkel végezzük. Az így elkészített jó trágyából azután 60 centiméter széles, 40 centiméter magas, tetszésszerinti hosszúságú bakhátat készítünk a pincében vagy az erre a célra kijelölt egyéb helyiségekben, de berakhatjuk a helyiséget teljesen, egyenletes 40 cm magasságban, ahol aztán a járás-kelés kövekre helyezett deszkákon történik. Fontos az ágyak készítésénél az, hogy a helyiség minden része kihasználtassék, azonkívül a kezelési munkák stb. könnyűszerrel végeztessenek. A bakhátak készítésének a testvérbakhátak felállítása indokolt, melyek között a 30 centiméteres úton mindennemű munka könnyen végezhető. Felületnyerés céljából legújabban alkalmazzák a 40 centiméter széles, 35 centiméter magas és egy méter hosszúságú kis ágyakat, amelyeket sűrűn egymás mellé helyeznek el a helyiségben.

Az alkalmas helyiség és a jól elkészített trágya után legfonotosabb az, hogy elsőrendű gombacsirát használjunk. Nagyobb telepeken külföldről hozott, laboratóriumban előállított gombacsirát használnak; azonban teljesen jónak találom a magam által előállított csirát is. Az elsőrendű gombacsira kellemes, gombára emlékeztető illatú, száraz trágyacsomó, amely gombamyceliumokkal teljesen át van szőve és fehéres színű, tapintásra zsírosnak mondható. Az ilyen csírákat (trágyacsomókat) tyúktojásnagyságú darabokra tördeljük és így rakjuk a jól elkészített ágyásokba. Az ügyes, előrelátó gombatermesztő a helyiségben még polcokat is állíthat fel és ezen polcokon a beállított ágyásokon szintén elsőrendű termést érhet el. Nem mondható tehát különösnek, ha az egyes telepeken kisebb félhordókat, ládákat állítanak be erre a célra. A berakott ágy hőmérséklete, amelyben a gombacsira berakását végezzük 22—25 C fokú lehet, ha magasabb hőmérsékletű az ágy, a gombacsira berakásával várni kell.

Az előbb említett és készítés közben lenyomkodott ágyakba 30 centiméter sor- és tőtávolság szem előtt tartásával kirakjuk a gombacsirát. A kirakás után jobb kezünk három ujjával egy kis mélyedést csinálunk, melybe azután balkezünk segítsével belehelyezzük a gombacsirát körülbelül egy ujjnyi mélységre s utána a föllazított trágyaréteget rányomkodva, az ágyást elsimítjuk. A berakás után 3—4 hét elmultával az ágyakat fehérfonalak lepik el, amely a csira megfogamzását, életképességét mutatja. Már ez a jelenség annak bizonyságául szolgál, hogy munkánk eredményre fog vezetni.

A felhasználandó csira mennyiségét a következőkben állapíthatom meg gyakorlati tapasztalataim alapján: négyzetméterenként 80 deka és 120 deka között ingadozik az a mennyiség, amelyet gombatermesztésre számítanunk kell, mindenesetre a csira nyirkosságbeli állapota irányítja a súlybeli mennyiséget. Amidőn az ágyakat a myceliumszálak már átszőtték, akkor a gombaágyak beföldeléséről (vakolásáról) kell gondoskodni. Ha azonban hiányokat látunk, a csira pótberakását ajánlom. Az ágyak bevakolására minden körülmények között laza, könnyű, homokos talajt válasszunk. Az ágyakat 2—3 cm vastagságú réteggel látjuk el. Igen ideálisnak bizonyult a budatétényi kőfejtésénél visszamaradt átrostált kőpor, de a folyami homok is jó. Vakolás után türelemmel kell lennünk és permetezésről, utak és falak öntözéséről gondoskodni kell, ami által párateltséget idézünk elő. A vakolástól számított 3—4 hét elmultával az ágyakon előtörő gombákat veszünk észre, amelyek azután rohamos fejlődésnek indulnak. Ezen időtől kezdve állandó szedésről kell gondoskodni. Köztudomású dolog az, hogy csakis azon gomba lesz piacképes, amely még teljesen zárt, kalapja nem nyílt föl és rövid, vastag tönkje (szára) van. Szedést naponta végezzünk, amikoris a szedők kötényeikbe vagy kisebb dobozokba gyűjtik össze a fejlődött, szedésre alkalmas, csavarás útján nyert gombákat, amelyeket az ágyakból való kiérés után öt kg-os, szellőzhető papírdobozokba csomagolnak. A szedést késsel végezni nem szabad, hanem jobb kezünk három ujjával, csavarással végezzük, így a gombát tőből kicsavarva, az ágyakat sem sértjük meg; az ágyak fölszaggatása vagy a késsel való szedés következtében tönkdarabkák visszamaradása folytán a rothadást és a gombaágyak pusztulását idézhetnénk elő. Egy melegágy termőképessége 2—3 hónapig vagy tovább is tarthat, azonban ha azt akarjuk elérni, hogy az év minden szakában legyen piacképes árunk, akkor az évet négy részre osztva, négyszeri telepítéssel egész évben lesz piacképes árunk. Négyzetméterenként egy jól beállított gombaterületről 3—4 kg átlag terméshozamra számíthat a termesztő. Vannak kivételes esetek, amikor nagyobb terméshozam is előfordul, azonban átlagszámításnál az alábbi súlymennyiség az elfogadott.

Tájékozódás végett közlöm a következő adatokat egy szakszerűen kezelt kisebb gombatermesztő helyiségről. 3 × 10 méter hosszú helyiségbe négy fuvar istállótrágyát (körülbelül 32 métermázsát) használunk fel, amely előkészítés után az egész helyiséget 40 centiméter magasan töltötte föl. A trágyának gyüjtését október 7-én kezdtük meg. A csira berakását november 15-én végeztük. A négyzetméterenként 95 deka csirát 30×30 centiméterre helyeztünk. Az ágy hőmérséklete a csira berakásakor 24—25 fok Celzius volt. A csira berakása után három hétre vakoltuk (vagy földeltük) az ágyat 3—4 centiméteres homokréteggel. A helyiség hőmérséklete állandóan 13—16 fok C. között ingadozott. Szükségszerint permetezés után január 12-én szedtük az első gombákat s tartott egészen március első feléig. A legnagyobb zöme azonban a termésnek január végén és február elején mutatkozott, átlagszámításban ezen a mindenféleképpen jól sikerült gombaházból négyzetméterenként 4.75 kg gombát szedtünk, amely már elsőrendű termésnek mondható.

A műtrágyázás időszerű kérdései

Írta vitéz Bittera Miklós dr

Szinte hallom egyik-másik bajtársam szavát: „A műtrágyázás időszerű kérdése az, hogy ne műtrágyázzunk, mert a mai terményárak mellett nem lehet jövedelmező". Mondtuk ezt már a húszpengős búzaár idején is és mégis, ma is vannak, akik műtrágyáznak — mert hasznát látják.

Az tagadhatatlan, hogy amikor a búza (meg minden gazdasági termény) ára magas, könnyebb dolog a műtrágyázás. A mai viszonyok között nehezebb megfelelő jövedelmet elérni, de nem lehetetlen.

A Mezőgazdaság 1930. évi 11. számában közöltem egy felsődunántúli, 20.000 holdas uradalomban az 1929—1930. évben végzett műtrágyázási megfigyelések adatait. Nem én beszélek itt, hanem a számok. Kitűnő gyakorlati gazdák szólnak ezekből — gazdákhoz!

Az idei gazdasági év a műtrágyák érvényesülésének nem kedvezett. Enyhe volt ugyan a tél, de ezt száraz tavasz és nyáreleje követte. Amikor az esőzés megindult (július végén) a gabona már jórészt el is volt csépelve. Ennek ellenére a műtrágya a szem- és szalmatermést kevés kivétellel, minden táblán emelte. A jövedelmezőséget azonban már nem. Elvégre ezt nem lehet csodálni. 14 pengős búzaár nem sok költséget bír meg. Mégis, a végső eredmény az volt, hogy 95 kísérlet átlagában a búza és a rozs műtrágyázásába fektetett tőke, 10 hónap alatt, 34.9 százalékot kamatozott.

Szuperfoszfát használatára az őszi kalászosok termése, csaknem az összes kísérletek alkalmával emelkedett és a jövedelmezőség is majdnem mindig biztosítva volt. 100 kg szuperfoszfát a kísérleteknél átlag 110 kg búzatermés emelkedést eredményezett. És ez nem valami feltűnő, mert annak a több száz kísérletnek átlagában, amelyet a mezőgazdasági kamarák végeztek országszerte, 100 kg szuperfoszfát a búzatermést 121 kg-mal emelte. Sok esztendei tapasztalat átlagában úgy szoktunk számítani, hogy 100 kg szuperfoszfát a búza termését 100 kg-mal emeli. Ez pedig a szuperfoszfát használatának jövedelmezőségét, még mai árak mellett is biztosítja. 100 kg szuperfoszfát ára (fuvarral, zsákkal stb.) kb. 11 P, a búzáé (bolettával együtt) 14—16 P. Ha tehát az átlagosan várható termésemelkedés megvan, a jövedelmezőség is elvitathatatlan (bár kisebb).

Normális időben, amikor a szuperfoszfát ára kb. 40—45 kg búza ára között ingadozott, az átlagos jövedelmezőség már biztos és kielégítő hasznot biztosított. Ma, amikor egy métermázsa szuperfoszfátért 75—80 kg búzát kell adni, a jövedelmezőség kisebb.

Pontos, kisparcellán végzett, többszörösen megismételt, tudományos irányú kísérletekkel, nagy valószínűséggel meg lehet állapítani az igen kis, azért még jövedelmező termésemelkedést is. Gazdasági nagyüzemekben végzett kísérlettől (ha az még olyan lelkiismeretes is) valami nagy pontosságot nem követelhetünk. A szükségszerűen fellépő „kísérleti hiba" (például egyenlőtlenség az altalajban stb.) miatt gazdasági kísérletekből csak akkor merek nyugodt lelkiismerettel következtetni, ha a mutatkozó terméskülönbségek nagyok.

Ismerni kell tehát a gazdaság minden tábláját és a foszfortrágyák alkalmazását aszerint irányítani, hogy az átlagosnál magasabb termésemelkedés valószínű legyen. Ezt némelykor az adagok vagy a használat módjának változtatásával, más esetekben egyéb műtrágyafélék együttes használatával lehet elérni.

A műtrágyázás legfontosabb időszerű kérdése tehát az, hogy a merev szabályokat alapos helyi ismereteken alapuló tervszerűségnek kell felváltania, a műtrágyázás a talajviszonyok szerint más és más lesz.

Azonban nem csupán a talajt, de a termesztendő növények tulajdonságait is figyelembe kell venni. Vannak ezek között olyanok, amelyek a műtrágyázás iránt hálásabbak, vannak, amelyek kevésbé azok. Mai viszonyok között mindenesetre csak azokat a növényeket fogjuk műtrágyázni, amelyeknél biztosabb és nagyobb hasznot remélhetünk. Mezőgazdasági kamaráinknak, az ország minden részén százszámra végzett kísérletei szolgáltatnak erre a kérdésre is némi választ. Ezek azt mutatják, hogy: 100 kg szuperfoszfát emelte a szemtermelést

	1927—28 évi kísérletek átlagában	1928—29.
búzánál	111 kilogrammal	113 kilogrammal
rozsnál	97 kilogrammal	158 kilogrammal
árpánál	113 kilogrammal	— kilogrammal

A közhit azt tartja, hogy a tavaszi kalászosok nem olyan hálásak a műtrágyázás iránt, mint az őszik. Ez nagyjában igaz, de viszont az is tagadhatatlan, hogy nagyon sok esetben a tavasziak műtrágyázása is igen jövedelmezőnek bizonyult, különösen amióta a műtrágyázásnak a sorba való alkalmazása elterjedt. Ennek példáját egy ezévi kísérletem is világosan bizonyítja. Az árpa szuperfoszfát nélkül 8.40 métermázsát termett kat. holdanként, 180 kg szuperfoszfát kiszórása esetén 10.30 métermázsát, míg sorba adott 80 kg szuperfoszfát után 10.20 métermázsát.

(Folytatjuk)

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Jelentősebb változás a piacon e héten nem történt. Kisebb áreltolódás búzában, tengeriben és korpában mutatkozik. Búza 20 fillérrel olcsóbb, viszont tengeri 10 fillérrel drágább árakon cserélt gazdát. Áruhiány miatt szilárd a korpa, melynek ára 60 fillérrel emelkedett. Egyéb cikkek ára nem változott. A forgalom mérsékelt, sőt egyes napokon csekély volt. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 14.25—14.55, 78 kg-os, származás szerint 14.40—14.65, 79 kg-os, származás szerint 14.60—15.05, 80 kg-os, származás szerint 14.65—15.20, 81 kg-os, származás szerint 14.70—15.30, rozs 10.65—10.75, takarmányárpa 15.000—16.25, sörárpa 17.00—22.50, zab, minőség szerint 18.50—19.00, tengeri, származás szerint 12.85—14.20, búzakorpa 11.60—11.85 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. A forgalom közepes. Árak: marhahús 150—340, borjúhús 200—460, sertéshús 160—320, zsír 156—172, teatojás 10—12, főző és apró 9—10, teljestej 28—32, tejfel 40—200, teavaj 360—400, tehéntúró 40—100, fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, bab 28—70, borsó 32—60, lencse 36—100, vöröshagyma, makói 10—12, fejeskáposzta 26—36, kelkáposzta 36—64, karfiol 75—100, rózsaburgonya 14—24, Ella 10—14, közönséges burgonya 8—12, tisztított paraj 140—180, savanyúkáposzta 26—36, kevert zöldség 28—36, alma 60—180, narancs és mandarin 60—120, vöröskáposzta 36—50, gesztenye 50—90 fillér.

Takarmányvásár. A kínálat bőséges, a kereslet vontatott. Árak: rétiszéna IIa 7.00—7.80, IIIa 4.00—6.75, muharszéna 9.00—9.25, lucernaszéna 10.00—10.25, muhar és szénakeverék 6.50, alomszalma IIa 2.00—3.50 pengő métermázsánként.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat változatlan. Felhajtás 3680, eladatlan 279 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 115—118, kivételesen 122, közép 114—116.5, szedett, közép 113—117, kiv. 118, könnyű 113—115, silány 104—112, Ia öreg, nehéz 110—111, kiv. 112, szedett, öreg IIa 100—108, angol sonkasüldő Ia 132—140, kiv. 143, IIa 114—125, könnyű 100—112 fillér élősúlyban kg-ként. ö

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) **Domború betükkel,** két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.

Szállitási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetiti:

Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztositó Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron

18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Telefon: Aut. 212-85, Aut. 218-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

TURUL bőrkesztyűgyár

PÉCS

Cégtulajdonos

VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI

Ajánlja elsőrendű bőrkesztyű-gyártmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve

Katonai intézetek és iskolák állandó szállitója

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, **elsőrendű, tisztavérű** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350—90**

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemü érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

PÉNZT

földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit

vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4

Telefon: Lágymányos 14-37

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**

vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállitó
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

JEROUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készit:

Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: Aut. 204-37

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 MÁRCIUS 1

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A rettegés terrorja

Ugyanakkor, amikor szerb iga alá hajtott magyar városokban Principről, az orgyilkosról utcákat és tereket neveznek el, amikor Zágrábban egy kitűnő horvát hazafit nyilt utcán lebunkóznak, csőcseléket toboroznak, amely beveri a magyar konzulátus ablakait, ugyanakkor, amikor a horvát hazafiak bent detektívőrizet alatt, külföldön pedig számkivetve és nyomorogva tengetik életüket és őrzik egy magasabb kultúrájú nemzet öntudatát, ostobán elhelyezett álbombák robbannak, abból az alkalomból, hogy a szerb király néhány napig a horvát fővárosban tartózkodik. Felbujtott lapok erre piszkos rágalmakat szórnak a kirabolt Csonka-Magyarországra, mintha a bombákat innen irányították volna, mintha talán magyar szokás volna bombát hajigálni s nem Belgrád, Szarajevó, Nis látott volna évek óta rekordszámban pokolgépet, tőrt, orgyilkosságot.

Ez aztán a csendélet. A méltán híres Fehér kéz javában működik, bent terrorral és fegyverkezéssel, kifelé rágalommal és ablakbeveréssel. Nyilván készül erősen valamire.

Ha készül, elgondolkozik az ember, mire éhes még a túlméretezett nagyszerb álmok erkölcsi gátlásoktól mentes képviselője. Hát nem elég neki a megemészthetetlen óriásira nőtt birodalom? A kis Szerbia elenyésző területű, lakosságú és erejű ország volt, azonban öntudatos és egységes. A nagy birodalomban a szerbség száma a lakosság harmadát teszi, széthúzó részek nehezítik a helyzetet, gazdasági tönk jár a hóbortos nagyzás és mértéktelen fegyverkezés nyomán.

Tehát ma a cél bizonyára nem a hódítás, az éhség talán csillapodott. Mire ez a féktelen terror és sietős hadiszergyüjtés? Arra, hogy a jelenlegi álla-

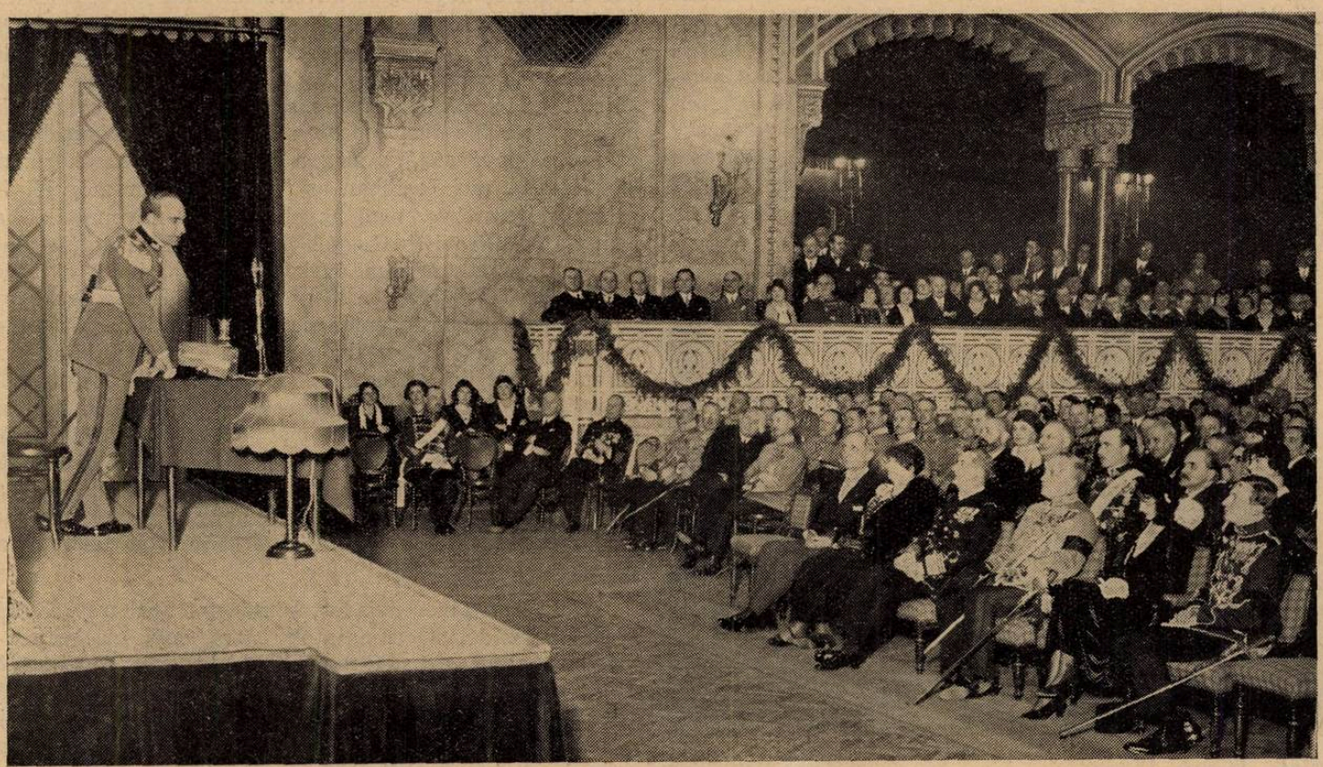

Oxilia alezredes, olasz katonai attasé a Vigadóban nagyszámú, előkelő közönség előtt tartott előadást Balbó miniszter és repülőrajának óceánrepüléséről

potot megvédjék. S ahhoz, hogy azt saját alattvalóikkal és elnyelt területeikkel szemben megvédhessék, újra bilincsre, bombára, hazudozásra van szükségük. Szinte fátumszerű, hogy nem tudnak ősi rekvizitumaiktól megszabadulni.

A sors logikáját, a történelmi, a gazdasági és etnográfiai szükségszerűséget azonban még ilyen eszközökkel sem lehet megcsalni, vagy legyőzni. Ami Nagyszerbia mai vezetőit állandó aggodalommal tölti el és a legkülönbözőbb eszközök válogatás nélküli használatára inditja, bennünket viszont bizalommal tölthet el a jövő iránt.

Minél erőszakosabban, minél eszeveszettebbül tombol a Dráván túl a rettegés terrorja, annál bizonyosabbak lehetünk abban, hogy az igazság és a természet erői láthatatlan szövetségesként értünk és mellettünk dolgoznak.

Vitéz F. J.

Orgyilkosok támadták meg Achmed Zogu albán királyt Bécsben

Albánia királya, *Achmed Zogu*, több hete Bécsben tartózkodik. A király betegen érkezett az osztrák fővárosba, gyógykezelésnek vetette alá magát s csakhamar fel is gyógyult. Hazautazása előtti napokat szórakozással töltötte s mult pénteken az Operaház előadását nézte végig. Amikor előadás után kilépett az egyik oldalkijáraton az Opera épületéből s autójába akart szállni, az oszlopok mögül három férfi bukkant elő s revolvereikkel tüzelni kezdtek a királyra. A királyt nem találták el, ellenben a szárnysegédet az egyik golyó megölte s a király kíséretében lévő miniszter lábán súlyos sebet kapott. Úgy a király, mint kísérete revolvereik után kaptak s visszalőttek a támadókra, kik erre elemenkültek. Kettőt közülük a járókelők elfogtak, a harmadik elmenekült.

A merénylők a Bécsben élő albán kolónia tagjai közül kerültek ki. Egyik sem albániai származású: az egyik szerbiai, a másik görögországi albán. A bécsi rendőrség a merénylet utáni éjjelen összefogta a Bécsben lakó albánokat s igazoltatta velük, hogy a merénylet idején hol tartózkodtak s végül huszonhét albánt bűnrészesség gyanúja miatt fogvatartott. Erélyes nyomozás indult meg s csakhamar kiderült, hogy a merényletet gondosan előkészítették s háttérben messzeágazó összeesküvés lappang, melyet — a bécsi lapok közlése szerint — minden valószínűség szerint szerb politikai ügynökök szerveztek. Erre vall, hogy a bécsi albánok közé utóbbi időben számos szerb politikai ágens furakodott be s erre vall az az értesülés is, hogy a szerb—albán határon az utóbbi hetekben fegyveres mozgolódás és komitácsi-toborzás volt észlelhető.

Szerbia — mint a látszat mutatja — arra készült, hogy felhasználva a király meggyilkolása után beálló zűrzavart, betörjön Albániába s megismételje az 1924. évi kísérletet Albánia meghódítására. Az olasz barátság és az olasz támogatás, melyet Achmed Zogu élvez, érhetőleg szálka a szerbek szemében s a szerbek sohasem voltak válogatósak az eszközökben.

A csehek szibériai árulása

Hétfőn este a MOVE dísztermében a *Társadalmi Egyesületek Szövetségének* felkérésére rendkívül érdekes előadást tartott *Szaharov* volt orosz császári altábornagy, Kolcsak tengernagy főmegbizottja és szibériai seregének főparancsnoka arról, hogy a bolsevistaellenes orosz nemzeti mozgalmak a csehek árulásai folytán 1918-ban miként jutottak zátonyra. A nagyszámú előkelő közönség soraiban ott volt *vitéz József* királyi herceg, *Szörtsey* József, *Szontagh* Tamás, igen sokan a tisztikar tagjai közül, továbbá az orosz kolónia és az orosz emigráció több tagja is.

Szaharov altábornagy azért jött el hozzánk, hogy

Vitéz József Ferenc dr. kir. herceg előadást tartott a Hungária Technikusok Egyesületében, a Műegyetemen

helyreigazítsa a közelmult történelem egyik legnagyobb hazugságát és hogy igazi mivoltában mutassa be a csehek viselkedését. Előadása bővelkedett drámai részletekben. Elmondta, hogy a Kolcsak-sereg háromszor igyekezett lerázni a bolsevista zsarnokságot és az utolsó kísérlet alkalmával *Kolcsak már teljes sikert ért volna el, hogyha nem lettek volna árulók azok a cseh alakulatok*, amelyeket az ántánt kívánságára még a császári orosz kormány létesített. A csehek abban az időben, amikor még jól fel voltak fegyverezve, nem az ellenség ellen vonultak, hanem Gajda, Sirovi és Czeczek „tábornokok" vezetése alatt raboltak, következetesen óvakodva attól, hogy a bolsevista haderőkkel szemben megjelenjenek. Leírta Szaharov, hogy a cseh csapatok miképpen foglalták le a gőzmozdonyokat és a vasúti kocsikat. Azzal az ürüggyel, hogy nem vesznek részt testvérharcban, megtagadták kötelességük teljesítését. Árulásuk és gyávaságuk hiúsította meg az ellenforradalmi orosz sereg már biztató győzelmét. Az ötvenezer cseh között egy ember volt: Schwetz ezredes, aki a szégyent túlélni nem tudta és főbelőtte magát. Szaharov előadását azzal fejezte be, hogy a csehek történelemhamisításával szemben kötelessége volt feltárni az igazságot a világ előtt.

Eckhardt Tibor mondott köszönetet Szaharov előadásáért. Beszédében rámutatott arra, hogy *az osztrák—magyar hadsereg árulói a tulsó oldalon sem változtatják meg természetüket: árulás, önzés és gyávaság jellemezte a csehek mozgalmát.* A magyar közvélemény szívesen látja a nem pánszláv, hanem nemzeti alapon felépülő orosz mozgalmat és e poltika Magyarországon mindig barátságos fogadtatásra talál.

Vitézi bál Szolnokon 1931 február 14-én. A szupécsárdás hölgy résztvevői

Suflay tanár magyarbarát horvát politikus meggyilkolása

Suflay Milán dr, a világhírű horvát egyetemi tanár ellen szerdán este merényletet követtek el. Zágráb egyik legforgalmasabb utcáján, a Gundulicera-ulicán, egy ismeretlen férfi furkósbottal leütötte az 52 éves egyetemi tanárt. Az ütés olyan hatalmas volt, hogy Suflay dr koponyája a szó szoros értelmében szétzúzódott. Azonnal kórházba szállították és megoperálták, de a tanár rövid szenvedés után sérülésébe belehalt.

Suflay professzor doktori szigorlatait Budapesten tette le, itt avatták doktorrá és néhány évig a Nemzeti Múzeum tisztviselői közé tartozott. Négy évvel a háború előtt, 1908. évben, a zágrábi egyetemre nevezték ki a történelem rendkívüli tanárává, ahol nemcsak kitünő pedagógiai munkásságot fejtett ki, hanem tudományos művek egész sorát tette közzé. Művei európai hírnévnek örvendettek. Két regényt is írt és mindenki úgy tekintette, mint a horvát nép egyik legműveltebb és leglelkesebb képviselőjét. A kiváló tudós 1928-ban elfogadta a budapesti egyetem meghívását a délkelet-európai történelmi tanszékre. Ennek a megtiszteltető meghívásnak azonban nem tudott eleget tenni, mert a szerbek nem adtak számára útlevelet.

Suflay tanár jóformán az egyetlen kimondottan magyarbarát horvát politikus volt. Nem csinált titkot politikai felfogásából s nyíltan hangoztatta, hogy a horvátoknak Jugoszláviától való elszakítására és magyar-horvát-lengyel együttműködés létrehozására törekszik. Éles ellenfele volt a szerbek elnyomó uralmának s a vakmerőségig bátor, szókimondással támadta Zsivkovics tábornok diktatúráját. Meggyilkolása kétségkivül szerb terroristák műve volt. A szerbek lassankint kiírtják vagy emigrációba kergetik a horvátok minden vezérét.

Vitézek temetkezési költségpénztára

Mai számunkban közöljük az Országos Vitézi Széknek a „Vitézek Temetkezési Költségpénztárá"-ra vonatkozó rendeletét. Ezzel kapcsolatban minden lappéldányhoz mellékelünk egy „Belépési nyilatkozat"-ot, melyet minden belépni kívánó vitéz kitöltve küldjön be a Gazdák Biztosító Szövetkezete címére.

A belépési nyilatkozat második bekezdésében meg kell jelölni, hogy a belépni óhajtó vitéz évente mikor óhajtja az évi díjösszeget befizetni. Meg kell itt jegyeznünk, hogy a fizetés, tekintettel a gazdálkodó vitézekre, aratás utánig halasztható, legkésőbb azonban minden év október 1-ig be kell a díjat fizetni.

Most csak egy belépési nyilatkozatot mellékelünk, aki azonban családtaggal óhajtana belépni, belépési nyilatkozatáért forduljon a járási vitézi hadnagy urakhoz, vagy a budapesti intézőbizottsághoz.

A magunk részéről örömmel üdvözöljük ezt közhasznú alakulást, különösen azért is, mert tudomásunk szerint hasonló előnyös feltételekkel ilyen intézmény még nem működik. Ajánljuk a vitézeknek, hogy a szép kezdeményezést segítsék sikerhez, hiszen mindenkinek érdeke fűződik hozzá, különösen pedig a szegényebbsorsú vitézek részére megnyugtató, ha egy ilyen megbízható intézmény veszi kezébe a régóta sürgetett terv megvalósítását.

Tagsági feltételek

a Vitézek Temetkezési Költség Pénztára tagjai részére

A Vitézek Temetkezési Költség Pénztárába beléphet a Vitézi Rendnek minden tagja, amennyiben az 55. életévét 6 hónappal a belépés időpontjában még túl nem haladta, továbbá a vitéz felesége hasonló életkorig és minden 16 életévet betöltött gyermeke, aki a belépési nyilatkozatot aláírja s magát a díj megfizetésére kötelezi és a Gazdák Biztosító Szövetkezete tagul felveszi, ennek jelélül a vonatkozó biztosítási kötvényt kiszolgáltatja.

A legkisebb évi díj 12 pengő. Ezen díj ellenében a Gazdák Biztosító Szövetkezete a tag elhalálozása esetében a következő temetési segélyeket folyósítja:

ha a tag belépése időpontjában

16—25 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 510 pengő;

26—30 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 465 pengő;

31—35 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 410 pengő;

36—40 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 355 pengő;

41—45 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 310 pengő;

46—50 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 265 pengő;

51—55 korév között volt, az elhalálozáskor kifizettetik 225 pengő.

Az életkor megállapításánál 6 hónapnál kevesebb idő számításba nem vétetik, 6 hónapnál hosszabb idő egész évnek számít.

Minden tag a fenti segélyösszeg *többszörösét is igényelheti, ha belépéskor az évi 12 pengő díj megfelelő többszörösének fizetését vállalja. A biztosítható legmagasabb segélyösszeg azonban 3000 pengőt meg nem haladhat.*

A temetkezési segély érvényessége katonai szolgálat közben teljesített háborús kockázatokra is kiterjed minden pótdíj nélkül a féltőke erejéig. Aki azonban a biztosítást erre az esetre is az egész tőkére érvényesíteni akarja, ezen szándékát vagy a belépéskor jelenti be s ekkor fizeti egy és mindenkorra segélytőke összegének három százalékát, mely az első évi díjjal együtt esedékes, vagy pedig később óhajtja a teljes tőkére kiterjeszteni, mely esetben az akkor megállapított évenkénti pótdíjat tartozik fizetni.

Az egyszer s mindenkori három százalékos pótdíj 12 pengős évi díjfizetés esetén kitesz:

16—25 év közötti életkornál	15.30 P
26—30 év közötti életkornál	13.95 P
31—35 év közötti életkornál	12.20 P
36—40 év közötti életkornál	10.65 P
41—45 év közötti életkornál	9.30 P
46—50 év közötti életkornál	7.95 P
51—55 év közötti életkornál	6.75 P

A segélyösszeg folyósításának feltételei:

a) ha a haláleset a biztosítási kötvény érvénybelépésétől kezdve hat hónapon belül következik be, úgy a segélyösszeg csak az esetben folyósíttatik, ha a haláleset baleset következménye, ellenkező esetben semmiféle segély kifizetése nem igényelhető, ellenben a befizetett díj visszatérittetik;

b) ha a haláleset a biztosítási kötvény érvénybelépésétől kezdve 7—12 hónapon belül következik be, úgy *teljes összeg* lesz kifizetve, ha a halált vörheny, tífusz, vérhas, kolera, hímlő, diftéria, váltóláz, kanyaró, rozsacs (rubeola), merevgörcs, járványos nyakszírtmerevedés, veszettség, hevenymérgezés vagy baleset okozta; a *fél tőke* kerül kifizetésre, ha a halál bármi egyéb betegség következtében áll be;

c) egy évi fennállás után a teljes összeg folyósíttatik;

d) azon tag után, kinek halálát párbaj, öntudatos vagy öntudatlan állapotban elkövetett öngyilkosság vagy halálos ítélet okozza, segély csak akkor igényelhető, ha az elhalt 3 éven át biztosítva volt.

A tag kívánságára a Gazdák Biztosító Szövetkezete az évi díj megfizetésére halasztást ad, mely azonban október hó első napján túl nem terjedhet. A halasztásra vonatkozó kívánság a belépési nyilatkozatban feltüntetendő.

Azon tagok, akik október, november vagy december hónapokban vétetnek fel, ezen díjhalasztást igénybe nem vehetik.

Az első évi díjjal együtt, de ezen felül, megfizetendő kötvényenként 1—1 pengő egyszer és mindenkorra szóló belépési díj valamint a háborús kockázati pótdíj azok által, kik a biztosítás teljes összegének háború esetére való kiterjesztését kezdettől kívánták.

A tagsági díj elhalálozásig, legfeljebb azonban 20 éven át fizetendő. Ha a tag 20 éven belül elhal és abban az évben engedélyezett halasztás folytán a díjat még ki nem fizette, az a kiutalandó segélyösszegből levonásba hozandó.

A biztosításnak 3 évi fennállása után a *kilépő* tag igényelhet:

a) vagy egy leszállított összegről szóló és halál esetén kifizetendő díjmentes kötvényt (tőketérítés);

b) vagy igényelheti kötvényének készpénzben való visszavásárlását.

Úgy a tőkésítési mint a visszavásárlási összeg a Gazdák Biztosító Szövetkezete kötvényéből kitűnik.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete a temetési segélyeket az elhalálozást igazoló és a biztosított összeg kifizetéséhez szükséges utolsó okmány vételétől számított 8 napon belül a kötvény bemutatójának fizeti ki.

A biztosítási díj megfizetésére, valamint a díjfizetés elmulasztásának következményeire nézve mérvadók az 1927. évi X. tc. rendelkezései.

Egyebekben irányadók a biztosító magánvállalatok m. kir. állami felügyeleti hatósága által jóváhagyott általános biztosítási feltételek.

VITÉZI ÉLET

A vitézek nyilvántartásának helyesbítése

Kívánatos, hogy a „Tízéves Vitézi Rend" című munkában közölt vitézi névsor úgy, lakcím, mint állás, foglalkozás és rang tekintetében teljesen megbízható adatokat tartalmazzon. Ezért lapunk mai számának utolsó oldalán egy szelvényt közlünk, amelyet olvasóink kivágva, kitöltve postafordultával küldjenek be a Vitézi Rend nyilvántartási osztályának.

Felkérjük a vitézeket, hogy figyelmeztessék azokat a bajtársakat is a nyilvántartás szükségességére, akik esetleg elköltözés folytán a lapot nem kapják, vagy figyelmüket a felhívás elkerülte.

A „Vitézek Temetkezési Költség Pénztárá"-nak felállítása

Az Országos Vitézi Széknek évek óta szándékában volt a vitézek és azok családtagjai részére egy oly intézmény felállítása, mely hivatva lett volna a családfő esetleges elhalálozása esetén a hátramaradt családtagokról gondoskodni.

Ezen nagyjelentőségű elhatározás megvalósítása azonban a mind nehezebbé váló gazdasági helyzet miatt folyton nagyobb akadályokba ütközött, az általános helyzet a javulás helyett mindinkább romlott, s hiába várta az Országos Vitézi Szék a megvalósításhoz szükséges kedvezőbb körülményeket, a széles alapon nyugvó — lehetőleg az összes érdekeket kielégítő — megoldásra a mai körülmények között gondolni nem lehet. Azonban épen a mostani nehéz helyzetben érezte magát az Országos Vitézi Szék indíttatva, hogy terveiből több vitéz kérésére életrehívja a legminiálisabbat, egyszersmint a legszükségesebbet és lehetővé tegye, hogy akár a családfő, akár egyes családtag elhalálozása esetén, a család viszonyainak megfelelő temetési segélyben részesüljön.

Ezen kérdésnél az Országos Vitézi Szék legnagyobb súlyt helyezte arra, hogy kellemetlen anyagi meglepetések senkit ne érhessenek s ezért — a befizetett díj és kifizetendő segélyösszeg teljes biztonsági tekintetében — a Gazdák Biztosító Szövetkezet kebelében tartotta legmegfelelőbbnek a temetkezési költségpénztár megalakítását. Évégből megállapodást létesített a Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatóságával, mely intézettel amúgy is szerződéses viszonyban áll. Ezen intézet a pénztár tagjai részére elhalálozásuk esetére — még e mai viszonyok között is minden vitéz által teljesíthető legminimálisabb évi díj mellett — megfelelő temetési segélyt folyósít.

A temetési költségpénztár az Országos Vitézi Szék erkölcsi támogatása alatt áll, azonban éppen azért a felügyeleti jogot is fenntartja magának.

A tagsági feltételeknek és az azok alapján folyósítandó temetési segélyösszegek nagyságát a Belépési nyilatkozat a Tagsági feltételek tartalmazzák.

Az évi díjak azon elgondolás alapján lettek megállapítva, hogy a pénztár tagjaihoz lehetőleg minden vitéz csatlakozni fog. A segély haláleset bekövetkezésekor egy családnál sem felesleges. Számításba vétetett még

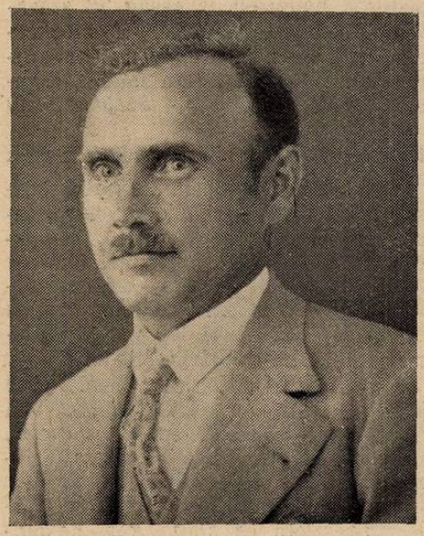

Vitéz Anda Gyula, volt t. törzsőrmester, tapolcai asztalosmester az O. V. Szék a leventekiképzés terén kimagasló eredményeért okirati dícsérő elismerésben részesítette.

azok belépése is, kik egyébknt megfelelő vagyonnal rendelkeznek, mert csak a legnagyobb létszám figyelembevétele mellett lehetett az évi díjat ily mérsékelten megállapítani. A tehetősebbek tehát belépésükkel szociális kötelességet teljesítenek a kevésbé vagyonos bajtársakkal szemben.

Az Országos Vitézi Szék felhívja ennélfogva a Vitézi Rend minden tagját, hogy a rendelethez mellékelt Belépési nyilatkozatot és Tagsági feltételeket átolvasva, érezzék át annak jelentőségét, egy a családban bekövetkezett haláleset alkalmával enyhítsék a család fájdalmát azzal, hogy a vitéz családjához méltó, tisztességes végtisztesség ellátásához szükséges összeg felől nem kell gondoskodniok és ne fokozzák a fájdalmat még az anyagi gondokkal is.

Lépjenek be tehát anyagi erejükhöz mérten a Vitézek Temetkezési Költség Pénztárának tagjául nemcsak a saját személyükben, hanem irassák be feleségeiket és 16 évesnél idősebb gyermekeiket is.

A Vitézek Temetkezési Pénztárának ügyeit egy három tagú végrehajtó bizottság intézi, melynek tagjai: vitéz *Balogh* Gábor, vitéz nemes *Szvoboda* Ferenc és vitéz *Csethe* József.

A belépési nyilatkozat aláírás után beküldendő az intézőbizottság címére, Budapest, IX, Üllői-út 1, vagy az előljáró vitézi szervekhez (járási hadnagyhoz, Székkapitányságokhoz) adandó be. (799—VIII. 1931. szám.)

Székkapitány

A „Tízéves Vitézi Rend" megrendelőihez!

A „Tízéves Vitézi Rend" című munka szerkesztő-bizottsága ezúton mond hálás köszönetet azon nagyszámú vitézeknek. akik őszinte lelkesedéssel járultak hozzá a mű minél szélesebb körben való elterjedéséhez. Sok vitéz gyüjtött ívén egész sor nem vitéz megrendelőt, ezzel a mű méltó formában való megjelenését előmozdítva.

Azokat, akik íveiket még nem küldötték be, felkéri a szerkesztő-bizottság, hogy az íveket sürgősen küldjék be címére.

A VII. ker. legénységi vitézeihez

A VII. kerületi hadnagy a kerületi legénységi vitézekkel március hó 5-én (csütörtök) este 8 órakor, vitéz Baranyai József vendéglőjében, Károly-körút 13, bajtársi összejövetelt tart.

Székkapitány

Budapest IX. ker. tiszti vitézeihez

A IX. ker. vitézi hadnagy március 3-án, kedden este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart vitéz Miskolczi-féle vendéglő különtermében (VIII, Rökk-Szilárd-utca 10.). Személyi adatok egyeztetése miatt, a megjelenés igen kívánatos. *Székkapitány*

Budapest IX. ker. legénységi vitézeihez

A IX. ker. vitézi hadnagy március 7-én, szombaton este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart a vitéz Miskolczy-féle vendéglő különtermében (VIII, Rökk Szilárd-utca 10.). Személyi adatok egyeztetése miatt, a megjelenés kívánatos.

Székkapitány

Abauj-Torna vármegye encsi járási vitézeihez!

Értesítem a járás vitézeit, hogy a március hó 8-ra tervezett járási vitézi értekezlet — a Miskolcon ugyanakkor megtartandó országos frontharcos gyűlés miatt — elmarad. Megtartásáról legközelebb intézkedni fogok. *Székkapitány*

A szentlőrinci járás vitézeihez

Baranyavármegyei szentlőrinci járás vitézei a székkapitány úr részvételével folyó évi március hó 10-én — kedden — Sellyén, a községháza tanácstermében délelőtt 10 órai kezdettel értekezletet tartanak. Minden járásbeli vitéz, kit külön levélben is értesítek, megjelenni köteles. (11—1931. szám.) *Székkapitány*

Szolnok vármegye vitézeihez

Felkérem a vármegyei Székhez tartozó mindazon vitézeket, kik a székkapitányság közbenjárása folytán jutottak bármily álláshoz, hogy egy levelező lapon sürgősen jelentsék ide, hogy mikor és mily állást nyertek el. *Székkapitány*

Miskolc thjf. város vitézeihez

Értesítem Miskolc város vitézeit, hogy a vitézi érdekképviselettel megbízott vitéz *Sárkány* Sándor dr nemzetes úr, Miskolc város törvényhatósági bizottsági tagja, minden héten, szombaton 12—2 óráig hivatalos helyiségében (Miskolc, Urak-utca 7. sz. I. emelet) a vitézek és hozzátartozóik részére a legnagyobb készséggel áll rendelkezésre. *Székkapitány.*

Szegedi vitézek műsoros estje

A szegedi vitézek mult hétfőn este tartották meg az Ipartestület márványtermében jól sikerült, tánccal egybekötött második műsoros estjüket, melyen vitéz *Shvoy* Kálmán dr tábornok, vddr. parancsnok is megjelent. Ez estélyen résztvett a szegedi vitézek nagy többsége, az élén vitéz *Baló* Zoltán ezredes, székkapitánnyal. Az estélyt műsor előzte meg, melyet vitéz *Lengyel* Endre dr egyetemi magántanár konferált szellemesen.

A műsor első számában vitéz *Gyimesi* Miklós énekelt nagy tetszés mellett a Hamburgi menyasszony-ból, majd Kacsóh: „Rákóczi megtérése" című dalát. Zongorán kísérte rutinos technikával vitéz *Hajabács* István. Vitéz Lengyel ez alkalomra írt gyönyörű irredenta költeményét „Ha üt az óra" címmel adta elő, a hallgatóság lelkes tapsaitól kísérve.

A műsor utolsó számában vitéz dr *Szabó* Gézáné énekelt vitéz Lengyel Endre dr magyar nótáiból egy csokorravalót a szerző hangolatos zongorakíséretе mellett. Gyönyörű csengésű, drámai árnyalatú mezzoszoprán hangja, ragyogó énekkultúrája a dalok minden szépségét felszínre hozta. A hallgatóság frenetikus tapsa ráadásra is kényszerítette a nemzetes asszonyt.

Vitéz Lengyel Endre dr mint zene- és dalszerző régen ismerős a szegedi műértő közönség előtt, ezért tervbevett ezéiv szerzői bemutatkozását máris lelkes érdeklődés előzi meg. A műsort a honvédzenekar pompás szereplése mellett hajnalig tartó tánc követte.

Háborús emlékérem átadás Abaujváron és Zsujtán

Február 15-én, vasárnap, adta át a vármegye vitézi székkapitánya ünnepélyes keretek között az adományozott háborús emlékérmeket Abaújvár 61 és Zsujta község 20 megadományozott lakosának.

Mindkét községben kivonult egy levente-díszszakasz, valamint a községek lakosai teljes számban. A megjelent székkapitányt mindkét községben a református lelkész üdvözölte, majd a székkapitány beszéd kíséretében átadta az érmeket a megadományozottaknak. Ezután egy megadományozott megköszönte a kitűntetést, a Szózat elhangzása után pedig a leventék díszmenetben vonultak el a megadományozottak előtt.

Zsujta községben a hadviselt lakosság 60 százaléka kérelmezte az emlékérem adományozását, ami vitéz *Nagymáthé* Gyula járási vitézi hadnagy és vitéz *Kerényi* József zsujtai lakosok érdeme. Abaújvár községben pedig a hadviselt lakosság 73 százaléka kérelmezte a háborús emlékérmet, ami vitéz *Kántor* Hubert abaújvár lakos fáradhatatlan munkásságának eredménye *Székkapitány*

Haszonbérbe átvehető vitézi telkek

Délpestvármegyében, Csengőd község határában egy 67 kat. holdas, tanyával ellátott, megváltandó, homoktalajú vitézi telek folyó évi október hó 1-től több évre — az évi törlesztő részletért és az adókért, melyek együttvéve évente 1.300 pengőt tesznek ki — haszonbérbe kiadó.

Ugyancsak Délpestmegyében, Foktő község határában, a kalocsai járásban egy 12 kat. holdas, igen jó minőségű, mindent megtermő. kötött talajú járadék vitézi telek folyó évi október hó 1-vel átvehető. Ezen telek évi törlesztő-részlete és adója kat. holdanként kb. 60 pengő.

Akik az első birtokot kibérelni szándékoznak, azoknak közelebbi felvilágosítást Délpest Vármegye Vitézi Széke (Kecskemét, városháza) ad, az átvehető 12 holdas járadék vitézi telekre pedig elsősorban a délpestmegyei vitézek jönnek számításba s csak ha ilyen nem akadna, akor más megyebeli vitéz is. Az átvenni szándékozó vitézek kérvényeiket gazdasági felszerelésük és anyagi helyzetük feltüntetése mellett folyó évi március hó 31-ig küldjék be a fenti vitézi székkapitánysághoz. (141—Msz. 1931.)

Székkapitány

Vitézi bál Szolnokon

Február 14-én este tartotta Jász-Nagykún-Szolnok vármegye Vitézi Széke, tiszti vitézeinek rendezésében szokásos elit bálját.

Ünnepi fényben úszott a szolnoki „Tiszti" száló nagyterme és fényes zsinórzatú atillás tiszti és elegáns frakkos rendezők várták a szálló halljában a meghívott előkelőségeket. Egymásután érkeztek a vitézi bálra szebbnél szebb toilettekben a helybeli és megyei meghívott hölgyek és urak s mintegy fél 11 órakor háromszori harsonahívójelre tömörültek a megnyitó csárdás párok a nagyteremben. „Csinom-Palkó, Csinom-Jankó" csárdással kezdődött a bál pontban fél 11 órakor. A megnyitó párok a következők voltak: vitéz *Császy* Józsefné—vitéz *Selyem* Dezsővel, *Werner* Sándorné—vitéz *Császy* József székkapitánnyal, *Botos* Imréné—vitéz *Újhegyi* Sándorral, *Danielovits* Zsigmondné—vitéz *Marssó* Pállal, vitéz *Marssó* Pálné—*Láng* Zoltánnal, vitéz *Sebő* Györgyné—*Csörgő* Mátyással, *Csörgő* Mátyásné—vitéz *Sebő* Györggyel. Továbbá a megnyitáshoz csatlakozott ki-ki a saját párjával.

Kezdettől fogva közvetlenül s nagyszerű hangulat mellett mulatott a szép közönség, szakadatlanul szólt a zene s táncoltak a párok. A kiváló katonazene nagyban hozzájárult a bál fényes sikeréhez. Rövid szünóra után következett a hagyományos souper-csárdás, melyet Kozák Gábor és cigányzenekara játszott. Jókedv mosolygott az arcokon s mindenki fáradhatatlanul táncolt reggelig.

Felhívás

Győr vármegyében Gönyű község határában a bécs—budapesti vasútvonal mentén, Nagyszentjánoson és Győrszentiván vasúti állomások között a 89. számú vasúti őrháznál két, egyenként 15 kat. holdas, a vagyonváltságból származó vitézi telek azonnal átvehető. Az egyik telek kat. tiszta jövedelme 85 P 33 f, a másiké 83 P 53 fillér. A telkek egymás mellett feküsznek, jelentkezhet rájuk két legénységi vagy egy tiszti vitéz.

A telkek téglaalakúak, mindegyik 7 kat. hold szántó, 7 kat. hold kaszálóból és egy kat. hold legelőből áll. A szántóból mintegy másfél hold futóhomok, a többi fekete agyagos homok. A terület sovány, de feljavítható. A legelő és kaszáló laposabb része nedves években időnként víz alá kerül. A telkek úgy Gönyüről, mint Nagyszentjánosról és Győrszentiván vasúti állomásoktól 4—4 km-nyire feküsznek, utóbbi községből kocsival ősszel és tavasszal nehezen közelíthetők meg, mert az odavezető út egy része víz alatt áll. Gyalog, a vasúti töltés mentén állandó az összeköttetés.

Annak, aki a telken házat tud építeni, gyümölcstermelésre, baromfitenyésztésre, csemegeszőlő létesítésére és méhészetre is kiválóan alkalmas, mert közelében akácerdő van.

Jelentkezők forduljanak Győr—Moson—Pozsony vármegyék Vitézi Székéhez (Győr, Apáca-utca 15.)

Székkapitány

Állást kereső vitéz

39 éves, jó munkás úri fodrászsegéd, szakmájában szeretne elhelyezkedni. Esetleg bármilyen állást szívesen venne feleségével is, hol megélhetésük biztosítva volna. Szíves megkeresést kér, vitéz Soprony Hardy, Rottenbiller-utca 54, I. em. 9.

VITÉZEK TEMETKEZÉSI KÖLTSÉG PÉNZTÁRA

(A GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE KEBELÉBEN)

TELEFON: Aut. 878-70 BUDAPEST, IX, ÜLLŐI-ÚT 1 TELEFON: Aut. 878-70

BELÉPÉSI NYILATKOZAT

(Életbiztosítási ajánlat)

Alulírott, mint a $\frac{\text{Vitézi Rend tagja}}{\text{Vitézi Rend tagjának családtagja}}$ *kérem a Vitézek Temetkezési Költség Pénztára tagjául való felvételemet. A tagsági feltételeket ismerem és magamra nézve kötelezőnek elfogadom. Az ezen belépési nyilatkozat alapján az alant feltüntetett segélyösszeg után járó évi ..... pengő díjnak évente ..... hó 1-én való megfizetésére magamat ezennel kötelezem. Az első évi díjjal egyidejűleg megfizetem az egyszersmindenkorra fizetendő egy pengő belépési díjat, valamint a háborús kockázati pótdíjat is az esetben, ha a biztosításnak háború esetére való kiterjesztését kezdettől kívánom. (A kérdésekre mindenben az igazságnak megfelelően kell válaszolni.)*

1. A belépő neve? (Nőknél leánykori név is beírandó.)	
2. A belépő hol és mikor született?	Jelenleg év hó éves
3. Hol van állandó lakása?	ker., u. sz.
4. Foglalkozása?	
5. Mily összegű évi díj megfizetésére kötelezi magát? Ennek megfelelő temetési segélyösszeg?	pengő pengő
6. Kívánja-e a háborúban, vagy az ottszerzett sebesülése következtében való elhalálozás esetén is a teljes temetkezési költség megtérítést? (A féltőkére pótdíjmentesen is igénye van.)	
7. *a)* Jelenleg teljesen egészséges-e? *b)* Szenvedett-e valami betegségben vagy sérülésben? Mikor, meddig volt beteg?	*a)* *b)*
8. Ha a belépő nem a családfő, úgy a családfő neve Mely évben avattatott vitézzé?	

Ezennel kijelentem, hogy a fenti kérdésekre adott válaszok a valóságnak mindenben megfelelnek és a jelen ügyletből netán eredő minden *perben* alávetem magam a pertárgy értékének megfelelőleg a budapesti kir. törvényszék, illetve a budapesti központi kir. járásbíróság kizárólagos illetékességének.

Kelt ..... 193 év ..... hó ..... n.

Előttünk mint tanuk előtt:

.....

(a belépő aláírása)

.....

.....

(családtagnál a családfő, kiskorúaknál a szülő vagy gyám aláírása)

Az igazgatóság feljegyzésére szánt hely.

tagsági és kötvényszám Országos Vitézi Szék

Vármegye .....

Járás .....

20 évi tartam ..... P segélyösszeg, ... életkor

A tagdíjfizetés kezdete 19 .... év ..... hó.

A tagdíjfizetés vége 19 .... év ..... hó.

Évi tagsági díj ..... pengő.

M. T. I. rt. nyomdája 13407

HIREK

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
2 Hétfő	Simp. p.hv.††	Lujza	A hét elején a nap 6 óra 41 perckor kel és 17 óra 45 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 29 perckor kel és 17 óra 54 perckor nyugszik.
3 Kedd	Kunig. sz. ††	Kornélia	
4 Szerda	Kázmér ††	Kázmér	
5 Csütörtök	Özséb ††	Adorján	
6 Péntek	Perp. Fel. ††	Gottlieb	
7 Szombat	Aqu. sz. T. ††	Tamás	
8 **Vasárnap**	**D3 Oculi** Ist. I.	D3 Zoltán	

NEVEZETES DÁTUMOK

Március 3. 1687. Az eperjesi mészárlás kezdete. A Caraffa elnökletével működő törvényszék e napon tette közzé első ítéletét, melyben a nagyvagyonú Keczer Endre és veje, Zimmermann Zsigmond, több társukkal együtt fő- és jószágvesztésre ítéltetett. Holttestüket felnégyelték. A vérbíró ablaka alatt emelt vérpadon harminc zöldruhás bakó és inas működött.

Március 5. 1849. Szolnoki csata. Damjanich Karger és Ottinger ellen a leghevesebb küzdelemmel vívta ki a győzelmet.

Vitéz Galántai Tivadar tábornok ezüstlakodalma

Szép és bensőséges ünneplésben részesítette kedden a Ludovika Akadémia tisztikara vitéz Galántai (Glock) Tivadar tábornokot és nejét házasságuk huszonötéves évfordulója alkalmából. Amikor vitéz Galántai Tivadar feleségével a Ludovika kápolnájába érkezett, hogy az egyház áldását kérje további frigyükre, a bejáratnál a Ludovika Akadémia parancsnoka, vitéz Szinay Béla tábornok fogadta őket, virágcsokrot adott át a tábornoknénak és a Ludovika Akadémia nevében szívből jövő jókívánságát tolmácsolta. Az Akadémia tisztikara sorfalat állt s Mózes Sándor, a Ludovika Akadémia lelkésze fényes külsőségek mellett lefolyt mise alatt áldotta meg a jubiláns párt. Ugyancsak ő méltatta a házaspár nem mindennapos érdemeit szépen szárnyaló és magas beszédben.

Mesterséges emberi hangot tud előállítani egy filmlaboratórium vezetője

G. A. *Humphress*, egy angol filmvállalat kísérleti laboratóriumának vezetője olyan készüléket talált fel, mely minden emberi hang nélkül, *kizárólag mesterséges úton* emberi beszédet tud előállítani. Humphressnek ugyanis sikerült a hangosfilmeken lévő barázdákat, melyek a hangosfilm hangját előidézik, betűk és hangcsoportok szerint elemezni és újból összeállítani és az ilyen módon összeállított vonalakat a hangosfilmtekercsre bevésni. A film a megfelelő vetítőkészülékben *visszaadta a kívánt szavakat*. Humphress most hangszótár összeállításán dolgozik, mely az összes emberi hangoknak és betűknek mesterséges előállításához szükséges ábrákat fogja tartalmazni és amelyek nyomán hangírógépet akar szerkeszteni, sőt reméli, hogy sikerülni fog az előállítandó mesterséges hang magasságát, erősségét és színezését is a legpompásabban szabályozni s így tisztán technikai eszközökkel tetszésszerinti emberi beszédet létrehozni.

Csehország megsínyli a vámháborút

Bechyne cseh közélelmezési miniszter, aki egyúttal helyettes miniszterelnök is, a csehországi munkanélküliség katasztrofális emelkedéséről beszélt egyik nyilvánosság előtt tett nyilatkozatában és nyiltan megmondta, hogy a helyzet rosszabbodását az utóbbi hetekben a magyar—cseh vámháború fokozta.

— Millió és millió munkanélküli sínyli a nagy nyomort, — mondja a nyilatkozat. — Az ország katasztrófa előtt áll s ezért a minisztertanács előtt javaslat fekszik, hogy rendeljenek el nemzeti nyomor-akciót. Bechyne szerint Csehországban *hatszázezer ipari munkanélküli van*, akik közül csak hatvanötezren kapnak támogatást a szakszervezetektől. Ezekhez jönnek még a heti egy-két munkanapon dolgozó munkások százezrei, sőt milliói. A munkanélküli magántisztviselők és a családtagok hozzászámításával milliós számok adódnak. Millió és millió ember szenved a legnagyobb, emberhez nem méltó nyomorban. A kormány eleinte nem tudta fölérni ésszel a helyzet súlyos voltát s így történt azután, hogy decemberben a kormány egyik csoportja meghiúsította a Magyarországgal folytatott kereskedelmi tárgyalásokat.

A Felvidéken a cseh hivatalnokok is kénytelenek megtanulni magyarul

Az egyik cseh kormánylap a Lidove Novini foglalkozik azzal a tünettel, hogy a Felvidéken még mindig folyik a magyarosítás, még pedig nemcsak a magánéletben: kávéházakban, kereskedésekben, piacokon, hanem az állami hivatalokban is. Úgyszólván mindenütt magyar az érintkezési nyelv ott, ahol a hivatalnokok érintkezésben állnak a lakossággal. Ennek oka a lap szerint az, hogy a Felvidék lakossága két részből áll. Vannak, akik csak magyarul beszélnek. A bevándorolt cseh hivatalnokkal a felekkel való érintkezésben megeshetett, hogy tótul kezdett beszélni, de a fél csak magyarul értett, tehát a tót beszédet nem értette meg. Ennek következtében a bevándorolt cseh hivatalnok kénytelen volt megtanulni magyarul. Viszont, ha magyarul szólt a hivatalnok a félhez, az mindig megtette a magyar beszédet és magyarul válaszolt még akkor is, ha kimondott tótról volt szó. Ebből fejlődött ki azután a mai helyzet, hogy a Felvidéken a hivatalnok kénytelen megtanulni a magyar nyelvet.

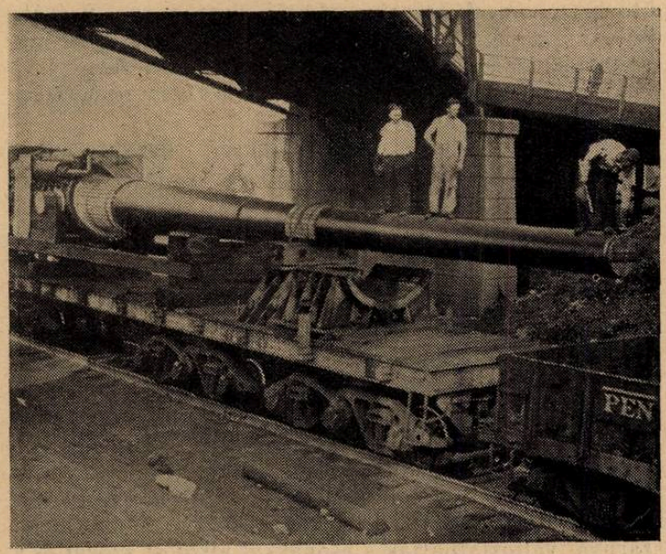

Százhuszonöt tonnás parti ágyúcső. Ez fogja védeni a Panama-csatorna bejáratát

A volt cs. és kir. 4. huszárezred emlékünnepe Budapesten

A volt cs. és kir. 4. huszárezred f. évi március hó 21-én Budapesten ezrednapot tart, amely gyászmisével fog kezdődni a Szent Ferenc-rend templomában, délelőtt 11 órakor.

Szeretnénk, ha együtt lenne az Isten házában egy rövid időre ismét az a nagy család, amelynek tagjai a csaták vérzivataraiban testestől-lelkestől összeforrtak, akik paripájuk mellett megosztották egymással az élet örömét, bánatát, akik évről-évre fogynak, egyre kevesebben lesznek.

Az utolsó nagy háborúban is legdrágább kincsét, életét hozta áldozatul nyolcszáz 4-es huszárbajtárs.

Ezzel reánk azon kötelességet rótták, hogy meg ne feledkezzünk róluk soha!

Kedves bajtársak!

Nekünk erkölcsi kötelességünk a régi hagyományok ébrentartása és fejlesztése is, mert a jelen és jövő küzdelmeihez erőt és lelkesedést volt ezredünk dicső multjából kell merítenünk.

Az ünnepségen való megjelenés a legcsekélyebb áldozat, amit hozhatunk hős elődeink emlékének.

A szentmise után bajtársi ebéd lesz, ahol a mult szép és nagy emlékeinek újra szentelhetünk néhány percet.

Ugyanakkor Szegeden ezredemlékünket az ottlévő bajtársak meg fogják koszorúzni.

vitéz Pálffy István

Volt 69-esek találkozója

A volt 69. számú Hindenburg tábornagyról elnevezett székesfehérvári gyalogezred volt tisztjei, tisztjelöltjei és egyéves önkéntesei március 7-én este 8 órakor gyűlnek össze a Szent Gellért-szálló földszinti termében rendes negyedévi bajtársi találkozóra, melynek során az ezred hősi halottainak emelt szobor leleplezési ünepélyével kapcsolatos teendők megbeszélésre kerülnek.

Március végén lesz Budapesten az országos mezőgazdasági kiállítás és vásár

Az OMGE (Budapest, IX, Köztelek-utca 8) március 20—25-én rendezi Budapesten az idei országos mezőgazdasági kiállítást és vásárt. Aki valamelyik csoportban kiállítani óhajt, szándékát sürgősen jelentse be a kiállítás rendezőségénél. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok március 14-től 25-én reggel 9 óráig szólnak s a pénz beküldése mellett a rendezőségtől igényelhetők. Zöldszínű (MÁV és MÁV kezelésben levő helyiérdekű vasutakra) ára egy pengő, rózsaszínű (Déli-vasút vonalaira) ára két pengő.

Lakásért Budapest székesfőváros idegenforgalmi hivatalához lehet fordulni (Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 2).

Repülőgépet konstruált egy feltaláló, amely sohase zuhanhat le

A Newyork melletti Curtisfield repülőtéren Albert Adams *Merril* amerikai feltaláló egy repülőgépet mutatott be, mely a lezuhanást majdnem teljesen kizárja. Merril a bemutató során hétszer repült fel, mindegyik alkalommal a magasban elállította a motort s mialatt mindkét kezét feje fölé tartotta, a biplán lassan magától leereszkedett, földet érve néhányszor felugrott és megállt. Míg a jelenlegi rendszerű repülőgépek szárnyait mereven a csónakhoz rögzítik, addig Merril biplánjának szárnyai változtathatják a csónakkal alkotott szöget és a madarak szárnycsapásának módjára biztosíthatják az egyensúlyt a leszállásnál.

Új hadirepülőgép Angliában

Az angol légügyi minisztérium sikeres kísérleteket végzett egy újtípusú, együléses harci repülőgéppel, amely valósággal forradalmosítja a lég hadviselést. Az új gépet 480 lóerős motora óráként kétszáz mérföldes sebességgel hajtja. A gépmadár fedélzetén hat gépfegyver van, amelyeket a pilóta, a vezetés mellett, egymaga irányíthat. A pilóta a géppuskák segélyével *bármely irányban koncentrikus kúpalakú tüzet adhat le az ellenségre* és a gép bombavetőjéből nyolc darab, egyenként húsz font súlyú bombát dobhat ki egy készülék segítségével. A gép rendkívül gyorsan emelkedik; kilenc perc alatt eléri az 5000 láb magasságot.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Március 1-től március 7-ig.

Vasárnap. 10: Ref. istentisztelet. — 11:: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos felolvasása: „Időszerű gazdasági tanácsadó". — 4.15: Rádió Szabadegyetem (1. Budapesti Hangverseny Zenekar előadása; 2. Szemere László, a növényélettani állomás osztályvezetőjének felolvasása: „Hasznos tudnivalók a gombáról"; 3. Szepessy Mihály dr felolvasása: „Adóügyi tájékoztató"). — 5.15: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7: Karinthy Frigyes előadása a Stúdióból: „Gül Baba", utána Rácz Béla cigányzenéje.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Turchányi István novellái. — 5.30: Hangverseny; közreműködik Setét György (hegedű) és Kooper Jolán (zongora). — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7: Berzeviczy Albert dr a Magyar Tudományos Akadémia elnökének előadása: „A nemzeti ellenállás módszerei és eredményei az abszolutizmus alatt". — 7.30: Magyar dalest, közreműködik Nagy Margit és Szende Ferenc, az Operaház művészei. — 8.30: „Díszszemle a Vérmezőn, 30 évvel ezelőtt", vitéz Berkó István ezredes előadása, közreműködik a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, utána id. debreceni Kiss Béla cigányzenéje.

Kedd. 4: B. Czeke Vilma meséi. — 5: Majthényi György novellái. — 5.30: Pertis Jenő cigányzenéje. — 6.30: Francia nyelvtanfolyam. — 7. gyorsítói tanfolyam. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „A bolygó holland", utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: „A csók története", Kuhárszky László előadása. — 5: Böszörményi Jenő novellái. — 5.30: A m. kir. folyamőrség zenekarának hangversenye. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Közgazdasági tájékoztató. Az eredményes üzletvezetés kellékei. Amerikai példák, felolvassa Rosner Kálmán. — 7.30: Darré zongoraestje a Budapesti Hangverseny Zenekar kíséretével, utána Kurina Simi cigányzenéje. — 10.45: Horváth Lóránd dr angolnyelvű előadása: „Budapest".

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Kern Hermann kísérletügyi főigazgató felolvasása: „A növényvédelmi törvények és rendeletek helyes értelmezése s gyakorlati alkalmazásuk". — 5.40: Rádióélet ifjúsági előadása. — 6: Orgonahangverseny a szegedi Fogadalmi templomból. — 7.15: Angol nyelvoktatás. — 7.50: Magyar művészek otthonában. — 8.30: Középeurópai műsorcseresorozatban a wieni rádióállomás műsorának közvetítése, utána Bura Károly cigányzenéje.

Péntek. 4: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.25: Ifj. debreceni Kiss Béla cigányzenéje. — 6.30: Magyar balladák, előadja Pusztay Sándor, a m. kir. Operaház művésze. — 7: „A rádióvétel zavarai és azok leküzdése", Stur Iván okl. gépészmérnök előadása. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Hugenották", utána Szabó-Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: Ritoók Emma novellái. — 5: A Szociális Missziótársulat előadása, Farkas Edith alapítófőnökasszony felolvasása: „Missziós üzenetek". — 5.30: Szórakoztató zene. — 6.30: „A takarékosság és tőkefejlődés". — 7.30: Bura Károly és cigányzenéje. — 8: Színműelőadás a Stúdióból: „A kis pajtás", utána grammofónhangverseny.

Ismerkedés a faluval

Írta **Gyallay Domokos**

A fiatal pap tél derekán köszöntött be. Ilyenkor nehéz dolog a hívekkel ismerkedni. Erdőn, mezőn, utcákon marós szelek szágúldoznak és otthonukba szorítják az embereket. A templomot is gyéren járják és azok is, akik járják, nem sokadoznak, paroláznak a cinteremben.

A pap a dombon ülő paróchia ablakából elnézte a füstölgő kéményeket. Persze, a házakba kellene bekopogtatni: ott lehetne igazában megismerkedni a hívekkel. Csakhogy erre nem tudta rávenni magát. Félt a gonosz kutyáktól, a hirtelen terített asztaloktól. Nyomasztó, idegen volt számára a falu. Csoda-e? Városi gyerek volt, most meg éppen külső akadémiáról, fényes, zajos városokból pottyant ide.

Azért nemsokára akadt egy bizalmas jó embere. Kaló Dani, a becsületes harangozó. A vén Kaló naponként megjelent a paróchián; sepregetett, vizet hozott, fát vágott, híreket mondott és jó tanácsokat osztogatott.

A papnak nagyon tetszettek a vén Kaló okos beszédei. Legelső és legfontosabb tanácsa így hangzott:

— Az özvegy papné házát pedig kerülje tiszteletes uram, mert ha odakap, bizonyosan hírbe hozzák Annuska kisasszonnyal. Isten tudja, még házasság lehetne a dologból, mert a lány szemrevaló, mézes-mázos. Ez a házasság pedig nagy ártalmára volna a tiszteletes úrnak, mert az özvegy papnéékat nem állhatják az ideváló népek. Zsugoriak, haszonlesők, nem pártolják a magamfajta szegény embert.

A papnak ugyancsak kedvére volt az olyan tanács, amely a házasság ellen szólt.

Megházasodni? Elérkezik — ha ugyan nem lehet végképpen elkerülni.

— De hol fogok kosztozni, Kaló bácsi? — vetette föl a fogas kérdést.

— Az özvegy papnéék azért had főzzenek, majd én naponként elhozom az eledelt. Ráérek a dolgomtól.

Ebben megegyeztek és a vén Kaló szorgalmasan hordta az ebédet és vacsorát. No, szívesen tette, mert a fiatal pap kevésétű, válogatós ember volt; hízva élt a vén Kaló maradékon.

Csakhamar újabb nehéz feladat szakadt az ifjú tiszteletes nyakába. A kepegabona eladása. Hiszen a dolog könnyen mehetett volna, mert a vidék szegényei üres zsákjaikkal házhoz jöttek a gabonáért, de az volt a baj, hogy az egyik kupával, a másik literrel, a harmadik pedig kilóval akart méretni; az egyik Szent György napjára, a másik Kisasszony napjára halasztotta a fizetést. Ki hallott ilyesmikről az akadémiákon?

Szerencsére ott volt a vén Kaló, ő értette kupával is, literrel is, kilóval is. Egyáltalán nagyon értett a gabonához. Ha például egy-egy hombárból jóval kevesebb jött ki, mint amennyi a cséplési jegyzékben állott, tűzetesen meg tudta magyarázni a papnak, hogy a száradás mennyi apadást szokott okozni a búzában és mennyit a kukoricában. Meg kell adni, hogy tekintélyes apadások voltak...

A gabonás kulcsa természetesen a vén Kalónál állott.

— Akié a gond, azé a kulcs! — világosította föl a papot.

Igaz! — gondolta meg a fiatal pap. Akié a gond, azé a kulcs. Elévette szép könyveit s naphosszat elgörnyedezett mellettük...

A gondok azért néha ugyancsak megrohanták. Megállott szobája ablakában s elnézte a völgy hosszában fekvő házakat Rejtély számára ez a falu, sok ismeretlen figurával, Ám a rejtélyt előbb-utóbb mégis csak meg kell oldani... Elszorult a szíve, ha a jövendőre gondolt... Maga is tudta nagy gyámoltalanságát...

Egy este különösen elfogták a kétségek. Nem tudott elaludni, kínosan forgolódott, verejtékezett ágyában.

Egyszer különös hang ütötte meg fülét. Mintha valahol nem messze csúsztattak volna valamit s mintha a csúsztatott tárgy végül nagyot suppant volna. Megint csúsztatás, megint suppanás szabálytalan időközökben.

Fölkelt, hallgatódzott; az udvar felől jöttek a hangok. Dobogó szívvel lépett az ablakhoz. Holdvilág volt, amely a hótakarón megkétszereződött. Tisztán látszottak a tárgyak.

A nagy ölfarakáson, melyet a hívek hordtak össze papbérbe, egy ember állott s egymás után eregette át a hasábfákat a kerítésen. Az útszélen gyalogszeres szánkó.

Nyilvánvaló lopás! A pap nagyon felháborodott a gazságon, de mit tegyen ellene? Fölszakítsa az ablakot s tolvajt kiáltson?

Egyszer csak hátratántorodott az elképpedéstől. A tolvajt megismerte: a vén Kaló volt, a becsületes harangozó... Nagy nyugalommal működött a farakás tetején; még válogatott is a fa javában, szépjében. A vén Kaló!

Hirtelen odalett a pap bátorsága. A vén Kaló ellen mégsem lehet nyiltan föllépni. Bizalmas embert minden átmenet nélkül tolvajságon kapni? A legkínosabb ügy... El kell riasztani az ölfa-rakásról, de inkább valami csellel.

Lámpát gyujtott s az ajtót a két szoba között kinyitotta, majd hatalmasan bevágta. Kisvártatva megint kinyitotta, megint bevágta...

Visszahúzódott az ablakhoz s nézte a hatást. A vén Kaló akkor ereszkedett le nagy sebbel-lobbal a kerítésen. Fürgén, mint valami húszéves fickó, kapta szánkája rúdját s elinalt a völgy felé...

Most aztán mi történjék a fával, amit a vén Kaló az útra hányt? A pap felöltözött, kifújta a lámpát s lement az útra szemlélődni. Egy gondolata támadt: a fahasábokat a színbe fogja hordani. Ott majd meglátja a vén Kaló s pirúlva állapítja meg, hogy mégsem olyan könnyű dolog a papot meglopni. *(Folytatjuk.)*

Repülőgépek érkezését hallgató új angol készülék

MEZŐGAZDASÁG

A műtrágyázás időszerű kérdései

Írta vitéz Bittera Miklós dr

Tehát a sorbatrágyázás esetén 100 kg szuperfoszfátot lehetett megtakarítani anélkül, hogy a termés csökkent volna. A 180 kg kiszórt és 80 kg sorba adott szuperfoszfát termésfokozó hatása egyenlő volt — de a jövedelmezősége lényegesen különböző.

A kiszórt 180 kg műtrágya kat. holdanként 96 fillér tiszta nyereséget mutatott, míg a 80 kg sorba adott műtrágya 12.59 pengőt.

A műtrágyák használatának jövedelmezősége különösen a tavasziak alá sorbatrágyázással még akkor is biztosítható, ha szórva alkalmazva (mai árak mellett) alig jövedelmező. Ha már most a legutóbb említett árpakísérletemet vizsgáljuk, felmerül az a kérdés, hogy 80 kg sorbaadott szuperfoszfát hatására nem rendkívül nagy-e 180 kg szemtermésemelkedés. Erre a választ Gyárfás egy könyvében (Magyar Dry Farming, 160. old.) közölt adataiból kapjuk meg. Ezek szerint (az Országos Növénytermelési Kísérlei Állomás számos kísérlet átlagában):

A kisérloti növény	10 kg. szuperfoszfát emelte a szemtermelést kat. holdankint kg-mal	
	ha azt sorba adták	ha kiszórták
Búza	340	145
Rozs	263	96
Árpa	267	87
Zab	160	38

Ezek a kísérletek világosan mutatják, hogy menynyivel hatásosabb a szuperfoszfát sorba alkalmazása, mint annak kiszórása. Különösen nagy eltérés mutatkozik a sorbatrágyázás javára a tavasziak műtrágyázásánál.

Az összes régibb és újabb kísérletek eredményét egybevetve, világosan látszik, hogy a sorbatrágyázás a szuperfoszfát jövedelmező használatát még a mai viszonyok között is lehetővé teszi, feltéve hogy érvényesülésének feltételei egyébként megvannak. Ezek közül ezalkalommal csupán arra akarok rámutatni, hogy igen gyakran a többi növényi táplálóanyagok hiánya akadálya a szuperfoszfát kellő érvényesülésének. E közlemény elején utaltam egy felsődunántúli nagyuradalom eredményeire. Ennek az uradalomnak 3 (gyengébb talajú) gazdasági kerületében a szuperfoszfát csak mésznitrogénnel együtt emelte a termést jövedelmezően. Gyakran megesik, hogy a legmagasabb trágyázási költség esetén mutatkozik a legnagyobb jövedelem került 1 métermázsa termény előállítása a legkevesebbe.)

Ha a nitrogén pótlását vetés előtt elmulasztottuk, őszi kalászosoknál még nem késtünk el. Február végétől március végéig van a fejtrágyázás ideje.

Amint a sortrágyázás is a mai árviszonyok következtében újra nagyon időszerűvé vált, mert takarékoskodást tesz lehetővé, úgy nyert jelentőségében a fejtrágyázás is. Ősszel talán nem mutatkozott a nitrogéntrágyázás szükségessége, de a téli idő kiválthatja azt.

Évek óta foglalkozunk a nitrogén-fejtrágyázás kérdésével. E kísérletek még akkor indultak meg, amikor a mésznitrogén volt az egyetlen kapható nitrogéntrágyánk. Ezt régebben félreismerték. Ma már a mésznitrogénnek fejtrágyául való használhatóságát senki sem vonja kétségbe (vidékünkön sokezer holdat fejtrágyáznak vele). Így is megperzselheti ugyan a növény levelét, de ez múló hatás. A termésfokozás sokszor igen jelentékeny. 50 kg-mal 200—300 kg búza termésemelkedés igen gyakori, de volt már kat. holdanként 5—6 métermázsa is.

Természetesen a fejtrágyázás sikerülte is attól függ, hogy igazán volt e rá szükség. Vagyis csak megint vissza kell térnem oda, ahonnan kiindultam: ismerni kell földeinket.

Mai árviszonyok mellett a régimódi, találomra való műtrágyázás csakugyan nem jövedelmező. Ebből azonban igen helytelen volna azt a következtetést levonni, hogy ne műtrágyázzunk. E közlemény keretében is elegendő példát mutattam be, nem apró parcellákon végzett kísérleteket, hanem gyakorlati gazdák, uradalmak megállapítását. Ezekből a példákból világosan látszik, hogy lehet a mai viszonyok között is eredményesen műtrágyázni. Ha lehet, akkor pedig mindenkinek keresni kell annak módjait. A mai nehéz időkben csak állandó munka, kutatás és minden kecsegtető remény kihasználása menthet meg. A helyesen végzett műtrágyázás pedig olyan jövedelmet biztosít a gazdának, amilyent semmiféle más befektetés nem bír. Kár volna erről — a közhangulat sokszor meggondolatlan szavát követve — lemondani.

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermek-Otthon haszon- és fajbaromfi-telep

a m. kir. földmivelésügyi miniszter 102086/1930. sz. IV.—I. rendelete alapján államilag ellenőrzött **tyúktyphustól (fehérhasmenéstől) és gümőkórtól mentes telep Pécel Pest vm.**

Fajbaromfi-tenyésztojásokat, naposcsibét, növendékállatot szállítunk megrendelésre utánvét mellett kiváló tojóképességü vörös Islandi-, fehér Wyendotte-. amerikai fehér Leghorn- és óriási pekingi kacsa-törzsekből.

Tö zseink csak válogatott állatokból vannak összeállitva, szigorúan csapófészek-ellenőrzés alatt állanak és szakszerű takarmányozásban részesülnek, ezért a tojásokból kikelt állatok életerősek és gyorsan fejlődnek. — Szakszerű, rázásmentes csomagolás. — Válaszbélyeget bérünk.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállitó
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendü, tisztavérü törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok

megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Kedvezményes tenyészállat-beszerzési hitel a mezőgazdasági kiállításon

A földművelésügyi minisztérium az OMGE előterjesztésére az országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatvásári forgalmának biztosítása és előmozdítása érdekében az alább közölt feltételek mellett kedvezményes tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett, amelynek lebonyolításával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét bízta meg. A hitel tartama kilenc hónap, olyformán, hogy a hitelt élvező a kihitelezett összeg felerészét f. évi szeptember hó végéig, másik felét pedig f. évi december hó végéig tartozik készpénzben kifizetni.

A vásárló tenyésztő a hitelösszeg erejéig fedezeti váltót tartozik aláírni, amely akkor válik esedékessé, amidőn a fizetési kötelezettségének a hitelt élvező fél nem tesz eleget.

Az igénybevett kamatmentes hitelért folyósítási és kezelési jutalék címén kilenc hónapra 2 (kettő) százalékot kell fizetni. A jutalékot a váltóbélyegekkel együtt a vásárlás alkalmával készpénzben kell kiegyenlíteni.

Ilyen kedvezményes hitelt természetszerűen csak hitelképes gazdáknak lehet nyujtani. Az igények elbírálása, illetve a hitelkeret beosztása miatt szükséges, hogy ezt a hitelt igénybevenni szándékozók legkésőbb f. évi március hó 10-ig bejelentsék tervbevett vásárlásaikat az állatnemnek és a vásárlási összeg feltüntetésével a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V, Alkotmány-utca 29). A dolog természetéből folyik, hogy a vásár tartama alatt jelentkezők hiteligényeit a szövetkezet nem veheti figyelembe.

A községek és közbirtokosságok ezt a hitelt nem vehetik igénybe; ezek az ő apaállatbeszerzésük céljaira rendelkezésre álló, ugyancsak kedvező feltételű állami hitel biztosítása végett az illetékes m. kir. gazd. felügyelőséghez forduljanak.

Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottsága

TURUL bőrkesztyűgyár
PÉCS
Cégtulajdonos
VITÉZ MAJORLAKY JÓZSEF ÉS TÁRSAI
Ajánlja elsőrendű bőrkesztyű-gyárlmányait, úgymint glacé, svéd, nappa, mosó- és szarvasbőrből, valamint teveszőr és flanellel bélelve
Katonai intézetek és iskolák állandó szállítója

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A jobb külföldi jelentések és a kedvezőbb megítélés hatása alatt, bár csak kisebb mértékű, de általános jellegű javulás mutatkozik a piacon. Az áremelkedések 15—30 fillér között mozognak és csupán zabban és sörárpában maradtak az árak változatlanok. A forgalom a barátságos irányzat dacára sem élénkült meg. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 14.45—14.70; 78 kg-os, származás szerint 14.60—14.80; 79 kg-os, származás szerint 14.80—15.20; 80 kg-os, származás szerint 14.85—15.20; 81 kg-os, származás szerint 14.90—15.45; rozs 10.85—11.00; takarmányárpa 15.25—16.25; sörárpa 17.00—22.50; zab, minőség szerint 18.50—19.00; tengeri, származás szerint 13.15—14.50; búzakorpa 11.85—12.10 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpia. A forgalom lanyha. Árak: marhahús 140—340, borjúhús 200—460, sertéshús 160—320, zsírszalonna 136—150, zsír 150—270, teatojás 10—11, főző és apró 9—10, teljestej 26—32, teavaj 360—400, fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, gazdakenyér, félbarna 30, bab 28—70. borsó 32—80, lencse 36—100, vöröshagyma 10—12, fejeskáposzta 26—36, kelkáposzta 40—74, karfiol 60—84, rózsaburgonya 14—24, Ella 10—14, közönséges 8—12, tisztított paraj 60—100, savanyúkáposzta 30—36, zöldség 28—36, alma 60—180, narancs 60—100, vöröskáposzta 36—70, gesztenye 50—100 fillér.

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab
A) **Domború betükkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézklisé (elküldjük) 4.— pengő.**
B) **Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.**
C) **Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.**

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendü gumiból 3.50 pengő.
Szállitási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetiti:
Szent György Iparművészeti Mühely
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám

2 filléres bélyeg
NYOMTATVÁNY
Az Országos Vitézi Szék
nyilvántartási osztályának
BUDAPEST
Királyi Vár I. Alagsor
Kivágandó

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

vitéz Hárs Károly

kiállításon aranyéremmel kitüntetett szabómester.

Elsőrendü szabással és izléses kivitelben készitek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előirt vitézi diszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény.

BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefon: József 305 18

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Kivágandó

Bejelentem, hogy jelenlegi helyes címem a következő:

község ..... vármegye

utca ..... sz. állás (foglalkozás, rang) .....

Zöld igazolvány száma .....

olvasható aláírás

Tribon Ruházati Rt.

Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.

A Vitézi Rend tagjainak

nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermek-fehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.

A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.

Bővebb felvilágosítás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

Őszi vetésekre fejtrágyául a szőlőnek már nyitáskor

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA

Budapest, VII, Csengery-utca 22

A csilisalétromot nem a reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-utca 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

MAGYAR KIRÁLYI ... NYILVÁNOS KÖNYVTÁRA

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 10. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 MÁRCIUS 8

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Belátás, vagy erőszak

Az angol kormány közvetítésére létrejött a flottamegegyezés Olaszország és Franciaország között. Éveken át tartó huzavona, tanácskozás, meghiúsult értekeztek után most végre úgy látszik, sikerült az ellentétes érdekeket bizonyos mértékig összeegyeztetni. Olaszország mindeddig teljesen egyenlő elbánást követelt Franciaországgal és nem volt hajlandó Franciaország fölényét eltűrni. A legutóbbi római tárgyalások folyamán azonban Olaszország némi engedékenységet tanusított, úgy hogy a franciák valamivel nagyobb tengeralattjáró flottát s valamivel több csatahajót tarthatnak meg, mint az olaszok. Ennek ellenében, úgy látszik, Olaszország pénzügyi s egyéb kompenzációkkal elégedett meg.

A külföldi lapok a békegondolat jelentős sikeréül tüntetik fel a római egyezményt, amely kiküszöböli az olasz—francia ellentéteket, megfeledkeznek azonban arról, hogy Európa mai gazdasági és politikai helyzete rendkívül sok robbanóanyagot rejteget. Olaszország egy erősen szaporodó népességű állam, amelynek expanziós törekvéseit megkötni lehetetlen. A mai gazdasági helyzet növeli a népek elégedetlenségét. Jugoszlávia fegyverkezik és adandó alkalommal ismét nem fog irtózni a békebontó szerepétől. Gondoljunk csak arra, mi lett volna, ha a merénylő albánoknak sikerült volna Zogu királyt megölni. Nem nyilvánvalóan háborúra vezetett volna a sikeres merénylet? A szerbek fellobbantották volna a polgár-

Vitézi bál Szolnokon 1931 február 14-én. A báli rendezőség, középen vitéz Császy székkapitánnyal

háborút Albániában, rendcsinálás ürügye alatt bevonultak volna s mi lett volna ennek a következménye? Az olasz sem nézte volna tétlenül érdekszférájában az ellenség térfoglalását.

Ezenkívül mennyi felhalmozott gyujtóanyag van ma Európában! Fel sem lehet sorolni. A mostani megegyezést tehát kár volna érdemben túlbecsülni. Egy bizonyos. A közvetítés sikere arra mutat, hogy kölcsönös megértéssel, méltányossággal sok ellentétet át lehet hidalni. Ha a hatalmak egyszer kezükbe vennék a revízió ügyét, a maguk súlyával sokat érhetnének el a mi igazságunk és a béke javára. Ha azonban mielőbb nem változtatnak a jelenlegi lehetetlen politikai helyzeten, melynek következménye ismét a lehetetlen gazdasági helyzet, — akkor semmi sem tartóztathatja fel a katasztrófát. A megcsonkított, megrabolt népeknek nincs sok veszítenivalójuk. Ezt kellene, hogy ma minden hatalmi tényező belássa s ennek tudatában igyekezzék a telhetetlen kisántántállamokat is az önkéntes revízió bölcs belátására bírni. Ha ez nem sikerül, az ő lelkükön szárad.

vitéz F. J.

Állami garanciával segítenek az eladósodott birtokosokon

Tudvalevő, hogy az ötösbizottság már hosszabb idő óta foglalkozik az önhibájukon kívül eladósodott birtokok megmentésével. Különböző forrásokból mintegy százmillió pengőt akartak rendelkezésre bocsátani erre a célra. A részletek megbeszélésénél azonban kiderült, hogy ezt az akciót sokkal szélesebb alapon kellene végrehajtani, hogy az ország minden részében szanálhatók legyenek a bajba jutott birtokosok és meg lehessen akadályozni az árveréseket. Ezért a kormány újabb nagyszabású tervet dolgozott ki, amelyet *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter törvényjavaslat formájában terjeszt a Ház elé. A kormány minden erejével azon van, hogy a gazdáknak a bizalmát a föld iránt újból feltámassza és visszaadja azt a hitet, hogy a földből becsületes munkával meg lehet élni. Az árverések sorozatának a megszüntetésétől egyszersmind a föld értékének az emelkedését várja a kormány, ami ha bekövetkezik, erről az oldalról is meg fogja szilárdítani a földbe és a gazdálkodás eredményességébe vetett hitet. Elsősorban a kisbirtokokat akarják szanálni, de a nagyobb területű kisbirtokot és a középbirtokot sem akarják kihagyni a segítségből. A nagybirtokon pedig nagyarányú parcellázást indítanának meg, amely egyrészt a nagybirtok számára volna hasznos, másrészt azoknak a kisembereknek jelentene egzisztenciát, akik parcellához jutnak.

A nagyfontosságú törvénytervezet részleteit Wekerle Sándor pénzügyminiszter a legutóbb ismertette. Elmondotta, hogy a szanálást állami kötvények kibocsátásával akarják megoldani. Ez az állami garanciavállalás azért szükséges, hogy a hitelezők fel ne mondják a kisbirtokosoknak adott hosszú- és rövidlejáratú hiteleket. Az állam vállalja a garanciát és ennek következtében a mostani drága hiteleket olcsó kamatozású hitelekké lehet átváltoztatni. A terv úgy van elgondolva, hogy a hitelt nem az állam adja, hanem a hitelezők továbbra is azok a pénzintézetek maradnak, amelyek eddig voltak. Állami garancia mellett azonban ezek a pénzintézetek nem fognak nyugtalankodni a pénzükért és nem fogják sürgetni az árverések kitűzését. De ha az árverést ki is tűzik, azt nem hajtják végre, mert a szanálást lebonyolító ötös bizottság közbenjárására az árverést egy jóval későbbi időpontra tűzik ki és közben a birtokot terhelő adósságokat konvertálják alacsonyabb kamatozású kölcsönre.

Mindazok, akik a meghozandó törvény alapján pénzügyi bajaik rendezését óhajtják, az ötös bizottsághoz kell fordulniok kérésükkel, de fordulhatnak valamely altruista intézményhez is, amely azután kívánságukat nyomban továbbítja az ötös bizottsághoz. A bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy lehet-e segíteni a kérvényezőn. Ha lehetséges a segítés, a bizottság kimondja, hogy a birtokost bevonja a rendezésbe és ezt a körülményt az illetőnek a telekkönyvébe feljegyzik. A törvénynek ez a rendelkezése igen lényeges, mert ez a telekkönyvi feljegyzés vonja maga után azt, hogy bizonyos ideig nem lehet a gazda ellen az árverést végrehajtani.

Az ötös bizottságba bevonják az illető pénzintézeteket, vagy a pénzintézetek megbizottjait és ott lesz a pénzügyminiszter képviselője is. A véleményezés után a bizottság megbíz valamely altruista intézete, hogy az egyezséget az adós és hitelező között keresztül vigye. Az egyezség már eleve bizonyos mértékig biztosítva van, mert a pénzintézetek hajlandónak nyilatkoztak, hogy meghagyják a hosszú- és rövidlejáratú kölcsönöket a gazdáknak és a rövidlejáratú kölcsön visszafizetésére is későbbi határidőt állapítanak meg. Vannak azonban olyan gazdák, akik traktorokért, vetőmagért és műtrágyáért tartoznak. Ezeken is segíteni akarnak, még pedig bizonyos jóváírás segítségével, melynek az eredménye az lesz, hogy a régi adós és a hitelező között megszűnik a kölcsönviszony és a régi hitelező helyébe a pénzügyi szindikátus lép, illetve az a pénzintézet, amely a szanálás lebonyolítását ebben az esetben végrehajtja.

Jó éjszakát

Késő van. Talán aludni fogok.
Mielőtt behúnynám a szememet,
Nehezen szerzett nyugodalmamat
Szeretném megosztani veletek,
Testvéreim a végtelen világban.

Ma kiderült, ma csillagokat láttam,
Ma rendet láttam és harmóniát.
Mielőtt behúnynám a szememet,
Elvégzem még ezt a vigíliát.
Ajtótokra varázs-jelet vetek.

Leborított lámpámat: lelkemet
Ajtóitok előtt meghordozom,
Halkan, halkan, lábujjhegyen megyek,
S magam módján talán imádkozom:
Aludjatok, szépet álmodjatok.

Gyermek ne rijjon, anya ne remegjen,
A lány lássa meg első kedvesét,
Az öregek hadd kalandozzanak
Emlékeik honában szerteszét.
A férfi lássa célnál önmagát.

Jó éjszakát, jó éjszakát.

(Erdély). *REMÉNYIK SÁNDOR*

A Magyar Katona Írók Köre szombaton magasnívójú felolvasóestét tartott. Képünk az elnökséget mutatja be. Balról jobbra: Homonnai Percel Sándor őrnagy, vitéz Aggházy Kamil ny. ezredes, vitéz Kary Béla ny. altbngy, Breit József ny. altábornagy, Gabányi János ny. tábornok, Sgardelli Caesar ny. alezredes, Pogány Sándor százados.

Sóvári Soós Elemér honvédezredes regényes élettörténete

— Árpádkori lovasvezér leszármazója a sárgafekete zászló alatt —

Írta **Móricz Pál** (Első közlemény)

A sóvári Soós-család, amelyből az 1844-ben született, 1929-ben csendesen elhúnyt sóvári *Soós* Elemér honvédezredes, a volt magyar királyi honvédség egyik legjellegzetesebb magyar főkatonája eredt, még az Árpád-királyok korabeli ősi honfoglaló magyar családok sorába, a Boksák nemzetségéhez tartozik. A Boksák már IV. Béla, V. István, IV. László, III. András Árpádházi királyok alatt vezérkedők voltak. Az Árpádházi királyok kiváló hadiszolgálataikért jutalmazták a hatalmas katonacsaládot óriási birtokkal. György mester nevezetű ősük a morvamezői csatában IV. (Kún) László király oldalán mint egyik lovas magyar seregnek a vezére, Ottokár cseh király és hadainak legyőzésével Habsburg Rudolfot megsegítve, a magyar hősiesség és vitézség mérlegbedobásával, a Habsburgok későbbi világuralmának ekként egyik megalapozója lett. Ez a Boksa, Baksa György mester kapta királyi adományul 1285-ben Sóvár, Jópatak, Delne sárosmegyei falvakat s „az ott létező sóbányákkal és sókutakkal". A „Tarken — Tarkő" hegyen Sóvár várát 1288-ban építette fel György mester. Családja, leszármazói a kincseket érő sóbányák és sókutak után nevezték el magokat: sóvári Soósnak. 1314-ben György nevű fia már „Sóvári-néven szerepel, 1423-ban pedig már a sóvári Soós-névvel élnek. Nemcsak kősót bányásztattak, hanem: „a sótartalmú vizet tömlők segélyével emelték ki a bányaüregből és főzés által termelték a sót". Hatalmukat, kiváltságaikat — pallosjoggal is rendelkeztek, uradalmaikat a későbbi nagy királyok alatt is megőrizték, bár az ellenkirályok, Ferdinánd és Zápolya országpusztító harcainak kezdetétől, majd a törökmegszállás alatt és a császári német hadak dulásai idején, a gyászos kuruc-labanc vetélkedések között sok pusztulás, siralom érte az ősi magyar családot. Náluk is, hol fel, hol alá fordult a kerék. Magát a kőből épült Sóvárát, kétízben lerombolták. A Wesselényi összeesküvésből kifolyólag birtokaik kétharmadrészét vesztették, sóbányáikat is elfoglalták. A szétharácsolt sóbányák a XIX. század első feléig a Soós-család birtokában voltak névleg. Soós Elemér édesapja: Soós Sándor *Máriássy*-gyalogezredbeli volt főtiszt, egykori nemes testőr, a „selyembogár" tenyésztést magyarországi meghonosítója 300 ezer forint váltságdíjért engedte át végleg a kincstárnak a kincses ősi sóbányákat, amelyekről *Potemkin* Ödön Sáros vármegye leírásánál még 1863-ban is azt írja, hogy „Sóvár sófőző intézetében évenként átlagosan 96.000 métermázsa sót termelnek ki". Ennek a nagymúltú sóvári Soós-családnak egyik Zsigmond király korabeli őse a legelső magyar katonai rendnek az „Aranysárkány lovag rendnek" vitéze volt. Ezt az aranysárkány lovagi jelvényt a „rend" vitézei nemzedékeken át örökitődőleg ősi cimereikbe átvették és feltüntették. Ez a farkába harapó, a címerpajzs belső részét körülölelő aranysárkány, mely aranysárkány lovagi jelvénye *Bocskay* István fejedelem kegyelméből és ősi címeréből az 1605-ben nemesített hajdú vitézek különös kitüntetésül megkapták, ékesíti a Bocskayakkal egyébként is közös törzsből eredő sóvári Soós uraknak ezredévre visszatekintő aranykos szarvát tündérkirálynős ősi vitézi címerét is . . .

Az 1844-ben, az aranysárkány-címerű Abaúj-nádasdi kastélyban született Soós Elemérnek az ezeresztendős ősi magyar nemzetség nagy hagyományain kívül, mire felcseperedett, körülbelül ez a vezéri címer maradt meg és mintegy 5677 darab Árpád-kori, Zsigmond- és Hunyadiak korabeli oklevél, XVII. és XVIII. századbeli percsomag, szóval az óriási családi levéltár ritkabecsű töredéke. A Soós-család emez, még töredékeiben is hatalmas történeti

értéket egyesítő oklevéltárát 1880-ban a Nemzeti Múzeumban helyezte el örökletétül Soós ezredes. A történetírásnak — a magyar várak történetének felkutatásával és megírásával — a nyugalom éveiben, majd a lesújtó sívár összeomlás után maga Soós Elemár is egyik legtiszteletreméltóbb, fáradhatatlan, lelkes magyar mestere lett. 1861-től viszont — születése évéig, 1844-ig visszamenőleg — egész katonai életéről eredeti rajzokkal, bájosszép kis akvarelekkel, gyönyörűn megélénkkített, ezek a régi magyar katonai életre vonatkozó ötletes, friss rajzok páratlanok. Én is mostani írásomhoz gyöngyöket — imhol — két marokkal és repeső szívvel markolgatok Soós ezredes emlékeinek aranypántos ládikójából.

Az Abaúj-nádasdi Soós-kastélyhoz, ahol Soós Elemér született, ekkor még 1600 holdnyi földbirtok tartozott. Az ezeresztendő jó és gyászos napjain olyan bensőséges kötelék fejlődött a kastély urai és falu népe között, hogy a nádasdi hű falusi nép máig a „Soós urak cselédjének" vallja magát. Hiszen ez a „cseléd" nevezet a régi magyarok lelkében nem jelentett semmi megszégyenítőt, semmi lealázást, kivetni valót. A „nagy család, — az úr" kisebb hozzátartozóit nevezte „cselédnek", minthogy az Alföld magyar gazda portáin a gyermeket sem nevezik máig másként, mint „kis cselédem".

(Folytatjuk.)

Az 1914. évi szerbiai hadjárat

II. kötet. A diplomácia küzdelme 1914 júliusában

Írta **vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos** vezérkari ezredes

— Folytatás —

Azon célból, hogy az Olaszországgal való mindennemű bonyodalmat az útból elhárítsunk, hogy Anglia rokonszenvét biztosítsuk és hogy Oroszország számára egyáltalában lehetővé tegyük, hogy a háború nézője maradhasson, megfelelő időben és formában meg kellene tennünk a nyilatkozatot, hogy mi Szerbiát nem akarjuk megsemmisíteni, de még anektálni sem. Véleményem szerint ugyanis szerencsés kimenetelű háború után Szerbiát területének Bulgária, Görögország és Albánia számára való átengedése által meg kell kisebbíteni, a magunk számára legfeljebb bizonyos hadászatilag fontos határkiigazításokat követelhetünk. Természetesen igényt támasztanánk a hadikiadások megtérítésére, ami módot nyujtana nekünk, hogy Szerbiát hosszú ideig kezünkben tartsuk. Ilyen volna ama viszonyok kifejlesztése, amelyekre háború esetén törekedhetünk. *Ha Szerbia enged, ezt a megoldást is el kell jóhiszeműleg fogadni* és visszavonulását nem akadályozhatjuk meg. ebben az esetben meg kellene elégednünk a szerb gőg erős megtörésével és ezen állam súlyos diplomáciai vereségével és annál erélyesebben kézbe kell venni Bulgáriában és a többi balkán-államokban a munkát, mert az éppen akkor aratott diplomáciai siker eme tárgyalások eredményét kedvezőben befolyásolná.

Legalázatosabb véleményemet behatóan kifejtve, terjesztettem Felséged elé! Tudtával bírok annak a súlyos felelősségének, melyet e kritikus időkben mindenkinek viselnie kell, akinek szerencséje van Felséged bizalmát bírni. Annak teljes tudatában, hogy a felelősség terhe ugyanaz, ha a cselekvés vagy az abbahagyás mellett is dönt az ember, a vonatkozó szempontok lelkiismeretes mérlegelés után szerencsém van Felségednek az előadottakban leírt középutat ajánlani, amely a békés megoldást nem zárja ki és a háború előnyeit, ha mégis kikerülhetetlen volna, bizonyos tekintetben javítja.

Kötelességem lesz a holnapra összehívott minisztertanácsban a magyar kormány állásfoglalását leszögezni; egyelőre csak a magam nevében odanyilatkozhatok, hogy a Felséged szolgálatára való törekvéseimnek, vagy jobban mondva éppen annak következtében a kizárólagos támadó megoldásért a felelősséget viselni nem tudnám.

Budapest, 1914 július 8. *Tisza István gróf*

Amint a július 7-i közös minisztertanács lefolyásából és Tisza Istvánnak itt ismertetett emlékiratából is látható, Tisza kivételével Bécsben mindenki meg volt győződve arról, hogy Szerbiával csakis a fegyveres elintézés lehetséges. Itt most már háttérbe szorul a szarajevói gyilkosság, most ez már csak ürügyként volt felhasználandó, hogy elfogadhatatlan feltételek visszautasítása, avagy akár elfogadása esetén is azonnal bevonuljunk Szerbiába. A bécsi politikusok és katonák is úgy tekintették a berlini üzenetet, hogy *Vilmos* császár és *Bethmann* is a háborús megoldás mellett vannak és Németország készen áll arra, hogy Ausztria-Magyarország hátát Oroszországgal szemben fedezze, ha Szerbia támogatására a Monarchiát mégis háborúval fenyegetné. Úgy látszik ekkor még az volt a vélemény, hogyha Oroszország ki is fogja jelenteni, hogy támogatja Szerbiát, Németország hatalmas hadseregének fenyegető támadása előtt meg fog hátrálni. Tehát az oroszok támadása nem olyan holt bizonyos. Erre kell következtetni abból, hogy a minisztertanács résztvevőinek egyike sem említi meg helyzetmegítélésében Franciaország várható közbelépését, senki sem említi meg azt, hogy a Monarchia és Németország haderejének nem csupán Oroszország, Szerbia, Montenegró és esetleg még Románia támadásával kell számolnia, hanem még ott van a hármas entente második hatalmassága, Franciaország is amelynek szoros szövetsége a cári birodalommal közismert volt. Senki sem említi, hogy a Szerbia elleni támadás a világháborút jelenti, csupán Tisza István gróf. Ő nem akar háborút, mert ismeri a Monarchia teljesítőképességét, ismeri a Monarchia belső állapotát és tudja,, hogy a vesztett háború mit jelentene a Monarchiára nézve. Ha tehát lehetséges, most el kell halasztani a háborút, mert Németország és Ausztria-Magyarország még nem elég erős a vele szemben álló ellenséges tábor leküzdésére. Nekünk előbb még meg kell szerezni Bulgária, Görögország, Törökország és Albánia támogatását, hogy ne legyünk ellenségektől teljesen körülvéve. Tisza István nem a gyáva meghunyászkodás, hanem az érzelmektől mentes, számító reálpolitika szószólója. Sajnos, azonban egymagában nem tud semmit sem tenni a sok háborúspárti miniszterrel és katonával szemben. Pedig még *Conrad* is azt mondja, hogy július 9-én a berlini katonai attasé azt jelenti, hogy a német kormány még mindig számol azzal, hogy a viszályt békés úton is meg lehet majd oldani, bár minden körülmények között támogatni fogja a Monarchiát.

A bécsi vezetők elhatározásának leghívebb jellemzője az a beszélgetés, amely július 8-án este *Berchtold* és Conrad között lefolyt.

Berchtold közölte Conraddal, hogy minő követeléseket fognak a Szerbiához intézendő 24, vagy 48 órás ultimátumban felvenni. Fel kellett tételezni, hogy Szerbia a követeléseket visszautasítja s így a határidő elmúlta után következik a mozgósítás és a háború. (Folytatjuk)

VITÉZI ÉLET

A II. ker. tiszti vitézeihez!

Március 10-én, kedden este nyolc órakor a Budai Vigadó különtermében bajtársi összejövetel lesz. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány

A II. ker. legénységi vitézeihez!

Március 11-én, szerdán este 8 órakor a Budai Vigadó különtermében hivatalos összejövetel lesz. Megjelenés kötelező. *Székkapitány*

Budapest VIII. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy folyó hó 14-én este 8 órakor vitéz Miskolczy különtermében (VIII, Rökk Szilárd-u. 10) bajtársi értekezeletet tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Budapest X. ker. tiszti és legénységi vitézeihez!

A X. ker. vitézi hadnagya márc. 24-én este 7 órakor a X. ker. Martinovits-tér 3. sz. alatti Szalay-féle vendéglőben a ker. tiszti és legénységi vitézeivel bajtársias összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány

Megrendelési ívek visszaküldése

„A tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri a vitézeket, hogy a kiküldött megrendelő-íveket a csatolt bélyeges boríték felhasználásával még akkor is visszaküldeni szíveskedjenek, ha a művet bármi okból nem rendelhetnék meg. Egyúttal felhívja a vitézek figyelmét a szerkesztőbizottság arra is, hogy a műben megjelenő névsor helyessége érdekében mindenki közölje helyes címét, foglalkozását, rangját a Vitézi Rend nyilvántartó osztályával.

Pesterzsébet vitézeihez!

A vitézi járás folyó évi március hó 13-án, pénteken 20 órakor a Pöltenberg-u. állami elemi iskola helyiségében értekezletet tart. Megjelenés kötelező. Elmaradás igazolandó.

Székkapitány

Abaúj-Torna vármegye encsi járás vitézeihez

Értesítem a járás vitézeit (a régi gagyvendégi járás vitézeit is), hogy a járási vitézi értekezlet március hó 25-én, délelőtt 9 órakor fog Encsen megtartatni, melyen valamennyi vitéz megjelenni tartozik.

Mindazon vitézek, kik még nem jelentették be, hogy a közebéden résztvenni óhajtanak-e, ezen bejelentést sürgősen tegyék meg.

Székkapitány

Haszonbérbe átvehető vitézi telkek

Délpest vármegyében, Csengőd község határában egy 67 kat. holdas, tanyával ellátott, megváltandó, homoktalajú vitézi telek folyó évi október hó 1-től több évre — az évi törlesztő részletért és az adókért, melyek együttvéve évente 1300 pengőt tesznek ki — haszonbérbe kiadó.

Ugyancsak Délpest megyében, Foktő község határában, a kalocsai járásban egy 12 kat. holdas, igen jó minőségű, mindent megtermő, kötött talajú járadék vitézi telek folyó évi október hó 1-vel átvehető. Ezen telek évi törlesztő-részlete és adója kat. holdanként kb. 60 pengő.

Akik az első birtokot kibérelni szándékoznak, azoknak közelebbi felvilágosítást Délpest Vármegye Vitézi Széke (Kecskemét, városháza) ad, az átvehető 12 holdas járadék vitézi telekre pedig elsősorban a délpestmegyei vitézek jönnek számításba s csak ha ilyen nem akadna, akkor más megyebeli vitéz is. Az átvenni szándékozó vitézek kérvényeiket, gazdasági felszerelésük és anyagi helyzetük feltüntetése mellett folyó évi március hó 31-ig küldjék be a fenti vitézi székkapitánysághoz. (141—Msz. 1931.)

Székkapitány

Meghívó

II. kerületi vitézek a budai II. kerületi Csaba Lövészegyesülettel a Budai Katolikus Legényegylettel, a Tipografia Dalkörrel közösen rendezik március 15-i ünnepélyüket a Budai Katolikus Legényegylet II. ker. Főutca 68, I. emeleti dísztermében, március 15-én, vasárnap este 19 órai kezdettel. Az összes budapesti bajtársakat és b. hozzátartozóikat ezúton tiszteletteljel meghívják a II. kerületi vitézek.

II. kerületi vitézi hadnagy

A tízéves Vitézi Rend

Folyó év május havában tölti be a Vitézi Rend fennállásának 10. esztendejét. Rendkívüli jelentőségű esemény ez egy olyan intézmény történetében, melynek gyönyörűséges gondolata Hazánk legválságosabb napjaiban fogantatott s amely hitünk, akaratunk és szent meggyőződésünk szerint örök életre hivatott. E körülmények nagy horderejét átérezve, adja ki az *Országos Vitézi Szék „A 10 éves Rend"* című történelmi munkát, mellyel úgy a vitézek összességének, mint a hazafias érzésű társadalomnak, nemkülönben az utókornak hiteles történelmi tényeken alapuló művet kíván nyujtani.

A Vitézi Rendre, mint nagyjelentőségű nemzeti intézményre vonatkozó és eddig részben ismeretlen adatok kivételes érdeklődésre számíthatnak. Legyen ez a mű maradandó emléke minden vitéznek a maga otthonában és segítse elő minél szélesebb körben Rendünk megismerését és megbecsülését.

Mindezeket előrebocsátva, kívánatos tehát, hogy minden vitéz lehetőség szerint szerezze meg és ismerősei körében is terjessze ezt a díszes kiállítású, szép emlékalbumot.

Mint hivatalos kiadás nem téveszthető össze egyes magánvállalatok eddig megjelent kiadványaival!

Az emlékalbum tartalma:

Magyarország Főméltóságú Kormányzójának, mint a Vitézek Főkapitányának előszava.

Egyházi, katonai és polgári kiválóságok nyilatkozatai.

Hasonló gondolatok és intézmények a történelmi időkben hazánkban és más nemzeteknél.

A magyar Vitézi Rend életrehívása, az intézmény megalakulása.

A vitézi szervek képviselőinek és az első vitézeknek felavatása.

A vitézi élet zsendülésének megnyilvánulásai.

A felemelő hatású avatási ünnepségek leírása.

A Vitézi Rend szervezete, ügyrendje, tevékenységének ágazatai, intézményei.

Az egyes törzsszékek, fővárosi és

A pestszenlőrinci vitézi csoport. Középen vitéz Homa Gyula járási vitézi hadnagy

vármegyei vitézi székek megalakulása, személyi, működési és egyéb adatai.

A Vitézi Rend gazdasági, kulturális és nemzetvédelmi tevékenysége.

Statisztikai adatok a vitézségi érmekről, hadi és békebeli kitüntetésekről.

Vitézek vezető állásokban, a tudományban, a művészetekben, a sportban és különféle társadalmi mozgalmakban.

Vitézek nyilvántartása, hősi halott vitézzé nyilvánítottak, felavatottak, várományosok, elhaltak.

A felavatott vitézek teljes hivatalos névsora.

Az ügyvezető törzskapitány zárószavai: A jövő útja.

A mű kiállítása: A mű albumszerű alakban, körülbelül 320 oldalon, a Rend funkcionáriusainak, kiemelkedőbb tagjainak és nevezetesebb eseményeinek megörökítésére mintegy 50 oldalnyi tökéletes fényképreprodukcióval, háromféle kiállításban kerül kiadásara.

Ára: Diszkiadás: a legfinomabb papiron, egész vászonkötésben, művészies kivitelben, 12 pengő. Kötött kiadás: síma nyomópapiron, félvászon kötésben, igen csinos kivitelben, 8 pengő. Fűzött kiadás: 5 pengő. Az árak postai szétküldési költséggel értendők.

Megjelenik: Az első vitézi avatás 10. évfordulóján, május hó végén.

A megrendelés módja: A megrendelés a szerkesztőbizottsághoz címzett rovatolt „Nyomtatvány"-on történik. Az összeg fizethető előre, vagy a könyv kézhezvételekor. Egy csekklapon több megrendelő is befizethet. Kívánatra a szerkesztőbizottság megrendelőíveket és csekklapokat szívesen küld.

Levelezési cím: „Vitézi Rend Története" Szerkesztőbizottság, Budapest, I, Királyi Vár, I. alagsor 24. Telefón: Aut. 603-38. Csekkszámla: 15.932.

Megjegyzés. A fent jelzett árak természetesen *csak előjegyzés esetén* értendők. A mű megjelenése után a könyv már csak magasabb, bolti áron szerezhető meg.

Két levél

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara által rendezett háromnapos keszthelyi gazdasági számviteli tanfolyamon, Zala vármegyéből huszonöt vitéz vett részt. A tanfolyam sikerét tanusítja a vármegyei Vitézi Székhez érkezett két levél is, melyet alább közlünk:

„Első sorban is hálás köszönetemet kell kifejeznem, hogy a Dunántúli Mezőgazdasági Kamara által Keszthelyen rendezett kisgazda számviteli tanfolyamra beküldeni szíveskedett. Hogy mennyire hasznos dolgokról lettünk felvilágosítva azt az alábbiakban ismertetem. Mi kisgazdák, kik a munka emberei vagyunk nem is gondoltunk ezideig mind ezekre, amelyekről a tanfolyamon felvilágosítást nyertünk. Mi csak a szorgalmas munkában láttuk és kerestük a boldogulást, nem is gondolva arra, hogy pontosan számolnunk kell, úgy a meglevő vagyonunkkal, mint annak mindenágból befolyó jövedelmével, hogy a mai nehéz gazdasági helyzetben létfentartásunkat biztosíthassuk. Mert most ezen tanfolyamon szerzett ismeretek alapján fillér pontossággal áll majd előttünk gazdaságunk minden ágának, jövedelem hozama, s minden további gondolkodás nélkül áttérhetünk arra, amely megélhetésünket a legjobban elősegíti. Másodsorban takarékosságra is fog serkenteni, mert szemeink előtt áll naponta sok olyan kiadásunk, amit esetleg nélkülözhetnénk is és ezek az írott betük és számok ránk kiabálnak nagyságukkal és lassan, lassan megkevesülnek.

Nagyon sokkal tartozunk a Mezőgazdasági Kamarának a kisgazdatársadalom életre segítése érdekében tett áldozatkészségéért.

S nem tudjuk hálánkat és köszönetünket eléggé kifejezni a nagyérdemü tanári karnak, azon fáradságot nem ismerő emberfeletti munkájáért, amelyet velünk még éjjelt is nappallá téve három nap alatt elvégezni szíveskedett.

Nem mehetek el szó nélkül azon szép és hasznos gazdasági előadás mellett, amelyet az érdemdús tanári kar a tanfolyam egy estéjén rendezett.

Maradtam hazafias tisztelettel
Gelse, 1931 február hó 2-án.
vitéz *Kalamár* Szilveszter kisgazda"

*

„Azon alázatos tisztelettel fordulok a Székkapitány úrhoz, hogy a mult hó 24-én befejezett és az Alsódunátúli Mezőgazdasági Kamara által rendezett számadási tanfolyamról szerény nézeteimet és tapasztalataimat elsősorban a Székkapitány úrral majd a többi vitéz bajtársaimmal, kik ezen tanfolyamon nem vehettek részt, közöljem és nyilvánosságra hozhassam.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara minden gazdálkodónak nélkülözhetetlen tevékenykedését köszönettel és hálával kell fogadnunk.

Nem tudom, hogy többi vitéz bajtársaim, kikkel együtt hallgattam a Kamarának ezen nemes és hasznos célú tanfolyamát, velem egyet értenek-e, nem tudom, hogy a gazdálkodás terén akadt volna közöttünk olyan, kinek ez már feleslegessé vált volna. Igaz, hogy a tanfolyam ideje csak három napig tartott, azonban ezen idő alatt is, miután reggeltől késő estig a csekély ebédszünet kivételével foglalkoztatva voltunk, oly terjedelmes anyagot adtak elő a fáradságot nem ismerő tanár urak, kiknek, különösen Juhos Lajos tanár úrnak hálás köszönettel tartozunk, mert az általa előadottak betartása és azoknak fölhasználása minden körülmények között előbbrejutást jelent számunkra.

Külön köszönettel kell megemlítenem a kitűnő étkezést és elszállásolást. Tudom azt, hogy a Kamarának ez is nagy anyagi áldozatába került.

Véleményem szerint hasznos volna, ha minden vitéz és kisgazdatársam egy ilyen tanfolyamot végig hallgathatna és tudását, valamint tapasztalatait azok kezébe is adhatná, kik nem vehetnek részt ilyen tanfolyamon, hogy ők is velünk együtt használhassák ki az áldott magyar föld kincseit.

Adja Isten minél előbb, hogy így legyen.

Szepetnek, 1931 február 3.

vitéz Takács István
ny. áll. tiszthelyettes, telkes vitéz.".

Pest vm. déli részeinek vitézeihez!

Közlöm vitézeimmel, hogy a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarától, Kecskemét, Rákóczi-utca 17—19. sz. a következő dolgok szerezhetők be: 1. Rézgálic, métermázsánként 63.80 pengő árban, ab Kecskemét vasúti állomás, váltófedezet ellenében, f. évi november hó 30-ig kamatmentesen. 2. Takarmányrépa (zöldfejű, fehér- és sárgaolajbogyó) kg-ként, 65 fillér árban, mihez még a zsákár, forgalmiadó és szállítási költség járul. 3. Dendrin, Amonil, Darsin gyümölcsfa permetező anyagok, az első 25 kg-on alul 80 fillér, 25 kg-on felül 72 fillér, a második 25 kg-on alól 3.80 pengő, 25 kg-on felül 3.50 pengő, a harmadik 25 kg-on alól 3.90 pengő, 25 kg-on felül 3.60 pengő áregységekben folyóévi szeptember hó végén eszközlendő fizetés mellett. Ha valaki a fent felsorolt dolgokból rendelni óhajt, rendelését közvetlenül a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara címére (Kecskemét, Rákóczi-utca 17., 19. számra) adja fel. (166/msz.— 1931.) *Székkapitány*

Vitézi nap Füzesgyarmaton

A szeghalmi vitézi járási szakasz f. évi március hó 1-én Füzesgyarmaton járási vitézi napot tartott, melyen ötvennyolcan, csaknem a járás összes vitézei résztvettek. Reggel 8 órára gyülekeztek össze a vitézek a járás községeiből. A református istentiszteleten való részvétel után a községházára vonult a vitézi szakasz, hol a tanácsteremben csaknem négy órán át tartott a tartalmas értekezlet. Résztvett az értekezleten Füzesgyarmat érdemes elöljárósága is. A Hiszekegy elmondása után vitéz *Hidjed* Gyula dr vitézi járási hadnagy mélyenszántó megnyitója után a vitézek temetkezési költség pénztárát, mint most életrehívott nagyszerű intézményt ismertette vitéz Párdy Károly dr. Ezután a vitézi járási hadnagy a járás vitézeivel részletesen ismertette a vitézek renden belüli és renden kívüli kötelességét. Ennek keretében különösen az építési engedély, háborús emlékérem, bejelentési kötelezettség, a vitézek elhivatása, a nemzetrontó elemekkel szemben tanusítandó magatartás, egymás kölcsönös segítése, megbecsülése, faji és rendtársi összetartás érdemel megemlítést. Ismertették *„A tízéves Vitézi Rend"* most megjelenés előtt álló, munkában lévő mű célját és értékét, melynek előfizetésére, mint a *Vitézek és Gazdák Lapja* előfizetési díjának befizetésére nyomós érvekkel indokolva, felhívattak a járási szakasz vitézei. Majd az előterjesztett személyi ügyek nyertek elintézést. A vitézi járási értekezlet a Himnusz eléneklésével ért véget.

Értekezelet után Füzesgyarmat vitézei vendégül látták a járás összes vitézeit. Az ebéden — mely a Füzesgyarmati Központi Szövetkezetben volt — nemcsak az értekezleten megjelent vitézek teljes tömege, hanem Füzesgyarmat község érdemes előljárósága és a füzesgyarmati vitézek családtagjai is megjelentek és résztvettek. A pompás ebédet maguk a füzesgyarmati vitézek adták össze s nagyszerű ízletességgel maguk a füzesgyarmati vitézek feleségei készítették el. A szép keretek között megrendezett, fölötte népes közebéden vitéz Hidjed Gyula dr vitézi járási hadnagy mondott a Kormányzó úrra, a Vitézek Főkapitányára köszöntőt; utána vitéz Gálffy Kálmán köszöntötte a köztiszteletben álló vitéz Hidjed Gyula dr vitézi járási hadnagyot. Majd vitéz Pándy István mondott az ő szokásos, ízig-vérig magyaros előadásával az ebédet készített füzesgyarmati vitézek feleségeire egy fölötte kedves, a hangulatot nagyon emelő pohárköszöntőt.

HÍREK

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
9 Hétfő	Franciska ††	Franciska	A hét elején a nap 6 óra 27 perckor kel és 17 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 15 perckor kel és 18 óra 4 perckor nyugszik.
10 Kedd	40 vértanu ††	Olimpia	
11 Szerda	Szilárd ††	Aladár	
12 Csütörtök	I. G. pápa ††	Gergely	
13 Péntek	Szabin vt. ††	Krisztián	
14 Szombat	Mathild ††	Matild	
15 **Vasárnap**	**D4 Laet. N. ü.**	**D4 Nemzeti ü.**	

NEVEZETES DÁTUMOK

Március 13. 1838. A pesti nagy árvíz. Március 13-tól 15-ig a Duna árja elöntötte Pestet. A város 4581 háza közül 2281 dölt össze, 824 pedig súlyosan megrongálódott. István főherceg mindent elkövetett a mentés és inség enyhítése érdekében. Báró Vesselényi Miklós, az „árvízi hajós", három napig éjjel-nappal mentette csónakjával az életveszélybe jutottakat.

1848. A bécsi forradalom. Az egyetemi ifjak vezetésével kitört a császárvárosban a forradalom. Metternich lemondott.

Az új japán követ bemutatkozása a kormányzónál

A kormányzó pénteken délben tizenkét órakor ünnepélyes bemutatókihallgatáson fogadta Hachiro *Arita* új japán rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, aki ez alkalommal megbízólevelét és Morio *Ohno* volt követ visszahívólevelét nyujtotta át.

Az új követ beszéddel üdvözölte a kormányzót, aki szintén beszéddel válaszolt, majd elbeszélgetett a követtel és megszólította a követ kíséretében megjelent Kiyoshi *Nagai* követségi titkárt.

Az ünnepélyes aktusnál közreműködött *Károlyi* Gyula gróf külügyminiszter és *dr Vértessy* Sándor, a kabinetiroda főnöke.

Szacharov altábornagy a szovjet elleni szövetkezésre hívja fel a kultúrvilágot

A MOVE dísztermében nagyszámú előkelő közönség előtt nagyérdekességű előadást tartott a szovjetkormány ötéves gazdasági tervéről *Szacharov* orosz altábornagy. *Szontagh* Tamás udvari tanácsos bevezető szavai után Szacharov altábornagy a szovjet ötéves gazdasági tervéről beszélt, az orosz dumpingről, amely az európai és amerikai munkanélküliség fokozódásában és a kenyértelen százezrek forradalmosításához akar vezetni. Részletesen ismertette a szovjetek romboló gazdasági politikáját, majd arra figyelmeztetett, hogy Európa és Amerika gazdasági körei, amelyek ma jövedelmezőnek látszó üzleti összeköttetésben állanak Szovjetoroszországgal, már a közeljövőben be fogják látni, hogy tulajdonképpen ők adták a kötelet hóhérjuknak. Nem rémlátás, hanem a legsúlyosabb veszedelem a szovjet ötéves terve, amely ellen a kultúrvilág csak azzal védekezhetik, ha egységgé forrva össze, a szovjettel minden gazdasági kapcsolatot megszüntet.

A Magyar Katonai Írók Köre felolvasóülése

Szombaton este tartotta a Magyar Katonai Írók Köre első felolvasóülését, amelyen megjelentek *vitéz József* és *József Ferenc* királyi hercegek, *vitéz Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter, *vitéz Kárpáthy* Kamilló gyalogsági tábornok, honvédfőparancsnok, *Hász* István és *Soltész* Elemér tábori püspökök, vitéz leveldi *Kozma* Miklós min. tanácsos, *Nack* Emil főcsoportfőnök, *Demény* Géza, *Deme* Gusztáv és *Darvas* Lajos tábornokok és még sokan mások. Doberdói *Breit* József altábornagy, elnök magasívelésű megnyiytója után vitéz *Berkó* István ny. ezredes tartott érdekes felolvasást a tiszti rendfokozatok történetéről. *Nánay* Antal őrnagy novelláiból olvasott fel, majd vályi *Nagy* Géza főelőadó szavalta el két versét. Vitéz gyergyószentmiklósi *Karv* Béla altábornagy, társelnök mélyszántású zárószavai zárták le a műsort. A felolvasást zártülés követte, melyen az időközben megüresedett hat rendes tagsági hely került betöltésre. A titkos szavazás eredménye szerint új rendes tagok lettek: vitéz *Guilleaume* Árpád altábornagy, *Hász* István tábori püspök, *Julier* Ferenc ezredes, *Mahács* Lajos csendőrszázados, *Schiller* Károly százados és *Soltész* Elemér tábori püspök.

Vízrebocsátották a legnagyobb angol utasszállító repülőgépet

Rochesterben vízrebocsátották az angol légiforgalmi vállalat legnagyobb utasszállító repülőgépét, egy négymotoros *Scipio*-hidroplánt, melynek teljes súlya tizennégy tonna. Összesen 2400 lóerőt fejlesztő motorai segélyével óránként 130 mérföld gyorsasággal repülhet és a legnagyobb fényűzéssel és kényelemmel berendezett csónakjában tizenöt utas talál elhelyezést. A gépet, amelyen villamosüzemű konyhát, podgyászhelyiséget és toalettfülkéket fognak berendezni, az India és Afrika felé irányuló útvonal középtengeri szakaszán fogják használni.

A Sajtó

A *Sajtó* című sajtóügyi tudományos folyóirat most megjelent februári számában a következő cikkeket találjuk: Rubinyi Mózes: Írók a hírlapirodalomban. Siklóssy László: A magyar sajtó száz évvel ezelőtt. — Lőrinczy György: Törs Kálmán. Ernyei Frigyes: A fényképezőlencse a sajtó szolgálatában. Zsoldos Benő: A sajtó és a bűnügyi nyomozás. Kertész Árpád: Az írás megszületésétől a fényszedőgépig. Balás P. Elemér: Sajtójogi bírósági gyakorlat. Hazai és külföldi sajtó- és egyesületi hírek egészítik ki a szám tartalmát, amely 1 pengőért minden könyvkereskedés útján beszerezhető.

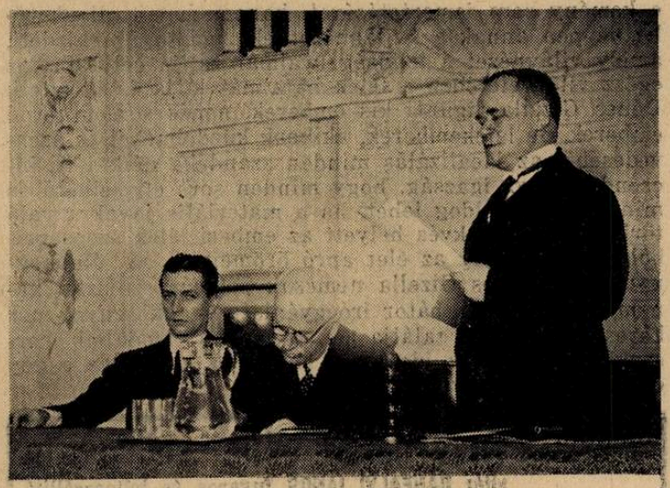

Szacharov orosz altábornagy előadást tart a szovjet viszonyokról

Elloptak egy cseh hadititkot

Csehországban nagy kémkedési botrány zajlott le, melynek színhelye a Brünni Fegyvergyár és a Horak-gázmaszkgyár volt. A Brünni Fegyvergyárból nemcsak különböző gyártási titkokat loptak el, hanem elvitték a fegyvergyár fegyverszállítási szerződéseit is Jugoszláviával és más külföldi államokkal. Nagyon értékes okiratokról van szó, amelyeknek nyilvánosságra jutása súlyosan kompromittálhatja a cseh államot. A Horak gázmaszkgyárban egy *újtípusú gázmaszk* terve tűnt el, amely a legnagyobb államtitok volt és amelyet még olyan államoknak sem árultak el, amelyekkel Csehország baráti jóviszonyban él. Ez a típusú gázálarc *állítólag feltétlenül biztos* védelmet nyujt minden eddig ismert mérges gáz ellen. A Horak-gázálarcgyár a cseh hadügyminisztérium fennhatósága alá tartozik.

Értesítés! *Szent GyörgyIparművészeti Műhely* alulírott vezetője tiszteletteljesen értesíti a Vitézi Rend tagjait és a Ludovikás tiszt urakat, hogy a műhely vezetése, a magyar műipar fejlesztése érdekében beolvadt az ipari célokért küzdő *Országos Iparosszövetség* kebelébe és irodáját áthelyezve, adminisztrációs működését a szövetség központi helyiségeibe folytatja. Mindezekért arra kérjük ügyfeleinket, hogy ezután bárminő megrendelésekkel (vitézi gyűrű, Ludovikás gyűrű, címeres névjegy, stb.) új helyiségünkben, a címe: *Országos Iparosszövetség műipari-osztálya* (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1 (Kir. bérpalota), telefon: 817-56, szíveskedjenek felkeresni, ahol is naponta 9—4 órák között teljes tisztelettel állunk rendelkezésükre és szolgálunk becsületes munkánkkal. *Margittay Zoltán*, az Orsz. Iparosszövetség igazgatója, a Szent György Műhely vezetője.

Könyvismertetés

Dénes Gizella: „Fekete emberek". A magyar irodalomban meglehetősen kevéssé ismert témát ölel fel ez a különös című regény. Jókai „Fekete gyémántok" című művén kívül talán ez az egyedüli magyar könyv, amely a bányászélet környezetét és a bányászsorsot viszi az olvasó elé. Amíg azonban Jókai regénye voltaképpen erősen idealizált, romantikus formában foglalkozik a bányák világával, addig Dénes Gizella könyve a bányászsorsot a maga megrázó realitásában és verejtékes robotszerűségében tárja elénk. Mindamellett nem a materialista világnézetnek van haszna e súlyos munka és e kemény sors ismertetésével, hanem éppen ellenkezőleg, éppen annak a világnézetnek igazságát hirdeti, amely világnézet a lelkiség uralmát vallja céljául s az egész világ életében a lélek hatalmát látja és tiszteli. Dénes Gizella figurái kis emberek, nehéz sorsot hordó emberek, de lélekemberek, akiknek küzdelméből és szenvedéséből az idealizálás minden szándéka nélkül is, kicsendül az az igazság, hogy minden sors elviselhető és minden sors boldog lehet, ha a materiális javakra való törik-szakad törekvés helyett az emberi lélek szépségeiből keressük meg az élet apró örömeit és az életmegnyugvást. Dénes Gizella nemcsak pompás stiliszta, hanem élesszemű és bátor íróegyéniség is, aki szívet mer keresni és meg is találja azt egy olyan irodalmi korszakban, amelynek ideálja a kalandor, eszménye a gép és vágya az arany.

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

Az elesett hősök miskolci emlékművének pályázata

Miskolc város elhatározta, hogy a világháborúban elesett hősök emlékművének megalkotására országos eszmei tervpályázatot hirdet. Az emlékmű, valamint az emlékmű körül létesítendő park az Avas-hegyen lesz. A költségek nem haladhatják meg a 200.000 pengőt. A pályázat határideje 1931 június 30. A pályaterveket 5000, 3500, 2000, illetve 1200 pengős díjjal jutalmazza a város.

A szerb falusi közigazgatás

A megszállott Bácskából közlik jellemzésül a következő humoros esetkét: A falunak van egy kitűnő bírája, aki általános népszerűségnek örvend, úgy a faluban, mint községházán. Legutóbb, amikor kétnapos ünnep volt, az egyik községi tisztviselő korcsmai borozgatás közben megkérdezte tőle: „Mondja csak, Pali bácsi, mikor is kell bemenni a hivatalba?" „Az attól függ, hogy az urak hogyan józanodnak ki" — válaszolt a községi bíró.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Március 8—14-ig.

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána a Városi Színház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása; Thaisz Lajos kísérletügyi főigazgató előadása: „Megromlottak a hazai legelők". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Nagykőrösi Iparoskör Dalkarának előadása, 2. Nagy Lajos közművelődési előadó felolvasása: „Nagykőrös városa"). — 5.10: Zágon István előadása. — 5.40: Rékai Miklós szalonzenekar hangversenye. — 6.50: Palló Imre magyar nótákat énekel Rácz Béla cigányzenekarának kíséretével. — 8: „Rádió Brehm", összeállította és rendezi Paulini Béla, utána a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye, majd Farkas Jenő cigányzenéje.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: „Napi jeremiádák", Buda László dr előadása. — 5.25: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. — 6.25: Német nyelvoktatás. — 7: „Gondolatok a műszaki haladásról", Kőrös Béla előadása. — 7.30: másfélóra könnyűzene, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: ifj. Bókay János novellái: „Az öngyilkos", „Az eltévedt levél". — 5.30: id. debreceni Kiss Béla és cigányzenéje. — 6.20: Francia nyelvoktatás. — 6.45: „Képek a magyar irodalom multjából", Császár Elemér dr egyetemi tanár előadása. — 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Lohengrin", utána grammofónhangverseny.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: „Rádió feleletek háztartási kérdésekre", Stumpf Károlyné előadása. — 5: Péczely József novellái. — 5.30: Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Hangverseny a wieni Zeneakadémia nagytermében. — 9.20: Harsányi Zsolt előadása, utána Berkes Béla cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.10: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása; Valló Árpád m. kir. méhészeti felügyelő felolvasása: „A méhcsalád munkaképességének fokozása". — 5.45: Hangverseny; közreműködik Stranszky Aranka operaénekesnő és Koller Alfréd hegedűművész. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7.20: Vándor Kálmán felolvasása. — 7.50: Színműelőadás a Stúdióból: „Dorrit kisasszony", utána Rácz Béla cigányzenéje. — 11: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Péntek. 4: özv. Pósa Lajosné ifjúsági előadása. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.25: harminchatodik Rácz Laci cigányzenéje. — 6.15: „Rádióélet" félórája. — 6.40: Rádióamatőrposta. — 7.20: Grammofónhangverseny, majd Szabó-Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: „Ősapáink szórakozásai és játékai"; Meister Ferenc dr előadása. — 5.45: Operettrészletek és keringők. — 7: Mit üzen a rádió. — 7.30: Kiss Lajos cigányzenéje. — 8.30: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „Holnap reggel", utána a rádió házikvartettjének hangversenye.

Ismerkedés a faluval

— Elbeszélés —

Írta **Gyallay Domokos**

(Befejezés)

A fahordás végeztével szobájába tért s a beszűrődő holdfénynél föl s alá kezdett sétálni. Hát ilyen becstelen fráter ez a Kaló! Hirtelen a gabonás kulcsa jutott eszébe, a föltűnő nagy apadások a búzában, kukoricában...

Homlokát az ablak hideg üvegéhez szorította és kinézett a holdvilágos tájra. Olyan elhagyottnak érezte magát! Persze, ha egy életrevaló, szemes, gondos feleség állana az oldalán... Annuska, az özvegy papné leánya. Az amilyen bátor, csengő hangon énekel a templomban! A hívek utána eveznek az éneklésben. Annuskát aligha lopnák meg olyan könnyű szerrel.

De aztán elverte magától a házasság gondolatát. Annak is megvannak a maga tüskéi. A vén Kaló segítségével szépen teltek a napok: milyen kár, hogy ennek kellett történnie!

De csakugyan olyan nagy bűnt követett el az öreg? Tűnődött, tanakodott a fiatal pap a maga csendességében.

Akire erősen gondolnak, az megjelenik. Íme a vén Kaló is megint feltűnt az úton az üres szánkóval. Lappangva, vizsgálódva jött s megállott az ölfa-rakás irányában. Megrőkönyödve nézett maga elé. Hova lett a fa, amit lehányt az ölrakásról? Közelebb lépett, csak a forgács, törmelék maradt az úton. Lehajolt, nyomokat keresett. Nehéz dolog, vert úton nyomot találni. A távolba fülelt... Megfordult s az ellenkező irányban, a völgy felé kereste a nyomot. Hova tűnt el a fa? Visszament az ölrakás közelébe; nézelődött, nyujtogatta a nyakát erre, arra.

Mit gondolt végül? Micsoda keserű gondolatokat? Szánkája után nyúlt s elindult le a völgyön, hazafelé. Csöndesen, meggörnyedve mendegélt, mint az élet bajaitól elcsigázott, becsületes, öreg keresztény.

Mi tagadás, a fiatal papnak nagyon megesett a szíve rajta. Békülékeny lélekkel feküdt le. Nem, egyáltalán nem fog a vén Kalónak szemrehányást tenni. Majd fölfedezi ez a fát a színben s magától is levonja a tanulságokat. Talán maga fogja bevallani bűnét. Így elmélkedett a fiatal pap a jó meleg takaró alatt.

Reggel még megbocsátóbb hangulatban ébredt föl. Ja, a szükség, nyomorúság!... Persze szebb volna, ha kérne az öreg, de — úgylátszik — röstelli a kérést. Vannak ilyen természetű emberek.

Bús, törődött arccal állított be aznap reggel a vén Kaló. A pap nézte és hunyorított magában. Úgy kell lenni, hogy máris fölfedezte a fát a színben. Megdobogott a pap szíve. Ma fog elkövetkezni életének egyik legnevezetesebb élménye: egy bűnbánó embernek töredelmes vallomása. Meg akarta könnyíteni a lélek terhének lehullását, nyomba akarta állítani a bűnbánó öreget.

— Úgy vettem észre, Kaló bácsi, hogy a szín nincs bezárva. Magánál van a kulcs?

— Minek a szint bezárni? Semmi sincs benne! — felelte mogorván a vén gondviselő.

Úgylátszik, mégsem fedezte föl a színben a bűnjeleket. Más oldalon tapogatódzott a pap.

— Miért olyan rossz kedvű, Kaló bácsi? Beteg talán?

A vén Kalónak jólesett a részvét. Leült a kemence mellé, fejét két kezébe fogta s nagy megindulással nézett a papra.

— Tiszteletes úr, egy szívreható prédikációt kellene mondani. Egy nagy gonoszság ellen kellene prédikálni.

A pap kellemes szédülést érzett. Most, most jön a bűnös töredelmes gyónása.

— Szívesen prédikálok, Kaló bácsi. Miféle gonoszság ellen?

— A tolvajság ellen. A lopók, ragadozók ellen...

— Miről jut eszébe ez a tárgy, Kaló bácsi? — egyengette az útat a pap.

— Arról, hogy tolvajlások történnek a faluban. Gyászos dolog ez, instálom. Szégyen, gyalázat a falura. Pellengérre kell állítani a bűnöst...

— De hátha a bűnös megbánást mutat?

— Éppen azért kell a prédikáció, hogy ne legyen lelki nyugalma. Rá kell ijeszteni a gazemberre.

— Én a megbocsátás mellett vagyok, Kaló bácsi!

— Nem vagyok én — csattant föl a vén Kaló. — Mit, hogy én megbocsássak a tolvaj gazembernek? Soha! Száradjon le a keze, amivel meglopott.

A pap kezdte nem érteni a dolgot.

— Hogy, hogy, öreg? Magát lopták meg?

— Engemet hát! Az én fámat lopták el az éjszaka. Micsoda gazság, képzelje csak. Egy helyről nagy ügygyel-bajjal egy kis tüzelőfát igazítottam magamnak s mire haza szállíthattam volna, az utolsó szálig ellopták. S honnan lopták el? Nem az erdőről, nem valami eldugott helyről, hanem az országútról... Ilyen hitvány emberek laknak ebben a faluban. Megbocsátani? Száradjon le a két keze a gaz tolvajának.

A fiatal pap fölakadt szemmel nézett a harangozóra. Az ablakhoz támolygott, az ajkát harapdálta. Ez aztán szép bűnbánat!... A szeme megkönnyesedett. A könnyein át nézte a falut. A kémények füstjei, mint óriási kérdőjelek emelkedtek a házak fölé. A falu, a kínos, nagy rejtély.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Egy ponton, lent a völgyben megállapodott a tekintete. Ott egy háznak fölszálló füstje, mintha rózsaszínű ködé változott volna...

Álmodom egyről

Álmodom egyről aki tőle jönne,
Ki fakupából inna;
Ki mind e szennyes üzleten
És gyilkos hazugságokon
Végig tiporna.
Ki végig szántana Troyén, Aquiléján,
Rómánál meg nem állna,
S nem döntené egy vizigót királylány
Időelőtt habágyba.

Ki végig szántva Szodomán ekével,
Vassal szívébe nyitna:
Úgy jönne mint a végezet,
S ha itt mindennel végezett,
Rá fakupából inna. —
Egy nagy szántóról álmodom,
Aki az Úr cselédje,
Nehézkes léptű zord titán,
De kizöldülne nyomdokán,
Az új tavasz vetése.

BÁRD MIKLÓS

A nagyenyedi diákok régi játékairól

Lőte József dr ny. egyetemi orvostanár, a volt kolozsvári egyetem tudós professzora, nagyenyedi diák korából kedves bokrétát kötött az erdélyi, de főként nagyenyedi tanulóifjúság játékairól. A ma elharapódzott idegen játékok, eszközök, műszavak váltották ki a kedves öreg erdélyi professzorból a régi emlékezéseket a hajdani magyar diáki játékokról. Akkor ugyan a testgyakorlat — kivévén a csekély arányú szertornát — hivatalosan nem volt megszervezve, de éltek a testet edző, lelket vidámító hagyományos magyar játékok. Minden évszaknak megvolt a maga különlegessége. Télen a kollégium tágas udvarán a *hógombázás* (hógulyózás) járta, gyakran egész osztályok mérkőztek. Egészséges testgyakorlot számba ment a *csáklyázás* (korcsolyázás) különféle neme a talpra kötött, saját faragású kis szántalppal. A felkunkoroó orrú, vékony acélszalaggal megvasalt talpú, már módosabb kivitel volt. Legszívesebben a meredek hegyoldalakról csúszkáltak alá szédületes gyorsasaággal a fagyos havon. A jégen a nagy fiúk korcsolyáztak. Ide a *glicsu* (Gleitschuh) kellett, az éles vaspengéjű fakorcsolya. A tiszta acélkorcsolya már későbbi találmány volt. A *szánkózás* is a hegyoldalakon folyt. Akkor még nem hívták ródli-nak a szánkót. Házilag, magyar kézzel készült az is. Tavasz zsnedültével kezdődött a bogarászás és a *növényszedés*, melynél a gyermek sok ismeretet tanult. A melegebb idők meghozták a *fürdés* gyönyörűségeit. A kicsik a patakokban, a nagyok a Marosban fürödtek. Az *úszni* tudók ilyenkor tanítgatták az úszni nemtudókat. A kollégium kertjében a *kerti munka* is tavaszi mulatság számba ment. Csoportonként versenyeztek, hogy melyiknek a földje tökéletesebben megművelt. A *tűzoltás* a nagyobb diákság önkéntes tűzoltósása a város tüzeinél egész férfit kívánt, az erős, ügyességet, bátor elhatározást növelte. A *papikozás* és a *csirkézés* bottal való játék volt, nomeg a *labdázás* különféle fajtái... És így tovább!... A régi magyar kollégiumokból bizony nemcsak lélekben gazdag, öntudatos, hanem testileg is erős, szívós, kemény nemzedékek a hagyományok ápolásával azértlan kerültek ki olyan gyönyörű magyar seregestől.

A magyar műipar fejlesztése. A gróf Mikes János püspök és Ugron Gábar ny. miniszter, országgyűlési képviselő vezetése alat álló *Országos Iparosszövetség* a magyar iparművészek és műiparosok érdekében megalakította műipari-osztályát. Hogy ez az új munkaágazat máris tevékenyen induljon meg, a szövetség érdekkörébe vonta, illetve átvette a jóhírnevű *Szent György Iparművészeti Műhelyt*, mely háromév óta szolgálja a Vitézi Rend és a Tisztikar tagjait. A Szövetség elnöksége Margittay Zoltánt, a szövetség igazgatóját, a Szent György Műhely vezetőjét bízta meg a műipari-osztály irányításával. *Az Országos Iparos Szövetség műipari-osztálya* a szövetség központi helyiségeiben: Budapest, IV, Apponyi tér 1. szám alatt lévő királyi bérpalotában már megkezdte működését.

VÁSÁR ÉS PIAC

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat változatlan. Felhajtás 5285, eladatlan 672 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 115—116, közép 112—116, szedett, közép 113—116, kivételesen 117, könnyű 110—113, kivételesen 114, silány 104—108, Ia öreg, nehéz 106—107, szedett, öreg IIa 94—104, angol sonkasüldő Ia 130—140, kivételesen 144, IIa 115—125, könnyű 115—125 fillér élősúlyban kg-ként.

Vágómarhavásár. Irányzat lnayha. Felhajtás 106, eladatlan 27 darab. Árak: bika, tarka IIa 72—90, ökör, magyar IIa 74—89, tarka Ia 95, IIa 75—92, tehén, magyar IIa 71—81, IIIa 64, tarka Ia 88, IIa 64—86, IIIa 58—62, növendék 72—74, kicsontoznivaló 30 fillér élősúlyban kg-ként.

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Aut. 204-37

Eladó
7 éve bevezetett, napi 20—22 q szállitású, állandó vevőkörrel rendelkező, saját helyiségeiben elhelyezett
élelmiszer-nagyüzem.
Vezetéséhez szakértelem nem szükséges.
Egyemeletes házzal együtt
tehermentesen 60.000 pengőért. — Átvételéhez 44.000 pengő készpénz kell. — Csakis komoly érdeklődők telefonáljanak délután 1—3-ig 907-41. — **Biztos existentia!**

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350—90**
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

COLUMBIA
tojásládák naposcsibe-dobozok
bükklemezből, complett:
Csomagoló anyag nem kell. 25 50 100 csibe részére
Törésmentes szállitás. 1.— 1.50 2.40 pengő.
Minden helyzetbe forgatható, ülepedés nem állhat elő.
Tojás minősége és mennyiség egy pillantással ellenőrizhető.
Tartós, sokszori szállitásrá alkalmas.
Átvilágitás tizenként eszközölhető.
Postaládák 25 50 60 120 200 tojásra
2.20 3.30 3.80 6.60 9.30 pengő.
Vasúti ládák 300-as és 500-as
14.50 21.— pengő.
Ingyen árjegyzéket kérjen. Vitézeknek 10% engedmény.
Magyar Ládaipar és Fakereskedelmi R.-T.
Telefon: Aut. 963—20 **vitéz Major Miklós**
Budapest, VI, Lehel-utca 4/a

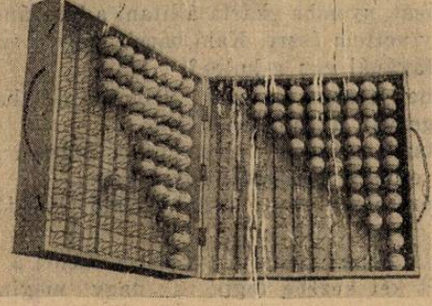

Postás fajbaromfi nagytelep, Vac

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendű, tisztavérű törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat)**, állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség címe:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermek-Otthon haszon- és fajbaromfi-telep

a m. kir. földmivelésügyi miniszter 102086/1930. sz. IV.—I. rendelete alapján államilag ellenőrzött **tyúktyphustol (fehérhasmenéstől) és gümőkórtól mentes telep Pécel Pest vm.**

Fajbaromfi-tenyésztojásokat, naposcsibét, növendékállatot szállítunk megrendelésre utánvét mellett kiváló tojóképességü vörös Islandi-, feher Wyendotte-, amerikai fehér Leghorn- és óriasi pekingi kacsa-törzsekből.

Tö zseink csak válogatott állatokból vannak összeállitva, szigorúan csapóiészek-ellenőrzés alatt állanak és szakszerű takarmányozásban részesülnek, ezért a tojás kból kikelt állatok életerősek és gyorsan fejlődnek. — Szakszerű, rázásmentes csomagolás. — Válaszbélyeget bérünk.

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a **tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg!** Irógépen nincs csunya irás; mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

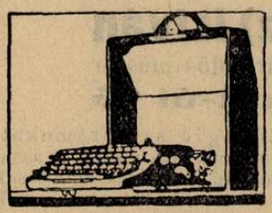

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron

18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Telefon: Aut. 212-84, 212-85, 218-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

2 filléres bélyeg

NYOMTATVÁNY

Az Országos Vitézi Szék
nyilvántartási osztályának

BUDAPEST
Királyi Vár I. Alagsor

Kivágandó

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít

vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4

Telefon: Lágymányos 14-37

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betükkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj: 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya
(Szent György Műhely)
Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Főszerkesztő: **vitéz Domsa Sándor dr**
Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Farkass Jenő dr**

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

Bejelentem, hogy jelenlegi helyes címem a következő:

.....község .....vármegye

.....utca.....sz. állás (foglalkozás,

rang).....vallás.....

.....

olvasható aláírás

Zöld igazolvány száma .....

Kivágandó

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 11. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 MÁRCIUS 15

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Márciusi legenda

Március idusa. Mennyi szín, mennyi szó, emberöltő óta, hogy hangzik, kopog a dobhártyákon a rím és nóta, csillog a tarka tavaszi fényjáték, még zászló, kokárda is akad, de mi az, hogy mégis oly fáradtak a léptek, unottak az arcok és elfelejtenek mindent, ami valaha csodás harci riadó volt? A sorscsapások alatt elfásult már öreg és ifjú, mámort, vagy pihenést keres mindenki. Megérteni lehet ezt, de helyeselni nem. Mert ami ebben a ragyogó márciusi legendában szép és életet adó, az örökké szép marad, örökké ifjító, erőt adó, igaz és diadalmas. Ha nem a mai szemmel nézzük, sáros aszfalton taposva, nem a napi gond kábulatában, hanem behúnyva szemünket visszaszállunk egy régi világba, ha elgondoljuk, mit jelentett akkor a márciusi ifjak lelkes akarása, úgy érezzük, hogy valahol nagyon messze kell kezdenünk a fiatalodást. Valahol az őssejt ébredésénél, a fűvek zsendülésénél, patakok szabadulásánál, a nedves rétszagú szellők bolond viháncolásánál, ott, ahol az élet kezdődik. Eleven élet! Élni akaró, rabságot nem tűrő, alkotni virulni, győzni induló élet. Mert hiszen élet volt itt Magyarországon és Európában negyvennyolc márciusa előtt is, az arszlánok sétáltak, a gazdák gazdálkodtak, a követek vitatkoztak és a tanulók tanultak. Hanem ez az élet nem volt elég a márciusi ifjaknak, mert ők azt akarták, hogy a magyar ne másnak vesse, a tanuló ne másnak tanuljon, a katona ne másért vérezzen. Hazát az országban, jogot a szabadságra, lehetőséget a fejlődésre, utat a magyarságra, munkát az erőnek és igazságot az elnyomottaknak akart ez az ifjúság s olyan erőt mutatott, hogy lendülete magával ragadta a higgadt, óvatos öregeket is. Ma talán nincs szükség erőre, hitre, lendületre? Ma talán élet az élet a magyar ugaron és nincsenek rabok a régi magyar határok között, amerre nézünk? Ma talán nem alkuszunk és húzzuk be fejünket gyáva túzokként? Süketeknek tetetjük magunkat és vakoknak, bezárjuk lelkünk kamráit a riogató jajszó elől, pedig hallanunk kellene, mint hozza a tavaszi szél a vérszagot valahonnan a Dráva mellől és Erdélyországból, sóhajtást hord mindenünnen a régi magyar gyepük felől, ahol ezer éven át, ó hány várkatona vérzett és hány magyar állt, ha madár szólt a légben, feltekintve, elgyönyörködve, mondván, ez az én madaram. De már a madár se az övé, mint a föld s ma már a szellő is talán más danát penget, mert aki elhagyja magát, azt az Isten is kiveti magából. Hát higgyük el, hogy minden másként lehetne, ha mi magunk is átalakulnánk egyszer, megtelnénk márciusi lélekkel és magunkban éreznénk a legyőzhetetlen ifjúság, az élethez való jog szent erejét. A márciusi legenda új életre kelne bennünk, hogy diadalra segítse a maga nagyobb, több, szentebb és életre hathatósabb jogot adó erejével az igazságot.

vitéz F. J.

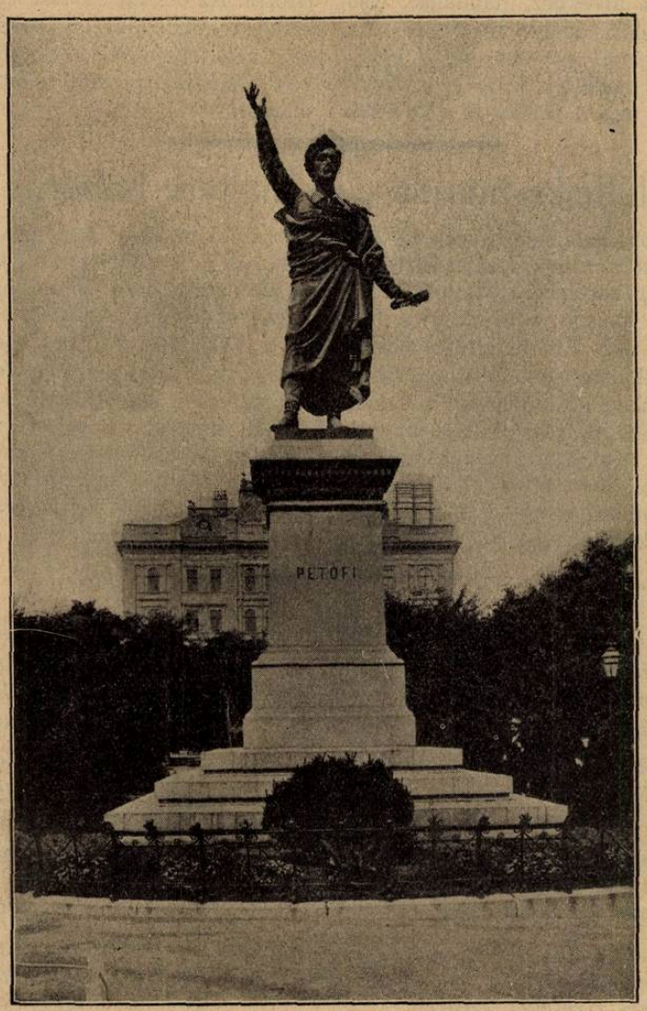

Petőfi budapesti szobra, a márc. 15-i ünnepségek színhelye

Olaszország továbbra is kitart a békerevízió mellett

A *Popolo d'Italia* a tengerészeti megegyezéssel kapcsolatban a következőket írja:

— A legyőzött népek ma még inkább, mint bármikor, joggal tekinthetnek Róma felé, telve nyugodt bizakodással. A tengerészeti egyezmény nem állítja Itáliát azok sorába, akik makacs védelmezői egy olyan helyzetnek, amelynek további fentartása komolyan veszélyeztethetné a megkezdett békemunka eredeményes befejezését. Itália közeledése egyik legnagyobb hatalomhoz, amely egykor szövetségese is volt, nemcsak hogy nem veszélyezteti, hanem ellenkezőleg *előmozdítja a revizió ügyét*, illetve annak az állapotnak a felülvizsgálását és orvoslását, amelyet Európában a békeszerződések teremtettek. A helyzetnek ez a felülvizsgálása minden előítélet és animozitás nélkül fog végbemenni, úgy, hogy azok is elfogadhatják, akik ma még makacsul hangoztatják túlzott félelmüket.

Vitéz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv emlékünnepe

Alig egy év előtt nemcsak Csonka-Magyarországon, hanem a trianoni határokon túl szenvedő magyarság körében is, de főként az erdélyi részeken, nagy megdöbbenést és fájdalmat okozott vitéz *Kendeh-Kirchknopf* Gusztáv evangélikus püspöki másodlelkész tragikus halála. Hiszen a magyar evangélikus egyháznak ez a kiváló papja maga is a trianoni „békének" lett áldozata. Mint Kolozsvár kiváló, hazafias papját, az ottani magyarok egyik rendíthetetlen bátor vezérét üldözték — el a hontalanságba a megszállók. A Deák-téri evangélikus templomban most, hol a szószékről utoljára beszélt a hívekhez, halálának első évfordulóján, hétfőn este emlékünnepélyt tartottak. Az első padsorban vitéz *Kendeh-Kirchkopf* özvegye és gyermekei foglaltak helyett, a többi padokat pedig az előkelőségek töltötték be. *Králik* Jenő orgonajátéka és a közének után Kendeh-Kirchknopf utóda: *Magócs* Károly püspöki másodlelkész imádkozott s olvasott bibliát. Azután vitéz Nagymegyeri *Raics* Károly ny. altábornagy, a Deák-téri Luther-Szövetség elnöke mondott beszédet. Majd *Raffay* Sándor dr bányakerületi püspök tartott a szószékből jellemző, magvas színes, meleg emlékbeszédet a vezérségre termett, hű Kendeh-Kirchknopf Gusztávról. „Erdélyben folytatott harca szinte a magyarság jelképes küzdelme volt az ellenséges erőkkel nemzete boldogságáért", — mondotta Raffay püspök. — „Égő fáklya volt. Önmagát pusztította. Az ország egyik méltó szellemi vezére volt. Valami kemény makacsság nyilatkozott meg magatartásában, s ez a rendíthetetlen meggyőződés makacssága, öntudata volt. Hivatásból volt lelkipásztor. Megérdemli az elismerést."

Egy porosz halálfejes-huszár — a magyar háborús emlékéremről

Collas Werner báró, a porosz halálfejes-huszárok volt őrnagya úgy előadásaiban, mint a németországi sajtóban állandóan foglalkozik a magyar katonák hőstetteivel s a rólunk való megemlékezésének hangja mindenkor a legnagyobb lelkesedésé. Collas Werner báró halálfejes porosz huszárőrnagynak számtalan alkalma volt megismerni a különböző magyar fegyvernemeket, de különösen a huszárainkat, mivel a világháború ideje alatt az osztrák-magyar hadseregbe osztotta be fölöttes német parancsnoksága. És Collas Werner báró azóta, hogy elnémultak a kürtök s az ágyuk is rozsdásodnak, nem mulaszt el egyetlen alkalmat, hogy ne hirdesse a német nép között: csak két vitéz nemzet van a világon. A német és a magyar! S ha lovasainkról esik szó, föllelkesedik és lelkesedésre ragad másokat is. A nemes báró legutóbb ismét előadást tartott rólunk s ezt az előadást részletesen ismerteti a *Weser-Zeitung* és a *Vossische Zeitung*. Collas őrnagy ezúttal a magyar kormányzó által alapított *háborús-emlékérem jelentőségét méltatta* és statutumait ismertette, szinte propagandát csinált amellett, hogy ezt az emlékérmet büszkén viselje minden arra illetékes háborús német bajtárs is. Collas őrnagy minden szereplésével a német—magyar fegyverbarátság emlékeit kelti életre, amiért bizonyára hálás neki minden magyar ember.

A gondolat szabad

Bilincs a kézen, az ajkon lakat,
De felhők felett, de vizek alatt
Örvénylik, szikráz, zúg a gondolat!

Legyen tanyám kietlen szírtorom,
Vagy börtönöm pokol-mély vártorony,
Én amit akarok, azt gondolom!

Ó, mi gyönyör! Ó mily isteni kéj,
Repülni! Dús képzeletem, ne félj,
Nem gátol ebben zsarnoki szenvedély.

Repülj képzelmem, csillagokig szállj,
Az Isteneknek lángitalt kínálj!
Durva őrszem rád nem rivalhat: „Állj!"

Repülj, semmi sem szegi kedvedet;
Repülj, szakítsd magadra az eget,
Épits, vagy ronts: neked minden lehet!

Repülj, oltsd ki a földi lángokat
És népesíts be új világokat,
Nincs porkoláb, aki meglátogat!

Öltözz hulló csillagok ezüstjébe,
Köd oszlopába, áldozat füstjébe,
Rögbe nem botolsz és nem lépsz tüskébe!

Te tövistelen téped a virágot,
A nyomodba kémek serege meddőn hágott.
Műhelyedben, Mester, téged ki látott?

Fölötted nincs Cézár, nincs Imperátor,
Se rongy tömeg, babért tépdesni bátor,
S nincs, aki Téged bekerít, határol.

Szabad vagy, mint űrben a fénysugár,
Szabad, mint a morajló tengerár
S csak öntörvényed a korlát, határ.

Élet, Halál: minden beléd merül,
És bíróul fölötted ki sem ül,
Csak aki lát: az Isten egyedül.

Tollam le nem ír, ki nem ejt a szám,
Mégis repülsz, mint csengő, tünde szán,
Szabad vitéz: végig a rab határon! *Végvári*

Guerilla-harcosok a szabadságharcban

1848 március 15

Nyolcvanhárom évvel ezelőtt egész Európában a szabadság levegője áradt szét. Így Francia-, Olasz- és Németországban is. Bécsben március 13-án megmozdult a diákság és polgárság, véres összeütközésre került a sor a katonasággal. Pozsonyba elérkezik a bécsi események híre. Március 14-én a főrendek elfogadják *Kossuth* indítványait és az országgyűlés István nádor vezetése alatt küldöttséget küld Bécsbe a felirat átnyujtására.

Ezalatt Pesten az ifjúság készült a tüntetésre, a nemzeti kívánságok kifejezésére és keresztülvitelére. Az ifjúság nem akart hallgatni az öreg urakra, *Nyáry* Pál alispánra, *Klauzál* Gáborra, „mert most nem szabad okos emberre hallgatni". Megszövegezték a tizenkét pontot, mely a sajtószabadságon kezdve, Erdély uniójáig minden hazafias óhajt összefoglal, még a katonaság alkotmányos esküjét, a magyar katonák hazahozatalát, a külföldiek eltávolítását is követeli. Bevezetése: béke, szabadság, egyetértés, egészen történeti alapon áll, csak befejezése: egyenlőség, szabadság, testvériség, mutatja azt a nagy tiszteletet a forradalmi eszmék iránt, mely akkor az ifjúságot és annak vezetőit áthatotta. Ezek között elsők voltak *Jókai*, *Petőfi*, *Irinyi* József. A fiatal írók összeköttetését az ifjúsággal *Vasváry* Pál közvetítette, gyűlőhelyük a *Pilvax*-kávéház lett. Gyűlést tartottak a Városháza előtti téren, csatlakozásra bírták a polgárságot, nem törődve a cenzurával, kinyomatták Petőfi „Nemzeti dal"-át és a 12 pontot. A szép napot egyetlen magyar statusfogoly, *Tancsics* Mihály kiszabadításával végezték.

Bécsből pedig az események hírére a király teljhatalommal ruházta fel a nádort, megbízta, hogy a felelős minisztérium és a kor által megkívánt reformok ügyében tegyen előterjesztést. Az első felelős magyar minisztérium elnökéül *Batthyány* Lajos grófot jelölte.

A háborús emlékérem kiadását egyszerűsítették

A háborús emlékérem adományozására vonatkozó eljárást a kormány egyszerűsítette. Az egyszerűsített eljárás szerint mindazon igényjogosultak, akik a világháború alatt katonák voltak, vagy egyéb címen szereztek érdemeket, kérvényeiket, ha közszolgálati alkalmazottak: nagy- és kisközségekben a községi-, illetőleg a körjegyzőnél, megyei és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesternél, Budapesten a kerületi előljárónál nyujtják be. Innen a volt katonák kérvényei — igazolás után — az illetékes törvényhatóság területén működő vármegyei (székesfővárosi) vitézi székhez kerülnek. Azon igényjogosultak kérvényeit pedig, akik nem mint volt katonák, hanem egyéb címen folyamodnak, a hivatali főnökök, illetőleg az előbb felsorolt közigazgatási hatóságok közvetlenül az Országos Vitézi Szék háborús emlékérem irodájához továbbítják. Ezen eljárás lehetővé teszi, hogy minden igényjogosult a legrövidebb időn belül hozzájusson az emlékéremhez és meg fognak szűnni azok a panaszok is, melyek a hosszadalmas eljárás következtében hangzottak el. Kérvényürlapok az összes dohánytőzsdékben még kaphatók.

A tiszteletreméltó magyar háborús emlékérmet büszkén viseli immár nemcsak a magyar igényjogosultak tömege, hanem mindazon külföldiek is, akik velünk vállvetve harcoltak az ezeréves határokért. Az *Országos Vitézi Szék háborusemlékérem-irodája* Budapesten, I., Királyi vár, 1. Alagsor 24. szám alatt van. Telefon: Aut. 603-38.

Sóvári Soós Elemér honvédezredes regényes élettörténete

— Árpádkori lovasvezér leszármazója a sárgafekete zászló alatt —

Írta **Móricz Pál** *(Második közlemény)*

A nádasdi kastély dombon, oszlopsorozatos, folyosós, nagyúri építkezés volt. Az U-alakú kastély épületnek nagy üvegháza is volt. Citrom-, narancs-, pálmafák, déli növények, örökkön nyíló virágok pompáztak benne. Ez üvegház enyhelyében a rózsák bokraiba fészket raktak, télen át is énekelve repdestek a madarak... Édesanyjukkal — eléggé korán meghalt a drága! — itt szerettek időzni nagyon a gyermekek. Az aranysárkányos kastély tornácáról az egész gyönyörű Hernád-völgyét belátták...

A magyar akaratosságnak kedvesen jellemző esete fűződik a nádasdi kastély újszülött fiú gyermekének mindjárt a megkereszteléséhez. A kastély nagy ebédlőjében újszülöttjén mosolyogván, boldogan mondta az édesanya:

— Elemér legyen a neve! — Thérn Ferenc főtisztelendő a nádasdi plébános ám vonakodódzott.

— Nem lehetséges, hisz ez, kérem, olyan igazi pogány név!

— Mit mond a tisztelendő úr? — A volt kapitány, a volt nemes testőr nádasdi földesúr, Soós Sándor, a hevülékeny édesapa már el is vette a paptól a szenteltvizet. — Elemér lészen biz' az! — S ráfreccsentette gyermekére a szentvizet... Ilyen előzmények után lett a kis Soós Sándor Vilmosból: Elemér. Édesapja, a kemény magyar, volt császári tiszt rokkantsága miatt nem vette ki részét az 1848—49. évi szabadságharcból és Schlick császári tábornok 1849-ben, éppen a régi ismeretség révén, a muszkák bejövetelekor a muszka fosztogatók ellen kozák őrséget rendelt ki, a nádasdi Soós-kastély és gazdaság megoltalmazására. Ezen alkalommal megtörtént, hogy a kozákok agyonlőtték az urasági majorban garázdálkodó orosz fosztogató katonákat. A kis Elemér a kozákokkal nagyon összebarátkozott. Együtt jártak lovagolni. A lovaglást egész piciny korától gyakorolta Elemér. Kitünő lovas édesapja alig négyéves korában lóra ültette ficskáját. Elemérke első kis hátas-lovát „Bolhának" nevezték, s lehetett talán ötéves, amikor édesapja után átugratni akarta a határbeli patakot... Bátor lovas édesapja a loccsanásra pillantott hátra. Ekkor látta csak, hogy bizony a kis Elemér ugratás közben belepottyant a patakba és hogy a fehér porcellán nanking-nadrágja is lucskos, sáros lett... Tanulságul nem azt vonták le, hogy ilyen picinyke embersarjadék, mivel könnyen nyakát törheti, ne ugrasson máskor patakot, hanem hogy a lovagláshoz ezentúl inkább ne húzzanak rá kényes nanking-nadrágot.

Elemérkének ez a boldogsága, hogy kis lovával szabadon végig tombolhatta a mezőt, megpihenni drága édesanyja ölébe hajthatta fürtös fejét, 1854-ig tartott. 1854-ben meghalt a jó édesanyja. Közben a nevelőmesterek is munkába vették már, „prefektusok"-nak nevezték ezeket. Éppen eleget tanult ezektől a savanyú emberektől, mert midőn édesapja 1856-ban a kassai katonai iskolába beadta, a felvételi vizsga alapján mindjárt a második évfolyamba írták be. Akkor már mostohaanyja is volt a kis Elemérnek. Még mostohább volt ám az a hely, ahová most Kassán bekerült. Leginkább idegen eredetű, kiszolgált cseh, morva, polyák, német altisztek gyermekeiből verbuválódtak össze a kassai „Stift" növendékei. Ezek a már hazulról durva, idegen nyelvű fickók kezdetben igen komiszak voltak a kis magyar urfihoz. Később a kis Soós, Farkas, Mattyasovszky, Semsey, Horváth nevű magyar pajtásaival összefogván, meg-meg ugratta, móresre tanította az egész cseh — had — osztályt. Nemcsak az oktató mesterek, a pályatársak voltak komiszak, durvák itt, hanem még az a kincstári fehérnemű is, amelyet a gyerekekre húztak. Olyan vaskos, durva portéka volt ez, hogy egészen varasra dörzsölte a kis Elemér bőrét. A koszt meg olyan silány volt, hogy szegény Elemérke sokszor és szívesen felcserélte volna azt a nádasdi kastély konyhájának moslékba dobott hulladékaival. A szilajságát, hevülékenységét az uzsonna, a hús, az egész ebéd elvonásával hütögették. Olvasni is csak azt volt szabad, amit hivatalosan engedélyeztek. Az iskola parancsnoka Teppner nevű kapitány volt. Barna arcú, villogó szemű, bömbölő hangú császári kaszárnya ember volt ez a Teppner kapitány. A gyerekek „rettenetesen" féltek tőle. „Ihr Buger"-nek nevezte őket. Egyszer a tiltott „Weltgeschichte (Világtörténet)" igen súlyos kötetét — éppen a francia forradalomról fordult benne szó! — vaderővel fejéhez vágta Elemérnek, azonkívül sötétzárkába is lecsukatta a tudnivágyás-szomjas kis Soós Elemért.

Ebből a meggyűlölt iskolából 1859-ben szabadult ki Soós Elemér. Az Olaszország elleni háború alkalmával „kimustrálták" a negyedik évfolyamból. Ekkor a hainburgi gyalogsági iskolába ment. Itt két évet töltött. Itt kétszáz pengő volt az évi tandíj. Ekkor már azonban édesapja anyagi helyzete nagyon rosszra fordult. Elfogyott a családtól elharácsolt ősi sóvári sóbányákért váltságdíjul és kárpótlásul fizetett 300 ezer forint. A kastéllyal a nádasdi 1600 holdas maradék ősi földbirtok is elterhelődött, úgyszintén a kassai emeletesház, a tállyai ötszölő a szép öreg felső- és alsóépítményekkel... Soha nem lehet elfeledni azt, hogy az egyik gyönyörű tokaj-hegyaljai Soós-szőlőt „dukát"-nak hívták. Ennek a szőlőnek a termését mindig aranydukátokért vásárolták meg Szentpétervárra, az orosz cári udvar részére... A gazdálkodáshoz nem volt szerencséje, felülről sem kapott támogatást Soós Sándor, a volt-gárdista földesúr, aki Széchenyi eszméi után Magyarországon először — Abaúj vármegyében — meghonosította az eperfák ültetését és a selyemhernyók nagybani tenyésztését. Finom, illatos, ragyogós, szakajthatatlan is volt ez az abaúji selyem. A tízévi selyemhernyótermést feldolgozás végett egyszerre küldötte ki Olaszországba Soós Sándor. Pár év abba is beletelt, mígnem az olaszok a tündöklő színű, ragyogó. kész selyemszöveteket — óriási ládákban — visszafordították Nádasdra. A messze utak oda-vissza fuvarja, a selyem nyers feldolgozása az idegenben tenger pénzt felemésztettek, nomeg odakint is jól megdézsmálták az illatozó selyemszál tömeget... (Folytatjuk)

A háborús emlékérmek viselése Ausztriában

A Bundesministerium für Heereswesen (5600—Präs. 1931. szám alatt) rendeletében megengedte, hogy a magyar háborús emlékéremre igényjogosult tisztek és tényleges altisztek az emlékérmet kérelmezhetik és viselhetik. Németországban hasonló intézkedés kiadása folyamatban van. Örömmel üdvözöljük a volt világháborús bajtársakra vonatkozó barátságos intézkedést, amely hivatva lesz a régi fegyverbaráti érzéseknek változatlan fentartását és ápolását dokumentálni.

VITÉZI ÉLET

FIGYELMEZTETÉS!

Bár már többször felhívtuk a vitézek figyelmét arra, hogy a VITÉZEK ÉVKÖNYVE című kiadvány úgy a Vitézi Széktől és szervektől, mint a Vitézek és Gazdák Lapjától távolálló magánvállalkozás, állandóan felhangzó panaszokból úgy értesültünk, hogy még mindig sokan abban a hiedelemben vannak, hogy ez hivatalos kiadás és ebben a hiszemben nemcsak rendeléseket, hanem pénzfizetést is eszközölnek. Minthogy az ügynökök sem a Vitézi Széktől, sem lapunktól megbízást nem kaptak, ilyenformán mindenki önmagának tulajdonítsa, ha károsodás éri.

Elismerés

vitéz *Kántor* Hubert abaújvári és vitéz *Lengyel* Andor mezőcsáti lakosok érdemes közreműködése folytán lehetővé tette, hogy községükben az igényjogosultak legnagyobb része a magyar háborús emlékéremmel büszkélkedhetik. Amidőn nevezett vitézek kiváló és eredményes tevékenységét az O. V. Sz. elismeréssel veszi tudomásul, követendő példa gyanánt közli az összes vitézekkel. *O. V. Szék*

Budapest V. ker. tiszti vitézeihez!

Az V. kerületi hadnagy folyó hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor a kerület legénységi vitézeivel és azok családtagjaival (gyermekekkel is) évek óta szokásos húsvéti ünnepi összejövetelt tart. Ez alkalomra a tiszti vitézeket is szeretettel hívja és várja. Kéri a résztvenni óhajtókat, hogy ebbeli szándékukat vele közöljék. (vitéz *Gál* Csaba gépészmérnök, Akácfa-utca 15, I. 131 szerkesztési osztály.) Tekintettel, hogy a helyiség 5—8 óráig áll rendelkezésre, igen pontos megjelenést kér. (Az összejövetel helye: Gönczi étterem külön helyisége, Országház bejárat a Duna felöli oldalon.)

Székkapitány

Budapest V. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy folyó hó 16-án, hétfőn este félnyolc órakor a Poschféle étterem (V, József-tér 1) külön helyiségében hivatalos összejövetelt tart. Tárgy: a húsvéti összejövetel megbeszélése. Megjelenése kötelező.

Székkapitány

Elismerés egy vitéz működéséért

A Nemzeti Munkavédelem felügyelősége vitéz *Szüts* János dr kormánytanácsos, kispesti vitézi hadnagynak a Nemzeti Munkavédelem intézmény szervezése és felvirágoztatása körül huzamos időn át kiváló eredménnyel teljesített izzó hazafiságtól áthatott önzetlen tevékenységéért a vezetőség és az intézmény nevében köszönetét és dícsérő elismerését fejezte ki.

A siklósi járás vitézeihez!

Baranya vármegye siklósi járásának vitézei folyó hó 17-én kedden tartják járási vitézi értekezletüket Siklóson a községháza tanácstermében délelőtt 9 órai kezdettel. A járás vitézei ezen értekezleten mindannyian résztvenni tartoznak.

Székkapitány

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleményei

Március 15-i ünnepély. A Debreceni Vitézi Társaskör folyó hó 15-én délután 6 órai kezdettel a Kereskedelmi Társulat dísztermében (Piac-utca 8.) márciusi ünnepélyt rendez, melyre az összes debreceni vitézeket s azok családtagjait ezúton meghívja.

*

Eladó vitézi egyenruha! Egy jó állapotban lévő vitézi egyenruha féláron eladó. Megtekinthető vitéz *Ferenczi* Miklós egyenruhaszabó-üzletében, a Péterfia laktanya mellett.

Székkapitány

A Tízéves Vitézi Rend

A *Tízéves Vitézi Rend* szerkesztőbizottsága ismételten felkéri mindazokat, akik a megrendelőíveket még nem küldték vissza, hogy azokat a mellékelt felbélyegzett borítékban még akkor is küldjék vissza, ha valami okból a művet megrendelni nem állna módjukban. Itt jegyezzük meg, hogy a mű megjelenése után már csak magasabb, bolti áron lesz kapható. Számos érdeklődésre azt is közli a szerkesztő-bizottság, hogy *indokolt esetekben a művet részletfizetésre is hajhandó megküldeni,* ilyenkor azonban ezt a tényt s hogy mikor, milyen részletekben óhajtja a megrendelő az árat beküldeni, külön fel kell a megrendelőíven tüntetni. Ajánlatos részletfizetésnél a részletek beküldését már most megkezdeni, hogy a mű megjelenésekor, tehát május végén a vételár már lehetőleg ki legyen fizetve.

A kispest—pestszentlőrinci vitézi bálon résztvettek csoportképe

A kispesti vitézekhez!

A kispesti vitézek részére a járási hadnagy 20-án, pénteken este 8 órakor vitézi értekezletet tart az Ipartestületben. Megjelenés kötelező.

Székkapitány

A pécsváradi járás vitézeihez!

Baranya vármegye pécsváradi járás vitézei a székkapitány részvételével folyó évi április hó 9-én, csütörtökön, Pécsváradon a községházán délelőtt 10 órai kezdettel járási vitézi értekezletet tartanak. Minden járásbeli vitéz ezen az értekezleten megjelenni tartozik.

Székkapitány

A tízéves Vitézi Rend

Folyó év május havában tölti be a Vitézi Rend fennállásának 10. esztendejét. Rendkívüli jelentőségű esemény ez egy olyan intézmény történetében, melynek gyönyörűséges gondolata Hazánk legválságosabb napjaiban fogantatott s amely hitünk, akaratunk és szent meggyőződésünk szerint örök életre hivatott. E körülmények nagy horderejét átérezve, adja ki az *Országos Vitézi Szék „A 10 éves Rend"* című történelmi munkát, mellyel úgy a vitézek összességének, mint a hazafias érzésű társadalomnak, nemkülönben az utókornak hiteles történelmi tényeken alapuló művet kíván nyujtani.

A Vitézi Rendre, mint nagyjelentőségű nemzeti intézményre vonatkozó és eddig részben ismeretlen adatok kivételes érdeklődésre számíthatnak. Legyen ez a mű maradandó emléke minden vitéznek a maga otthonában és segítse elő minél szélesebb körben Rendünk megismerését és megbecsülését.

Mindezeket előrebocsátva, kívánatos tehát, hogy minden vitéz lehetőség szerint szerezze meg és ismerősei körében is terjessze ezt a díszes kiállítású, szép emlékalbumot.

Mint hivatalos kiadás nem téveszthető össze egyes magánvállalatok eddig megjelent kiadványaival!

Az emlékalbum tartalma:

Magyarország Főméltóságú Kormányzójának, mint a Vitézek Főkapitányának előszava.

Egyházi, katonai és polgári kiválóságok nyilatkozatai.

Hasonló gondolatok és intézmények a történelmi időkben hazánkban és más nemzeteknél.

A magyar Vitézi Rend életrehívása, az intézmény megalakulása.

A vitézi szervek képviselőinek és az első vitézeknek felavatása.

A vitézi élet zsendülésének megnyilvánulásai.

A felemelő hatású avatási ünnepségek leírása.

A Vitézi Rend szervezete, ügyrendje, tevékenységének ágazatai, intézményei.

Az egyes törzsszékek, fővárosi és vármegyei vitézi székek megalakulása, személyi, működési és egyéb adatai.

A Vitézi Rend gazdasági, kulturális és nemzetvédelmi tevékenysége.

Statisztikai adatok a vitézségi érmekről, hadi és békebeli kitüntetésekről.

Vitézek vezető állásokban, a tudományban, a művészetekben, a sportban és különféle társadalmi mozgalmakban.

Vitézek nyilvántartása, hősi halott vitézzé nyilvánítottak, felavatottak, városmányosok, elhaltak.

A felavatott vitézek teljes hivatalos névsora.

Az ügyvezető törzskapitány zárószavai: A jövő útja.

A mű kiállítása: A mű albumszerű alakban, körülbelül 320 oldalon, a Rend funkcionáriusainak, kiemelkedőbb tagjainak és nevezetesebb eseményeinek megörökítésére mintegy 50 oldalnyi tökéletes fényképreprodukcióval, háromféle kiállításban kerül kiadásara.

Ára: Diszkiadás: a legfinomabb papiron, egész vászonkötésben, művészies kivitelben, 12 pengő. Kötött kiadás: síma nyomópapiron, félvászon kötésben, igen csinos kivitelben, 8 pengő. Fűzött kiadás: 5 pengő. Az árak postai szétküldési költséggel értendők.

Megjelenik: Az első vitézi avatás 10. évfordulóján, május hó végén.

A megrendelés módja: A megrendelés a szerkesztőbizottsághoz címzett rovatolt „Nyomtatvány"-on történik. Az összeg fizethető előre, vagy a könyv kézhezvételekor. Egy csekklapon több megrendelő is befizethet. Kívánatra a szerkesztőbizottság megrendelőíveket és csekklapokat szívesen küld.

Levelezési cím: „Vitézi Rend Története" Szerkesztőbizottság, Budapest, I, Királyi Vár, I. alagsor 24. Telefón: Aut. 603-38. Csekkszámla: 15.932.

Megjegyzés. A fent jelzett árak természetesen *csak előjegyzés esetén* értendők. A mű megjelenése után a könyv már csak magasabb, bolti áron szerezhető meg.

Az 1914. évi szerbiai hadjárat

II. kötet. A diplomácia küzdelme 1914 júliusában

Írta **vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos** vezérkari ezredes

(Folytatás)

Berchtold ezután azt kérdezte Conradtól, hogy mi történik akkor, ha Szerbia hagyja, hogy mozgósítsunk és csak annak nyomása alatt enged az egész vonalon. Erre Conrad azt felelte, hogy akkor bevonulunk Szerbiába.

Berchtold ismét tovább folytatja, hogy az ultimátumot csak aratás és szarajevói vizsgálat befejezése után fogjuk elküldeni. Conrad ezt nem helyesli. Neki kedvezőbb, ha inkább ma küldi el, mint holnap, mert ha az ellenség neszét veszi szándékainknak, fel fog készülni a mi támadásunkra. Berchtold biztosítja Conradot a legszigorúbb titoktartásról és azt mondja, hogy az ultimátumot VII. 22-én, vagyis 14 nap mulva fogja elküldeni és azt a tanácsot adja Conradnak, hogy ő és a hadügyminiszter is menjenek szabadságra, hogy a világ ebből is lássa, hogy nekünk nincsenek háborús szándékaink.

„De mi lesz akkor, ha Szerbia semmit sem csinál?" — kérdezi tovább Berchtold.

„Akkor Szerbiát mindaddig elfoglalva tartjuk, amíg a hadikiadásainkat meg nem fizeti" — mondja Conrad. Amidőn Románia és Oroszország beavatkozásának lehetősége is szóbakerült, Conrad hangsúlyozta, hogy azonnal tisztában kell lennünk azzal, hogy Oroszország ellen kell-e háborút viselnünk, vagy sem, mert ha Oroszország elrendeli az általános mozgosítást, akkor érkezett el számunkra is a pillanat, hogy Oroszországgal szemben mi is fellépjünk.

Berchtold ezt a gondolatot nem folytatja tovább. Az Oroszországgal való háború neki még nem aktuális, hanem még mindig Szerbiánál időznek gondolatai és arra kíváncsi, hogy mi a véleménye Conradnak a továbbiakra nézve? Azt kérdi Conradtól, hogyha Szerbiának nagy részét megszálltuk, mi történjék akkor? Conrad szerint a megszállás még nem elég nekünk, odáig kell előnyomulnunk, ahol a szerb hadsereget megverjük, ha pedig az a döntés elől kitér, követelni fogjuk a leszerelést és a lefegyverzést. Ezek azután már egymásból folynak. Berchtold azzal végzi a tárgyalást, hogy most még semmit sem szabad csinálni, nehogy valami feltünjék az ellenségnek.

Ezalatt pedig Oroszország már elrendeli, hogy a próbamozgósítás ürügye alatt behívott tartalékosok szolgálati ideje meghosszabbíttassék, Anglia pedig nagy tengeri hadgyakorlatokat végeztet és azoknak befejeztével nem szereli le a beállított hajókat, hanem együttartja, mert nem lehet tudni, hogy az események fejlődése milyen irányt vesz és mit fog kívánni Nagybritannia érdeke. Mi szabadságra küldjük a hadügyminisztert és a vezérkar főnökét, mintha ez az oroszt terveiben befolyásolni tudta volna. Németországban a császár megy utazni az Északi-tengerre, hogy jelenlétével ne befolyásolja a további fejleményeket. Ő már megadta július 5-én a megfelelő utasításokat, a német hadsereg már készen állott arra, hogy ha szükséges, a mozgosítást és a felvonulást azonnal megkezdje.

Szerbia is megkezdte már csapatoknak szállítását az új szerbiai állomásokról a Drina-menti határvonalra.

(Folytatjuk)

HIREK

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
16 Hétfő	Geréb pk. ††	Henriette	A hét elején a nap 6 óra 14 perckor kel és 18 óra 5 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 1 perckor kel és 18 óra 14 perckor nyugszik.
17 Kedd	Patrik pk. ††	Gertrud	
18 Szerda	Sándor pk. ††	Sánd., Ede	
19 Csütörtök	József †	József	
20 Péntek	Joakim ††	Hubert	
21 Szombat	Bened. ap. ††	Benedek	
22 Vasarnap	D5 Judica	D5 Oktáv	

NEVEZETES DÁTUMOK

Március 15. 1848. A magyar szabadság napja. A márciusi ifjak e napon Petőfi, Vasváry, Jókai vezetésével, esős időben Landerer és Heckenast hatvani-utcai nyomdája elé vonultak, nemzeti zászló alatt s kinyomatták az éjjel megszövegezett tizenkét pontot. Petőfi a Múzeum lépcsőjén nagy tömeg előtt szavalta el a „Nemzeti Dal"-t. A népgyűlés közönsége ezután a Városházára vonult és a tanácstól a petíció elfogadását követelte. Nyáry Pál alispán néhány küldöttel a helyetartótanácsot kereste fel, amely elismerte a vívmányokat és elrendelte Táncsics Mihály szabadonbocsátását. Este a Nemzeti Színházban ünnepi előadás volt. Ugyane napon érkezett Bécsbe az országgyűlés küldöttsége, mely a felelős minisztériumot követelte.

Március 16. 1848. A magyar küldöttség élén István nádorral a király előtt. Az országgyűlés küldöttsége Bécsben megjelent a király előtt, aki átvette István nádor kezéből a feliratot és rövid feliratban köszönve meg a nemzet hűségét, kedvező választ adott. A nádor állását kötötte a feltételek elfogadásához. Az udvari értekezleten Lajos főherceg megrótta öccse eljárását és e szavakkal végezte beszédét: „Neked fogjuk köszönni, ha elveszítjük Magyarországot". A tanács határozata szerint: „A kívánt kézirat kibocsátása ajánltassék ugyan Ófelségének, de ha a dolgok fejleménye engedni fogja, minden megragadtassék az engedményeknek egészben vagy legalább részben visszavételére".

Március 17. 1848. A felelős minisztérium engedélyezése. V. Ferdinánd a nádorhoz intézett leiratában elfogadta az országgyűlés kívánságát, a nádor még aznap gróf Batthyány Lajost jelölte ki miniszterelnökké.

A miniszterelnök nejének balesete

Szombaton délután súlyos baleset érte gróf *Bethlen* Istvánnét. A vársétányon sétálva megcsúszott és lábát három helyen eltörte. A miniszterelnök nejét rögtön szanatóriumba szállították, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota már javul.

Japán cseresznyefákat küldtek Mayer János miniszternek

Mayer János Tokióból ötven cseresznyefa-dugványt kapott. Az ajándékot a magyarbarát japánok szövetsége, a *Daido* Társaság elnöke küldte. Viszonzása ez annak. hogy a főváros nemrég oly szívesen fogadta *Takamatsu* herceget. Nagyon örülnék — írják Tokióból —, ha két-három esztendő után a cseresznyefák testvérországunk Duna-folyójának partján teljes virágzásban állnának. Engedje meg tehát igen tisztelt földművelésügyi miniszter úr, hogy önnek ezt a kis ajándékot olyan érzéssel nyújtsam át, mintha leányomat házasítanám össze jegyesével.

A volt egyes honvédek árváinak támogatása

A volt egyes honvédbajtársak a hazafias kötelességteljesítés közben elhúnyt *bajtársak árváinak* támogatására Budapesten, március 15-én, vasárnap este fél kilenckor a Zeneakadémiában (VI, Liszt Ferenc-tér 8) *jótékonycélú hangversenyt* rendeznek. A díszhangversenyen közreműködnek: *Gyula* diák (vitéz Somogyváry Gyula), a m. kir. Operaház és a Zeneművészeti Főiskola reprezentáns tagjai, *Murgács* Kálmán zeneszerző, a m. kir. Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred hatvan tagú zenekara *Fricsay* Richárd zeneügyi igazgató vezényletével. Jegyek 1—6 pengős árban 16—18 óra között kaphatók az Országos Tiszti Kaszinó I. em. baloldali pénztáránál és 15-én 14—19 óra között a Zeneakadémia főpénztáránál. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak.

Pfeiffer Miklós halála

Pfeiffer Miklós dr, az Országos Társadalombiztosító Intézet helyettes főorvosa, a Magyar Távirati Iroda orvosa, a tisztiorvosi tanfolyam előadó tanára, március 6-án hajnalban 36 éves korában hosszú szenvedés után elhúnyt. Az egyházi szertartás a Kerepesi-temető halottasházában március 7-én déli 12 órakor folyt le az evangélikus egyház szertartása szerint. Az elhúnytat a Magyar Távirati Iroda és vállalatai részéről vitéz leveldi *Kozma* Miklós miniszteri tanácsos megható beszédben búcsúztatta el. Az elhúnyt földi maradványait azután szülővárosába, Békésre, szállították, ahol e hó 8-án délután félhárom órakor helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban. Pfeiffer Miklós a fiatalabb orvosi gárda egyik legképzettebb tagja volt, aki szeretetreméltó egyéniségével és széleskörű általános műveltségével sok barátot s tisztelőt szerzett. A háborúban eleinte mint kombattáns tiszt harcolt, majd mint katonaorvos működött. A háború után Budapest székesfőváros tisztifőorvosi hivatalába került és több tanulmánya a népesedési és közegészségügyi statisztikáról tudományos körökben általános elismeréssel találkozott. A debreceni egyetem előadó-tanárul hívta meg s ott a közegészségügy közigazgatási megszervezéséről tartott előadásokat. A Társadalombiztosító Intézet megalapításakor a főváros szolgálatából az állam szolgálatába lépett át. Halálát kiterjedt rokonságán kívül felesége, *Pálmay* nyugalmazott győri evangélikus esperes leánya és két kisgyermeke gyászolja.

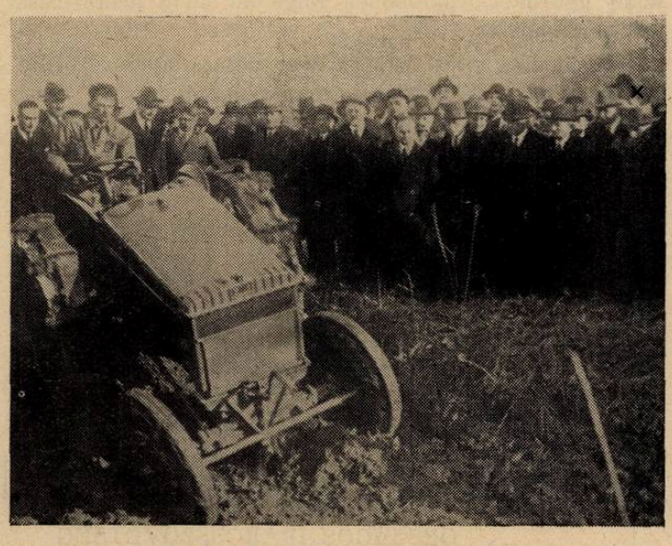

Új traktort próbálnak ki az olasz király jelenlétében. Az új Fiát traktor a legnagyobb terepnehézségeket is legyőzi

Emlékművet kapnak a székesfehérvári hősi halottak

Székesfehérvár város kisgyűlése kijelölte a híres fehérvári közös gyalogezred hősi emlékművének helyét Vörösmarty Mihály szobrának közvetlen közelében. A szobor költségeit a Hindenburg-bakák maguk gyüjtötték össze. A szoborművet *Bori* Jenő szobrászművész készíti el. A leleplezés június havában lesz.

A HONSz sürgeti a rokkanttörvényt

A HONSz országos választmánya vasárnap tartotta ülését a Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében. Vitéz árvátfalvi *Nagy* István dr elnök ismertette elnöki megnyitójában a szövetség vezetőségének eddig végzett munkáját, egyben rámutatott a jövő feladataira, majd *Csák* Boldizsár igazgató terjesztette elő a szövetség jelentését. A vita folyamán panaszok hangzottak el a rokkantjelvény kiadásának késedelme miatt. A választmány elhatározta továbbá, hogy felkéri az országgyűlés összes hadviselt tagjait, hogy a Ház még a folyó törvényhozási ciklusban tárgyalja le a rokkantellátási törvényjavaslatot.

Csonka-Magyarország lakossága

Kovács Alajos dr, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke kedden délután előadást tartott a Magyar Statisztikai Társaságban a legújabb népszámlálás adatairól. Ezek szerint Csonka-Magyarország lakossága az 1920. évi 7,989.069 főről 1930 december 31-ig 8,683.740 főre szaporodott. A lakosság tényleges szaporodása 8.7 százalék. Budapestnek 1,004.699 lakosa van, Nagy Budapestnek (a Budapestet környező községekkel 1,420.548. Két városnak van ezenkívül százezren felüli lakossága: Szegednek 135.131 és Debrecennek 117.410. Szeged népessége a környező községekkel 168.472. Ezenkivül 111 városnak van tízezren felüli lakossága. A munkanélküliek száma 227.828, vagyis az össznépesség 2.6 százaléka, a keresőképességnek 5.5 százaléka.

Brünnben tilos megünnepelni a német vértanuk emlékét

A brünni főiskola német hallgatói március 4-én emlékünnepet akartak tartani a márciusban elesett szudétanémetek emlékére. A főiskolások felvonulását a rendőrség megakadályozta. A fedetlen fővel haladó egyetemi hallgatókat a műszaki főiskola közelében körülfogták a rendőrök és mivel a diákok ellenállást tanusítottak, gumibotokkal támadtak rájuk és a menetet szétverték.

VITÉZI CIMERES GYŰRŰK

megrendelőit tisztelettel értesítjük, hogy irodánk egyesítése és a Szent-György Műhely átvétele nem hátráltatta a munkát és az eddig rendelt gyűrűket néhány napon belül elküldjük. Nagyon kérjük, hogy a húsvéti ajándéknak szánt gyűrűket legkésőbben folyó hó 24-ig méltóztassanak megrendelni.

A címeres vitézi gyűrűk árai változatlanok és pedig: a *„Nemzetes"* 14 karátos aranyból, ötvösezüst címer rel készült gyűrű 30 pengő, a *„Liliomos"* gyűrű 34 pengő. Arany címerrel 10 pengővel több. Oldalt kövekkel diszítve külön 4 pengő. Három havi részletnél négy pengő arany illetéket számítunk.

Gyűrűbőség mérése következőkép történik: az itt levő „mérőléc" rajzot ollóval tessék kivágni és azzal annak az ujjnak körfogatát, melyen a gyűrűt viselni óhajtja, az alsó, vastagabb izületnél pontosan lemérni. Fontos ,hogy a papírszalag az izületre. köröskörül jól reásimuljon. A rendelésbe azon szám irandó, melyet a mérőléc 0-val jelzett vége pontosan érint. Ha a mérőléc vége a 13-as szám felett levő vonalat érinti, akkor 14-es gyűrűt kell rendelni.

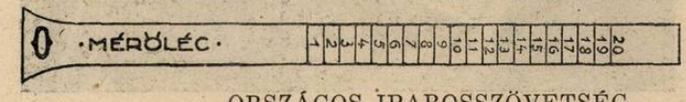

ORSZÁGOS IPAROSSZÖVETSÉG
(Szent-György Műhely)
Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Kir. bérpalota.)

Vitézek Temetkezési Költség Pénztára

Lapunkban mellékeltük a Vitézek Temetkezési Költség Pénztára belépési nyilatkozatát. Mint értesülünk, eddig már igen sokan jelentkeztek tagul s beküldötték nyilatkozatukat. Hasonlóan kedvező feltételekkel egyebütt nem találkozunk és egy ilyen megoldás csak úgy volt elérhető, hogy a jelentkezők nagy számát vették tekintetbe. Ezért kívánatos, hogy azok is csatlakozzanak ehhez az altruista intézményhez, akik esetleg maguk nem annyira volnának rászorulva, de csatlakozásuk által lehetővé teszik, hogy szerényebb sorsú bajtársaik ennek a nemescélú intézménynek áldását élvezhessék.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Március 15-től 21-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Unitárius istentisztelet, utána a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 2: Gramofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: Földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása, Magyar Kázmér m. kir. gazd. főtanácsos felolvasása: „A budapesti mezőgazdasági kiállítás és vásár". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. a szabadságharc dalai, énekli Molnár Imre dr, Bura Sándor cigányzenekarának kíséretével, 2. Bodor Aladár előadása: „1848 március tizenötödike Pesten". — 5.10: Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.15: Budai Dalárda hangversenye. — 8.15: március tizenötödiki emlékünnep, utána ifj. debereceni Kiss Béla cigányzenéje.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Boros Elemér novellái. — 5.20: Farkas Jenő cigányzenéje. — 6.20: Német nyelvoktatás. — 6.50: „A mult év magyar drámairodalma", Kéky Lajos egyetemi m. tanár előadása. — 7.30: Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye, utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Kedd. 4: Szányi Aladár meséi. — 5: „Az utca veszedelmei", Gegus Dániel előadása. — 5.30: Egy óra könnyű zene. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Komjáthy Aladár felolvasása. — 7.30: Gounod „Faust" c. ötfelvonásos operája a párisi nagyopera művészei, énekkara és zenekarának előadásában, utána a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: Illy János novellái. — 5: „Kőrösi Csoma Sándor élete a nyugattibeti láma-kolostorokban" Baktay Ervin dr előadása. — 5.30: Hangverseny, közreműködik Pető Imréné (ének), Szarvas Klári (hárfa) és Koromzay Dénes (hegedű). — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7.10: László Imre magyar nótákat énekel, Kurina Simi cigányzenekarának kíséretével. — 8.10: Liszt hangverseny. — 10.30: Magyar Külügyi Társaság előadássorozatában Imrédy Béla dr, a Magyar Nemzeti Bank igazgatójának francianyelvű előadása: „Certains aspects de la question monétaire en Hongrie", utána Bura Károly és cigányzenekara.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Egyed István dr egyetemi tanár előadása: „A község és a kereskedelem". — 2. Magyar népmesék). — 5.10: Földmüvelésügyi minisztérium előadása, Horn János kertészeti felügyelő felolvasása: „A gyümölcsfák átoltása". — 5.45: M. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7: Angol nyelvoktatás. — 7.35: „Jeanne D'Arc" Saly Dezső előadása. — 8: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „Idegesek", utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, majd Bura Sándor cigányzenéje.

Péntek. 4: Hogyan lehet helyesen és jól tanulni", Korpás Ferenc főgimnáziumi tanár előadása. — 5: Magyar Cserkészszövetség előadása. — 5.30: Eugen Stepat orosz balalajkazenekarának hangversenye. — 6.30: „Emlékezés Lechner Ödönre és Szinyei Merse Pálra", Lippay Gyula dr előadása. — 7.30: Az Operaház „Walkür" előadásának közvetítése, utána Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: Diószeghy Miklós felolvasása: „Berta néni nézi Budapestet", „Vissza a delizsánszhoz". — 5: Kisfaludy-Társaság irodalmi délutánja. — 6: Kalmár Tibor és zenekarának hangversenye. — 6.45: „Przemysli magyarok dicsősége", Geőcze Bertalan előadása. — 7.10: Grammofónhangverseny. — 7.30: Prokofieff Sergej zeneszerző és zongoraművész hangversenye Lina Lubera orosz dalénekesnő közreműködésével. — 9.30: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye, utána Kiss Lajos cigányzenekarának hangversenye.

Csutak

— Elbeszélés —

Írta **Mécs Alajos**

A háború elején történt. Marhavagónokban igyekeztünk Galicia felé. Ezen a kiránduláson ismerkedtem meg Csutakkal. Csutak nem volt katona, de még civil se. Közönséges lógós komondor volt, aki egy szegedkörnyéki tanyáról szökött el az őrhelyéről. A bakaság Sátoraljaújhely környékén fedezte fel, amint órákhosszat futott versenyt a cammogó vonattal.

Amikor egy kisebb állomásnál megálltunk, a fiúk leugráltak a kavicsos töltésre. Csutakot akarták megfogni, ahogy kimerülten lihegett a töltés aljában.

— Szegény állat! — sajnálkoztak a lágyabb szívűek.

— Biztosan a gazdáját kurgatja! — vélekedtek mások.

Gefreiter Medve kolbászt lóbált a kutya felé:

— Bodri! Gyere ide!

„Bodri" feléje se nézett. Két fülét kissé megemelte, fekete szemét forgatta — bizalmatlankodott. Öten-hatan mentek feléje, térdüket veregették, úgy csalogatták, mindhiába. A kutya ugyanannyit hátrált, ahány lépést a katonák tettek.

Már az egész század leugrált a vonatról. Kórusba ordították a legkülönbözőbb kutyaneveket. Egyik se használt. Végül is a nagy lármától megijedt a szegény pára és riadtan futott a kukoricásba.

A mozdony éleset fütyült. Ketten-hárman még utolsó kísérleteket tettek:

— Csiba te!

— Tisza, hé!

A kukoricás azonban mozdulatlan maradt. Indult a vonat. Gefreiter Medve utolsónak ugrott fel:

— Dögölj meg! — kiabált a láthatatlan kutya felé s a kukoricásba hajította a kolbászt. Amint elhagytuk a bakterházat, a gyalogösvény végén újból feltűnt az ügető komondor. Szájában hozta az ajándék-kolbászt. Okos állat volt. Ahol a vonat kanyarodott, ott átvágott a szántáson. Futott, futott rendíthetetlenül. Egy tagbaszakadt, harcsabajúszú baka célba akarta venni a puskájával. Nem engedték.

— Miért akarnád lelőni?

— Mit kinlódjon hiába? — védekezett a harcsabajúszú. Gefreiter Medve vetett véget a vitának:

— Tegye csak el, Kovács, azt a puskát! Először, mert lőni csak az ellenségre szabad. Másodszor, mert ez a kutya tisztúré is lehet. Harmadszor, főkép azért, mert itt én vagyok a felelős személy!

Kovács morgott valamit ötszál bajusza alatt, azután leült a padkára és onnan nézte a kutya vergődését. Bizony, már el-elmaradt. Néha még feltűnt, amint bámulatos szívóssággal bukdácsolt a töltés kavicsai vagy a szántók kemény barázdái között. A bakák biztatását éppúgy nem hallotta már, mint a vonat egyhangú kattogását. Este valami állomáson rostokoltunk. Menázsi volt. Gefreiter Medve izzadtan, utolsónak érkezett a kondérhoz:

— Megfogtuk a Bodrit — ujságolta lihegve.

— Hol van?

— A firtecugnál. Tudjuk már a nevét is.

— Honnan tudják?

— Hát a nyakörvére van karcolva. Csutak névre hallgat.

— Ki a gazdája?

— Fene tudja, egyik se vállalja.

— Kihez húz a kutya?

Gefreiter Medve, félkaraj kenyérrel a szájában, csak hümmögött:

— Senkihez.

Rohantam a vierter Zughoz. Csutakot kerestem. A kocsiban hevert. Holtfáradt volt szegény, az ennivalóra rá se nézett, de ha nevén szólították, barátságosan csóválta a farkát.

Beesteledett. A legjobb helyet Csutak kapta a vagónban. Reggel, amikor felébredtünk, hűvös levegő csapott az arcunkba. A Kárpátokban jártunk. Csutak az ajtóban hevert s néha-néha vakkantott csak a vonat mellett elhúzódó fenyőfákra.

A bakák elfelejtettek minden gondot. Egész úton Csutakkal bajlódtak. Féltették, becézgették.

— Ha a kapitány úr meglátja, elkergeti... Elárul bennünket a muszkának: fehér a szőre, meg ugat is... — vélekedett valamelyik magyar.

Végül is abban állapodtak meg, ha már az ellenség közelében lesznek, Csutakot bekenik csukaszürkére. Addig is leszoktatják az ugatásról...

Könnyen ment. Csutak egész utazásunk alatt csak egyszer volt hangos. Akkor is Kovács vágta oldalba egy görönggyel. Nem is ment többé a tájékára.

Engem csak annyiban érdekelt a kutyahistória, hogy miért szaladt ez az állat olyan kitartóan a vonatunk után, amikor senki se vállalja magáénak?

Végül megérkeztünk egy galiciai falu határába, ahonnan nem volt tovább. Leszállás! Idegesség. Valamennyiünket mintha kicserélték volna. Nem láttunk semmit, csak sárga, egyhangú mezőket. De ép ez volt a baj! A bizonytalanság növelte az ösztönös halálfélelmet. A félelem pedig ragadós!

A nagy kavarodásban Csutakot magára hagyták. Ott állt a század végén, oldalán fehér vászoncsíkkal, amelyre vöröskeresztet rajzolt a bakafantázia. Előlépték Csutakot szanitécnek. A kapitány úr miatt...

Odamentem, megsimogattam:

— Gyere, Csutak!

Engedelmesen követett. Végigvezettem mindegyik baka mellett. A kutya egyformán nézett rájuk. Csak Kovácshoz nem akart menni. Hát persze, hisz nemrég vágta oldalba szegényt. Nem is erőltettem. Ekkor már én se szerettem Kovácsot.

Nyomozásom eredménytelen maradt. Nem volt senki a menetszázadban, akinek láttára Csutak jelét adta volna örömének.

Végül is önkéntes úr Takács érvelését láttam a legelfogadhatóbbnak:

— Kérlek — mondta meggyőződéssel —, ez a Csutak rendes magyar kutya. Nem holmi idegen spicli. Komondor. Önként jelentkezett a harctérre. Ez csak világos! Azt hiszed, az állatnak nincs esze? Jobban tudja, mint mi, hogy baj van. Majd meglátod, hogyan szedi le a muszkáról a nadrágot!...

A negyedik éjjel egészen váratlanul, tűzbe kerültünk.

Az eső esett vékonyan, csendben. Valahol messze ágyúk bömböltek, de előttünk, néhányszáz lépésnyire, aprót és szaporákat villámlottak az orosz puskák.

Ijedten hasaltunk le a lucskos gazba, azután mi is ropogtatni kezdtünk. Csutak mellettem lapult, néha halkan vonított.

Virradóra vége volt a csatározásnak. Egy eltévedt orosz előőrs állt velünk szemben, amely végül is meghátrált. Volt öröm és bizakodás! Amikor megszűnt a

tüzelés, nagyot néztünk, hogy nem előre megyünk, hanem hátrafelé. Az okát később tudtuk meg. Lublin...

Dideregve tápászkodtunk fel a földről..

Valami hiányzott. Persze, a Csutak!

— Csutak! Csutak! — kiabáltam mindenfelé.

Nem jelentkezett. Induláskor az egyik bokorból nyöszörgést hallottam.

— A Csutak! — kiáltottunk egyszerre. Odarohantunk. Csakugyan ő volt. Mellette egy vérző baka feküdt, Kovács. A harcsabajúszú. A sebesültet kocsira tettük, de Csutak nem tágított mellőle. Kovács a lábát fogta, olykor nagyokat jajgatott s Csutak fájdalmasan nyöszörgött fölötte.

— Ez a Csutak megőrült, hogy ezt a gazembert sajnálja — gondoltam magamban. Már-már el akartam kergetni a kocsi mellől, amikor hirtelen valami az eszembe ötlött. Bevártam a döcögő parasztszekeret, melyen Kovács ült, még két sebesülttel.

— Hallja, Kovács! — támadtam rá. — Maga megérdemelte volna, hogy azonmód otthagyjuk a bokor tövébe!

A baka zavartan pislogott.

— Letagadta ezt a szegény Csutakot, pedig a magáé! Megrugdosta s még agyon is akarta lőni!

Kovács megmozdult. Nyöszörgő hangon mondta:

— Nagyon haragudtam rá, mert elhagyta az aszszonyt meg a gyerekeket... De most már csak hazajutunk mind a ketten...

MEZŐGAZDASÁG

A föld előkészítése tavasziak alá

Az őszi szántásnak tavasszal újból való megszántását lehetőség szerint kerüljük.

De ha az őszi szántást tavasszal nem is jó újból megszántani, ebből még nem következik az, hogy a vetésig az őszi szántáshoz hozzá sem szabad nyúlni.

Kitavaszodás után ugyanis azonnal, amint a földre állattal rámehetünk, szóval a föld teteje eléggé megszikadt, a legelső munkánk legyen, hogy az őszi szántást elsimítjuk, vagyis a tetejét elegyengetjük.

Az őszi szántás felületét külön talajegyengető hiányában elsimíthatjuk fogas- vagy tövisboronával, esetleg hátára fektetett fogassal, szekéroldallal, padlóval stb-vel is.

Ezt az elsimítást tavasszal nemcsak azokon a földeken kell elvégezni, amelyekbe kalászost tenni, szóval mindjárt vetni akarunk, hanem mielőtt még a tavaszi vetéshez hozzáfognánk, valamennyi tavaszinak szánt földünket simítsuk el, még azokat is, amelyekbe csak április—májusban akarunk vetni.

Nálunk sok vidéken ezt a legelső és elengedhetetlen tavaszi talajmunkát nem ismerik. De ez ne tartson tőle senkit se vissza. E gyorsan haladó és igazán nem nagy munkának annyi a haszna, hogy nagy hibát követ el a gazda, ha meg nem teszi.

A tél folyamán a föld megszívta magát nedvességgel, de egyben össze is ülepedett. Ha ilyenkor a fogassal, illetve egyengetővel vagy mind a kettőnek együttes alkalmazásával a föld színén vékony porhanyó takarórétegét nem teremtünk, nemcsak a nap heve, de a bőjti szelek is sok nedvességet visznek ki belőle, mert az összeállott földben a nedvesség felhúzódik a felszínre.

A tavaszi fogasolással tehát a téli nedvességet a talajban megőrizzük.

A tavasszal elsimított földben továbbá jobban kel a gyom, amelyet a későbbi talajmunkák elpusztítanak.

Ha tavasszal a föld tetejét az elsimítással megnyitjuk, a földbe az éltető levegő, az eső, de még a meleg is jobban hatolhat be, a talaj gyorsabban felmelegszik, az élet benne hamarabb és erősebben indul meg, a tevékenyebb földben több kész táplálék képződik.

A kora tavasszal elsimított őszi szántásban még a később vetésre kerülő növények, mint a répa, burgonya, kukorica stb. is több nedvességet és több táplálékot fognak találni, mint az el nem simítottban.

A répa, burgonya és kukorica a szárazságot a tavasszal elsimított őszi szántásban tehát jobban fogják bírni. Már kelni is jobban fognak.

A magánházakban hagyott őszi szántásnál ugyanis tavasszal a barázdák orma vagy hamuszerűen szétesett — amikor a bőjti szelek el is hordhatják — vagy összeáll rögökbe. Ha az őszi szántást nem elég korán simítjuk el, az egyengető, illetve a borona a magházak ormáról már csak száraz port vagy göröngyöt húz le a barázdaközökbe, míg a lehordott magház helyén nyirkos, porhanyó föld kerül a felszínre. Az utóbbiba kerülő mag gyorsan és jól fog kelni, a barázdaközökbe vagyis a száraz porba vagy göröngy közé hulló pedig addig ki nem kél, míg jó esőt nem kap.

Elsimítani kora tavasszal még azokat a földeket is tanácsos, amelyeket később valami okból felszántani akarunk. Az elsimított föld később sokkal jobb szántást fog adni.

Előbb említettük, hogy árpa és zab alá a legtöbbször elegendő előkésztíés az, ha a vetés előtt az ősszel megszántott földet elfogasoljuk.

A későn vetésre kerülő növények alá a legtöbbször elegendő előkészítés az, ha a vetés előtt az ősszel megszántott földet elfogasoljuk.

A későn vetésre kerülő növények alá azonban a kora tavaszi elsimítás után a vetésig többször kell a földet megmunkálni. Valahányszor nagyobb eső a talaj tetejét összemossa, vagy a föld kezd kigazlani, azt elég nehéz, illetve terhelt boronával, esetleg porhanyítóval meg kell járatni. Vagyis vetésig a talaj tetejét nyitva és gyomtalan állapotban kell tartani. Ha ezt ismételt fogasolással, esetleg mélyebb porhanyítással nem érhetnők el, akkor vegyük elő az ekét.

Egyes gazdák azonban az őszi szántás látszólagos hátrányára azt észlelték, hogy a friss szántásba vetett kukoricájuk és burgonyájuk jobban kelt, szebben fejlődött és a szárazságnak is jobban ellenállott, mint az őszi szántásba vetett, illetve fészkelt. Szóval pont az ellenkezőjét tapasztalták annak, amit az őszi szántás előnyeiről elmondottunk. De csak azért, mert az őszi szántást nem kezelték úgy, mint fent elmondottuk, hanem vetésig magházban hagyták összeállani, kiszáradni és kigazlani. Persze, hogy a friss szántásba, vagyis az ekével felhozott nyirkos és omlós földbe került kuko-

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

rica vagy nyirkos burgonya jobban érezte magát, mint a rögök közé vagy a porba rakott.

Tehát nem az őszi szántás volt itt a hibás, hanem a gazda, aki azt tavasszal nem művelte úgy, mint kellett volna. Száz meg száz példa bizonyság arra, hogy a kitavaszodás után vetésig ismételt porhanyítással omlós és gyomtalan állapotban tartott őszi szántásba vetett kukorica, burgonya stb. sokkal jobban bírja a szárazságot, mint a tavaszi szántásba vetett. Persze csak akkor, ha vetéskor a magot, illetve a gumót elég mélyre, a nyirkos rétegbe rakjuk le. Az elég mély vetésre száraz viszonyok között nagyon kell ügyelni.

Melyik a jól tejelő tehén

A jó tejelőképesség mint haszontulajdonságnak megítélésénél az egyéb küllemtani jelekkel együtt mindenkor nagy sulyt kell helyeznünk a tőgy minőségére és alakulására is.

A tőgy lehetőleg mérsékelten nagy, szabályos, négyzet laku legyen, amely a has alatt messze előre, a köldök felé, a combok között messze hátra, a tejtükör felé huzódjék. Mindazonáltal a nagy tőgy csakis akkor jó tejelő, ha nagysága a mirigyhólyagocskák nagy számától és nem a kötőszövet tömeges voltától származik. A nagy, tehát mirigyes vagy tejtőgy és ne husos vagy zsirtőgy legyen.

A legjobb tőgyalak a nagy mirigyes vagy tejtőgy a kitünő tejelő teheneknél fordul elő. A tejtőgy főképpen mirigyszövetből áll és meglehetősen nagy. Tapintásra kemény, magvas, szőlőfürtszerü és rugalmas, de a csecsbimbók környékén puhatapintatu legyen. A mirigyes tőgy vékony, puha, finom és zsiros tapintásu bőrrel borított, amely különösen a combok között hosszant ráncos és rövid, finom, ritka és fényes szőrökkel van fedve. A véredények a finom bőr alatt hálószerüen ágazódnak el. A mirigyes tőgy a fejés előtt telt, duzzadt és feszült, a fejés után azonban szemmel láthatóan összeesik, ernyedten lelohad és ráncos lesz.

Az ugynevezett husos vagy zsirtőgynek, amely már mint rendellenes tőgyalakulás esik elbirálás alá, semmi értéke nincsen a hustőgy puha, telt és gumiszerü tapintatu, bőre vastagabb és ránctalan és hosszabb, érdesebb szőrökkel boritott. A husos tőgy kifejt állapotban is ugyanolyan telt vagy lényegtelenül kisebb terjedelmű, mint fejés előtt. Rendellenes a kicsiny, erősen szőrös, az ugynevezett gulyatőgy is, amelynek szüken, szorosan összeálló csecsbimbói vannak.

Mindegyik tőgynegyednek egy-egy csecsbimbója van. Mind a négy csecs vagy tőgybimbó tökéletesen egyforma fejlettségü, azaz mérsékelten nagy, középhosszuságu, nem nagyon vastag legyen. Az egyenletesen rugalmas tapintásu, egymástól messze elálló, normális tőgybimbók az alapjukon fokozatos bővüléssel menjenek át a tőgybe. A rövid, vastag és nagyon hosszu, erős tőgybimbók a rossz fejősteheneknél fordulnak elő és nehéz fejésre engednek következtetni.

Olykor a második tőgybimbó mögött némely tehénnél még egy harmadik, kisebb, ugynevezett fattyucsecsbimbó is előfordul, amit régebben szintén jó tejelő jelnek tekintettek. Az újabb vizsgálatok szerint azonban a fattyúcsecsbimbókat mint a kiváló tejelékenység jeleit nem fogadhatjuk el.

A véredények, melyek itt „tejerek"-nek neveztetnek, a tőgy vagy tejmirigy elülső részén lépnek ki, a has alatt futnak és a szügycsont hátulsó végén hatolnak a test belsejébe. Azokat a helyeket,gödrös mélyedéseket, melyek a tejereknek a hasürbe való beszájadzásánál keletkeznek, tejcsészéknek nevezzük. Előnyösek a tág és mély tejcsészék, mert ezeknek nagyobb száma és mélysége némileg az állat jó tejelékenységéről tanuskodnak. A tejerek nagyok, erősek, jól láthatók és kigyószerü eligazódásuak legyenek. A nagy és kigyószerüen elágazódó tejerekből nyilván következtethetjük, hogy a tőgyben nagymennyiségü vér működik tevékenyen, amelyet aztán, ha belőle átadatott a tápanyag az ugynevezett tejerek, mint viszeres vért a szivhez szállitják vissza. Ha már most a nagyobb menynyiség utján elegendő tápanyag szállittatott a mirigyhólyagocskáknak, mi sem természetesebb, hogy a tejképződés is ott nagyobbmérvü. A tejerek az öreg fejőseknél és a szárazon álló kisebbek, mint a friss fejőseknél.

Régebben a tejtükör nagyságáról és különböző alakjából is akartak az állat tejelékenységének nagyságára következtetni. A tapasztalatok szerint azonban annak nagysága vagy kevésbé fejlett volta nem lehet mérvadó a tejhozamra. A valóságban ugyanis gyakran előfordul, hogy egyes tehenek, amelyek alig látható, fejletlen tejtükörrel birnak, igen sokszor kiválóan tejelő állatok. Nagy általánosságban a gyakorlati gazdák azonban még ma is megkivánják, hogy a tejtükör jó széles és egészen a hüvelyig felnyúló legyen. Véleményük szerint erőteljes kifejlődése kimutathatólag összefüggésben volna a tejmirigygyel és következésképen a nagyobb tejelválasztással. Ez azonban téves felfogás!

A terményraktárak készletei

Az ország nyilvános áruraktáraiban és szövetkezeti gabonaraktáraiban tárolt gabona- és őrleménykészlet 1931 február 28-án a következő volt: budapesti raktárakban búza 1,041.217, rozs 127.803, árpa 9754, zab 6394, tengeri 1344, liszt 12.247, korpa 869; pestmegyei raktárakban búza 13.335, rozs 286, árpa 454, zab 8, tengeri 88, liszt 51, korpa 42;felsőtiszai raktárakban búza 134.94, rozs 27.649, árpa 3083, zab, 5695, tengeri 2121, liszt 2526, tiszavidéki raktárakban búza 204.525, rozs 104, árpa 1394, zab 1202, tengeri 3827, liszt 18; dunántúli raktárakban búza 108.543, rozs 7002, árpa 5386, zab 2342, tengeri 4642, liszt 435, korpa 32 métermázsa. Összesen: búza 1,502.014, rozs 162.844, árpa 20.071, zab 15.641, tengeri 12.022, liszt 15,277, korpa 943 métermázsa.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az elmúlt hetek barátságos hangulata után a piac irányzata e héten határozottan szilárd volt. A nagyarányú áremelkedések azonban nem külföldi hatásra, hanem erőteljes fedező vásárlások hatása alatt jöttek létre. Főleg a búza ára emelkedett nagymértékben, de jelentős áremelkedést értek el a többi terménycikkek is. A szilárd irányzat következtében a forgalom is megélénkült. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 15.65—15.95, 78 kg-os, származás szerint 15.80—16.10, 79 kg-os, származás szerint 15.95—16.45, 80 kg-os, származás szerint 16.05—16.60, 81 kg-os, származás szerint 16.10—16.70, rozs 11.00—11.20, takarmányárpa 15.75—17.00, sörárpa 17.00—22.50, zab 19.50—20.00, tengeri, származás szerint 13.20—14.90, búzakorpa 12.50—12.75, 8-as takarmányliszt 16.25—16.50 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. Irányzat élénk. Árak: marhahús 140—340, borjúhús 200—480, sertéshús 160—320, zsír 152—168, teatojás 10—11, teljestej 32—36, fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, gazdakenyér, félbarna 30, bab 28—70, borsó 32—80, vöröshagyma 14—16, fejeskáposzta 32—40, kelkáposzta 50—100, rózsaburgonya 15—26, közönséges 10—12, savanyúkáposzta 26—36, sárgarépa és petrezselyem 28—36, alma 68—200, narancs 70—180, gesztenye 50—100 fillér.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás 173, eladatlan 81 darab. Árak: bika, tarka IIa 86, ökör, magyar IIa 65—80, IIIa 58, tarka Ia 88—90, IIa 66—86, tehén, magyar IIa 62—76, IIIa 56, tarka Ia 86—100, IIa 64—81, bivaly, magyar 48, növendékmarha 86, kicsontoznivaló 25—46 fillér élősúlyban kg-ként.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermek-Otthon haszon- és fajbaromfi-telep

a m. kir. földmivelésügyi miniszter 102086/1930. sz. IV.—I. rendelete alapján államilag ellenőrzött **tyúktyphustól (fehérhasmenéstől) és gümökórtól mentes telep Pécel Pest vm.**

Fajbaromfi-tenyésztojásokat, naposcsibét, növendékállatot szállítunk megrendelésre utánvét mellett kiváló tojóképességü vörös Islandi-, fehér Wyendotte-, amerikai fehér Leghorn- és óriási pekingi kacsa-törzsekből.

Törzseink csak válogatott állatokból vannak összeállitva, szigorúan csapófészek-ellenőrzés alatt állanak és szakszerű takarmányozásban részesülnek, ezért a tojásokból kikelt állatok életerősek és gyorsan fejlődnek. — Szakszerű, rázásmentes csomagolás. — Válaszbélyeget hérünk.

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Vitézeknek kedvezmény

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendü, tisztavérü törzseitől származó tenyészkorú tojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat),** állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Eladó

7 éve bevezetett, napi 20—22 q szállitású, állandó vevőkörrel rendelkező, saját helyiségeiben elhelyezett

élelmiszer-nagyüzem.

Vezetéséhez szakértelem nem szükséges.

Egyemeletes házzal együtt

tehermentesen 60.000 pengőért. — Átvételéhez 44.000 pengő készpénz kell. — Csakis komoly érdeklődők telefonáljanak délután 1—3-ig 907-41. — **Biztos existentia!**

Őszi vetésekre fejtrágyául, a szőlőnek már nyitáskor, rétjeinknek, kertünknek, gyümölcsfáinknak

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen hosszú idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá.

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **dijtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ

MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA

Budapest, VII., Csengery-utca 22.

A csilisalétrom, mint az egyedüli természetes nitrogéntrágya, semmi mással nem pótolható.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betükkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállitási díj: 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetiti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya

(Szent György Műhely)

Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 12. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 MÁRCIUS 22

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A márciusi ünnep új tartalma

Március tizenötödikét úgy az itthon, mint az idegenben élő magyarság nagy lelkesedéssel ünnepelte meg. Az ünnepségek fénypontja a Petőfi-téren megtartott nagygyűlés volt s annak keretében Rothermere lord üzenetének felolvasása. Sokezer ember vonúlt fel a Társadalmi Egyesületek gyűlésére. A Petőfi-tér megtelt ünneplőkkel. A nagygyűlést *Ilosvay* Gusztáv ny. államtitkár, a Revíziós Liga társelnöke nyitotta meg lelkes szavakkal. A Dalosszövetség dalárdái elénekelték a Magyar Hiszekegyet, majd *Urmánczy* Nándor, a TESz elnöke beszélt. Többek között ezeket mondotta:

— Március 15-e éppenséggel a szomorúság és gyász napja. A megszállott városokban nem lengenek most nemzeti lobogók, a magyar ifjak nem tűzhetnek nemzeti szalagot a mellükre. A mostani béke látszatbéke, sorvadnak miatta a békecsinálók is. A feldarabolt Magyarország lidércnyomása rajtuk, mert tudják, hogy nem nyugszunk bele a magyar föld szétdarabolásába. A Kárpátok sziklavonalát nem lehet helyéből kimozdítani, ugyanígy nem lehet a mi lelkünkből a nemzeti egység gondolatát kiölni. — Végül esküre emelt kézzel mondotta: — Esküszünk, hogy Nagy-Magyarországért élünk, halunk! — A hatalmas tömeg e szavakat megismételte.

Ezután *Herczeg* Ferenc lépett az emelvényre, hogy felolvassa *Rothermere* lord üzenetét, mely így hangzik:

— Március 15-én ismét eljövök, hogy köszöntsem a magyar nemzetet azoknak az ideáloknak nevében, melyek — nyolcvanhárom évvel ezelőtt — ezen a dicsőséges napon megfogamzottak.

— Tisztán és világosan látom, hogy talán még sohasem esett olyan nehezére a magyar népnek ezt az évfordulót megünnepelnie, mint ma, mert hiszen hogyan lehessen a Szabadság nagy és szent gondolatáról beszélni, amikor millió és *millió magyar kegyetlen elnyomatásban sínylődik*, — hogyan hihessünk az Egyenlőség fennen hirdetett ideáljában, amidőn a sokat hangoztatott nemzetközi békés és barátságos együttműködés megtévesztő frázisa mögül kihallatszik az áruló fegyverkovácsolás zaja és vajjon ki hihet a Testvériség magasztos jelszavában, amidőn Nagy-Románia, Nagy-Szerbia és Csehország írtó hadjárattal pusztítják a magyar és egyéb nemzetiségű kisebbségeket, bezárják templomaikat és iskoláikat, névelemzéssel és hamis népszámlálással tüntetik el a magyarságot, hogy megtéveszthessék a világ közvéleményét és általában minden eszközzel azon vannak, hogy nemzeti kisebbségeiket legelemibb emberi jogaiktól megfosszák.

— *Mélységes együttérzéssel csodálom és hajlok meg* a magyar nemzet tiszteletet parancsoló fájdalma előtt és sziklaszilárd a meggyőződésem, hogy a büszke magyar nép, amelynek történelmét és jellemét az utóbbi évek folyamán olyan alaposan megismertem, mai megaláztatásába soha és semmi körülmények közölt *belenyugodni nem fog.*

— Hitem a magyar nemzet jövendő nagy hivatásában napról-napra csak erősödik, de a harc eredményes megvívásához okvetlenül szükséges, hogy a magyar lelket a mai szörnyű csapások meg ne törjék és hogy a magyar el ne veszítse bizalmát nemzeti és faji erényeiben, melyek a nem-

Március tizenötödiki nagygyűlés a Petőfi-szobornál

zetet még a legborzalmasabb tragédiák után is újból a dicsőséges feltámadás útjára vezették.

— Mindenkinek meg kell értenie, hogy a mai súlyos és gyászos napokban a magyar nép sokszor már úgy érzi, mintha a további megpróbáltatásokat alig tudná elviselni, — másrészt azonban a nemzet történelme számtalan megdönthetetlen bizonyítékkal szolgál arranézve, hogy a magyarság ősi faji ereje a népet még olyan mélységekből is visszaemelte az életbe, amelyekben minden más nép feltétlenül elpusztult volna a föld színéről.

— A történelem nagy tragédiái sokszor rettenetesen megritkították a magyar nemzet sorait, de ahelyett, hogy a népet megtörték, vagy akárcsak meg is hajlították volna, *jellemét és erejét keményebbé és elszántabbá edzették* és a magyar — ha véres fejjel is — de esetről-esetre újból felépítette elpusztított házatáját.

— Meggyőződésem, hogy ez az öröklött nemes erő ma is ott feszül a magyar nemzet karjában, de elengedhetetlenül szükséges, hogy saját faji kiválóságaiban maga a magyar nép is rendületlenül bízzék, hogy nagy nemzeti céljait feltétlen bizonyossággal megvalósíthassa.

— A világ közvéleménye ma már sokkal többet tud Magyarországról és mindinkább kezdi belátni a trianoni béke súlyos tévedéseit és igazságtalanságait. A békeszerződések revíziója ma már nem kizárólagos magyar kérdés, hanem *a nemzetközi politika egyik uralkodó szempontja.*

— 1931 március 15-én azt az üzenetet és tanácsot küldöm a magyar nemzetnek, hogy bármennyire sújtják is a mai állapotok kegyetlen igazságtalanságai, igyekezzék megtartani önuralmát és türelmét; egyrészről kövessen el otthon mindent az egyes társadalmi osztályok közös és megértő együttműködése és kormányának lojális támogatása érdekében, a külföld országaiban pedig fokozott erővel folytassa a világközvélemény felvilágosításának munkáját, hogy az adott pillanatban mindenki — Magyarország határain túl is — tájékozva legyen azoknak a követeléseknek jogosságáról, amelyeket mi a magyar határok megváltoztatása érdekében támasztunk.

— Magyarország történelmének egyik leggyászosabb március idusán újból *szent fogadalmat teszek, hogy a megkezdett harcot a magyar nemzet oldalán változatlan eréllyel továbbfolytatom* mindaddig, míg céljainkat el nem értük.

Rothermere

A hatalmas tömeg többször megszakította az üzenetet lelkes ovációjával s tomboló lelkesedéssel ünnepelte Rothermere lordot.

Az egyetemi ifjúság ünnepe az idén is a Vigadóban folyt le. Ezt megelőzőleg az ifjúság felvonult a Batthyány örökmécshez és az elszakított területek szobraihoz, majd megkoszorúzta Kossuth Lajos szobrát. A Vigadó zsúfolásig megtelt ünneplőkkel. Az Egyetemi Énekkarok a Magyar Hiszekegyet énekelték, Gedényi Mihály megnyitóbeszédet mondott, Ladányi Ferenc elszavalta a Talpra magyart s Lázár Ferenc felsőházi tag hatalmas ünnepi beszédben méltatta a nemzeti ünnep jelentőségét.

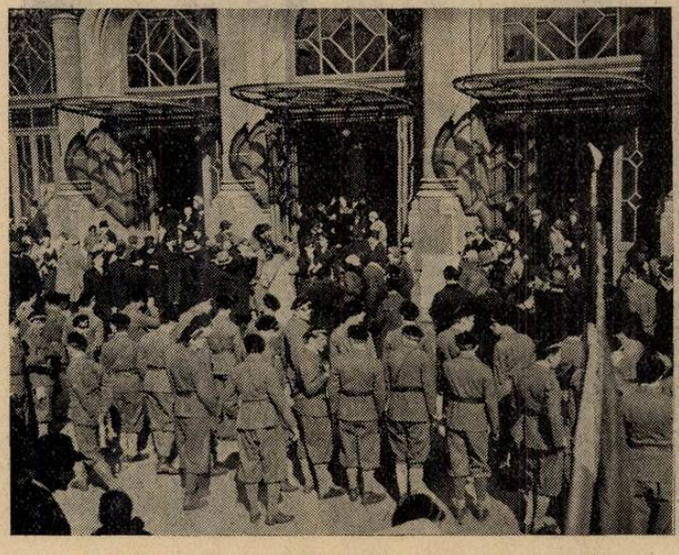

Bajtársi egyesület tagjai a Vigadó előtt

Ugyanígy nagy lelkesedéssel ünnepelték március tizenötödikét az egész országban, valamint mindenütt külföldön, ahol magyarok tartózkodnak.

Március tizenötödike új tartalommal telt meg, a régi program új követelménnyel egészült ki, a rab magyarok felszabadításának, az integer Magyarország feltámadásának ellenállhatatlan követelményével.

Az olasz külügyminiszter az olasz külpolitikáról

A külügyi költségvetés vitájának befejezéséül a kamarában *Grandi* külügyminiszter mondott beszédet. Részletesen ismertette az angol-francia-olasz tengerészeti tárgyalásokat. Azt a reményét fejezte ki, hogy a tengerészeti megállapodást nyomon követi majd az általános fegyverkezés csökkentése.

Ezután az olasz külpolitikai békés jellegét hangoztatta Grandi. A fasiszta Olaszország — mondotta — nem habozott nagylelkűen kezet nyujtani a legyőzött nemzeteknek, mert átértette, hogy *a tartós béke biztosításának nem az az eszköze, ha elfojtják a népek életerejét,* hanem az, ha igyekeznek a nézetkülönbségeket kiegyenlíteni, kedvezőbbé tenni belső életüket és abba az irányba terelni őket, amely boldogulást, bizalmat és hasznot hoz Európának.

A világ ritkán ment keresztül ilyen válságon s ritkán érezte ennyire a történelmi erőket, amelyek *nyilt támadást intéznek a mozdulatlanság illúziója ellen,* amelyben azt hiszik, hogy egyszersmindenkorra meg lehet határozni a népek életét. Olaszország ellenzi azt az irányzatot, amely Európában zárt rendszereket akar alapítani. Valamilyen blokk megalakulása végzetszerűen előidézi egy másik blokk létrejöttét s ez a kettő azután kölcsönösen fenyegeti egymást. A katonai szövetségek negatív elemek a béke fenntartására s ahhoz nem szétválasztásra, hanem a népek akaratának egyesítésére van szükség. A tegnap Olaszországa azt tartotta, hogy jogában és szabadságában áll a „szent önzés". Ma ez a formula már nem elégíti ki egészen a mi lelkünket. Olaszország a Gondviseléstől neki juttatott felemelkedésben úgy érzi, hogy *missziója van a népek, fajok és eszmék közötti egyensúlyozás és kibékülés terén.*

A cseh hadiipar és a leszerelés

A Deutsche Tageszeitung *Még mindig Benes* című hosszabb cikkében többek között ezeket írja: Franciaország és a leszerelést ellenző többi ország az utóbbi időben ismét azon buzgólkodik, hogy *Benes* dr cseh külügyminisztert állítsa a leszerelési konferencia élére. Benes oly ország képviselője, amely nem csupán a leszerelést ellenző francia politika fő támassza, hanem kis területi kiterjedése ellenére Európában, sőt az egész világon az egyik legerősebb fegyverkezési iparral rendelkezik.

Világos, hogy egy oly ország képviselője, amelynek érdekei oly szorosan függenek össze a fegyverkezéssel, nem mehet bele a leszerelésbe. Benesnek a Népszövetség biztossági bizottsága elnökévé való megválasztása már magában is csalást jelentett a leszerelés gondolatával szemben; a leszerelési értekezlet elnökévé való megválasztása egyenesen lehetetlenség volna.

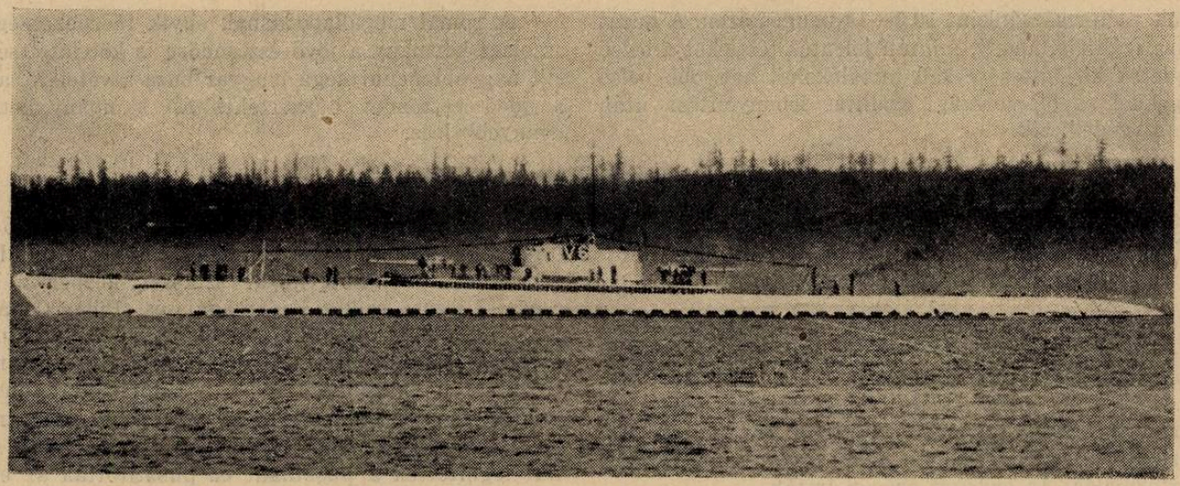

A leszerelés jegyében. V. 6, a legnagyobb amerikai tengeralattjáró most készült el. Próbaútján hat óráig maradt száz méter mélységben a víz alatt

A gazdasági együttműködés

Írta **Bud János dr** m. kir. kereskedelemügyi és gazdasági miniszter

Annak a politikusnak, aki ma felelősségteljes helyen működik, elengedhetetlenül, jó adag optimizusra van szüksége ahhoz, hogy az ügyeket vezethesse, egyébként nem álhatná meg helyét a mostani körülmények között. Én a háborús és háború utáni évek szomorú tapasztalatai dacára most is erősen bízom a gazdasági helyzet javulásában.

Bizonyos, hogy nem minden az egyes államokon és ezek hivatott vezetőin fordul meg, s ez, természetesen, még inkább áll egy oly kicsiny gazdasági területen, mint amilyen a mai Magyarország.

Nézetem szerint a helyzet kedvezőbbre válásának egyik elengedhetetlen előfeltétele itt *a közkiadások* lényeges *csökkentése*. Az állam, a községek, stb. az utóbbi évtizedek folyamán, talán, kissé túlságosan igénybe vették a polgárok teherbíróképességét. Az akkori, viszonylag, kedvezőbb gazdasági helyzetben, ez bizonyosan jogos volt, ha azonban lassan vissza akarunk térni a rendes gazdasági körülmények közé — az erők szabad érvényesüléséhez —, akkor hozzá kell fognunk a *felesleges* közüzemek csökkentéséhez, a túlságosan megnövekedett állami szervezet lefaragásához, ami természetszerűleg majdan az adóteher lényeges kisebbedéséhez is vezet.

Az európai, sőt a világgazdasági viszonyoknak ezidőszerint való erős egymásbafonódottsága mellett az *államok erőteljesebb együttműködését* is feltétlenül szükségesnek tartom. Ebben a tekintetben, az előkészítés terén, követésre méltó utat mutatott a Nemzetek Szövetsége. Azonban, saját keserű tapasztalatainkból eléggé jól tudjuk, hogy az elméleteknek, bármilyen szép legyen is, a megvalósítása, a gyakorlatba való átvitele, nem olyan könnyű dolog. Magyarország, mint a múltban, úgy most is, mindig hajlandó a más államokkal való gazdasági együttműködésre, hiszen a középeurópai államok sorában a legelső volt, amely — első önálló vámtarifájának életbeléptetése után —, már 1925 január elsején teljesen megszüntette a behozatali és kiviteli korlátozásokat. Sajnos, ez a jópélda nem nagyon talált követésre!

Az *európai gazdasági szövetségnek* feltétlenül nagy előnyei volnának, azonban, sajnos, ennek elérése még a távol jövő kérdései közé tartozik. Örvendetes, hogy az utóbbi időben az úgynevezett regionális együttműködés jelei egyre gyakrabban mutatkoznak és ezek, bizonyára nagy európai gazdasági szövetség felé vezető út mérföldköveinek tekinthetők. Ezt illetőleg, elegendő talán, a „Balti záradék"-ra, a skandináv államok együttműködésére és a Magyarország és Ausztria között a szorosabb gazdasági együttműködés tárgyában nemrégiben megkezdett tárgyalásokra mutatni. Ha ezek a tárgyalások a meglehetős nehéz kezdeten túl jutottak, akkor valószínűleg könnyebben adódik majd más középeurópai államok csatlakozásának lehetősége is. Az eképpen keletkező gazdasági egységek, magától értetődik, élénkebb árúcseréhez és így — munkamegosztás és racionalizálás ellenére is — nagyobb munkaerő foglalkoztatásához, tehát a munkanélküliség csökkentéséhez vezetnek.

Ebben a gazdasági együttműködésre való igyekezetben látom, a gazdasági helyzet javulásán első — szerény — jelét. Bárcsak tovább haladnának az európai államok — közös érdekeikre való tekintettel — ezen az úton és minél szorosabb együttműködéssel siettetnék a háborús és háború utáni idők rettenetes utóhatásainak megszüntetését!

Olaszország nagyobb mennyiségű búzakészletet vesz át tőlünk

Bud János kereskedelmi miniszter, tudvalevőleg legutóbb több napon át Rómában tartózkodott. Bud miniszter utazásának célja bizonyos mennyiségű magyar búzának Olaszországban való elhelyezése volt. Értesülésünk szerint, a római tárgyalások eredménnyel jártak, Bud János kereskedelemügyi miniszternek sikerült az olasz kormánnyal nagyobbmennyiségű búza átvételére vonatkozólag megegyezést létesítenie.

A római tárgyalások mindvégig a legkedvezőbb atmoszférában folytak. Az olasz kormány bizonyos áldozatot is hozott az ügyben azáltal, hogy lemondott a szovjet dumpingbúzavásárlásáról és Magyarországtól vásárolja meg a szükséges mennyiséget, ez az áldozatkészség, természetesen, a jelentősen kiépült olasz-magyar kapcsolatok következménye. Eddigi hírek szerint az olasz kormány egymillió vagy egymillókétszázezer métermázsa búzát vesz

át tőlünk, métermázsánként 10.5—11 pengős áron. A búzát a Futura szállítja, amely, miután jelentős tételeket a belső szükségletek kielégítésére kell tartalékolni, nagyobb belső fölöslegekkel az olaszországi szállítás lebonyolítása után már nem rendelkezik.

A római megállapodásnak egyik főérdekessége, hogy az olasz kormány a jövő esztendőre is kötelezettséget vállalt nagyobbmenniységű magyar búza átvételére, ami által a jövő esztendei búzaértékesítési kampány kétségkívül könnyebb lesz.

Miért kell az Alföldet befásítani?

Írta vitéz Zsiray József tanár

Fodor Ferenc dr egyetemi tanár egyik népszerű könyvében elvonultatja előttünk az Alföldet a honfoglalástól napjainkig. Csodálatos tájképek követik egymást. Az első képen az Alföld még puszta, láp, rét, mocsári erdő, tölgyrengeteg. Azután a következőn már megkezdődik a rétgazdálkodás, igen sok a szántóföld, a gabonatermelés. Az erdőket erősen irtják.

A török hódoltság 150 esztendeig tartó háborúskodása, pusztítása után visszaesést mutat a kép. Megint árvalányhajas, füves puszta az Alföld, meg futóhomok, mocsár, rengeteg, igen kevés a földművelés, mindenfelé szilajpásztorkodás a mezőgazdálkodás főága.

Napjainkban azonban, a multhoz hasonlítva, igen rohamos a fejlődés. A mocsarat lecsapolták. Talán túlságosan is. A kanyargós folyókat árvédő töltések kísérik. A legelőket feltörték, kiterjedt a földművelés, a tanyákkal benépesített síkságon kalászrengeteg kukoricatáblákkal váltakozik. Itt-ott akácos ligetek, utak és vasutak. A befejező kép már nem a valóságot, hanem az író álmát mutatja.

A puszta utolsó nyoma is el fog tűnni a magyar földről. A sovány szikes legelőket fel fogják törni, a sziket megjavítják, takarmánnyal vetik be. Ahol vízhez jut a gazda, ott öntözőcsatornák hálózzák be az apró parcellákban megművelt földeket. A fa, a bokor elveszi majd a puszta végtelen kilátását; a homokon gyümölcsös, a sovány pusztán akácerdő, tölgy, jegenye, nyárfaerdő szelídíti meg az Alföldet. A tanyavilágot gazdasági vasútak szelik keresztül-kasúl. És így tovább csalogat bennünket a délibáb. Közben pedig

Alszik az Alföld. Álma, csendje mély.
Nem marja gond, nem tépi szenvedély.
Oly közönyös, oly mit sem akaró,
Mint fölötte a csillagtakaró.

Mozdulatlan hatalmas katlana.
Fő benne a sok bús, lankadt tanya,
Terpedt faluk és torpadt városok:
Mind csöndesek, porosak, álmosak.

Jászay-Horváth Elemér

Milotay István „Ismeretlen Magyarország" című kitűnő könyvében javarészt ezekkel a közönyös, mit sem akaró terpedt falukkal, megtorpadt, poros városokkal és a bús, lankadt tanyákkal foglalkozik. Odaállítja őket az egész magyar nemzet ítélőszéke elé, nemzeti üggyé emeli sorsukat, minden sora agitál, hogy itt tenni kell valamit, mert az Alfölddel emelkedik vagy bukik a nemzet.

Szaktudósok közül a legkiválóbb, *Tuzson* János dr írja, hogy a háború óta az Alföld jelentősége fokozódott. Az elveszett részeket is csak az Alfölddel lehet visszaszerezni. Ha az Alföld pusztul, elpusztult minden. Ha az Alföld virágzik, erősek leszünk megint.

Ismeri minden talpalatnyi földjét, felsorolja minden termés nélkül heverő pusztaságainkat. Ezek: Vármegyehatár, a Tázlári homokbuckák, a Bugac végelátha-tatlan pusztaságai, a Szeged melletti Fehértó szikes lapálya, Ásotthalom homokbuckái, Kúnszentmiklós megrepedezett, padkázott kopár szikesei, közben a sok mocsár. Újszász szikes kopárságai és Püspökladánytól a Hortobágy felé elterülő sok-sok tízezer holdnyi gyér pázsitos, tikkadt szikes. Egyik-másik rohamosan közeledik az elsivatagosodás felé. A fülöpszállási-dunaszentmiklósi vonaltól keletre ez az elsivatagosodás már-már be is következik. Ennek pedig az az oka, hogy szertelenül legeltették a pusztákat és pusztították az erdőt.

Nyomorúságos gazdasági életünk parancsolja, hogy az Alföld kopár területeit nitrogéngyűjtő pusztai növényekkel alakítsuk át gyepes mezőkké. Vegyük körül ezeket a mezőket erdőkkel. Fásítsunk! Az erdő megtöri a nap hevét s a pusztító szél erejét és páradús levegőt ont a tikkadt mezőkre. A homokpusztákon ültessünk arra alkalmas tölgyfajokat, akácot, erdei és fekete fenyőt. Honosítsuk meg a mogyorófajtákat, telepítsünk kosárfonó füzeseket. A mocsaras térségekre pedig nagy termetű, gyors növésű keletázsiai és északamerikai nyírfákat kellene ültetni.

Igen érdekesek Tuzson János dr-nak a következő adatai:

Egy kat. hold erdő a tenyészeti idő alatt naponkint átlag 20.000 liter vizet párologtat el; ennyit kell a fáknak keresztül kergetniök testükön, hogy a szükséges tápanyagokat kihalásszák belőle. Ha a négymillió holdnyi alig kihasznált pusztákból és mocsarakból csak egy millió kat. hold beerdősíttetnék, akkor az Alföld száraz levegőjébe naponként 200 millió hektoliter kristálytiszta víz páráját juttatnók. Ez növénytermesztés és higiénia szempontjából felbecsülhetetlen értéket jelentene.

De vannak még közelebbi okok is, amelyek halaszthatatlanná teszik az Alföld fásítását. Itt fekszik előttem Az Országos Erdészeti Egyesület Emlékirata a képviselőházhoz az alföldfásítás és a külföldi fabehozatal kiküszöbölése tárgyában.

Semmiféle délibábos jövőt igérgető szemfényvesztés nincs ebben az Emlékiratban. Ne gondolja senki, hogy az Országos Erdészeti Egyesület esetleg a saját fontosságának a hangoztatásával akarna itt hangulatot kelteni. Egy szó sincs itten önérdekről, hanem mindnyájunk féltett kincséről: a magyar nemzet jövőjéről van ezúttal szó. De beszéljenek itt is az adatok. Ezek majd megvilágosítják minden Alföldön élő vitéz bajtársunk előtt, hogy kell-e az Alföldön fásítani vagy nem. Jobban mondva: félbeszakítsuk-e a megkezdett és gyönyörűen elgondolt fásítást, avagy okvetlen folytassuk tovább.

Az utolsó tíz esztendőben 827 millió pengőt fizettünk ellenséges érzésű szomszédainknak nyers és megmunkált fáért. Ugyanezen idő alatt búzakivitelünk értéke 607 millió pengő volt. Tehát 220 millióval többet fizettünk a külföldnek, mint amennyit legfontosabb kiviteli cikkünkért kaptunk.

Hazánk megcsonkítása következtében elvesztettük erdeink nyolcvanhat százalékát. De éppen ez a megdöbbentő százalék figyelmeztessen a fásítás fontosságára és sürgősségére, mert néhány évtized alatt még ebből a súlyos veszteségből eredő gazdasági egérfogóból is kimenekülhetünk. De hogyan? *(Folytatjuk.)*

VITÉZI ÉLET

Pest vármegye északi részei, Szolnok vármegye és Nógrád—Hont vármegye vitézeihez

Ügyvezető vitézi törzskapitány urunk további szolgálattételre a Főszéktartósághoz rendelt be, ahol a telekosztály vezetését fogom átvenni.

Amidőn most régi beosztásomból távozom, átérzett szeretettel köszönök el szűkebb családunk, a 3. számú Vitézi Törzsszék nemzetes uraitól azon reményben, hogy kilenc éven át tapasztalt bizalmukkal és ragaszkodásukkal új beosztásomba is elkísérnek.

vitéz Beukő Béla

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleményei

A debreceni vitézek március 15-i ünnepsége. A debreceni vitézek fényes ünnepség keretében ünnepelték meg március idusát. A Kereskedő-Társulat gyönyörű díszterme ez alkalommal zsúfolásig megtelt Debrecen város hazafiasan érző intelligens közönségével.

Az ünnepségen megjelent vitéz Sipos Árpád vegyesdandárparancsnok, vitéz Felszeghy Ferenc tüzérségi parancsnok, vitéz Ghiczy Ferenc vámőrkerületi parancsnok, vitéz Nagy Pál, a Vitézi Szék kapitánya, vitéz Dobó István ezredes, gyalogsági parancsnok, valamint az összes debreceni vitézek hozzátartozóikkal és a vitézi cserkészcsapat.

Az ünnepség szónoka vitéz Dávid Géza dr volt. Különösen ki kell emelnünk Berényi Ágnes szavalatát, aki klasszikus előadásával szívekig ható lebilincselő hatást gyakorolt. A Vitézi Dalárda pompás, precíz előadásával most is megmutatta, hogy Debrecennek egyik legjobb dalosegyesülete, Szűcs Gergely karnagy pedig úgy a vezetésben, mint önálló hegedűszámában, amelyet bájos kislánya soktudással kísért, kiváló teljesítményt nyujtott. A sok tapsból méltán vette ki részét Agárdy Lajos vitézi cserkész, aki drámai tehetségével akármelyik művészi társaság díszére válna.

A Tízéves Vitézi Rend

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága közli a tisztelt megrendelőkkel, hogy a mű munkálatai már folyamatban vannak és a jelzett időben a munka meg fog jelenni. Minthogy sokan vannak, akiknek esetleg a megrendelési árat egyösszegben kifizetni nehezükre esne, azt ajánlja a szerkesztőbizottság, hogy a megjelenésig küldjék be csekklapon, vagy utalványon az ár egy részét, esetleg a felét. Ezzel a mű kiadása előtt felmerülő költségekre is alapot nyerne a bizottság, a megrendelők pedig nem volnának kénytelenek egyszerre kifizetni a teljes összeget.

Az érdekes és szép munka rendkívüli visszhangot keltett a vitézek körében, akik a nemes eszmét nagy szeretettel és buzgósággal karolták fel, amiért a bizottság ezúton is hálás köszönetet mond.

Tolnavármegyei Vitézi Szék megyén kívül lakó vitézeihez

A folyó évi vármegyei értekezletet előreláthatólag folyó évi május hó 10-én tartjuk. Felhívom az állományba tartozó megyén kívül lakó vitézeket, hogy akik az értekezleten meg tudnak jelenni és Szekszárdra és vissza érvényes kedvezményes vasúti jegyet igényelnek, hogy ezt legkésőbb április 1-ig a székkapitánysághoz jelentsék. Az értekezlet napján tartandó közebéden való esetleges részvétel is jelentendő. *Székkapitány.*

vitéz Korányi Béla nyergesújfalusi csendőrtörzsőrmester, akit az O. V. Szék járási vitézi őrmesteri tisztében kifejtett kimagasló szolgálataiért okirati dícsérő elismerésben részesített

Járási vitézi értekezlet Sellyén

A szentlőrinci járás vitézei évi szokásos értekezletüket folyó hó 10-én tartották meg Sellyén, melyen megjelentek vitéz *Pallay* Rezső alezredes, székkapitány, *Morvay* Dezső körjegyző, s a járás tiszti és legénységi vitézei teljes számban. Vitéz *Jávor* János járási vitézi hadnagy, a Magyar Hiszekegy közös elmondása után, meleg szeretettel köszöntötte a vármegyei vitézi székkapitányt, ki atyai lélekkel vezeti a vármegye vitézeit a munkás hazaszeretet útján, s akit lendületes szavakkal biztosított, hogy a szentlőrinci járás vitézei csüggedetlen bizalommal folytatják a harcot a szebb és boldogabb jövőért. A járás minden vitéze teljes mértékben tudatában van annak, hogy mivel tartozik a hazának, amelyet vérével védett, s amelyért küzdeni minden magyar embernek a mostani gazdasági harcban is szent kötelessége. A Vitézi Rend tagjai céltudatos hivatásuk folytatása végett földet kaptak, részint a mult jutalmazása, részint a jövő magasztos céljának megvalósítása végett. Ha most ez a jutalom keresztként nehezedik is a vállainkra, nem szünnek meg szeretni a magyar földet, s példaként küzdeni annak szebb és boldogabb jövőjéért.

Az értekezlet a Vitézi Rend főkapitányát, vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó úr őfőméltóságát a következő távirattal köszöntötte nagy lelkesedéssel: „Baranya vármegye szentlőrinci járásának vitézei a mai napon Sellyén tartott értekezletükön a gazdasági harcban csüggedetlen bizalommal és hódolatteljes tisztelettel köszöntik Főméltóságodat és Istenbe vetett mélységes hittel s a boldogabb jövendő édes reménységével kérik áldásos életére és munkálkodására a Mindenható gazdag áldását".

A járás népszerű főszolgabírája *Bognár* Gyula hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg, az értekezlet nagy sajnálatára. Üdvözölte a járási vitézi hadnagy, *Morvay* Dezső körjegyzőt, ki szíves készséggel és meleg érdeklődéssel viseltetik a Vitézi Rend tagjai iránt s aki keresetlen szavakkal biztosította a vitézeket, hogy mint jó magyar ember, mindenkor együtt akar velük munkálkodni a haza javára.

Vitéz *Pallay* Rezső székkapitány hosszabb beszédben mutatott rá, hogy a Vitézi Rend vezetősége teljes mértékben ismeri a vitézek nehéz helyzetét, s azon segíteni minden erejével törekszik. A gazdasági válság világjelenség s a mindenkivel közös nehéz helyzetet nem egyszer súlyosbítja a helytelen gazdálkodás, a túlméretezett építkezés, s a kölcsönpénz magas kamata. Hosszasan és részletesen ismertette a Vitézi Rend tagjait közösen érdeklő ügyeket.

Vitéz Jávor János vitézi hadnagy a Vitézek Temetkezési Pénztárát ismertette, s felhívta a járás vitézeit, hogy saját jól felfogott érdekükben annak tagjai közé családtagjaikkal együtt kiviétel nélkül mielőbb lépjenek be. Ismertette vitéz Czékus Zoltán ezredes „Az 1914—18. évi világháború összefoglaló történelme" című munkáját, melyet többen megrendeltek, majd a vitézek kérelmeket és panaszokat terjesztettek elő, melyek meghallgatása és elintézése után lelkes hangulatban ért véget ezen népes „minta vitézi járás" értekezlete.

Járási vitézi értekezlet Kalocsán

Folyó évi március hó 1-én, vasárnap délelőtt 9 órakor Kalocsa város és a kalocsai járás vitézei ünnepélyes vitézi értekezletet tartottak Kalocsán, a városháza dísztermében. Az értekezleten megjelent Pest vármegye déli részeinek vitézi székkapitánya, vitéz técsői *Móricz* Kálmán, ny. ezredes és vitéz *Török Gyula* százados, vitézi széktartó. A város képviseletében *Antalffy* Sándor polgármester, a járás részéről *Szentpétery* Lajos főszolgabíró, *Murányi* Károly dr, a MOVE helyi csoportjának elnöke, a testnevelési vezetők, *Bodrogay* András csendőrszázados, szárnyparancsnok.

Az értekezletet vitéz *Szentlászlói* Sándor járási hadnagy nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte vitéz Újváry Gézát, vitéz Cserei Ferencet és vitéz Bornemissza Ferencet, hogy a Vitézi Széknek Kecskemétről elhozott új zászlóját és a vendégeket küldöttségileg hívják meg a díszteremben várakozó vitézekhez. Az aranyosan ragyogó selyemzászlót és a kíséretében megjelent előkelőségeket a vitézek kitörő éljenzéssel fogadták s a „Magyar Hiszekegy" elmondása közben látszott az arcokon, hogy azért a zászlóért, ha kell, vérüket is ontják és életüket feláldozzák.

Az értekezleten vitéz Móricz Kálmán ny. ezredes elnökölt, üdvözölte a hivatalos kiküldötteket és a vitézeket, majd lelkes szavakkal emlékezett meg a tízéves Vitézi Rendről, annak megalapítójáról: vitéz nagybányai *Horthy* Miklós őfőméltóságáról. Ezután Antalffy Sándor polgármester üdvözölte a város nevében a vitézeket s hazafiságtól izzó beszédével még magasabbra szította a lelkekben lobogó honfiúi áldozatkészség lángját. Ezek után az értekezlet ünnepélyes részét az elnöklő vitez Móricz Kálmán ny. ezredes, székkapitány bevezette és az a Himnusz lélekemelő hangjai mellett ért véget. Folytatólagosan számos vitézi ügyet tárgyaltak. Az értekezlet után a vitézek szentmisét halgattak, amelyen *Ikotics* József dr, szentszéki jegyző, a Leventék lánglelkű szónoka, nagyhatású beszédben emlékezett meg a Vitézi Rendről; majd zászló alatt a „Hősök" szobrához vonultak a vitézek, ahol a járás vitézei nevében vitéz Szentlászlói Sándor járási hadnagy kegyeletes szavak kíséretében koszorút helyezett el annak talapzatára.

A zalavármegyei vitézek gazdasági bizottsága

A zalavármegyei vitézek gazdasági bizottságának tisztikara és tagjai a következők:

Elnök: vitéz szentkirályi Szentkirályi Gyula ny. huszáralezredes, földbirtokos.

Ügyvezető titkár: vitéz Szüle István m. kir. honvéd ny. áll. gyalogsági százados, helyettes székkapitány.

a) *Mezőgazdasági albizottság tagjai:*

vitéz Bentzik Sándor uradalmi intéző, Keszthely; vitéz Csiszár Pál tüzér százados, Keszthely; vitéz Erhardt Pál földbirtokos, Pusztaapáti; vitéz dr Hertelendy Ferenc főszolgabíró, Zalaegerszeg; vitéz Farkas Jenő körjegyző, Nagylengyel; vitéz Horváth Sándor kertész, Zalaegerszeg; vitéz Kiss Lajos erdőmérnök, Zalaegerszeg; vitéz Kardos András földműves, Felsőbagod; vitéz Takács István ny. tiszthelyettes, földműves, Szepetnek.

Tiszteletbeli tagjai: Gyömrey István országgyűlési képviselő, földbirtokos; Vass Zoltán dr gazdasági felügyelő, Nagykanizsa; Vida János gazdasági egyesületi titkár, Zalaegerszeg, Tőkés Ernő földbirtokos, Zalabesenyő; Csertán Ferenc földbirtokos, Nemesapáti; Thassy Kristóf dr földbirtokos, Alsóbagod; Szüts Andor dr földbirtokos, Nagyfaludpuszta; Sztankovics János, gazdasági akadémiai igazgató, Keszthely; Juhos Lajos, gazdasági akadémiai tanár, Keszthely; Figura György vármegyei gazdasági felügyelő, Zalaegerszeg; Gencsy Zsolt dr gazdasági h. felügyelő, Zalaegerszeg.

b) *Ipari és kereskedelmi albizottság tagjai:*

vitéz Tóth Béla kereskedő, Nagykanizsa; vitéz Hegyi Ferenc géplakatos, Zalaegerszeg; vitéz Kaszaházi Antal festő, Zalaegerszeg; vitéz Nyilassy Ferenc városi nyilvántartó, Zalaegerszeg.

Tiszteletbeli tagok: Müller István mérnök, Zalaegerszeg; Klosorszky Ernő ipartestületi jegyző, Zalaegerszeg, Fangler Gyula kereskedő, Zalaegerszeg; Erhardt Elemér vaskereskedő, Zalaegerszeg.

c) *Pénzügyi albizottság tagjai:*

vitéz Szücs Kálmán számv. tanácsos, Zalaegerszeg; vitéz Márk Ferenc számv. tanácsos, Zalaegerszeg; vitéz Horváth Bertalan dr, kir. járásbíró, Zalaegerszeg; vitéz Bentzik Lajos takarékpénztári igazgató, Nagykanizsa.

Tiszteletbeli tagok: Bogyai Elemér kormányfőtanácsos, Zalaegerszeg; Kovács Károly vármegyei bankigazgató, Zalaegerszeg; Bruzsa Gyula dr pénzügyigazgató, Zalaegerszeg; Holczer Ernő nemzeti hitelintézet igazgatója, Zalaegerszeg; Krosetz Gyula Magy. Ált. Takarékpénztár elnöke, Zalaegerszeg; Sáska Imre földbirtokos, Zalalövő; Malatinszky Ferenc felsőházi tag, Keszthely; Reischl Richárd nemzetgyűlési képviselő, Keszthely.

d) *Jóléti albizottság tagjai:*

vitéz Molnár János rendőrfőfelügyelő, Zalaegerszeg; vitéz Dénesi Alajos tanító, Zalaegerszeg; vitéz Nagy Imre dr körorvos, Szepetk; vitéz Varsányi József tanító, Csácsbozsók; vitéz Barnabás István kir. tanfelügyelő, Zalaegerszeg.

Tiszteletbeli tagok: dr. Krátky István, polgármester, Nagykanizsa; Czobor Mátyás, polgármester, Zalaegerszeg; Csák Károly dr országgyűlési képviselő, kormányfőtanácsos, Zalaegerszeg; Peha József apátplébános, Zalaegerszeg; Fekete Károly ref. lelkész, Zalaegerszeg; Udvardy Jenő dr kormányfőtanácsos, Zalaegerszeg; Bárcsay András ny. huszárezredes, földbirtokos, Nova; Örley György dr kir. közjegyző kormányfőtanácsos, Nagykanizsa; Shrublits Ödön főszolgabíró, Zalaegerszeg; Plihál Viktor dr felsőházi tag, kormányfőtanácsos, Nagykanizsa; Bosnyák Géza felsőházi tag, kormányfőtanácsos, Misefa.

(83/msz. 1931.) *Székkapitány*

Felhívás

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri vitéz *Szabó* Lajost, aki rendőrtanácsos megjelöléssel, Kossuth Lajos-utca 4. sz. címre megrendelte a mű egy példányát, hogy lakhelyét (város) írja meg, mert különben nem jegyezhetik elő.

Ház, gazdasági épületek építését vállalja

Elvállalom mindennemű földszintes ház, gazdasági épületek szakszerű építését. Tízéves önállóságom alatt Sopron vármegye területén működtem, most ki szeretném üzletkörömet bővíteni Sopron, Moson, Győr és Vas vármegyék területére. Kérem vitéz bajtársaim szíves támogatását. Vitéz *Takács* Elek okl. kőművesmester, Sopron megye, u. p. Eszterháza.

Állást kereső vitézek

Tiszti vitéz, volt tart. tiszt, 40 éves, református, nőtlen, szorgalmas, kiváló munkaerő, szervezőképességű, kitűnő referenciákkal, jövőjét biztosító foglalkozást keres Budapesten. Állását azonnal elfoglalhatja. Ezúton kéri vitéz bajtársainak szíves támogatását, pártfogását. Címe a kiadóban.

Vitéz *Szigeti* József, vizsgázott kazánfűtő, hosszabb idő óta munka nélkül áll, kéri vitézi bajtársainak szíves támogatását. Vitéz Szigeti János, Újpest, Bajza-utca 58.

Hosszabb idő óta munka nélkül álló vitéz elhelyezkedést keres bárhol, községi szolgálatban, végrehajtásnál, borfogyasztásnál vagy irnoki beosztásban. Cím: vitéz *Szívós* István, Jászberény.

Kőművesmester munkavezetői állást keres Budapesten. Nagy építkezéseknél huzamosabb ideig működött mint főpallér. Vitéz *Gyimesi* János, Endrőd.

Útépítési munkát vállal

Felkérem a vitéz mérnök- és vállalkozó urakat, hogy bármilyen járda- vagy útépítésnél szolgálataimat szíveskedjenek igénybevenni. Makadám, terméskő, kis- és nagykockakő, tégla, salak stb munkában több évi jártassággal birok, öt-hatezer pengő biztosítékkal. Vitéz *Poór* Márton, kövező, Hajdúböszörmény, II, Nánási-út 76.

A XXVI. m. kir. Osztálysorsjáték április 17-én kezdődik. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyeremények összege közel 8 millió pengő, melyet azonnal készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 pengő nyerhető. A jutalom 300.00 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, ezenkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 stb. pengő. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságban leli magyarázatát ezen intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő, nyolcad 3 pengő az összes főelárusítóknál.

HIREK

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
23 Hétfő	Viktorián ††	Frumenc	A hét elején a nap 5 óra 58 perckor kel és 18 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 47 perckor kel és 18 óra 24 perckor nyugszik.
24 Kedd	Gábor főa. ††	Gábor	
25 Szerda	**Gy. o. B.-A.**	Gy. o. B.-A.	
26 Csütörtök	Manó ††	Manó	
27 Péntek	Fájd. Sz. ††	Hajnalka	
28 Szombat	Kapiszt. J. ††	Gedeon	
29 Vasárnap	**D6 Palmarum**	**D6** Cyril	

NEVEZETES DÁTUMOK

Március 19. 1637. Pázmány Péter halála. A nagy magyar szónok, író, bíboros hercegprímás hatvanhét éves korában Pozsonyban halt meg.

Március 21. 1849. Bem sikere. Bem seregének egyik csapata Szabó Nándor ezredes vezetésével kiverte a tömösi szorosból az ellenséget. Ugyanaznap a képviselőház Nyáry Pál indítványára az érdemkereszt nagykeresztjét adományozta Bemnek, akit Mészáros Lázár indítványára altábornaggyá neveztek ki.

Március 22. 1915. Przemysl eleste.

Március 24. 1676. II. Rákóczi Ferenc születése. I. Rákóczi Ferenc és Zrinyi Ilona fia e napon született a zemplénmegyei borsii kastélyban.

Hász István tábori püspök Pécel díszpolgára

Pécel község *Hász* István dr katolikus tábori püspököt díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet vitéz *Endre* László főszolgabíró, *Kállay* Ferenc péceli községi bíró, *Szakács* László főjegyző és *Mészáros* István plébános vezetésével népes küldöttség adta át a püspöknek. Kállay Ferenc bíró bensőséges szavakkal üdvözölte a főpapot, aki meghatottan köszönte meg a művészi oklevelet, amelyet Katona György postafőtiszt, péceli lakos készített.

Halálozás

Alsódraskóczi *Morvay* Károly kir. ítélőtáblai bíró életének hatvanötödik, boldog házasságának harminckilencedik évében hirtelen elhúnyt Budapesten. A köztisztelet ben állott bírót nagy család gyászolja, köztük fia, vitéz Morvay Géza.

Elszegényedik a Felvidéken minden társadalmi osztály

Most adta ki évi jelentését a Felvidék múltévi gazdasági helyzetéről a Felvidéki Iparosok Központi Szövetkezete. A jelentés szerint a tót iparban a munkanélküliség még súlyosabbá vált. Csökkent a felvidéki ipari üzemek és vállalatok nagy többségének rentabilitása. A munkanélküliségről szóló kimutatásokból kitűnik, hogy a legszélesebb néprétegek és az összes társadalmi osztályok fokozatosan elszegényednek. Kétséges, vajjon a válság elérte-e már csúcspontját, de ha ez így volna, még akkor is sok éven keresztül kell nyögnie a Felvidéknek az 1930. év következményeit. A jelentés szerint ugyanis a tót nemzet lélektanából szinte magától értetődően következik, hogy az 1930. évi viszonyok lélektani hatása sokkal erősebb lesz, mint amennyire indokolt volna. A tót ipar és a tót mezőgazdaság az egész állami gazdasági konjunktúrában nem tudott a neki megfelelő mértékben részesedni, ezzel szemben azonban erre a felvidéki iparra és mezőgazdaságra erejét meghaladó módon nehezednek rá a válság különböző tünetei. A jelentés végül megállapítja, hogy a mai kormánykoalició eddig egyetlen egy felvidéki gazdasági kérdést sem tudott megoldani.

Megtalálták Szent Erzsébet koponyáját

A *Petit Parisien* brüsszeli jelentése szerint *Le Fevre* kanonok a *Saint Gudule*-templom levéltárában végzett kutatásai során a templom ereklyéi között egy koponyát talált, amelyről alapos antropológiai és frenológiai vizsgálat után most megállapították, hogy magyarországi Szent Erzsébet koponyájával azonos. A Brüsszelben őrzött feljegyzések szerint az ereklyét Izabella főhercegnő hozta 1614-ben a Franche-Comtéból Brüsszelbe.

Becsülete van a magyar háborús emlékéremnek

A magyar háborús emlékérem adományozásáért mind nagyobb számban folyamodnak olyan osztrák és német volt bajtársak, akik igényt formálhatnak erre a kitűntetésre. Egyre több és több volt szövetséges bajtárs érdeklődik, mint kaphatná meg a magyar háborús emlékérmet, mert büszkélkedni szeretne vele, odaakasztva egyéb front-érmei mellé. Az osztrák belügyminiszter például a tényleges állományú katonákra is kiterjesztette az éremviselési engedélyt s meghatót ama teméntelen levelek tömege, melyben külföldi volt frontkatonák kérelmezik a magyar háborús emlékérmet. Mindez amellett bizonyít, hogy a nagy háború emléke és bajtársi szellem erősebb, mint valaha volt.

Szárnyra ifjúság! A „cserkészrepülők" új tanfolyamai

A téli évad kedvezőtlen időjárása ellenére is kielégítő lefolyású első vitorlázó repülő tanfolyama után, a nagy érdeklődésre való tekintettel a Magyar Cserkész Szövetség április 1-én elméleti kiképzéssel kapcsolatos új tanfolyamot nyit, mely június 15-ig tart, hetenként kétszeri, szerda délután és szombat déltől vasárnap estig tartó gyakorlatozással, a Budaőrs feletti Farkashegyen lévő táborában.

Felvételre jelentkezhetnek 18, esetenként 15. életévüket betöltött, szervezetileg egészséges magyar állampolgárok, a cserkészcsapatok és szervező testületek tagjai, tehát mindazok, kik a cserkészettel valamilyen vonatkozásban vannak. Kiskorúaknál szülői beleegyezés szükséges. Orvosi bizonyítvány felmutatása megkívántatik. Lakás a MOVERO Otthon-ban díjtalan.

Résztvételi díj 50, illetve 100 pengő, mely három, illetve két részben fizetendő.

Jelentkezéseket felvesz a Cserkészrepülők vezetősége (Budapest, VI., Nagy Sándor-utca 6.) és vitéz *Hefty* Frigyes vezető főoktató, Mátyásföld, Repülő posta.

Magyar est

Az Országos Frontharcos Szövetség és a budapesti II. ker. vitézek március 29-én, vasárnap este nyolc órai kezdettel „Magyar estet" rendeznek a Budai Vigadó dísztermében. Jegyek 4, 3, 2 és 1 pengős árban kaphatók (Nagy Imre virágüzlet II, Fő-u. 1., Pálffy étterem II, Pálffy-tér 4., Rigler János vendéglő II, Iskola-u. 44. és a jegypénztárnál este 7 órától). Az értékes műsor a következő:

1. Hiszekegy. Előadja a Budapesti Typographia dalkör. vezényel Kovachich József karnagy. 2. Versek Rissányi Józseftől. Előadja Gárdos Kornélia előadóművésznő. 3. Popper: Magyar rapszódia. Előadja Baranyai Gyula gordonkaművész. 4. Magyar dalok. Énekli Komlóssy Emma énekművésznő. 5. Hubay csárdajelenet. Sonkoly: Rapszódia. Előadja Sonkoly István hegedűművész, a Budai Zeneakadémia tanára. — Szünet. 6. Brahms F. mol. Klarinét és zongoraszonáta. Előadják Haják Albert, a Budai Zeneakadémia tanára és Kósa György, a Zeneművészeti Főiskola tanára. 7. a) Lavotta: Valahol messze. b) Lavotta: Mezei bokréta. c) Kuruc: Hervadó rózsák között. Énekli R. Laurisin Irén dalénekesnő. 8. Versek: Gyóni Géza, Gyula diák, Végvári. Előadja vitéz Garamszeghy-Géczy Sándor, a Nemzeti Színház tagja. 9. Áriák és dalok. Énekli Laurisin Lajos, a m. kir. Operaház művésze. 10. Laurisin Miklós: Magyar trió. Előadják: Sonkoly István hegedűművész, Baranyay Gyula csellóművész és Laurisin Miklós zongoraművész. 11. Himnusz. Előadja a Typographia dalkör. Vezényel Kovachich József karnagy.

Megkönnyítik a háborús emlékérmek megszerzését.

A miniszterelnökség a közhatóságokhoz utasítást küldött, amely a háborús emlékérmek adományozása iránti kérelmek elintézését egyszerűsíti. Azok, akik a világháború alatt katonák voltak, vagy egyéb címen szereztek érdemeket, ha közszolgálati alkalmazottak, akkor a hivatal főnöknél, ha pedig nem köztisztviselők, akkor a községi jegyzőnél, városokban a polgármesternél nyujtják be a kérvényüket. Ezek a kérelmek megfelelő igazolás után az illetékes vitézi székhez kerülnek, ahol a háborús emlékérem kiutalásához a szükséges lépéseket hivatalból folyamatba teszik.

Az olasz—francia flottaegyezmény

A francia külügyminisztérium szerdán délután közzétette a francia—angol—olasz flottaegyezmény szövegét. A megállapodás értelmében Franciaország és Olaszország 1936 végéig két-két, egyenként 23.333 tonnás és harminc és feles ágyukkal ellátott sorhajót állíthat szolgálatba. A nagy csatahajók össztonnatartalmát úgy Olaszország, mint Franciaország részére 175.000-ről 181.000 tonnára emelik. Franciaország és Olaszország 1936 végéig egy-egy új repülőgép-anyahajót is szolgálatba állíthat. A tizenöt és fél centiméternél nagyobb kaliberű ágyúkkal ellátott cirkálók osztályában az 1936. évi flottaépítési program befejezése után sem Olaszország, sem Franciaország nem épít új egységeket. A tizenöt és fél centiméternél kisebb kaliberű ágyúkkal ellátott cirkálók és torpedórombolók osztályában változatlan marad az a tonnatartalom, amelyet az újonnan épülő egységek számára 1936 december 3-ig megállapítottak. A francia búvárhajó tonnatartalmat 81.989 tonnában állapítják meg, a már szolgálatban levő és még épülőfélben lévő tengeralattjárók tonnatartalmának megfelelően. Anglia ennél a pontnál fenntartja magának azt a jogot, hogy — amennyiben az 1932. évi leszerelési konferencián nem tudják majd kiegyenlíteni a francia búvárhajó-tonnatartalom és az angol torpedóromboló-tonnatartalom között fennálló különbséget — torpedórombolóinak tonnatartalmát a jelenleg érvényben lévő mennyiségen felül növelni fogja.

A jegyzék záró részében Franciaország és Olaszország készségét nyilvánítja, hogy elfogadja a londoni flottapaktum harmadik részének Angliára, az Egyesült Államokra és Japánra vonatkozó határozmányait, valamint az összes többi általános határozmányt is, feltéve, hogy azok nem állanak ellentétben az új egyezmény rendelkezéseivel. Az új egyezmény aláírásánál Anglia, Franciaország és Olaszország, vagy adott esetben a londoni flottapaktum valamennyi szignatárius hatalma nyilatkozatot írnak alá, amely leszögezi, hogy a francia—olasz—angol egyezmény nem állapít meg semmiféle tartós arányt, semmiféle hajókategóriára nézve Anglia, Franciaország és Olaszország között. Az új egyezmény nem teremthet precedenst sem annak a kérdésnek végleges megoldására nézve, megújítható-e és ha igen, milyen módon az 1936 december 31-én szolgálaton kívül helyezendő elavult csatahajók tonnatértartalma.

Művészi képakció

A fiatal magyar hivatásos festőművészek felsegítésére a Vitézi Rend tagjai részére, eredeti, művészi értékű festményeket ajánlunk fel nagyon olcsón. Művészi olaj-, akvarel-, pasztel-, grafika- stb. képek, csínosan keretezve, már 2 pengőtől kezdve kaphatók, részletre is. Szeretettel hívjuk meg a nemzetes asszonyokat és urakat gyüjteményünk díjtalan megtekintésére. Bátran állíthatjuk, hogy ezek a művészi képek, melyek felfüggeszthetők a legszebb lakásban is, a legkedvesebb ajándék ünnepre, névnapra, vagy nászajándékul.

Ha vidéki megbízóink akarnak képet venni és művészi ízlésünkben megbíznak, úgy elegendő, ha megírják a képre szánt összeg árát és hogy milyen tárgyú képet (falusi táj, csendélet, vallásos kép stb.) óhajtanak. Ha a kép meg nem felel, szívesen kicseréljük.

Hazafias tisztelettel

Országos Iparosszövetség műipari osztálya
(Szent György-műhely)
Budapest, IV, Apponyi-tér 1. Kir. palota

Mit jelent a „lefegyverzés" a valóságban

Montague angol légügyi államtitkár az alsóházban interpellációra válaszolva, a következőkben ismertette az öt vezető katonai nagyhatalom légi haderejét, illetve az elsőosztályú harci repülőgépek számát: Franciaország 1320 elsőosztályú gép, Olaszország 1100 elsőosztályú gép, Egyesült Államok 1050 elsőosztályú gép, Oroszország 1000 elsőosztályú gép, Anglia 790 elsőosztályú gép.Az angol katonai repülőgépek a következő osztályokba sorozhatók:

Bombavető és harci repülőgépek 348, gyalogsági kooperáló gépek 120, üldöző gépek 156, hidroplánok 25. A haditengerészethez beosztott repülőgépek 141.

Felhívás

Az „Ezred emlékbizottságokat" és ezredösszejöveteleket rendező bajtársakat felkérem, hogy pontos címüket s esetleg az ezred emlékbizottság ügyeit intézők vezetőinek nevét közölni szíveskedjenek a következő címet levélileg: *László* Béla ny. őrnagy V, Pozsonyi-utca 11, vagy telefónon Aut. 892-33. alatt.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Március 22—28-ig

Vasárnap. 10: Ref. istentisztelet, utána Mándits szalónzenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Augusztin Béla dr kir. fővegyész előadása: „Hazánk gyógynövényei". — 4: Rádió Szabadegyetem (1. Budai Dalárda előadása, 2. Imre József dr felolvasása: „A kuruzslásról".) — 5.10: Tábori Kornél előadásai: „Puskás Tivadar a telefón apja", „Magyar Edisonok". — 5.30: Magyar kabaré. — 7. Magyari Imre cigányzenekarának hangversenye. — 8.15: Operettrészletek a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar közreműködésével. — 9.40: Di Moorlag holland hangversenyénekesnő hangversenye. Utána Fejes szalónzenekar hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5. Szánthó Dénes novellái: „A lány, a majom és a harmadik", „Szinészvér". — 5.30: Koral Kamara-, Ének- és Zenekar Társaság egyházzenei hangversenye a salétrom-utcai ref. templomból. — 7: Német nyelvoktatás. — 7.30: Budapesti Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenye, utána Kurina Simi cigányzenéje.

Kedd. — 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: „A magyar romantikus építészet és a főti templom", Ybl Ervin dr előadása. — 5.30: Járóka Feri cigányzenéje. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Kittenberger Kálmán előadása: „Alkalmi oroszlánvadászatok". — 7.30: A Vakok József nádor intézete „Homeros" női és vegyeskarának hangversenye. — 8.40: Magyari Imre cigányzenéje, utána a m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Szerda. 3.20: Rádióélet ifjúsági előadása. — 5: Pataki diákélet adomák, Kontz Endre dr előadása. — 5.30: A budapesti r. kat. egyházközség hangversenye. — 7: „Virágos Budapest — Virágos Magyarország"; Szabó István dr előadása. — 7.40: Mándits szalónzenekar hangversenye. — 8.30: Szentiványi Kálmán vidám konferánsza. — 9: A londoni rádióállomás műsorának közvetítése, utána cigányzene.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Magyar műdalok, előadja Jákó Béla, 2. Tarcsay Pál igazgató felolvasása: „Védjük magunkat tűzbiztosítással a tűzkárok ellen"). — 5.10: A m. kir. földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása; Gróf Béla dr m. kir. gazdaakadémiai tanár felolvasása: „Répabogarak elleni védekezés". — 5.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 6.50: Gyorsíró tanfolyam. — 7.20: „Kulisszatitkok", Porzsolt Kálmán előadása. — 7.50: Bura Sándor cigányzenéje. — 8.30: Színműelőadás a Stúdióból. — 10.25: Somogyi Gyula francia nyelvű előadása: „La Hongrie, pays de tourisme", utána Szabó-Guy László jazz zenekarának hangversenye.

Péntek. — 4: Madarassy Erzsébet mesél a gyermekeknek. — 5: Grazianszky Miklósné orosz dalokat énekel. — 5.25: Kilián Zoltán novellái. — 6: Sovánka Nándor cigányzenéje. — 7: „József királyi herceg háborús naplója", felolvassa Gyula diák. — 7.30: Varsói Filharmóniai Társaság hangversenye, utána Bura Károly cigányzenéje.

Szombat. 4: Boncz József novellái. — 5: Sebestyén Ede előadása. — 5.30: Másfélóra könnyű zene. — 7: „Kandó Kálmán", Verebély László műegyetemi tanár előadása — 7.30: Mit üzen a rádió. — 8.15: Magyar dalok. — 9.15: „Dani bá", Hosszu Zoltán előadása, utána grammofónhangverseny.

Sóvári Soós Elemér honvédezredes regényes élettörténete

Írta **Móricz Pál** (3)

És azután Soós Sándor, a gárdista-földesúr sem született kalmárnak. A délceg gárdista az abaúji, sárosi, zempléni szép asszonyoknak, szép lányoknak különben is mindig kőszívű tisztelőjük volt és tengerpénzt „kóstált", illatos, ragyogós, drága selyemszövetjeit — jártában-keltében — csókért, ölelésért, nomeg a jószívért is inkább: elajándékozgatta. Végül rájött, hogy selyemszövő-gyár nélkül félmunka, mitsem ér a nagybani selyemtermelés, azért ilyen szövőgyár létesítéséhez támogatást kérni Albrecht főhercegnél, az akkori kormányzónál is kihallgatásra jelentkezett az egykori nemes gárdista. Midőn az ékes német nyelven tisztán, világosan, értelmesen elmondott minden a dologra vonatkozót, ezzel a lesujtó, őszinte vallomással válaszolt Albrecht.

— Aber mein lieber Herr von Soós, wir wollen aus Ungarn kein industrielles Land machen! (De, hiszen mi, kedves Soós úr, nem akarunk iparűző országot csinálni Magyarországból!) — Soós Sándornak minthacsak bizakodó, hűséges magyar jószívére ütöttek volna, s mégcsak ennyit mondott a főhercegnek:

— Dann kaiserliche Hoheit, habe ich kein wort mehr! (Császári fenség, akkor nékem sincs több szavam!) — Sarkon fordult. A büszke magyar nemes faképnél hagyta a meglepődött, a tányérnyalóktól és alázatos lakájoktól ilyesmihez nem szoktatott nagyhatalmú főherceget.

*

Soós Elemér a hainburgi kadett-iskolából kettős kitűntetéssel mint valóságos káplár jött ki. Saját kérelmére 1861-ben a debreceni 39., a Dom Miguel legmagyarabb, hajdú gyalogezredbe helyezték. Akkor Olaszországban: Vicenzában állomásozott az ezred. Soós Elemér nagynénje, Melczerné-Soós Fanny nagybirtokosnő 300 forint évi segélyt biztosított kis „hadapród" unokaöccse részére. A gyermek Soós Elemér 1861-ben, 17 éves korában, mindjárt hadapródőrmester és szolgálatvezető lett a híres hajdú-ezrednél. A subickolt nagybajuszú öreg-bakák jórésze apja, akár nagyapja is lehetett volna a „gyerek"-nek. Szolgálaton kívül — ősi hajdú szokás szerint — „kendezte" ezeket a méltóságos, szörnyű „vén csontokat". A vérökből való egyvér gyerek-őrmestert ezek nagyon megbecsülték. Szerették is, mint a kis édestestvéröket. Mint hű komondor kutyák pásztorgazdájukhoz, ezek a vén subickos bajszuak is halálra készen ragaszkodtak tejfeles képű kis magyar „kadétjukhoz". Soós szabadideje jórészét is közöttük töltötte. A sárgafekete zászló alatt jóakaratú, figyelmes istápolójuk volt. Igaz ügyeikben védte őket. Zsebpénzéből füstölni valót, egyszer-egyszer üdítő italt, harapni valót juttatott nékik. Tanácsolt. Hazavágyó leveleiket szépen megírta. Már amikor tiszt, hadnagy-úr volt, vasárnap, ünnepnap a szabadpihenőkön, a kaszárnya egyik egyik zugolyában maga köré gyüjtötte a hontalan, árva, öreg magyar katonákat, a tizenkét, huszonnégy esztendőket kiszolgált vén subickosokat, a minden idegen fajzat lábakapcáit... Ezek a méltatlanul félreszorított hűségesek, bátrak-bátrai, ragaszkodó szeretettel ülték körül kis kadét, ifjú hadnagy urukat. Józaneszű, értelmes fajta ez. Az életrevaló, ügyes katonák megértőleg fogadták, hálásan hallgatták Soós Elemérnek minden kedves tanítását, amidőn a hazulról érkezett „Vasárnapi Ujság" érdekes magyar közleményeit felolvasgatta nekik, a szép hazai képeket, rajzokat megmutogatta nekik, vagy a magyarokra vonatkozó történeti könyvekből el-el magyarázgatott nekik. Egyik, másikójukat találóan lerajzolta. Régi, régi, még hazulról hozott népdalokat, a kaszárnyai hányódó életben támadt katona nótáikat el-eldaloltatta... Ezeknek a különös fajtájú embereknek, ritka bátor katonáknak a „gyerek" Soós-kadét legkedvesebb parancsolójuk volt már ekkor. Egy Vecsey és Dőry nevű voltak ekkor Soós Elemér kadéttársai. A pádovai fotográfusnál fehér Waffenrockjukban, furcsa kadéti sipkáikkal még együtt is „levétették" magukat.

Az ezred egyik híres századparancsnoka Ghika herceg, kapitány volt, aki mint mesterlövő is nevezetes volt. Egyszer, több iskolázottabb, értelmesebb, jólövő altiszttel együtt Soós kadétot is meghívta ebédre. Tulajdonképpen nem annyira meghívás, mint parancs volt ez: — ekkor el kell jönni ebédre! A katonás ebéd után, ki szivarra, ki pipára gyujtott, s Ghika kapitány kivitte a kertbe bakavendégeit. Itt kint pisztolylövészetre berendezett lövőhely is volt... Vidáman beszélgettek. Az egyik altiszt — úgylehet a debreceni kollégiumnak rúgott diákja? — gondtalanul pöfékelte a zamatos kincstári dohányt a kurtaszárú makrából... A szálló pipafüstnél talán éppen hazafelé, a nánási sugártorony irányába gondolt?... Amikor egyszer csak hozzáfordult Ghika kapitány:

— Héj, te!... Állj ki!... Hadd lövöm ki a szádból azt a pipát!

— Ne tessék már tréfálni! — A jóképű hajdú altiszt nem vette komolyan a dolgot. Mosolyogva vonogatta vállát.

— Csak tán nem félsz? — incselkedett gúnyorosan a kapitány.

— Tessék lőni! — A hajdúlegény, a büszke Dom Miguel káplár hidegen felelte. Alig arasztos szárú pipával szájában, tizenöt lépésre, mint egy érczszobor, keményen megállott... Mindenki feszülten nézte, hogy mi lesz most?... A kapitány csakugyan szétlőtte a pipát nyakánál... Megkönnyülten sóhajtottak fel a bajtársak, de még ezzel nem fejeződött be a történet. Most meg a jóvérű hajdúaltiszt lépett a kapitány elé, tisztelettel, higgadtan így szólt a mesterlövő Ghikához:

— Most meg énnékem lenne egy alázatos kérésem kapitány uramhoz!

— Mondd ki hát! Mi volna az, fiam!

— Hát, most azután én kérném meg a kapitány urat... hogy keritsen és tartson ki a szájában egy ilyen pipát... Mert most meg majd én lövök! — Ghika kapitány meglepődötten nézett derék altisztjére, s mivel hirtelenében megfelelőleg szólni sem tudott, a konok hajdú is odavetette; — Csak nem fél kapitány uram?! — Erre már Ghika hercegnek is megjött a hangja:

— Szamár! — felelte merész altisztjének és egy kézintésére, a kínossá vált altiszt-vendégek mindjárt, mindnyájan tisztelegve is távoztak... A Dom Miguel bakák, az Isten első katonái meg már ilyenek voltak!

*

Soós Elemér a Dom Migueleknél 1864-ben lett hadnagy. Haschkónak hívták a századparancsnok kapitányát. Akkor a Pó-vizénél, egy kis faluban állomásoztak és a disznóeset itt megtörtént, hogy a cigánydobos készakarva beszakította az elnyűtt dobbőrt. Soós hadnagy kihallgatásra vitte a cigányt.

— Lassen Sie, Herr Lieutenant, dem Mann einundzwanzig geben! (Csapasson rá huszonegyet, hadnagy úr!) *(Folytatjuk.)*

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

A levegő titánjai

Az aviatika fejlődésének lázas tempójában alig képes figyelmünk követni azt az iramot, melyet a gépek technikai tökéletesítésének érdeke diktál. Míg egyik oldalon a tengeri leszerelési konferencia bohózatát játsza telt házak mellett az európai politika színháza, a másik oldalon csendben, de annál nagyobb erőfeszítéssel fejleszti minden nagyhatalom légi flottáját, annak felismerésében, hogy a jövő nagy számadásának színterét a földgolyó feletti régiókba emeli, a már szűkké vált határai közül felfelé kívánkozó emberi elme.

Hogy óriásgépek építése terén, a győztes hatalmak minden erőlködése ellenére, Németország vezet, annak egyszerű magyarázata az, hogy a katonai repüléstől eltiltott Németország teljesen a légiforgalom fejlesztésére feküdt rá, s annak rentábilissá tétele érdekében a nagy befogadó és teherbíróképességre fektette a fősúlyt, míg a nagyhatalmak, főleg Franciaország, inkább a motorerő fejlesztésére, Anglia pedig a sebesség növelésére fordított több gondot. Nem csoda hát, hogy Farman-Goliátok és Supergoliátok fantasztikus méreteit is túlhaladja a világ jelenleg legnagyobb befogadóképességű és méreteiben legimpozánsabb óriásgépe, a Dornier-művek titánja DO X.

Ez a modern légi dreadnought aztán valóban alkalmat ad, hogy a repülőtechnika bámulatos haladásáról fogalmat szerezhessünk.

A Dornier-művek már korábban nem egy nagyszerű alkotmánnyal lepték meg a világot, Byrd kapitány első északsarki útján, majd De Pinedo olasz ezredes, emlékezetes Óceánrepülésénél, legutóbb pedig v. Gronau Európából Amerikába megtett légi útján azt a Dornier-Waal típusú, tandem motoros repülőcsónakot használta, melyből ez a 12 motoros repülőóriás kiépült.

A 12, egymás mellett, a szárny felett elhelyezett motor, egyenként 550 lóerős, tehát összesen 6600 lóerőt képvisel. *Ez a legnagyobb motorerő, melyet valaha repülőgépbe beépítettek.* Kezelésükkel természetesen nem lehet többé a pilótát terhelni, hiszen a 12 motornak 36 manométere, 12 gáz és ugyanannyi előgyujtás szabályozója van, hanem azt egy, a pilóták kabinja mellett elhelyezett fülkében külön motorkezelő végzi, kinek a két kormánynál dolgozó pilóták adnak telefónikus utasítást.

Hogy megértsük a gép dimenzióit, képzeljük el, hogy formailag feltűnően karcsú törzse, 60 utas befogadására készült, de *a próbarepülések során 160 utassal repült,* tehát 100-al több személlyel, mint amennyit a 100.000 m³ ürtartalmú Zeppelin képes vinni.

Ennek a 48 méter szárnyszélességű és majdnem 40 méter hosszúságú repülő monstrumnak üres súlya is messze felülmúlja mindazon gépek teljes terhelés melletti súlyát, melyek idáig ismeretesek. A DO X (ejtsd Dóiksz) önsúlya 28.000 kg míg a körülbelül 1500 km egyhuzamban való repülésre szükséges üzemanyaggal feltöltve, kereken 30 tonna, vagyis *három teli tehervagón súlyával egyenlő.* De 22.000 kg hasznos súlyt is képes magával vinni s ez biztosítja rentábilitását is.

Roppant súlyára való tekintettel, de főleg az óceáni közlekedés céljaira, hidroplánnak építették s a bódeni tavon bocsátották vízre. Már az első kísérleteknél bebizonyosodott, hogy ez a roppant méretű gép *abszolút engedelmes eszköz vezetője kezében s egyetlen pilóta teljes biztonsággal képes vezetni* még rossz időben is a 180 km sebességgel haladó repülő óriást, mely a vízben, még erősebb tengeráramlással szemben is közömbös s a viharokat is olyan jól állja, mint valamely gyorsjáratú páncélos hadihajó. Közel 5 méter széles törzsével teljes biztonsággal úszik a vizen, az esetleges túlmerülés ellen, úszóvá kiképzett szárnycsonkok is védik.

Pazar berendezésű kabinjai minden igényt kielégítenek. Utasbefogadó tere *5 középmagyságú szobáénak felel meg.* Az egyes helyiségek magassága 2 méter, ami lehetővé teszi, hogy normális magasságú emberek egyenesen állva közlekedhetnek benne. Kisebb kabinjai 8, a nagyobbak 15 személy befogadására készültek.

Az egész törzs két emeletre oszlik. Az alsó rész elején hatalmas, 180 kg súlyú horgony teszi lehetővé, hogy a repülő óriás bárhol kiköthessen. Mögéje csatlakozik az ajtóval elválasztott dohányzó, kényelmes bőrbevonatú klubszékeivel s a falon felerősített villanygyujtóval, ami a tűzveszélyt teljesen kizárja. Vastag szőnyegek s az ablakok selyemfüggönyei teszik otthonossá a kabinokat.

A dohányzó mögötti két nagy helyiség egyike, ügyes berendezéssel, pillanatok alatt hálóhelyiséggé alakítható át, hol minden kényelem megvan, mit csak egy „Waggon Lits Aerienne" nyujthat. De mindezt felülmúlja a 7 méter hosszú társalgóterem pazar berendezése, mely teljesen szalón benyomását kelti, s olyan hermetikusan van elzárva, hogy még a motorok orkánszerű zaja is csak mint távoli morgás hangja szűrődik be s egyáltalán nem gátolja az utasokat abban, hogy megszokott módon beszélgethessenek. A szobák sorát a *villanykonyha,* mosdók és toilette, végül a csomag- és ruhatár zárja be.

Emeletes magasságban fekszik, a navigációs tiszt fülkéje s a motorközpont helyisége között a pilóták kabinja. Hatalmas üvegablakok kitűnő kilátást és szabad áttekintést biztosítanak. Ennek a helyiségnek a berendezése valósággal óceánjáró parancsnoki hídjára emlékeztet, — iránytűk, sextansok, elhajlásmérők, navigációs és rádiómüszerek egymás hegyén-hátán —, szinte zavarba ejtenek tömegükkel. Nem csoda hát, ha pilóták, navigátorok és motorkezelő, nemkülönben a rádióstiszt munkáját, a mindnyájuk felett álló parancsnok hozza összhangba, kinek irányítása mellett végzi a monstruózus gép repüléseit.

Nagyon természetes, hogy itt is alkalmazták mindazon rendszabályokat, melyek az utasok biztonságát vannak hivatva szolgálni. Tűzveszély elkerülésére a benzintartályok teljesen függetlenül a szárnyakban nyertek elhelyezést s az összes motorok működése, valamint a villanyvilágítás áramszolgáltatása is, egy mozdulattal szüntethető meg. Az oldalúszókon pillanatok alatt felfujható gumi csónakok szereltettek fel, míg az összes utasok részére egy-egy mentőöv áll rendelkezésre. Ezúttal *elhagyták az ejtőernyőket,* melyeknek úgy sem vehetnék sok hasznát, egyébként *olyan esetre, ahol használatra sor kerülhetne, nem is gondol senki.*

A motorgondolák közt a montőrök repülés közben is szabadon közlekedhetnek, sőt azokat meg is javíthatják olyan formán, hogy a hibásan járó motort egyszerűen kikapcsolják. A többi 11 motor még mindig bőségesen elegendő a gép kifogástalan vitelére. Ezerhatszáz liter olajon kivül, *16.000 liter benzin üzemanyagot* visz a gép s 12 óra hosszat képes egyhuzamban levegőben maradni.

DO X, a levegő titánja a közeljövőben Budapestre is ellátogat s akkor alkalma lesz a magyar közönségnek is megcsodálni századunk ezt a zseniális alkotását, mely hivatva van a fegyverkezés őrületében vak hatalmaknak megmutatni a békés fejlődés útjának, valódi értéket jelentő produktumát.

vitéz l. Hefty Frigyes

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: Lágymányos 14-37

MEZŐGAZDASÁG

Hibák a tej termelése és a tej kezelése terén.

A kisgazdák a tél végefelé, mikor saját termelésü takarmányuk már fogytán van, akárhányszor csupán szalmát etetnek a tehenekkel, ahelyett, hogy takarmányt vásárolnának. Ez által a tehén tejhozama nagyban csökken, sőt az állat, mivel közben saját zsirját és husát emésztette fel, annyira leromlik, hogy tavasszal többé fel nem javitható. A tejelő tehenek egészségi állapota tekintetében sok a kivánni való. Különösen a tuberkulotikus tehenek száma nagy. Ilyen beteg tehénnek tejével pedig nem lehet a fogyasztás igényeit kielégiteni. E bajon az uj állategészségügyi törvény remélhetőleg rövidesen segiteni fog. Elég gyakori eset, hogy a kistermelők nem értenek a helyes fejéshez és a tej egyrészét nem fejik ki; ezáltal a tehén tejelő képessége fokozatosan visszaesik. Amennyire lehet, ügyelni kell, hogy az egyes fejések között egyenlő idő muljék el, ezáltal a tej zsirtartalma mindig egyenletes lesz. Mindenesetre azonban helyes a gazdáknak az a kivánsága, hogy a tejellenőrzés alkalmával ne külön-külön az egyes kannák zsírtartalmát bíráljuk el, hanem az egész szállítmányét, szóval az összes kannákét együttesen.

Mint *Grenczer* Béla fővegyész egyik legutóbbi előadásában kifejtette, a kistermelőknél gyakori az a rossz szokás, hogy az este fejt tejet nem hűtik le mindjárt, hanem azon melegen helyezik el a pincében, vagy kamrában. Az is megesik, hogy az esti savanyodásnak indult tejet lefölözik és hozzáöntik a reggeli tejhez. Ezáltal a reggeli friss tej minőségét is lerontják. Sajnos, faluhelyen nyáron a kutviz hőfoka sokszor nem oly alacsony, hogy a tejet eredményesen lehetne hüteni vele. A kellően le nem hütött tej azután a feladóállomásra fuvarozás közben, vagy a vasuti kocsiba berakásra várva, mégjobban felmelegszik, ezáltal a savanyodás tovább folytatódik s mire rendeltetési helyére ér, megalszik. A hütőkocsi ilyenkor már alig segit. Az olyan tej, amelyet melegen öntöttek a kannába és azután a kannafödővel teljesen lefödik, tárolás közben rendszerint kellemetlen, fülledt szagot és izt kap. Ha nyitott edényben viszik valahová a tejet, nagyon kell vigyázni, hogy por, szemét bele ne menjen és meg ne fertőzze.

A méz fontos szerepe a táplálkozásban

A táplálkozás terén épúgy vannak változások egyes korok divata szerint, mint az emberi életkörülmények más területein. Utóbbi időben az orvosi tudomány útmutatásának, részben pedig más tényezőknek a hatása alatt nagyon kedveltté vált a keményitőben és cukorban gazdag ételeknek a fogyasztása. Ezek az úgynevezett könnyű élelmiszerek, amelyek sok szénhidrátot, tehát keményitőt és cukrot tartalmaznak. A szénhidrátok táplálják az izmokat, az erős izommunkát végző embereknek tehát nagyon ajánlható a szénhidrátban dús ételekkel való táplálkozás. A méz körülbelül 74 százalék cukrot tartalmaz s már ez is mutatja, hogy milyen nagy szerepe van az emberi táplálkozás körül. A méz különösen könnyű ételnek nevezhető, mert a test nagyon kevés munkával tudja átalakitani a mézet olyan formába, hogy az vérré válhat. A mézben ezenkívül foszfor és vas, sőt ezenkívül mész is van, ami elősegiti más táplálékok megemésztését. Sőt a méz mint vértisztító szer is érvényesül. Némi hangyasavtartalma is van a méznek s ez a körülmény dezinficiáló tulajdonságot kölcsönöz neki. Aki nem szokott a mézevéshez, nehezen tud nagyobb adagot elfogyasztani belőle és rendesen vizet kíván utána inni. Legjobb a mézet vajjal összekeverve fogyasztani. Így könnyebb vele bánni, mert nem folyik és nem csepeg és ezért gyermekek számára is alkalmasabb. A méz a gyermekekre fejlesztően hat, de használ az öregedőknek is, sőt az orvosok megállapitották, hogy a szívbajosokra is jóhatású, továbbá megszünteti a köhögést és gyógyítja az asztmát is.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Az elmúlt hetek rendkívül szilárd irányzatát előidéző fedező vásárlások e héten megszüntek. Ennek tulajdonitható, hogy a kenyérmagvak árában elég jelentős visszaesés mutatkozik. A búza 45, a rozs 10—20 fillérrel olcsóbbodott. A takarmánycikkekben viszont továbbra is barátságos az irányzat, zab 25—50, tengeri 20—30 fillérrel drágult. A forgalom egyes napokon élénk, máskülönben csendes nívón mozog. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 15.20—15.50, 78 kg-os, származás szerint 15.35—15.65, 79 kg-os, származás szerint 15.50—16.00, 80 kg-os, származás szerint 15.60—16.15, 81 kg-os, származás szerint 16.65—16.25, rozs 10.90—11.00, takarmányárpa 16.00—17.00, sörárpa 17.50—22.50, zab, minőség szerint 19.75—20.75, tengeri, származás szerint 13.50—15.10, búzakorpa 13.00—13.20, 8-as takarmányliszt 16.50—17.50 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Takarmányvásár. A forgalom közepes. Árak: rétiszéna IIa 8.25—9.00, IIa új 6.00—7.50, muharszéna 8.00, alomszalma 3.20—3.50 pengő métermázsánként.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

játékterve, a sorsjegyek ára, nyerési esélye változatlan!

84.000 sorsjegy—42.000 nyeremény és 1 jutalom.

Jutalom és főnyeremények készpénzben:

300.000 pengő, 200.000 pengő, 100.000 pengő stb.

A nyeremények összege közel **nyolcmillió** pengő készpénz

Tekintettel az óriási keresletre, nagyon ajánlatos, hogy az eddigi résztvevők sorsjegyszámaikat továbbra is megtartsák, nehogy utólag megbánás, esetleg keserűség érje őket; **uj vevők** pedig minél előbb rendeljenek és biztositsanak maguknak sorsjegyet, mert **sorsjegy nélkül nincs nyerési esélyük, sőt reményük sem lehet!**

Az első osztály huzása április hó 17-én kezdődik

A sorsjegyek hivatalos ára:

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3 P	6 P	12 P	24 P

az összes főárusitóknál

JEROUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készit:

Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: Aut. 204-37

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betükkel**, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált**, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott**, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj: 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya
(Szent György Műhely)
Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás; mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

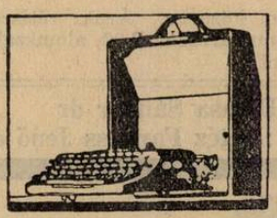

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron **18 havi részletfizetésre** is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

Telefon: Aut. 212-84, 212-85, 218-09.

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN **TEL.: J. 350—90**

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz **BÁNFALVI JÁNOS** fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, **elsőrendű, tisztavérű** törzseitől származó **tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok** megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll **(vérvizsgálat)**, állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség cime:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermek-Otthon haszon- és fajbaromfi-telep

a m. kir. földmivelésügyi miniszter 102086/1930. sz. IV.—I. rendelete alapján államilag ellenőrzött **tyúktyphustól (fehérhasmenéstől) és gümőkórtól mentes telep Pécel Pest vm.**

Fajbaromfi-tenyésztojásokat, naposcsibét, növendékállatot szállitunk megrendelésre utánvét mellett kiváló tojóképességü vörös Islandi-, fehér Wyendotte-, amerikai fehér Leghorn- és óriási pekingi kacsa-törzsekből.

Törzseink csak válogatott állatokból vannak összeállitva, szigorúan csapófészek-ellenőrzés alatt állanak és szakszerű takarmányozásban részesülnek, ezért a tojásokból kikelt állatok életerősek és gyorsan fejlődnek. — Szakszerű, rázásmentes csomagolás. — Válaszbélyeget hérünk.

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Eladó

7 éve bevezetett, napi 20—22 q szállitású, állandó vevőkörrel rendelkező, saját helyiségeiben elhelyezett

élelmiszer-nagyüzem.

Vezetéséhez szakértelem nem szükséges.

Egyemeletes házzal együtt

tehermentesen 60.000 pengőért. — Átvételéhez 44.000 pengő készpénz kell. — Csakis komoly érdeklődők telefonáljanak délután 1—3-ig 907-41. — **Biztos existentia!**

13602 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁR

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 13. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 MÁRCIUS 29

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A német-osztrák vámszerződés új horizontja

Látván Európa válságos gazdasági helyzetét, *Briand* úr szorgalmasan nekiült és kidolgozott egy programot a gazdasági újjászervezésre. Az Európai Egyesült Államok köntösébe takart terv a regionális szerződések rendszerén épült fel, vagyis a gazdasági szövetkezés, a vámpolitikai ellentétek kiküszöbölése jegyében képzelte el a franciák szellemes miniszterelnöke a helyzet javítását.

Hoover, ma az Egyesült Államok elnöke, valamikor közgazdasági szaktekintély, sőt éppen kereskedelemügyi miniszter volt. Egyszer egy panaszkodó ujságírónak ezt mondotta: „Harminchét állam van Európában? A mi Uniónkban, mely körülbelül akkora, mint Európa, negyvennyolc állam van. Mi azonban nagyon jól megférünk egymással. Majd, ha Európában oly könnyen és olcsón lehet utazni és árut szállítani Lisszabonból Varsóba és Stockholmból Athénbe, mint nálunk San-Franciscóból Newyorkba, vagy Milwaukeeból Galvestonba és semmiféle vámkezelés nem bénítja a forgalmat és nem drágítja az árut, akkor Európa is olyan gazdag lesz, mint Amerika".

Bizony ez szépen hangzik. Van a dolognak ugyan némi kis hibája. Az ugyanis, hogy ma már az Unió is érzi a gazdasági válság szorongató nyomását. Igaz, hivatkozhatik arra, hogy a beteg Európa fertőzte meg a maga lehetetlen viszonyaival. Azért Amerika csak gazdag ország marad, mi pedig szegények. Hanem, ha talán Hoover latba vetné befolyását és Franciaországot, no meg a harapós kis Csehországot áttelepítené Amerikába, bizony nem lenne többé sok bajunk, ő pedig megtanulná a bosszankodást.

Németország most sorsdöntő jelentőségű vámszerződést kötött Ausztriával, amelyben burkolt formában a közös vámterületet, a gazdasági „Anschluss"-t készíti elő. Briand tanácsait megfogadták a németek s elsőnek kísérlik meg a Briand-féle javaslatok valóságba ültetését. Csodálatos, hogy erre Briand és hű csatlósa, *Benes*, a legnagyobb izgalommal, haraggal, tiltakozással felel. Ime, ilyen őszinték a franciák világmegváltó tervei! Ha egy olyan gazdasági szervezet jön létre, amelyben ők diktálnak, az megfelel, ha valaki azonban nélkülük akar boldogulni, jaj neki. Pedig mit tehet mást a két letiport ország, mint hogy élni akar s ha élni akar, nem ereszthetik be a dühöngő ordast báránykái közé.

A Kormányzó úr a tenyészkiállításon a földmüvelésügyi miniszter és a testőrség parancsnoka kíséretében

Bátor, bölcs és önérzetes kezdeményezés, bár mi is benne lennénk egyhamar. Akkor a mi gazdánk megtalálná a maga számítását, iparunk tehetetlenebbik, mondvacsinált, kedvezményekkel táplált része pedig összébb húzná magát. A versenyképes nem pusztulna el. Elsősorban mégis csak agrárország vagyunk, ha a termelők boldogulnak, boldogul kereskedő, tisztviselő, iparos és minden becsületes munkás ebben a hazában.

Csehországért nem fáj a fejünk. Franciaországért szintúgyse, csak halmozza az aranyat továbbra, míg megfullad benne. Azonban arra is vigyáznunk kell, hogy mi kárát ne valljuk ennek a német-osztrák közeledésnek. Nem volna kellemes a balsorsban, a hátrányokban együtt szenvedni volt háborús bajtársainkkal, a gyógyulásnál pedig elszakadni tőlük. Bizonyos, hogy kormányunk megtalálja etekintetben a helyes utat.

vitéz F. J.

Károlyi Gyula gróf Mussolinivel és Grandi külügyminiszterrel tárgyalt Rómában

Károlyi Gyula gróf külügyminiszter tiszteletére *Grandi* olasz külügyminiszter vasárnap délben intim ebédet adott Tivoliban. Az ebéden résztvettek *Hóry* András kvirináli magyar követ, továbbá a külügyminiszter kísérete és a magyar követség tagjai is. Ebéd után Károlyi Gyula gróf külügyminiszter megtekintette a Villa D'Estét, valamint Tivolit és környékét, majd visszatért Rómába. Vasárnap este a kvirináli magyar követ adott vacsorát a külügyminiszter tiszteletére.

Hétfőn Károlyi gróf látogatást tett a Palazzo Chigiben Dino *Grandi* külügyminiszternél, akivel ötnegyedórás megbeszélést folytatott. Félegy órakor az olasz külügyminiszter a magyar követség székházában visszaadta Károlyi gróf látogatását.

Délután Károlyi gróf külügyminiszter látogatást tett a Palazzo Veneziában *Mussolini* miniszterelnöknél, akivel hosszas és szívélyes beszélgetést folytatott. Este félkilenc órakor az Excelsior-szálló nagytermében Grandi külügyminiszter hivatalos dinét adott Károlyi gróf tiszteletére.

Az olasz király Károlyi grófnak *az olasz koronarend nagykeresztjét adományozta*, ugyanakkor a külügyminiszter kíséretében lévő főtisztviselők is magas olasz kitüntetésben részesültek.

Az olasz sajtó a legnagyobb érdeklődéssel kísérte Károlyi gróf külügyminiszter római tartózkodását. Valamennyi estilap elsőoldalon fényképeket közölt külügyminiszterünknek Grandinál tett látogatásáról. Károlyi gróf kedden délután a kvirináli magyar követségen együttes kihallgatáson fogadta az olasz sajtó képviselőit, akik előtt római látogatásáról nyilatkozva hangsúlyozta, hogy az olasz-magyar barátság mélyen megalapozott és állandó jellegű baráti viszony.

Az országos mezőgazdasági kiállítás sikere

Az idén van 50 esztendeje annak, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az első magyar tenyészállatvásárt megrendezte a fővárosi marhavásártelepen. Azóta a kiállítást majdnem minden évben megismétlik s úgy a kiállítás területe, mint a felhozott anyag állandóan nőtt, változatosabb és érdekesebb lett. Az ezévi kiállításon már a mezőgazdasággal kapcsolatos iparágak is szerepelnek, azonkívül nemesített vetőmagvakat, különböző kísérletügyi és szakoktatásügyi intézmények is kiállítottak, a háziipar is bemutatja termékei legjavát. De a kiállítás legfőbb vonzóereje most is a tenyészállatkiállítás maradt.

A lovak csoportjában feltűnést keltett az Ágnes nevű félvér kanca, amely a mult esztendőben Békéscsaba és Szolnok között a 230 kilométeres pályát tizenhárom és háromnegyedórás páratlanul jó idővel megszakítás nélkül futotta be. Ez évben a Kormányzó úr is mint gazda, kiállíttatta pompás szürke, angol-arab csikóját. A legdrágább ló egy Nónia nevű angol félvér mén volt, amelynek az ára 10.000 pengő. A többi lovak ára is átlagban 1000 pengő felett mozgott.

Nagy érdeklődést vonzott a sertések csoportjában egy Szultán nevű sertés, amelynek a súlya a felette lógó tábla tanusága szerint 465 kg. Az állat 5 éves. Egyébként igen jelentékeny számú hússertést állítottak ki.

A szarvasmarhák csoportjában egy Ruca nevű tehén állt az érdeklődés középpontjában, amely 16.000 liter tejet ad egy évben. Egy másik tehén 13.000 liter tejjel dicsekedhetik. Németországban ezeket az adatokat el sem akarták hinni és az a német tudós, aki ellátogatott hozzánk, álmélkodva vette tudomásul, hogy ezek a számok valóban megfelelnek az igazságnak. A siementhali tehenészetben a kisgazdák is nagyon szép eredményt produkáltak.

Változatos volt a baromfikiállítás is, amelyen a japán selyemtyuktól kezdve a Leghornig, minden gazdasági fajta képviselve volt. Ebben a csoportban állították ki a házilag tenyésztett fácánokat és azokat az óriási házigalambokat, amelyeknek két kiterjesztett szárnyavége egy méterre van egymástól.

Igen tanulságosnak bizonyult a gazdasági szakoktatás kiállítása. A mezőgazdasági kiviteli intézet pedig bemutatta mindazokat a cikkeket, amelyek kivitelével érdemes foglalkozni, egymás mellé állítva a rossz és jó minőségeket. Az állami erdészet, a dohányjövedék és a magyar halgazdaság külön pavillonban mutatkozott be. A kiállítás folyamán nagyszabású lovasmérkőzések és lovasmutatványok is voltak. A kiállítás első napján megtörtént a díjazás, azután a díjazott állatokat a kiállítás minden délelőttjén elővezették, hogy a látogatók is összehasonlíthassák azokat a többi kiállított állattal.

Körülbelül 40.000 ember látogatta meg a jólsikerült kiállítást. Jugoszláviából és Romániából is nagy számban jöttek látogatók és vásárolni szándékozó gazdák. Így többek között Gencsics György v. jugoszláv miniszter több bikát és üszőt vásárolt. Vásárlást eszközölt továbbá Negotin, a román állami birtokok igazgatója és sokan mások.

Erdély védelme József kir. herceg naplójában

— Vitéz József kir. herceg, tábornagy, háborús naplójának negyedik és ötödik kötetéről —

Írta vitéz Somogyvári Gyula (Gyula diák)

Sabáctól az Erdős-Kárpátokig, onnét Wolhynia véres mezőin át a Doberdo szörnyű infernójáig roppant hosszú az út. Erről az útról valóban elmondhatjuk, hogy az a magyar kálvária. S e kálvária szívbemarkoló stációi előtt haladt végig az a királyi herceg, aki ime, elénk tárja fájdalmas és dicsőséges emlékeit.

A világháború utolsó ágyúlövése óta az egykori hadbavonuló felek mindegyike hozzáfogott a nagy küzdelem történelmi feldolgozásához. Német, angol, francia, olasz munkák garmadája ismerteti e példátlan méretű harcot. A legszakszerűbb szárazsággal megírt eseményismertetéstől, a legelvontabb kritikai elméletig minden formában s minden hangnemben megemlékeztek már e lángoló öt esztendőről. S ha e roppant háborús irodalom termékei között mégis József királyi herceg hadinaplóját érezzük a hozzánk legközelebb állónak, ennek oka nemcsak az, hogy soraiban a magunk, a magyarság, a magyar katona hadműveleteit látjuk, hanem azt is, hogy ennek a naplónak hangja a legemberibb hang valamennyi között. Lelkessége a mi lelkességünk, fájdalma a mi fájdalmunk, büszkesége, sóhaja és keserűsége mind, mind a miénk.

S ami talán a legerősebben magyar emlékezéssé teszi a naplót, az az, hogy az író személyének sorsában a magyarság külön sorsát látjuk mindvégig. *Idegen* származású dinasztia, nemzedékeken át *magyarrá* gyökeresedett sarja él e sorokban, akit gondolkozásában, érzésvilágában *annyira* magáévá édesített ez a föld, hogy testvéri közelségben áll az egyszerű magyar bakához s áthidalhatatlan távolságban él már attól a szellemiségtől, amely az egykori császárvárosból világgá árad. S ezért látjuk vállain egyre élesebb körvonalakban s egyre súlyosodó tragikummal a magyar keresztet. Ha német vagy cseh gondolatot és törekvést képviselne a monarchia politikai rétegezettségében, ha morva vagy szlovén csapatok élén állana s ezek sorsát hordaná a szívén elsősorban, akkor dédelgetett ember volna Bécsben a főhadiszálláson. De mert magyarnak vallja magát, a magyar gondolatot képviseli s nagyrészt magyar hadak élén áll az ármádiában: tipikusan történelmi magyar sors a sorsa. A magyarság bástya volt a háború során mindenütt, ahol emberbástya kellett és rohamcsapat volt, ahol rohamcsapatra volt szükség. De az elismerés, hála és megbecsülés valósággal fordított arányban volt roppant áldozataival. Ugyanaz a sors a kardforgató királyi hercegé is. Sabáctól a Kárpátokig, Volhynia mezeitől Doberdo gránitzuhatagáig minden áldozatban ott van a magyarral, de a babért legtöbbször idegen seregek zászlóira tűzi a bécsi féltényeség.

Tudom: talán nem kellemes ez a keserű megállapítás, de úgy érzem: kötelesség elmondanom, kötelessége annak a katonának, aki abban a seregben harcolt, kötelessége az egykori vezérrel s az egykori bajtársakkal szemben.

Hiszen nem a napló szavai ezek. A napló írója zokszó nélkül tűrt és harcolt akárcsak magyar csapatai. De az események rendje, a maga csupán történiai szárazságában is kiáltva mutat erre a tényre. Kihasználás az erőkifejtésben s félretolás az elismerésben: ez a vezérfonala az eseményeknek abban a naplórészben, amelynek során Erdély védelméről emlékezik József királyi herceg.

Ferenc József koporsójától siet Erdélybe, hogy átvegye az ott küzdő seregroncsok arcvonalparancsnokságát. Brassótól Kőrösmezőig szinte pókhálószerűen vékony front áll a határhegyeken, hogy gátat vessen az Erdélyből kivert románok helyébe özönlött orosz erőknek. Tél van, kietlen idő, de Mackensen viharként űzi maga előtt a román seregeket Bukarest felé s a Kárpátokban óriási erőfeszítéssel készül támadásra az orosz, hogy Románia teljes leigázását meggátolja. Ezt a nagy rohamot kell majd felfognia a Doberdo kipróbált védőjének, akinek kardja alá egész hadseregcsoportot rendelnek.

Roppant buzgalommal fognak a védelem megszervezéséhez a vezér és csapatai. De már öt nap mulva politikai tanácsát kérik a koronázás ügyében. S akkor lát bele először abba a mesterkedésbe, amelyet az erőskezű Tisza István ellen indítottak meg Bécsben. Eközben tombol a harc a határhegyeken, melyről a napló így emlékezik meg:

„Nálam a legnagyobb elkeseredéssel folyik a küzdelem és az őserdei csata a Kárpátokban eldöntetlenül hullámzik ide-oda. Tüzérség és aknavezetők vajmi csekély szerepet játszanak itt, mert ember — ember ellen küzd, akár 1914—1915 telén, a híres „nagy kárpáti csatában". Most is nagy túlerőben vannak az oroszok. Tegnap 4000 embert vesztettem három hadseregemnél, a légvonalban mért 400 kilométeres arcvonalomon... Számtalan erdős hegyből áll a Kárpátok bevehetetelen bástyája. A jó Isten a magyarnak építette ezt a drága ‚kincses hegyövet."

S a hadinapló további során régen hallott, egykor sokat emlegetett véres és dicsőséges hegyormok és völgyek nevei csendülnek fel. Fájó emlékezés kél bennünk a Capul, Kirlibaba, Mestecanesci, Hegyes, Magyaros, Valeputna, Muntele, Carunta, Sólyomtár és a Cibóvölgy nevének

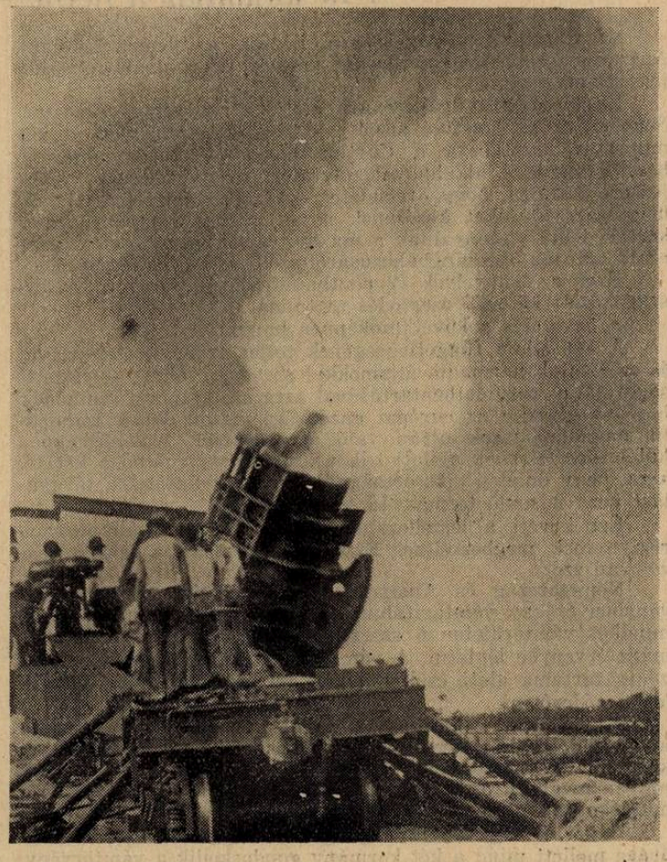

Amerikai partvédelem. 12 collos síneken mozgatható mozsár. Súlya 1046 font. A lövedék hat amerikai mérföldnyire lőhető ki

emlékére. Hiszen alig emlegeti ma már valaki a komor sziklaormokat és vízmosta völgyeket. Pedig szakadatlanul emlegetnünk kellene őket, mert magyar szívek porából nőtt füvet lenget ott a szél.

1916 december 20-án kezdődött József királyi herceg híres újévi csatája s 1917 január 14-ig egyre zúg az ágyútűz Erdély határán. Mackensen megrekedt a németekkel s bulgárokkal valahol Bukarest körül s a magyar vezér előrelendíti seregeinek jobbszárnyát. Hóban, jégben szörnyű hidegben támadnak megfogyatkozott hadosztályai s kilenc nap alatt már 100 kilométeres szélességben, negyven kilométer mélységben nyomják be az ellenség vonalát.

„*Ezredeim* — írja naplójában — *igazán a legkiválóbbat teljesítették, amire csapat egyáltalában képes. Nekik és a szövetséges német csapatoknak bámulattal teljes, hálás köszönet jár. Folytonosan súlyos küzdelmekben, a legborzasztóbb időben, hóban, jégben, feneketlen sárban kínlódtak, fázva, napokig éheztek, mert az utánszállítás teljesen elakadt, a málhásálat akárhányszor vezetőjével együtt a mélységbe zuhant s agyonzúzta magát. A tüzérséget is a legénység volt kénytelen fölvonszolni rettenetes erőfeszítéssel, jégborította sziklákon, szédítő meredekségű partokon. De a jobbszárny most már a Kárpátokon túl, a dombos vidéken küzdi magát előre. Támadásom célját elértük, mert az ellenség a Mackensen föltartóztatására szánt csapatainak nem csekély részét velem szemben volt kénytelen harcba vetni.*"

Ezek alatt a harcok alatt történik meg a koronázás.

„*Utolsó pillanatig reménykedtem* — olvassuk a naplóban — *hogy a magyar király koronázásán, ahol a többi főhercegek mind jelen lesznek, én, az egyetlen magyar főherceg is résztvehetek. Vajjon a katonai helyzet igazán olyan volna, hogy ezt nem engedhetik meg? Akkor nem volna szabad két alámrendelt hadseregparancsnokot odarendelni. Arra a pár órára Budapestről is éppenúgy kiadhatnám telefonon az utasításaimat, mint innét. Seeckt német tábornok megütközve azt mondja: ez igen nagy politikai hiba. Tépelődöm azon, hogy magyar voltom miatt nem kezdődik-e az elnyomás, mely úgy nagybátyámnak, s jó atyámnak életét elkeserítette. És nekem is már oly sok lelki szenvedést okozott. Eh . . . mit! Szeretett magyar csapataim elfelejtetik majd velem e keserű emlékű koronázást.*" — Elmélkedését így fejezi be: „*Arz és Kövess koronáz, József főherceg veri addig az oroszt és románt s lenyeli keservét.*"

S a koronázás napját a debreceni ezred árkaiban tölti. „*Csak lövegtűz van* — írja — *és óriási hóvihar. 21 fok hideg. Majd megfagytam odakint. És vitézeim? Én egy megbántás miatt jajgatok s ők a legförtelmesebb helyzetben, énekelve győznek vagy halnak meg . . . Félre hát e szerencsétlen érzelmekkel!*"

Ezer vezéri gondja között s egyéni sérelme miatt is megható refrainként tér vissza az a törekvése, mellyel a másféléve Doberdón harcoló 17. színmagyar hadosztályt kéri magának. Nem mulaszt *egyetlen* alkalmat sem, hogy megostromolja fölötteseit e *legtöbb* veszteséget szenvedett hadosztály érdekében. „*Kipusztítják Szeged, Debrecen és Temesvár környéke legjobb férfianyagát!* — jajdul föl minduntalan. — *Vérezzen most már más vidéke is a monarchiának. Én itt csendes helyre tenném a hősöket* — írja — *és kímélném őket.* (Folytatjuk)

Mit tartalmaz a német—osztrák vámszerződés

Hivatalosan nyilvánosságra hozták a Németország és Ausztria közötti jövő gazdasági viszony irányvonalairól szóló jegyzőkönyvet.

Egyidejűleg nyilvánosságra hozták a két külügyminiszter, *Schober* dr és *Curtius* közötti levélváltást, amelyben a két miniszter hivatkozva a Curtius birodalmi külügyminiszter bécsi látogatása alkalmával folytatott megbeszélésekre, kifejezésre juttatja, hogy örvendetes egyetértés jött létre abban, hogy tárgyalásokat kezdjenek a két ország vámpolitikai és kereskedelmi viszonyainak a ma nyilvánosságra hozott irányelvek alapján összhangbahozásáról szóló szerződés ügyében.

Ezek az irányelvek 12 pontban foglalják össze a két ország között kötendő szerződés tartalmát.

A bevezetés a következőképpen hangzik:

A két állam függetlenségének teljes érvénybentartásával és az általuk harmadik államokkal szemben vállalt kötelezettségek teljes tiszteletbentartásával arra szolgáljon a szerződés, hogy megkezdje az európai gazdasági viszonyoknak regionális megállapodások útján való átrendezését. Különösképpen kötelezően késznek nyilatkozik a szerződésben mind a két fél arra, hogy minden más országgal annak kívánságára tárgyalást kezd hasonló természetű szabályozásról.

Ezt követi a létrehozandó vámpolitikai megállapodások részleteinek megbeszélése. Ezzel kapcsolatban a következőkről van szó:

Németország és Ausztria megállapodnak egy vámtörvényben és egy vámtarifában, amelyeket egybehangzóan kell mindkét vámterületen a szerződéssel együtt és annak tartamára érvénybe léptetni. A vámtörvényt és vámtarifát a szerződés tartama alatt csak mindkét fél megállapodása alapján lehet módosítani.

A két ország közötti árucserében a szerződés tartama alatt sem beviteli, sem kiviteli vámokat nem szednek. A két kormány a szerződésben tájékoztatja egymást arról, hogy milyen meghatározott egyes árukategóriákra és milyen időre mutatkoznak átmeneti vámok szükségeseknek.

A két ország vámügyi igazgatása függetlenségének megóvása mellett mind a két kormány gondoskodik a vámtörvény, a vámtarifa és egyéb vámelőírások egyöntetű keresztülviteléről.

Gondoskodás történik, arról, hogy az egyik vagy másik országban a vámbevételekre fennálló zálogjogok sérelmet ne szenvedjenek.

Behozatali, kiviteli és tranzitótilalmak Ausztria és Németország között a közbiztonság, közegészségügy érdekében, vagy hasonló okokból tett bizonyos kivételektől eltekintve, ne álljanak fenn. Eszerint gondoskodás történik új állategészségügyi törvény létrehozásáról is.

A két kormány mindegyike fenntartja magának a jogot, hogy a szerződés életbeléptetése után is a maga nevében harmadik államokkal kereskedelmi szerződéseket köthessen. Ilyen harmadik államokkal folytatott tárgyalásoknál a német és az osztrák kormány tekintettel lesznek arra, hogy a másik fél érdekeit a kötendő szerződés tartalmával és céljával ellentétben meg ne sértsék.

Amennyiben a harmadik államokkal való kereskedelmi viszonyok egyszerű, gyors és egyöntetű rendezése érdekében helyénvalónak és lehetségesnek látszik, a német és az osztrák kormány közösen folytatnak tárgyalásokat a harmadik államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekről. Ebben az esetben is külön-külön kereskedelmi szerződést ír azonban alá Németország is, Ausztria is, külön ratifikálják azokat és egymást csupán arról értesítik, hogy egyidejűleg kicserélték a harmadik állammal a ratifikációs okmányokat.

Mind a két kormány idejekorán megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az ezidőszerint érvényben levő egyrészről Németország, illetőleg Ausztria, másrészről harmadik államok között kötött kereskedelmi szerződéseket, amennyiben azok a vámtételek lekötését tartalmazzák, vagy amennyiben azok az ezidőszerint még fennálló be- és kiviteli tilalmakat és más áruforgalmi szabályokat befolyásolnák, egymással és a kötendő szerződés tartalmával és céljával összhangba hozzák.

A szerződés súrlódásnélkül keresztülvitelére teljesen paritásos döntőbizottságról történik gondoskodás.

A kötendő szerződést ratifikálni kell és annak a szerződésben megállapítandó és a ratifikáló okmányok kicserélésétől számítandó határidőn belül érvénybe kell lépnie.

A szerződést mindenkor egyévi határidőre, az elsőízben azonban — döntőbíráskodás alá tartozó eset fenntartásával — az életbelépéstől számított harmadik év leteltével fel lehet mondani. A felmondás az illető ország részéről, amely a szerződést felmondja, csupán törvény alapján történhetik.

VITÉZI ÉLET

Sopron vármegye vitézeihez!

Felhívom a vitézek figyelmét a Vitézek és Gazdák Lapjának pontos előfizetésére. A hátralékban levő előfizetőket pedig felhívom, hogy hátralékaikat igyekezzenek még ez év folyamán kifizetni, ha nem is egyszerre, de részletekben. Az ezévi vitézi értekezleteken erre vonatkozólog a vitézek teljesített kötelezettségükről beszámolni tartoznak.

Egyben kérem a vitézeket, hogy a vitézi alapra a közölt hátralékaikat is igyekezzenek minél előbb a Székkapitánysághoz beküldeni. *Székkapitány*

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Székének közleményei

Bajtársi összejövetel. A debreceni vitézek április hó 2-án este 9 órai kezdettel az Angol Királyné zöldtermében bajtársi összejövetelt tartanak. Ugyanakkor lesz a Vitézi Társaskör választmányi ülése is, melyre a tagok megjelenését kérem.

*

A legközelebbi havi kihallgatási nap időpontja. Tekintettel a húsvéti ünnepekre, a legközelebbi havi kihallgatást ideiglenesen folyó hó 29-én délelőtt 10—12 óra közt fogom megtartani.

Székkapitány

Zala vármegye vitézeihez!

Orvosok megbízása a vitézek orvosi kezelésével

Az Országos Vitézi Szék a vármegyei Vitézi Székkapitány javaslatára a vitézek orvosi kezelésével 1931 március hó 1-vel megbízta:

Keserű Béla dr járási tisztiorvos, balatonfüredi lakost a balatonfüredi;

Meduna József dr v. egyetemi tanársegéd, járási tisztiorvos, lentii lakost az alsólendvai;

Jobst Viktor dr szanatóriumi főorvos, keszthelyi lakost a keszthelyi;

Sallay Sándor dr körorvos, letenyei lakost a letenyei;

Bittera Zoltán dr közkórházi alorvos, nagykanizsai lakost a nagykanizsai;

Dezső Mihály dr járási tisztiorvos, novai lakost a novai;

Plósz Sándor dr járási tiszti orvos, pacsai lakost a pacsai;

vitéz Máriaházy János dr körorvos, ukki lakost a sümegi;

Farkas Béla dr orvos, zalaegerszegi lakost a zalaegerszegi;

Horváth Ádám dr járási tisztiorvos, zalaszentgróti lakost a zalaszentgróti járásban.

Orvosi kezelés a rendelőkben az esetleg rendelt gyógyszer, vagy kötszer árának megtérítése ellenében történik.

Ingyenes gyógykezelés

Varjú Pál dr körorvos, gyömrői lakos a gyömrői járás vitézeit és azok családtagjait ingyenes gyógykezelésben részesíti. 336/Ft. I. 1931.

O. V. Szék

Budapest V. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy folyó hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor húsvéti összejövetelt tart az Országháza Gönczi-féle éttermének különhelyiségében. (Bejárat a Duna felől.)

Vitéz Gombos Józsefet a 10.000 lakosú Derecske község egyhangúan törvénybírónak választotta meg

Azokat a bajtársakat, kiknek gyermeke, vagy gyermekei könyvajándékot kapnak, a gyermekek megnevezésével a kerületi hadnagy levélben értesítette.

Mivel a terem csak 5—8 óráig áll rendelkezésre, kéri a kerületi hadnagy, hogy félöt órakor már mindenki ott legyen. *Székkapitány*

Hasznos segédkönyv

Traktorok szerkezete és kezlése című most megjelent gyakorlati irányú segédkönyv és gazdag ábrafüzet mellékletére hívom fel a vitézek és gazdaközönség figyelmét, különösen azokét, akik a m. kir. állami ipariskolákban rendezett mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamokat látogatták vagy a jövőben fogják látogatni. Kapható: vitéz *Pataky* Tivadar okl. gépészmérnök. Miskolc, Ipariskola. Ára: 3 pengő. *Székkapitány*

Vitéz sikere

Vitéz *Tihanyi* Ferenc győri telkes vitézt a Győr városi és vármegyei baromfitenyésztési egyesület elnökévé választották.

A Tízéves Vitézi Rend

A Tízéves Vitézi Rend című album munkálatai serényen folynak. Eddig már huszonkét vármegyei Vitézi Szék küldötte be a *megyei szék történetét* és érdekes adatait. A szerkesztőbizottság kéri azokat a székkapitány urakat, akik a megyei vitézi szék történetét még nem készítették el, hogy azt mielőbb küldjék be fennakadás elkerülése céljából. Kívánatos volna a székkapitány fényképét és egy-két jellemző fényképfelvételt mellékelni, hogy egyik-másik vármegye e szempontból ne kerüljön hátrányba a másikkal szemben.

Többen intéztek a szerkesztőbizottsághoz olyirányú kérdést, hogy a történelemben közölni fogják-e a Kormányzó úr Őfőméltósága *avatási beszédeit.* Minthogy ezek a beszédek a Vitézi Rend történetében határköveket jeleznek és a legmagasabb célkitűzést, intelmeket foglalják magukban, továbbá, minthogy ezek a beszédek így egybegyüjtve sehol fel nem találhatók és nagy történeti értéket képviselnek, a Tízéves Vitézi Rend című mű természetesen közölni fogja őket. Ezáltal minden felavatott vitéz birtokába jut annak a felejthetetlen beszédnek, melyet a Vitézek Főkapitánya a felavatáskor felavatandó vitézeihez intézett.

A Vitézi Rend tagjainak elsőbbségi igénye bizonyos köz- és magánszolgálati állások betöltésénél

Az 1931. évi III. tc. és az ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott miniszteri rendelet a legmagasabb nemzetvédelmi szolgálatokat kívánja megbecsülni és ezért azokat illő gondoskodás tárgyává teszi. Kimondja, hogy bizonyos köz- és magánszolgálati altiszti, fentartott tisztviselői és kezelői (üzemi segédtiszti) állásokat vagy a törvény alapján az illetékes miniszter (honvédelmi, belügyi vagy pénzügyi) által igazolvánnyal ellátottak által kell betölteni, vagy pedig elsőbbségi igénnyel bíró egyének által. Igazolvánnyal a honvédség, vámőrség, folyamőrség és csendőrség kötelékében hat, illetve bizonyos állások szempontjából tizenkét évet szolgált legénységi állományú egyének láthatók el. Elsőbbségi igénnyel bírnak viszont a következő sorrendben: 1. a hadirokkant vitézek; 2. a Vitézi Rend többi tagjai; 3. a világháború hadirokkantjai és 4. a világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek és pedig mindenkor a viselt katonai rendfokozatra való tekintet nélkül.

Hogy melyek azok az altiszti, tisztviselői és kezelői állások az államnál, a hatóságoknál, a hivataloknál, az intézeteknél és intézményeknél, továbbá bizonyos vállalatoknál, üzemeknél és érdekképviseletetknél, azt a később közzéteendő kimutatás fogja tartalmazni. Ez állások felerésze az igazolványosok részére van fenntartva, a másik fele része pedig az elsőbbségi igénnyel bírókra, úgy azonban, hogy az igazolványosok részére fenntartott állásoknál is az elsőbbségi igénnyel bíró alkalmazandó, ha igazolványos az állást nem pályázza meg. Az állások mindenkor pályázat útján kerülnek betöltésre, amely pályázat nemcsak a Budapesti Közlönyben, hanem a napilapokban is közhírré fog tétetni. A pályázati hirdetmény tartalmazni fogja, hogy igazolványosi vagy egyéb oly állásról van szó, amelynél elsősorban előbbségi igénnyel bírók alkalmazandók. A legmesszebbmenő törvényes intézkedés történt arra nézve, hogy ez állások betöltésénél jogosulatlan mellőzés ne történhessék. A pályázati beadványok és mellékleteik mindenkor bélyeg- és illetékmentesek. Az igényjogosultságot a pályázati beadvány mellett igazolni kell. A Vitézi Rend tagjai elsőbbségi igényük fennállását a Vitézi Rend Főszéktartósága által kiállított igazolvánnyal, vagy annak hiteles másolatával igazolják, a rokkantak pedig e minőségüket a rokkantjáradék élvezetét tanusító lap másolatával, akik pedig rokkantjárulék élvezetével nem bírnak, azok az ellátásra való igény nélkül hadirokkanttá történt nyilvánítást tanusító lap hiteles másolatával.

A multban is volt ehhez némileg hasonló törvényhozási intézkedés és pedig a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. tc. Ez a törvény a fentebb ismertetett új törvény folytán hatályát vesztette.

Betöltendő állás

A bábolnai m. kir. állami ménesbirtok betöltésre kerülő egy kanász-számadói és egy juhász-számadói állásra pályázatot hirdet. Mindkét állásra csak olyan vitézek pályázzanak, akik a sertés, illetőleg juh tenyésztésben, különösen az elletésben és nevelésben kellő jártassággal bírnak és abban gyakorlatuk van. Javadalmazásuk: a ménesbirtokon gyakorlatban levő készpénz és terményjárandóság. Az állások 1931 április hó folyamán lesznek elfoglalhatók. Irásbeli jelentkezés a ménesbirtok Igazgatóságánál.

Állást kereső vitézek

Harmincnégyéves vitéz mindenféle mezőgazdasági munka elvégzését vállalja. Kéri a földbirtokos vitézek szíves pártfogását. Cím: vitéz Póta Pál, Mezőkövesd, II. ker. Lehel-utca 25.

Harmincnyolcéves, nős, családos kertész, négy gimnáziumi végzettséggel akár kertészeti, vagy raktári, pénzbeszedői, vagy egyéb állást elvállalal. Hosszabb ideje áll munka nélkül, kéri a vitéz bajtársak szíves támogatását. Tizenkét kitüntetése van, harminckét hónapig volt a harctéren, háromszor sebesült. Cím: vitéz *Kovács* Ferenc, Debrecen, Bezerédy-utca 29.

Francia politikusok Budapesten

A Magyar külügyi Társaság meghívására a francia kamara törvényhatóságának küldöttsége hétfőn délután négy óra öt perckor gyorsvonattal a Keleti pályaudvaron Budapestre érkezett. A küldöttség tagjai: *Hesse* és *Pernot* volt miniszterek, *Cautru*, a kamara volt alelnöke, *Lefas*, *Tatou-Vassal* és *Bardon* képviselők.

Fogadtatásukra a pályaudvaron megjelent *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár a miniszterelnök, *Gerevich* Zoltán miniszteri tanácsos *Károlyi* Gyula gróf külügyminiszter képviseletében, *de Vienne* budapesti francia követ és a követség tisztikara. *Eöttevényi* Olivér dr és *Radisics* Elemér dr, a Magyar Külügyi Társaság részéről. A francia küldöttség tagjai az üdvözlések után szállásukra hajtattak.

A francia politikusok tanulmányi kirándulásra jöttek hozzánk. Céljuk, hogy *a magyar politika és a jogászélet kiválóságaival megismerkedjenek.* A látogatásnak különösebb jelentősége annyiban van, hogy a delegáció tagjait a francia kamara jogügyi bizottsága jelölte ki s minden egyes pártárnyalatnak a képviselője itt van közöttünk, a kommunisták kivételével.

Kedden délelőtt a kormányzó, majd pedig *Almásy* László házelnök és *Wlassics* Gyula báró, a felsőház elnöke, fogadta őket.

Kedden délután a parlament delegációs termében a küldöttség elnöke, Hesse, előadást tartott a francia parlament bizottságainak a munkájáról. A Külügyi Társaság kedden ebédet adott a vendégek tiszteletére. Szerdán pedig a képviselőház elnökének a vendégei voltak. Csütörtökön a küldöttség tagjai megjelentek a képviselőházban, ahol *Zsitvay* Tibor igazságügyiminiszter külön is fogadta őket. Félhat órakor *Bethlen* István gróf miniszterelnök fogadta a francia vendégeket.

Vándorlásom

Elődöm az volt ki mint én ma nap,
Úgy szerette a csótáros lovat,
S a messze síkok hamvas, szőke fényét.
Vitéz volt, halk, a lánnyal szembe félénk,
A vitézségért volt vitéz csupán,
De hangos, ha véres cécók után,
Rőtes tüzektől fénylő táborokba,
Víg duhajon, majd messze andalogva,
Az éjt fölverve nagyokat dalolt.
Csöndes időkben szerte bandukolt,
Merengő, boldog lézengés az élte;
Nagyokat gondolt, — eltűnődve nézte,
Mint játszik a nap és az árny a napba:
Halk éjszakákon váltig azt kutatta,
Hogy akik ott iobogva égnek,
Szép vándorai a nagy éjnek,
Míg lemosolyognak, rá lenéznek,
Mit gondolnak a csillagok. —
Egyebet róla nem tudok.
Azt sem tudom, virágban volt-e része,
Ha járta-é a kerteket?
Csak azt tudom egy virág megigézte,
Egyetlen asszonyt szeretett.

Utódom az lesz, ki mint én manap,
Majd költ — szerez, — de főleg aranyat,
S e tágas síkon éli szorgos éltét.
A kor fia lesz, — nem a fény, az érték,
Az üzem, üzlet hevíti csupán.
De néha, véres pénzcsaták után,
Majd vissza érez, s messze andalogva,
Ellát a rőten fénylő táborokba,
S merengve hallja a multak dalát,
Csendes idői: készülő csaták.
Ez nem kalézol boldog mitse téve,
Nagyot ha gondol, annak tett a vége,
S ha sikert ér el, mért ne csapna zajt?
De nap nyugodtán néha felsóhajt
Hogy kár a fénynek, kár leszállva,
A föld porában gyúlva lángra
Csillogni mint a fénybogárka,
Hogy boldogok a csillagok.
Az egy az, amit nem tudok,
Ha jár-é kertet, virág nyit-e néki
Ha eljön a szép új tavasz?
Csak azt tudom, — egy asszony megigézi,
Az egyetlen, ki mindig ugyanaz.

BÁRD MIKLÓS

HIREK

HETI NAPTÁR

Márc.—Ápril	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
30 Hétfő	Kerény ††	Izidor	A hét elején a nap 5 óra 46 perckor kel és 18 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 33 perckor kel és 18 óra 34 perckor nyugszik.
31 Kedd	Guido apát††	Árpád	
1 Szerda	Hugó pk. ††	Egyipt. M.	
2 Csütörtök	Nagycsüt. ††	Titusz	
3 Péntek	Nagypént. ††	**Nagypéntek**	
4 Szombat	Nagyszom.††	György	
5 **Vasárnap**	**D Húsvétvas.**	**D Húsvétvas.**	

NEVEZETES DÁTUMOK

Április 2. Festetich György gróf halála. A keszthelyi Georgikon megalapítója 64 éves korában halt meg Keszthelyen.

1849. Hatvani ütközet. A küzdelem folyt már Schlick és Gáspár között. Schlik eleinte fölényben volt, amikor a magyar segédcsapatok, a Schwarzenberg és a 9. zászlóalj, a Ferdinánd-huszárok s a lengyel légió a csatatérre érkezett. Schlicket a magyar csapatok Hatvanba vetették vissza s onnan is kiűzték makacs utcai harcok árán.

Április 3. 1849. Szenttamási roham. A magyarok heves küzdelem után nagy győzelmet arattak a rácokkal szemben.

Április 4. 1849. Tápióbicskei csata. Jellasich Klapkát elvágta hadtestétől. A segítségül megérkező Damjanich és Görgei vörös sipkásai szuronyszegezve tisztították meg a keskeny töltést és hidat, az ellenséget Bicskére s onnan Ság felé űzték.

Apponyi Albert gróf franciaországi útja

Apponyi Albert gróf Párisban több nagysikerű előadást tartott, vázolva a jövő államférfi típusát, továbbá rámutatva a mai lehetetlen középeurópai helyzetre. Apponyi előadásának nagy sikere volt. *Briand* ebédet adott az agg államférfi tiszteletére, akit a köztársasági elnök is kihallgatáson fogadott. Belgiumban Apponyit a király is kihallgatáson fogadta.

Elszaporodtak a kiutasítások a Felvidéken

Jaros András, a tót tartománygyűlés magyar nemzeti párti képviselője a tartománygyűlés szerdai ülésén panaszt emelt az ellen, hogy *a Felvidéken az utóbbi időben ismét elszaporodtak a kiutasítások.* A kékkői kerületi hivatal intézkedésére például kiutasították Kegel nagybirtokost. Sipos Antal udvardi . plébánosnál éjszaka csendőrök jelentek meg, felkeltették az agg udvardi papot és felszólították öreg nénjével együtt, hogy azonnal készüljön fel, mert eltoloncolják őket a magyar határra. Kiutasítási parancsot kapott Szalay Dezső plébános és Wellner Lőrinc dunamóci lakos. A szónok szerint a Felvidék jövője nemcsak tót kérdés, hanem magyar kérdés is, hiszen a Felvidék lakosságának harmadrésze a magyar kisebbséghez tartozik.

Dunakeszi Gázvédelmi szakbizottságok megalakulása

Március 22-én *Vigh* Gyula ny. áll. tábornok helyi nemzetvédelmi csoportvezető elnöklete alatt megalakult a dunakeszi polgári lakosság lég- és gázvédelmének előkészítésére hivatott szakbizottság. A felvilágosító előadást vitéz *Gábor* Antal ny. ezredes, az Északpest vm. nmv. hiv. vezetője tartotta vetített képekkel.

A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter a budaőrsi vitorlázó repülőtéren

Bethlen István gróf miniszterelnök, vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter kíséretében legutóbb látogatást tett a budaőrsi Farkas-hegyen a vitorlázó repülőtéren, ahol a Movero Otthonnál *Tabódy* Tibor országgyűlési képviselő, a Movero társelnöke, *Petróczy* István ny. ezredes és *Bernárd* Mátyás ny. alezredes, a Movero vezetője fogadta.

A miniszterelnök élénk érdeklődéssel hallgatta Bernárd ny. alezredes felvilágosításait, majd elmagyaráztatta magának a motornélküli gépek szerkezetét.

Bernárd ny. alezredes „Gólya" nevű gépén felszállott ezután a délkeleti lejtőről. Utána a miniszterelnök kívánságára vitéz *Hefty* Frigyes főoktató emelkedett a magasba „Hangwind" tipusú gépén.

A miniszterelnök és kísérete elragadtatással szemlélte a némán suhanó gép biztos röptét. A starthelyre való visszaereszkedés után vitéz Hefty Frigyes a miniszterelnök kívánságára mégegyszer felszállott. A miniszterelnök Bernárd alezredesnek a vitorlázó repülő dícséretreméltó munkásságáért elismerését fejezte ki.

Durva tótosítás egy hétszázéves magyar faluban

Szüllő Géza magyar keresztényszocialista párti képviselő interpellációt intézett az iskolaügyi és belügyminiszterhez *a galántai járási Borsa községben folyó elnemzetlenítés ügyében.* Borsa község írásbelileg kimutathatóan *700 év óta tisztán magyar község, de az iskolásgyermekek mégsem tanulhatnak magyarul.* Nem tudnak magyarul írni, viszont tótul nem tudnak megtanulni az iskolában, bár az iskola még mindig tisztán tót nyelvű és így a Borsán élő magyar gyermekek tudatlanságra vannak kárhoztatva. A tanító azokat a gyermekeket, akik magyarul köszönnek, vagy magyarul beszélnek, disznóknak nevezi. Ezt az eljárást a galántai tanfelügyelő, úgylátszik, helyesli és egyébként is az egész galántai járásban nagy hévvel tótosít.

Kinevezés

Az igazságügyminiszter vitéz *Barna* Lajos dr sásdi közjegyzőhelyettest Sásdra kir. közjegyzővé kinevezte.

Búzakölcsönök átszámítási kulcsa

A búzazáloglevelekben folyósított és búzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a búzazáloglevelek kamatszelvényeinek beváltásánál április havára átszámítási kulcs gyanánt egy métermázsa búza fejében 14.50 pengőt kell alkalmazni.

A zicsi leventeifjúság nagy sikerrel adta elő a „Csonka honvéd" és a „Nánai bíró lánya" c. színműveket. × vitéz Bendeguz Pál leventefőoktató rendezésével

A volt 76-os soproni gyalogezred hősi emlékműve

A volt cs. és kir. 76-os gyalogezred bajtársi szövetsége, melynek élén vitéz *Kő* József nyugalmazott tábornok áll, páréves megalakítása óta élénken ápolja a testületi szellemet és bajtársi együttérzést. Mult évben gyüjtést indított az elesett 76-osok hősi emlékművére. A gyüjtés eredménnyel járt s a szövetség már meg is állapodott *Bódy* Kalmár szobrásszal a kivitelre vonatkozólag. Az emlékmű, melyet a soproni Deák-téren állítanak fel, kőtalapzaton nyugvó bronzoroszlán lesz. Felavatása aug. 23-án, a polichnai ütközet évfordulóján lesz.

A nagykőrösi református Arany János gimnázium hősi halottai emlékének megörökítése

A nagykőrösi református Arany János-gimnázium diákszövetsége megalakulásakor elhatározta a gimnázium volt növendékei közül a világháborúban hősi halált haltak emlékének emléktábla felállítása útján leendő megörökítését. Miután a hősi halottak névjegyzékét a diákszövetség vezetősége már összeállította, a választmány elhatározta, hogy az emléktáblát ez év június hónap 28. napján a szövetség közgyűlésével kapcsolatban fogja leleplezni. Bár a hősi halottak névjegyzékét már összeállították, mégis az ebből netalán kimaradottakat a szövetség vezetőségének módjában lesz a névjegyzékbe fölvenni, ha ilyenről a május hónap 20. napjáig értesülést szerez. A szövetség vezetősége ezért fölkéri mindazokat, akiknek hozzátartozói a nagykőrösi ref. Arany János gimnáziumának növendékei voltak és a háborúban hősi halált haltak, hogy ezt május hónap 20. napjáig jelentsék be a nagykőrösi ref. Arany János-gimnázium igazgatójának. A diákszövetség nemcsak azokat tekinti az intézet hősi halottainak, akik itt érettségi vizsgát tettek, hanem azokat is, akik bármikor, bármennyi ideig, növendékei voltak.

Kiadó albérleti lakás

Két szépen bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Érdeklődők forduljanak IX, Lónyay-utca 19, IV. em. 3. címhez.

Kéményseprővel találkozni szerencse, de még nagyobb szerencse osztálysorsjegyet vásárolni. A sorsjegyek száma 84.000, a nyereményeké 42.000, tehát minden második sorsjegynek nyernie kell! Az emberi élet szerencsére, véletlenre van berendezve, próbáljuk ki hát a szerencsénket az osztálysorsjeggyel annál is inkább, mert se szeri, se száma azoknak az embereknek, akik ezen az úton vagyonhoz jutottak. Akiben van egy cseppnyi élelmesség, az ne mulassza el az alkalmat!

Művészipari munkák

Szövetségünk műipari osztálya, a Szent György Műhely révén, nemcsak a vitézi gyűrűket készíti, de elsőrangú művész és műiparos tagjai révén mindenféle műipari munkákat elvállal. Így készít nemesi családfákat, címerfestményeket, mindenféle szobrászmunkákat és emlékműveket. Ünnepi diszalbumokat, feliratokat, név-, születésnapi emlékeket, ajándékokat. Készít zászlóterveket, zászlószögeket, mindenféle jelvényeket fémből sajtolva, zománcozva. Tervezünk és készítünk sportérmeket, versenydíjakat. Kereskedő és iparos vitézeink részére vállalunk reklámterveket, plakátokat, valamint levélfejek és címkék tervezését. Készítünk bőr, fa és selyemhímzési munkákat. Szóval bárminő műipari munkák megtervezését és elkészíttetését vállaljuk és ezekről tervekkel, rajzokkal, költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Egyébként is bárminő ipari kérdésben fordulnak hozzánk a Nemzetes urak, a legnagyobb örömmel adunk felvilágosítást, minden ellenszolgáltatás nélkül. Hivatalunkban személyesen, naponta 9—4 órák között állunk vitézeink rendelkezésére. Hazafias tisztelettel: *Országos Iparosszövetség Műipari Osztálya* (Szent György-műhely) Budapest, IV, Apponyi-tér 1. Kir. bérpalota.

A Kassa—Oderbergi Vasút alkalmazottainak nyugdíjügye

A Kassa—Oderbergi Vasút volt alkalmazottainak szövetsége, Teghze Gerber Frigyes főfelügyelő vezetésével azzal a kéréssel fordult Strausz István dr országgyűlési képviselőhöz, hogy vezessen egy küldöttséget a kereskedelemügyi miniszterhez és ezen az úton kérje fel őt arra, hogy a kereskedelmi tárgyalások alkalmával járjon közbe a cseh kormánynál, hogy a nyugdíjügyeket vegyék revízió alá. Strausz István képviselő az elnökség kérelmét megértéssel vette tudomásul és kijelentette, reméli, hogy az ő közvetlen intervenciójára a KSOD-alkalmazottaknak ez a szociális és hazafias szempontból is igen indokolt, évek óta húzódó dolga végre elintézést nyer.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Március 29-től április 4-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. énekes nagymise. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2. Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása: Székács Elemér m. kir. gazd. főtanácsos felolvasása: „Időszerű tanácsadó". — 4.15: Rádió Szabadegyetem (1. a Magyar Nemzeti Bank Pénzjegynyomda Sportegyesület Dalárdájának előadása; 2. Horváth Károly dr tanár felolvasása: „A Szamostól a Marosig a Tiszán"). — 5.15: Varga Emil előadása: „Fizikai érdekességek". — 5.30: Magyar Zenebarátok Egyesületének hangversenye. — 7: Lyka Károly előadása. — 7.30: Vígjáték előadás a Stúdióból, utána Kurina Simi cigányzenéje. — 11: Szabó-Guy László jazz-zenéje.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Kenessey Péter novellája. — 5.20: Kaposvári Zsolnay Lajos és cigányzenéje. — 6: Tóth Kálmán centennáris emlékünnepély. — 7.30: „Emlékezés Lechner Ödönre és Szinnyei Merse Pálra", Lippay Gyula dr előadása. — 8: Dán-est, utána Fejes szalónzene.

Kedd. 4: Mauks Ernő meséi. — 5: Turáni Társaság előadássorozatában Felvinczi Takács Zoltán dr előadása: „Milyen lehetett a húnok vallása". 5.30: Grammofónhangverseny. — 6.30: Nyáry Andor dr felolvasása: Szodoma és Gomorra pusztulása", „A kutyás ember". — 7: Helyes magyarság, magyar helyesírás. — 7.30: Szedő Miklós operaénekes hangversenye. — 9: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 10.30: Magyar Külügyi Társaság előadássorozata, Kállay Tibor dr ny. miniszter, országgyűlési képviselő angolnyelvű előadása: „Agricultural price grap", utána id. debreceni Kiss Béla cigányzenéje.

Szerda: 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: Balla Irma novellái: „A talált gyerek", „Minden csak viszonylagos". 5: A Szociális Missziótársulat előadássorozatában Hász István dr tábori püspök előadása: „Prohászka géniusza: Ébresztő szellem". — 5.45: Hadik Etelka könyveiből ad elő, 6: Orgonahangverseny a szegedi Fogadalmi templomból. — 7.15: Rádióamatőr-posta. — 8: Művész-est. — 10.15: Kentner Lajos zongoraművész hangversenye, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.15: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 5.45: Kazatsay Imre magyar nótákat hegedül. — 6.30: Angol nyelvoktatás. — 7: „Húsvét Rómában" Megyery Ella előadása. — 7.30: Az Operaház előadása: „Az istenek alkonya" III. felv.

Péntek: 4: „A Passio szenthelyei és ereklyéi", Török Teltsik László előadása. — 5: „Krisztus útja a Kálváriára", Odry Árpád előadása.

Szombat. 4: „Krisztus keresztjének története", Koncz Sándor dr felolvasása. — 5.10: „Az udvarhelyszéki húsvéti határkerülők", Folberth Gusztáv előadása. — 5.30: A m. kir. Operaház férfikarának hangversenye. — 6.20: P. Bangha Béla előadása: „Nagyszombati gondolatok". — 6.50: Grammofónhangverseny. — 8.10: Hangverseny, közreműködnek: Némethy Ella és Székelyhidy Ferenc dr, a m. kir. Operaház művészei és a magyar kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar, utána Farkas Jenő cigányzenéje.

Vendéglő áthelyezése

Vitéz *Baranyai* József, a jónevű vendéglős, Károly-körút 13. szám alatti vendéglőjét I. ker. Hidegkúti-út 20. szám alá (Veronikához címzett vendéglő) helyezte át, ahol nagy kerthelyiség és több fedett helyiség áll rendelkezésre. (5-ös autóbusz végállomás, 83-as villamos megálló.)

Sóvári Soós Elemér honvédezredes regényes élettörténete

Írta **Móricz Pál** 4

A kapitány rövid ítélete így hangzott. Parancskiadás után a cigányt felfektették a padra. Két altiszt munkába vette. Rettenetesen sírt, jajveszékelt, könyörgött a cigány. Soós hadnagy nem született pribéknek — alighanem ez a pribékkifejezés is cseh eredetű szó? —, az ötödik botütésre beszüntette a fájdalmas büntetés végrehajtását. Másnap a könnyűszerrel szabadult cigánynak ismét kihallgatásra kellett menni, hogy megköszönje a megérdemelt botbüntetést... Nos hát furcsán meg is köszönte, még könyörületes jóltevőjét mártotta csávába a komisz cigány, amidőn nagy hetykén kivágta a kapitány előtt:

— Alásan jelentem, százados úr... nem faszoltam ki a botbüntetést egészen!

Soós hadnagyban majd meghűlt a vér, századparancsnoka kérdésére nem tudott egyebet mondani:

— So ist es, Herr Hauptmann! (Valóban így van, százados úr!)

A kapitány ezen a beismerésen még nagyobb haragra gyulladt. Az irodában alaposan lehordta lágyszívű hadnagyát, mégis tekintettel buzgó szolgálataira, nem vitte feljebb az esetet, hanem újból elrendelte:

— Lassen Sie dem Mann nocheinmal einundzwanzig aufzählen! (Adasson a fickónak mégegyszer huszonegyet!)

E cigány ezúttal hiánytalanul meg is kapta a maga „porcióját."

*

1866-ban Soós Elemér hadnagy két másik tiszttársával egy régi kolostorban lakott. Annyi volt ott a patkány, hogy pisztollyal lövöldözték. A tisztiszolga főzött nekik, 10—12 forintba került az egész havi étkezés. Hatvanhárom év után és a mai finnyás időkhöz, ízléshez hasonlítva, nem érdektelen, hogy mit és miként kosztoltak a Dom Miguel ezred tisztjei.

A früstök, kivonulás előtt, egy-egy tányér kölénymagos levesből állott, komisz kenyeret aprítottak bele. Ebédre húsleves járta. A marhahús burgonyával és mártással külön fogás volt. A hajdú bakaszakács a paradicsom-, hagyma-, kapor-, köszméte, tormamártásokat ismerte. Gyümölcs, sajt, befejezésül feketekávé kerekítették ki a mindennapi ebédet. A marhahúsleves olykor elmaradt, a leveshúsból ilyenkor gulyást vagy más pecsenyét kászolítottak. Az olasz folyók vizéből, a Piavénál, Pó folyónál halat is fogtak. A hal burgonyával készült. A vasárnap és ünnepnapokra a paprikás csirkét is előteremtették, a csipetke és saláta nagyon is ízlett hozzá. A túrós galuska, a lekváros derelye is ünnepies étel volt. Esténként teáztak, vajas- vagy túróskenyér teljessé tették az egészséges vacsorát. Míg a béke évei tartottak, ott Lombard-Veneziában, a Piave mellett, Belluno város hegyvidékein 39-es hajdú vitézeivel olasz brigantikra vadászgatott az ifjú Soós hadnagy. A Pó vizében meg a D'Arge-féle úszásra tanítgatta a poros Alföldön született hajdúbakaságot.

1866-ban június hó 24. napja, az osztrák—magyar hadseregre diadalmas custozzai csata napja emlékezetes, dicsőséges nagy nap maradt Soós Elemér életében is. Báró Bibra ezredes vezetésével a hajdúsági Dom Miguel ezred teljes erejével résztvett a rájok nagy diadallal végződött véres csatában. A „császáriak" Lamarmora olasz generálisnak majdnem kétszeres haderejét gázolták vérbe, porba. Sok, sokezernyi olasz vitéz holtteste borította el a custozzai csatateret, az összetört olasz sereg roncsai lelküket veszítve menekültek a Mincio-folyó felé. A 39-es Dom Miguel gyalogezred is fájdalmas, nagy véráldozatot hozott itt. A Monte della Croce körül vívták véres harcaikat. A temérdek hősi vértől ázott magaslatért szuronnyal, karddal, szemtől szembe állva dúlt itt a szörnyű, kegyetlen harc. A 39-esek az olasz 3. gránátos ezred vitéz legényeivel kerültek össze. Ribits, 39-es főhadnagy, a zászlós tiszt, az első szakasszal a roham alatt elsőnek tört be az ellenséges állásba. Máris megkapta a gyilkos szúrásokat és halálos golyót. Csupán ennyit tudott még visszakiáltani az utánuk nyomuló negyedik szakasz ifjú hadnagy-parancsnokának:

— Soós, die Fahne! (Soós, a zászló!)

Földrebukott s már halott is volt az ezredzászlót védő főhadnagy. Soós mindjárt előre ugrott halott bajtársához, mert látta, hogy az olasz gránátosok mindenáron meg akarják kaparintani a Dom Miguelek tépettselymű hadilobogóját... Huszan is utána kaptak. Soós hadnagy súlyos kardjával közévagdalt a zászlóért kapdasó olasz kezeknek. Egy olasz tisztnek kettéhasította a fejét, másik szörnyű kardcsapással másik olasz tisztet is harcképtelenné tett. Kegyetlen dühvel, keseredettséggel tombolt itt a harc. A tusában egy olasz már Soóshoz dőfött, de a fiatal hadnagy balkezével elmarkolta az éles szuronyt. Azzal sem törődött akkor, hogy a gyilkos fegyver megsebezte balkezének négy ujját. Végzett ezzel az olasz gránátossal is. Boldogan szorította magához az ellenségtől megmentett, visszahódított ezredzászlót, melynek a tusakodásban kitépett málladozó selyméből egy darab éppen Soós hadnagy mellére esett. Ezt a darabka zászlóselymet és azt a vérfoltos zsebkendőt, melylyel a lezajlott tusa után vérző kezét bekötözték, elhozta, ereklyéi között megőrizte az öreg Soós ezredes... Soós hadnagy a Monte della Crocera 37 piroshajtókás hajdúbakájával verekedte fel magát s mikorra befejezték a szuronnyal, puskatusával, karddal vívott kegyetlen harcot, már csak hét piroshajtókás vitéze volt életben, a többi harminc elesett a magaslatért és az ezredzászlóért vívott szörnyű harcban. Soós hadnagy nem mulasztotta el kitüntetésre ajánlani a hét hős hajdúbakát. Vele már fukarabban bántak el parancsnokai: a custozzai csatában tanusított kiváló teljesítményeiért „őfelségének" 1866 július 21-én keltezett dicsérő oklevelét kapta. Később, midőn Soós hadnagy a kisezüst és nagyarany vitézségi érmeket életben maradt hét hajdúvitézének kiosztotta, az egyik, Pogácsás nevezetű, dorogi 39-es hajdúbaka ekkor a többiek nevében őszintén kimondta:

— Szép és derék dolog, hogy minket a hadnagy úr ajánlásával most ennyire kitüntettek; de hát akkor igazság szerint a mi jó hadnagy urunknak is miért nem adtak valami nagyobb, méltóbb kitüntetést?

Soós ezredes magyar szerénységét jellemzi kedves felelete:

— Hát miért adtak volna, fiam... Hiszen én csak vezettelek bennötöket!

Idővel mégis hozzájutott szembetűnőbb kitüntetési jelvényhez is: az uralkodó 1890-ben megengedte, hogy az általa alapított Signum Laudis-érdemérmet a katonai érdemkereszt szalagján viselhesse. Meghatóan érdekes befejezésül, a több mint 70 éves, a világháború idején is ténylegesen szolgáló Soós ezredes végül — a custozzai romantikus hőstettnek elismeréséül — a kardokat is megkapta vitézségi érdemérme piros-fehérsávozású selyemszalagjára.

(Folytatjuk)

Miért kell az Alföldet befásítani?

Írta **vitéz Zsiray József** tanár

(Befejezés)

Évenként hatmillió tömör köbméter nyers fának megfelelő tűzifát, műfát és fűrészelt fát hozunk be külföldről. Erdeink fatermése kereken kétmillió tömör köbméter.

Tehát a fogyasztás összesen nyolcmillió tömör köbméter. Ezt a mennyiséget 270.000 kat. hold futóhomok és kopár terület, azután 500.000 kat. hold vadvizes, mocsaras, zsombékos rossz legelő befásításával könnyen kitermelhetnénk jó magunk.

Sokat emlegetjük mostanában a gazdálkodás irányváltoztatásainak a szükségességét. A fent említett gazdasági tájaknak erdőgazdasági tájakká való átalakítása szükségleteket elégít ki. Nélkülözhetetlen a papírgyártásban, gépgyártásban, közlekedő eszközök, szerszámok, hordók készítésének nyersanyaga. De hogyan viselhetnénk háborút fa nélkül? Kell ez a bányászathoz, vasúthoz, állóharchoz, sőt még a lőporgyártáshoz is.

Olaszország a legutóbbi két esztendőben 54 millió pengőt, Angolország pedig az elmúlt 10 esztendőben 250 millió pengőt adott az erdősítésre. Mennyivel inkább kellene a magyar nemzetnek erre a célra bizonyos összeget rendelkezésre bocsátania, hiszen nincs ma Európában egyetlen egy ország sem, ahol olyan kevés volna az erdő, mint nálunk.

A valóság az, hogy történt is már valami.

A földművelésügyi minisztérium 1927-ben 15 éves programot dolgozott ki 270.000 kat. hold kopár terület befásítására. Eleinte a programon kívül még pénzt is adott a földművelésügyi tárca erre a célra. Négy év alatt másfélmillió pengőt, pedig évenként kellett volna legalább ennyi. Legutóbb meg már csak 300.000 pengő jutott a mostohagyereknek.

Alig néhány esztendővel ezelőtt páratlan lelkesedéssel fogtak hozzá kiváló erdőigazgatóságaink a munkához. Fiatal erdőmérnökök szakadatlanul járták és mérték a szikeseket, homokbuckákat, kijelölték a beerdősítendő részeket. Örömmel dolgoztak, mert érezték, hogy a terv, amelyre kijelölték őket, az utolsó tíz esztendő legnagyszerűbb elgondolása. Széchenyi István varázslatos nemzetmentő munkaterveinek kései fellobbanása.

Sajnos, hogy csak fellobbanása volt, mert amit a földművelésügyi miniszter meginditott, azt a pénzügyminisztérium a takarékosságra hivatkozva majdnem teljesen megakasztotta. Mondván: nincs pénz, ebben a pillanatban nincs pénz. Ezt az érvet azonban *Hadik* János gróf a felsőházi tárgyalások alkalmával helytelennek minősítette, mert az Alföldfásítás olyan értékes beruházás, melynek haszna kézenfekvő. Megérdemli az előlegezett bizalmat, mert hamarosan visszafizet.

Az Alföldfásítást kívánja *Bernát* István is, mert azt látja, hogy csak ezúton lehetne véget vetni az istállótrágya eltüzelésének, ami az Alföldön bizony elég divatos.

Szeberényi Antal egészségügyi szempontból tartja rendkívül hasznosnak az erdősítést. Az Alföld száraz levegője tele van porral. Aszályos hetekben portengerben úszik a mező, a falu. Terjed a tüdővész. Hiszi, hogy ezen sokat segíthetne az erdősítés.

A geografus, a szociológus, a szaktudós, továbbá a földművelésügyi miniszter is jogosan kívánja az Alföldfásítás folytatását. A szomorú csak az, hogy ez alatt azokat a derék erdőmérnököket, akik közben harmincötévesek lettek, igen rövid úton elbocsátják... De hová menjenek, mihez kezdjenek?

A napokban megnyílik az országos mezőgazdasági kiállítás. Lesz ott épülete az erdészetnek is. Óhajtjuk, hogy ez a pavillon feltűnő gondossággal mutasson rá arra, hogy Magyarország Európa legfátlanabb országa. Grafikonokkal, éles, szemléltető ábrákkal, modellekkel bizonyítsa, hogy milyen lenne az Alföld tájképe, ha évenként legalább egymillió pengőt áldoznának a fásításra. Bizonyítsa sok ezer ember előtt, hogy az erdősítés jó üzlet, tehát hasznos beruházás. Írja fel beszédes termeinek a homlokzatára Jászay-Horváth Elemér: Az Alföld nem felel című versét.

Boldog, vagy bús? Áldott, vagy átkozott?
Mi ez a föld, mely életre hozott?
Gigászi bölcső, mely jövőt nevel?
Vagy roppant sír, hol nemzet süllyed el?...

Talán csak megmozdul sokaknak a lelkiismerete és tesznek valamit az ismeretlen Magyarországért!

MEZŐGAZDASÁG

A háziállatok neveléséről és gondozásáról

A szarvasmarháról tudnunk kell, hogy bár nem olyan kényes mint a ló, de azért ez is megkívánja a gondos ápolást.

A tehén fejését a bekövetkező ellés előtt két hónappal már abba kell hagyni, mert ennyi idő okvetlen szükséges ahhoz, hogy erejét az új tejelési idényig összeszedhesse és hogy tejmirigyeit egy újabb évi munkára előkészíthesse. A vemhesség utolsó két hónapjában bőven kell takarmányozni, hogy izomzata megerősödjék s hogy magzatát kellően táplálhassa és hogy tőgye a bő tejeléshez kifejlődhessék.

A jó fejőstehenet a leborjazás után csak négy hónap mulva engedjük bika alá, hogy a tejelési ideje meghosszabbíttassék s hogy a borjúzással ne használódjon nagyon el.

Az elléshez közelálló tehenet néhány nappal az ellés előtt állítsuk új helyére, a szélről a fal mellé, ahol semmi sem háborgathatja. Itt a többi tehéntől külön rekesszünk neki kényelmes férőhelyet. Adjunk alája tiszta, száraz, bő almot és gondoskodjunk nyugalmáról. Ellés után félóránként kínáljuk meg fél-fél veder hangyos vízzel vagy darás ívóssal, hogy az ellés alatti nagy vízveszteségét pótolhassa és a szomjúságát olthassa. A leborjazott tehenet eleinte naponként többször meg kell fejni, hogy tejmirigyeit minél bővebb elválasztásra serkentsük.

Az újszülött borjú elszakadt köldökzsinórját a születéskor azonnal jódtitnktúrába kell áztatni, hogy a köldökfertőzésnek elejét vegyük. A világra jött nedves borjút az anyja szokta lenyalás útján megszárítani, de jó, ha előbb egy tompaélű fakéssel lehúzzuk róla a nyálkát, majd puha ruhával vagy puha szalmacsutakkal ledörzsöljük. A már felszáradt borjút állítsuk lábra és az úgynevezett fecstejet addig ne fejjük ki a tehén tőgyéből, amíg a borjú legalább kétszer jól nem lakott abból, mert csak ez a fecstej alkalmas arra, hogy a borjú ragacsos bélszurkát feloldja. A borjút az első két hétben naponként hatszor is szoptassuk meg. Majd később, ahogy a borjú már takarmányt is kezd fogyasztani, apasszuk a szopások számát. Azt, hogy meddig szoptassuk a borjút, a körülmények határozzák meg. A

szopós korban eladott borjút addig szoptassuk, amíg az általa felhasznált tej a borjú eladott súlyában jól értékesül. A tenyésztésre szánt borjúkat tanácsos lesz minél tovább, de legalább is 3—4 hónapig szoptatni, mert tudjuk, hogy a tej az újszülötteknek a legjobb és legtermészetesebb vitamindús tápszere. Szokták a borjút szopás helyett itatással is fölnevelni. Az itatáshoz felhasznált tejet lefölözni is szokták. Az ilyen tejből hiányzó zsírt idegen anyagok hozzákeverésével pótolják. A mesterséges fölnevelést csak olyan nagy tehenészetekben érdemes folytatni, ahol a nagy város mellett a tejet nagyon drágán tudják értékesíteni. A kisgazdának alkalmasabb és jobb lesz a szoptatás útján való borjúnevelés.

A borjút a születésétől egyéves koráig mindenféle jó takarmánnyal el kell látni, mert fejlődése legnagyobb részét ez alatt az idő alatt végzi el. A fiatal borjúnak, ha rossz, vagy kevés takarmányt kap — bár akkor is növekszik — nem jut megfelelő tápanyag minden kifejlesztendő szerve részére és így fejlődésében visszamarad. A lába és feje nagyra nő s így formátlan, csúnya állat lesz belőle. A mindig jól tartott borjú teste arányosan fejlődik, tejmirigyei, tőgye, tökéletessé válnak, lába rövid, feje kicsiny lesz, törzse pedig vastaggá és izmossá alakul. A jól tartott borjúk egyéves kor után a kifejlett állatok rendes takarmányán is szépen befejezik fejlődésüket. Érdemes tehát a borjú részére egyéves koráig — ha ez kikerülhetetlen — még a felnőtt állatok takarmányából is elvenni. A tenyésztésre szánt üszőket nem szabad azonban az első év alatt sem túlkövéren tartani, hanem csak húsosan és gömbölyüen, mert ha egyéves korában túlságosan elhízott lesz az üsző, úgy fejlett korában nemigen szokott fogamzani, vagy ha fogamzik is, mégis kevés tejet fog adni.

A bikaborjakat, ha tenyésztésre szántuk, legalább négy hónapig szoptassuk és az üszőborjakhoz hasonlóan tartsuk.

Az elválasztott borjúnak kifejlődését kellő mozgás és takarmányozással igyekezzünk minél inkább elősegíteni. Ebből a célból az elválasztott borjúnak, még a jó legelő vagy zöldtakarmány mellett is, állandóan abrakot kell adnunk. Gondoskodnunk kell az állandó tisztántartásáról is. Ebből a célból naponként tisztogassuk, hogy a bőrhámlást és szőrhullást róla eltávolítsuk, hogy a férgek elszaporodását rajta megakadályozzuk. Ha pedig véletlenül élősdiek lepnék el, úgy féregellenes szerrel (öt százalékos kreolinoldattal) pusztítsuk el róla a férgeket, mert azok az okozott izgalommal és nedvelszívással a fejlődésre kártékonyan hatnak.

A kisgazda *lótenyésztéséről* meg kell jegyeznünk, hogy a kisgazda csak tenyésztésre is alkalmas kancalovat tartson. De ebből is csak annyit, amennyi a jövőmenő és fuvarozási munkát el tudja végezni. A ló költségesebb takarmányával nagyon drága igáserő. A csikó jó fölnevelése a kisbirtokon sok nehézségbe ütközik.

A ló részére az istállóban a szarvasmarháénál is nagyobb férőhelyet kell biztosítani. Tisztántartására igen nagy gondot fordítsunk, mert a tisztaság a lónál fél abrakadag hatásával ér fel. A vemhes kancák leellésekor ugyanazokat a szabályokat kell betartani, amelyeket a szarvasmarhánál már említettünk. A csikókat féléves korig szoptassuk. A háromhetes csikónak már adjunk külön kis vályúban abrakot és tápdús szénát. Egyéves koráig még a jó levegő mellett is abrakoljuk, mert a zöldfű nem elegendő a fiatal csikó erőteljes fejlődéséhez. A csikót kétéves koráig kell nagyon jól tartani és részére sok szabad mozgást kell lehetővé tenni, mert a két évig jól tartott csikók további fejlődésüket az öregebb lovak rendes takarmányán is teljesen bevégzik.

A nehéztestű (hidegvérű) csikókat már kétéves korukban be lehet kíméletesen igába fogni. A könnyebb lovak csikóit pedig csak hároméves koruk után lesz ajánlatos betanítani kezdeni.

A csikó betanítása leghelyesebben a gazdaságban végzett talajművelési és hordási munkákkal kapcsolatosan történhetik, amikor az öreg lovak között a legkönnyebb munkákban a szabályos lépést, a járást, az istráng és gyeplőszár közötti mozgást gyakoroltatjuk a csikóval, amely azt a puha és egyenletes talajon könnyen megtanulja. Csak a fél éven át így tanítgatott csikót fogjuk be aztán öreg ló mellé könnyű kocsiba, hogy az egyenetlen országúton is megtanulhassa a járást. Ilyenkor a csikó már figyelni tud az út egyenetlenségeire és ennélfogva csuklóit és inait nem erőlteti meg.

VÁSÁR ÉS PIAC

Élelmiszerpiac. A forgalom élénk. Árak: marhahús 140—340, borjúhús 200—460, sertéshús 160—320, zsír 152—170, teatojás 8—10, főző és apró 7—8, teljes tej 30—36, fehérkenyér 40—54, félbarna 30—40, barna 20—28, gazdakenyér félbarna 34, bab 26—70, borsó 32—80, vöröshagyma 12—16, fejeskáposzta 38—48, kelkáposzta 60—120, rózsaburgonya 18—28, Ella 12—16, közönséges 10—12, tisztított paraj 80—140. savanyúkáposzta 30—40 fillér.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

**Őszi vetésekre fejtrágyául,
a szőlőnek már nyitáskor,
rétjeinknek, kertünknek, gyümölcsfáinknak**

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát kerek száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen hosszú idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá.

A csilisalétrom a legjobb természetes nitrogéntrágya

Biztos hatású **Nem savanyítja a talajt**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

CSILISALÉTROM KOMITÉ
MEZŐGAZDASÁGI SZAKTANÁCSADÓ IRODÁJA
Budapest, VII., Csengery-utca 22.

A csilisalétrom, mint az egyedüli természetes nitrogéntrágya, semmi mással nem pótolható.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Postás fajbaromfi nagytelep, Vác

„Állami ellenőrzés alatt álló törzstenyészet"

Rhode Island Red (vörös izlandi), amerikai fehér Leghorn, fehér Wyandotte-törzsek tisztavérbeni törzskönyvező tenyésztése. — Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kitenyésztett, elsőrendű, tisztavérű törzseitől származó tenyésztojások, naposcsibék, növendék-állatok, tenyészállatok megrendelhetők. A telep állatorvosi felügyelet alatt áll (vérvizsgálat), állománya minden fertőző betegségtől mentes, edzett, erőteljes, egészséges

Kérjen árjegyzéket!

Telepvezetőség címe:

Budapest, 10. számú postahivatal, X, Füzér-utca 11. szám

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermek-Otthon haszon- és fajbaromfi-telep

a m. kir. földmivelésügyi miniszter 102086/1930. sz. IV.—I. rendelete alapján államilag ellenőrzött **tyúktyphustol (fehérhasmenéstől) és gümőkórtól mentes telep Pécel Pest vm.**

Fajbaromfi-tenyésztojásokat, naposcsibét, növendékállatot szállítunk megrendelésre utánvét mellett kiváló tojóképességü vörös Islandi-, feher Wyandotte-, amerikai fehér Leghorn- és óriási pekingi kacsa-törzsekből.

Törzseink csak válogatott állatokból vannak összeállitva, szigorúan csapóészek-ellenőrzés alatt állanak és szakszerű takarmányozásban részesülnek, ezért a tojásokból kikelt állatok életerősek és gyorsan fejlődnek. — Szakszerű, rázásmentes csomagolás. — Válaszbélyeget bérünk.

---

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

---

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**

vitéz **BÁNFALVI JÁNOS** fuvaros és bútorszállító

Budapest, I, Aranykakas-utca 15

Telefon: Automata 572-65

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit

vitéz **BARADLAI ORBÁN** Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4

Telefon: Lágymányos 14-37

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betükkel**, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált**, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott**, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállitási díj: 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetiti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya

(Szent György Műhely)

Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Eladó

7 éve bevezetett, napi 20—22 q szállitású, állandó vevőkörrel rendelkező, saját helyiségeiben elhelyezett

élelmiszer-nagyüzem.

Vezetéséhez szakértelem nem szükséges.

Egyemeletes házzal együtt

tehermentesen 60.000 pengőért. — Átvételéhez 44.000 pengő készpénz kell. — Csakis komoly érdeklődők telefonáljanak délután 1—3-ig 907-41. — **Biztos existentia!**

Tudnivalók:

A XXVI. m. kir. osztálysorsjáték

játékterve nem változott.

A sorsjegyek ára, nyerési esélye maradt a régi.

Az elérhető legnagyobb nyeremény

pengő 500.000 pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000
200.000
100.000

50.000	**30.000**	**20.000**
40.000	**25.000**	**10.000**

stb., stb. pengő, összesen közel **3 millió pengő készpénzben**

A húzás április 17-én kezdődik.

84.000 sorsjegy közül **42.000** biztosan nyer, tehát a

sorsjegyek fele okvetlen nyer!

Sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 pengő	**12** pengő	**6** pengő	**3** pengő

az összes főelárusitóknál.

13654 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 27. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 JÚLIUS 5

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A falanksz

Mialatt kül- és belpolitikai események vonják a figyelmet magukra, az egész országban komoly méltósággal ünneplik meg a vitézek a Vitézi Rend fennállásának tizedik évfordulóját. Ha túl is harsogja az ünneplés nyugodt bensőségét a szenzációk lármája, mint a nemes érc csengése, olyan biztatóan és szilárd öntudattal hangzik fel az ünneplő vitézek megnyilatkozása. Legutóbb vitéz *Simon* Elemér főispán mondotta Sopron vármegye vitézeinek ünnepén: *„a vitézek száma ezerről tízezerre emelkedett s itt áll, mint egy erős falanksz, szemben minden olyan áramlattal, amely hazánkat, nemzeti ügyünket veszélyezteti“.*

Mindenki számára megszívlelendő szavak.

A tízéves jubileum alkalmából a Vitézi Rend megiratta a maga történetét. Ha kezünkbe vesszük a mai nehéz időkben ezt a külső kiállításban, belső tartalomban ragyogó könyvet, ha végiglapozzuk a történetíró hűségével megírt sorait, ha a sorok mögé tekintünk, akkor látjuk tulajdonképpen, mit jelent a nemzetnek ez az intézmény, mekkora munkát, előrelátást, milyen nagy akadályok leküzdését jelentette annak megalapozása és fogalmat alkothatunk arról, hogy micsoda, eléggé nagyra nem becsülhető küzdelmet folytattak a rend úttörő munkásai az eszme érdekében. Természetes, hogy még többet szerettek volna adni és elérni, de a viszonyok határozzák meg a lehetőségeket s ők a lehetőségek között mindent kivívtak, ami kivívható volt.

A lényeget nézték és ez a lényeg, ami megmaradt s meg fog maradni örök magyar értéknek, nemzeti kincsnek. Egy csokor önzetlenség, egy darab ingathatatlan magyarság, egy csapat meg nem alkuvó magyar hős ereje, mint a zászlótartók kezében az ősi zászló, úgy lobog a vitézek lelkében a hazaszeretet éltető lángja.

Klapka György tábornok, Komárom hős védőjének képe. Festette vitéz Galánthay Glock tábornok. A képet a Klapka nevét viselő 2. tüzérosztálynál, Györgyszabadhegyen leplezték le

A lényeget nézzük mi is, tudjuk, hogy vagyunk, hogy minden körülmények között mit akarunk és hogy szükség lehet reánk bármikor.

Ebben a nemes összhangban annál disszonánsabbul hangzik, ha néha valami zavaró hang csikorog, ha kisiklást látunk. Legutóbb is a nemzet örök ellenségeinek hangja ütötte meg fülünket bajtárs szájából. Legyünk óvatosak a csábító szirénhangokkal, a tetszetős szavakkal szemben és magunk tegyünk ellene, hogy a bárányбőrbe bujt ragadozók ne zsákmányolhassanak a mi körünkben. Szomorú, de elkerülhetetlen, hogy a legszebb harmóniába is disszonancia ne férkőzzék. A mi feladatunk azonban, hogy minden körülmények között ismerjük kötelességünket.

Tíz év munkájához, tíz év alatt kifejlődött, minden hazafi által becsült egyéniségünkhöz méltók maradunk minden körülmények között és nincs igaza annak, aki a konkolyhintőket azonosítja a talpig hű férfiak seregével.

A falanksz felépült, a falanksz győzhetetlen marad és megtörik rajta árvíznek, mocsárnak minden mohó igyekvése.

Magyar árut kérek!

Mindenki érzi, hogy baj van az egész világon. A nagy világháború az eddigi természetes termelést és fejlődést teljesen megfordította. Minden állam arra törekedett, hogy nagy hadseregén kívül az ottani lakosságot is ellássa minden szükségleti cikkel s különösen azokkal, melyeket azelőtt az ellenséges külföldről hozott. Ennek következtében olyan területeket vettek művelés alá, melyekre azelőtt nem gondoltak, olyan növényeket kezdtek termeszteni, amelyeket azelőtt külföldről hozattak s olyan iparágakat létesítettek, amelyekkel bőven ellátta őket a külföld. A háború végével a hadseregek óriási szükségletei megszüntek, de a létesített új üzemek mindenütt megmaradtak s ontották és ontják az árukat úgy a gazdasági, mint ipari téren. Itt van a túltermelés oka, amelyről mindenütt annyit beszélnek.

Ez ellen úgy igyekszik minden állam védekezni, hogy lehetőleg az odahaza termelt árut használja fel, azért, hogy minél kevesebb pénze menjen külföldre. Minden olyan áruért, terményért, mely idehaza megterem, melyet idehaza gyártanak, a legnagyobb hazafiatlanság a külföldnek pénzt adni.

Németországban a vasúti étkező kocsiktól kezdve minden vendéglőben olvasható az ismertetés, hogy miért kell a németeknek barnakenyeret enniök. Rozs sok terem Németországban, búza meg kevés s hogy ne kellessen sok búzát behozniok a külföldről, ezért adnak barnakenyeret. Ezt minden német és minden külföldi is természetesnek találja.

Ugyancsak sok külföldi vendéglőben olvashatók táblák a következő felírással: „Itt magyar bort nem mérnek." Tudják, hogy a magyar bor elsőrendű, de a magyarok iránti gyűlölet nem engedi ennek a fogyasztását.

Ezzel szemben hogy fest a helyzet minálunk? Legjobb üzleteink versenyeznek abban, hogy minél több külföldi csemegével kedveskedjenek a vevőközönségnek még olyan árukból is, amiből világhírű cikkeink vannak. Elárasztják a kereskedők az országot banánnal, egyiptomi hagymával, holland borsóval, angol pálinkával, ószerb burgonyával, vajjal, cseh sonkával stb. S a magyarok vásárolják ezeket, nem gondolván arra, hogy minden ezekért kiadott fillér ellenségeinket erősíti. A magyar nagykereskedelem a hazafisággal egyáltalában nem törődik, sőt minthogy legnagyobbrészt idegen kezében van, előnyben részesíti a külföldi árut s azt sózza a vevő nyakába. Voltam Budapesten az ország egyik legnagyobb lőszerüzletében s nem tudtak adni magyar felírású vadásztöltényt. Elhiszi-e valaki, hogy a magyar lőpor nem jó? Mit szólnának a cseh vadászok, ha Prágában magyar töltényt kínálnának nekik? És nálunk ez természetes.

Ugyancsak Budapesten, a legnagyobb rádió-üzletben, egyik barátom magyar rádiókészüléket kért, de nem kapott. S mikor el akart menni, rásózták a külföldi készüléket olyan áron, mintha az magyar áru lett volna. Hasonló esetek napirenden vannak s a magyar közönség nem veszi észre elszegényedésének fő okát. Hibás a kereskedelem, mely hozza a külföldi árut, de még hibásabb a magyar közönség, amely megveszi azt.

A Vitézi Rend most üli tízéves jubileumát. Ezt legszebben úgy ünnepelhetné meg minden vitéz, ha kötelességének tartaná, hogy pénzét csak magyar áruért adja s erre barátait, ismerőseit állandóan buzdítja, serkenti. Meg kell azt mutatniok a vitézeknek, hogy mi a jó hazafiság a gyakorlatban. Ha bemegy a kereskedőhöz a vitéz, így szóljon hozzá: „Magyar árut kérek!" A kezdet nehéz lesz, de hazánk felvirágoztatása, gazdasági helyzetünk megerősödése végett mindent el kell követnünk, különösen a vitézeknek.

vitéz Szénássy János

Háromszáz év alatt öt szentet és hét boldogot adtak az Árpádok a világegyháznak

Csak nagyon kevesen tudják, hogy a magyar nemzet 34 szentet, helyesebben 12 szentet és 22 boldogot adott az egyháznak egy évezred alatt. A tizenkét szent és huszonkét boldog közül öt szentet és hét boldogot az Árpádház számíthat családfáján, ami páratlan a dinasztiák történetében. Az öt szent: Szent István, Szent Imre, Szent László, Szent Erzsébet, Szent Kinga (ez utóbbi IV. Béla király leánya); a hét boldog: Salamon király, Gizella királyné, Szent István felesége, Szalóme, Jolanta, Konstancia, Margit, ez utóbbi három IV. Béla leányai, Erzsébet, V. István leánya. A magyar uralkodóháznak rokonságában is számos szent és boldog volt.

A magyar szentek sorában vannak a következők: Szent Adalbert püspök (Géza fejedelem ideje), Szent Sebestyén (Pannonhalma), Szent Anasztázius (Pannonhalma első apátja), Szent András és Benedek vértanuk (zoborhegyi bencések), Szent Gellért, Kapisztráni Szent János. A magyar boldogok közt: Máté zarándok (keresztes háborúk kora), Asztrik (aki a szent koronát hozta), Mór pécsi püspök, Pál Szent Domokos-rendi (tatárjárás kora), Károly, a Csáky-családból, akinek testvére volt Mór, Ilona (stigmatizált, Veszprém), Ágoston (Zágráb), János bíboros, Szent Domokos-rendi, János gvardián (tatárjárás kora, Esztergom), István (tatárjárás kora), Eusebius (Özséb) pálosrendi. Báthory László, Márk esztergomi kanonok, István és Menyhért, jezsuita atyák. Amely nemzetnek ilyen virágos kertje van, méltán nevezheti magát az egyház támaszának és bástyájának.

Egy és háromnegyedmillió embert végeztek ki Szovjetoroszországban

Svájcban a közeli napokban egy könyv jelenik meg, amely hiteles adatokkal jellemzi az orosz szovjet zsarnokságát. A könyv — jóllehet már eddig is rettenetes dolgokat tudtunk Szovjetoroszországról — még rettenetesebb részletekről rántja le a leplet. E részletek annyira borzalmasak, hogy kénytelenek vagyunk lemondani arról, hogy belőlük szemelvényeket mutassunk be. Mindössze csak annyit emelünk ki a könyv adataiból, hogy 1917-től 1923-ig a szovjet emberei nem kevesebb, mint 1,765.065, többé-kevésbé ártatlan és védtelen embert gyilkoltak le. Ez a szám meghaladja azoknak a számát, akiket az orosz hadsereg a világháború négy esztendeje alatt a harctéren és a hadifogságban elvesztett.

Telepítés a nemesített termelés szolgálatában

Mayer János földművelésügyi miniszter programbeszédében felemlítette az állami telepítőakció gondolatát. Ez a célkitűzés osztatlan örömet kelt minden magyar emberben, mert a földet mindannyian szeretjük és ha ez a telepítés módot ad arra, hogy olyan művelési ágakat folytathassunk, amelyek hozama a megélhetést biztosítja, nemzeti szempontból óriási jelentőségűvé fejlődhet ki.

Feltételezzük, hogy a telepítésben elsősorban vitézek és frontharcosok részesülnek. A vitézeknek, a Rend alapításánál megnyilvánuló elgondolás szerint a haza el nem múló hálája jeléül ingatlanok adományozhatók aképpen, hogy az adományozott ingatlanhoz meghatározott közszolgálatok teljesítésének kötelezettsége fűződik.

A frontharcosok érdemes testülete ugyancsak megérdemli azt, hogy a telepítéseknél elsősorban számba jöjjön.

Hazánk népszaporulata örvendetesen emelkedik. A születések száma aránylagosan is a mezőgazdasággal foglalkozóknál a legkedvezőbb. Minthogy az ipar nem képes foglalkoztani az így jelentkező népszaporulatot, a legészszerűbb a fiatal mezőgazdanemzedéket abban a munkakörben alkalmazni, amelyhez való készséget apáitól örökölte és amelyre kora ifjúságától kezdve megedződött.

Ezért kell a telepítés gondolatát örömmel fogadnunk, mert ezáltal az agrármunkanélküliség megoldására is juthatunk.

Mint ahogy azonban a föld után vágyó tömegek létszáma a rendelkezésre álló földhöz képest aránytalanul nagy, a telepítésnél csak olyan művelési ágakra berendezett törpebirtokok állhatnak rendelkezésre, amelyek egészen belterjesen műveltetnek.

A legutóbbi agrárkonferenciákon azon tanakodtak az egyes államok kiküldöttei, miként lehetne a mezőgazdasági termelés válságát megoldani. Sok életrevaló javaslat hangzott el, melyek közül miránk elsősorban az vonatkozik, mely szerint ott, ahol az éghajlat és a talaj erre alkalmas, a kalászosok termeléséről át kell térni a nemesített termelésre, vagyis a belterjes, nemesítő állattenyésztés, gyümölcs, csemegeszőlő és kertészeti gazdálkodásra. Vagyis oly termékek előállítására, melyekben a lehető legtöbb emberi munka és gondolat egyesül, mert ezáltal a gazda tudása és munkaereje megfelelőbben érvényesülhet, mint a külterjes kalászosok stb. termelésénél. Hazánk páratlanul kedvező éghajlata, mely közismerten a legízesebb gyümölcsöt termeli, de még az állatállomány húsának jobb minőségében is jelentkezik, különösen alkalmas arra, hogy az említett termények előállítására térjünk át. Ez az áttérés az egész országban kívánatos lenne, ez azonban úgy tőkenyujtás, mint az irányítás szempontjából elsősorban a felállítandó telepeknél valósítható meg a legjobban.

Ezek ugyanis már berendezésük révén olyan termelési ágakra állíthatók be, melyek a szóbanforgó föld legjobb kihasználására alkalmasak. Így rengeteg, ma parlagon heverő homokterület telepíthető be gyümölcsössel, csemegeszőlővel, a városok mellett elterülő dombos kopárságok és legelők baromfitenyésztésre és gyümölcsösök telepítésére használhatók fel. Minthogy a szállítási és értékesítési költségek a távolságokkal növekszenek, a fogyasztási piacokhoz közelebbeső területeken a két-három holdas telepek ugyanannyit hoznak tisztán, mint a távolabb fekvő négy-öt holdas birtokocskák. Ezért a rendelkezésre álló föld igazságos juttatásánál ezek a szempontok bizonyára érvényesülni fognak.

A termelés egységesítése, az áruk helyes értékesítése céljából kívánatos lesz a szövetkezeti rendszer alkalmazása, mely mellett a gazda jövedelme csak a legszükségesebb kiadásokkal csökken.

A magyar tanyatelepülés hibái közismertek. Ezeket a művelődési, közbiztonsági és értékesítési szempontból súlyos károkat okozó hátrányokat az új telepeseknél feltétlenül ki kell küszöbölni. Tudjuk, hogy a mai mezőgazdasági termelés nemcsak szorgalom, hanem tudás, sőt műveltség kérdésén is fordul meg. A kalászosok termelése a külföldi, géppel termelt szemesek versenye következtében néhány holdas gazdaságon ma már nem nyujt megélhetést, ezzel szemben az a gazda, aki a mai igényeknek megfelelő egyéb terményt, megfelelő osztályozással és helyes csomagolással hoz a piacra számítását a mai viszonyok között is megtalálja. A termelőknek, hogy úgy mondjuk, modern harci eszközökkel való kiképzése a szétszórt tanyarendszer mellett annyira költséges lenne, hogy annak sikere szinte elképzelhetetlen. Már pedig minden gazdának érdeke az, hogy a mai legjobb termelési módszert megismerhesse. Erre pedig legalkalmasabb a gyakorlati példa, melyet az egymástól távol fekvő tanyai lakosok csak munkaidejük feláldozásával szemlélhetnék meg. Erre bizony önmaguktól aligha hajlandók.

A telepek elhelyezését úgy kell kimódolni, hogy azok az egyéni képesség kifejtésére és a nagybani mezőgazdasági üzemek előnyös tulajdonságai felhasználására módot nyujtsanak. Helyes telepítés úgy a falutelepülés, mint a jó fekvésű határ előnyeit biztosítja, ezenfelül a társas termelésre és értékesítésre is alkalmat nyujt.

Következő számunkban a mérnökkongresszuson már ismertetett telepítési tervet fogjuk ismertetni. Tervezője *Vincze* Lajos építészmérnök, aki maga is gyakorlati gazda és az alföldi homokon gazdálkodva, saját tapasztalatai alapján kidolgozott üzemtervvel és költségvetéssel támasztja alá, szakemberek által is elismert, igazi magyar ötletes elgondolását.

Reméljük és bízva bízunk abban, hogy a tervbevett telepítéseknél azonfelül, hogy azok megadják az anyagi eszközöket a szakszerű és odaadó munka kifejtésére, a telepek élére állítandó gazdasági szakemberek kioktatják a telepeseket a szükséges tudnivalókra, állandó gyakorlati példák szemléltetésével segítik őket a tudás fejlesztésében, a tervezet egyúttal módot nyujt arra is, hogy a telepesek terhei (úgy törlesztési, mint közterhei) olyan mértékben válnak esedékessé, mintahogy a teherbíróképességük beáll. Mária Terézia a délvidéki sivatagok telepítésénél ötesztendős kíméleti időt adott még a közterhek viselésére is, holott az ajándékozott földeket megművelve és felszerelve, ellenérték nélkül jutatta. Virágzó gazdaságok, gazdag területek emlékeztetnek erre a fejedelmi gesztusra. Mi szerényebbek vagyunk, megelégszünk azzal is, ha néhány holdas kis telepet kapunk a hozzávaló épülettel és felszerelésekkel és arra a néhány esztendőre szünetel a tőketörlesztés és kamatfizetés kötelezettsége, amíg gyümölcsösünk vagy szőlőnk termőre fordul. A magyar embert igénytelensége és szorgalma át fogja segíteni azokon az időkön, amíg munkánk gyümölcse teljessé lesz.

Ezek a kis telepek a magyar nemzeti gondolatnak és hazaszeretetnek megannyi kis várai lesznek. Adja Isten, mihamarabb meglegyen és minél több!

vitéz Szabados

VITÉZI ÉLET

ÉRTESÍTÉS!

A Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala minden hátralékos előfizetőt felszólított és csekklapon jelezte, mekkora összeggel van hátralékban. Azoknak, akik nagyobb hátralékban vannak és tartozásukat nem rendezték, a kiadóhivatal legnagyobb sajnálatára kénytelen a lap küldését beszüntetni, mert az ilymódon előálló nagy költségekre nincs fedezet.

Az Országos Vitézi Szék a lap előfizetését minden vitézre kötelezővé tette, hogy így az érintkezés a vitézi szervek és a vitézek között lehetővé váljék. Azok, akik a csekély előfizetési összeget nem küldték be, sőt nagyobb hátralékban voltak, ilymódon önmagukat kapcsolták ki a vitézek közösségéből.

Az együttmunkálkodás, a vitézi fegyelem kötelessége megkívánja, hogy mindenki meghozza a maga áldozatát és részt vegyen a vitézi életben.

Az Országos Vitézi Szék elvárja, hogy ezirányú kötelezettségének minden vitéz eleget fog tenni és sürgősen gondoskodni fog arról, hogy a lap révén kapcsolata a vitézi szervekkel ismét fennálljon.

ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK

A Vitézi Rend (1921—1931)

A tízéves Vitézi Rend története június 27-én elhagyta a sajtót és június 30-tól kezdve adja postára a szerkesztőbizottság a megrendelők példányait. Aki a művet még nem rendelte meg, megrendelheti félvászonkötésben tíz pengő, díszkötésben 14 pengős árban a szerkesztőbizottságnál: Budapest, kir. vár. I. Alagsor 8. ajtó.

Az érdeklődők megtekinthetik bajtársaiknál a gyönyörű munkát, amely teljességével, pontos hivatalos adataival nélkülözhetetlen úgy a vitézek részére, mint azoknak, akik a Vitézi Rendre vonatkozó adatokat megakarják ismerni.

Bpest IX. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy július hó 4-én, szombaton este 8 órakor a Ferencvárosi Keresztény Polgári Kaszinó kerthelyiségében, IX, Ráday-u. 46. sz. alatt bajtársi összejövetelt tart, melyre tisztelettel meghívja a tiszti vitézeket és a bajtársak hozzátartozóit is.

Megjelenés igen kívánatos, mert a csoportos fénykép ügyében határozatot hozunk. *Székkapitány*

Bihar vármegye vitézeihez!

Ártánd község határában az OFB 29.048—1931. számú végzésével 16 k. hold. 409 n. öl megváltandó földet ítélt meg vitézi teleknek, mely terület a jelen gazdasági év végén, illetve a termények betakarítása után nyomban átvehető.

Felhívom azon vitézeket, kik ezen telket átvenni óhajtják, hogy kérelmüket hivatalomhoz 14 napon belül terjesszék be. (293—msz. 1931. sz.)

Székkapitány

Pest vármegye északi részeinek vitézeihez!

Értesítem vármegyém vitézeit, hogy július és augusztus hónapokban hetenként egyszer pénteken délelőtt fél 10-től fél 12 óráig tartok kihallgatást. *Székkapitány*

A csongrádi vitézek bajtársi összejövetele és tanulmányi kirándulása

Június 21-én kitűnően sikerült bajtársi összejövetelt és tanulmányi kirándulást rendeztek Csongrád r. t. város vitézei Felgyőn. Az összejövetelen résztvett vitéz Baló Zoltán ezredes, székkapitány is, ki reggel vitéz Bőnyi Adolf ny. százados kíséretében érkezett vonaton Csongrádra. Az állomáson vitéz Baskay Gyula dr uradalmi jószágfelügyelő és vitéz Esztergálos Ferenc tanító, járási vitézi hadnagy fogadták a székkapitányt, ki a fogadtatás után ellépett a vitézek előtt. Ezután az uradalmi gazdasági vasútra szálltak a vitézek és vitéz Baskay dr jószágfelügyelő vezetése alatt elindultak Károlyi László gróf uradalmát megtekinteni. Itt tíz kocsi várta a vitézeket, kik kocsin az egész mintaszerűen beállított uradalmat megtekintették, a gyümölcsöst, szőlőst, halastavat, búza és szíktalaj javító- és kísérleti telepeket, ménest, disznóhízlaldát stb. A valóban nagyszerű intézményeket és telepeket vitéz Baskay Gyula dr jószágfelügyelő tapasztalatokban és tudásban dús magyarázattal mutatta be, a vitézeknek gyakorlati útbaigazításokat adva. A rendkívül tanulságos és felejthetetlen kirándulás Felgyő-majorban ért véget, ahol társasebéden vettek részt a vitézek, kiket az uradalom látott vendégül az iskolában. Az első felköszöntőt vitéz Baló Zoltán ezredes mondotta a Kormányzó úr őfőméltóságára. Utána magasan szárnyaló beszédet tartott vitéz Baskay Gyula a vitézek kötelességeiről megemlékezve. Vitéz Esztergálos Ferenc j. v. hadnagy megköszönte a vendéglátást, majd vitéz Baló ezredes tartott beszédet az összetartásról, a vitézek nemzetvédelmi feladatáról és hivatásáról; nagy hatást keltő beszédét vitéz Baskay és családjának egészségére mondott pohárköszöntőjével fejezte be. Végül vitéz Kónya András emlékedett szólásra, ki vitéz Baskay a vitézekkel szemben sok éven át tanusított jóindulatát és segítségét köszönte meg. A barátságos hangulatú összejövetelen még soká maradtak együtt a vitézek.

Vidékiek figyelmébe!

Okleveles középiskolai tanár, középiskolai tanulónak Budán, gimnázium közelében olcsón lakást, ellátást ad, tanítja tárgyaiban és német társalgásra. Cím: vitéz Kis Mihály, Budapest, I, Márvány-utca 25, I. 13.

A hadsereg sporthete

A hadsereg nagyszabású sporthetet rendezett, amelyen a honvédség tisztikara pompás eredményekkel mutatta be a sportok minden ágában való rátermettségét. A kardvívásban bajnok lett vitéz Uhlyarik Jenő dr tüzérszázados (Ludovika Akadémia), 5-ik vitéz Rády József alezredes (Sportoktató tanfolyam). A lovaspolóban a budapesti huszárok győztek, akiknek csapatában küzdött vitéz Lipcsey Márton ezredes. A junior tőrversenyben második lett vitéz Somogyi Endre vkszt őrnagy (honv. minisztérium). A díjlovaglás rendezését vitéz Kalándy Imre tábornok vezette, a díjugratóversenyek lebonyolítását vitéz Magasházy László alezredes. A tiszteletbeli zsűriben helyt foglalt vitéz Rapaich Richárd altábornagy, vitéz Kozma Ferenc tábornok, vitéz Horthy István ny. lovassági tábornok, vitéz Tóthvárady-Asbóth István ny. altábornagy. A vitézek általában úgy a versenyekben, mint a rendezésben kivették a maguk méltó részét a munkából.

Lapunk e számának minden példányához csekklapot mellékeltünk, hogy ezúton mindenki, akinek hátraléka van, vagy akinek előfizetése lejárt, beküldhesse az esedékes összeget. Akinek nincsen tartozása, tegye el a csekklapot és használja fel annakidején

HIREK

HETI NAPTÁR

Július	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
6 Hétfő	Izaiás pr.	Ezaiás	A hét elején a nap
7 Kedd	Ciril és Metód	Ciril, M.	4 óra 9 perckor kel
8 Szerda	Erzsébet kir.	Teréz	és 20 óra 00 perckor
9 Csütörtök	Veronika sz.	Lukrécia	nyugszik, a hét vé-
10 Péntek	Amália †	Amália	gén pedig 4 óra 14
11 Szombat	I. Pius p. vt.	Lili	perckor kel és 19 óra
12 **Vasárnap**	D7 Gualb. Ján.	D6 Izabel.	56 perckor nyugszik.

NEVEZETES DÁTUMOK

Július 7. 1521. Logody Simon halála. Szulejmán június huszadikán kezdte Sabác várát ostromolni. Logody és Torma Endre végsőkig való kitartásra esküdtek fel az őrséggel együtt. Július hetedikén az utolsó rohamban elesett a vár, elesett az őrség.

Július 9. 1552. Szondy halála. Ali basa Drégelyvár hősi védőjét, Szondy Györgyöt, megadásra szólította fel. Szondy meggyónt, két apródját pénzzel ellátva a basához küldötte s kirohant a várból. Még térden állva is vívott, utolsó lehelletéig. Ali tisztességgel temettette el.

Apponyi aranymandátuma

Jászberény városa nagy ünnepség keretében adta át hétfőn Apponyi Albert grófnak aranymandátumát abból az alkalomból, hogy ezelőtt ötven évvel, 1881 június 28-án választotta meg a város először nagynevű képviselőjét. Az ünnepélyen megjelent a kormány képviseletében Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter is. Apponyi gróf a díszebéden felköszöntőt mondott a Kormányzóra.

A választások eredménye

Június 28-ika és 30-ika között zajlottak le az egész országban az országgyűlési képviselőválasztások, amelyek a kormánynak ismét nagy többséget szereztek. A megválasztott képviselők között számos vitéz nevét találjuk, ami örvendetes tény egyrészt azért, mert a megválasztott vitézek minden bizonnyal komoly és lelkiismeretes elemei lesznek az új országgyűlésnek, másrészt pedig szószólói kell, hogy legyenek a vitézi gondolatnak és minden olyan kérdésnek, amely ezzel összefügg.

Halálozás

vitéz dr *Őze* Gyuláné, született *Sebestyén* Margit, életének harmincharmadik évében, hosszas, kínos szenvedés után, Székesfehérvárott elhúnyt. Temetése június 30-án folyt le nagy részvét mellett.

Ifjabb vitéz Horthy István előadása Párizsban egy magyar tűzoltótalálmányról

Most nyílt meg Párizsban a harmadik nemzetközi tűzoltógyűlés. A kormányt a megnyitáson Chappedelaine miniszter és Cathala államtitkár képviselte. Az előkelőségek sorában jelen volt Poueroux ezredes, a párisi tűzoltók főparancsnoka is, továbbá a francia tűzoltó-szövetség elnöke és a politikai, társadalmi és tudományos élet számos kitünősége. A magyar követséget Újvári Dezső követség attasé képviselte. A megjelentek figyelmét különösen megragadta a Magyar Állami Gépgyár magyar zászlókkal és címerekkel ékesített kiállítási épülete, ahol ifjabb vitéz Horthy István főmérnök a Szilvay-rendszerű száraz oltókészülék előnyeiről tartott szakszerű magyarázatot. A szakemberek nagy érdeklődéssel várják a magyar készülék gyakorlati bemutatását, amelyet a feltaláló maga fog vezetni.

A honvédfőparancsnok kitüntetése

A Kormányzó vitéz *Kárpáthy* Kamilló gyalogsági tábornoknak, a honvédség főparancsnokának az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta a honvédség korszerű kiképzése és fejlesztése, valamint a tisztikar kiképzésének és szellemének magas fokra emelése körül kifejtett kimagaslóan eredményes és rendkívül értékes szolgálataiért.

Ahol a csehek által kivezényelt tótok is magyarul beszélnek

A Slovenski Dennik most már azon is felháborodik, hogy a Felvidék magyarlakta vidékein több magyar szót hallani, mint tótot. Kifogásolja, hogy például Érsekújvárott vagy Losoncon nemcsak a közhivatalok többségének tárgyaló nyelve magyar, hanem hogy az odavezényelt tótok családjuk körében is csak magyarul beszélnek.

Házasság

vitéz *Tinódi Varga* Sándor tábornok és *Braunecker* Mária Terézia bárónő június 27-én házasságot kötöttek. Tanuk voltak a vőlegény részéről vitéz *Kárpáthy* Kamilló gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, a menyasszony részéről *Dávid* István dr, kúriai bíró.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Július 5-től 11-ig

Vasárnap. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 10: Ref. istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Az Egyetemi Énnekkarok hangversenye. — 5: „Az utolsó indián törzsfőnök Európában", Koncz Sándor dr. felolvasása. — 6.30: Ifj. Sáray Elemér cigányzenéje. — 6.30: „A bolsevizmus Dosztojevszkij világnézetében", Bonkáló Sándor előadása. — 7: Magyar hangverseny. — 8.35: Vígjáték-előadás a Stúdióból: „Rózsa", utána cigányzene.

Hétfő. 4: „Az Ortler-csoportban", Zdeborsky Guidó dr előadása. — 5: Csurka Péter novellái. — 6.30: Sajó Sándor előadása: „A boszorkányok és boszorkányperek". — 7: Grammofónhangverseny. — 7.50: Cigányzene. — 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: Körös Andor novellái. — 5.30: Szalonzenekari hangverseny. — 6.30: „A nő társadalmi helyzete az ókortól napjainkig", Balás Mária dr előadása. — 7: Szemelvények a nótáskertből. — 7.45: Tóth László felolvasása. — 8.20: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye, utána cigányzene.

Szerda. 4: Czeke Vilma meséi. — 5: „Ahogyan a törvény megszületik" Barcza Zoltán dr előadása. — 5.30: Marik Irén zongorahangversenye. — 6: „Gyermektragédiák", Meisingerné, Kádár Ildikó felolvasása. — 6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.45: Cigányzene. — 8.30: Kabaréest, utána Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Verbunkosok Bura Sándor és cigányzenekarának előadásában. — 5: „Balassa Bálint szerelme", Vándor Kálmán felolvasása. — 5.30: Másfélóra könnyűzene. — 7: Költemények és jelenetek Márkus Emilia és Somlay Artur előadásában. — 8: Népszínműrészletek Bodán Margit és Cselényi József előadásában, utána „Az istenek alkonya" című opera grammofónelőadása.

Péntek. 4: Rádióélet ifjúsági előadása. — 5: „Gárdonyi szociális tanítása", Juhász Márton felolvasása. — 5.30: Zsögön Lenke magyar nótákat énekel. — 6.30: Szentmihályiné Szabó Mária novellái. — 7: Falus Edit operaénekesnő hangversenye. — 7.35: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Szombat. 4: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. — 5: Zsoldos Benő: „A sajtó és a bűnügyi nyomozás". — 5.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 6.45: „A bukovinai csángó magyarokról", Zukovszky Péter előadása. — 7.15: Cigányzene. — 8.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye, utána cigányzene.

vitéz Csörgey Károly

1878–1928

(Első közlemény)

Tájékozásul először is szükségesnek tartom megjegyezni, hogy családi neve eredetileg *Uhlig* volt. Helyette 1922 augusztus 15-én történt vitézzé avatása alkalmával vette fel szabályszerű módon az anyai *Csörgey* nevet. Testvérbátyja, Titusz, a m. kir. Madártani Intézet igazgatója, már régebb idő óta állandóan használta ezt a nevet. Én mindennemű zavar és félreértés elkerülése végett következetesen és állandóan a Csörgey nevet használom ennek az életrajznak a megírásánál.

1878 szeptember hó 3-án született Magyaróvárott, Moson megyében.

Atyja Uhlig Károly, aljárásbíró, anyja Csörgey Mari volt. Szerető édesanyját nagyon korán, tizenkétéves korában, elvesztette. Az édesanyai szeretet áldó melegét és gyöngéd gondozását nélkülöznie kellett éppen abban a serdülőkorban, amidőn a legnagyobb szüksége lett volna rá. Atyja többé nem nősült meg. Összesen nyolcan voltak testvérek: három fiú, öt leány. A lányok közül négy korán meghalt. Ő korra nézve a második szülött volt.

A tanulást a dunaszerdahelyi r. kat. osztatlan elemi fiúiskolában kezdette meg és folytatta négy éven át. A negyedik osztályt a soproni róm. kat. fiúiskolában megegyszer, önként végezte jeles eredménnyel. Édesatyja akkor már soproni kir. törvényszéki bíró volt.

A középiskola nyolc osztályát a soproni kat. (Szent Benedek-rendi) főgimnáziumban végezte 1890/1—1897/8-ig. Érettségi vizsgálatot ugyanott tett 1898 június 20-án és 21-én jó sikerrel. A főgimnázium 1893 június 14-én tartott tornaversenyén őt, mint harmadik osztályos tanulót, győztesnek ítélte a versenybíróság.

Az érettségi vizsgálat letevése után neki is, mint sok-sok más hasonló helyzetben lévő tanulónak, nagy és nehéz kérdésben kellett határoznia: pályát kellett választania. Szíve vonzalmát, lelke sugallatát követve: a katonai pályát választotta élete feladatául. Nagy befolyással volt ennél az elhatározásánál a természet és a szabadban való mozgás különös kedvelése is. Olyan pálya iránt semmi vonzalmat sem érzett magában, amelynek gyakorlásánál merőben zárt helyiségre lett volna utalva.

A Ludovika Akadémia növendéke lett. Mint teljesen díjmentes 1898—1901-ig igen szép sikerrel végezte a hároméves tiszti tanfolyamot. Az elméleti és gyakorlati tárgyakban egyaránt kiváló képességről és ügyességről tett bizonyságot. Az akadémia legkiválóbb növendékei közé tartozott mindig. Társai kivétel nélkül nagyon szerették őt. Nem volt senki közöttük, aki bármi okból nehezteléssel viseltetett volna iránta. „Karcsi" becéző néven szólították nemcsak az akadémiában, hanem később az életben is általában. Tanárai büszkék voltak rá, már akkor a legszebb reménnyel és várakozással tekintettek jövőjére. És ennek a reménynek és várakozásnak megfelelt teljesen katonai pályáján.

1901 augusztus 18-án négyes rangszámmal hadnaggyá nevezte ki I. Ferenc József király. Hadnagyi minőségben a 22. számú állomásparancsnokság 11. századához osztották be szolgálattételre.

1904—1905-ben végezte a felsőbb tiszti tanfolyamot. Mint fiatal hadnagy, abban a szerencsében részesült, hogy a felsőbb tiszti tanfolyamon azok közé a kiválasztottak közé sorozták, akiket érdemeseknek tartottak a hadiiskolába. 1905—1907-ig volt hallgatója a wieni cs. és kir. hadiiskolának. Az iskola hallgatása közben, 1905 november 1-én léptették elő főhadnaggyá. A hadiiskola szép sikerű elvégzése után, azonnal a vezérkarhoz osztották be és szolgálattételre a nagyszebeni 76. honvéd gyalogdandárparancsnoksághoz rendelték, Wieber Adorján tábornok-parancsnok mellé.

1908 december 2-án katonai jubileumi kereszttel látták el. Egy évvel később, 1909 november 1-én áthelyezték a székesfehérvári 81. honvéd gyalogdandárhoz. Ebben a szolgálatában egy évig maradt. 1910 november 1-én felmentették a vezérkarhoz való beosztás alól és csapatszolgálatra a székesfehérvári 17. honvéd gyalogezredhez helyezték át. Ugyanebben az esztendőben két kitüntető elismerésben részesült. Október 10-én Conrad Ferenc báró, a vezérkar főnöke fejezte ki elismerését a vezérkarban teljesített többévi kitünő szolgálataiért. November 14-én a 81. honvéd gyalogdandár parancsnoka nyilvánította elismerő dícséretét és köszönetét mindenkor fáradhatatlan munkásságáért és kiváló teljesítményeiért.

1911 október 28-án nőül vette albisi Bod Piroskát Nagyszebenben, az ottani állami polgári leányiskola igazgatójának, albisi Bod Péternek és nejének, Persz Katinkának, ugyanazon iskola tanárnőjének egyetlen leányát. Az esketést Hohenlohe Egon Károly hg. r. kat. plébános végezte a plébánia nagypiaci templomában, szépszámú és előkelő közönség jelenlétében.

Az esküvő napján, délben, világos nappal, különös tünemény látszott a derült égbolt nyugati táján: egy fényes csillag. Megjelenése általános érdeklődést és feltünést keltett. Jelentőségének a magyarázatára a találgatásoknak és feltevéseknek tág tere nyílt a kíváncsi nézőközönség számára.

Az esküvő után egy pár nap mulva, 1911 november 1-én, beosztották újra a vezérkarhoz és szolgálati alkalmazásban a budapesti 79. honvéd gyalogdandárparancsnoksághoz helyezték át.

1912 március 31-én a király, I. Ferenc József, elrendelte, hogy kitünő szolgálati elismeréséül a legfőbb elismerés kifejezését tudtul adják. Hazai Samu honvédelmi miniszter a piros szalagon lévő bronz katonai érdemérem odaítélésével értesítette róla.

Ugyanazon évi május 1-én kinevezték századossá és június 30-án áthelyezték a 79. gyalogdandártól a honvédelmi minisztérium állományába, a negyedik ügyosztályba való beosztással. Ebből az ügyosztályból áthelyezték 1913 március 1-én az első ügyosztályba.

(Folytatjuk)

NEMESSÉGI ÜGYEK

Tisztelettel tudatjuk a vitéz urakkal, hogy szövetségünk műipari-osztálya munkakörébe vette a nemességre vonatkozó ügyek elintézését is. Több jeles nemességkutató heraldikus, élükön Pettkó Béla ny. országos főlevéltáros úrral, áll rendelkezésünkre, kik minden ilyen, hozzánk érkező megkeresést elintéznek. Igy elvállajuk régi nemességek felkutatását, a jogos címerek és előnevek megszerzését, családfák felállítását, leszármazási táblákat, hatósági bizonyság-levél megszerzését, stb. Szóval eljárunk minden olyan ügyben is, mely a vitéz urak nemességére vonatkozik, de eddigelé nem volt módjuk és idejük annak felkutatására. Minden megkeresésre szívesen és díjtalanul szolgálunk költségvetéssel, csak válaszbélyeget kérünk.

Ezenkívül a figyelmébe ajánljuk vitéz urainknak címerfestési munkáinkat. Nincsen szebb és méltóbb dísze a lakásnak, mint egy szépen keretezett családi címerfestmény.

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota Curia-utcai oldalán)

Mit láttak a magyar hadifoglyok Franciaországban?

Milyen emlékekkel, milyen tanulságokkal tértek haza 1920-ban Franciaországból a magyar hadifoglyok, akiknek ottani sorsáról, élményeiről eddig — ellentétben Oroszországba került bajtársaikkal — alig esett szó a magyar közvéleményben? A kérdés pedig érdekes, mert rabságba jutott katonáink a mindennapi gyakorlatban és az élet apró, hétköznapi, de sokatmondó megmegnyilvánulásaiban hiába keresték azt kultúrfölényt, amelyet a világ közgondolkozása ennek a hatalmas nyugati nemzetnek velünk, középeurópaiakkal szemben önmagától értetődőleg adományozni szokott. Bámulattól kővédermedten nézték, hogy tisztálkodnak az ottani munkások és földművesek és hogy a gyári fehérnépek, akiknek fejlett hajlamaik vannak a „flanc"-ra, mint kenik a rúzst és a púdert nem kifogástalanul megmosott arcukra. Bizony a gall gyári munkás vagy földművelő reggeli ébredés után, többnyire ugyanúgy mosdik, mint a szerb szövetséges, szájából tenyerére csorgatott vízzel. Emellett, különösen a gyáriak, borotválatlanok, lomposak, naphosszat bagóznak, mosatlan, pecsétes, kék munkásruhájuk elviselhetetelen szagot áraszt.

A hadifoglyok fehér munkásruhában dolgoztak, de az reggelenként, amikor munkába vonultak, ragyogott, mint a hó, tiszta volt a cipő, az ing, a sima arcok ragyogtak a hideg víztől, az emberi önérzettől. A bennszülött, szabad munkások, úgy festettek mellettük, mint furcsa, színes, afrikai páriák. Ezek naphosszat káromkodtak, a magyarok derülten jártak körül. Értékelték is ezt a munkavezetők s a mérnökök — különösen pedig a francia lányok, akik sötét tekintettel nézték a szigorú őröket, akik megakadályozták őket abban, hogy szóbaálljanak a magyarokkal.

A háború befejeztével csak a szlávokat engedték haza a monarchia hadseregéből, a magyarokat az osztrákokkal együtt még két évig ott tartották. Erre az időre nagyobbára az elpusztított északfranciaországi területekre összpontosították őket, ahol az elpusztított falvakat és városokat építették velük újjá faanyagból. Itt a hadifoglyok már szabadabban mozoghattak, jobb fizetést kaptak, munkásszámba mentek. Itt igazán ördögi kézügyességről, teremtőkedvről és szorgalomról tettek bizonyságot. Az asztalosműhelyek, nagy fűrészgyárak vezetői márol-holnapra magyarok lettek, sokan olyanok is, akik idehaza nem a faszakmában képezték ki magukat, hanem egyszerű földművesek voltak. A francia asztalosmesterek bámulták tudásukat.

A magyar hadifoglyok újjátákolták fából és bebútorozták Északfranciaországot. Lassanként úgy néztek körül, mint holmi honfoglalók, a francia bennszülöttek pedig hálával és néminemű irígykedéssel tekintettek rájuk.

Reggelenként a munkára sorakozásnál a francia lakosság tolongott a magyar tábor kapujánál és munkaerőért könyörgött a tábor francia parancsnokánál. Miután ez bölcsen a hadifoglyokra bízta, ki hova megy, hullottak az igéretek, kacsintgattak a menyecskék a hadifoglyokra, akik erős kezükkel egyszerre rendet teremtettek ott, ahol megjelentek. Betemetett kutakat hoztak rendbe, vízvezetékeket szereltek fel, a villanyvilágítást indították meg, mezőgazdasági és ipari kisvasútakat helyeztek üzembe. A franciák úgy tekintettek rájuk, mint holmi ezermesterekre, de a férfiak nyugtalankodtak, mert a hölgyek bizony nem titkolták, menynyivel különbek a magyarok. Ezek lassanként fölénybe kerültek minden téren és ezt a mindennapi érintkezésnél éreztették is bizony a franciákkal. Hogy milyen volt a helyzet, azt illusztrálja a következő eset:

A körzetparancsnok francia ezredes látogatta meg a tábort és szemle után a francia tisztek a magyar táborparancsnok őrmester és a tolmács kíséretében sétát tett az ujjáépülő Lassigny községben. Hallgatagon baktatott mindenki, mint mindig az ilyen eseteknél, amelyeknél a franciaországi katonai dresszúra száz százalékosan érvényesül. Úgy látszik az ezredes is kínosnak találta ezt a hangulatot, mert megállott és megkérdezte a tolmács útján a magyar őrmestert, hogy tetszik ez a háztípus, amit a magyarok fából építettek.

— Jó, jó — mondta az őrmester — csak az a baja, hogy nem csináltak négy kereket alája.

— Minek a kerekek?

— Csak arra, hogy ha legközelebb mi és a németek újra bevonulunk észak felől, akkor befogják a házak elé a lovakat és lefelé gördüljenek a fergeteg elől.

A francia tisztek kényszeredetten mosolyogtak, de a viszonyokra jellemzően semmit se szóltak.

Lassanként itt, a rabságban, is kiderült, hogy a magyar uralomra termett faj és ha hadifoglyainkat még sokáig ott tartották volna az elpusztított, elnéptelenedett Északfranciaországban, akkor ott már egy kis külön Hungáriát alapítottak volna és az újszülöttek nem abszinthet, hanem tejet innának.

Hernyóirtás

A galagonyahernyó fehér pilléje a legtöbb helyen óriási mértékben lepte el a napokban nemcsak a keresztes virágú vadnövényeket, de a füveket is és ami rendkívül fontos, a gyümölcsfákat is nagy tömegekben lepte el. A fiatal telepítések gyümölcsfáinak úgy, mint az idősebb gyümölcsfáknak a leveleit egyaránt telerakta élénk sárga színű petéivel. Ha ezen petékből kikelt hernyók szabadon élősködhetnek, gyümölcsfáink lombozatát teljesen lerághatják, miáltal gyümölcseinket a legnagyobb veszedelem fenyegeti.

Ezen körülményekre való tekintettel a *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kertészeti Osztálya* felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a védekezést el ne mulassza. Mihelyt a petékből hernyók kelnek ki, meg kell permetezni a fákat negyedszázalékos arzola-oldattal. Ez az anyag a levélzetet bevonja s a belőlük táplálkozó hernyókat megmérgezi, elpusztítja. A permetezést szükség esetén meg kell ismételni.

Ebben az időtájban lepik el különösen a körtefákat a paizstetvek. Ezeket meg kell permetezni dohánylúggal vagy guassia-főzettel. Az éves vagy idősebb fásrészeket beecseteljük tíz százalékos főzettel. Az éves vagy idősebb fásrészeket beecseteljük tíz százalékos enda vagy öt százalékos novanda oldattal. Ezzel az anyaggal a zöldrészeket nem szabad permetezni. Bővebb felvilágosítást mindenkinek ad a *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kertészeti Osztálya, Debrecen, Hunyadi-utca 5.*

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A terménymagvak irányzata tartott, változatlan, csaknem teljes üzlettelenség mellett. Ezzel szemben takarmányárpa, tengeri és korpa gyengébb 10—25 fillérrel. A többi cikkben változatlanok az árak. A forgalom igen csekély, említésreméltó üzlet csupán tengeriben fordult elő. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 14.05—14.75, 78 kg-os, származás szerint 14.20—14.90, 79 kg-os, származás szerint 14.45—15.25, 80 kg-os, származás szerint 14.55—15.35, 81 kg-os, származás szerint 14.60—15.45, rozs 13.65—13.85, takarmányárpa 16.00—17.00, sörárpa 17.50—21.00, zab, minőség szerint 23.50—24.25, tengeri, egyéb származású 13.70—13.80, korpa 12.60—12.75, 8-as takarmányliszt 17.75—18.25 pengő métermázsánként, budapesti paritásbn. a

Élelmiszerpiac. Élénk forgalom, jelentős árváltozás nélkül. Árak: marhahús 120—320, borjúhús 200—400, sertéshús 140—360, zsír 140—160, teatojás 8—10, főző és apró 7—8, teljes tej 32—36, tejfel 140—200, teavaj 400—440, tehéntúró 40—100, fehérkenyér 40—56, félbarna 30—40, barna 20—28, bab 28—60, borsó 32—80, lencse 36—100, vöröshagyma 20—26,

fejeskáposzta 24—36, kelkáposzta 20—40, karfiol 40—120, újburgonya 26—36, tisztított paraj 50—80, savanyúkáposzta 60—70, kertieper 120—240, cseresznye 24—160, szamóca 200—280, ribizke 60—80, málna 120—160, fejes saláta 2—8, zöldborsó hüvelyes 18—36, uborka 16—36, kalarábé 2—5, zöldbab 20—28, tök 5—10, zöldpaprika 3—20 fillér.

Sertésvásár. Irányzat változatlan. Felhajtás 4827, eladatlan 344 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 104—106, közép 102—105, szedett, közép 100—104, angol 108—110, szedett, könnyű 98—104, angol 108—110, sülány 94—100, Ia öreg, nehéz 93—98, szedett, öreg IIa 90—94, angol sonkasüldő Ia 120—130, IIa 110—116, könnyű sonkasüldő 102—108 fillér élősúlyban, kg-ként.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás 96, eladatlan 58 darab. Árak: bika, tarka Ia 82—84, IIa 74—80, ökör, magyar IIa 66—72, IIIa 59, tarka Ia 84—90, IIa 73—78, IIIa 46, tehén, magyar IIa 58—70, tarka Ia 84—85, IIa 65—67, IIIa 54, növendék 72, kicsontoznivaló 30—32 fillér kg-ként, élősúlyban.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

vitéz Hárs Károly
kiállításon aranyéremmal kitüntetett szabómester.
Elsőrendű szabással és izléses kivitelben készítek polgári, katonai és díszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előírt vitézi díszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény.
BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefon: József 305—18

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:
A) Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.
B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.
Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megírandó!
A megrendelést közvetíti:
Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Telefon: Aut. 162-3
vitéz LEHÓCZ FERENC
fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállít elsőrendű tűzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: Lágymányos 14-37

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek
Vitézeknek kedvezmény

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 21 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 350—90
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

Tribon Ruházati Rt.
Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.
A Vitézi Rend tagjainak
nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermek-fehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.
A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.
Bővebb felvilágosítás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

14502 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 28. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 JÚLIUS 12

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 455—10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Az újjáépítés felé

Hosszú vajúdás után végre tető alá jutott a *Hoover-terv*. A sors iróniája, hogy éppen *Briand* nemzete gördített eddig akadályokat a terv megvalósulása elé. Azé a Briandé, aki a legszebben tudta eddig a békés együttműködés és megértés szólamait fuvolázni. Az egész világ epedve várta, hogy a nagyvonalú tervből valóság legyen, csupán a francia politikusok gáncsoskodtak az utolsó pillanatig. Most már megindulhat a terv véghezvitele, ha ujra valamiben nem akadékoskodik a gloire nemzete. Németország levegőhöz jut, vele együtt a többi európai népek gazdasági helyzete is javulhat. Ne feledkezzünk azonban meg arról, hogy a mai szörnyű állapotot nemcsak a horribilis jóvátételi terhek okozták. Marad még néhány elintézetlen kérdés, így a lefegyverzés, a vámhatárok s a területi igazságtalanságok kérdése. A lefegyverzés eddig frázisokban meg volt és megvalósult az úgynevezett legyőzött népeknél, a franciák felfogására azonban jellemző az a tény, hogy amikor a letört Németország tengerbe sülyesztett flottája helyébe egy kitűnő, de kisebb hadihajót, a Deutschland-ot építette, a francia kamarában rögtön öt hajót akartak ennek ellensúlyozására építtetni, sőt egyesek azt követelték, hogy Németország adja ki uj hajóját. Ez a viselkedés erősen hasonlít a kisántántnak velünk szemben annyiszor tanusított magatartására. Azok a népek tehát, amelyek hatalmas összegeket költenek hadseregük fejlesztésére, hisztérikus ijedelemmel nézik, ha letiport ellenfeleik a létfenntartás elemi szükségleteinek engedve, legalább az önvédelem illúzióját akarják maguknak megszerezni.

A Hoover-terv az első lépés, azért is örömmel és reménységgel üdvözölhetjük. A világ jobb érzésű és belátású része hamarosan meg kell, hogy tegye e lépés folytatását. Egyenlőség a fegyverkezésben, egyenlő jog a gazdasági téren és igazságosság a területi rendelkezések terén. Ezek a következő, elkerülhetetlen lépések.

vitéz F. J.

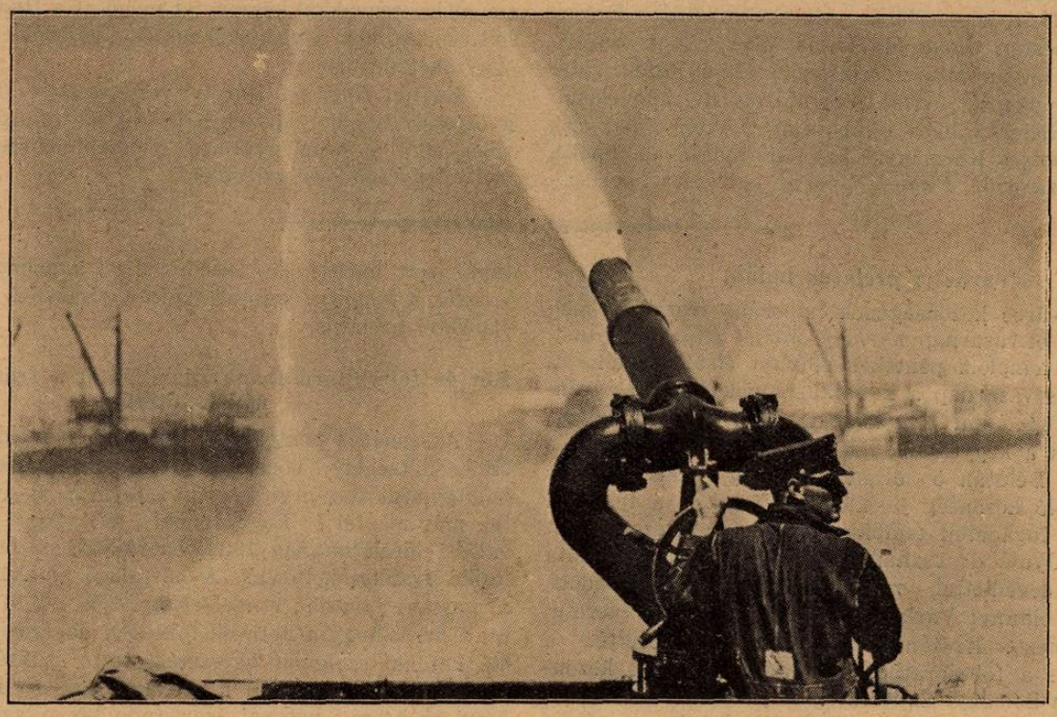

A világ legnagyobb tűzoltóágyúját most állították fel Los Angeles kikötőjében. A huszonkilenc 15 cm-es ágyú mindegyikéből 13.500 liter vizet tudnak percenként kilövelni.

Melléklet: 3-ik számú Vitézi Közlöny

„A tizenkét év előtti karddal megírt törvények ellenkeznek a tartós béke elveivel"

Az Observer feltűnő cikke a revizió mellett

Garwin az Observerben a leszerelés lehetőségeit mérlegelve, megállapítja, hogy Franciaországnak nem okozhat gondot a saját biztonsága. Hadereje annyi romboló erővel rendelkezik, mint a világ bármely három nemzetéé együttvéve 1914 előtt. Sajnos, Franciaország még ezzel sem elégszik meg és ragaszkodik fegyveres hűbéresei, a kisantant államok biztonságának körülbástyázásához. Tizenkét évvel ezelőtt a győzelem mámorában egész nemzeteket dobáltak ide-oda, új országhatárokat vontak meg, durván és ostobán, tintába mártott kard hegyével. Franciaország azt követeli, hogy az 1919. évi területi rendelkezések — a rendellenes légkör részegségének gyümölcsei — örökre szentek és sérthetetlenek legyenek és Európa mai térképe az idők végéig változhatatlan maradjon. Ez a követelés ép olyan nevetséges, mint amilyen végzetes.

A tizenkét évvel ezelőtt karddal megírt törvények kizárják a nemzetközi kibékülés szellemét és ellenkeznek a tartós béke elveivel. E probléma megoldását csak a békés nemzetközi eljárás útján való *revízió* nyujthatja. Minden békeszerződés, amelyet a hódítók diktáltak, új háború csiráját rejti magában. Mindeddig csak a háború volt a revízió egyetlen eszköze. 1919-ben az volt az igazi világprobléma, hogy miként lehetne ezt bírói vagy tanácskozási eljárás útján lefolytatandó revízióval helyettesíteni. Ezt az elvet ismerte el a népszövetségi alapokmány legfontosabb szakasza, amelyre nézve Wilson és Lloyd George intenciója az volt, hogy azt a kellő időben gyakorlatilag alkalmazzák és fokozatosan kiépítsék. Ezzel szemben Franciaország azt követeli, hogy a 19. szakasz örökké írott malaszt maradjon. Ez pedig a népszövetségi szellem halálát jelenti. A háború utáni békeszerződéseknek békés úton való revíziója volt Anglia és Amerika intencióinak legigazibb szelleme a fegyverszünet után. Franciaország törhetetlenül ragaszkodik a szerződéseknek fegyveres erővel való kérlelhetetlen végrehajtásához, ami a jövőre nézve csak a háború útján való revíziót igérheti.

Az európai problémát — fejezi be cikkét a publicista —, ma nem a népszövetség irányítja, hanem Franciaország és hűbéresei. Végre kell hajtani a népszövetségi alapokmányt, hiszen a volt ellenségek már leszereltek, tehát Franciaországnak és hűbéreseinek le kell építeni mai túlsúlyukat, Anglia pedig emelje fel szavát nyiltan és félelem nélkül.

vitéz Gömbös Gyula fogadóestje és díjkiosztás a Tiszti Kaszinóban

vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter a Hadsereg Sporthét befejezése alkalmából este az Országos Tiszti Kaszinóban fogadóestét adott, amelynek keretében kiosztották a tiszteletdíjakat.

Az estén megjelent vitéz *Kárpáthy* Kamilló, a honvédség főparancsnokának vezetésével a tábornoki kar, *Almásy* László, a képviselőház volt elnöke, *Ripka* Ferenc dr főpolgármester, *Samarjay* Lajos MÁV. elnök, bárcziházi *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár, *Hász* István tábori püspök, vitéz *Soós* Károly ny. honvédelmi miniszter, *Röder* Vilmos altábornagy, vitéz *Somkuthy* József tábornok, a Kormányzó katonai irodájának főnöke, *Andrássy* Géza gróf, *Fugger* György herceg, a sportszövetségek vezetői és még sokan mások. A külföldi követségek katonai attaséi közül ott volt *Oxilia* alezredes olasz, *Mason MacFarlane* alezredes angol, *Damjanovich* jugoszláv és *Palangeanu* alezredes román katonai attasé.

A díjkiosztás a nagy díszteremben folyt le. A Himnusz hangjai után vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter meleg szavakkal köszönetet mondott a Hadsereg Sporthét rendezőinek, a védnököknek és a sajtónak, majd a versenyzőket üdvözölte.

Ezután *Bogányi* Károly vezérőrnagy felolvasta a győztesek és a helyezettek névsorát s a miniszter sajátkezűleg adta át mindegyiknek a szebbnél-szebb díjakat, mellyel a fogadóest véget ért.

Várhelyi prelátus halála

Szeged város közönségének impozáns részvéte mellett temették el vasárnap *Várhelyi* József pápai prelátust, a fogadalmi templom pénteken elhúnyt első plebánosát. Szombaton és vasárnap a katolikus hívők tízezrei zarándokoltak a fogadalmi templomban felállított ravatalhoz, hogy lerójják a kegyelet adóját az elhúnyt aranymisés főpap iránt. Délután 5 órakor mintegy huszonötezer főnyi gyászoló közönség jelenlétében folyt le a temetési szertartás a fogadalmi templom terraszán. A szertartást *Glattfelder* Gyula dr csanádi megyéspüspök pontifikálta fényes papi segédlettel, majd gyászbeszédet mondott, amelyben az elhúnyt Várhelyi Józsefet, mint a szeretet papját jellemezte. Ezután a koporsóval megkerülték a templomot és a főbejárathoz visszatérve a város közönsége nevében Somogyi Szilveszter dr polgármester, a belvárosi egyházközség nevében Muntyán István dr táblai tanácselnök, a Katolikus Kör nevében pedig, amelynek az elhúnyt egyházi elnöke volt, Berecz János dr, egyetemi tanár vett búcsút. A beszédek után a nehéz érckoporsót levitték a templom kriptafülkéjébe, amelynek első halottja Várhelyi prelátus.

Két és félmilliárd frank újabb hitel a francia határok megerősítésére

A szenátus pénteken elfogadta a honvédelmi munkálatok költségeire vonatkozó törvényjavaslatot. *Maginot* hadügyminiszter a vita során kifejtette, hogy a munkálatok már másfél év óta folynak a parlament jóváhagyásával és előreláthatólag 1934-ben fejeződnek be. Idáig 1428 millió frankot költöttek. A hátralévő munkálat, amelyről a mostani javaslat rendelkezik, 2327 millió. A miniszter utalt arra, hogy a határok fokozott megerősítését az egyévi katonai szolgálat bevezetése tette szükségessé. A javaslat megszavazásával a szenátus azt is kidomborítja, hogy az ország katonai szervezete kizárólag védelmi jellegű. A részletes vitát követő zárószavazáson a javaslat mellett 277, a javaslat ellen 24 szenátor szavazott.

TANYAVÁROSOK

A mezőgazdasági telepítések szükségességét vitéz *Szabados* István e lap július 5-i számában igen értelmesen fejtette ki. Nem szükséges, hogy azt újból hangsúlyozzuk, csupán egy bizonyos elvet kell még leszögeznünk, mely a kérdéssel ezidőszerint való különösebb foglalkozást indokolttá teszi. Elsősorban is meg kell állapítanunk, hogy települések mindig voltak és állandóan szemünk előtt folytak, ezek voltak azok, amelyek a mindenkori nagybirtok-parcellázásoknál keletkeztek. Ma különösebb jelentősége azért van, mert a gép, melyet sem megrendszabályozni, sem gúzsba kötni nem lehet, mert maga az emberi intellektus, egészében különös vehemenciával szorítja ki az embert bizonyos munkaterületekről és a visszaszorított embertömegek különösen nagy számát a normális gazdasági élet nem tudja elhelyezni, tehát állami

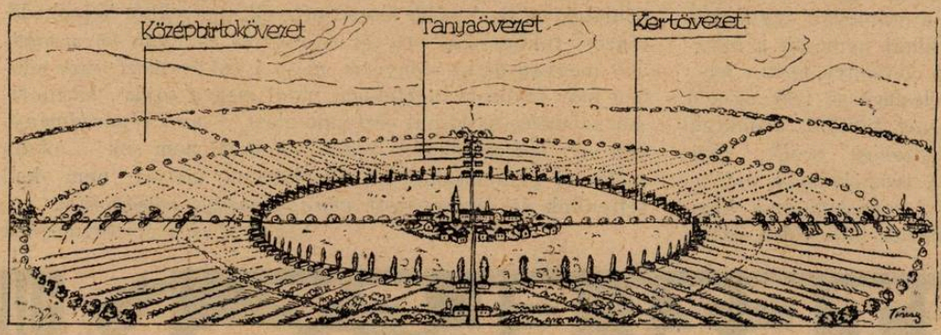

A leírt tanyaváros távlati képe

beavatkozásra van szükség. Másodsorban azért van az államilag ellenőrzött és kezdeményezett akcióra szükség, mert ugyancsak a gép fellépése folytán olyan termelési ágakra kell áttérnünk, melyeknél az emberi munka nagyobb arányú, mint a géppel elvégezhető. Hogy egy példát említsünk, a meggyet sehogyan sem lehet géppel leszedni, márpedig a leszedés és csomagolás több mint 50 százalékát teszi ki a gyümölcsértéknek. Amerikában olcsó a gép és az üzemanyag, de drága dollár a munkabér. Nálunk drága a gép és az üzemanyag, de olcsó pengő a munkabér. Tehát tiszta és világos, hogy a berlini piacon a magyar gyümölcs olcsóbb, mint az amerikai. Ha most már elfogadjuk politikai és nemzetgazdasági elvként azt a tényt, hogy az ország lakosságának több mint a fele kisgazda és mezőgazdasági munkás, tehát a nemzet életképessége ezeknek a jólététől függ (ha ötmillió ember évente csak fejenként tíz pengővel fogyaszthat többet, az már 50 millió pengő), akkor világos a feladat, hogy ezen a téren lassan, szívós munkával a termelést át kell szerveznünk a fenti elveknek megfelelően. Ennek az átszervezésnek azonban korszerűnek kell lenni, mely korszerűség magasabb irányítást, előrelátást és közgazdasági tudást igényel és itt újból fellép az állami beavatkozás szükségessége. A parcellázás és telepítés nem lehet csupán banküzlet, mert annak mikénti keresztülvitelétől az ország jóléte függ.

A tanyaváros-terv fenti szempontok figyelembevételével készült. Minden falu, minden település lényegileg egy üzem. Kecskemét baracküzem, Nagykőrös saláta- és uborkaüzem stb., úgy, ahogy az élet maga kiformálta. A tanyavárosnál ezt a kiformálódást nem bízzuk a véletlenre, hanem már úgy alkotjuk meg, hogy bizonyos berendezések és intézmények eleve meghatározzák fejlődésének irányát. Nem bízhatjuk a parcellázásokat a spekulációra, mert azok betanyásodnak és belőlük keletkeznek az olyan tanya-zűrzavarok, melyekkel termelési, kulturális és szociális téren nem tudunk jelenleg mit kezdeni. Természetesen a tanyavárosban mindenki éli a maga egyéni életét és semmiféle tekintetben korlátozva nincs, csupán tanácsadó irányításban részesül. Óvakodni kell attól, hogy a magyar gazda túlságosan is individuális lelkiberendezkedésével újjat húzzunk, mert akkor az egész akció csődöt mond. Nem elég sokat termelni, arra kell törekednünk, hogy munkánk értékét ki is élvezhessük a magunk módja szerint. A modern telepítésnél, a tanyavárosban tehát megvalósul a tömegtermelés minden előnye az egyéni jellegű életberendezkedés mellett.

A termelésen kívül igen fontos az értékesítés, melynek első feltétele a jó út és a központok közelsége. A tanyavárosban 3000 magyar holdon csupán tíz kilométer út van, dűlőút egyáltalán nincs és ez a tíz kilométer út mindenütt szilárd kőpályával lesz kiépítve. Mindenkinek a háza előtt megy el a teherautó és összeszedi az eladásra kerülő terményeket. A városmagtól, a tanyarendszer központjától egyetlen tanya sincsen másfél kilométerre, tehát a legkisebb iskolásgyerek is a szilárdan kiépített úton könnyen járhat iskolába. A tanyák — tízholdas parcellákat véve alapul — nincsenek egymástól hatvan méterre, tehát a közbiztonság tökéletes és társasélet feltételei megvannak.

Az egész település központja *a városmag*, a tulajdonképpeni falu, ahol a községi, kulturális és szociális berendezések vannak. Itt laknak a szükséges kisiparosok, itt vannak a szövetkezeti raktárak és boltok, gazdakör, népkönyvtár, templom, stb. A városmag körül van a *kertészeti övezet*, mely köztulajdon és egyrészt a telep fejlődésével felléphető telekspekuláció meggátlására szolgál, másrészt ide kerül a teljesen gyakorlati elgondolású középfokú mezőgazdasági iskola. Csak kertművelésre adható bérbe, akár magánosoknak, akár bérlőszövetkezeteknek, hogy a tanyasor lakói lássák. A kertészeti övezet szélén

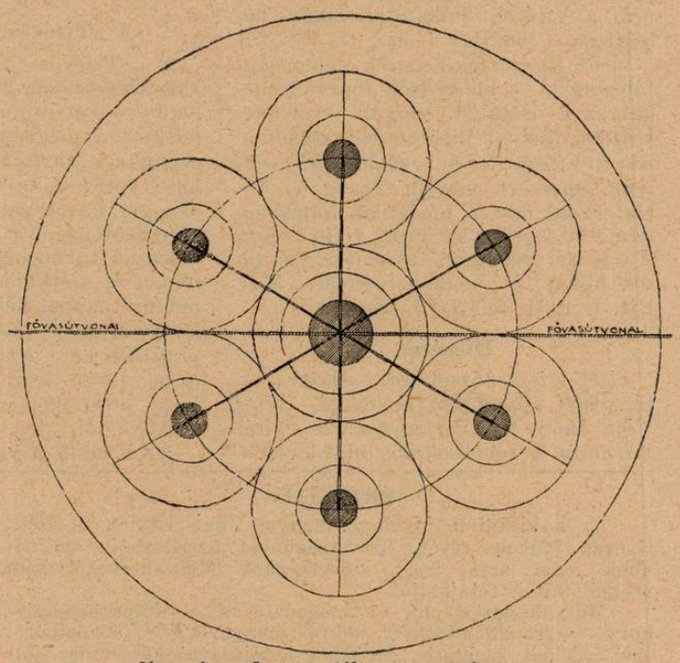

Ikervárosok sematikus tervrajza

vonul a tanyasor-körút a *tanyaövezettel*. Itt és a sugárutak mentén vannak a tanyák, számszerint száz. A tanyaövezetet körülveszi a *középbirtok-övezet*, ahol magasabb képzettségű telepesek, katonatisztek, gazdászok, esetleg tisztviselők kapnának birtokot. A középbirtokok száma nyolc, egyenként 217 magyar hold területte. Természetesen a tanyák lehetnek ebbek is, nagyobbak is lehetnek. Ugyancsak itt jegyezzük meg, hogy a körökkel való ábrázolás sématikus és a rendszer kialakítása mindig a terepviszonyoktól függ.

Fentiekben röviden vázoltuk a tanyaváros műszaki elrendezését, mely, mint látjuk, mezőgazdasági üzemi szempontból befelé sűrűsödő tendenciát mutat és mindent a központ felé irányít. A központ természetesen belekapcsolódik valamelyik sugárúttal az országos úthálózatba. Ez az elrendezés lehetővé teszi a tanyásoknál a mezőgazdasági gépek használatát. A traktor megy egyik tanyáról a másikra, úgy mint most a falukon a cséplőgép egyik portáról a másikra. Ez az elrendezés tehát nemcsak a nagybirtok gépi berendezkedésével való versenyt teszi lehetővé a telepes számára, hanem feleslegessé tesz egypár lovat is, amely helyett egypár tehenet tarthat, azonkívül több időt szentelhet a házkörüli belterjes szőlő-, gyümölcs- és baromfigazdálkodásnak. A termelvények értékesítéséről szövetkezet gondoskodik. A városmagban háziipari üzem van, ahol a régi fonóházak mintájára összejöhet a lakosság és szórakozva dolgozhat. Egyébként a háziipari oktatás a középfokúval együtt történik mindkét nemű fiatalság részére.

Az ismertetett terv egy tanyaváros-egység volt. Ha nagyobb területet akarunk betelepíteni, *ikervárosokat* csinálunk, amelyek lényegében ugyanolyan központosító elrendezésűek, mint az ismertetett rendszer. Természetesen az ikerváros elrendezésnél a központba már magasabb rendű intézmények kerülnek, mert 15.000 magyar holdon körülbelül 7—8000 ember helyezhető el.

Végül még csak azt kell megjegyezni, hogy a tanyavárosok létesítése olyan csekély összegbe kerül, hogy teljesen érthetetlen volna, ha az illetékes körök a dolog rendkívüli fontosságára való tekintettel, nem találnák meg a munkálatok azonnali megkezdésének a módját. Közmunkákat úgyis kell csinálni, mert különben a munkanélküliség igen veszedelmes arányokat ölthet. Itt vannak középületek, utak, kisebb létesítmények, melyekből kereskedő, iparos, földmunkás stb. él, azonkívül az ilyen *közmunkának* megvan az az előnye is, hogy a rákövetkező esztendőben már fokozott mértékben indul meg a tojás-, baromfi- stb. termelés és öt-hat esztendő alatt — ami végeredményben egy nemzet életére kiható akciónál nem sok — olyan szőlő- és gyümölcskultúra áll előttünk, melyet nem kell féltenünk az úgynevezett *világgazgasági válságoktól*.

Vincze Lajos építészmérnök

VITÉZI ÉLET

Köszönet

vitéz jákfai *Gömbös* Gyula honvédelmi minisztert az I. osztályú magyar érdemkereszttel történt kitüntetése alkalmából a Vitézi Rend nevében üdvözöltem, amelyért őnagyméltósága a Vitézi Rend összes tagjainak hálás köszönetét fejezte ki. vitéz *Hellebronth* Antal ny. tüzérségi tábornok, a Vitézek Főkapitányának helyettese. (258/Biz. I. sz.) *O. V. Szék*

vitéz *Kárpáthy* Kamilló gyalogsági tábornokot, a honvédség főparancsnokát az I. osztályú magyar érdemkereszttel történt kitüntetése alkalmából a Vitézi Rend nevében üdvözöltem, amelyért őnagyméltósága a Vitézi Rend összes tagjainak hálás köszönetét fejezte ki. vitéz *Hellebronth* Antal ny. tüzérségi tábornok, a Vitézek Főkapitányának helyettese. (553/Biz. I. 1931. sz.) *O. V. Szék.*

Dícséret

vitéz *Liszt* József árv. stisztv., vitéz *Pálfi* József kazánkovács, vitéz *Vigh* János h. alszámvevő és vitéz *Várnagy* Ferenc asztalos mint leventeoktatók már évek óta kiváló eredménnyel és ernyedetlen szorgalommal munkálkodnak az ifjúság lelki és testi nevelése, illetőleg kiképzése terén.

Ezen körülményt elismeréssel és dícsérőleg hozza az Országos Vitézi Szék a vitézek tudomására, követendő példa gyanánt. *O. V. Sz.*

A „Tízéves Vitézi Rend"

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága közli, hogy a jubileumi művet június 27-től kezdve adta postára a megrendelőknek. Minthogy azonban e harmincíves mű fűzése, illetve kötése a tartósság kívánalmával roppant követelményt ró a megbízott könyvkötőüzemre, a példányokat csak ötszázas turnusokban lehetett több napon át szétküldeni. Azoktól, akik néhány nappal később kapták meg a könyvet, a szerkesztőbizottság szíves elnézést kér. Az utolsó szállítmány e hó 13-án lesz postára adva, úgy hogy a hó közepéig mindenki megkapja.

Azok, akik a könyvet nem rendelték eddig meg és meg óhajtják rendelni, akár egy levelezőlapon is írhatnak a szerkesztőbizottságnak, jelezve, hogy félvászon-, vagy díszkötésben óhajtják azt 10, illetve 14 pengős áron. A könyv árát egyidejűleg fizessék be a szerkesztőbizottság csekkszámlájára csekklapon.

Cím: A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága, Budapest, I, Kir. vár, I. Alagsor 8.

Felhívás!

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága kéri azt a kúnmadarasi hadirokkant vitézt, aki június 22-én levelet írt könyvrendelés ügyében, hogy nevét közölje a szerkesztőbizottsággal, minthogy a levél valószínűleg tévedésből nem volt aláírva.

Állást kereső vitézek

Házfelügyelői állást keres az első vagy második kerületben vitéz *László* M. Budapest, II, Nánási-út 48.

43 éves nős vitéz elvállalna portási, irodaszolgai, vadőri, vagy hasonló állást. A bajtársak szíves támogatását kéri vitéz *Dani* Alajos, Szabadszállás.

ÉRTESÍTÉS

Az a kitüntető bizalom, mellyel Vitéz Uraink, a Szent György Műhely révén, Szövetségünket megtisztelik, ad nekünk jogot arra, hogy **szövetségünk Műszaki-osztályának** szolgálatait is felajánljuk.

Műszaki-osztályunk — hasonlatosan a Műipari-osztályhoz — azért állíttatott fel, hogy a magyar kis- és középiparosok érdekeit szolgálja, munkáik ajánlásával keresethez juttassa őket és részükre felkutassa azokat a forrásokat, ahol olcsón és megbízhatóan szerezhetik be anyag-, szerszám- és áruszükségletüket. Ezen osztályunkat megfelelően képzett szakemberek vezetik.

Tisztelettel tudatjuk, hogy minden ilyes kérdésekben — teljesen díjtalanul — szívesen szolgálunk felvilágosítással és leszünk segítségére vitéz urainknak.

Országos Iparosszövetség Műszaki-osztálya Budapest, IV. ker. Curia-utca 2. számú királyi bérpalotában. Műszaki-osztály telefonja: 85-3—90.

HIREK

HETI NAPTÁR

Július	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
13 Hétfő	Anaklét p. vt.	Jenő	A hét elején a nap 4 óra 15 perckor kel és 19 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 20 perckor kel és 19 óra 51 perckor nyugszik.
14 Kedd	Bonaventura	Eörs	
15 Szerda	Henrik cs.	Henrik	
16 Csütörtök	Karmelh.B.A.	Valter	
17 Péntek	Elek hv. †	Elek	
18 Szombat	Kamill hv.	Frigyes	
19 Vasárnap	D8 P.sz.Vince	D7 Emilia	

NEVEZETES DÁTUMOK

Július 16. 1342. Róbert Károly halála. A nagy uralkodó ötvenötéves korában, Visegrádon halt meg. Holttestét Budára, majd Székesfehérvárra vitték, ahol nagy pompával temették el.

Július 19. 1849. A vöröstoronyi szoros elfoglalása. Az orosz vezér, Lüders Ihász Dániel csapatát állásaiból kiverte, a vöröstoronyi szorosba hajtotta, majd a szorost is birtokába vette. A menekülő magyarokat a törökök oláh földön lefegyverezték és kiszolgáltatták az oroszoknak

Meghalt Emanuel Filiberto, az aostai herceg

Szombaton délben egy óra harminc perckor Emánuel Filiberto aostai herceg, az olasz király unokaöccse meghalt. Az aostai herceg savoyai Amadé hercegnek, Umberto király öccsének legidősebb fia volt. A világháborúban a harmadik olasz hadsereg parancsnokaként működött a háború kitörésétől egészen a fegyverszünetig. Halála egész Olaszországban nagy részvétet keltett.

Az aostai herceget július 7-én délután temették Turinból. Mussolini miniszterelnök intézkedésére De Bono gyarmatügyi miniszteren kívül, akit a Duce személyes képviseletével bízott meg, az olasz kormányt a három katonai miniszter: Gazzera tábornok, Siriani tengernagy és Balbo tábornok képviselte. Ezenkívül résztvettek a temetésen a hadsereg minden fegyvernemének, a fasiszta milíciának és a frontharcos egyesületeknek a kiküldöttei.

Az aostai herceg holttestét ágyúlafettán szállították a turini pályaudvarra, ahonnan különvonaton indult utolsó útjára, Redipugliába, ahol a herceget a tábori püspök által celebrált ünnepi mise után a hősök temetőjében helyezték nyugalomra.

A kormányzó az aostai herceg halála alkalmából az olasz királyhoz meleghangú részvéttáviratot intézett, amelyre az olasz király a következő táviratban válaszolt:

„A családomat ért gyász alkalmából kifejezett részvéteért fogadja főméltóságod hálás köszönetemet. Viktor Emánuel".

Esküvő

Biki Nagy Ilonka Szarvas, vitéz Biki Nagy Imre főjegyző és neje Boros Ilona leánya és Demeter József dr ügyvéd Csorváson 1931. évi július hó 11. napján délután 6 órakor tartják esküvőjüket a szarvasi ág. h. ev. ó-templomban. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés

Franzen Vilma tanítónőt Szegedről eljegyezte vitéz Alács Sándor sövényházi elemi iskolai igazgató.

Nyelvtanulás

Nyelvtanulás céljából cserébe adnám negyedik elemibe és második polgáriba járó fiaimat németajkú vitézi családhoz. Cím: vitéz Benkő Pál kőművesmester Orosháza.

Eladó

Kétéves arabs telivér pejkanca és egy arabs telivér sárga kanca eladó. Cím: vitéz Szabó János Tata, Szentiványi-u. 9.

Új egyetemi magántanár

A közoktatásügyi miniszter vitéz *Láczay-Fritz* Oszkár országgyűlési műszaki főigazgatónak az „Épületek jókarbantartása" című tárgykörből műegyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyóan tudomásul vette és őt e minőségében megerősítette.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Július 12-től 18-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 4.10: Cigányzene. — 5.20: „Hogyan világítottak hajdan és hogyan világítunk most", Szekeres Kálmán dr előadása. — 5.50: Ifj. Lányi Jenő dalai. — 6.30: Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.45: Szász Ila magánszámai. — 8.30: Operettrészletek és keringők, utána cigányzene.

Hétfő. 4.10: „Évforduló" Somfay Margit felolvasása. — 5: Halász Gyula előadása. — 5.30: Szalonzenekari hangverseny. — 6.40: „Nyári testápolás", Bucsányi Gyula előadása. — 7: Boschán Helly operaénekesnő hangversenye. — 7.40: Cigányzene. — 8.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Kedd. 4: Vadnay Dezső meséi. 5: Károly Sándor novellái. — 5.30: Cigányzene. — 6.40: „Nagy Napoleon kis esetek tükrében", Sály Dezső előadása. — 7: Hangverseny. — 8.15: Színműelőadás a Stúdióból: „Három asszony", utána cigányzene.

Szerda. 4: „Sportélmények" Gallovich Tibor előadása. — 5: Vadász Tibor novellái. — 5.25: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.45: „Utazás Abesszíniában", Gajáry Kálmán dr felolvasása. — 7.15: Nováki László (zongora) és Fehér Miklós (hegedű) hangversenye. — 8: Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye, utána cigányzene, majd grammofónhangverseny.

Csütörtök. 4: „A tanyavilág társadalmi megszervezése", Kiss István dr előadása. — 5: Szabadságharckorabeli magyar nóták Csóka Béla előadásában. — 6: „Legenda" Vértes Lajos felolvasása. — 6.30: Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.45: Nyáry Andor novellái. — 8.15: Grammofónhangverseny. — 9: Kolozsvári-est, utána cigányzene.

Péntek. 4: Manchen Mariska rádiódélutánja. — 5: „A górcső feltalálása", Fuchs István előadása. — 5.30: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. — 6.30: „Sportbalesetek", Körmöczy Emil dr előadása. — 7: Cigányzene. — 8.15: Három egyfelvonásos a Stúdióból, majd cigányzene, valamint Szabó Guy László jazz--zenekarának hangversenye.

Szombat. 4: „A hurutos gyermek", Papp Gusztáv dr előadása. — 5: Kisfaludy-Társaság irodalmi délutánja. — 6: A Városi Színház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 7: Kosztolányi Dezső felolvasása: „Egy asszony beszél". — 7.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 9.15: Cigányzene.

vitéz Barlay János ezredes megkoszorúzza Rómában az ismeretlen katona emlékét

vitéz Csörgey Károly

1878–1928

(Második közlemény)

Az 1914. év nyara nagy és váratlan politikai fordulat színhelyéve tette Európát. Az államok két ellenséges részre oszoltak. A szembenálló nemzetek engeszteltelhetetlen ellenségei lettek egymásnak. A békés nyugalmat háborgó nyugtalanság, az áldott békét az átkos küzdelem váltotta fel: kitört a nagy világháború, amelynek hosszú tartamáról és mérhetetlen pusztításairól halvány sejtelme sem volt a nemzetek sorsát intéző uralkodóknak és államférfiaknak, az egyetlen Tisza István gróf magyar miniszterelnök kivételével. Ő ellenezte a háborút, de teljesen sikertelenül.

Hazánkat semmiféle érdek sem fűzte a háborúhoz, de mégis részt kellett vennie benne múlhatatlanul annál az elválaszthatatlan kapcsolatnál fogva, amelyben a nagyban érdekelt Ausztriával állott az 1722—3-i pragmatica sanctio-törvény megalkotása óta.

Csörgey Károly százados, a színmagyar, hivatásos, minden áldozatra elszánt katona, természetesen nem hiányozhatott a háborúból, amelyben a magyar nemzet legjobbjai siettek résztvenni. 1914 augusztus 14-én bevonult a 102. népfölkelő gyalogdandárhoz, mint Plank Ede tábornok, dandárparancsnok egyik vezérkari tisztje. A dandár a keleti Beszkidekben az Uzsoki hágóban foglalt állást, hogy meggátolja az oroszok betörését az országba. Ugyanazon évi szeptember 26-án, délután 4—5 óra között hősies védelemben súlyosan megsebesült az uzsoki-hágóban, Fenyves-völgynél. Valami fontos megfigyelést végzett *Csörgey* Károly százados az ellenségre vonatkozóan a szabadban. Jobbkezével éppen a magasba mutatott, amidőn két srapnell-golyó találta. Az egyik véletlenül a mellén lévő messzelátó vasába furódva egészen ellapult és ott maradt. Ez a szerencsés véletlen életét mentette meg, különben a gyilkos golyó szíven találta és menten megölte volna. A messzelátót a hozzá tapadt golyóval híven megőrizte és hálásan mutogatta jó ismerőseinek, midőn sebesüléséről beszélt.

A második golyó jobbmellén áthatolva, a tüdőt átfúrta és a testében megállott. Eleinte észre sem vette, hogy mi történt vele. Csak valami olyanformát érzett, mintha mellbeütötték volna. Később testében melegséget érzett. Odanyult és akkor vette észre, hogy megsebesült, a ruhája véres. A nagy vérveszteségtől annyira elgyengült, hogy nem tudott tovább menni: leült a földre és nekidölt háttal egy fatörzsnek. Szerencséjére arra járt véletlenül egyik vezérkari tiszttársa, aki meglátta és segítségére sietett. Ha ez a találkozás nem történik meg, magános elhagyatottságában menthetetlenül elvérzett volna. Rövid idő alatt ez volt a második véletlen, amelynek életbenmaradását köszönhette.

Az első kötözést Plank Ede tábornok és Gabányi János százados, vezérkari tiszttársa, végezte. Azután a segélyhelyre vitték, ahol átkötötték. Onnan autón viszszavitték a dandár egészségügyi intézetéhez, amely éppen elővonulóban volt. Jenny ezredorvos átszállt hozzá az autóra s vele ment. Csontoson a csendőrségi laktanyában megvizsgálta a kötést és mivel nagyon reménytelennek találta állapotát, egy pár napig ott tartotta. E várakozás után felvillant a halvány reménye annak a gyenge lehetőségnek, hogy még meggyógyulhat. Ezért haladéktalanul beszállították Ungvárra, onnan meg Budapestre a Vörös-Kereszt kórházba.

Sebesüléséről távirattal értesítette nejét, aki Nagyszebenből, ahol kétéves kis fiával a szüleinél volt férje hadbavonulása óta, azonnal hozzá sietett és állandóan mellette maradt felgyógyulásáig.

A sok vérvesztés miatt már nagyon el volt gyengülve. Arcszíne nagyon rossz, szinte kétségbeejtő volt. Az orvosok alaposan megvizsgálták, de állapotát annyira aggasztónak találták, hogy semmi reményük sem volt a meggyógyulásához. Kezelőorvosa, Lumniczer József dr főorvos és Király Jenő dr orvos volt. Az ő gondos kezelésük, neje önfeláldozó ápolása mellett erős szervezete segítségével mégis sikerült elhárítani a fenyegető veszélyt és megtartani az élet számára a súlyos beteget.

A golyót nem vették ki testéből. De nem azért, mintha lehetetlen lett volna, hanem azért, mivel nem tartották szükségesnek. A golyó rekeszizom alatt húzódott meg. Egészen begubózott. Haláláig ott maradt. De soha a legkisebb fájdalmat vagy bántalmat sem okozta. Felgyógyulása anyira meglepő, annyira rendkívüli volt, hogy minden nagyítás nélkül valósággal a csodák csodájának lehet mondani.

A szerencsés felgyógyulás után nejével Nagyszebenbe ment rövid tartózkodásra, onnan pedig neje és fia társaságában Dalmácia Lussin szigetén Cigaleba, hosszabb üdülésre.

Egészsége s testi ereje helyreállása után 1915 március 16-án a honvédelmi minisztérium 4. ügyosztályába osztották be szolgálattételre. Ugyanazon év május 5-én megkapta a hadidíszítményes III. osztályú katonai érdemkeresztet.

A békés foglalkozás azonban az iroda szűk falai között nem elégítette ki lobogó tettvágyát. A lelkében olthatatlan lánggal égő harci vágy arra ösztönözte elenállhatatlan erővel, hogy menjen ki újra a harctérre folytatni a háborút, amelyet sebesülése miatt kénytelen volt megszakítani. Önként jelentkezett tehát harctéri szolgálatra. Így történt, hogy 1915 június 10-én újra hadi szolgálatba állott. Ezen a napon alakult meg a 202. honvédgyalogdandár a harcmezőn kipróbált ezredek vitézeiből. Két ikerezredből állott: a 306. és 307-ből. Parancsnoka Sávoly János ezredes és első vezér-

vitéz Dratsay Lajos őrnagy, a Hadsereg Sporthét kettősfogatú hajtóversenyének győztese

kari tisztje Csörgey Károly százados volt. Az utóbbi nemcsak résztvett a dandár megalakulásában, hanem kiváló érdemet is szerzett benne, amint a dandárparancsnok dicsérő elismeréssel állapította meg róla egyik napiparancsában. A dandár első működési tere Erdély volt. Különös és fontos feladata Erdély kellő megerősítése és védelme volt abban az esetben, ha az oláhok megszegve a hármas szövetséggel kötött szerződést, támadást intézne ellene. *(Folytatjuk.)*

Negyvenmillió lakosa van Angliának

Az angol népszámlálás adatai szerint Anglia és Wales lakossága 39,947.931 személy, amiből 19,138.844 férfi és 20.809.087 nő. A szaporodás 1921 óta 5.52 százalék, vagyis a legalacsonyabb 1881 óta. A születési arány 16.3 ezrelék, ami alig fele az 1890. év előtti és kétharmada a háború előtti évek születési arányának. A mostani születési arány — talán Svájcot kivéve — a világon legalacsonyabb Angliában. Ez magábanvéve nem elegendő arra sem, hogy a lakosság lélekszámát legalább ugyanazon a színvonalon tartsa. A születések száma több mint egy és egynegyedmillióval maradt el az előző évtized adatai mögött. Angliában a lakosság sűrűsége négyzetmérföldenként 685 ember, ami — Belgium egyes vidékeit kivéve — sűrűségi világrekord.

Nagylondon lakossága meghaladja a 8,200.000 főt, ezt követi Birmingham 1,002.000, Liverpool 850.000, Manchester 760.000 főnyi lakossággal.

A népesedési mozgalom Angliában mindinkább délfelé tendál. Ezt a változást az északi bányavidékeken fennálló nehéz gazdasági viszonyoknak tulajdonítják.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A piac legjellemzőbb sajátsága a csaknem teljes üzlettelenség. Úgy a kereslet, mint a kínálat rendkívül tartózkodó. Ennek megfelelően az árakban is csak néhány filléres eltolódás mutatkozik. A kenyérmagvak ára 10—15 fillérrel olcsóbb, a többi cikk közül csupán a zab ára változott nagyobb mértékben, az áruhiány miatt ugyanis 1.25—1.50 pengővel drágult. Új búzában és rozsban még nem indult meg az üzlet, csupán új árpában cserélt néhány tétel gazdát. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 13.90—14.60, 78 kg-os, származás szerint 14.05—14.75, 79 kg-os, származás szerint 14.30—15.10, 80 kg-os, származás szerint 14.40—15.20, 81 kg-os, származás szerint 14.45—15.30, rozs 13.55—13.75, takarmányárpa 16.00—17.00, takarmányárpa, középminőségű új 14.25—14.75, sörárpa 17.50—21.00, zab, minőség szerint 255.00—26.00, tengeri, egyéb származású 13.70—13.85, búzakorpa 12.50—12.75, 8-as takarmányliszt 18.25—18.75 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. (Kiskereskedelmi árak a székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain.) A forgalom élénk. Árak: marhahús 120—320, borjúhús 200—400, sertéshús 140—160, zsír 140—160, teatojás 8—10, főző és apró 7—8, teljes tej 32—36, tejfel 140—200, fehérkenyér 40—56, félbarna 30—40, barna 24—28, bab 28—60, borsó 32—80, lencse 36—100, vöröshagyma 20—26, fejeskáposzta 16—20, kelkáposzta 16—28, karfiol 40—100, rózsaburgonya új 18—22, tisztított paraj 40—60, savanyúkáposzta 60—70, cseresznye 30—80, meggy 30—100, ribizke 60—90, sárgabarack 50—140, zöldborsó 36—60 vajbab 12—28, uborka 10—20, főző tök 5—8, kalarábé 2—5, tengeri, csövenként 4—8, zöldpaprika 2—13 fillér.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Nemes faluk — falunemesek

Írta **Bevillaqua Borsody Béla**

Ősi magyar telkes telepesek voltak ezek: végváraik, ott vannak a *Dunántúlon,* az *Alföldön* és a *Felvidéken* egyaránt. Középkori Király Uraink egész faluhelyeket tettek Szabad *Nemesekké,* vagyis *telkesekké,* különböző szolgáltatmányokért. Számtalan falu népe *Királyi Várjobbágy* nemes volt, a parasztság és az *Ország Nemesei* között álló félignemesi középrend. Ilyen volt *Ajtósokfalva:* a királyi várak ajtónállásnak faluja, *Solymár:* a királyi *Sólmászmesterek, Nagykovácsi:* a királyi kovácsok, *Kutyafalva* — Nagytétény mellett — a királyi kutyások faluja. Ezek nem igazi nemestelepek, mert a Várispánságok falunépei lakták őket.

Nemesfalu volt a Balaton mellett a *Szent Király Szabadjainak faluja:* a mai *Szentkirályszabadja:* a Kehidai *Deák,* az Etrekarchai *Lukáts,* a *Márffy* család őseinek faluja. Ez nem királyi Várjobbágyfalu volt, hanem *klasszikus falunemesség.*

A Felvidéken rengeteg nemesfalu volt. Ősi magyar neveik eltótosodtak. Például *Fejérpatakából Bjelopotoka* lett: a *Fejérpataky* és a *Bjelopotoczky* család azonban egytörzsű Fejérpatakáról való kurtanemes. Nádasfaluból *Trsztena* lett, ámde a *Nádassy* és a *Tersztyánszky* család csakegy familia. *Dezser* ősi magyar nemeseiből lett a *Bacho, Bánó, Bánóczy, Bánoszky, Bolemann, Bjelik* család sok magyar falu tótos „-szky" végzettel lett családnév: *Jeszenő*-ből *Jaszenova* lett és névadója a *Jeszenszky* családoknak, *Podcsanye* a *Bossányi* család nevében őrzi magyar nevét.

Ezek a faluk telkes nemesi telepek: hadban kitűnt *vitézi* népek jutalmai. Nemességük *földet* jelentett számukra.

Rendkívül érdekes a horvátországi *Túrmező* (Turopolje) horvát nemeseinek története. Idevalók a török elől a Dunántúlra menekült családok: *Dervarics, Festetics, Pejácsevics, Keglevics, Somsich.*

„Vidéki szabadok" a *jászok* és *kúnok,* ők maguk nem *„ország nemesei"*, hanem saját területükön, a *Kis Kúnságon,* a *Nagy Kúnságon* és a *Jászságon* voltak szabademberek.

Ősi időkbe vesznek a *besenyő, palócz, böszörmény* és *özbég* telepesek falui: ezek sem országos nemesek, de valami kis kiváltságaik ezeknek is voltak.

Erdőirtó telepesek a Szilézia németek, a *Zipserek,* akik azonban nem voltak nemesek, csak városaik lettek *Nemes Városok* az ország többi városai módjára.

Sok ilyen *határőrvidékszerű* falunemesség nyomára akadunk: még a *Horvát Határőrvidék* is telepes hely volt, ha nemességgel nem is járt az.

Általában a *falus nemesítésnek* mindig *országvédelmi* célja volt: vagy határt védtek meg, vagy hadi érdemekért kaptak *nemesi telket.* Ilyen telepekbe — főleg a Hajdúkerületbe — olvadtak bele az erdélyi Fejedelem Urak által tömegben nemesített *Kék Darabontok* és *Veres Darabontok* is.

Lényegében *tömegnemesítés* — de nem faluszerinti — az összes erdélyi református papok közös nemesi levele is a 17. századból, *tömegtelkesítés a Hajdúság* és a *Székelység* szabaddá tétele is.

Szabad telek és szabad emberség és nemesség így folynak egységgé a multban: saját földjében a Haza földjét védő telkesek szabaddá tételében.

Főszerkesztő: **vitéz Domsa Sándor dr**

Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Farkass Jenő dr**

Könyvismertetés

A cs. és kir. 82. székely gyalogezred története

A világháború történetében a legfényesebb lapokon szerepel a vitéz 82. székely gyalogezred. A legvéresebb harcokban a háború minden frontján a székely katona mintaképe volt a hősiességnek. Az ezred tisztikara most a hadi levéltár okmányainak felhasználásával vaskos kötetben gyüjtötte össze azokat a fegyvertényeket, melyeket az ezred a mozgósítás napjától kezdve az összeomlásig Galíciában, Orosz-Lengyelországban, majd a Székely Haza védelmében, később az olasz harctéren és a Kárpátokban vitt végbe. Ennek a könyvnek minden lapja a magyar bátorságnak, a vitézségnek, a harcratermettségnek kiválóságát hirdeti okulásul, példaadásul a mai generációnak, megemlékezésül és megbecsülésül a jövő nemzedék számára. Az eredeti fényképfelvételekkel gazdagon illusztrált és harctéri térképvázlatokkal bővített emlékkönyv elé vitéz József királyi herceg, tábornagy írt előszót, amelyben a legnagyobb elismerés és lelkesedés hangján ír a 82-sek emberfölötti hősiességéről. A bevezető sorokat vitéz nagyernyei Kelemen Béla ny. ezredes, a 82-sek ezredtörténet bizottságának elnöke írta. A könyv naplószerűen, időrendben emlékezik meg a nagy harcokról, mint a békésebb időszak eseményeiről. Rendkívül érdekes olvasmány és tanulságos emlék mindazoknak, akik a háborúban résztvettek, akár pedig az újabb generációknak. Lelkiismeretes, szeretettel készült munka. Függelékül szolgál az ezred tisztjeinek név- és kitüntetési jegyzéke, valamint a hősi halottak névsora. A könyv ára fűzve 10, kötve 11 pengő. Megrendelhető vitéz Kelemen Béla ny. ezredesnél, a 82-esek Bajtársi Szövetségének elnökénél, Hadtörténelmi Levéltár.

A furfangos góbé

Egy úr, aki képviselőnek akart fellépni az egyik erdélyi kerületben, kocsit fogadott, hogy egyik faluból a másikba juthasson. A két falu közt több meredek hegy volt. Alighogy kiérnek a faluból, azt mondja a székely kocsis:

— No, nagyságos úr, most szálljunk le!

— Minek? — kérdezi a jelölt.

— Nagyon meredek felfelé az út, segíteni kell tolni a szekeret.

A jelölt leszállt és nekivetve vállát a lőcsnek, nagynehezen feljutnak a hegyre. Aztán megindulnak lefelé. Alig haladnak néhány lépést, a székely fuvaros megint így szól:

— No, nagyságos úr, szálljunk le!

— Miért?

— Nagyon meredek az út lefelé. Fogni kell a kereket.

A jelölt leszáll, megfogja a kereket s nagy óvatosan lejutnak a völgybe. Itt aztán megkérdi a jelölt a székelytől:

— Mondja meg már, mikor ülünk így a kocsin, ha hol tolni kell, hol meg tartani.

— Hát kérem alásan — felelé a góbé — amikor etetünk.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: Lágymányos 14-37

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Postvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: Aut. 204-37

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: Automata 572-65

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Telefon: Aut. 162-3
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállít elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!
Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.
Ugy hivatali, mint magáncélokra a
REMINGTON PORTABLE
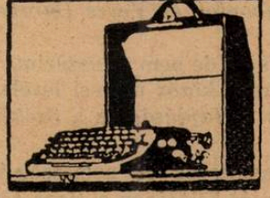
irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.
Lehetővé akarjuk tenni, hogy a Remington Portable irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron
18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot
Telefon: Aut. 212-84, 212-85, 218-09.
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

14560 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 29. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 JÚLIUS 19

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Haláltánc

Mikor e sorokat írjuk, még beláthatatlanok annak a rettenetes megrázkódtatásnak következményei, amelyek a nagy német birodalom alapjait ostromolják. A végsőkig sanyargatott németség e pillanatban a halálveszedelem karmaiból akar menekülni, a láz kitört és csak az a kérdés, a beteg szíve kibírja-e.

Méltán felvetődik a kérdés, miért sujtja a sors ezt a kiváló, erényekben gazdag, hetvenmilliós, őserejű népet, amely az emberiség erkölcsi és technikai kulturájának annyit adott évszázadokon keresztül. Úgy látszik, mintha ebben a betegségben az egész európai kultúra és civilizáció és a mohó kapitalizmus járná a maga haláltáncát, akkor, amikor Európa keletén egy százhúszmilliós barbár tömeg a maga zsarnokának korbácsa alatt megállás nélkül készül, épít, szervez, fegyverkezik, vajjon mire? Semmiesetre sem arra, hogy düledező épületeinket támogassa.

Ha kérdésekkel tele vagyunk, egy felelettel is teljes bizonyossággal szolgálhatunk. Ez a július, amely izgalmasságának, viharral telítettségének feszültségében, baljós lehetőségeiben annyira emlékeztet 1914 júliusára, amikor az európai civilizáció és a fennálló világrend az első végzetes döfést kapta, újabb bizonysága a világ népeinek eszeveszettségének és öngyilkos önzésének. Mert ha a rettenetes július egyszer bekövetkezett, miért legyen lehetséges, hogy ha más formában is, ez a támadás a népek léte ellen még egyszer bekövetkezzék?

A békeszerződések lehetetlensége a jóvátételt követelő népek kapzsisága, a francia szűkkeblűség és engesztelhetetlenség, a tőke jellemtelensége sodorta ebbe a helyzetbe a világot. A békeszerződés tervezői nem láttak az orrukon túl, nem látták a gazdasági és erkölcsi következményeket, amelyek majdan még a keservesen kivívott eredményeiktől fosztják meg a győzteseket. A beteg gazdasági élet, a beteg társadalmak kórokozói megfertőzik az egészségest. Minden összefügg ebben a nagy szövevényben s büntetlenül nem lehet a krisztusi ige ellen vétení: „amit

Egy életképes, erős nemzetet nem lehet olyan könnyen tönkretenni. Mialatt a német gazdaság a legnagyobb válsággal küzd, a német ifjúság szüntelenül edzi testét-lelkét. Képünk a berlin—spandaui porosz rendőriskola növendékeinek sportgyakorlatait mutatja be.

nem kívánsz magadnak, ne tedd másnak", mert a csapások visszaütnek. A tőke a maga önzésében megjátszik minden lehetőséget és fokozza a lehetetlenségig a válságot, mert pillanatnyi hasznot akar harácsolni és nem gondol arra, hogy holnap elvesztheti, amit a haláltáncon nyert.

Így állunk tizenhét esztendővel Európa végzetes júliusa után és kérdezzük, Európa népei hova rohantok? Nem látjátok, hogy magatok alatt vágjátok a fát? Nem látjátok, hogy az egész európai kultúra ellenségeinek, a gazdasági dezorganizációnak, a mindent tagadó vörös mentalitásnak készítitek elő a teret?

Hoover a napokban állítólag azt mondotta volna, felháborodva a franciák makacsságán: „most már meg tudom érteni, miért nem lehetett 1914-ben megakadályozni a világháború kitörését". Mi pedig azt mondjuk, most már csak menjen minden ad abszurdum, majd csak lesz valami ebből, mert azért a szellemért, melyet a franciák az utolsó két évtizedben képviseltek, nem kár, ha pusztul. Ebből a haláltáncból, ebből a fákat tépő, épületeket rendítő viharból egy új, egy jobb, igazságosabb világnak kell születnie. Nekünk, sajnos, nem sok a veszítenivalónk. Nézzük a vihart és várjuk az utána következő gyógyító napsütést.

vitéz F. J.

Magyar tűzoltógép sikere Párisban

Vasárnap fejeződött be Párisban a nemzetközi tűzőrségkongresszus és kiállítás, amelyen Európa valamennyi államának tüzoltóságai képviseltették magukat. Úgy a kongresszuson, mint a kiállításon nagy sikert ért el a magyar tüzoltóság, amelynek fegyelmezettsége, szakértelme már eddig is előkelő helyet biztosított a többi kultúrnemzetek tűzoltótestületei között.

A kongresszuson ifjú vitéz *Horthy* István okleveles gépészmérnök, a kormányzó fia, aki a MÁV-gépgyár egyik osztályának vezetője, a gyár által készített hatalmas tűzoltóautót vitte ki a párisi kiállításra. A tűzoltókiállításon francia cégeken kívül csupán két német létragyár állított ki és a magyar ipart egyedül a MÁV-gépgyár képviselte a Szilvay-féle közömbösített gázzal- és porraloltó készülékkel. Ezt a magyar találmányt, a külföldi tűzoltóságok már eddig is ismerték hírből, most nyílt először alkalmuk, hogy a modern tűzoltóeszközt közvetlen közelről, munkaközben is megszemlélhessék. A kiállításon próbaházat is építettek, amelyben különböző anyagokat gyújtottak meg és a magyar tűzoltógép a külföldi magasrangú tűzoltótisztek jelenlétében oltotta el a tüzet.

A kiállított magyar készülék *Szilvay* Kornél magyar tűzoltótiszt találmánya, a budapesti tűzoltóság már évek óta két ilyen gépet tart üzemben és már nagyon sok tüzet fojtott el vele minden vízkár nélkül. A párisi kiállítás nézőközönsége nagy érdeklődéssel fogadta az új tűzoltótalálmányt, amelyet Horthy István mérnök és maga a feltaláló mutattak be. A tűzoltókiállítást megtekintette *Laval* miniszterelnök is, aki hosszasan időzött a magyar kiállításnál és kérésére neki is bemutatták a Szilvay-féle készüléket. A mult héten Szilvay Kornél, a feltaláló, hazautazott Budapestre és a magyar tűzoltógéppel vitéz Horthy István mérnök egyedül maradt kint Párisban. A párisi tűzoltóság a magyar kiállítók részére előzékenyen egy szakasz tűzoltót bocsátott rendelkezésre, úgyhogy a francia tűzoltók magyar vezénylet mellett oltották el a száraz oltógéppel a Párisban gyújtott próbatüzeket.

Szombaton délelőtt a párisi tűzoltóság ezredese felkereste vitéz Horthy István mérnököt és megkérdezte, lehet-e villamoskábelek tüzét a száraz oltó-készülékkel eloltani. A párisi tűzoltóságot ez a kérdés azért érdekli különösen, mert a legutóbbi évtizedben kétszer támadt tűz a párisi telefon-központban és oltás közben a víz csaknem az összes kábeleket használhatatlanná tette, úgyhogy a posta anyagi kárán kívül a telefonelőfizetők is károsodtak, miután a párisi telefonállomások nagyrésze napokig forgalmon kívül volt. Vitéz Horthy István mérnök vállalkozott arra, hogy az égő elektromoskábeleket eloltja a készülékkel és szombaton este a kiállítás próbaházában magas- és alacsonyfeszültségű árammal telített kábelhuzalokat fektettek le, amelyeket azután meggyújtottak

Vitéz Horthy István mérnök a rendelkezésére bocsátott párisi tűzoltókatonákkal hozzákezdett a tűz eloltásához. Maga vezényelte a katonákat, akik néhány pillanat alatt üzembehelyezték a gépet, felszerelték a gázt és port szállító csöveket és a lehető legrövidebb idő alatt elfojtották az égő telefonkábelek tüzét. A párisi tűzoltótisztek s a külföldi tűzoltók, akik az oltás munkáját végignézték, egytől-egyig a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a magyar tűzoltókészülékről és a kongresszust bezáró vasárnapesti banketten melegen ünnepelték a magyar feltalálót és vitéz Horthy István mérnököt, akik Párisban jelentős magyar sikert vívtak ki.

Régi magyar világ

A „Nemzetes Úr" szó eredete — A címerek eredete

Nemzedék: elődök és utódok egymásután következő sora. *Nemzetes:* aki apja jussait örökli és továbbadja fiának. *Nemzetes:* aki örökölt címét az ő nemzedékére, testéből-lelkéből lett utódaira átörökíti. Nemzetes volt régen minden nemesember, mert nemesi előjogait, nevét, előnevét, birtokait, címerét fia örökölte. A mai Vitéz *„nemzetes"*, mert nevét, becsületét, vitézi címét, vitézi telkét, vitézi jelvényét fia örökli, illetőleg a holtában vitézzé avatott apa helyett fia lett a vitéz. A legszebb magyar polgári cím volt a régi Céhbeli Mesterek „tekintetes" címe. Gyönyörű, színmagyar szó a „Nemzetes" szó is, benne az a kötelesség fejeződik ki, hogy a hazával szemben érdemeket szerzett apa tartsa kötelességének, hogy fiát abban a szellemben nevelje, amiben őt nevelte apja, a fiú pedig tartsa kötelességének, hogy ne legyen fájától messzeesett alma, hanem olyan legyen, mint apja: *nemzetes.*

Mi a Vitézek jelvénye? Címer. Mi a címer? Egykor kicsi, alig néhány araszos, színes szövettel bevont paizsocska, melyet az egykori, talpig páncélba öltözött lovag azért hordott karján, hogy messziről meg lehessen ismerni, ki légyen ő? Ez a kicsike címerpaizs nem védőfegyver volt, nem azonos azzal a nagy paizzsal, melyet a középkor gyalogjai használtak. A címer neve eredetileg oromjegyet jelent, mert először a sisakon hordották, azután lett csak belőle paizs. Címer volt a kopja végén lévő táblácska címere is, a lótakarón is ott volt a címer, később rákerült a trombiták és dobok takaróira is, nagy pecsétnyomó-gyűrűkre, várakra, házakra, kastélyokra, poharakra, hintókra, evőeszközökre, legkésőbb a névjegyekre. A mai Vitéz paizsocskája, melyet mellén hord, a régi, kardon és sisakon hordott címerpaizs utóda, jelvény, a Vitézi Rend jele.

Bevilaqua-Borsody Béla

Magyarok a német lovasság emlékünnepén

Drezdában vasárnap emlékünnepet tartott az egykori német lovasság. A magyar Mackensen-huszárok négytagú küldöttsége: vitéz leveldi *Kozma* Miklós, a Magyar Távirati Iroda elnökigazgatója, *Szőts* Ernő, a rádió üzemvezető igazgatója, *Margittay* őrnagy és *Gyöngyössy* főhadnagy a régi német lovasság hadsereg-napjára pénteken Drezdába érkezett. Este a lovassági otthonban ünnepi vacsora volt, amelyen több felköszöntő hangzott el. A magyar küldöttséget von der *Decker* lovassági tábornok üdvözölte. A vacsorán résztvettek a szász gárdalovasok és a többi lovassági ezred tisztiküldöttségei is. A magyar küldöttség szombaton délelőtt megkoszorúzta a szász gárdalovasezred hősi emlékművét és az elesett német lovasok emlékművét. Mindkét emlékműre magyar nemzetiszínű szalaggal és az ezred színeivel díszített szép koszorút helyeztek. Délben ünnepi ebéd volt, amelyen von *Waldow* ezredes, a drezdai lovasezred parancsnoka köszöntötte a magyar küldöttséget s pohárköszöntőt mondott a magyar Mackensen-huszárokra. Délután a hadsereg-napra Drezdába érkeztek Mackensen, továbbá von Einem és von Schmettow tábornokok.

Németország valamennyi részéből ugyancsak eljöttek az egykori lovasosztagok tagjai. Az ünnepségen elhangzott szónoklatok az emléknap bajtársi jellegét hangsúlyozták. *Mackensen* tábornagy azt mondotta üdvözlő beszédében, hogy a nagy háború egykori katonái nagyon jól tudják, mi a háború s éppen ezért nem lesznek sohasem háborús uszítók.

A vasárnapi ünnepségeket tábori istentisztelet nyitotta meg, amelyen Keszler udvari lelkész prédikált. Az ünnepi beszédet von *Stülpnagel* tábornok, a drezdai helyőrség főparancsnoka mondta. Utána Mackensen tábornagy előtt elvonultak a zászlótartók és a díszszázad. A lakosság végeláthatatlan tömegekben vett részt az ünnepségen.

A magyar honvédség koszorúját *Sztojakovics* Döme tábornok, berlini katonai attasé, tette le a Hősök sírjára.

Délben a városházán Kültz dr polgármester és a hatóságok vezetői fogadást adtak az ünnepség résztvevői tiszteletére. Az üdvözlőbeszédre Mackensen tábornagy válaszolt és kiemelte a tradíciók ápolásának és az ifjúság hazafias nevelésének szükségességét. A beszéd, amelyet a városháza erkélyéről a tízezernyi tömeghez intézett, leírhatatlan lelkesedést keltett. A fogadás végeztével a régi lovassági ezredek küldöttségei békebeli egyenruhában, díszmenetben lovagoltak el Mackensen előtt.

Délben Mackensen tábornagy és felesége díszebédet adott. Jelen voltak Einem vezérezredes, Schmettow tábornok, Rex gróf lovastestőrkapitány feleségeikkel, Schönburg-Hartstein herceg, osztrák vezérezredes, Zedtwitz gróf dragonyosfőhadnagy, magyar részről Stojakovics tábornok, attasé és vitéz leveldi Kozma Miklós vezetésével a magyar küldöttség tagjai. A magyar Mackensen-huszárezred tisztjeinek nevében a magyar küldöttség rózsacsokrot nyujtott át a tábornagy feleségének. Ebéd közben Mackensen felköszöntőt mondott, amelynek során felolvasta Vilmos császár és a szász király táviratait, majd meleg hangon köszönetet mondott a megjelenteknek.

Délután a helyőrség lovastornát rendezett, melyen lovasleventék is résztvettek. Mackensen tábornagy újra meg újra beszélgetésbe bocsátkozott a magyar küldöttség tagjaival, akiket a lakosság is lelkes ovációkban részesített: Éljen Magyarország felkiáltással.

Herczeg Ferenc reviziós nyilatkozata a Popolo d'Italia-ban

A *Popolo d'Italia*, Olaszország nagytekintélyű lapja, terjedelmes cikket közöl a trianoni szerződésről és egyben közli *Herczeg* Ferenc nyilatkozatát, melyet a lap munkatársának adott. Herczeg Ferenc ebben a nyilatkozatában előbb az európai helyzettel, majd a bolsevik veszedelemmel foglalkozik, azután rátér a békeszerződés revíziójának kérdésére.

— Mi, magyarok, — mondja többek között — annak a lehetetlen és elviselhetetlen helyzetnek a megszüntetését kívánjuk a világtól, amelyet a trianoni szerződés teremtett. Ennek a helyzetnek a megszüntetését, természetesen, békés eszközökkel kívánjuk, mert hiszen senki nem akarhat új vérontást. Azért megelégszünk azzal, hogy a trianoni kérdést állandóan napirenden tartjuk az európai politika keretei között és teljes bizalommal hiszünk az eredményben, amelynek el kell következnie, mint ahogyan a multban is bizalmunkat az őskeresztények hitébe vetettük, amely végül is győzött. Ezenközben máris megértünk egy nagyon fontos eredményt: a trianoni szerződés morális fiaskóját! Nincs többé olyan hatalom, amelynek ma bátorsága volna ezt a szerződést aláírni! És ez máris nagy eredmény! Nagy eredmény ebben a lesujtó problémában, amelyről Mussolini mondotta: „Amióta történelmet írnak a világon, nemzettel még oly igazságtalanul nem jártak el, mint a magyarral!"

Előttünk még hosszú az út — folytatta Herczeg Ferenc —, ámde a török uralom is 150 évig tartott Magyarországon. És ezt is egy olasz katonai zseni, Savoyai Eugen kardcsapása döntötte meg a zentai csatában. Utána pedig a magyar nemzeti gondolat ismét feltámadt és megerősödött.

VITÉZI ÉLET

A Tízéves Vitézi Rend

A Tízéves Vitézi Rend című gyönyörű díszmunkát már mindenki megkapta, aki megrendelte. Aki eddig még nem rendelte volna meg, tekintse azt meg bajtársainál és megrendelheti a lapunk utolsó oldalán található levelezőlapon, amelyet kivágva, kitöltve, küldjön el a szerkesztőbizottságnak. Ugyanezen megrendelhetik nem vitézek is, akik érdeklődnek a Vitézi Rend intézménye iránt.

Pest vármegye északi részeinek alsódabasi járása vitézeihez!

Értesítem a járás vitézeit, hogy vitéz *Demény* János nyugállományú főhadnagy a járás vitézi hadnagyi tisztségéről lemondott. A járás vezetését vitéz *Csontos* József községi főjegyző, járási vitézi hadnagyhelyettes, alsónémedi-i lakos vette át.

Székkapitány

Vasmegyei vitézek figyelmébe!

Bögöte község határában (sárvári járás) 12 kat. hold vagyonváltságos vitézi telek azonnal átvehető. A telek kat. tiszta jövedelme 69 K 67 fillér. A telek átvételére csak olyan vitézek pályázzanak, kik a telek felmérési költségét, 176 P-őt azonnal, továbbá a telek tartozékait, illetve ezek árát, 550 pengőt, rövid időn belül hajlandók kifizetni. A telek tartozéka áll: egy darab országos jármű, egy pár komplett új lószerszám, két darab új lópokróc, egy darab szak-eke, egy darab hármas borona, mely tárgyak vitéz Takács Sándornál Hosszuperesztegen megtekinthetők. Bővebb felvilágosítással a Székkapitányság, valamint a sárvári, vasvári és celldömölki járási vitézi hadnagy urak szolgálnak. A telekre pályázó vitézek igényüket folyó évi augusztus hó 10-ig jelentsék a Székkapitányságnak. (309—msz. 1931.) *Székkapitány*

vitéz Csoknyai István dombóvári tűzoltófőparancsnok, akinek a belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett tevékenység jutalmazására alapított díszérmet adományozta.

Cseregyerek elhelyezés

Tízéves, harmadik elemi osztályt jó eredménnyel végzett, rendes magaviseletű fiamat németajkú családhoz a negyedik elemi osztály elvégzésére egy évre elhelyezném s helyébe hasonló korú fiút vagy leánygyermeket elvállalnék cserébe, akivel mint saját gyermekemmel bánnék s megtanítanám jól a magyar szóra. A bajtársak vagy azok ismerőseinek ezirányú szíves értesítését kéri vitéz Csorba György főmolnár, Ráró (Győr megye).

Állást keres

Volt szénbánya-főaknász, jelenleg állás nélkül, raktárnoki, munkavezetői, telepfelügyelői vagy hasonló állást keres, esetleg irodában is. Cím: vitéz Szabó Ferenc, Sződliget (Pest megye), Verbőczy-út 33.

Betöltendő állás

Sportegyesület keres fiatal, agilis titkárt, aki perfekt gépíró és mérlegképes könyvelő. Ugyancsak ez a sportegyesület keres telepfelügyelőt, aki tenniszpályák és jégpályák szakszerű karbantartását érti és erélyes, dolgos ember. Vitézek vagy hozzátartozók írásbeli válaszát kérjük a kiadóhivatalba.

A saját otthon

Aki családos ember és józanul gondolkozik, az elsősorban a családjáról, annak a jövőjéről akar gondoskodni. Otthont a családnak! Saját otthont!

De hogyan?

Ritka ember van abban a szerencsés helyzetben a mai súlyos viszonyok között, hogy elég tőkéje legyen házat venni vagy építeni. És így kallódnak munkás esztendők energiái. Jön az öregség, amikor már megszűnik a tőkegyüjtés minden lehetősége.

A külföld, különösen Amerika, Anglia és Németország építőtakarékpénztárak alapításával oldja meg a társadalomnak ezt a súlyos problémáját és lehetővé teszi, hogy saját családi házhoz juthassanak azok is előbb-utóbb, minden megerőltetés nélkül, akiknek nincs elég tőkéjük. Évek óta tart már ez a folyamat és csak aki a dologgal foglalkozik, az tudja elképzelni, hogy ezekben az országokban mily óriási hálózatuk van ezeknek az építőtakarékpénztáraknak és hogy milyen nagy a jelentőségük az illető ország gazdasági életében. Csak példaképpen említjük meg, hogy *Angliában* másfélszáz éves multú építőtakarékpénztárak és szövetkezetek tagjainak száma felül van az egy-egymillión. *Amerikában* több mint ezer építőszövetkezet több mint 11 millió taggal és több mint nyolcmilliárd dollár össztőkével dolgozik és körülbelül minden harmadik család építőszövetkezeti tag.

A jól bevált külországi intézmények mintájára Budapesten is megalakult a *„Saját Otthon"* Építő Takarék-Szövetkezet, hogy a tagjainak kollektív alapon építési kölcsönöket nyujtson körülbelül 15 évre, csekély havi részletekben visszafizethetőleg, kamatmentesen és felmondás kizárásával. Ezek a szociális jellegű kölcsönök nemcsak családi ház építésére és vételére lesznek kiadva, hanem a drága kamatozású jelzálogkölcsönök konvertálására is.

A vitézi rend tagjait, különösen azokat, akiknek még nincs saját házuk, nagymértékben érdekli a „Saját Otthon" célkitűzése. Mi kötelességszerűleg, olvasóink érdekében foglalkozunk az üggyel és figyelmükbe ajánljuk olvasóinknak, hogy minden kötelezettség nélkül személyes, vagy levélbeni felvilágosításokat és tájékoztatást kaphatnak a részletekről a „Saját Otthon"-nál, Budapest, Vilmos császár-út 45.

HIREK

HETI NAPTÁR

Július	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
20 Hétfő	Jerom. hv.	Illés	A hét elején a nap 4 óra 22 perckor kel és 19 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 28 perckor kel és 19 óra 44 perckor nyugszik.
21 Kedd	Praxedes	Dániel	
22 Szerda	Mária Magd.	Mária Magd.	
23 Csütörtök	Apollinár	Lenke	
24 Péntek	B. Kinga	Krisztina	
25 Szombat	Jakab ap.	Jakab	
26 Vasárnap	D9 Anna assz.	D8 Anna	

NEVEZETES DÁTUMOK

Július 22. 1456. Hunyadi nagy diadala Nándorfehérvárnál. Százötvenezer embere, háromszáz ágyúja volt II. Mohamednek s Hunyadi tizenötezer főnyi gyakorlott sereggel legyőzte. A sereget hatvanezer keresztes támogatta, Kapisztrán vezetése alatt. Ekkor történt Dugovics Titusz hősies önfeláldozása. A törökök vesztesége negyvenezer halott és minden hadifelszerelésük.

Július 25. 1255. Budavár alapítása. IV. Béla király az úgynevezett pesti hegyen várat építtetett a tatárok ellen s e napon kiadott rendeletében Budavár országos vásárai felől intézkedik, a vámszedési jogot pedig a nyúlszigeti apácamonostornak adományozta.

Balogh Ádám emlékezete

Október 29-én lesz kétszáz éve, hogy *Béri-Balogh* Ádámot, Rákóczi vitéz generálisát Szekszárd határában a császár lovasai elfogták. A hely emlékét egy vén szilfa őrzi, az eseményt a néhai magurai Augusz Imre báró által elhelyezett bronztábla is megörökíti. Tolna vármegye vitézi székének kezdeményezésére a kétszázéves évforduló alkalmával hazafias ünnepélyt rendeznek Béri-Balogh Ádám, a mártir kurucgenerális fájánál. Az ünnepélyre az ország összes törvényhatóságait meghívják. Szekszárd város a tervezett ünnepélyre való tekintettel a nagy generális emlékéhez méltó környezetet teremt a vén szilfának.

Egyházi kitüntetés

vitéz *Szentváry-Walleshausen* Alfréd nyugállományú autócsapatbeli századost, a Sportok Lapja főszerkesztőjét, a Szentszék megbízásából a jeruzsálemi patriarka a „Szent Sír Rend" középkeresztjével tüntette ki szociálhumanisztikus, kimagasló munkássága jutalmául.

A 7. honvédtűzérosztály emléknapja

A Miskolcon állomásozó Szondy György nevét viselő 7. honvédtüzérosztály a Drégely-vár ostrománál hősi halált halt vitéz várkapitány, Szondy György halálának 379. évfordulója alkalmából az elődezredek bevonásával ezredemléknapot rendezett. Vasárnap délelőtt tábori mise volt a tüzérségi laktanyában; a misén résztvett vitéz *Kozma* Ferenc tábornok, tüzérségi szemlélő, *Hedry* Béla tábornok, a 7. honvéd vegyesdandár képviseletében, *Hönig* Vilmos tábornok, a 7. honvéd vegyesdandár tüzérségi parancsnoka, a helyőrség többi csapattestje tisztjeinek küldöttsége, az elődtüzérezredek és alakulatok tagjai és *Barth* György, a miskolci királyi törvényszék elnöke. A tábori mise után a volt miskolci 15. és 17. tüzérezred, a volt császári és királyi hatodik hadtest és kassai honvédkerület, valamint a hatos és nyolcas tüzérosztály hősi halált halt tüzéreinek emlékezetére a miskolci laktanyában levő emléktáblát megkoszorúzták. Az emlékmű megkoszorúzásánál csatai *Csatay* Lajos alezredes mondott beszédet.

A kávétermelőknek is rosszul megy

A braziliai Santosban legutóbb elégették az értékesíthetetlen kávétermésfelesleg egy részét — háromezer zsák kávét. A lakosság panaszkodik, hogy ez a nagyméretű kávépörkölés kábító gőzökbe burkolja az egész környéket és ezért a nemzeti védelmi bizottság elhatározta, hogy a még hátralévő 40 ezer zsák braziliai kávéfelesleget a tengerbe dobja.

Zászlószentelés

Szebényben fényes ünnepség keretében szentelték fel a leventeegyesület zászlaját. Az avatáson megjelent vitéz *Keresztes-Fischer* József dr országgyűlési képviselő is, aki az ünnepi beszédet mondta.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Július 19-től 25-ig

Vasárnap. 9: Hírek, kozmetika. — 10: Református istentisztelet. 11: Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Weidinger szalonzenekar hangversenye. — 5.30: „Érdekes történelmi emlékek a magyar fővárosban". Ifj. Cserépy István előadása. — 6: Komlóssy Emma magyar nótákat énekel. — 7.15: „Az európai és amerikai házasság". Decker Albert dr előadása. 7.45: Népszínműelőadás a Stúdióból: „Az Úr keze", utána cigányzene.

Hétfő. 4: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. 5: „A velencei tó", Bezdek József dr előadása. — 5.30: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. — 6.10: „Túristaproblémák", Zsembery Gyula dr előadása. — 6.25: Erkel Gabi hangversenye, utána cigányzene. — 9.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye,

Kedd. 4: A „Tündérvásár" meseórája. — 5: „A nyári gyümölcsök és hűsítő italok története", ifj. Gonda Béla felolvasása. — 5.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.50: „Az újfundlandi halászok", Kompolthy Béla előadása. — 7.15: Pápai Molnár Kálmán és Bodrogi Zsigmond dalai. — 8.30: Vidám jelenetek, rendező: Paulini Béla, utána cigányzene.

Szerda. 4: Illy János novellái. — 5: A „Rádióélet" ifjúsági előadása, utána cigányzene. — 6.30: Hangay Sándor novellái. — 7. Grammofónhangverseny. — 8: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Csütörtök. 4: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. — 5.15: „Az Északamerikai Egyesült Államok történelmi nevű magyarjai". Kún Andor előadása. — 6.45: „Tanulmányi ösztöndíjaink", Horváth Kálmán előadása. — 7.15: Hangverseny különleges hangszereken. — 8.45: „Nyári kabaré", rendezi Hegedüs Tibor, utána a Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye.

Péntek. 4: Az Országos Állatvédő Egyesület mesedélutánja. — 5: „Kirándulás a Jeges-tengerre", Halász Gyula előadása. — 5.35: A Városi Színház zenekarának hangversenye. — 6.40: „Magyar specialitások", *vitéz Somogyváry Gyula előadása.* — 7.20: Hangverseny, utána cigányzene. — 10.30: Grammofónhangverseny.

Szombat. 5: Keleti képek", Fábry Frigyes előadása. — 5.25: Szalonzenekari hangverseny. — 6.40: „A napfürdőzésről", vitéz Berde Károly dr előadása, utána cigányzene. — 8: Rossini „A szevilliai borbély" c. vígoperájának előadása Salzburgból, utána cigányzene.

A vitéz Igmándy-Hegyessy Géza törzskapitány részére felajánlott díszalbum pergamentje. (Wallacher L. festőművész, rajztanár műve)

Visegrádi emlékek

— Görgey Arturról, Gyulai Pálról, Csiky Gergelyről —

Visegrádon, a Salamon tornya alatt, két szép, jól gondozott nyaraló nézett le a Dunára. A levegő történelemmel volt telítve, hiszen ott romladozott a hegytetőn Mátyás király aranykorát jelző hatalmas vár, valamivel lejebb Zách Klára fénylő keresztje a kopár sziklán, melyről állítólag halálba dobatott, mert hitt, szeretett és szerelmében csatavesztes lett.

Elmúlt negyven éve, hogy történelmet kerestünk ezekben az emlékekben — s gyermekésszel nem tudtuk, hogy nemcsak a messzi, dicsőséges és szomorú időket jelző maradványokban van az, de mellettünk, kedves élő alakokban is, akik annyira közel álltak hozzánk, hogy nem éreztük nagyságukat, csupán jóságos szeretetüket. Midőn ma, őszülő hajjal visszagondolok a csaknem egy félszázad eseményeire: látom, a történelmet, ott éltük át a csendes visegrádi kertben. Fivérem nagy hintalován, én egy hosszúhajú, szőke bábuval kezemben, örömteljesen üdvözölve Artúr bácsit! Mert Artúr bácsi a szomszédban lakott s naponként átjött Nagyapához (Bakody Tivadar egyetemi tanárhoz), aki honvéd volt 48-ban s mint ilyen, Artúr bácsi alatt szolgált. Ilyenkor mi, gyerekek, félfüllel hallottuk Damjanich, Pöltenberg, Rüdiger, Kossuth, Bem apó, Paskievich herceg, Leiningen, Nagy Sándor neveit emlegetni. Nagyapa temperamentumosan magyaráz Artúr bácsinak és magyaráz az oroszokról, fegyverletételről, ahogy azt nem lehetett másképp mégsem megcsinálni!

Artúr bácsi ilyenkor még szomorúbb lett és azt feleli, hogy az mindegy, azt mégsem értik meg!

Mi, gyerekek, vígan játszottunk tovább s nem tulajdonítottunk az elhangzott szavaknak fontosságot, mert hiszen a két öreg úr emellett megbékélten teázott! Mindkettő nagyon szerette az orosz teát. Artúr bácsi sót tett bele cukor helyett, hogy jobban kijőjjön az aromája. Milyen jól emlékszem vissza erre a kicsiségre és arra a pillanatra, mikor két kiránduló suhanc meglátva a fehér vászonruhába öltözött, fájdalomtól kissé meghajolt alakját, a kerítésen át bekiáltott: „Ni-ni, ott ül a hazaáruló!" Artúr bácsi ezután ritkábban jött át, alig lépte át háza küszöbét és mi mentünk többször hozzá, ami nagy változatosságot jelentett életünkben. Oda sem hederítettünk, mikor a negyvennyolcas forradalom nagy eseményeit megbeszélték, pedig hogy szeretném ma, ha mindazt feljegyeztem volna, amit a két öreg katona, mint élményt és konklúziót, megbeszélt, mialatt a nagy tábornok lelke kissé megkönnyebbült a nagy súlytól, mely erős, bátor lelkét nyomta: a nagy felelősség sziklasulyától, melyben tisztának érezte magát, de melyet nem lehetett róla mégsem levenni! Emlékszem, hogy nagyapa ilyenkor emlegette azt az időt, mely majd mindent tisztázni fog és látom, amint Artúr bácsi búsan legyint kezével! Sajnos, ezt az időt a két szabadsághős már csak a messzi, elköltözött lelkek szférájából láthatja és én szeretném nekik megnyugtatásukra felolvasni a mai tisztult történelmi nézet által diktált cikkeket, könyveket, melyek róla szólnak, a nagy vezérről, aki elbújva a világtól, hordta bátor lelkén a nagy átkot: nemzete gyanúját!

Voltak azután néha derűs pillanatok, mikor megérkezett a kis Duna ágáról a leányfalusi hajó és abból egy örökké tréfáló, jókedvű öreg úr szállt ki, hogy meglátogassa „szegény" Artúr barátját. Gyulai Pál volt ő, aki sokszor eljött, hogy aztán lekritizálja Visegrádot, a vacsorát, mindannyiunkat, kedves, derűs élcelődés alakjában. Mindenben igaza volt és mégsem bántott meg vele senkit. Szelleme magasan röpködött és bár neki is megvoltak családi életének sötét, gyászos emlékei, azokról sosem beszélt. Az élet költészetét az iróniákban találta meg, az volt a tapasz, mellyel takargatta saját lelkisebeit és felvidította azokat, akik erre rászorultak. Érdesnek tetsző modora alatt csupa jóság és melegség rejtőzött! Mostohaatyám, Csiky Gergely, az esti vacsoraasztalnál ősz, bozontos nagy fejével ott ült mindig az asztal végén. Ő az élet nagy pesszimistája volt. Bár a benne megnyilvánuló humor látszólag már magába felszívta az élet tragédiáját, mégis keserű alaphangulata vörösfonalként húzódik át hangulatán és munkáján. Ez a nagy kesernyésség csak egyszer szakadt meg, mikor az én bakfiskorom kezdetén, apró csínjeim, derűs kedélyem hatása alatt, megírta a „Nagymamát". Bartók Lajos, a nagy lírikus is sokszor érkezett meg Visegrádra. Ő folyton szerelmes volt s tüdőbetegségét elárulóvézna lényét Gyulai sosem kímélte. Verseit kedvesen travesztálva, persziflálva, azoknak minden apró kinövését kigúnyolva szavalgatta el. Bartók Lajos nehezen viselte ezt el s mialatt szomorúan abbahagyta a rántottcsirkeevést várta, hogy Gyulai Pál valami elmés fordulattal az élcelődésnek minden élét elvegye, nevetésre hangolva az egész társaságot!

Azután felvirradtunk egy napon szomorú reggelre! Nagyapa egyetlen fia meghalt. Nagyapa összetört, élete egyedüli reménysége és célja halt meg benne, kiben orvosi működésének tudományos folytatását látta! És láttuk nagyapát sírni, zokogni és akkor Artúr bácsi újra átlépte kapunk küszöbét s eljött hozzánk. Leült nagyapa mellé, erős, kérges tenyerével végigsimogatta nagyapa remegő kezét és azt mondta neki: még ma is, nagy fájdalmadban is irígyelni tudlak! Nagyapa akkor átölelte Artúr bácsit és együtt zokogtak!

Sokáig nem értettem meg, miért irigyelte Artúr bácsi nagyapát rettenetes nagy fájdalmában fia halálakor, de nem felejtettem el szavait, sem azt, hogy Görgey Artúrt sírni láttam!

vitéz Békey Béláné, nyug. tábornok neje

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Továbbra is teljes üzlettelenség uralkodik a piacon, rendkívül tartozkodó kereslet és kínálat mellett. A forgalom újbúzában még alig indult meg és ezért még a hivatalos jegyzése is hiányzik. Óbuza és rozs teljesen elhanyagolt. Szilárd az irányzata az új takarmányárpának, melynek ára 100—125 fillérrel és az ózabnak, melynek ára 50—100 fillérrel drágult. Ugyancsak barátságos a helyzet ó tengeriben is, mely 40—45 fillérrel emelkedett. Élénk a kereslet korpa és 8-as takarmányliszt iránt is. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 13.90—14.60, 78 kg-os, származás szerint 14.05—14.75, 79 kg-os, származás szerint 14.30—15.10, 80 kg-os, származás szerint 14.40—15.20, 81 kg-os, származás szerint 14.45—15.30, rozs 13.55—13.75, takarmányárpa ó, 16.00—17.00, középminőségű új 15.25—16.00, sörárpa 17.50—21.00, zab, minőség szerint 25.50—27.00, tengeri, egyéb származású 14.10—14.30, búzakorpa 13.00—13.25, 8-as takarmányliszt 19.25—19.50 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. (Kiskereskedelmi árak a székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain.) Irányzat élénk. Árak: marhahús 120—180, borjúhús 200—400, sertéshús 130—340, zsír 140—160, teatojás 9—10, főző és apró 7—8, teljes tej 32—56, tejfel 140—200, teavaj 400—460, fehérkenyér 40—56, félbarna 30—40, barna 24—28, bab 28—60, borsó 32—80, lencse 32—100, makói vöröshagyma 16—20, fejeskáposzta 16—20, kelkáposzta 16—24, karfiol 40—100, rózsaburgonya új 14—18, tisztított paraj 36—46, savanyúkáposzta 50—56, alma 20—60, körte 30—60, meggy 30—100, ribizke 80—100, vajbab 12—44, uborka 10—20, zöldborsó 40—60, kalarábé 2—5, tengeri egy cső 4—8, főzőtök 4—8 fillér.

Csehszlovákia titkos katonai szerződései

Dvorak és Nedvet szenátorok határozati javaslatot terjesztettek a szenátus elé, hogy a kormány haladéktalanul közölje a nyilvánossággal a Franciaországgal, Jugoszláviával, Romániával és Lengyelországgal megkötött titkos katonai szerződések szövegét, illetve bontsa fel a szerződéseket. A megokolás kifejti, hogy az állam súlyos katonai terheket és kötelességeket ró a lakosságra, tehát illenék a lakosságot informálni a katonai szerződésekről. Csehország a régi monarchia idején heves propagandát folytatott a titkos diplomácia ellen, a háború alatt a csehek a washingtoni deklarációban kimondták, hogy államukban nem lesz titkos diplomáciai szolgálat, most azonban Csehország változatlanul kitart a titkos diplomácia módszerei mellett.

Tizennégy hold a szegedi honvéd rokkant-otthon elhelyezésére

A kormányzó tízéves kormányzásának emlékére honvéd rokkant-otthont létesítenek Szegeden, amelynek helyéül több telket jelöltek ki. Ezek között volt Szegedrókuson a dohánygyár mellett egy többholdas terület, amelyet a pénzügyminisztérium Klebelsberg Kunó gróf közbenjárására a városnak adott kisebb lakóházak építésére. A honvédelmi minisztériumba küldött felterjesztésében Szeged városa a honvéd rokkant-otthon épületének céljára tizennégy hold területet ajánlott fel.

Hatpengős boletták kap ezentúl a gazda, a felét készpénzben

A kormány rendeletet bocsátott ki, amely a „gabonajegy" értékét tíz pengőben állapítja meg. Ebből a tíz pengőből a termelő hatpengős szelvényt kap; a mutatkozó négy pengő arra szolgál, hogy a külföldre történő búza- és lisztszállításoknál abból az exportőrök visszatérítést adjanak. Erre azért van szükség, mert mikor a gabonakereskedő megvásárolja a termelőtől a gabonát, meg kell fizetnie a gabona árán felül a gabonajegyet is; mikor ki akarja szállítani az árut, csak alacsonyabb árat kaphat érte külföldön, ahol nincs boletta. Ha tehát visszatérítést nem adnának, ezzel megbénítanák a kivitelt, mert csak ráfizetéssel lehetne exportálni.

A hatpengős szelvény értékéből három pengőt az idén is, mint tavaly, a termelő adótartozására kell elszámolni. A szelvény értékének a másik felét, három pengőt, pedig a gazda készpénzben kapja vissza. Ha adótartozása nincs, az egész szelvény értékét készpénzben kapja meg.

Minthogy a gabonajegy tizpengős árából négy pengő a kincstárt illeti meg (a visszatérítés biztosítására), szigorúbb rendelkezéseket kellett életbeléptetni oly irányban, hogy gabonajegy nélkül ne vásárolhasson senki gabonát. Ezért a vámőrlés kereteit megszorították. A malmokban csak a következő esetekben szabad gabonajegy-kötelezettség nélkül vámőrlést végezni: 1. Ha a gazda a háztartása céljaira szükséges mennyiséget őrölteti; 2. ha a mezőgazdasági cselédek háztartási céljaira őröltetnek; 3. ha a lelkész, tanító vagy a községi alkalmazottak a javadalmazásul kapott gabonát saját szükségletükre őröltetik; 4. ha a föld haszonbéradója a haszonbér fejében kapott gabonából háztartása és alkalmazottai számára őröltet; 5. ha a malom a vámőrlés díja fejében szerzett gabonából házi célokra őröltet. Vásárolt gabonából gabonalevél nélkül őröltetni nem lehet.

A rendelet az őrlési tanusítvány rendszerét nem vezeti be. A malmok kötelessége ellenőrízni, hogy mit van joguk gabonajegy nélkül őrölni. Viszont a malmok is ellenőrzés alatt fognak állani és szigorúan kötelezve vannak könyvek vezetésére.

A rendelet az eddig érvényes lisztforgalmi adó helyébe egységes kulccsal lisztforgalmi adóváltságot állapít meg. A lisztforgalmi adóváltság a megőrölt gabona mennyisége szerint igazodik, egy métermázsa gabonára 2 pengő 50 fillér lisztforgalmi adóváltság jut. A rozs után semmiféle lisztforgalmi adót nem kell fizetni. Ezzel akarják lehetővé tenni a rozskenyér olcsóságát.

A haszonbérbeadó az új rendelet szerint nem köteles a haszonbér fejében beszolgáltatott gabonáért gabonajegyet átadni a bérlőnek, hanem készpénzben köteles minden métermázsa búza után három pengőt fizetni. Ezzel tehát a bérlő helyzete a mult évhez képest nem rosszabbodott, viszont a bérbeadó a haszonbér fejében kapott gabonáját hárompengős haszonnal tudja értékesíteni. Ha a bérlő nem saját termésű gabonáját adja át, hanem olyat, amelyet már maga is gabonajeggyel vásárolt, akkor a gabonát gabonajeggyel kell átadni a bérbeadónak, de ezenfelül köteles még három pengőt fizetni. Ha a bérlő nem termel gabonát, akkor a haszonbér céljára szükséges mennyiséget joga van gabonajegy nélkül megvásárolni és az így megszerzett gabonát természetesen gabonajegy nélkül adhatja tovább a bérbeadónak, aki ekkor métermázsánként három pengőt fizet a bérlőnek. Ha a bérlő a tőzsdei gabonaár szerint készpénzben fizeti a bért, akkor a tőzsdei áron felül, még három pengőt is köteles a bérbeadónak megfizetni. Mindezek a rendelkezések csak arra az esetre szólnak, ha a haszonbérlő és a haszonbérbeadó másképpen nem egyeznek meg egymás között.

Felelet a császár kérdéseire

Nagy Károly császár azt hallotta, hogy a fuldai apátságban ötletes emberek élnek. Elhatározta, hogy próbára teszi a szerzeteseket és ezért levélben írta meg az apátnak, hogy tizennégy nap mulva meglátogatja a kolostort, addig gondolkozzanak a következő három kérdésen:

Milyen mély a tenger?
Mennyit ér a császár?
Mit gondol a császár, amikor megérkezik?

Amikor Nagy Károly megérkezett, az apát a következő válaszokkal fogadta a kapuban:

— A tenger mindenütt egy kőhajításnyi mély.

— A császár huszonkilenc ezüstpénzt ér, mert Jézus Krisztust harmincért adták el.

— Megérkezésekor a császár azt hiszi, hogy az apáttal beszél, pedig téved, mert az apát félelmében a konyhafőnököt öltöztette fel saját ruhájába.

A császár gazdagon megajándékozta az ötletes szerzetest.

Kivágandó

2 filléres bélyeg

NYOMTATVÁNY

„A Tíz Éves Vitézi Rend"
szerkesztőbizottságának

BUDAPEST
Királyi Vár I. Alagsor 8

Emlékérmet kapnak a hősi halottak levente-fiai

Azok a leventék, akiknek apja a harctéren szenvedett hősi halált, vagy pedig a harctéren szerzett betegség következtében húnyt el, illetve a hadifogságban halálozott el, emlékérmet kapnak, amilyen édesapjukat megilletné, ha életben maradtak volna. Az ilyen leventék összeírása már megkezdődött.

Képzett vajmester állást keres

Képzett tej- és vajmester tejfeldolgozó üzem vezetését, uradalomban takarmányozást és fejés ellenőrzését vállalja. Nőtlen, huszonhétéves. Cím: Zwierzim Viktor képesített vajmester, Gyopárhalma (Békés m.). További felvilágosítással vitéz Szilágyi József szolgál, Gyopárhalma.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel**, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált**, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott**, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Főszerkesztő: **vitéz Domsa Sándor dr**

Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Farkass Jenő dr**

Név	Foglalkozás	Pontos lakcím	Megrendeli dísz (14 P)	Megrendeli köötöt (10 P)

Kivágandó

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16

ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35—0—90

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: Lágymányos 14-37

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**

vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító

Budapest, I, Aranykakas-utca 15

Telefon: Automata 57-2-65

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Budapest, Telefon: Aut. 81-2-10.

Telefon: Aut. 16-2-31

vitéz LEHÓCZ FERENC

fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.

Házhoz szállít elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Vidékiek figyelmébe! Okleveles középiskolai tanár középiskolai tanulónak Budán, gimnázium közelében olcsón lakást, ellátást ad, tanítja tárgyaiban és német társalgásra. Cim: **vitéz Kiss Mihály Budapest, I, Márvány-u. 25 sz, I. em. 13.**

14609. Nyomatott a Magy[ar] Távirati Iroda rt. nyomdájában, Bpest, VIII, Sándor-u. 7. [Felel]ős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 30. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 JÚLIUS 26

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Igazságot Magyarországnak!

A végtelen óceán felett a tengerár és köd között egy magányos szárnyas szállt át az újvilágból ebbe a szegény magyar hazába. Fekete éjben, szélben, elhagyatva mindenkitől, örvények és viharok megvetője, büszke utas, egy gépmadár, — a szárnyán ez a mondat: „Justice for Hungary". Igazságot Magyarországnak!

A csillagok kibukkannak az égen és két vakmerő magyar, milyen árva ott idegen világok és vizek között, mégis úgy érzi, hogy amíg a Göncöl és a Vénusz, a Véga és a Kassiopeia vezeti, addig nincs egyedül. Egy égi kéz nyul át egen és vizen, végtelen tereken, vezeti a két árva utast ... haza.

Csodálatos jelkép a kalandozó magyarok utódainak útja. Mutatja, hogy vad pusztai méneken, mocsarakon és csatákban, vagy modern gépeken az ember ugyanaz maradt ezer éveken által, ugyanaz, akit megalázni, gúzsbakötni lehet, megcsonkitani és gyalázni is, de ez a magyar mindig újra felkap a táltosra és diadalt arat bármilyen vetélkedésben, diadalban. Az egész világ előtt, az egész világ bámulatát kikényszerítve folyt le a két magyar óceánrepülő, *Endresz* György és *Magyar* Sándor útja. Harbour Graceból felszállva, több mint 5500 kilométeres utat megtéve, 25 óra alatt ideértek, Magyarországra, ahol Bicske mellett, egy kukoricásban leszálltak. Elfogyott a benzin, vagy eldugult a cső, mindegy, az emberi kutatás, a tájékozódás, a merészség, az ügyesség micsoda foka kellett ahhoz, hogy egy nap alatt idegen világból hazaszálljon a két hős, aki pedig itt, a magyar pusztákon született s csak a sors viharja verte tengerentúlra. Hű barátjuk, mecénásuk, *Szalay* Emil gyáros már évtizedekkel ezelőtt Amerikába került, de most áldozatkész lelkesedéssel tanuságot tett arról, hogy a magyar szív idegenben, évtizedek alatt se változik át.

Ez a nagyszerű teljesítmény ismét bizonyságot tehet arról, hogy Középeurópában él egy nemzet, amelyet halálra ítéltek, amelynek ősi erői és erényei azonban meg fognak bírkózni minden bajjal. Vívásban, úszásban, művészetben, tudományban, iparban és minden más ágban felveszik a versenyt bárkivel e kis nemzet fiai. Angolszász százmillión felül, germán nyolcvan, latin százon felül, szláv kétszázon felül él e földön, magyar ezzel szemben összesen, ha tizenkét-tizenhárommillió lakja a világot. Mégis, ha nem kvantitásban, de kvalitásban jelent annyit az emberiségnek, mint bármely fajta. Hát lehet-e, hogy amely nemzetben ilyen erővel küzd az élet akarása, ne érje el végre a maga igazságát? *vitéz F. J.*

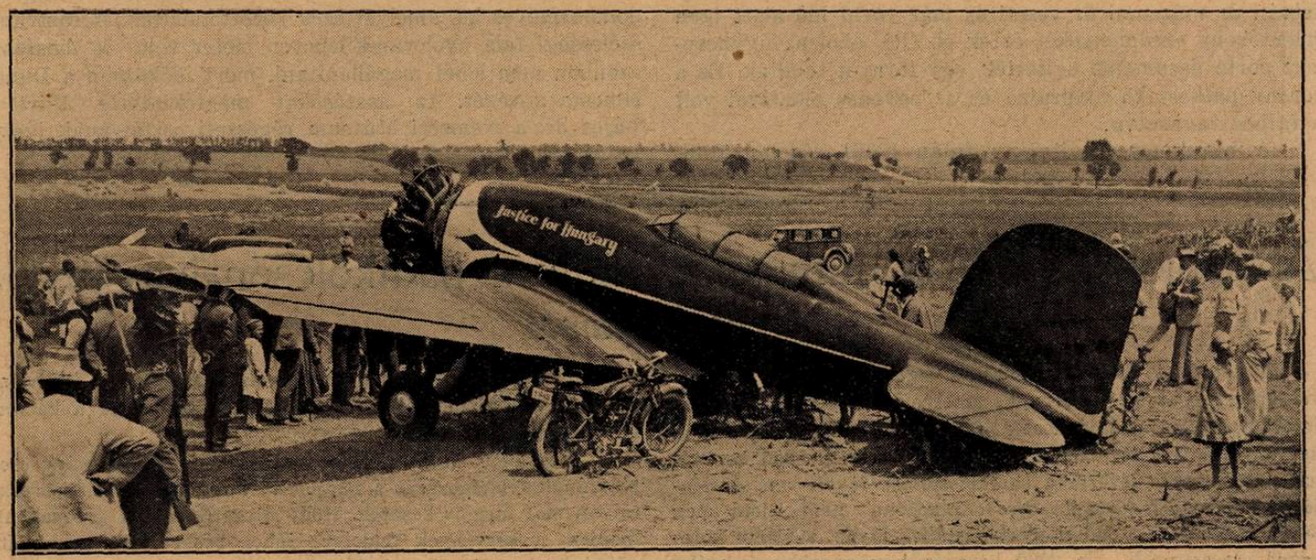

A „Justice for Hungary" Bicskén, ahol az óceánrepülők leszálltak

A londoni konferencia

Brüning német kancellár és Curtius külügyminiszter Párisba utazott, a francia kormánnyal való tárgyalások folytatására. A tárgyalások lényeges eredményt nem hoztak, annyit azonban elértek, hogy a francia kormány is résztvesz a hétfőn kezdődő nagyjelentőségű londoni tárgyalásokon.

Az angol, amerikai, francia, német kormányok buzgón fáradoznak Németország megsegítésén. Hogy a francia követelések mellett hamarosan lehetséges-e a helyzet lényeges javulása, az még nyitott kérdés. Bizonyos jóakarat mindenesetre megnyilvánult, Németországnak azonban sürgősen szüksége van egy nagyobb összegű, hosszúlejáratú kölcsönre, hogy a német gazdasági életet fenyegető válságot elkerülje.

Az Egyesült Nemzeti Párt a képviselőházhoz

Az Egyesült Nemzeti Párt az országgyűlés megnyitása alkalmából a következő szózatot intézte a képviselőházhoz:

„A Magyar Országgyűlés Képviselőházához! Mi, a magyar frontharcosok, hadirokkantak, vitézek, hadiözvegyek és hadikárosultak, akik a világháborúban, majd az azt követő szomorú időkben a nemzet és az ország védelmezői és támaszai voltunk s akik a magyarság igaz érdekei hordozóinak érezzük, valljuk ma is magunkat, szavunkkal a nemzet szuverénitását képviselő országgyűlés teljességéhez fordulunk.

Jogunknak tudjuk, hogy érdemeinkre való hivatkozás nélkül is szóljunk az országgyűléshez.

Szólunk, mert lelkiismeretünk és a kötelesség késztet a szólásra.

A véres esztendőkben bátorságunkkal és önfeláldozásunkkal mindenki életének s javainak védelmezői voltunk. Vagyunk ma is a magyar összefogás hirdetői, akik felekezeti, osztály- és társadalmi különbség nélkül mindenki megbecsülését követeljük, aki magyarnak vallja magát.

Voltunk a termő magyar föld életének védelmezői és ma megrendült lélekkel látjuk a nyomorúság okozta mérhetetlen pusztításokat. Vagyunk ma is minden magyar kenyérjussának meggyőződéses szószólói.

Mi, annyi megpróbáltatást végigszenvedők, lelkünk legmélyéből aggódunk nemzetünk jövőjén.

Aggódásunk követeli:

a kenyértelenek megsegítését, még köz- és egyéni áldozatok árán is, elsősorban munkaalkalmak megteremtésével. Valljuk, hogy tisztes kenyeret, igaz békét és boldog életet csak a munka adhat.

Az emberi jogok örök igazságára hivatkozva, az illetékes körök is hívják fel a nagyvilág figyelmét megcsonkításunk kétségbeejtő következményeire.

Természetesen, ha kell, megint helyünkön leszünk!

Parlamenti képviselethez a választás mai módszere miatt nem juthattunk, de büszkén állítjuk, hogy nemcsak azokat tudjuk híveinknek, akik az egész világ előtt fegyveresen és dicsőségesen képviselték a magyarságot, hanem azokat is, akik minket megbecsülve, a hazát és önmagukat becsülik meg.

Érettünk és magunkért küzdünk!

Budapesten, 1931 július 21.

Frontharcosok Egyesült Nemzeti Pártja."

Megtalálták a dunapentelei római erődítmény tornyát

A Magyar Nemzeti Múzeum régészeti osztálya a honvédelmi minisztérium és az Akadémia Vigyázó-alapjának támogatásával hozzáfogott a dunaparti római kori hatalmas erődítmény feltárásához. Az ásatásokat *Paulovits* István dr múzeumi őr vezeti és már rövid idő alatt igen jelentékeny eredményeket értek el. Ott, ahol az úgynevezett porta decumanet sejtették, egy tornyot találtak. Ez a torony patkóalakú alaprajzú és az egyenes oldalával volt a falhoz ragasztva.

A hatalmas erődítmény falán belül régebbi földsáncokra bukkantak és ebben erős cölöpök nyomait találták, ami arra vall, hogy az erődítményt több évszázadon keresztül használták és a falakat csak később építették oda. Rendkívül érdekes az a kétoldalán faragott domborműves kő, amelyet ezek között találtak. A castrum szélességi fala nyolcvan-kilencven méter volt, a hosszát azonban nem lehet megállapítani, mert időközben a Duna elmosta a végét. Az ásatásokat megtekintette *Márton* Lajos dr, a Nemzeti Múzeum régészeti osztályának igazgatója és utasítást adott annak folytatására.

A népjóléti minisztérium megkezdte a hadikölcsön-kérvények feldolgozását

A népjóléti minisztériumba a legutóbbi időben tömegével érkeztek olyan kérvények, amelyekben nehéz helyzetbe jutott hadikölcsöntulajdonosok karitatív valorizációt kérnek. A kérvényezők között olyanok is vannak, akiknek 5000 koronánál alacsonyabb névértékű hadikölcsönkötvényük van. A népjóléti minisztérium, noha errevonatkozóan nem jelent meg külön rendelkezés, eddigi gyakorlatához híven, az 5000 koronánál alacsonyabb, de 2000 koronánál magasabb névértékű hadikölcsönkötvénnyel bíró tulajdonosok kérését is felülvizsgálja és rendkívül méltánylandó esetben módot ad a karitatív segélyezésre.

Örvendetes, hogy a beérkezett kérvények első nagy csoportjának feldolgozását a népjóléti minisztérium illetékes osztályán már meg is kezdték. Hogy a munka minél gyorsabban menjen, a kérvények feldolgozásához beosztották az alapítványi ügyosztály tisztviselőit is.

A magyar óceánrepülők útja

Az előzmények

Rothermere lord annakidején tízezer dolláros díjat tűzött ki annak a magyar repülőnek, aki elsőnek repüli át az Atlanti óceánt. A nagy feladatra Magyar Sándor Amerikában élő pilóta készülődött. Az amerikai magyarok akciót indítottak, hogy a repüléshez szükséges költségeket előteremtsék. Eördögh Elemér, toledói plébános, buzgólkodott, majd Szalay Emil húsgyáros bőkezűsége tette lehetővé, hogy a megfelelő gépet megrendelhették. Ez a gép abban a gyárban készült, ahol Lindbergh gépe. Lockhead-Sirius típusú, 420 lóerős Pratt-Withney-motorral van ellátva, maximális sebessége 260, átlagos sebessége 220 km. A mult év áprilisának végén a Magyar Aero-Szövetség megbízásából Amerikába utaztak a repülés előmozdítására. Endresz György vitéz Czapáry Jenő alezredes és vitéz Grosschmidt István százados, volt tábori pilóták. Endresz elhatározta, hogy Magyar Sándorral együtt résztvesz az óceánrepülésben. Ekkor azonban még sok nehézséget kellet legyőzni. A gép nem felelt meg teljesen a célnak, át kellett alakítani és sok műszert kellett beszerezni, valamint minden tekintetben előkészülni a nagy vállalkozásra.

Magyar és Endresz autóban a miniszterelnökség elé érkeznek diadalmas repülésük után

Az út az óceán felett

Hosszas, nehéz munka és küzdelem után most végre a megvalósulás stádiumába jutott a nagy terv. A két bátor repülő befejezte az előkészületeket és New Yorkból az újfounlandi Harbour Graceba, az óceáni út starthelyére repült. Ezt az utat repülőink rekordidő alatt tették meg, vitéz Czapáry alezredes mindenben segédkezett nekik és jelen volt a startnál. Szerdán, július 15-én este hét órakor vágtak neki az óceánnak. Este 11 óra után a Stawanger Fjord-gőzös találkozott először nyílt tengeren velük. Először sűrű ködben repültek, a földmágnes elromlott, csak akkor tudtak valójában tájékozódni, amikor a csillagok kibukkantak. A gépet Endresz vezette, a navigációt, vagyis az út irányítását, valamint a rádió kezelését Magyar végezte. Reggel hét óra 40 perckor a skóciai Scilly-szigeteknél tartottak.

Útjuk ezután már a kontinens felett vezetett. Rendkívül nehéz volt ködben, viharokban tájékozódniok, kénytelenek voltak lekanyarodni Svájc felé, Friedrichshafen érintésével repültek tovább, majd délután öt órakor Linz, majd 17 óra 53 perckor Bécs fölé értek.

A megérkezés

Az egész ország feszült figyelemmel leste a híreket, amelyek azonban csak igen gyéren tájékoztatták az útról. A mátyásföldi repülőtéren nagy tömeg várta a repülőket, maga a kormány is kivonult, hogy üdvözölje a diadalmas pilótákat. Hat óra 18 perckor újabb hír jött: a repülők Győr felett szálltak el, kört írva le a város, Szalay szülővárosa felett. Hat óra 30 perckor Komárom felett voltak s most már csak negyedórák kérdése volt a nagyszerű megérkezés. A repülők azonban már Győrnél észrevették, hogy a motor nem kap elegendő benzint. Összepumpálták, amit lehetett, ez azonban nem bizonyult elegendőnek. Így Bicske és Alcsut között kényszerleszállásra határozták el magukat, amit egy kukoricásban végre is hajtottak. A gép légcsavarja elhajlott, szárnya megsérült és egyik kerekének pneumatikja defektust kapott. Vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, aki a legnagyobb figyelemmel kísérte a nagy esemény minden fordulatát, ekkor egy utasszállító repülőgépet küldött a pilótákért, akiket a gép este fél kilenckor Mátyásföldre hozott.

Az ünneplés és kitüntetés

A levegő magyar hőseit óriási lelkesedéssel fogadták. A repülők ezután autóba ülve, a miniszterelnöki palotához hajtattak, ahol a miniszterek élén gróf Bethlen István miniszterelnök üdvözölte őket. Pénteken, szombaton és vasárnap nem szünt az ünneplés, üdvözlő sürgönyök ezreit kapták a repülők, így Mussolini, Rothermere, Ford, Balbo és mások küldtek üdvözlő sürgönyöket. Hétfőn érte el az ünneplés tetőpontját. Délben a kormányzó fogadta kihallgatáson, tudomásukra hozva, hogy szolgálatonkívüli viszonyban, soronkívül századossá nevezte ki őket és átnyujtotta úgy nekik, mint Szalay Emilnek a III. oszt. magyar érdemkeresztet. Délután hatalmas ünnepi felvonulás volt százezernyi tömeg jelenlétében a milléniumi emlékhez. Itt a kormány nevében gróf Klebelsberg Kunó üdvözölte az óceánrepülőket, akik a hősök emlékét megkoszorúzták, majd néhány szóval megköszönték a rendkívüli ünneplést.

vitéz Horthy István lovassági tábornokot vakbélgyulladásban megoperálták

Horthy István lovassági tábornokot magas lázzal, vakbélgyulladás gyanujával a mentők a budapesti Verebély-klinikára szállították. A Verebély-klinikán Verebély professzor távollétében Czierer László dr egyetemi magántanár Boross József dr magántanárt hivta a nagybeteg betegágyához. A konzíliumon megállapították, hogy vakbélgyulladás súlyosabb esetéről van szó és azonnal telefonon Pestre hívták *Verebély* professzort, aki a nagybeteget a délután folyamán megoperálta. A műtét kitűnően sikerült és a nagybeteg állapota — a súlyos és nehéz műtét ellenére — kielégítő volt.

A Verebély-klinika telefonja állandóan szól, de levélben és személyesen is az érdeklődők százai keresik fel a klinikát, hogy érdeklődjenek vitéz Horthy István lovassági tábornok állapotáról. A beteg állapotában változás nem állott be. Az első nap nyugodtan telt el, közérzete jó volt és jókedélyűen töltötte a napot, annak ellenére, hogy kisméretű bronchitisz lépett fel a betegnél, ami a hőmérséklet némi emelkedésével járt. Hétfőn 37.9—38.2 között váltakozott a beteg hőmérséklete. Egyébként kedvező lefolyásúnak látják az orvosok a betegséget, különösen szépen gyógyul a műtéti seb. Vitéz *Horthy* Miklós kormányzó hétfőn délután meglátogatta testvérbátyját és mintegy negyedóra hosszat tartózkodott a beteg ágyánál, a déli órákban pedig Horthy Miklósné kereste fel a beteget.

VITÉZI ÉLET

IX. kerület legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy augusztus 1-én, szombaton este 8 órakor bajtársi összejövetelt tart a Ferencvárosi Kaszinó kerthelyiségében, *IX, Üllői-út 115/a (Ludovikával szemben).* Összejövetelünkre szeretettel elvárjuk a bajtársak hozzátartozóit is. Megjelenés igen kívánatos. *Székkapitány*

Pest vármegye északi részeinek vitézeihez!

Értesítem vármegyém vitézeit, hogy *Csonka* János mérnök autóalkatrészek gyára (Budapest, I, Horthy Miklós-út 31. szám, telefón 684-16 és 694-16) tanoncokat vesz fel. Követelmény: 14—16 éves életkor, a négy középiskolának jeles vagy jó eredménnyel való elvégzése. Jelentkezés a fenti cím alatt. *Székkapitány*

Emlékérem kiosztás Felsőgallán

Folyó évi június hó 21-én adta át a vármegyei vitézi Széktartó Felsőgalla hatvan igényjogosultjának a háborús emlékérmet ünnepélyes keretek között.

Az ünnepélyen a község elöljársága, a bányavidék összes vitézei és a megadományozottak családtagjai közül többen megjelentek.

A széktartó beszédében felhívta a hallgatóságot az összetartásra és kitartásra, mely biztos alapját képezi az új ezredévnek.

Betöltendő állás

Augusztus 1-re készül el Érd megálló és Nagytétény között, Nagytéténytől 6 km-re egy leventeüdülőtelep, melyre egy rokkant, de mozgékony vitézt telepfelügyelőnek felvesznek. Fizetés havi 40 pengő és szoba-konyhás lakás. A nyári hónapok alatt a felesége főzhet a leventéknek. Jelentkezés *a székesfőváros testnevelési felügyelőségénél,* Központi városháza.

Látogatás gr. Guyon Richárd tábornok sírjánál

A Magyar Neveléstudományi Társulat a húsvéti ünnepek idején tanulmányúton volt a Balkán-államokban. Ötnapos konstantinápolyi tartózkodása alatt áthajózott a Boszporuson Kis-Ázsiába, Haydar-Pascha községbe, mely szemben fekszik Konstantinápollyal, Skutari szomszédságában. Haydar-Paschában az angolok temetőt rendeztek be közvetlen a tengerparton, melybe főként hősi halottaikat temették el. A világháború hősi halottai külön nagy parcellában nyugszanak, hol minden sír emléktáblával van ellátva. Itt van eltemetve többek között a krimi háború angol hősi halottainak egy része, kiknek emlékére kb. 12 m magas emlékoszlopot állítottak. Hangulatos, szép hely ez, hol a tenger kék színe s a fényes, napos délelőttben nagyszerű képet nyujt a tulsó parton, az Aranyszarv két oldalán elnyúló Stambul. A krimi síremlékkel szemben, mintegy húszlépésnyire van Guyon tábornok sírja. Lapos márvány-síremlék fedi, rajta ezen felírás: *Guyon Richárd gróf, török főtábornok, Frankhon ivadéka, angol hon szülöttje, magyar hon vitéze. Meghalt okt. 11. 1856, élete 44. évében.*

A 40 főnyi tanulmányi csoport meghatottan állott szabaságharcunk hős tábornokának sírjánál s egyakarattal, dobogó szívvel énekelte vitéz szabadságharcosunk Ázsia földjében nyugvó tetemeinél a Himnuszt. Büszkén szálltak nemzeti imánk hangjai a kéklő Boszporus felett a régi török főváros felé, hirdetve azt, hogy a magyar dicsőség és harci erények csak szunnyadnak, ha kell újra felélednek s a világ csodálatát fogják kivívni, mint az 1848-as szabadságharc hősei, kik közül egyiknek sírjánál rójják le az utódok hálájukat.

vitéz Szalánky Géza, Eger

Ludovikás Levente

A Ludovikás Levente X. évf. júniusi száma 118 oldalas kötet, amelyet a legszebb kiállításban, műmellékletekkel díszítve adtak ki, valóban nagy szeretettel és grafikai tökélyel. A vitéz *Rózsás* József szerkesztésében megjelenő év könyv első cikkében vitéz *Szinay* Béla tábornok, a Ludovika parancsnoka „Életpálya, vagy élethivatás" címmel kifejti annak szükségét, hogy azok, akik a katonai pályára lépnek, ne csak elhelyezkedést, kenyérkeresetet lássanak ebben, hanem csak azok válasszák a katonai pályát, akik élethivatásnak érzik azt. Az évkönyv megemlékszik ezután a Ludovika halottairól, majd Almay Béla, Markóczy János, Szabó Gyula Attila és Fruttinger János tanárok cikkei következnek. Különböző tanulságos cikkek után a Ludovika Akadémia történetének rendkívül érdekes megvilágítását olvashatjuk. Az akadémiai élet beszámol az akadémia mult évi nevezetesebb eseményeiről, a szépirodalmi részben akadémikusok tehetséges versei, novellái, fordításai keltenek figyelmet. A szép könyvet a testedzéssel foglalkozó rész zárja be.

„Székely ezred"

A legutóbb megemlékeztünk arról, hogy a Hadimúzeumban leleplezték egy „székely" gyalogezred emléktábláját. Most helyreigazításképpen, mint arról bennünket az egyik volt székely gyalogezred tagja értesít, közölnünk kell, hogy hivatalosan a „székely" ezred megjelölés csak a 82-es gyalogezredet illette meg. Ez az ezred, melynek dicsőséges szerepe közismert, százszázalékig székelyekből rekrutálódott. Nagyobbrészt székelyekből állott még a Háromszék-Brassói 24. honvéd és a közös 2-es, azután a marosvásárhelyi közös 62-es és az ugyanonnan való 22-es honvéd gyalogezred. A többi erdélyi ezredek már kevert nemzetiségűek voltak, így a 63-as és különösen a volt 64-es ezredek is, amelyekben sok oláh nemzetiségű egyén szolgált.

Szobafürdő a kézitáskában

Szövetségünk egyik műszaki iparos tagja nagyon praktikus fürdőberendezést állított össze és szabadalmaztatott, melynek óriási előnye az, hogy egy-két perc alatt bárhol felállítható és pár liter forróvízzel, 25-30 liternyi illatos, melegfürdőt nyerünk. Nem kell dézsát, kádat, teknőt cipelni, nincsen vízfröcskölés és akár a legszebb szobában is, tökéletes tisztító, üdítő, vagy gyógyfürdőt vehetünk. A berendezés mindennel fel van szerelve, ami a tökéletes fürdőhöz szükséges.

E szobafürdő-berendezés valóságos áldása minden lakásnak, ahol fürdőszoba nincsen. Azoknak pedig egyenesen nélkülözhetetlen, kik albérletben laknak, kiküldetésben vannak, falusi, határszéli, vagy tábori szolgálatot teljesítenek, mert leszerelve a hozzáadott kézitáskában kényelmesen vihető. Különféle gyógyfürdők vételére, gyermekek, vagy nehéz betegek fürdetésére kiválóan alkalmas. Ideges emberekre szinte jótétemény a készülékkel vehető permetező lemosás

A szobafürdő berendezéséről teljes és részletes ismertetőt készséggel küld a nemzetes asszonyoknak és vitéz uraknak:

Országos Iparosszövetség Műszaki-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota). Curia-utcai oldalán. Tel. 83-0-58.

HIREK

HETI NAPTÁR

Július aug.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
27 Hétfő	Pantaleon vt.	Olga	A hét elején a nap 4 óra 29 perckor kel és 19 óra 42 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 37 perckor kel és 19 óra 35 perckor nyugszik.
28 Kedd	Ince p. vt.	Ince	
29 Szerda	Márta sz.	Márta	
30 Csütörtök	Judit vt.	Judit	
31 Péntek	Loyol. Ign. †	Oszkár	
1 Szombat	Vasas sz. Pét.	Vasas Péter	
2 Vasárnap	DIO L. sz. Alf.	D9 Lehel	

NEVEZETES DÁTUMOK

Július 29. 1095. Szent László halála. A nagy király a cseh és lengyel fejedelmi családok közt fennforgó viszály kiegyenlítése végett sógora, Ottó morva herceg kérelmére, II. Bretiszláv cseh herceg ellen indult seregével. Az ország határán érte a halál, vasárnap, július 29-én. Holttestét Nagyváradra vitték és az általa épített Mária-templomban temették el. Halálakor mintegy ötvenéves lehetett.

Július 30. 1552. Temesvár bukása. Losonczy István halála. Több mint egyhavi ostrom után Ahmed és Szokoli basák ötvenezer főnyi serege megtörte a kétezer főnyi védősereg ellenállását. Losonczynak, a török szabad elvonulást ajánlott föl, a janicsárok azonban megtámadták az elvonulókat, akik karddal kezükben estek el.

Július 31. 1849. Segesvári csata. Bem tábornok ötezer emberrel és tizenegy ágyúval harcolt Lüders orosz tábornok tizenkétezer embere és harminckét ágyúja ellen. Az ütközetben az oroszok győztek, Bemet éjjel négy Vilmos-huszár mentette meg. Petőfi Sándor a csata folyamán elesett. Skariatin orosz tábornok szintén elesett.

Az országgyűlés megnyitása

A július 18-ára egybehívott országgyűlést huszonegyedikén, kedden nyitotta meg nagy ünnepélyességgel a Kormányzó a parlament kupolacsarnokában. A felsőház korelnöke, a 94 éves Berczelly Jenő, a képviselőház korelnöke, gróf Apponyi Albert volt. Az ünnepi megnyitás után az országgyűlés megalakulásához szükséges formaságok, az igazolások, az elnökség és tisztikar megválasztása folyt le.

A finn köztársaság elnöke magyarul köszönte meg a magyar érdemrendet

A finn köztársasági elnök a következő magyar nyelvű táviratot intézte a kormányzóhoz: „Főméltóságú vitéz nagybányai Horthy Miklós úrnak, Magyarország kormányzójának, Budapest. A Főméltóságod által adományozott magas kitüntetés jelvényeit a mai napon vettem Jungerth úr, Magyarország ügyvivője, kezéből. Kérem Főméltóságodat, méltóztassék e kitüntetésért mély hálám kifejezését elfogadni. E megtisztelő figyelmet hazám iránti jóindulata értékes zálogának, valamint újabb bizonyítékának tekintem ama baráti kötelékeknek, amelyek a mi országainkat egyesítik. Főméltóságod szívélyes táviratáért meleg köszönetemet fejezem ki és kérem, méltóztassék úgy magas személyének boldogságára, valamint Magyarország felvirágzásához őszinte szerencsekívánataimat elfogadni. *Svinhufvud*, köztársasági elnök".

Halálozás

Kisigmándi *Hamary* Béla dr ny. államvasúti főfelügyelő július 15-én este, életének 71-ik, boldog házasságának 45-ik évében, hosszas szenvedés után, Budapesten elhúnyt. Az elhúnytban, akinek temetése 18-án délután volt a farkasréti temetőben, vitéz Hamary Lajos édesapját gyászolja.

Magyar cserkészek Stockholmban

Délsvédországban, Helsingborg város mellett a napokban nyílt meg a nemzetközi cserkésztábor. A táborozásban résztvevő nemzetek közül stockholmi Dagens Nyheder napilap külön kiemeli a magyar csapatot, amely — mint írja — „a legelegánsabb, mint ahogy ez a magyaroknál szokás". A környéken nyaraló svéd trónörökös pár is meglátogatta a napokban a tábort és hosszasabban időzött a magyar csapatnál, amely énekkel fogadta a fejedelmi vendégeket. A magyar dalok nagy tetszést arattak a trónörököspárnál.

Találkozó

A volt 32. gyaloghadosztály parancsnoka, adlerhorsti *Belmond* Károly altábornagy felkéri a volt 32. „Előre" hadosztály tényleges és tartalékos tagjait, hogy bajtársi összejövetel céljából címüket a hadosztály volt ügyészének, Barsi Rónai Jenő dr. ügyvédnek, Budapest, V, Visegrádi-utca 32. szám, tudtul adják. A bajtársi összejövetel célja a kegyelet az elhúnyt bajtársak iránt.

Tűz ütött ki a gyulafehérvári katonai lőszerraktárban

A gyulafehérvári katonai lőszerraktár a nagy hőség következtében kigyulladt. A tüzet — még mielőtt átharapódzott volna a tüzérségi lőszerraktárra — lokalizálták. Ha a raktárnak ez a része is tüzet fogott volna, akkor az egész várost levegberöpítette volna a robbanás, mert a lőszerraktár csak egy kilométer távolságra van a várostól s benne igen nagymennyiségű ekrazit és tüzérségi lövedék van felhalmozva.

Szentmise a váci csatában elesett hős honvédek lelkiüdvéért

Vasászéji Béla dr pápai prelátus-kanonok pénteken reggel a hétkápolnai templomban szentmisét mutatott be az 1849-i váci csatában elesett hős honvédek lelkiüdvéért. A gyászmisén résztvett Vác polgármester-helyettese, Tornáry János dr, több városi tisztviselővel, a váci kerékpárászlóalj tiszti küldöttsége és igen sokan a közönség köréből is.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Július 26-tól agusztus 1-ig

Vasárnap. 9: Hírek, kozmetika. — 10: Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Evangélikus istentisztelet, utána a Mándits szalónzenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: A „Rádióélet" gyermekjátszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 5: „Nemzeti iparok". Wiener András előadása, utána cigányzene. — 6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangveresenye. — 7.45: Operettelőadás a Stúdióból, utána cigányzene.

Hétfő. 5: „A magyar sport". Beck István előadása, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.50: „A külföldi magyar kollégiumokról". Lábán Antal dr előadása, utána cigányzene. — 8: A salzburgi ünnepi játékok keretében a Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye Salzburgból, utána cigányzene.

Kedd. 4: Gaal Mózes ifjúsági előadása. — 5: „Hogyan tanulhatunk meg rádió útján nyelveket". Láczer István dr előadása, utána hangverseny. — 6.45: Helyszíni közvetítés a tűzoltó főparancsnokságról, utána cigányzene. — 9.45: A Mándits szalónzenekar hangversenye. — 11: Grammofónhangverseny.

Szerda: 4: „A háztartásképzés külföldön és nálunk". Stumpf Károlyné előadása. — 5.30: Grammofónhangverseny. — 6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.45: Békeffi-Karinthy-est, utána cigányzene. — 10.45: A budapesti Koncert Szalónzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Bíró Ernő dr: „A tuberkulózisról". Rosner Kálmán felolvasása. — 5: Friss Antal magyaros gordonkaszámai. — 6.10: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. — 7.20: „Magyar költő sorsa". Vajthó László előadása. — 7.50: Cselényi József magyar nótákat énekel. — 9.40: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Péntek. 4: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. — 5.10: „A budapesti állandó evezős versenypályáról". Perger Ferenc dr előadása, utána cigányzene. — 6.45: „Valamit elnyelt a tenger". Kertész József előadása. — 7.10: A Városi Színház zenekarának hangversenye. — 9: Petőfi emlékest a költő halálának évfordulója alkalmából, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Szombat. 5: A Szociális Missziótársulat előadása. — 5.30: Másfélóra könnyűzene. — 7: Onódy Ákos előadó estje. — 7.30: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye. — 8.15: Ceglédi-est, utána cigányzene.

Régi magyar idők — hagyományok

A „vitézzéütés" eredete

Minden mai Vitézt vitézzé ütött a Kormányzó Úr. Mi ennek az ősrégi szokásnak gyökeres eredete és jelentősége?

Az „ütés", melyet a középkori Lovag, a felavatott Pap és az inasból felszabadított Mesterlegény, avagy a Mesterré, azaz Doktorrá avatott Diák kapott: tulajdonképpen azt jelképezi, hogy ütést senkitől nem szabad eltűrnie az Avatottnak. A régi Céhekben az Inas, az Öreglegény a Tanítómester és a Céhmester apai fegyelme alatt állott. Amikor Inasból Szabad Legénnyé szabadult, az összes Mesterek, Legények és Inasok jelenlétében fényes cerimóniával a nyitott Céhláda, Feszület és égő gyertyák előtt ütötték Legénnyé. A tisztes öreg Céhmester rövid beszédben figyelmeztette az avatandó ifjút, hogy a pálcázás, amit eddig kapott, megérdemelt, javító büntetés volt, köszönje meg feljebbvalóinak, hogy törődtek vele. Mától kezdve szabad ember, a maga lábán jár, az élet fogja megpálcázni, ha butaságos dolgot cselekszik, ennek jeléül most itt, a Céh színe előtt, három ütést fog elszenvedni. Erre előállott a Céh Öreglegénye és egy kis aranygombos pálcával hármat vágott a szabaduló Inas vállára, ezt kiáltván egy-egy ütésnél: „Egyet a hazáért! Egyet a Városért! Egyet a becsületes Céhért!" Az avatott Papot régebben az avató arculütötte, hogy Jézus Krisztus által elszenvedett ütésekre emlékeztesse, ugyanez a mai bérmálásnál az arculütés. A Lovagokat eleinte bottal, később karddal ütötték tovaggá. Angliában, Franciaországban és Németországban az Egyetem által doktorrá avatott Diákot diáktársasága tréfás cerimóniák közben bottal megveri. A „Vitézzéütés" azt jelenti, hogy a Vitéz csak a Legfőbb Hadúrtól, a Vitézi Szék fejétől türje a jelképes ütést.

A „felülés", a „felültetés" és a „lóvátevés"

A régi, 16—17. századi Végvárakhoz nemcsak azok a hajdúk tartoztak, akik magában a Várban laktak, hanem a külső, a földjén, a mezőn lakók is: a mezei hadak. Ezek veszedelem esetén tartoztak lóra ülni, mint Eleink mondották: „Felülni". Ha a lármafa megszólalt, vagyis faluról-falura, tanyáról-tanyára ment a fakalapáccsal kongatott fatábla ősi, ázsiai eredetű hangja, ha tanyáról-tanyára ment a messziről látszó címerfára kötözött kéve füstje és a régi Városok kerülős tanyáinak erkélyéről felhangzott a kiáltás, hogy „Lóra hajdú!", akkor Vitéz Uraim azonnal felültek a lóra és bevonultak.

Megesett, hogy a lárma vak volt, vagyis vaklárma esett meg. Ilyenkor tévedésből „ültek fel" Vitézi Uraimék: innen származik a „felültetés" szó tréfás értelme, de „lóvátevés" szóé is. Lóvátenni valakit: vaklármára ültetni fel lóra, vagyis bevonultatni: félrevezetni.

A „Toborzok-tánc".

A régi 16—17. századi vitézi életnek egyik érdekes emléke a „Toborzok-tánc". Nem „toborzó", hanem „toborzok", amint ezt Réthei-Prikkel Marian, a magyar tánctörténet kitűnő kutatója kiderítette. A „toborzok" szóból lett a „toborzó". A későbbi katonaverbunkosok idején járt tánc neve „verbunkos" lett, de ez toborzokot jelentett. A toborzokos őrmester mellett a toborzokos, vagyis verbunkos káplár vezette a táncot, melyet 12 huszár járt *dudaszóra*, nem pedig katonabanda, vagy cigányzene szóra, amint ezt sokan hiszik. A táncot körbejárták. Középen állott a káplár, aki maga is táncolt. A figurák neve „Lejtős, Lépős, Ugordós, Fordulós, Tapsolós, Toppintós, Billegős" volt. Szép dolog lenne felújítani ezt a régi magyar vitéztáncot, melynek figurái, zenéi is pontosan ismeretesek.

A „Szék" szó eredete

A Szék ülőkészség. Aki leült a székébe, az alól a széket kirántani nem szabad. Akinek birtoka van, abba beleül. Régi magyar szóval a birtokos birtokát megüli, abban székes, abban székel, az az ő Székehelye, Széke, mely jogai körét, hatását adja meg. A *törvénytülő* bíró azért üli a Törvényt, mert a Törvény Széke jogköre, őt erre képesíti. Régi időkben a Király Úr Trónusa Székén ülvén, ülte törvénymondó napjait és pedig Fehérvárott. Itt volt a Király Úr törvénymondó Széke ezért lett: Székesfehérvár.

A régi magyar városok a Király Úr adta jogon adtak jogot a húsmérés vagy a bor- és sermérés királyi joga gyakorlására. A magyar húsmérésnek Székjoga, a régi magyar korcsmárosoknak csapoló Székjoga a mai mészárszék és csapszék szavakban él. Ugyanez az erdélyi székely Székek eredete is. A székely Szék nem Vármegye, abban nem a Főispán székel, hanem a Király képe, vagyis a Királybíró.

Egy-egy mai Vitéz Széke az ő telke. A vitézi telekszékek összessége a Vitézi Szék, mint felettes székes Hatóság, mely széket ül a Székbe tartozó Vitézek felett. A Vitézi Szék nevére úgy tekintsen minden Vitéz, hogy az Szent István Király Úr emlékéig nyúlik vissza.

Bevilaqua-Borsody Béla

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A piac legjelentősebb eseménye az új kenyérmagvak jegyzése. Óbúza és órozs jegyzését üzlet hiányában megszüntették. Az irányzat a nagy kínálatra való tekintettel kenyérmagvakban lanyha, viszont az élénk kereslet a takarmánycikkekben újabb áremelkedéseket okozott. A forgalom áruban csaknem teljesen megszünt, viszont igen jelentékeny tételek cserélnek gazdát újbúzában és rozsban. Hivatalos árfolyamok: Újbúza 77 kg-os, származás szerint 11.85—14.15, 78 kg-os, származás szerint 12.00—14.30, 79 kg-os, származás szerint 12.15—14.45, 80 kg-os, származás szerint 12.30—14.60, újrozs 10.00—10.15, takarmányárpa új középminőségü 16.50—17.00, ózab, minőség szerint 23.50—25.00, tengeri ó egyéb állomásokról 15.00—15.20, búzakorpa 13.75—14.00, 8-as takarmányliszt 20.50—21.00 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. (Kiskereskedelmi árak a székesfőváros vásárcsarnokaiban és a nyílt piacokon). A forgalom közepes. Árak: marhahús 120—320, borjúhús 200—400, sertéshús 150—340, zsír 140—160, teatojás 9—10, főző és apró 7—8, teljes tej 32—36, tejfel 140—200, teavaj 400—460, fehérkenyér 44—56, félbarna 30—40, barna 24—26, bab 28—60, borsó 32—80, lencse 36—100, makói vöröshagyma 16—20, fejeskáposzta 14—24, kelkáposzta 12—25, karfiol 40—110, rózsaburgonya új 16—22, tisztított paraj 30—40, savanyúkáposzta 40—56, alma 16—60, körte 20—80, barack, kajszín 70—160, őszi barack 60—160, málna 100—160, sárgadinnye 14—50, görögdinnye 18—40, kalarábé 2—5, vajbab 30—56, zöldborsó 60—80, uborka 10—24, tök 8—12, zöldpaprika 1—5, tengeri csövenként 4—8 fillér.

Sertésvásár. (Ferencvárosi) Irányzat lanyha. Felhajtás 3622, eladatlan 818 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 104—106, közép 102—105, szedett, közép 102—104, angol 108—110, könnyű 98—102, angol 108—110, silány 96—100, Ia öreg, nehéz 94—100, szedett, öreg IIa 88—92, angol sonkasüldő Ia 120—126, IIa 112—116, könnyű angol süldő 100—104 fillér kg-ként, élő súlyban.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás 289, eladatlan 153 darab. Árak: bika, tarka IIa 62—74, IIIa 52—53, ökör, magyar Ia 82—83, IIa 54—80, IIIa 50, tarka Ia 84, IIa 65—76, IIIa 52, tehén, magyar IIa 52—69, IIIa 50, tarka IIa 54—75, IIIa 36—52, növendék 60—70, kicsontoznivaló 17—30 fillér kg-ként, élősúlyban.

vitéz Csörgey Károly

1878–1928

(Harmadik közlemény)

Ez a feladat azonban rövid ideig, mindössze tíz napig tartott. Azután Galiciában és Bukovinában abban az óriási küzdelemben kellett résztvennie, amelynek feladata volt minden áron megakadályozni, hogy az oroszok áttörjék az arcvonalat. Amott, a Strypa folyó (Dnyeszter baloldali mellékvize) partja, itt meg Rarance (helyiség közel 5000 lakossal Csernovitztól Északkeletre) és Toporoutz (helység 5500 lakossal a csernovitzi kerületben) volt a küzdelem szintere. Pflanzer Baltin, a 7. hadsereg parancsnoka, egyízben meglátogatta a dandárt e küzdelmek közben és megigértette, hogy azon a részen nem eresztik át az oroszt. Az igéret megadása után teljes bizalommal és megnyugvással távozott el. A dandár igéretét híven és pontosan teljesítette. Kivette részét az ádáz küzdelmekből. Hihetetlen erővel, rettenhetetlen bátorsággal és halált megvető vitézséggel küzdöttek hős vitézei az oroszok határt nem ismerő támadásai ellen. Az oroszok a nehéz tüzérséggel összelövették a honvédfedezékeket, szétrombolták az akadályokat és azután gyalogságuk tizennégyszeres, tizenhatszoros vonalakban intézett támadást. Toporoutznál a leghevesebb és legvakmerőbb harcok idején tizenhat támadást egy egészen friss hadosztály intézett ellene. Egyedül a gyümölcsös ellen négy gyalogezred részei nyomultak elő. A tüzérség sok üteggel megerősítve, ezen a napon negyvenezernél több lövést tett. Egy más alkalommal egy korai délután három órai kemény tüzérségi előkészítés után egymásután öt és este tíz órakor a hatodik támadást intézték a mieink ellen. De mindhiába! Nem tudtak boldogulni. A honvédek jókedvvel, dalolva, a Rákóczi-induló tárogatón fujt lelkesítő hangja mellett verték vissza a támadást, óriási veszteséget okozva az ellenségnek. Egy honvédzászlóalj harcvonal-szakasza előtt 800 orosz halott feküdt. Az orosz visszavonulás olykor rendetlen menekülésé fajult. Néha kézitusává vált a küzdelem. Olyankor sor került a híres fokosra. Az ilyen tusából senki sem menekült meg az ellenség közül: vagy elestek mind, vagy fogságba kerültek, akik életben maradtak.

Ezekben a diadalmas küzdelmekben mintegy önkéntelenül, természetszerűen a II. Rákóczi Ferenc-féle és az 1848—49-i szabadságharc dicsőséges küzdelmeit látjuk éppen akkora lendülettel, éppen olyan törhetetlen erővel megújulni, a magyar hazaszeretet régi, hagyományos fényében felragyogni.

Ezért könnyen érthető és nagyon természetes, ha a 202. dandárt szárnyára vette a hír, véghezvitt hőstetteit vitte szerteszét a harcmezőn. A dandárt „piszkáld ki", „vitéz" és „gárda" jelzővel tüntették ki.

A parancsnok: dandár (Sávoly János ezredes), hadosztály (Dáni Balázs és Nagy Pál tábornok), a hadsereg vezérkarának főnöke (Arz Artur) és a hadsereg főparancsnoka (Frigyes kir. herceg) a legnagyobb készséggel és örömmel fejezték ki dicsérő elismerésüket és őszinte köszönetüket. A 7. hadsereg parancsnoka: Pflanzer Baltin többízben kijelentette, hogy a 202. dandár két ezredét hadserege legjobb ezredei közé sorozza. Höfer altábornagy 1916 január 12-én kiadott hivatalos jelentésében a dandár két ezredét a „különösen kitüntek" közt említi.

Érdemrendben számosan részesültek a dandár tisztjei és közlegényei közül egyaránt. Összesen 5150 érdemrendet kaptak 1916 május 2-ig.

Mindezen hősies küzdelmek és dicsőséges győzelmek irányításában és vezetésében kiváló része, érdeme volt a dandár első vezérkari tisztjének: Csörgey Károly századosnak. Az ő sikeres működése annyira összeforrott a dandár jóhírnevével és dicsőségével, hogy a kettőt egymástól elválasztani lehetetlen. Ezt általában és egybehangzóan elismerték mindazok, akik az események szereplői, tanui voltak.

E nehéz és elszánt küzdelmek között két kitüntetésben részesült Csörgey Károly százados. Az első az 1915 október 18-án kelt legfelsőbb dicsérő elismerés alapján a bronz katonai érdemérem volt a katonai szolgálati kereszt szalagján az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatainak elismeréséül. 1916 január 19-én a leghevesebb ágyútűzben és a januári harcok legvéresebb napján adták át Toporoutzban. A második, az 1916 január 5-én kelt legfelsőbb dicsérő elismerés alapján az ezüst katonai érdemérem volt a katonai szolgálati kereszt szalagján, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül. 1916 augusztus 21-én kapta meg Kozmieszcekben.

1916 tavaszán Brussilow vette át az orosz arcvonal vezetését. Csapatait kiegészítette, megerősítette és nehéz tüzérséggel hatalmasan felszerelte. Szóval utolsó nagy erőmegfeszítéssel olyan jól szervezett, hatalmas hadsereget állított fel a harc folytatására, amilyen még nem volt az orosz hatalom szolgálatában. Ilyen előkészület után 1916 június 4-én nagy és döntő támadást intézett ellenségei ellen. A támadást teljesen lehetetlen volt útjában feltartóztatni. Ennélfogva a 202. dandárnak is rettenetes küzdelmekkel megtartott állását 1916 június havában ott kellett hagynia és visszavonulnia a Kárpátok vidékére: a Kukulra (hegy Máramaros megye keleti részén) és Dorna-Watrára (helység Erdély és Bukovína határában). Ennek az évnek a nyarán a Pruth völgyében és a Kukul-hegyen fejtett ki emberi erőt meghaladó munkát Csörgey Károly százados.

1917 január 29-én felsőbb intézkedésre más beosztást nyert Csörgey Károly százados. Meg kellett válnia attól a dandártól és tisztikartól, amelyhez a háború oly sok és örökre feledhetetlen fényes sikere, drága és kedves emléke csatolta. A dandár parancsnoka, Sávoly János ezredes, nagyon melegen búcsúztatta mindkettő részéről, dicsérő elismerésének és hálás köszönetének adva kifejezést a legfelsőbb szolgálat nevében kitűnő szolgálataiért és nagy sikereiért.

A háború színterének elhagyása után a m. kir. honvédelmi minisztérium 4. ügyosztályába osztották be szolgálattételre.

1917 április 21-én kelt legfelsőbb elhatározásból kapta díjmentesen a III. osztályú vaskoronarendet a hadidíszítménnyel és kardokkal, az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményes magatartása elismeréséül.

1918 január 1-én soronkívül őrnaggyá léptették elő, ugyanazon évi január 1-i rangsorral és ugyanazon év március 10-én áthelyezték a vezérkari testületbe szolgálati alkalmazásban a m. kir. honvédségnél.

A honvédelmi minisztériumban érte meg ő is, mint oly sok igaz magyar hazafi, ezeréves hazánk váratlan és gyászos összeomlását. A kommunizmus romboló, rendkívül ártalmas és fertőző árja ellen teljes odaadással és erőmegfeszítéssel küzdött.

(Folytatjuk)

Hadiárvák tanulmányi ösztöndíjai

A népjóléti miniszter az új tanévben is ösztöndíjakat adományoz a hadiárvák és hadirokkantak gyermekeinek. Most jelent meg a népjóléti miniszter erre vonatkozó hirdetménye. Ösztöndíjban részesülhet középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, illetve tanoncképzés ideje alatt a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárvája és a nem hivatásos állományból származott, legalább huszonöt százalékos hadirokkant gyermeke. Nem kaphat ösztöndíjat az a tanuló, aki másféle ösztöndíjat vagy ingyenes intézeti ellátást kap és aki állam- vagy nemzetellenes magatartása, erkölcsi fogyatkozása, büntetett előélete miatt kifogás alá esik. A főiskolai hallgatók 80, a középiskolák felsőbb osztályának tanulói 70, a középiskolai alsóosztályok tanulói 60, az iparos, kereskedő vagy kertésztanoncok évi 50 pengő ösztöndíjat kaphatnak. A kérvényeket október elsejéig hivatalos ürlapokon nyujthatják be a népjóléti minisztériumba.

A zombori elbocsátott magyar tisztviselők megkapták tizenegyévi nyugdíjukat

Zombor város tíz tisztviselőjét még 1920 elején minden nyugdíjazás nélkül elbocsátotta, mert a trianoni szerződés előtt nem akarták letenni a hűségesküt. A belügyminiszter jóváhagyta az elbocsátást, mire a tisztviselők bírói útra léptek. A közigazgatási bíróság tíz év mulva kötelezte a várost Turszky Zsigmond dr és kilenc társa nyugdíjának megállapítására és visszamenőleges kifizetésére. Szerdán délelőtt végre kifizetett a város a tíz tisztviselőnek 598.000 dinárt.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel**, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált**, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott**, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállit elsőrendü tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás; mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

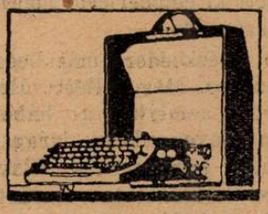

Ugy hivatali, mint magáncélokra a
REMINGTON PORTABLE
irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron
18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Telefon: 21-2-84, 21-2-85, 21-8-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készit:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: 20-4-37

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

14673 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 31. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 AUGUSZTUS 2

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Magyar sors

Bizonyos, hogy nehéz időket élünk, talán soha nehezebbeket. És mégis, vagy talán éppen ezért, annál szembetűnőbb, hogy hazánk fiai a legkülönbözőbb körülmények között mennyi tanujelét adják kiválóságuknak. Az ember szíve elszorúl arra a gondolatra, mi mindent lehetne itt produkálni nemcsak a sport, a művészet, a kultúra terén, hanem az emberek életének jobbá, kényelmesebbé tételén is, ha mindenki a maga helyére kerülhetne, ha mindenki mindazt az erkölcsi és anyagi támogatást elérné, amelyet szerencsésebb népek fiai élveznek.

Mert könnyű ott építeni, szervezni, termelni és értékesíteni, ahol mindennek az anyagi feltételei is megvannak. Bezzeg nálunk?

A statisztika kimutatja, hogy minden embernek mennyi a fejadagja kenyérben, borban, kiszámítja, mekkora adóteherrel vagy nemzeti vagyonnal rendelkezik minden születő ember, de mi volna, ha egyszer egy tréfás statisztikus azt számítaná ki, hogy mennyi „hendikeppel" születik minden magyar? Ez a „hendikep" a munkabíró ember elé akadályokat gördít", a tehetséget lehúzza, a becsületes cselekvést szinte már hősi magasságba emeli.

Nap-nap után jönnek olyan magyar, vitéz testvérek, kopogtatnak az ajtón, akik már jónéhányszor súlyos tanubizonyságát adták erkölcsi bátorságuknak, talpraesettségüknek, kitünő hozzáértésüknek, vagy tehetségüknek, bármi téren. Mit akarnak? Munkát, lehetőséget, hogy a kenyerüket megkeressék. Micsoda szörnyű harc ez az élettel, a körülményekkel, amikor a legkiválóbbak, akik igazán bárhol megállnák helyüket, kilincselni, még pedig legtöbbször hiába, kilincselni kénytelenek! Mi volna, ha egyszer mindezek a parlagon heverő energiák megfelelő beosztást, megérdemelt kenyeret nyernének ettől a kegyetlen élettől? Mennyit tudnának ezek a kitünő emberek produkálni! És mekkora nemzeti veszedelem rejlik abban, ha ezek hónapokon, éveken át kénytelenek a semmittevés, a nyomorúság pokoli kínjait tűrni. A nagy nemzeti tragédiában nem cse-

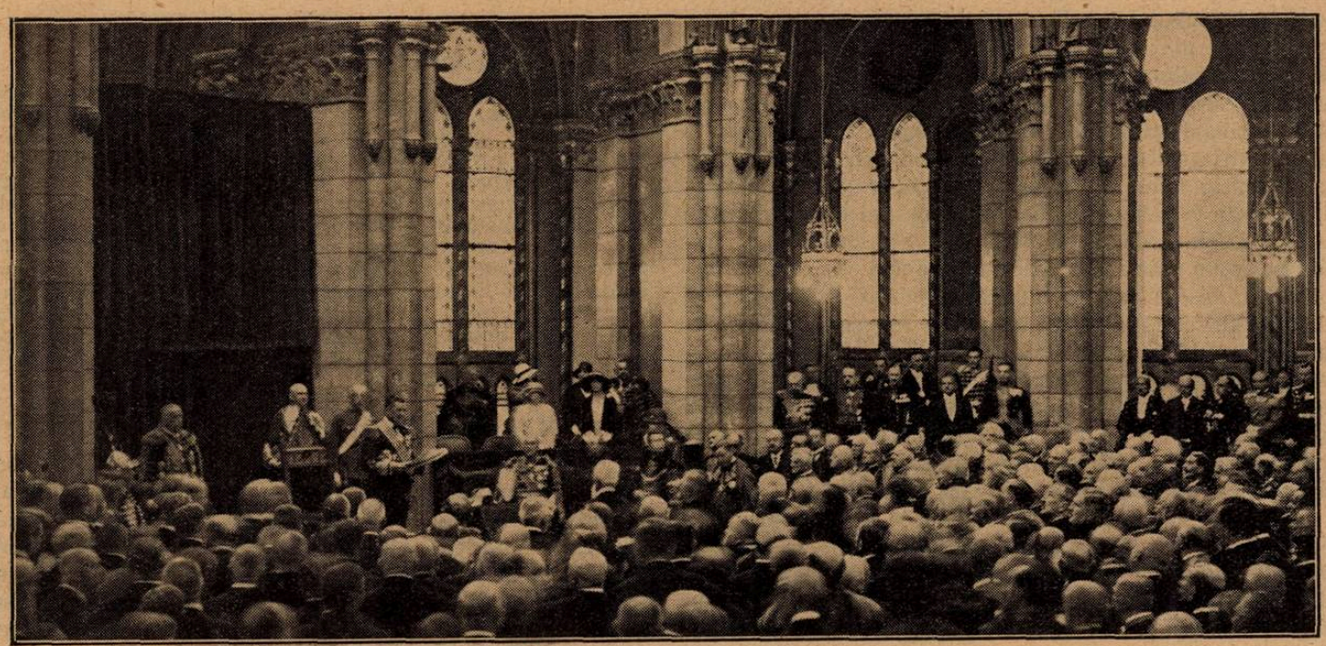

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása. A Kormányzó a kupolacsarnokban felolvassa megnyitó beszédét.

kély részt kér magának ez a szörnyűség, amikor annyi tudás, energia, jóakarat vár lehetőséget, bármi szerényet és legtöbbnyire hiába.

A magyar óceánrepülők sok megpróbáltatása, tündöklő bravúrja és különös sorsa is más világításba kerül, ha az akadálymezők eme borzasztó hatalmát látjuk. Ilyen körülmények között olyan a tehetség, lehetőség, értékben veszített deficit, mintha bevetetlenül hevernének a nagyszerű, termékeny, áldott magyar mezők évek során át.

Magyar sors, hogy élethez, halálhoz kétszeranyi kell erőből, hitből, akaratból, tehetségből, mint szerencsésebb nemzetek szülötteinek.

vitéz F. J.

Kilenc százalékra emelték a kamatlábat

További intézkedések a gazdasági válság elhárítására

A külföldi pénzügyi események hatása alatt csak nemrég emelte föl a Magyar Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábat. Azonban a németek és az osztrákok újabb kamatlábemelést hajtottak végre és ma már mind a két helyen tíz százalék a kamatláb, sőt Berlinben arról tárgyalnak, hogy 12 százalékra, sőt esetleg még magasabbra is emelik a bankrátát. Ezek a viszonyok arra késztették a Magyar Nemzeti Bankot, hogy a nálunk érvényben lévő hétszázalékos kamatlábat kilenc százalékra emelje föl. Ez a rátaemelés elsősorban a pengő védelmét szolgálja és csak átmeneti intézkedést jelent, mert mihelyt a német pénzügyi válság enyhülni fog, mi is számíthatunk a bankráta leszállítására. Az intézkedés másik célja az, hogy a Nemzeti Bankkal szemben támasztott nagy hiteligényeket bizonyos mértékben mérsékelje. A pengő értékének a biztosítására szolgálnak továbbá azok a takarékossági intézkedések, amelyeket a kormány az állami költségvetésben akar megvalósítani és amelyek lehetővé teszik, hogy az államháztartás egyensúlyát minden körülmények között biztosítsuk. Ezek az intézkedések tehát mindenki javára szolgálnak, hiszen mindenkinek egyformán érdeke, hogy a valutánk ne veszíthessen értékéből.

A nemzetközi pénzügyi megbeszélések, melyek legutóbb Londonban folytak, arra az eredményre vezettek, hogy a helyzet javulását várhatjuk, mert biztosra lehet venni, hogy a gazdag hitelező országok segíteni fognak az elszegényedett országokon. Ennek a végrehajtására azonban bizonyos idő kell és ezért szükség van arra, hogy az átmeneti idő alatt megvédjék a pénzpiacot az idegességtől. Németországban is meghosszabbították az átmeneti intézkedések érvényességét és nálunk is július hó 30-ában állapították meg azt a határnapot, ameddig a betétek kifizetésének korlátozása érvényben marad. Eddig az időpontig tehát a betéteknek az öt százalékát fizetik ki, de olyan esetekben, amikor a gazdasági élet zavartalan menete megkívánja, ennél többet is kiutalnak. Így például nagyobb százalékot fizetnek ki akkor, ha az alkalmazottak fizetésére vagy a munkások bérére szükséges a pénz. A külföldre utazók 250 pengő idegen valutát válthatnak be, akkor ha a vasúti jegyüket felmutatják. A mezőgazdasági cikkek forgalmának élénkítésére a kormány úgy határozott, hogy az ötszázalékos korlátozáson túl adhatnak ki a bankok pénzt olyanok számára, akik igazolják, hogy a gabona vagy egyéb mezőgazdasági áru vásárlására van szükségük a kívánt összegre.

Itt említjük meg, hogy búzában és rozsban meglehetős érzékeny veszteség állott elő július hó vége felé. A 77-es tiszavidéki búzát egész július hó folyamán 14.45—14.60 pengős árban jegyezték a budapesti tőzsdén. A dunántúli búzának 13.90—14.05 pengő volt az ára. Ezekben az árakban természetesen a Budapestig szükséges fuvardíj is bele van számítva. Július 20-án vezették be az idei termésű kenyérmagvaknak és egyéb cikkeknek árjegyzését a budapesti terménytőzsdére. Az új búza kezdetben mindig olcsóbb szokott lenni, mint a óbúza volt és az idén is alacsonyabb árjegyzéssel indult az új áru. Július hó 20-án a 77-es tiszavidéki búzának 13.35—14.55 pengő volt az ára, a dunántúli búzát 12.55—13.05 pengővel jegyezték. Ugyanakkor az új rozsnak 10.60—10.75 pengő volt a jegyzése. Az új takarmányárpa 16.25—17.00 pengővel cserélt gazdát. A következő napokban azonban további lanyhulások következtek be olyan mértékben, ahogy azt a külföldi tőzsdék árfolyamai meg is indokolták. Így aztán július 24-én a 77-es tiszavidéki búzának már csak 11.55—13.05 volt a jegyzése, a dunántúli búzáké 10.15—10.65, a rozs pedig 8.65-ről 8.75-re esett vissza. Az újtermésű áruk közül csak a takarmányárpa tartotta meg árfolyamát, mert azt az utóbb említett napon 16.75—17.70 pengővel jegyezték. A kenyérmagvak áresése annál indokolatlanabbnak látszik, mert a világtermés gabonában egyáltalán nem volt mennyiségileg kielégítő. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet számítása szerint a világ 1931. évi gabonatermése valószínűleg nem lesz elegendő a szükségletek fedezésére és ezért ebben a gazdasági évben a piac nagymértékben igénybe fogja venni a régi gabonából fennmaradt készleteket. Magyarországon is az a helyzet, hogy nem sok felesleg fog maradni a kivitelre, sőt a képviselőházban már olyan indítvány is elhangzott, hogy be kell szüntetni a tavalyi készletek további denaturálizálását és a tavalyról maradt búzát az idei termés pótlására kell felhasználni. Ilyen viszonyok mellett valószínűnek látszik, hogy csak a pillanatnyi pénzügyi helyzet idézte elő a kenyérmagvak szokatlan áresését és ha a termelők részéről nem mutatkozik nagyobb mértékű ajánlat, akkor az áresés is megszűnik.

Légi hadgyakorlatok London felett

Csütörtökön értek véget a London felett végzett légi hadgyakorlatok, amelyek egy hétig tartottak. A döntőbírák megállapítása szerint a támadó „Kékország" 84 bombavető repülőgépet, a védő „Vörösország" pedig 69 vadászgépet veszített a harcban. Az összes nappali légitámadások közül 24 támadás sikeres volt, 20 légitámadást azonban visszavertek. Az éjjeli támadások közül 69 járt sikerrel, 32 éjjeli támadás részben vagy egészben meghiúsult. A repülőgépekről 54 tonna rendkívül erőshatású robbanó bombát és másfél tonna gyújtóbombát dobtak le, amelyekkel elméletileg megsemmisítették a fontosabb gyárakat, raktárakat, repülőtereket, kaszárnyákat, dokkokat és kormányépületeket, a parlamenttel együtt. A légitámadás elmélete szerint London ma nem egyéb, mint füstölgő romhalmaz.

HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

A kiadóhivatal minden hátralékos előfizetőnek boritékban egy csekklapot küld, amelyen ceruzával fel van tüntetve a hátralék összege. Ilyen felszólítást természetesen minden vitéz csak időnként kap, egyszerre nem lehet azt mindenkinek kiküldeni. Kérjük a hátralékos előfizetőket, hogy figyeljék a csekklapon feltüntetett összeget és úgy a hátralékot, mint az esedékes előfizetést szíveskedjenek beküldeni, hogy a lap kézbesítésében fennakadás ne álljon be. Kiadóhivatal

VITÉZI ÉLET

FELHÍVÁS

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri azokat, akik a művet megrendelték és megkapták, hogy a mű mellé csatolt levelezőlap tartalmát olvassák el és támogassák a szerkesztőbizottságot egyrészt azzal, hogy a művet olyanok körében terjesszék, akik azt még nem szerezték meg, másrészt pedig, hogy a mű árát, ha azt még nem küldték volna el, sürgősen adják fel. Félreértések elkerülése végett kérjük, hogy a régi megrendelők az előjegyzési árnál egy pengővel többet küldjenek be, mert a költségek a nagyobb terjedelem folytán tetemesen emelkedtek. Új megrendelők a könyvet 10 és 14 pengős áron rendelhetik meg.

Bihar vármegye vitézeihez!

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület 1931 szeptember hó 20-án reggel nyolc órai kezdettel, Nagylétán vármegyei kiállítást rendez, díjazással egybekötve. Részletes felvilágosítást nyujtanak a községekben kiadott hirdetmények.

Felhívom a vármegye vitézeit, ha arra alkalmas lovaik vagy fogataik vannak, hogy a versenyen vegyenek részt. Az esetben, ha kiállítani való lovaik, fogataik nem lennének, úgy a kiállítást minél többen tekintsék meg. (341—1931. sz.)

Székkapitány

Pest vármegye északi részeinek vitézeihez!

Értesítem vármegyém vitézeit, hogy a vármegyei gazdasági bizottság pénzügyi albizottsága a minden hó első keddjén tartandó üléseit bizonytalan időre elhalasztotta. Az ülések megkezdéséről a vitézeket értesíteni fogom. *Székkapitány*

A körmendi járás vitézeihez!

Értesítem a járás vitézeit, hogy az agusztus és szeptember hónapok első vasárnapjára hirdetett összejövetel elmarad. *Székkapitány*

Sopron vármegye vitézeihez!

A közel jövőben megtartom a járási vitézi értekezleteket. Értesítést az időpontra minden vitéznek címére a székkapitányság küld. Az értekezleteken ellenőrízni kívánom a Vitézek és Gazdák Lapjára az előfizetések megtörténtét is, miért is hozzák magukkal a feladószelvényeket.

Kérem a Vitézi Alapra való befizetéseket is minél előbb eszközölni, mert annak befizetéséről is meg akarok győződni az értekezleteken. Befizetések az értekezletek alkalmával is eszközölhetők. *Székkapitány*

Somogy vármegye vitézeihez!

Edde község határában, az osztopáni csendőrség által lemondott hat katasztrális hold, 722 négyszögöl területű megítélt vitézi telek átvételére pályázatot hirdetek. Felszólítom azon vitézeket, kik ezen telket elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket hivatalomhoz 14 napon belül terjesszék be, annál is inkább, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

A birtok azonnal átvehető. (419/msz. 1931.) *Székkapitány*

Adóelengedés

Az utóbbi hetek katasztrofális időjárása, a nagy hőség, esőhiány, szárazság nagy kárt tett úgy a gabonaneműekben, mint a kapás ipari növényeinkben. Ahol már véget ért a cséplés, szomorúan néz be a gazda az üres magtárba és bizalma most már csak a kapásokban van.

Tengerivetéseink nagy része, különösen az Alföldön és Dunántúl egyes megyéiben nem fejlődött ki jól. Alacsony maradt, a szár alsó levelei aszottan, sárgán várják az életadó esőt. Nagyon sok szár meddőn maradt, nincsen rajta cső, amelyiken van is, az kicsi.

Azok a vitézek és gazdák, akik látják, hogy a tengeri- és burgonyatermésükben nagyobb kárt szenvedtek, készítsenek egy bélyegmentes beadványt a községi előljárósághoz a következő tartalommal:

Tekintetes Községi Előljáróság! — Alulírott X Y . . . . . .-i lakos tisztelettel bejelentem, hogy . . . . khold . . . . négyszögöl tengeri, ... kh . . . . négyszögöl burgonyavetésemben szárazság, esőhiány, hőütés, jégverés, szélvihar (azt beírni, ami előfordult) *folytán elemi kárt szenvedtem. Kérem az eljárás megindítását a földadó elengedése ügyében. — Aláírás.*

Erre a bejelentésre a községi előljáróság kiszáll és megállapítja a kárt, mely lehet egyharmad, kétharmad, vagy teljes kár. Ezért a kiszállásért bizonyos díjat kell a gazdának fizetni, de ha több, egymással szomszédos gazda egyszerre kéri a kárbecslést, ez a díj kisebb lesz, mert megoszlik. Ezt a bejelentést jóelőre be kell adni, hogy a bizottságnak legyen ideje a vizsgálatot megejteni. Legalább két (2) héttel a növény betakarítása előtt. Akinél a bizottság a kárt megállapította, annak földadójából az állam bizonyos részt elenged. Természetesen bármely gazdasági növényre is lehet elemi kárbecslést felvenni.

vitéz Nagy Miklós

„Háziáldás"

Hogy a „Háziáldás" immár teljesen kihalt szép szokásának legalább a neve maradjon fenn, legújabb magyar találmányunkat: a szobafürdő-berendezést neveztük el „Háziáldás"-nak. Úgy véljük, találó ezen elnevezés és nem sértünk kegyeletet, mert hiszen joggal mondhatjuk, hogy áldása lesz minden háznak, ahol szeretik a test tisztaságát, ápolását, de erre eddig megfelelő berendezés nem volt. Valóban jó barátja, hűséges ápolója lesz ez a magyar fürdőkészlet minden családnak és minden legényembernek és azoknak, kik albérletben laknak, vagy sokat vannak úton. Emlékezzünk csak viszsza katonai időnkre, hányszor áldoztunk volna bármit is egy jó kis fürdőért. Hát itt a jó fürdő egy kézitáskában! Mint már legutóbb is említettük, ezen szobafürdő-berendezés, akár szőnyeges szobában is, pár perc alatt felszerelhető és a készlethez tartozó főzőgépen forralt vízzel kellemes, meleg, illatos fürdő áll rendelkezésünkre, mellyel tökéletes tisztálkodó, üdítő, gyógyító fürdőt vehetünk.

Hazafias tisztelettel tudatjuk a fővárosban lakókkal, hogy a fürdőberendezés egy példánya hivatalunkban naponta d. e. 9—4 órák között megtekinthető. Vidékre részletes leírást készséggel küldünk, sőt, rendelés esetén a berendezést leszállítjuk megtekintés végett.

Országos Iparosszövetség Műszaki-osztálya
(Szent György Műhely)
Budapest, IV, Apponyi-tér 1. sz. ki. bérpalota
Kúria-utcai oldalán

A régi hármas huszárok zászlószentelési ünnepe 1850-ben

Írta vitéz lovag **Wiplinger József**, nyug. hármas huszáralezredes

A volt cs. és kir. — későbbi cs. és kir. „gróf Hadik huszárezred" — 1848 júliusában Délmagyarország felé menetelt és a magyar hadügyminisztérium parancsa alá helyeztetett.

Az ezred dicsőségesen vette ki részét a szabadságharcból. A nagy magyar gyásznapon, 1849 augusztus 13-án Világosnál Görgey parancsára szintén letette a fegyvert.

A császár 1849 szeptember 17-én Schönberger Adolf, a 3. számú chevauxlégers ezred alezredesét ezredessé nevezve ki, azt a parancsot adva neki, hogy a 3. huszárezredet „Troppauban" szervezze át. Az átszervezés során, mely huzamosabb időt vett igénybe, 511 embert helyeztek át — többnyire más huszárezredek állományából — az ezredhez.

Az ezred régi zászlói (standartok) a világosi fegyverletételnél orosz kézre jutottak és Szentpétervárra kerültek. Ennélfogva az ezredparancsnokság 1849 december 18-án Ferdinánd főherceghez — az akkori ezredtulajdonoshoz — a következő kérvényt intézte (persze német nyelven:*

„Egybehangzó és megbízható vallomások szerint az ezred régi zászlói, amelyek alatt megalakulása óta oly sok csatában vett részt, Világosnál orosz kézre jutva, Szentpétervárra kerültek!

A legmélyebb alázattal alulírt ezeredparancsnokság ezt a pótolhatatlan veszteséget mélyen fájlalva, bátorkodik — attól a benső óhajtól áthatva, hogy a legmagasabb kegy és az önfeláldozó katonai hűség e megbecsülhetetlen szimbólumait az ezred részére, ha lehetséges, ismét megszerezzük — királyi (sic!) Fenséged legkegyelmesebb pártfogását kérni. Ebbeli óhajunkat, jelesen, hogy a régi zászlóinkat visszakapjuk, az orosz császár őfelsége királyi Fenségednek magas közbenjárására bizton teljesíteni fogja.

Ez esetre a legmélyebb alázattal alulírt ezredparancsnokság kész a zászlók átvételére egy tisztet Szt. Pétervárra küldeni, nehogy véletlen tévedés fordulhasson elő és az ezred bizton saját zászlóit kapja vissza.

Troppau, 1849 dec. 18.

A. Schönberger sk."

Hogy az ezred visszakapta-e régi zászlóit, arra megbízható adat nincs. A források mindössze annyit említenek, hogy 1850 október 16-án ünnepélyes zászlófelszentelés volt. Ebből a tényből, nemkülönben az ezredparancsnok alább közölt beszédének szövegéből arra lehet következtetni, hogy nem. Az ünnepélyre a Troppauban összpontosított ezred, továbbá valamennyi helyi katonai hatóság, nemkülönben a Sziléziával határos porosz helyőrségek tisztikarai, a sziléziai nemesség és polgári hatóságok is résztvettek.

A zászlóanya tisztét Erzsébet főhercegnő vállalata, kit Schönberger ezredes felesége, szül. Zichy grófnő helyettesített.

Az ünnepély előestéjén a városi színház díszelőadást („Egy német harcos") rendezett.

A zászlószentelési szertartás befejeztével Schönberger ezredes ezredéhez németnyelvű beszédet intézett, amelyet magyarul nemes Unghváry György ezredkáplán tolmácsolt. A beszédet magyar* és német nyelven ki is nyomatták és a következőképpen szólt:

„Vitézek! A ti magatok jó viselete, és azon kész engedelmesség, mellyet az ezrednek újra alakítása olta tanusítottatok; biztos zálogul szolgálnak nékem arra: hogy néktek eme, — a' katonának minden felett szent — zászlókat, mellyek felszentelésére ma öszvejöttünk, a' legnagyobb bizalommal, és megnyugvással általadhatom. A legfelsőbb kegyelemnek, és a' magát feláldozó alattvalói hűségnek ezen külső jelei, fognak majd néktek biztos kalauzul szolgálni, a' katonai dücsőség, és becsületnek elérésére. A ti hivatástok Vitézek! ezen zászlókat mindenhová ellenállhatatlan hősiességgel követni, és azokat utolsó csepp véretekig védeni. Vitézek! — és ezt keblem legbensőbb meggyőződéséből mondom — Ti bizonyára ezen magasztos hivatástoknak minden alkalommal megfogtok felelni: 's így, mint legkegyelmesebb császárunknak, és Királyunknak bátor, és hű katonái, egy részrül becsülettel koszorúzva élni, más részrül dücső, és hős halállal meghalni is fogtok tudni.

Troppau, Octóber 15-kén 1850.

Schönberger, Ezredes."

Ugyanaznap este az ezred valamennyi tisztje fehér köpenyben és csákóban, égő fáklyákkal, báró Jósika János alezredes vezetésével egy igen ügyesen rendezett karuszszelt mutatott be. A zöld mezőn megtartott lovasünnepély a beköszöntött éjszakában tündéries látványt nyujtott!

A lovasjáték után a tisztikar fáklyásmentben vonult Troppau városán keresztül. Az ünnepélyt egy jól sikerült táncmulatság fejezte be, mely kivilágos kivirradatig tartott. Ennek méltó díszét alkotta a város megjelent hölgykoszorúja.

A zászlószentelési ünnepély utáni másodnapon az összpontosított ezred századai ismét a környékbeli falvakba — számszerint kilencbe — vonultak vissza és tovább folytatódott az akkori regényes katonaélet dókálással és a többi más mókáival együtt.

* A beadvány fogalmazványának eredeti példánya birtokomban van!

Régi magyar idők — hagyományok

A „Szabad Kúnok"

A számtalan középkori magyar telepítés között egyik legérdekesebb székesítés a *kúnok* telepítése. Ez a kemény, harcos nép apró törzsekben már itt volt a honfoglalás korának szivárgásai idején is. Nagy tömegben közvetlenül a tatárjárás, vagyis 1240 előtt jöttek be. Középkori királyaink a máig *Nagy Kúnság* és *Kis Kúnság* nevű végtelen rónán telepítették le őket. Személyükre nézve nem voltak nemesek, ámde területük *Szabad Kún terület* volt. Mivel jó harmadfélszáz évvel később jöttek be, mint vérrokonságuk, a magyar atyafiság, sokkal tovább őrízték meg fajiságukat. Nyelvük rokon volt, lassan ez teljesen beleolvadt a magyar nyelvbe. Megőrízték ősi, hegyes, birkabőrsüvegüket, az ősi *kúnsüveget*. A mai karimátlan, magas, hegyes birkabőrsüveg — melyet, sajnos, már betűrve hordanak a fiatalok —, az ázsiai kún süveg emléke. Ők főzték legtovább az ősi, ázsiai árpa- és köleseret, a kún Bozát. Ők itták legtovább az ősi ázsiai kancatejet, a *kümis*-t, melyet *kumisz*-nak is hívnak. Megőrízték a mongolostól eltérő, keskeny orrú, hajlott „sasorrú" típusokat, ami törökkel való erős keveredést mutat. Külön *„Kúnok Kapitánya"* Uraimék alatt éltek. Önállóságuk emléke és a híres *„Jász-Kún huszárezred"*. Kemény magyar fajta volt a Jászmagyar mindig.

Bevilaqua-Borsody Béla

* Egy eredeti példány birtokomban van!

HIREK

HETI NAPTÁR

Augusztus	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
3 Hétfő	István vt.	Hermina	A hét elején a nap 4 óra 38 perckor kel és 19 óra 33 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 46 perckor kel és 19 óra 24 perckor nyugszik.
4 Kedd	Domonkos hv.	Domonkos	
5 Szerda	Hav. B.-Assz.	Oszvald	
6 Csütörtök	Úr színeváltozása	Berta	
7 Péntek	Kajetán hv. †	Ibolya	
8 Szombat	Cirjék	László	
9 Vasárnap	DII Vian Ján	DIO Emőd	

NEVEZETES DÁTUMOK

Augusztus 5. 1556. Szulejmán Szigetvár alá érkezik. A szultán hetedik hadjáratában az ostromlandó Szigetvár alá ér. Szokoli nagyvezér kilencvenezer emberrel és háromszáz ágyúval támad a 2500 főnyi magyar seregre.

Augusztus 8. 1472. Vitéz János esztergomi érsek halála. A kiváló magyar papot Hunyadi 1455-ben váradi püspökségre emeli. 1458-ban esztergomi érsekké nevezi ki a király és megalapítja a pozsonyi egyetemet.

Augusztus 9. 1566. Zrínyi elhagyja az újvárost, amelyet a török had felgyujtott.

vitéz leveldi Kozma Miklós norvég kitüntetése

A norvég király vitéz leveldi *Kozma* Miklós miniszteri tanácsost, a Magyar Távirati Iroda elnök-igazgatóját a Szent Olaf-rend középkeresztjével tüntette ki.

Klapka-honvédlaktanya Győrött.

A közigazgatásilag egyelőre egyesített Győr, Moson és Pozsony vármegyék kisgyűlése érdekes kérelmet tárgyalt. Elfogadták a győri honvédtűzérosztálynak azt a kérelmét, hogy a vármegye tulajdonában lévő szabadhegyi laktanyát *Klapka György*-honvédlaktanyának nevezzék el.

Eljegyzés

Endre Zsigmond dr országgyűlési képviselő és felesége Gulner Irma leányát, Etust, eljegyezte *Várday* István dr, Pest vármegye tiszteletbeli főjegyzője, Várday Szilárd, az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola nyugalmazott igazgatója és felesége, néhai Hauszer Irma fia.

Sztratégiai vasútat épít Cseh-Szlovákia

A prágai Rude Pravo foglalkozik a Margitfalva és Vöröskő között létesítendő vasúti vonallal, amelynek kiépítését most kezdik meg. A lap elmondja, hogy drága lesz maga az építkezés, mert a Felvidék legegyenetlenebb részein megy keresztül. Lesz azonban egy döntő előnye, hogy tudniillik a magyar határhoz vezet és ezzel párhuzamosan halad. A lakatlan területen keresztül vezető vasútvonallal ugyan a csehszlovák államvasút deficitje nőni fog, de viszont közvetlen összeköttetés létesül a nyugati Felvidék és Románia között egészen Jassy-ig. Az új vonalnak tehát kizárólag sztratégiai jelentősége lesz.

A svéd népszámlálás eredménye

A svéd statisztikai hivatal legutóbbi kimutatása szerint Svédország lakossága 6,141.516 lélekből áll, vagyis az előző évi népszámlálási adatokhoz képest 21.436 lélekkel növekedett. Stockholm városának 502.207, Gothenburgnak pedig 243.960 lakosa van. Az ország legsűrűbben lakott része a déli Svédországban fekvő kis Skaane kerület, ahol az egész népességnek egyhetedrésze lakik, míg az északi részekben, beleértve a Lappföldet is, amelyek tehát Svédország területének körülbelül felét jelentik, a lakosság alig egyhatodrésze él.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Augusztus 2-től augusztus 8-ig

Vasárnap. 9: Hírek, kozmetika. — 10: Református istentisztelet. — 11: Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: A „Rádióélet" gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása, utána cigányzene. — 5.15: „A telekkönyv fontossága". Rojcsek Sándor előadása. — 5.40: Másfélóra könnyűzene. — 7.15 „A régi Pest". Rados Jenő és Horváth Elemér előadása, utána cigányzene. — 9: Színműelőadás a Stúdióból, utána a Mándits szalonzenekar hangversenye.

Hétfő. 5: „Az egri Bükk élete". Bárány László dr előadása. — 5.30: Szalonzenekari hangverseny. — 7: Rádióamatőrposta. — 7.30: Zöldhelyi Anna magyar nótákat énekel. — 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Kedd. A „Tündérvásár" meseórája. — 4.45: „A rádió üzenetei". Felolvassa Radó Árpád. — 5: „Folyami hajóink a világháborúban". Siba János előadása. — 5.30: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. — 6.45: „A háborúk utáni gazdasági válságok a történelem során Magyarországon". Hóman Bálint dr előadása. — 7.15: Kósa György zongoraművész hangversenye. — 8: Operettrészletek, utána cigányzene.

Szerda. 5: „A magyar villamosipar fejlődése az elmúlt 50 esztendőben". Wilheim Gusztáv előadása. — 5.30: Malcsiner Béla jazz zenekarának hangversenye. — 6. A salzburgi ünnepi játékok keretében Mozart: „Figaró házassága" c. vígoperájának közvetítése Salzburgból, utána cigányzene. — 10.45: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Csütörtök. 4: „Magyarok Ázsiában". Halász Gyula előadása. — 5: Magyar operettrészletek. — 6.15: Péczely József novellái, utána hangverseny. — 8: Három egyfelvonásos színmű, utána cigányzene. — 10.25: Grammofónhangverseny.

Péntek. 4: Arató Béla meséi. — 5: „A sajtó és a fényképezés". Kozacsek Elek előadása, utána cigányzene. — 6.45: „Az új színjátszás úttörője". Tóth László dr felolvasása. — 7.15: Böhm Endre operaénekes ária- és dalestje. — 8: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Szombat. 4: A „Rádióélet" ifjúsági előadása. — 5: „Anódtelepek modern gyártása és kezelése". Gutfreund Dezső felolvasása. — 5.30: A Palestrina-kórus férfikvartettjének hangversenye. — 6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 7.45: „A régi hadsereg magyar csapatainak történelmi indulói". **vitéz Berkó István ezredes előadása,** az 1. honvédgyalogezred zenekarának közreműködésével. — 9: Szabó Lujza ária- és dalestje, utána cigányzene.

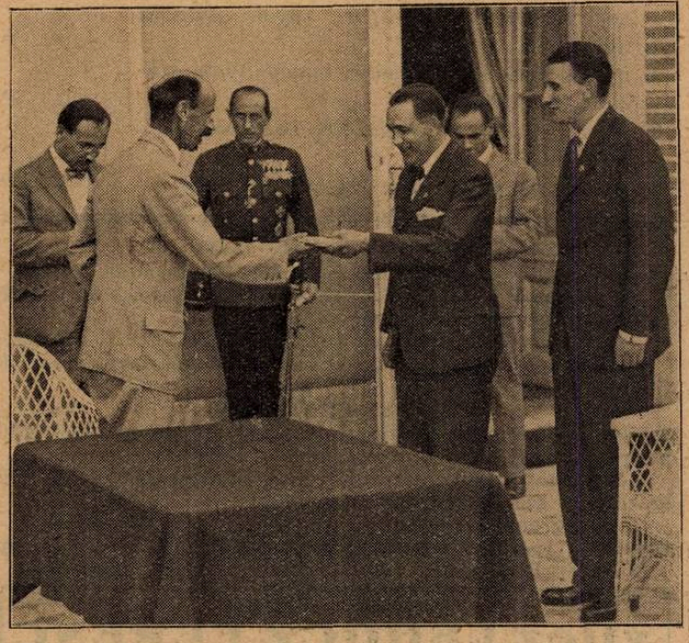

Bethlen István gróf miniszterelnök átadja Rothermere lord tizezerdolláros díját a diadalmas magyar óceánrepülőknek

Megélhet-e a telepes a tanyavárosban?

Alábbiakban igyekszünk kimutatni, hogy a *Vitézek és Gazdák Lapjában* már ismertetett tanyavárosban hogyan biztosítható a tízholdas kisgazda megélhetése. A megállapítások alapját úgy a termelési, mint az értékesítési módok tekintetében a Duna-Tisza közének egy meghatározott vidéke képezi. A termelési formáknál hivatkozunk konkrét, ellenőrizhető helyekre, az értékesítési árak pedig a napilapok megfelelő rovataiból ellenőrizhetők. A termelvények árai a jelenlegiek, megállapítható azonban, hogy ezek az előző évek árainál rosszabbak, tehát a számítás pesszimista. Optimistának látszik viszont a költségvetés azért, mert minden olyan termelési ágat felveszünk, mely a tíz hold területen ezidőszerint lehetségesnek látszik. Előrebocsátjuk azonban, hogy a feltüntetett jövedelem csupán teljesen modern agrártelepítésnél érhető el, ahol a termelés irányítását szakképzett gazda, a termelvények értékesítését egy hatalmas, a világpiacot figyelemmel kísérő szövetkezeti szerv végzi, a szállítás pedig a minden tanya előtt elhúzódó, szilárdan kiépített műutakon történik.

a) KIADÁSOK:

1. A 10 holdas kisgazda pótadója holdanként 12.50 P, összesen (Ezen összegben bennfoglaltatik az összes utak, utcák, terek kiépítése, a középülettömb (fonóház-csoport, orvosi lakás, szövetkezeti raktárak), vágóhíd, temető, halottaskamra, mezőgazdasági iskola és gazdasági vezető lakásának felépítése — 260 hold kertövezet- és városmag vételára — épülettel és utak karbantartása — orvos, útkaparó és mezőgazdasági vezető fizetése stb. egy évre eső terhe, levonva belőle a kertövezet haszonbérét és a mezőgazdasági iskola jövedelmét.)	125.— P
2. 10 hold vételára 5000 P, ennek évi nyolc százalék annuitása	400.— P
3. Lakóház, istálló, ólak, kerítés építési költsége 3000 P, ennek évi nyolc százalék annuitása	240.— P
4. 500 P első évi termelési előleg nyolc százalék annuitása	40.— P
5. Műtrágya, permetezőszerek, gazdasági eszközökre évi	200.— P
6. Adóra és előre nem látottakra évi	100.— P

Szövetkezeti gépmunka

7. 4.50 hold kukorica- és takarmányföld évi kétszeri szántása és boronálása holdanként 20 P =	90.— P
8. Ugyanannak vetése és boronálása holdanként 10 P =	45.— P
9. 2.05 hold búzaföld évi kétszeri szántása holdanként 20 P =	41.— P
10. Ugyanannak elvetése és boronálása holdanként 10 P	20.— P
11. Cséplőgéprész 12 q búza után 1.2 q à 20 P	24.— P
12. Kukoricaszár őrlése, szecskavágás	50.— P
13. Előre nem látottakra	25.— P
a) Kisgazda évi összes kiadása	1400.— P

b) BEVÉTELEK:

1. Két darab tehén tejhozama évi 300 napon napon keresztül, egyenként napi 8 liter tejjel (300×16 liter) = 4800 liter, ebből le házi szükségletre évi 800 liter, marad eladásra évi 4000 liter, à —.17 fillér =	680.— P
2. Két darab gyengeborjú, à 60 P =	120.— P
3. 100 darab tojótyúk (parlagi), évi egyenként 120 darab tojástermeléssel (120×100), összesen évi 12.000 darab tojás, à 6.5 fillér =	780.— P
4. Két darab eladásra hízlalt sertés, egyenként 150, összesen 300 kg, à —.90 fill. =	270.— P
5. Két hold Kossuth-szőlő (korai csemege) átlagosan holdanként évi 15 q hozammal, összesen 30 q, à 40.— P =	1200.— P
6. 540 darab magastörzsű őszibarackfa termése a fenti két hold szőlő közé ültetve, egyenként évi 3 kg, összesen 1620 kg, átlagterméssel (termelési módot lásd Nagykőrös, Kecskemét, Nagytétény stb.) à —.50 fillér =	810.— P
7. Hét hold szántóföldön 15—15 méter távolságra ültetett 140 darab rózsabarackfa termése hatéves korban, egyenként 10 kg, összesen 1400 kg, à 1 P = (Művelési módot lásd Károlyi Imre gróf érdi uradalma, a déli vasút mellett.)	1400.— P
b) Kisgazda évi összes bevétele	5260.— P

EGYENLEG:

b) Kisgazda évi összes bevétele	5260.— P
a) Kisgazda évi összes kiadása	1400.— P
Marad évi haszon	3760.— P

Ezen számítás a mostani nyomott árakkal van kalkulálva, viszont a kiadások az annuitási kulcs kivételével, elég bőven vannak feltüntetve. Tételezzük fel azonban, hogy az árak a mostaninak a felére esnek. Ez azt jelenti, hogy a tej 8.5 fillér. a sertés 45 fillér stb. lesz kilónként, a tojás ára lemegy 3.25 fillérre darabonként, szóval olyan nyomott árak lesznek, melyeket ma még nem igen tudunk elképzelni, de a telepes terhei megmaradnak. Ebben az esetben az egyenleg a következőképpen alakul:

b) Kisgazda bevétele 5260 P-nek a fele =	2630.— P
a) Kisgazda kiadása	1400.— P
Marad évi	1230.— P

Tételezzük fel, hogy ezen utóbbi igen kedvezőtlen mérleg mellett még elemi és egyéb csapások is érik a telepest.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Telefon: 16-2-31

vitéz LEHŐCZ FERENC

fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.

Házhoz szállít elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot,

kicsinyben és nagyban

Alternatíva:

1. Elfagy az őszibarack fele (azért veszem felét, mert kétfélét kell ültetni, hogy a virágzás ne legyen egyidőben) veszteség 405 P-nek a fele =	200.50 P
2. Elfagy a kajszibarack fele (ez is kétféle legyen) 700 P-nek a fele =	350.— P
3. Elpusztul a két eladásra szánt sertés teljesen kihízott állapotban	135.— P
4. Elveri a búzát a jég	120.— P
Veszteség	805.50 P

Marad ruházkodásra és egyébre (1230 — 805 =) 425 P. Ez a 425 pengő lenne egy előreláthatólag nehezen bekövetkezhető áresés és igen nagy elemi csapások mellett a tízholdas kisgazda mérlege. Igaz, hogy a fenti összeg nem sok, de ilyen áreséssel és ilyen csapások mellett már Magyarország összes kis- és nagygazdája tönkremegy, de a telepes még mindig jobban él, mint a mai kisgazda. Ismertetésünket azzal zárjuk be, hogy a fenti, eladásra kerülő termelvényeken kívül a tíz hold föld egy öttagú család összes évi szükségletét megtermi.

Vincze Lajos építészmérnök
(Szalkszentmárton)

Folyamőrök toborzása

A belügyminiszter toborzási felhívást bocsátott ki a folyamőrségnél teljesítendő szolgálatra. Jelentkezni szeptember 22., 23. és 24-én délelőtt 9—12 óra között a m. kir. folyamőrség központi parancsnokságánál (Budapest, III. ker. Laktanya-utca 33) lehet. A folyamőrség legénységi állományába való felvétel feltételei a következők: 1. Magyar állampolgárság, amelyet illetőségi bizonyítvánnyal vagy állampolgársági bizonyítvánnyal kell igazolni; 2. testi és szellemi alkalmasság, amit a toborzási bizottság állapít meg. A jelentkezőknek legalább négy elemi iskolai végzettséget kell iskolai bizonyítvánnyal igazolniok; akiknek ipariskolai, középiskolai vagy hat elemi iskola végzettségük van, előnyben részesülnek. 3. Erkölcsi érdemesség, büntetlen előélet és nemzeti szempontból való megbízhatóság, amit községi erkölcsi bizonyítvánnyal, vagy belépési bizonyítvánnyal kell igazolni. 4. Betöltött 17. és túl nem haladott 25. életév, ezt születési anyak. kivonattal vagy keresztlevéllel, esetleg más hiteles okmánnyal kell igazolni. 20 éven aluliaknak hatóságilag hitelesített szülői beleegyezést kell bemutatniok, 25 éven felüliek csak belügyminiszteri engedéllyel vehetők fel. 5. Nőtlenség, özvegy vagy elvált állapot, amit községi bizonyítvánnyal kell igazolni. 6. Községi hatósági bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a toborzandó mint családfenntartó nem köteles gondoskodni családtag ellátásáról. Méltánylást érdemlő esetekben (folyamhajós, különös előképzettség) külön engedély alapján nős, (családos) jelentkező is felvehető. A jelentkezőknek hatévi szolgálatra kell magát kötelezniе. A próbaszolgálot leteltével (1—6 hónap) a toborzott kérheti elbocsátást. A toborzottak elvállalt kötelezettségük letelte előtt is közérdekből tartósan szabadságolhatók s amennyiben nem felelnek meg, elbocsáthatók. A folyamőrség legénységi állományába tartozó egyének havi zsoldot, természetbeni ruházatot, elhelyezést és élelmezést kapnak. A havi zsold rendfokozatonként a következő: Folyamőr a próbaszolgálat letelte előtt 14, a próbaszolgálat letelte után 39, I. osztályú folyamőr 41, rajos 47, negyedes 50, hajómester 70, törzshajómester 80—90, tiszthelyettes 105—140 pengő. Családos folyamőröknek ezenkívül minden családtag után fejenként 12.40 pengő családi pótlék jár. Az önként belépett négyheti szabadságot kaphat teljes illetménnyel.

Kutyák nevelését vállalja

Elvállalok kutyákat ellátásra, nevelésre és minden téren való kiképzésre. A gödöllői volt csendőrkutyatelepen hosszú ideig működtem mint kiképző és oktató altiszt. Egyébként is nagy gyakorlattal rendelkezem e téren. Cím: vitéz *Vérmezei* János ny. szkv., Budapest, I, Sasad-dűlő 2518. hrsz.

Három hónap alatt három orosz tengeralattjáró süllyedt el

A szovjethajóhad gyakorlatozása közben egy búvárnaszád elsüllyedt. Három hónapon belül már a harmadik szovjetbúvárnaszádot éri szerencsétlenség.

vitéz Csörgey Károly

1878—1928

(Negyedik közlemény)

Szorosan és elválaszthatatlanul a nevéhez fűződik a fővárosi karhatalom és vele a főváros rendjének és közbiztonságának a megalapítása. A hadügyminisztérium a karhatalmi erők megszervezését még abban az időben rendelte el, midőn a helyi ellenszenv és egyéb nehézségeken kívül az oláh megszálló csapatok magatartása nem tűrt meg semminemű karhatalmi szervezkedést, eléje a legnagyobb akadályokat gördítette és tagjai ellen kíméletlen eljárást, letartóztatást, haditörvényszéki eljárást stb. foganatosított.

Az első parancsnok, Létay Gyula tábornok, a destruktív elemek által célzatosan tájékoztatott oláhok zaklatásai miatt kénytelen volt állását elhagyni. Hasonló sorsban részesült utódja, Artner Kálmán ezredes is. A harmadik parancsnok, Dobák Géza ezredes, nehogy veszélyeztesse az előrehaladt szervezést a nyilvánosság elé lépésével, a már megszervezett erők felett a parancsnokságot vette át és a karhatalom teljes kiépítésének nehéz és fáradságos munkája Csörgey Károly őrnagyra hárult teljesen. És ő a jövőbelátás bátorító vezetése mellett legyőzve a szervezés elé gördülő, csaknem leküzdhetetlen akadályokat, feladatát megoldotta teljes sikerrel. Nem törődött a sok zaklatással és üldöztetéssel. Az oláhok többször meglepték munkája közben, de semmiféle terhelő adatot sem találtak nála, mivel intézkedéseit nem írta le, hanem emlékezetében tartotta meg.

Ez a csodálatos munkássága, amelyet bátran mondhatunk emberfelettinek, merőben méltóvá és érdemessé tette arra a legmelegebb köszönetre, amelyet Dobák Géza ezredes, karhatalmi parancsnok és Dáni Béla tábornok, budapesti katonai körletparancsnok kifejezett napiparancsában. Az utóbbi találóan és elismerőleg állapítja meg, hogy Csörgey Károly őrnagy személyében egy rátermett, akaraterős és tettrekész katonára esett a választás, az általa annyi zaklatás, üldöztetés közepette végzett munka az izzó hazaszeretet folyománya.

Csörgey Károly őrnagy a katonai karhatalomnak kezdetben vezérkari főnöke, később pedig önálló szervezője volt.

Lelkes híve és szerető barátja volt a nemzeti ifjúságnak. Hathatósan támogatta kezdettől fogva a MEFHOSz nemzetvédelmi ifjúsági szakosztályát. A Szövetség érdemei elismeréséül tiszteleti tagjává választotta és nagy megbecsüléssel párosult szeretettel viseltetett rokonszenves személye iránt.

1919 december 1-én a Ludovika Akadémiába osztották be szolgálattételre. Kétféle minőségben teljesített szolgálatot: harcászati, tanári és tanulmányvezetői minőségben. Ebben az állásában három évig és két hónapig működött nagy buzgósággal és igen szép sikerrel. Ezért a működéséért 1924 március 4-én kormányzói dicsérő elismerésben részesült tanulmányvezetői és tanári állásában az akadémikusok tanítása s nevelése körül rendkívül kötelességtudással, példaadó lelkesedéssel és buzgalommal teljesített kiváló, eredményes szolgálataiért.

Ugyanazon évi november 1-én alezredessé és 1920 május 1-én ezredessé léptették elő.

1920 március 20-án igazolták a vörös uralom alatt tanusított magatartását a vonatkozó körrendelet szerint lefolytatott igazoló eljárás eredménye alapján.

(Folytatjuk)

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A kínálat fokozatos erősödése és a malmok tartózkodása a vásárlástól, a piacon további jelentős árlemorzsolódást eredményezett. Ez a lanyhulás az utolsó napokban megállt ugyan, mert a vidéki sürgős eladások megszüntek, de még így is az előző héthez viszonyítva búzában 130—170, rozsban 100 fillért tesz ki. Ózab elhanyagolt 150 fillérrel olcsóbbodott, ugyancsak jelentős áresés mutatkozik korpában és 8-as takarmánylisztben is. Egyedüli szilárd cikke a piacnak a tengeri, melynek ára 30 fillérrel drágult. A forgalom az összes cikkekben élénk. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os származás szerint 10.15—12.80, 78 kg-os származás szerint 10.30—12.95, 79 kg-os származás szerint 10.45—13.10, 80 kg-os származás szerint 10.60—13.25, rozs 8.90——9.10, takarmányárpa közepes új 16.75—17.25, zab ó-árú minőség szerint 22.00—23.50, újzab középminőségű 20.00—20.50, tengeri egyéb származású 15.30—15.45, búzakorpa 12.75—13.00, 8-as takarmányliszt 19.75—20.25 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat: lanyha. Felhajtás 4441, eladatlan 908 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsertés 108—110, közép 104—106, szedett közép 102—105, angol 108—110, könnyű 100—104, silány 96—100, Ia öreg nehéz 96—102, szedett öreg IIa 88—92, angol sonkasüldő Ia 120—136, IIa 112—120, könnyű angol süldő 100—104 fillér kg-ként élősúlyban.

Vágómarhavásár. Irányzat lanyha. Felhajtás 122, eladatlan 47 darab. Árak: bika tarka Ia 80, IIa 64—78, IIIa 60—65, ökör magyar IIa 68—80, tarka Ia 84—86, IIa 67—78, tehén magyar IIa 60—70, tarka Ia 87, IIa 53—76, IIIa 44—52, növendék 60—76, kicsontoznivaló 31 fillér kg-ként élősúlyban.

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35-0-90
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

vitéz Hárs Károly
kiállításon aranyéremmel kitüntetett szabómester.
Elsőrendü szabással és izléses kivitelben készitek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előirt vitézi diszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény
BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10 — Telefon: József 30-5-18

Fonyód-Sándortelepen, Balaton parton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztositó Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

Tribon Ruházati Rt.
Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.
A Vitézi Rend tagjainak
nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermekfehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.
A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.
Bővebb felvilágosítás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

14710 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 32. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 AUGUSZTUS 9

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Önbizalom

Válságról írnak a lapok s a válság szó csendül ki minden beszélgetésből. Egymást követik a hírek, hogy Németország gazdasági összeomlás szélére került s a német gazdaság csődje magával ránthatja egész Európát, sőt az egész világot. Egymást érik a konferenciák, a tanácskozások s a felelős államférfiak hol egyik, hol másik fővárosban ülnek össze konferenciázni. Nálunk kemény intézkedések történnek. A kormány váratlanul elrendeli a bankzárlatot s kemény ellenőrzés alá helyezi az ország pénzforgalmát. Az összeülő parlament elé törvényjavaslat kerül, mely széleskörű felhatalmazást ad a kormánynak minden olyan intézkedés megtételére, amelyet a fenyegető pénzügyi és gazdasági veszedelmek elhárítására szükségesnek talál. A javaslatot már meg is szavazta a képviselőház és a felsőház. A beszédek, melyek ennek a „felhatalmazási" javaslatnak vitájában elhangzottak, szinte kivétel nélkül azt hangoztatták, hogy a mai válságos időkben valóban fel kell ruházni a kormányt minden szükséges intézkedési joggal, tehát olyan jogokkal is, amelyek egyébként a törvényhozásnak lennének fenntartva.

A magyar közönség kissé tájékozatlanul és riadtan figyeli a nyugalmából kizökkent és izgalommal telített közéletet. Mi történik? — kérdezik —, milyen veszélyek elé került az ország s minő bajok származhatnak az egyes emberre, a családokra, a kis egzisztenciákra abból, ha bekövetkeznek azok a bajok és veszélyek, melyeknek elhárítására a kormány ily rendkívüli intézkedésekkel készülődik?

Endresz György és Magyar Sándor, a hős óceánrepülők a MOVE Frontharcos Szövetségben, mely disztagjává választotta mindkettőjüket. Középen Takács Tolvay József gróf ny. altábornagy, baloldalán Endresz György és jobboldalán Magyar Sándor

Tíz esztendő nehéz munkájával eljutott oda Magyarország, hogy gazdasági életét szilárdnak, kiegyensúlyozottnak és megbízhatónak tekintették világszerte. Pénzünk, a pengő, biztos árfolyamú, egyenletes értékű jó pénzzé vált. Ezen a réven kapcsolódhattunk be a világ gazdasági vérkeringésébe és ez volt az, ami lehetővé tette, hogy a külföldi tőke észrevegyen bennünket, megfelelő befektetési területnek tekintsen, s ellásson a vállalkozásokhoz, a gazdasági élet fellendüléséhez szükséges pénzzel, kölcsönökkel.

A veszély, mely bennünket érhetett volna, az volt, hogy a német gazdasági válság hullámai hozzánk is átcsaphatnak s az a bizalmatlanság, mely Németország gazdasági ereje tekintetében világszerte keletkezett — s amelyik a külföldi tőkének Németországból való menekülését megindította —, hozzánk is átcsap és hasonló következményekkel jár. Az ilyen bizalmi válság azonban mindig belülről keletkezik. Németország nyíltan vallotta és a német közvélemény nyíltan hangoztatta, hogy az évi kétezerötszázmillió aranymárkás jóvátétel, melyet a németeknek fizetni kell s amely minden német vállalat és gazdaság hasznát, minden német munka eredményét külföldre, elsősorban a franciák zsebébe sodorja, szükségképpen a német vagyon pusztulásához s a német gazdaság összeomlásához kell, hogy vezessen. Olyan házból, melyről a tulajdonos maga is azt hirdeti, hogy rövidesen összeomlik, természetesen távozni igyekszik mindenki. A magyar pengőnek is az dönti el a sorsát: bízunk-e benne mi, bíznak-e a pengő jóságában, belső értékében, fizetőképességében, maguk a magyarok, akiknek címerét a pengő viseli. A bankzárlat, a kormány rendkívüli intézkedései csak azt akadályozták meg, hogy a lelkiismeretlen vagy esetleg rosszindulatú szomszédaink által szított és elősegített spekuláció pénzünk értékét mesterségesen meg ne ingassa. A pénz értékét nemcsak az aranyfedezet adja meg: alig van pénz a világon, melynek teljes lenne az aranyfedezete. A pénz értékét annak a népnek tettereje, munkakedve, produktívitása, termelőképessége, találékonysága, egyszóval életrehivatott volta támasztja alá, amelynek hazája azt kibocsátotta. A francia frank — mint ismeretes — évek előtt súlyos válságba került. Az egész világ a frank romlására spekulált és igyekezett a frank értékét megingatni. A franciák azonban bíztak benne és megingathatatlan hittel ragaszkodtak pénzükhöz. A frank ma a legjobb pénzek egyike és Franciaország — aránylag — a leggazdagabb ország a világon. Ime a példa! Ha hiszünk és bízunk a pengőben, s elhárítunk minden alattomos belső áskálódást, eltapossuk a spekuláció kivetett csapdáit, nem lesz semmi baj.

A civilizáció áll vagy bukik a leszerelési konferenciával — mondja Mussolini

Páris, 1931 aug.

Mussolini az „Annales" című francia folyóiratban cikket írt, amely többek között ezeket mondja:

— Az 1932. év döntő lesz sorsunk felett akár rossz, akár jó irányban. *Rettenetes dilemma előtt állunk: nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a civilizáció megújuljon , vagy pedig elpusztuljon.* A nemzetközi szolidarítás helyreállítására irányuló minden eddigi kísérlet csődött mondott. Minden terv és ellenterv kölesönösen megsemmisítette egymást és végül nem maradt más, mint a *puszta semmi.*

— Ez is azt bizonyítja — írja tovább —, hogy menynyire hiú erőlködés az eredményt nemzetközi értekezletektől várni, amikor magunk előtt látjuk azt az igen kézzelfogható tényt, hogy Európa az összeomlás küszöbén áll. A *Hoover*-terv megmutatta az utat. A második, most szükségessé vált intézkedés politikai természetű: *az emberiség számára legalább tíz évre biztosítani kell a békét.* Tehát a Népszövetség 1932 február 2-ára egybehivott *leszerelési értekezlete a lehető legnagyobb jelentőségű.* Az értekezlet sikerétől nemcsak a genfi szövetség léte, hanem az egész emberiség sorsa függ. Ennek az értekezletnek nem szabad balsikerrel végződni, mert akkor a *leszerelési értekezlet csak előjátéka lenne a nagy végleges katasztrófának.*

Ave Victor

Ave Victor: a cirkusz ünnepel.
Caesar, a százfejű, betelt a harccal,
Az arénában márványmerev arccal
Egy gladiátor fekszik elesetten.

Az elesett hős szeme félig húnyva,
Tudja: ez sorscsapás, Isten-verés.
Csak testén fut át gyönge remegés,
De nem a rémület rengése az.

Mellén térdel a győző s ráhajol,
Dülledt szeme aláfuttatva vérrel,
Az elesettet nézi kaján kéjjel:
Irgalomért, ha vajjon szólna-e?

Ave Victor! De siess s jól vigyázz!
Soká ne kéjelegj az elbukotton,
Mert, mielőtt szívébe mártanád
Szablyádat, rúg egyet még a porondon
És széjjel zúzza gőgös koponyád!

VÉGVÁRI

Szó és tett

Néha úgy érzem, mintha tűkön állnék;
Tettekre vágyom,
Mert untat már e balga tűzijáték,
E meddő nyargalás a szavakon.
Ó, akik tenni és hallgatni tudtak!
Őket irigylem, bámulom nagyon.

Azt mondjátok: a szó is hatalom?
A szó is tett? — Sóvány vigasztalás!
Üres, üres, üres a szóbeszéd, —
És több kellene... és valami más!
Mert szörnyű, szörnyű, nyomorult — kevés
Az én részem:
E férfiatlan, hitvány fecsegés!

E sok-sok üres szóra, ami éget,
Ráütni úgy szeretnék
Az életemmel egy piros pecsétet,
Hadd lenne omló véremtől veres,
S aki olvasná, megnyugodnék benne:
Így; most már hiteles.

VÉGVÁRI

VITÉZI ÉLET

FELHÍVÁS

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri azokat, akik a művet megrendelték és megkapták, hogy a mű mellé csatolt levelezőlap tartalmát olvassák el és támogassák a szerkesztőbizottságot egyrészt azzal, hogy a művet olyanok körében terjesszék, akik azt még nem szerezték meg, másrészt pedig, hogy a mű árát, ha azt még nem küldték volna el, sürgősen adják fel. Félreértések elkerülése végett kérjük, hogy a régi megrendelők az előjegyzési árnál egy pengővel többet küldjenek be, mert a költségek a nagyobb terjedelem folytán tetemesen emelkedtek. Új megrendelők a könyvet 10 és 14 pengős áron rendelhetik meg.

Komárom vm. vitézeihez!

Lemondás folytán Ács-Jegespusztán egy 14 kat. hold 457 n.-öl terjedelmű megváltásos vitézi telek válik szabaddá. Talaja fekete televényes vályog. A telek megváltási ára kat. holdanként kb. 530 pengő, mely összeg 52 éves évi annuitásban fizetendő. — Ugyancsak lemondás folytán Bánhida-Sikvölgyön egy 19 kat. holdas vitézi telek válik szabaddá, melynek ára kat. holdanként 380 pengő, mely 52 éves évi annuitással fizetendő. Talaja homokos televény. Mindkét telek a folyó gazdasági év végén vehető át. Vitézek, kik a telekre igényt tartanak, kérelmüket f. év augusztus végéig terjesszék elő a vm. vitézi székkapitánysághoz.

Székkapitány

Vitézi szülők figyelmébe!

Azok a vidéki bajtársak, akik Budapesten akarják gyermekeiket iskolába vagy egyetemre járatni, írjanak egyik vitéz bajtársunknak (Budapest, II, Halász-utca 2, félemelet 12), akinek egészséges, központi fekvésű lakása van és négy fiú vagy leány részére berendezett otthont tud nyujtani.

A „Budapesti Vitézek Szaknévsora"

e héten hagyta el a nyomdát. Tartalmazza az összes hivatalokban és szabad pályákon működő vitézeket. A könyvecske célja pedig az, hogy minden vitéz, ha valamire szüksége van, bajtársához fordulhasson a hivatalokban és ha szükségletei vannak, bajtársainál szerezhesse be. A nagyon szükséges együttműködést, egymáson való segítést, az összetartozandóság szilárdítását szolgálja ez a kis könyv, melynek mindenki örülni fog, a vidéki s a fővárosi bajtárs, mert e szakkönyv hiányát valamennyien nagyon éreztük. Ára 60 fillér, megrendelhető a *Vitézek és Gazdák Lapjánál; Fodor* Árpádnál, Budapest, Ráday-utca 43 és vitéz *Szombathelyi* Károly járási őrmesternél, Budapest, II, Keleti Károly-utca 5—7.

Felhívás. Vitéz Horváth Lajos VIII. kerületi vitéz, alkalmaztatása céljából haladéktalanul jelentkezzen vitéz Hajnóczy Béla dr-nál, VIII. ker., Kerepesi-út 1., II. em., 15. szám alatt. Található reggel 8 óráig.

Mellékkereset. Egy szegénysorsú fővárosi vitéz, ki vasár- és ünnepnapi keresethez óhajt jutni, jelentkezzen folyó hó 9-én, vasárnap, a városligeti tó csónakházában: Füstös Miklós úrnál.

Állást kereső vitéz

Vitéz Királyfai János, 38 éves, családos kertész, konyha-, virág- és gyümölcskertészetben jártas, megfelelő alkalmazást keres. Pásztó, Heves m.

A magyarországi hősi halottak száma

A honvédelmi minisztérium illetékes osztálya most állította össze Magyarország háborús veszteségének legújabb és pontos jegyzékét. E szerint *Nagy-Magyarországnak 660.000, Csonka-Magyarországnak pedig 290.000 hősi halottja van.* Ezek közül 90.000-nek a halálesetét még nem anyakönyvezték hitelesen, de 40.000 hősi halott haláleseti iratának kiállítása már folyamatban van, míg a többi 50.000 ügyében most folytatják a hivatalos nyomozást. Ennek a széleskörű és minden esetre kiterjedő nyomozásnak valószínüleg meg lesz az az eredménye, hogy legfeljebb csak 5000 olyan hősi halott lesz, akinek a sorsát teljes homály fedi továbbra is. A honvédelmi minisztérium különben arra az érdekes megállapításra jutott, hogy azok a volt magyar hadifoglyok, akik Oroszországban maradtak, már elvesztek Magyarország számára, mert orosz állampolgárokká lettek. Körülbelül 1400 ilyen magyar él Oroszországban, akik ott már családot alapítottak. — Itt említjük meg, hogy az angol hadügyminisztérium hivatalos jelentése az angol haderő által a világháborúban szenvedett veszteségeket — halottakat, sebesülteket, betegeket, eltünteket és hadifoglyokat összevéve — 11,096.338-ra becsüli, amiből 1,965.649 esett a dominionok csapataira. A legsúlyosabb vérveszteséget az 1918-i évben szenvedték Franciaországban és Flandriában. Az egész angol birodalom a világháborúban összesen 8,654.000 személyt mozgósított.

Mindenkinek fontos!

Naponta igen sok megkeresést hoz a posta, melyekben a „Házi áldás"-szobafürdőről részletes leírást kérnek. Az eddig beérkezett többszáz érdeklődés és sok személyes látogatás alkalmával adott megrendelés bizonyítja, hogy valóban szükséges és hézagpótló lesz a mi szobafürdő-berendezésünk mindenütt, de különösen ott, ahol fürdőszoba nincsen. Mindnyájan tudjuk, milyen fárasztó és kellemetlen dolog teknőkben, dézsákban vagy ülőfürdőkádakban a fürdőt előkészíteni és mindent ide-oda cipelgetni. És még így is hiányzik ami a legfontosabb, a test zuhanyozása, tussolása és felülről ömlő tiszta vízzel való öblítése. Mindezeket a kellemetlenségeket elhárítja és néhány perc alatt kényelmes és tökéletes zuhanyozással és permetezéssel egybekötött tisztító vagy üdítő fürdőt nyujt a „Házi áldás" szobafürdő, melyet csinos zárral ellátott útibőröndben szállítunk a megrendelőknek. Minden benne van, ami a jó fürdéshez kell.

A szobafürdő-berendezésről és használatáról ismertetőt készséggel küldünk. A mintaberendezés hivatalunkban d. e. 9—4 órák között megtekinthető.

Országos Iparosszövetség Műszaki osztálya
(Szent György-műhely)
Bpest, IV, Curia-u. 2, Apponyi-téri királyi bérpalota

Olcsó és biztos
féregirtó az ATLAS fészektojás. Nincs tetves tyúk. A tyúk nyugodtan ül fészkében. Férgek nem szívják vérét. Több a tojás. Győződjön meg. Fészekbe rakható 25 darab 7.—P. Ólban felakasztható 25 darab 8·50 P. **Bese Ferenc,** Vaskút. (Bács-Bodrog megye.)
Kérem e lapra hivatkozni.

Emlékképek az orosz harctérről

Írta vitéz *Bábai Bay Miklós*, főelőadó

1914 nyarán a soproni honvédfőreált végzett, újdonsült elsőéves ludovikások vígan utaztak hazafelé, ki-ki szerettei körébe. A háború réme mindegyre feketébben vetette előre árnyékát, a felnőttek komolyak, elgondolkozók voltak, társalgásukba — mint immár honvédakadémikus — néha én is beleszóltam. Ha katonai dolgokról volt szó, természetesen én mindenre tudtam választ adni.

— Hát tiveletek mit csinálnak? Mentek-e majd háborúba? — kérdezték tőlem.

— Persze, hogy megyünk — hangzott határozottan válaszom—, de ha nem is fognak mindjárt kivinni, ide-haza újoncok kiképzésével fognak bennünket megbízni.

Így teltek a napok. Közben azután valóban kitört a háború. Jött a mozgósítás a szerbek ellen. Néhány napra rá az oroszok ellen. Azután következett a különböző hadüzenetek szűnni nem akaró sora az európai államok között. S velünk, elsőéves akadémikusokkal még mindig nem történik semmi. Talán elfeledkeztek rólunk?

Mindenfelé lázas, lelkes hangulat. Mintha nagy ünnepre készülnének az emberek. Legszebb jelenetet a miskolci pályaudvaron láttam. Egy lovas h. o. törzs utazott éppen. Csupa fess, szép szál magyar huszártiszt. Díszben. Lakkcsizma, piros nadrág, atilla, csákó. Élükön a tábornok. Oh, de szépek, milyen deliek, mesebeli lovagok voltak! És boldogok: mentek a háborúba!

*

A szabadság letelt. Szeptember 1-én utazom Budapestre. A brassói állomáson a gyorsra kell várni. Kórházvonatot jeleznek. Lassan jön, mintha érezné, mily drága terhet szállít! Megáll. Az ablakokban, ajtókban mindenütt soványarcú, sápadt, beesettszemű, fehérpólyás, gyűrött, piszkos ruhájú hadfiak állnak.

Ők már voltak a háborúban! A szörnyű valóság lidércnyomása egy pillanatra erőt vesz rajtam. Olyan szokatlan ez a sok beteg, sebesült, megcsonkított, fehérpólyás ember. De aztán hamar megszokom őket. Hordágyakat hoznak, a súlyos sebesülteket ezen szállítják el. Az egyik, a karján sebesült székely vitéz beszédesnek látszik. Többen vannak körülötte. Én is odamegye. Galíciáról beszél. A szeme tűzben ég. Ép kezét hevesen mozgatja.

— Mentünk előre. Ritkás, erdős hely volt. Egyszerre csak ránklőttek. Azt láttam csak, hogy mint a hangya, jön ám felénk a sok muszka. Nekidőltem egy vastagtörzsű fának, azután lőttem . . . lőttem. Hullott a muszka, mint a falevél. Egyszer aztán zsibbadást éreztem a karomban, nem bírtam tovább. Elszédültem. Elestem. A segélyhelyen tértem magamhoz. Akkor már bekötöztek. Most itt vagyok.

De ott kell hagynom a regélő hőst, indul a vonatom. Mégegyszer végignézem, jól emlékezetembe vésem ezt a fáradtarcú, tüzesszemű, vérfoltos, gyűröttruhájú, fehérpólyás magyar bakát. Szinte szentnek érzem, aki valami más világból érkezett. A szenvedés, a küzdés, a nélkülözés, az önfeláldozás, a hősök országából, a világháborúból.

A száguldó gyorsvonaton gondolatokba merülve, elszenderedem. Másnap reggel Budapesten ébredtem fel. Keleti-pályaudvar. Üllői-út. Ludovika.

*

Az akadémián kemény munka kezdődött.

A harmadéveseket már október közepén felavatták. Tanulmányainkon kívül minden gondolatunk a háború körül forgott. Az akadémikusi kaszinóban olvastuk a megjelenő Rendeleti Közlönyöket, s aztán számolgattuk, hogy melyik ezred hány kitüntetést kapott. Olvastuk a napilapok harctéri tudósításait, a Höfer-jelentéseket s repeső szívvel lestük, melyik ezred kapott dícséretet hősi, elszánt magatartásáért. Választottunk magunknak ezredet, amelyhez majd felavatásunkat kérni fogjuk. Mindegyikünknek a saját választott ezrede volt a legvitézebb. Erre féltékenyek voltunk. Én a brassói 24. honvédgyalogezredet választottam. A vitéz, őserőtől duzzadó, harcratermett székely bakáknak a kárpáti téli harcokban, különösen az uzsoki szorosban véghezvitt csodálatraméltó és páratlanul álló hősi magatartásuk ragadta meg s vonzotta hozzájuk lelkemet.

Március közepén azután felavatták a másodéveseket is. Másodévesek lettünk. Háborút járt, hadikitüntetést kapott tisztek mindinkább többen jöttek az akadémiára tanárnak. Sok szépet, felemelőt, vitézi tettet hallottunk tőlük, harcravágyó lelkünk szomjuhozva hallgatta őket, leste minden szavukat.

Augusztus 18-án felavattak bennünket is. 1914 augusztus 1-től immár a negyedik tisztavatás! Megkaptam az ezredet, amelyet kértem. Az avatásnál az a kitüntetés ért hármunkat, kik a 24. honvédgyalogezredhez kerültünk, hogy a jelenlevő legmagasabb előljáró külön előszólított bennünket, dícsérő szavakat mondott ezredünkről s kezet fogott velünk. De büszkék és rátartiak voltunk, nem adtuk volna az egész világért!

(Folytatjuk.)

A Zeppelin visszajött északi útjáról

A Zeppelin sarkövi útjának résztvevői és a léghajó legénységének tiszteletére a Zeppelin-társaság ebédet rendezett, amelyen az első felköszöntőt a léghajó parancsnoka, Eckener dr mondotta. Megdicsérte a léghajó legénységének bátor viselkedését, köszönetetét fejezte ki az úton résztvett tudósoknak, majd arról beszélt, hogy a Sarkvidéken olyan természeti szépségekben lehetett gyönyörködni, amilyenekről ember eddig álmodni sem mert. Senkinek sincs fogalma az északsarki tájak szépségéről. Csak az alsó rétegekben volt barátságtalan a repülés, míg nagy magasságokban mindig ragyogóan sütött a nap. Ezzel az úttal bebizonyítottuk, hogy léghajóval veszélytelenül lehet átrepülni az északi sarkot.

A vagyonváltság búza ára

A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő búza árát augusztus havára 13 pengőben állapították meg.

Scharitzer vezérezredes súlyos autóbalesete

Scharitzer György, jelenleg pozsonymegyei földbirtokos, egykor az osztrák-magyar hadsereg hős tábornoka, fiával, ifj. *Scharitzer* György földbirtokossal, oldalkocsis motorkerékpáron Bécsből Pozsonyba igyekezett. A motorkerékpárt ifj. Scharitzer György vezette. Schwechat közelében a kerékpár ki akart kerülni egy *parasztszekeret*, közben azonban szerencsétlenül odaütődött a szekérhez és nagy ívben az országút szélére zuhant. Ifjabb *Scharitzer* koponyaalapi sérülést szenvedett és a helyszínén meghalt, míg édesatyja szintén súlyosan megsérült és eszméletét elvesztette. A hetvenkétéves öregúr súlyos belső sérüléseket szenvedett. A volt vezérezredes mindenütt nagy szeretetnek örvendett. Az összeomlás óta Pozsonyban élt. A világháborúban *kétszer is megkapta a Mária Terézia-rendet*. Hadtestparancsnok volt és már békében parancsnoka a 27. dandárnak. Ifj. *Scharitzer* György, mint billiárdbajnok, világhírre tett szert.

HIREK

HETI NAPTÁR

Augusztus	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
10 Hétfő	Lőrinc	Lőrinc	A hét elején a nap 4 óra 47 perckor kel és 19 óra 22 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 55 perckor kel és 19 óra 12 perckor nyugszik.
11 Kedd	Zsuzsanna vt.	Tibor	
12 Szerda	Klára sz.	Klára	
13 Csütörtök	Ipoly, Kassz.	Ipoly	
14 Péntek	Özséb vt.	Özséb	
15 Szombat	N.-B.-Assz	Mária	
16 Vasárnap	DI2 Rókus,Jo.	DII Ábr.	

NEVEZETES DÁTUMOK

Augusztus 10. 955. Ágostai ütközet. Az első eset, hogy külföldiek a magyar hadakat kalandozásaik közepette legyőzik. Ekkor küldték vissza a bajorok a hét gyászmagyart.

1664. Vasvári béke. A szentgotthárdi diadal után, a német Köprilivel békét köt, mely Magyarországnak nem biztosít előnyöket.

Augusztus 12. 1687. A második mohácsi csata, melyben Károly lotharingiai herceg megverte Szulejmán nagyvezért.

Augusztus 13. 1849. A világosi fegyverletétel.

Augusztus 15. 1000. Szent István megkoronázása.

1038. Szent István király halála.

1621. Bethlen Gábor Nagyszombatot visszafoglalja.

Augusztus 16. 1717. Nándorfehérvári csata, melyben Eugen herceg megverte a törököket.

Augusztus 17. 1487. Mátyás királynak Bécsújhely meghódol.

Augusztus 18. 1717. Nándorfehérvár megadja magát.

Kormányzói elismerés

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy vitéz *Hellenbach* Gottfried báró kenderesi földbirtokosnak értékes közéleti tevékenységéért elismerését tudtul adják.

Új egyetemi tanárok

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére vitéz *Berde* Károly dr szegedi m. kir. Ferencz József tudományegyetemi magántanárt és adjunktust a pécsi m. kir. Erzsébet Tudományegyetemen üresedésben levő bőrgyógyászati tanszékre egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá; s ugyancsak a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen üresedésben levő gyermekgyógyászati tanszékre vitéz *Duzár* József dr-t, a pécsi Erzsébet Tudományegyetem magántanárát, a székesfővárosi Fehér Kereszt Gyermekkórház főorvosát egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

Amerika tökéletesíti a légi gáztámadást

Az amerikai légi haderő titkos kísérletet folytat a *légi gáztámadások tökéletesítése tárgyában.* Bombavető repülőgépekről, különleges szerkezetű tartányokból folyékony mustárgázt lövelnek ki, mely a levegővel érintkezve, gáznemű anyaggá változik át és sűrű köd módjára száll le. Állítólag néhány repülőgép elegendő nagy terület légkörének megmérgezésére. Amerika így készül a jövő évi leszerelési tanácskozásra.

A szentesi huszárkaszárnya alapkövének elhelyezése

Augusztus 2-án helyezték el a Szentesen építendő huszárkaszárnya alapkövét. Az ünnepségen *Lázár* Andor honvédelmi államtitkár, a város képviselője mondott beszédet.

Magyar tábornok-orvos amerikai kitüntetése

Mr. Roosewelt, az Egyesült-Államok budapesti követe, a követség budai palotájában ünnepélyes keretek között nyujtotta át *Ajkay* Zoltán dr tábornok-orvosnak a *„Cros of Honor"* kitüntetés keresztjét. Ezt az amerikai kitüntetést a világháború óta *csak hat európai nemzet fia kapta,* s magyarországi kitüntetett az első a volt ellenséges államok alattvalói közül. A *„Cros of Honor"*-t ötven évvel ezelőtt alapították azoknak a kitüntetésére, akik katonai egészségügyi szolgálatokat tettek. Az amerikai haditengerészet képviseletében *Comander Seemann Baimbrige* üdvözölte Ajkay dr-t, beszédében utalt arra, hogy a londoni nemzetközi katonai tengerészeti és repülő-katonai kongresszuson a magyar katonai orvosi kar fényes bizonyítékát adta a magyar katonai orvoskar magas színvonalának. Ezután tolmácsolta az amerikai katona- és tengerész-orvosok nagyrabecsülését *Ajkay* Zoltán dr tábornok-orvos, s az egész magyar katonai orvosi kar iránt. Végül közölte Ajkay dr-ral, hogy az Egyesült-Államok katonai orvosainak szövetsége tagjául választotta. Az ünnepségen *Böck* tábornok vezetésével nagyobb honvédtiszti és honvéd-orvosi küldöttség volt jelen.

A „röpködő koporsók" cseh minisztériuma

A *Lidove Listy* című cseh lap értesülése szerint a cseh kormányt új minisztériummal akarják kibővíteni: angol és francia mintára légügyi minisztériumot létesítenek, amely egyesítené a polgári és katonai repülés igazgatását. A lap szerint ez teljesen felesleges pöffeszkedés, először azért, mert az adófizető már amúgyis roskadozik az adóterhek alatt, másodszor pedig azért, mert az új minisztériumnak nem lenne mit igazgatnia. A cseh repülőgépek nagy többsége ugyanis nem nevezhető egyébnek, mint *röpködő koporsónak.* Az utóbbi időben ugyanis napirenden vannak ott a repülőgépszerencsétlenségek.

A német hadgyakorlatokról. A régi merev pontonok helyett most összecsukható csónakokat használnak az utászok

Régi magyar idők — hagyományok

Süvegforgó, mint helyi jelvény

Kedves és magyaros hagyomány lenne, ha egyes Vitézi Székek helyi, területi különbségeiket valami régi magyar móddal, látható jelvénnyel fejeznék ki. Ilyen lehetne a magyar süvegre alkalmazott forgó, toll, szárny. Ennek helye — ősi szokás szerint — a süveg karimájának balfele. Ide jöhetne a toll, nem egyesen felfelé, hanem hátrafelé csapva. Az egyik vidéken ez lehetne szürke galambszárny, a másikon három, különálló, szétálló fekete toll, a harmadiknál három keskeny galambszárny, a negyediknél kis rövid, gömbvégű pálca, rajta rézbádogból kivágott hárslevél. Erről ki-ki láthatná, hogy az illető vidék melyik Vitézi Szék területéről való és a tollviselés módja is igazán magyaros lenne.

A csábrág és a magyar nyergelés

A magyar nyergelési módot legszűzibb eredetiségében a magyar királyi államrendőrség lovainak nyergelési módja őrzi. Az, ami a legjobban megkapja a hozzáértő figyelmét a világ elismerten legdélcegebb lovasemberén, a magyar rendőrlegényen, az éppen a nyergelésük módja. Mert az igazi magyar nyergelés olyan, mint a rendőrségé. A ló hátára jön a hevedernélküli magyar nyereg, magas kápával. Erre rá jön a nyeregtakaró, a veres *csábrág*. A csábrágra jön a fekete birkabőr, s erre keresztben a ló hasa alatt a heveder. Az ember szíve örül, mikor ilyen ősi magyar nyergelési módot lát, melyet egész Európában csak rendőrségünk őrzött meg. Így nyergelték 1918 előtt a porosz lovaglótüzérség lovait is.

Kállay-kettős eredete

Réthei-Prikkel Márián, a magyar táncok történetének kitünő kutatója derítette ki, hogy a „Kállai kettős" tulajdonképpen ősi magyar katonatánc és nem is nő nővel járta, hanem a régi magyar táncmulatságokon a legidősebb, legtekintélyesebb öreg magyarok lépegették azt el. Daliás, módis, tempós, csendes, lassú nótára járták. Rendesen karddal a kézben. Késmárkon tanuló hajdúdiákok 1702-ben még bottal a kezükben járták el.

Nagykálló tulajdonképpen nem volt hajdúváros, de Kálló várában sok hajdú lakott. Ezektől eredt a „Kállai kettős". A régi szólás-mondásnak, hogy „Eljárom én még a Kállay kettőst!", az az értelme, hogy „nem vagyok én még olyan öreg, mint amilyennek látszom! El tudom én még járni az ünnepi táncot."

A „Kállay kettős", úgy látszik, a régi halotti torosok fegyveres tárca volt.

Régi magyar vitézi énekek

A XVI—XVII. századi daliás, végvárakbéli magyar vitézi élet megtermette a maga gyönyörű magyar dalait, vitézi énekeit, melyek a hadas vitézi élet örömét, bánatát fejezik ki. Ezek közül a dalok közül sokat gyüjtöttek össze, főleg Thaly Kálmán és Káldy Gyula, újabban Molnár Imre s Kern Aurél, Debrecen vidékéről azonban még mindig kerülnek elő olyan dalok, melyeknek a XVI—XVII. századi eredetét szövegük is, dallamuk is elárulja. Ilyen a Csetneki Nótája is: „Hej, Csetneki, Csetneki, De jó kedve van neki! Apró diót recsegtet, Engem azzal kecsegtet". Régi hajdú gyalogmars-nóta a közismert „Hát a nénéd él-é még? Hát a foga ép-é még? Rád-é rád, Rád-e vicsorítja még?" Ugyanebből az időből való a „Bús az idő, bús vagyok én magam is, Valamennyi barna jány van, mind hamis, Szeretete nem állandó, Mint a szélvész, váltzandó, Ihaja!" E dalok máig élnek. Nem irodalmiak, mint Balassi Bálint gyönyörű vitézi énekei, azonban a szó szoros értelmében élnek a nép ajkán, de éljenek is, mert nemcsak „Nyelvében él a nemzet!" mint Kölcsey mondta, hanem dalaiban is.

Magyar bajusz — angol bajusz?

„Angol bajusz"-nak hívják azt a lenyírott, kurta bajuszt, amit tévesen neveznek *angol bajusznak*, mert az nem angol, hanem berlini porosz. Az angol dús, lehajló, hosszú bajuszt hord. A magyar bajusz lényege az, hogy széles, hosszú és *lefelé* fordul. A dicső emlékezetű Nagyságos Fejedelem Úr, II. Rákóczi Ferenc gyönyörű magyar bajusza is ilyen. Magyaros, huszáros bajusz a *hegyesre* pödrött bajusz is. Tiszteletadó, ősi keleti viselet a szakáll is, és pedig olyan, mint például a Nagyságos Fejedelem Úré, Bethlen Gáboré volt, a széles, mintegy négyszögalakú, nem túlságosan hosszú szakáll.

Szép volna, ha fiatal vitézeink a *Rákóczi-bajusszal*, idősebb Vitézeink a *Bethlen-szakállal* adnának kifejezést szívükben úgy is benne lévő, német nyírott bajuszunkon azonban nem látszó magyar hagyományosságuknak.

Bevillaqua Borsody Béla

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Augusztus 9-től 15-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Unitárius istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 4: Cigányzene, utána helyszíni közvetítés Kétbodony községből. — 5.45: Szalonzenekari hangverseny. — 6.45: „Vidámságok". Köpeczi-Boócz Lajos rendezése. — 8.35: Herz Lili zongorahangversenye. — 9.15: Az Országos Kamaraszínház előadása a Stúdióból: „Szeretni", utána cigányzene.

Hétfő. 4: „Az akkumulátorok". Khayl István előadása. — 5: Nyiri Tibor novellája. — 5.25: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.40 Rádióamatőr-posta. — 7.20: „Magyarország helye a világ úszósportjában". Donáth Leó előadása. — 7.40: Cigányzene. — 9: Zenekari hangverseny, utána cigányzene.

Kedd. 4: B. Czeke Vilma mesél a gyermekeknek. — 5. Szentgáli Antal felolvasása: „A kínai mese". — 5.30: Cigányzene. — 6: „Helyes magyarság, magyar helyesírás". — 6.30: Székesfővárosi Zenekar hangversenye. — 9: Cigányzene. — 10.20: Kamarazene-est. — 11.15: Mándits-szalonzenekar hangversenye.

Szerda. 5: Szitnyay Zoltán novellája: „Idegen bárányka". — 5.20: Radosné Bock Hilda énekszámai schrammelzene-kísérettel. — 6: Rákosi Jenő emlékeiből felolvas Rákosi Szidi. — 6.30: Ötnegyedórás könnyűzene. — 7.50: Karinthy Frigyes előadása. — 8.15: Magyar dalok. — 9.20: Jazz átiratok, két zongorán előadja Kondor Leó és Polgár Tibor. — 10.15: Friedrich Ahrend németnyelvű előadása, utána cigányzene.

Csütörtök. 4: „Őseink fegyverzete". Meister Ferenc dr előadása. — 4.25: Cigányzene. — 5.30: Sajó Sándor előadása: „Beszéd, olvasás, szavalás". — 5.50: Hangverseny. Közreműködik Kenéz Lili (zongora), Zoltán Irén (ének) és Setét György (hegedű). — 7.10: Faragó Jenő előadása: „Lányi Géza lakodalma". — 7.25: Grammofónhangverseny. — 8: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Péntek. 5: Siklóssy Pál dr novellája: „Vigasztalás". — 5.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.45: „Magyarország a török tudományban és irodalomban". Hüsszein Namik előadása. — 7.15: Magyar dalok. — 8.15: Színműelőadás a Stúdióból: „Szerelmi házasság", utána grammofónhangverseny, majd cigányzene.

Szombat. 4: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja, utána Weidinger szalonzenekar hangversenye. — 6: Gellért Lajos és Ürmössy Anikó előadóestje. — 7: „Pete Lajos nótái", Móricz Pál előadása. — 8.20: Operettrészletek, utána cigányzene.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

vitéz Csörgey Károly

1878—1928

(Ötödik közlemény)

1921 október havában történt az a váratlan és felette veszélyes meglepetése csonka hazánknak, hogy IV. Károly, koronás királyunk elfogult tanácsadóitól és külföldi politikusoktól félrevezettetve, másodszor kísérelte meg az önként elhagyott trón visszafoglalását. Sopronban kijelentette a királyi jogok átvételét, ellenkormányt nevezett ki Rakovszky István elnöksége mellett. Az ellenkormánnyal és a magyar katonasággal, az Ostenburg-zászlóaljjal és más, időközben csatlakozott erőkkel vonult a főváros felé célja elérésére. A kormányzó futárral küldött levélben közölte a királlyal, hogy az ország végső pusztulását okozhatja, ha ilyen módon jön a fővárosba. Kérte, hogy jöjjön külön kormány és katonaság nélkül és tisztázza a helyzetet a törvényes kormánnyal és a nagyentente követeivel. A kérés azonban merőben sikertelen maradt. A király már Budaőrsnél állott külön kormányával és kísérő seregével. A magyar kormány, mivel meggyőződött, hogy nem lehet szépszerével kiegyenlíteni az ellentéteket, az ország érdekeinek kellő megvédése céljából sereget küldött a királyt támogató sereg ellen. Megismétlődött az a régi gyászos testvérharc, midőn magyar a magyar ellen kelt harcra. Október 23-án volt az ütközet a két sereg között a főváros közelében, Budaőrsnél. A kormány serege kezdetben kénytelen volt visszavonulni az ellenfél elől. Abban a felette kényes és válságos helyzetben Thán Károly br. altábornagy intézkedésére Csörgey Károly ezredes vette át a kormány seregének a parancsnokságát. A parancsnokság átvétele után rövid idő mulva megváltozott a harci helyzet. A kormány serege elől meghátrált a királyi sereg, amely aztán rendetlen menekülésel szétoszlott. Ezzel a vitás ügy az ország és a nemzet javára dölt el a Gondviselés kegyelméből. Az ország és a nemzet helyzete rendkívül válságos volt: egy hajszálon függött csupán.

Három nagyhatalom — Angol-, Francia- és Olaszország — követe a legélesebb hangú jegyzékben tiltakozott és fenyegetőzött a király visszatérése ellen. A kisentente követei olyan jegyzéket adtak át a magyar kormánynak amely szerint a király megjelenése Budán ok a háborúra A csehek és a szerbek mozgósítottak. Ha enged a kormány a király törekvésének, egynéhány nap alatt elárasztják a merőben magára hagyott, erőtlen országot, amely menthetetlenül megsemmisül.

A kivívott siker azonban megakadályozta, hogy ez a nagy szerencsétlenség megtörténjék. A siker kivívásában kétségkívül nagy része és érdeme volt Csörgey Károly ezredesnek, aki ezzel újabb, kétségtelen bizonyságát adta nagy katonai tehetségének és önfeláldozó hazaszeretetének.

1921 december 10-én az Országos Tiszti Kaszinó a tudományos bizottság elnökévé választotta meg. Ebben a tisztében nagy buzgóságot és tevékenységet tanusított a könyvtár rendezésében, új, főleg magyar művekkel való gyarapításában, tudományos előadások tartásában és általában a kaszinói élet minél élénkebbé, változatosabbá tételében. Működése olyan általános tetszésre és megelégedésre talált, hogy az 1924 szeptember 22-én tartott kaszinói közgyűlés egyhangú határozattal jegyzőkönyvi köszönő elismerést szavazott meg azért, hogy képességének mindig eredményes érvényesítésével és kiváló egyéniségének minden jótulajdonságával követendő példaképpen töltötte be egyesületi vezetői tisztségét. Szomorúan állapították meg távozását, de reményüket fejezték ki, hogy ezentúl is ugyanolyan megértéssel és lelkesedéssel fogja előmozdítani egyesületi életük érdekeit, mintha lélekben továbbra is a vezetőséghez tartoznék.

1922 augusztus 15-én Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága, mint a Vitézek Főkapitánya, a szokásos formaságok között ünnepélyesen vitézzé avatta.

A Ludovika Akadémia elhagyása után, 1923 február 23-tól 1924 május 14-ig a honvédelmi minisztérium I. ügyosztályában szolgált. Ezután a szolgálat után a honvédség főparancsnokságának szolgálatába lépett, 1924 május 15-én. Vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka mellett mint első szárnysegéd teljesített szolgálatot. Nehéz időben vállalkozott arra a nagy feladatra, hogy a főparancsnok segítőtársa legyen a honvédség vezetésében és fejlesztésében. Igazi hazaszeretete és eszményi gondolkozása vezette ebben a vállalkozásában. Az állás, amelyet betöltött, kétségkívül díszes és fontos volt, de sok munkával és nagy felelősséggel járt. Szolgálati ideje alatt parancsnokának hűséges munkatársa és kiváló támasza volt mindig.

(Folytatjuk)

Boris bolgár király életmentése a viharzó tengeren

Várna közelében hirtelen nagy vihar támadt és számos csónakot a nyilt tengeren leptek meg a hullámok. Egy bárkát már-már elmerüléssel fenyegetett a vihar. *Boris* király Euxinogradban lévő tengerparti villájából észrevette, hogy a bárkát veszedelem fenyegeti s azonnal elindult motorcsónakon az emberek megmentésére. Hosszas fáradozás után csónakjába emelte a hat halálraszánt utast s egy parti házba vitte valamennyit.

A hősök emlékére épült kisdedóvó

Magyarbolyban most készült el Vértesi Zoltán evangélikus lelkész többévi fáradhatatlan munkássága alapján a világháború hősi halottjainak emlékére épült kisdedóvó. Az épület falán fehér márványtábla van ezzel a felírással: „Kisdedóvó a háborúban elesettek emlékére", alatta Magyarboly 31 hősi halottjának neve.

32 filléres új kenyérfajtát hoznak forgalomba

Mikor a kormány a bolettát a tavalyi értékének a duplájára; hat pengőre emlte fel, előre látható volt, hogy a sütőiparosok fel fogják emelni a kenyér és a péksütemények árát. A kereskedelemügyi minisztérium megállapodott a sütőiparossággal, hogy újfajta, úgynevezett akciókenyeret hoznak forgalomba kg-ként 32 filléres árban. Az újtípusú kevert lisztet, amelyből az akció-kenyeret sütik, már mindenfelé árulják a malmok, mégpedig mázsánként 28.20 fillérért ugyanolyan eladási feltételek mellett, mint a többi liszteket.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. Tovább folytatódott a lanyha irányzat. A forgalom csekély volt és a kínálat egyre csökkenő árfolyamokon tudta csak elhelyezni az egyes tételeket. A búza árlanyhulását ezúttal is csaknem az összes terménycikk követte. A hivatalos árjegyző bizottság az búza és korpa árjegyzését 50—50, az árpáét és zabét 75—75, a tengeriét 30 és a rozsét 10 fillérrel csökkentette. A készárupiacon jegyzett kötések hivatalos árfolyamai: Búza: tiszai 77 kilós 8.60—9.10, 78 kilós 8.75—9.25, 79 kilós 8.90—9.40, 80 kilós 9.00—9.50; felsőtiszai 77 kilós 8.30—8.60, 78 kilós 8.45—8.75, 79 kilós 8.60—8.90, 80 kilós 8.70—9.00; fejérmegyei és dunántúli 77 kilós 8.50—8.80, 78 kilós 8.65—8.95, 79 kilós 8.80—9.10, 80 kilós 8.90—9.20; pestvidéki és bácskai 77 kilós 8.40—8.70, 78 kilós 8.51—8.85, 79 kilós 8.70—9.00, 80 kilós 8.80—9.10 pengő métermázsánként. Rozs, pestvidéki 8.00—8.15, egyéb 8.00—8.15; takarmányárpa Ia 14.50—15.00, IIa 13.75—14.25; zab Ia 18.25—18.75, IIa 17.75—18.00; tengeri 13.80—14.00; korpa 10.25—10.50; 8-as liszt 17.00—17.50 pengő métermázsánként. Nagymalmok lisztjegyzései: augusztus—szeptemberi lisztárak: Búzaliszt: dara 39—40, 0gg 38.50—39, 0g 38—38.50, 2-es 37—37.50, 4-es 35.50—36, 5-ös 34—34.50, 6-os 33—33.50, 8-as 18—18.25 pengő métermázsánként. Korpa 11.75—12 pengő métermázsánként. Rozsliszt: 0-ás 34—35, 0-I. 33—33.50, I. 33—34 pengő métermázsánként. Kismalmok lisztjegyzései: Prompt árak sconto nélkül: 0gg 35, 0g 34, 2-es 33, 4-es 31, 6-os 29, rozsliszt 0-ás 31 pengő métermázsánként. — Rétiszéna, új 7—8, lucernaszéna, új 9—9.50, alomszalma 3.—3.50 pengő métermázsánként. — A **borpiacon** az üzlettelenség változatlan. Csak Svájc mutat valami érdeklődést. A kadar-borok ára 1.2, a fehérboroké 1.4 fillér malliganolfokonként.

Sertésvásár. (Ferencvárosi nyiltpiac.) Felhajtás 957 drb, eladás 455 drb, eladatlan 502 drb; angol hússertés 117 drb volt a felhajtásban. Zsír nagyban 128—134, 3 drb-os táblás sózott szalonna 115, lehúzott félhús nagyban 136—170, vágott sertés 138—142. A többi változatlan.

Borjúvásár. A vásár irányzata lanyha, az árak estek. Árak: borjú Ia 82—95, IIa 66—80.

Marhavásár. Árak: marhahús Ia egészben 164—172, hátulja 164—200, eleje 154—162, IIa egészben 120—132, hátulja 132—154, eleje 102—120, csontoznivaló 80—96, növendékmarha Ia egészben 128, borjú, ölött, bőrben Ia 132—144, IIa 120—130, juh, ölött, nyúzott Ia 120—140.

Fonyód-Sándortelepen, Balaton parton

ház- és villatelkeket parcellázunk,

négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz **KÖBLÖS KÁROLY** jogositott parcellázó irodája, Fonyód

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

JEROUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készit:

Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.

Telefon: 20-4-37

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit vitéz **BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: 58-5-12

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron

18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Telefon: 21-2-84, 21-2-85, 21-8-09.

Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

Telefon: 16-2-31

vitéz LEHŐCZ FERENC

fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállit elsőrendü tüzifát, porosz szenet és kokszot,
kisebb- és nagyban

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz **BÁNFALVI JÁNOS** fuvaros és bútorszállitó
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

14737 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 33. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 AUGUSZTUS 16

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Szent István napján

Az első magyar király nevének ünnepe köszönt ránk ezen a héten.

A Szent Jobbot rejtő aranyos szekrényen megcsillan a nyári napsugár, amint méltóságteljes menetben végighordozzák az ősi Budavár utcáin. S a szemekben megcsillan a könny...

Örök magyar sors, hogy a könny sohase szikkadjon fel a magyar szemekből. A hosszú időkre elmúlt boldog béke éveiben, amikor még töretlen erőben, jólétben és nyugalomban élt ezeréves földjén a magyarság, akkor is végigcsordult a magyar arcokon a könny, a meghatottság, az elérzékenyülés, a magábaszállás könnye, amikor a szent király épenmaradt jobbja — melyet csoda őrzött meg számunkra —, megjelent az áhitatba merült magyarok szeme előtt, mint örök intelem, figyelmeztetés és a dicsőséges magyar mult testet öltött emlékezete. Ma a meghatottság könnyei közé a bánat, a keserűség s az aggodalom könnyei is vegyülnek.

Ezer év alatt, melyet e földön töltött a magyar nép, sok nehéz órában volt része. Talán egyetlen népet sem tépett annyi vihar, talán egy nemzetet sem szaggatott annyi vész, mint a magyart s alig találunk a földkerekségen országot, melynek határait ezeréven át fegyverrel, folytonos véráldozattal, meg nem szűnő harcokkal kellett volna védelmezni, mint ahogy mi védelmeztük földünket, országunkat. De ilyen nehéz megpróbáltatást, mint amilyenben most van részünk, alig mért ránk ezer év alatt a végzet. Országunk megcsonkítva, régi területének egyharmadára zsugorodott. Népünk elszegényedett, régi gazdaságának, jómódjának nyomai sem maradtak. Határait, ezeket a szűkre szabott, gonoszul megvont határvonalakat ellenséges indulatú népek veszik körül. Jobb jövőbe vetett reménységeink halvány fénysávoknak látszanak a komor, viharos horizonton.

Nagy erők, idegen hatalmas népek elkeseredett tusájának útjába kerültünk, mely ma még vértelenül, de annál kegyetlenebb eszközökkel folyik. Csekély erőnkkel sodródunk s nem tudjuk: a jobb jövő, vagy még nagyobb balsors felé. S amit örökkévalónak hittünk: a magyar föld aranyszínű búzakalászá-

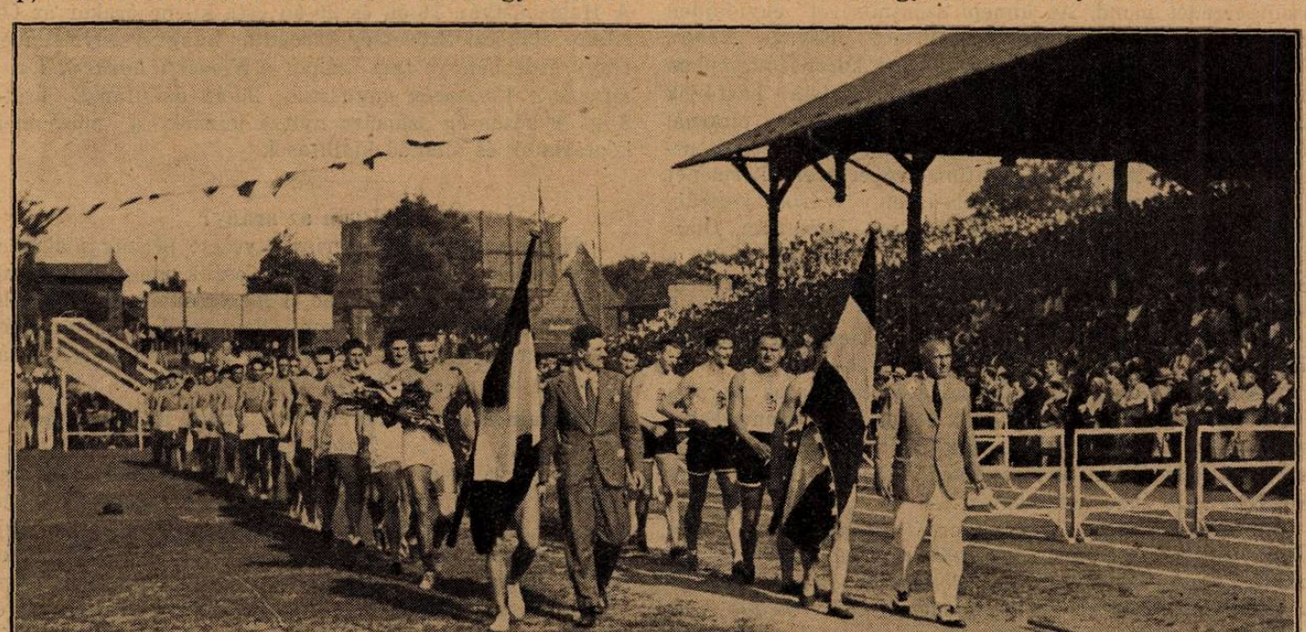

Magyarország atlétái 78 : 64 pontaránnyal győzték le Budapesten Olaszország legjobbjait. Képünkön a közönség előtt zászlóik alatt elvonuló két csapatot láthatjuk. Jobbról a győztes magyarok, balról az olaszok

nak aranyat ontó gazdagsága sem a régi már. Nem tudjuk hogyan, nem értjük miért, egyre szegényedünk.

Aggódunk jövőnkért, reszketünk gyermekeink sorsáért s komor gondok fojtogatják torkunkat, amikor hazánkra gondolunk.

Mélységes értelem van abban, hogy ezekben a lelki szenvedésekkel teli napokban jelenik meg a térdrehulló, fejüket csüggedve lehajtó magyar sorfala felett Szent István Jobbja. Az ökölbe szorított kemény, fekete kéz akaratot, *bátorságot* hirdet. A magyarok ősi szent ereklyéje — ma talán inkább, mint máskor —, szilárdságra, kitartásra, önbizalomra int. Nem pusztulhat el az a nép, mely élni akar, mely hisz önmagában és bízik saját nagyrahivatottságában. Túlélte ez a nép a muhi-puszta szörnyű csapását, túlélte Mohácsot, a török hódoltság századát, az idegen elnyomást és Világost. Nem lankadó karja, tehetsége, élniakarása átvezeti minden nehézségen, veszélyen, nyomorúságon, megpróbáltatáson. Csak egyben nem szabad meginognia: *hitében.* Hinnie kell az örök igazságban, mely nem engedi pusztulni az életrehivatottat. Hinnie kell önmagában és hinnie kell a Gondviselésben, mely őrködik felette s amely csodával őrizte meg számára örök jelképül, útmutatásul, buzdításul Szent István jobbját.

A hagyományos pompával ünnepli meg a magyar nemzet Szent István napját

A magyar nemzet az idén is a mult hagyományaihoz méltó módon óhajtja megünnepelni első apostoli királyunknak, Szent Istvánnak augusztus 20-iki ünnepét. Buda várának ősi falai között fog elvonulni a Szent Jobbot kísérő színpompás menet, amelyet Magyarország bíboros-hercegprímása fog vezetni. A Szent István-napi országos Szent Jobb-körmenet ügyében az Országos Katolikus Szövetségben a kormányzóság, a miniszterelnökség, a külügyminisztérium, a katonaság, a koronázó Mátyás-templom és a királyi udvari várplébánia, valamint a rendőrség bevonásával értekezlet volt és véglegesen megállapították az idei országos Szent Jobb-körmenet részletes rendjét.

A körmenet reggel nyolc óra 30 perckor indul a Szent Jobb őrzési helyéről, a királyi udvari várplébániatemplomból, *Serédi* Jusztinián bíboros-érsek, Magyarország hercegprímása vezetésével és végigvonul a Palotasoron, a Szent György-téren, Szent György-utcán, Dísztéren és a Tárnok-utcán a budavári koronázó-templomba, ahol a körmenetet vezető hercegprímás ünnepi nagymisét pontifikál, *Werdenich* Endre dr győri kanonok pedig szentbeszédet mond. Az ünnepi szentmisével egyidejűen a Szent István szobra előtt felállított oltárnál *Nemes* Antal dr címzetes püspök, a budavári koronázó-templom plébánosa szentmisét, *Köhler* Ferenc lazarista házfőnök szentbeszédet, a Nádor-téren felállított tábori oltárnál *Hász* István dr tábori püspök szentmisét celebrál és szentbeszédet mond. Az ünnepi szentmise végeztével a körmenet a Szentháromság-téren, Iskola-téren, Werbőczy-utcán, Bécsi kapu-téren, Nádor utcán és téren, Uri-utcán, Dísztéren, Szent György utcán és téren, a Palota-soron át a Szent Jobbot őrzési helyére kísérik vissza, ahol az ünnepséget a szokásos könyörgések fejezik be, aminek megtörténte után a körmenetet vezető bíboros-hercegprímás áldást oszt.

Az egyesületek, valamint vallásos társulatok augusztus 20-án reggel legkésőbb 7 óra 30 percig a Honvéd-szobornál és a Tárnok-utcában zászlóik alatt és zenekaraikkal gyülekeznek. A körmenetben a Vitézi Rendet vitéz *Fabényi* Ede tábornok képviseli.

A vidékről felutazó résztvevők Budapestig és innen vissza a kiinduló állomásig, valamennyi vasúti és hajózási vonalon, személy- és gyorsvonaton minden külön igazolvány nélkül ötven százalékos menetdíj-kedvezményt kapnak. A menettérti ötven százalékos kedvezményes jegyek a Budapestre való utazásra a 100 kilométernél nagyobb távolságról érkezők részére augusztus 17-én éjfél utáni egy órától augusztus 20-án délelőtt kilenc óráig, a visszautazásra pedig augusztus 20-án déltől augusztus 23-án éjfélig érvényes. A 100 kilométernél kisebb távolságról felutazók augusztus 19-én éjfél után egy órától augusztus 21-én éjfélig élvezik a kedvezményt. Útmegszakításnak helye nincs. A főváros környékének forgalmát lebonyolító helyiérdekű vasutak augusztus 19, 20 és 21-én féláron fogják szállítani a közönséget. Az egyesek és csoportok elszállásolását Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala (IV, Deák Ferenc-utca 2) intézi, ez ügyben tehát közvetlenül ehhez a címhez kell fordulni.

A közönség befogadására már megtették a kellő intézkedéseket. A kisebb kényelemmel beérő tömegek elhelyezése minimális költséggel fog megtörténni az iskolákban berendezendő tömegszállásokon.

A Szent István-ünnepnek legkiemelkedőbb eseménye az idén is az augusztus 20-án tartandó körmenet és az aznap este tartandó nagyszabású gellérthegyi tűzijáték lesz. Azonkívül lesznek népies színházi előadások, zene- és táncszámok és sportesemények. A Szent István-hét keretében zajlik le az idén az *Iparos Szövetség II. Országos Dalosversenye* 500 vidéki résztvevővel a Zeneakadémián. A Halásbástyán 19-én és 20-án este kilenc órakor az Országos Rákóczi Szövetség tárogatós hangversenyt rendez. Nagy érdeklődésre tart számot a *Nemzeti Lovarda lovasünnepe a Vérmezőn* augusztus 20-án déliután 2 órától 8-ig. A közönség számára nyitva lesznek a múzeumok, képtárlatok és állandó kiállítások.

Hol van az arany?

Newyorki jelentés szerint a vezető pénzügyi államok aranykészlete a következőképpen oszlik meg: Északamerikai Egyesült Államok 4950, Franciaország 2300, Anglia 650 millió dollár. Ez a három állam rendelkezik az egész világ aranykészletének kétharmad része fölött. (A világ aranykészlete körülbelül 12 milliárd dollár.)

Harminckilenc sokgyermekes anyát jutalmaz meg Fejér megye

Fejér vármegye közönsége már harmadik éve jutalmazza a legtöbb gyermekes anyákat. Az akció élén Széchenyi Viktor gróf főispán áll. Az idén Szent István napján, harminckilenc sokgyermekes anyát jutalmaznak elismerő okirattal, bronzplakettel, pénz- és ruhajutalommal. A kitüntetettek élén *Bognár* Györgyné velencei és *Véninger* Istvánné sörédi földművesasszony áll tizenkéttizenkét, özvegy *Major* Andrásné pákozdi, *Spanner* Ferencné sukorai és *Gémesi* Istvánné iváncsi asszony pedig tizenegy-tizenegy gyermekkel.

VITÉZI ÉLET

Esztergom vármegye vitézeihez!

Esztergom város határában, Sátorkő-puszta mellett, 24 kat. hold vitézi telek áll rendelkezésre. Szándékom ebből egy tiszti, vagy két legénységi telket alakítani. Aki igényt tart rá, jelentse be szóban vagy írásban a vármegyei Vitézi Székkapitányságnak. A telek azonnal átvehető. Minősége: televény homok. Ára: 600 P kat. holdanként. A vételár 52 év alatt törlesztendő.

Székkapitány

Felhívás

Vitéz Horváth Lajos VIII. kerületi vitéz, alkalmaztatása céljából haladéktalanul jelentkezzen vitéz Hajnóczy Béla dr-nál, VIII. ker., Kerepesi-út 1., II. em. 15. szám alatt. Található reggel 8 óráig.

Felhívás!

A volt *32. budapesti gyaloghadosztály* parancsnoka, adlerhorsti vitéz *Pelmond* Károly nyugállományú honvédaltábornagy felkéri a volt 32. „Előre"-hadosztály tényleges és tartalékos tagjait, hogy bajtársi összejövetel céljából címüket a hadosztály volt ügyészének: barsi *Rónay* Jenő dr ügyvédnek, (Budapest, V, Visegrádi-utca 32.) tudtul adják. Az összejövetel időpontját közölni fogjuk.

vitéz Falusi József főnyilvántartót hosszú éveken át hazafias buzgalommal teljesített kiválóan eredményes és különösen hasznos szolgálataiért a Kormányzó úr az V. osztályú Magyar Érdemkereszttel tüntette ki.

Mellékkereset

Egy szegénysorsú fővárosi vitéz, ki vasár- és ünnepnapi keresethez óhajt jutni, jelentkezzen folyó hó 16-án, vasárnap, a városligeti tó csónakházában: Füstös Miklós úrnál.

Téglasajtoló gép

(Kapax) igen jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Csongrád vármegye Vitézi Székénél (Szeged, régi honvédlaktanya). Esetleg a vármegye területén bérbe is kiadható.

Halálozások

Vitéz *Somos* István Bálint, a neves grafikus és festőművész, Bécsben meghalt. Két éven át a bécsi Collegium Hungaricum tagja volt: a magyarországi, felvidéki és erdélyi népéletből vett rézkarcai és képei tősgyökeres magyar művészetükkel jelentős helyet foglalnak el művészetünkben. Bécsben járt újabb metszetei ügyében s itt érte a halál. Most vannak útban művei Japán felé a magyar művészek ottani kiállítására. — Somosi vitéz *Somossy* Béla, Hajdúböszörmény város polgármestere, negyvenötödik életévében meghalt. Nagytekintélyű, régi hajdúcsaládból származott, már az édesapja is polgármestere volt Hajdúböszörménynek. Előbb mint főszolgabíró szolgálta a vármegyét. A háborúban vitézül harcolt, de ott szerezte a szívét elsorvasztó, gyógyíthatatlan betegségét is. 1925-ben választották meg szülővárosa polgármesterének.

A mohácsi vész évfordulójáról

A Magyar-Lengyel Egyesület kezdeményezésére az idén, augusztus 29-én, a mohácsi vész évfordulóján, emlékművet állítanak fel Mohácson annak az 1600 lengyelnek emlékére, akik a mohácsi véres ütközetben lelték halálukat. Magas fehér oszlop az emlékmű, amely körül hatalmas dombot hordtak össze és kis ládikában helyezték el azt a földet, amelyet a lengyelek küldöttek Lengyelország minden tartományából. Fényes ünnepségek között készülnek az emlékműnek augusztus 29-i leleplezésére. Az ünnepi szentmisét *Hász* István dr tábori püspök fogja pontifikálni, aki szentbeszédet is mond. Mohácsra várnak ebből az alkalomból egy lengyel püspököt is, képviseltetni fogja magát Magyarország kormányzója. A Csele-pataknál tartani szokott ünnepségek szónokául vitéz *József Ferenc* királyi herceget kérték fel.

Izabella kir. hercegasszony betegsége

Izabella kir. hercegnő, vitéz Frigyes kir. herceg, tábornagy felesége hosszabb ideje betegeskedik s állapota annyira rosszabbodott, hogy szanatóriumba kellett vinni. Az orvosok megállapítása szerint a bal tüdejében kis gyulladásos góc keletkezett, aminek kisebb láz és rossz közérzet a következménye.

Megalakult a Magyar Frontharcos Szövetség bécsi csoportja

A Bécsben élő volt magyar frontharcosok között már hónapokkal ezelőtt élénk mozgalom indult meg, hogy az Országos Frontharcos Szövetség keretén belül külön helyicsoportban tömörüljenek az ott élő magyar frontbajtársak. Az előzetes szervezési munkálatok után a Szövetség központi vezetősége részéről *Takács-Tolvay* József gróf, ny. altábornagy Bécsbe utazott, ahol megalakították a magyar frontharcosok szövetségének csoportját, melynek élén *Radványi* József ny. ezredes és *Pintér* Vilmos ny. alezredes áll. A csoport egyelőre az osztrák „Frontkämpfer Vereinigung" hivatalos helyiségében talált vendégszerető otthonra. Az osztrák frontharcos szervezetek és Társadalmi Egyesületek vezetőivel sikerült a magyar nemzeti érdekeknek teljesen megfelelő együttműködési alapot teremteni.

A szerbek felgyujtották a szabadkai püspüki gazdaság gabonáját

Budanovits Lajos szabadkai római katolikus püspöki helynök gabonatermését felgyújtották. A püspöki gazdaság vezetője néhány nappal ezelőtt fenyegető levelet kapott, amelyben bejelentik, hogy a kazlakat fel fogják gyujtani. Tavaly és tavalyelőtt is így pusztították el a püspöki gazdaság termését.

Emlékképek az orosz harctérről

Írta vitéz *Bábai Bay Miklós*, főelőadó

(Második közlemény)

Tiszt voltam már tehát. Boldog, fiatal hadnagy. Katonának való világ járta, tombolt a világháború. A tiszttéavatás nagyszerű érzése még mélyebb nyomott hagyott lelkünkben, még ünnepélyesebbnek éreztük ezt, kiváltságosaknak tekintettük magunkat.

Tíz nap szabadságot kaptunk. Utána bevonultam Brassóba, a pótzászlóaljhoz. Ez az idő vígan telt. Egy rövid hónapig voltam ott s azután egy menetzászlóaljjal, mint a 3. század parancsnoka, az orosz harctérre indultam. Csak a szüleimtől és testvéreimtől való búcsúzás volt egy kicsit nehéz. Fájt, sírt bent a lelkem, de erősnek akartam látszani nagybajúszú, öreg népfölkelő, legnagyobbrészt már harcteret járt bakáim előtt. Nem sírtam tehát, nevető arccal búcsúztam. Nehéz perc volt az elválás s talán végleg? Ki tudja?

A messzi távolban elvesztek kedveseink lobogtató kendői s vonatunk egyforma zakatolással, nehéz szuszogással haladt Galicia felé. Kedves, vidám bajtársak körében, nótaszó, virág, bor, „ki tudja, mit hoz a holnap?" hangulatban utaztunk célunk felé.

Néhánynapos út után megérkeztünk. Rohatnyban rakodtunk ki. Esett az eső, sár volt. Egy közeli faluba, Zolczowban szállásoltak el. A környéken voltak a hadosztály többi ezredeinek menetzászlóaljai is elhelyezve. Rendes kiképzést folytattunk itt. Egy alkalommal, mikor a falu határában gyakorlatoztunk, két vágtató lovas közeledett felénk. A hadosztályparancsnokunk volt a kiképzőcsoport parancsnokával. A tiszteket magához kérette.

Rövid, katonás, lelkes beszédet intézett hozzánk, amelynek lényege ez volt: „Dicső hadosztályom hős honvédjei a tegnap befejeződött siemikowczei ütközetben a németek állásaiba betört oroszokon ellentámadással döntő győzelmet arattak. Eredmény 6000 fogoly és nagy hadizsákmány. Önök pár nap mulva be lesznek osztva a kemény harcban megcsappant létszámú ezredekbe. Ez a hősi példa vezesse önöket! Küzdjenek majd kint a harcmezőn bajtársaikhoz méltóan!"

Tisztelgett, sarkantyúját lovába vágta és elvágtatott. Ez a jelenet mély nyomot hagyott lelkemben. Így beszél a győztes vezér katonáihoz. Milyen erő, önbizalom sugárzott szemeiből, érzett ki hangjából! Milyen büszke volt „fiaira", mily büszke volt hadosztályára!

S ezekhez a hősökhöz fogok menni néhány nap mulva. A puchowi vasútállomáson pár nap mulva berakodtunk s Kozowa volt az állomás, ahol kirakodtunk. Alig hogy elszállásoltam századomat a kijelölt körzetbe, jött a hír, hogy hadosztályunk ma éjjel be fog vonulni Kozowára.

Csikorgó hideg, csillagos, holdas éjszaka volt. Az országúton álltam, hogy nézzem az ellenség elől jövő hősöket. Egyszerre csak feltüntek. Egyik század jött a másik után. Csendben, szótlanul, összehúzódva, mintha szellemek lettek volna, gyors léptekkel, nesztelenül vonultak el előttem. Ezek hát a hősök?! Ez hát a székely gárda! Ezekhez kell nekem méltónak lennem! A pillanat fensége meghatott, szótlanul, némán álltam az országút szélén, mígnem az utolsó lépés csikorgása is elhalt. Másnap századommal együtt bevonultam ezredemhez.

*

Karácsony ünnepe volt. Ködös, zimankós, hideg téli este. Gondolatban odahaza voltunk.

„Riadó!" Mint a villám sujtott le a parancs. „Az oroszok a Strypa partján lévő állásainkat támadják!" Másnap kora reggel ezredünk már Podhajcze felé menetelt, hogy következő nap a Strypa partjára beérkezzék.

Kujdanowban a templom mellett, az országúton állok. Az ezred menetoszlopban a faluban. Előttünk a völgyben a Strypa jege csillámlik. Túlnan a part dombjai szótlanul bámulnak ránk. Csend van. Most újul meg a harci zaj. Az orosz tüzérség lövi az állásainkat. Figyelem a tulsó partot. Itt-ott, fekete szökőkúthoz hasonlóan, felrepül a föld, utána kemény robbanás. Mind sűrűbbé válnak a fekete szökőkutak, mind sűrűbbé a robbanások, szakadatlan szólnak a géppuskák, a puskaropogás szüntelen; orosz foglyokat hoznak el mellettem.

Elábrándozom ... a valóságos háború szélén állok! Még egy lépés és ... „Menet!" — hangzik a parancs. Az ezred megy tovább előre.

Kijutunk a faluból, átmegyünk a Strypa hídján, a parton észak felé tartunk Sapowa felé. „Állj!" A völgyben megáll az ezred. Az orosz tüzérség a Strypa völgyét kezdi most lőni, zárótüzet ad le, az orosz gyalogság támad. A domb túlsó aldalán kemény harc tombol. Hangosan kattognak a géppuskák, a puskatűz egyetlen morajjá válik. Egy saját tarackos üteg van az út mellett, hol százados legénysége ül. Kemény napjuk van. Ingujjra vetkőzve dolgoznak a derék tüzérek. Süvítve repülnek ki a lövedékek a csövekből. Félelmessé kezd válni a harci zaj. Tomboló vihar ez, túltesz az elemek harcán.

De ni, mi ez? Az orosz zárótűz mind közelebb jön, mind közelebb csapódnak le a gránátok. Az emberek lelkét szorongás üli meg. Előttünk a Strypába csapódnak be az oroszok gránátjai, magas víztölcsérek ugranak az ég felé. Egyik századunkba telitalálat! Tizenkilenc halott és sebesült. Most rajtunk van teljesen a vas-zápor. Istenem, mi lesz itt?

Egyedül vagyok csak, aki állok s nézem a szegény, tehetetlen, védtelen emberek szenvedését. Csak volna egy egérlyuk! ...

A tüzérek, ezek az acélidegzetű, kemény fiúk dolgoznak szakadatlan. Mosdatlan, csupa sár, füst és piszok a testük. Két tarackjukat szétlőtte az ellenség, kezelőlegénységük ugyancsak megfogyatkozott. De nagy a haragjuk s küzdenek az utolsó lehelletig!

De mintha enyhülne a vihar, mind ritkábban csapódnak be a gránátok, mind nagyobb szünetekkel hallik a géppuskatűz, már csak imitt-amott szól egy-egy puska, s elül a harci zaj. Az oroszok támadását a hős védők — a kassai honvédek — visszaverték.

Ez volt a tűzkeresztségem.

(Folytatjuk.)

A szovjet kíváncsi Lengyelország haderejére

Az orosz külügyi népbiztos azt a különös és a diplomáciai érintkezésben teljesen szokatlan kérést terjesztette a lengyel kormány elé, hogy kölcsönösen tájékoztassák egymást országaik hadi erejéről.

Tatarozzák a rodostói Rákóczi-házat

Néhány hét előtt a török kormány átiratban értesítette a magyar államot, hogy a rodostói Rákóczi-ház, amely a magyar állam tulajdona, erősen megrongálódott és azonnali tatarozásra szorul, mert egyes épületrészek leomlással fenyegetnek és veszélyeztetik a ház körül járókelőket. Az illetékes minisztériumok a Műemlékek Országos Bizottságával karöltve megtanácskozták a tatarozás kérdését; végül a minisztertanács megszavazott bizonyos összeget a nemzeti értéket jelentő Rákóczi-ház tatarozására, ez azonban csak ideiglenes lesz, mert a teljes átépítése túlságosan sok pénzbe kerülne.

HIREK

HETI NAPTÁR

Augusztus	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
17 Hétfő	Jácint hv.	Anaszláz	A hét elején a nap 4 óra 57 perckor kel és 19 óra 11 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 5 perckor kel és 19 óra 00 perckor nyugszik.
18 Kedd	Ilona cs.-nő	Ilona	
19 Szerda	Lajos pk.	Huba	
20 Csütörtök	**Sz. István kir.**	**István király**	
21 Péntek	Ch Franciska	Sámuel	
22 Szombat	Timót	Menyhért	
23 **Vasárnap**	DI3 Ben. Fül.	DI2 Fark.	

NEVEZETES DÁTUMOK

Augusztus 16. 1717. Nándorfehérvári csata, melyben Eugen herceg megverte a törököket.

Augusztus 17. 1487. Mátyás királynak Bécsújhely meghódol.

Augusztus 18. 1717. Nándorfehérvár megadja magát.

Augusztus 19. 1691. Zalánkeméndi csata, melyben Badeni Lajos őrgrőf megverte Köprili Mehmed nagyvezér százezer főnyi seregét.

Agusztus 20. 1083. A Rómában szentté avatott István király tetemeit nagy ünnepélyességgel kiemelték a székesfehérvári sírból és ez alkalomból szabadon bocsátották fogságából Salamon királyt.

Augusztus 21. 1690. A zernyeszti csata, melyben Thököly Imre török segítséggel Heissler tábornok és Teleki Mihály seregét megverte. Heissler és Dipria tábornokok fogságba estek, Teleki Mihály pedig az ütközetben elesett.

Csodálatos gyorsaságú repülőgéppel kísérletezik az angol légi haderő

Az angol légi haderő sikeres kísérleteket végzett egy újrendszerű „Jaguár" üldöző repülőgéppel, amelynek teljesítményei minden eddigi rekordot felülmúlnak. *A gép óránként 230 mérföld sebességgel repül*, hat mérföld magasságba tud emelkedni, még pedig oly gyorsan, hogy 15 perc alatt négy mérföld magasságot érhet el. Villamos fűtőkészülék, villamos ruhamelegítők és oxigéntömlők teszik lehetővé a pilótáknak a magas rétegek rendkívül hideg és ritka légkörében a tartózkodást. A repülőgép egyébként *két gépfegyverrel és több bombavetőkészülékkel is fel van szerelve.*

A honvédelmi miniszter megengedte a tiszteknek a fehér ruha viselését

A honvédelmi miniszter körrendelettel tudatta a honvédparancsnokságokkal, hogy a fehér ruha viselését nyáron, sétahelyeken, a szokásos sétaidőben, továbbá kávéházban, vendéglőben stb. este nyolc óráig megengedi a katonatiszteknek. A miniszter azonban kizárólag teljesen fehér éspedig csak a zubbony anyagával és színével megegyező nadrág és a jelenleg előírt társasági sapka viselését engedte meg. Itt említjük meg, hogy értesülésünk szerint a honvédelmi miniszter foglalkozik új mintájú, teljesen fehérszínű zubbony rendszeresítésével, amelyet a tisztek szolgálaton kívül viselhetnek.

551.714 egyholdon aluli gazdaság van az országban

Az ország gazdaságainak száma, főleg az Országos Földbirtokrendező Bíróság munkássága következtében 1930-ban 1,597.646 volt, míg 1925-ben csak 1,138.981. Ez alatt az öt év alatt a gazdaságok száma leginkább az északi dombosvidéken szaporodott. Legnagyobb volt az egy kataszteri holdnál kisebb területen gazdálkodók arányának szaporodása az utolsó öt év alatt, mert jelenleg 551.714 ilyen gazdaság van.

Tisztviselő- és munkáselbocsátások a Felvidéken

A megszállott Felvidéken megkezdődött a tisztviselők létszámának csökkentése. Legelsősorban a pozsonyi postaigazgatóság rendelte el, hogy magában Pozsony városában egyelőre harminc tisztvielőt bocsássanak el. Folytatódik a Felvidéken a gyárak és üzemek bezárása is. Így a szomolnoki vegyigyár, valamint a huszti fadesztillálógyár a napokban 600 munkást bocsátott el. Ilyen a jólét az agyonmagasztalt cseh paradicsomban.

Állatokat minden bajtól megvédő csodaszerrel csapják be a gazdákat

A főkapitányságon körmönfont és titokzatos, vidéken folyó tömegszélhámosság ügyében indult nyomozás. Ugyanis feljelentés érkezett a budapesti főkapitányságra, hogy az egyik pestkörnyéki faluban elegáns fővárosi gépkocsi tünt fel, amelynek jól öltözött, magyarul beszélő utasa sorra járta a házakat s mindenütt mint egy nagy németországi vegyészeti vállalat megbizottja mutatkozott be a gazdáknak s különleges gyártmányú vegyszert ajánlott, amely minden betegségtől megóvja az állatokat. Csak mintaüveg volt nála és kijelentette, hogy csak formális rendelés alapján szállíthatja a szert. Költség címén 36.50 pengős előlegeket vett fel a gazdáktól, akikkel azután rendelőlevelet iratott alá. Az orvosság azonban azóta sem érkezett meg. Mivel a csodaszerrel kapcsolatban minden valószínűség szerint szélhámosság történt, a budapesti főkapitányság felhívja a falvak lakóit, hogy ha az állítólagos csodaszerrel jelentkezik valaki, adják át a legközelebbi hatóságnak.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Augusztus 16-tól 22-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11: Strauss-hangverseny. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 5.30: „A kanári madár ismertetése", Vedres Gyula előadása. — 6: Magyar nóták. — 6.50: „Az elátkozott mezők és hegyek", Müller Vilmos dr előadása. — 7.30: Zsámboki Miklós gordonkahangversenye. — 8: A Fővárosi Iparos Dalárda Egyesület díszhangversenye, utána cigányzene.

Hétfő. 4: „Az olasz Tripoliszban", Halász Gyula előadása. — 5: Magyar Imre novellái. — 5.30: Szalónzenekari hangverseny. — 6.30: „Idegenszerűségek magyar társadalmi életünkben", ifj. Gonda Béla előadása. — 7: Cigányzene. — 8: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 10: Hornyánszky Ernőné francianyelvű előadása, utána cigányzene.

Kedd. 3.20: Ifjúsági félóra. — 4: Bayreuthból ünnepi előadás: „Tristán és Isolda", utána cigányzene.

Szerda. 4: Hunyadi Béla dr előadása a Hajdúvárosokról. — 5: Kenyeres György előadása a reklámról. — 5.30: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. — 6.45: Zágon István előadása. — 7.15: Grammofónhangverseny. — 8: Cigányzene. — 9: Keleti Lili zongorahangversenye. — 9.45: A Városi Színház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Csütörtök. 9: Szent Jobb-körmenet. — 12: Déli harangszó, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3.45: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. — 4.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 5.45: „A budavári királyi palota külső szépségei", Mesterházy Jenő előadása. — 6.10: Magyar nóták. — 7.10: „Szent István Király", Folba János főesperes előadása. — 8: Színműelőadás a Stúdióból: „Rózsa", utána cigányzene. — 10.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

Péntek. 4: Holló József dr előadása. — 5: Csermely Gyula novellái. — 5.30: Magyar nóták és csárdások. — 6.15: Mándits szalonzenekar hangversenye. — 7.25: „Az olimpiai játékok multja és jelene", Mező Ferenc dr előadása. — 8: Liszt-est, utána cigányzene.

Szombat. 4: Jovitza György előadása: ‚Az árampótlók". — 5: „Hajón Génuától Lisszabonig", Gajáry György dr előadása. — 5.30: Cigányzene. — 6.30: Harsányi Zsolt előadása. — 7: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye. — 8: Magyar tündérjátékok, utána cigányzene.

Gyenge az idei termés

A m. kir. földművelésügyi minisztérium vetésjelentést tett közzé, amelyben többek között a következőket közli:

A *búza* aratását befejezték. A cséplés eredménye csalódást okozott. Igen sok a szorult szem, de kevés a szalma is. Becslés szerint országos átlagban holdanként 6.04 métermázsa, vagyis 2,906.411 katasztrális holdon összesen 17,555.455 métermázsa búzatermés várható. A mult évben 2,944.635 holdon holdanként 7.79 métermázsa, összesen 22,953.426 métermázsa búza termett. A mostani becslés szerint a várható termés 5,398.000 métermázsával kisebbnek mutatkozik a mult évinél. Legjobbak a búzaterméskilátások: Csanád-Arad és Torontál vármegyében, valamint Csongrád vármegyében, ahol kilenc métermázsa a várható termés.

A *rozs* cséplését nagyobbára befejezték. A vártnál is több az aszott szem. A mostani becslés szerint holdanként átlag 5.02 métermázsa, vagyis 1,076.043 katasztrális holdon összesen 5.407.444 métermázsa termés remélhető. A csökkenés a mult évivel szemben 1,808.000 métermázsa. Legjobbak a terméskilátások Bácsban, ahol 7.1 métermázsát remélnek. Legkisebb a terméskilátás Veszprémben, ahol 4.2 métermázsára számítanak holdanként.

Az *árpában* is sok az apadt, szorult szem. Az árpa idei területe 834.151 katasztrális hold. A jelenlegi becslés szerint holdanként 5.13 métermázsa, vagyis összesen 4.278.374 métermázsa a valószínű termés. Várható menynyisége 1,731.900 métermázsával gyengébb a mult évinél. Legjobbak az árpaterméskilátások Sopronban, ahol 8.0, legrosszabb Nógrádban, ahol 3.0 métermázsát várnak.

A *zab* igen gyenge. A szem üres, könnyű, a szalma is kevés. Idei területe 430.646 katasztrális hold. Holdanként 3.49 métermázsát, összesen 1,506.066 métermázsát várnak. A mult évi, amúgyis gyenge termésnél 1,106.400 métermázsával kevesebb termést remélnek. Legjobbak a zabterméskilátások Sopronban és Csanádban, ahol 5, legroszszabb Veszprémben, ahol 2.5 métermázsára van kilátás.

A *tengeri* a homokos és szíkes talajon kezd kisülni. A szárazság miatt a csövesedés és szemképződés gyenge és hiányos. Idei területe 1,923.287 katasztrális hold. Ezen a területen holdanként 7.19 métermázsa, vagyis összesen 13,843.355 métermázsa a valószínű termés. Az idei tehát 227.300 métermázsával gyengébbnek mutatkozik a mult évinél. Legjobbak a terméskilátások Komáromban, ahol 9.6, legrosszabb Somogyban, ahol 4.5 métermázsát várnak.

A *burgonya* korai fajtáit gyenge eredménnyel szedik. A késői gumók képződése a szárazság miatt igen gyenge. Az eső keveset javított. Idei területe 499.327 hold. Holdanként 28.21 métermázsa, vagyis összesen 14,084.745 métermázsa termésre lehet számítani. Az idei terméskilátás a mult évi gyenge termésnél is kisebb 4,329.700 métermázsával. Legjobb a terméskilátás Szatmárban, ahol 45, legrosszabb Tolnában és Zalában, ahol 15 métermázsát várnak holdanként.

A *cukorrépa* fejlődése a nagy meleg és szárazság következtében megakadt. Levélzete kezd fonnyadni. Kiadós eső még javíthat rajta. Idei területe 99.701 katasztrális hold. Holdanként 83.21 métermázsa, összesen 8,296.023 métermázsa a valószínű termés. A mult évben holdanként 113.33 métermázsa, összesen 14,610.201 métermázsa termett. Az idei 6,314.200 métermázsával gyengébbnek mutatkozik. Legjobbak a kilátások Sopronban, ahol 120, legrosszabb Tolnában, ahol 40 métermázsa a becslés.

A *takarmányrépa* fejlődésében az utóbbi esőzések után javulás várható. A kerti vetemények a szárazság miatt nem fejlődhettek. A *paprika* csövei általában aprók. A *vöröshagyma* minőségre és mennyiségre közepes. A *bab* hüvelyei rövidek, a szemek aprók. A *borsó* és *lencse* közepes, a *bükköny* gyenge-közepes. A *káposztafejek* aprók, a *komló* közepesnek igérkezik, a *köles* gyenge. A *tatárka* gyenge, a *cirók* szintén alacsony, szakálla rövid. A *kender* közepes, a *len* szára alacsony, magtermése közepes. A *dohány* az esőzések után javult, törését helyenként megkezdték. A *lóhere* és *lucerna* gyengén fejlődik, a *csalamádé* és *mohar* ritka. A rétek *sarjúja* többnyire kisült, a legelők legtöbb helyen kiégtek.

A gyémánt

I.

Mikor az ember életútra indul,
Lehajlik hozzá az apaszívű Isten,
kiadja jussát, úgy indítja útra...

Egy gyémántkő az ember égi jussa,
— az Úr lelkének kristályos darabja —
„becsület"-nek hívják itt, földi néven!

És megy a vándor tünődő szemekkel
és nézi, nézi a kincset, kezében...

II.

Van, aki rögtön rohan a kufárhoz,
— az uzsorással nem is alkuszik —,
néhány fillérért kincsét odadobja!

Van, ki először kikémleli az órát,
s száz lélekvásárt megjár nagy titokba,
míg portékáját árúba bocsátja...

Van, ki gyémántját menten zsebrevágja
és ott felejti... Ha eszébe jut
csak akkor kapkod ijedten utána...

Van, aki únja. Rossz üvegdarab!
Mit tartogassa? Pár fillérrt ha kap
az ilyesmiért, s azért csak nem őrzi?
És megkönnyebbül, ha a sárba lökte...

Van olyan is, ki — ámbár sokra tartja —
reábízza egy könnyűvérű nőre,
ki diadémként hordja, fitogtatva,
hogy sötét multját fénye eltakarja...

III.

Vannak aztán — igazán kevesen —,
akik nem adnák oda semmi pénzért,
mert nekik mindennél kedvesebb!

Egyik kezükkel szívükhöz szorítják,
másik kezükkel védik mindhalálig
s el nem veheti tőlük soha, senki!

Ezek tudják, hogy Istentől ível ki
az életút, de lassan, észrevétlen
visszagördül oda az induláshoz:
az Istentől az Istenig-jutáshoz!

Ezek tudják, hogy az sáfárkodott
leghívebben a szent gyémánt darabbal,
ki visszahozza csillogóan, épen!

Ki felmagasul utolsó percében
s a végtelenbe nyúló tiszta kézzel
— mint miséző pap, az oltári kincset —
visszateszi a régi, égi helyre!

AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN

vitéz Csörgey Károly

1878—1928

(Hatodik közlemény)

Munkaköre úgy volt megállapítva, hogy személyválogatás nélkül mindenkinek — még a legmagasabb rangú tisztviselőknek is —, akiknek valami elintézni való ügye volt a főparancsnokságnál, nála kellett először jelentkeznie és ő állapította meg, hogy kell-e a főparancsnoknál jelentkeznie vagy sem. A végzett munka sokaságáról fogalmat alkothatunk, ha figyelembe vesszük, hogy igen gyakran otthon, magánlakásán, éjfél után 1—2 óráig kellett dolgoznia, hogy hátralékban ne legyen a munkájával. Ő pedig sokkal szorgalmasabb és lelkiismeretesebb volt annál, mintsem ilyesmit megengedett volna magának. Munkája sokaságáról fogalmat nyujthat az a kétségtelen tény is, hogy eltávolítása után hárman végezték azt a munkakört, amelyet ő egyedül teljesített első szárnysegédi állásában. De nagyon jellemző és tanulságos vonása jellemének, hogy soha, a legkisebb panaszt vagy zúgolódást sem lehetett hallani tőle a munka miatt. Állandóan jókedvvel és nagy buzgósággal dolgozott mindig.

1925 június 11-én, Úrnapján (csütörtökön) Budapest székesfőváros nemzeti alapon álló összes társadalmi egyesületei, karöltve az egyetemi ifjúsággal, hatalmas, fegyelmezett, gyönyörű és felejthetetlen tüntetőfelvonulást rendeztek a budai várban, a kormányzói lakosztály előtt, annak a mély hódolatnak és rendíthetetlen ragaszkodásnak a méltó kifejezésére, amelyet a Beniczky-üggyel kapcsolatban méltatlanul megbántott Horthy Miklós Őfőméltósága, Magyarország kormányzója, mint a magyar nemzeti gondolat külső megtestesítője iránt éreztek. A minden tekintetben nagyszerűen sikerült felvonulás, amelyben mintegy ötvenezren vettek részt, fényesen bebizonyította a székesfővárosi polgári társadalom szervezettségét, fegyelmezettségét és azt a kétségtelen tényt, hogy ez a társadalom kész és elég erős is arra, hogy a rendbontó elemekkel sikerrel szembeszálljon. Ennek az örökké emlékezetes felvonulásnak a rendezésében jelentékeny része és érdeme volt vitéz Csörgey Károly ezredesnek is. A rendezőbizottság ezért a hazafias, buzgó és önzetlen működéséért hálás köszönetét fejezte ki, igaz tiszteletének őszinte nyilvánítása mellett.

Vitéz Nagy Pál tábornok, a honvédség főparancsnoka, midőn megvált a tényleges szolgálattól, nagyon meleg, megható magánlevélben búcsúzott el vitéz Csörgey Károly ezredestől. Nemcsak mint volt előljáró, hanem őszinte, meleg barátsággal viseltető bajtárs is, hálásan megköszönte a kölcsönös megértésen alapuló, az önfeláldozásig menő, céltudatos munkásságát, kiváló szolgálatait és értékes támogatását, amelyet együttműködésük ideje alatt mindig tanusított. Az együttműködés mindig igen kedves emlékére fényképével ajándékozta meg és kérte, hogy tartsa meg jó emlékében, mint ahogy ő is mindig a legnagyobb elismeréssel és hálás baráti szeretettel fog rá gondolni.

Mélyen érző szív őszinte, meleg, hálás búcsúja, amelyet lehetetlen mély megindulás nélkül olvasni. Még polgárembernek is dícséretére válnék! Mennyivel inkább, olyan magasállású, érdemekben és sikerekben annyira gazdag katonának!

Nagyon természetes, hogy a kölcsönös baráti szeretet vitéz Nagy Pál ny. gyalogsági tábornoknak és a honvédség volt főparancsnokának 1927 február 10-én történt haláláig tartott változatlanul.

Jánky Kocsárd lovassági tábornok, a honvédség új főparancsnoka 1925 december 16-án kiadott tiszti parancsában a legfelsőbb szolgálat nevében szintén „köszönetét és elismerését fejezte ki vitéz Csörgey Károly ezredes első szárnysegédi minőségében teljesített önfeláldozó kötelességének, önzetlen, tapintatos magatartása, páratlan szorgalma felett, mellyel — a tisztikar érdekeit mindenkor kiválóan képviselve — parancsnokának hűséges munkatársa és támasza volt. Mint törzstiszt és bajtárs kiválóan eredményes szolgálatot teljesített".

(Folytatjuk)

A földparcellázás ellenőrzése

A nagymértékben fellendült földparcellázási tevékenység új üzletágnak, olyan nem kívánatos átalakulását teremtette meg, hogy kormánykörökben a legkomolyabban foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a parcellázási üzletágat állami ellenőrzés alá heyezzék. A parcellázási üzletág tisztes vállalkozói közé ugyanis olyan elemek is bekerültek, akik előtt semmi sem szent és fényes igéretekkel, valótlan és megtévesztő ajánlatokkal árasztják el a közönséget, hogy nélkülözhető kis tőkéit ily módon megszerezhessék.

Újabb tejelési rekord

Az évi tejhozam tekintetében hazánkban a rekordot még ma is *Dőry* Frigyes paradicsompusztai tehenészetének *Ruca 100* nevű szimmentáli tehene tartja, amely 365 nap alatt 15.897 kg tejet adott. Ennek a csodálatos teljesítményű tehénnek a legnagyobb napi tejhozama 53.8 kg volt, amely hosszú időn át szintén a legjobb teljesítmény volt az országban. Ezt az eredményt ez év tavaszán felülmúlta *Dőry* László kisdorogi tehenészetének *Ila* nevű telivér szimmentáli tehene, amelynek legnagyobb napi tejhozama 54.7 kg volt, 4.5 százalék tejzsírral. Örvendetes, hogy ez a kimagasló eredmény most legutóbb szintén második helyre szorult, amennyiben *Dőry* Frigyes paradicsompusztai tehenészetének *Puccos 47* nevű szimmentáli tehene 56.5 kg napi legmagasabb tejhozamával új rekordot állított fel.

Nagy marhavész Fehér vármegyében

Fehér vármegye területének legnagyobb részét elverte a jég s most az inségbe jutott lakosságot másik csapás is sujtja. A vármegye 14 községében fellépett a ragadós száj- és körömfájás, 41 községben pedig a sertéspestis. A vész a közeli Komárom vármegyéből terjedt át Fehér vármegyére. A ragadós állatbetegségben számos tehén elhullott, a kisborjúk csaknem kivétel nélkül elpusztultak. Az alispán két vészkörzetet alakított s a legszigorúbb rendszabályokat léptette életbe.

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

A fa, mint villámhárító

A tapasztalat szerint a villám legtöbbször élő fákba vág bele. Ez a természeti jelenség a fáknak villamos vezető képességével van összefüggésben. A nép azon felfogásának tehát, hogy a ház mellé ültetett diófa vagy nyárfa megvédik a házat a villamcsapástól, feltétlenül van alapja. A ház mellé ültetett fa ugyanis mint a villámhárító, levezeti a földbe a villámot. A fának ezt a tulajdonságát ki lehet használni arra, hogy házainkat a villámcsapás veszedelmétől megvédjük. Egy magyar tudós szerint a ház mellé ültetett fák védő képességét a következő módon fokozhatjuk. A fatörzsre fémabroncsot helyezünk és az abroncsot fémsodronyokkal földbe vert vasrudakkal kötjük össze. Ugyanazt az eljárást alkalmazzuk tehát, amit a rádió antennánál „földelésnek" nevezzük. Ahol a ház felé hatalmas faóriás borul, a védekezésnek ez a módja teljesen megbízható. A fenyőfát nem szabad természetes villámhárítóul felhasználni, mert a benne levő gyanta miatt, szétrepülő, égő forgácsai több száz méteres körzetben tűzveszedelmet okozhatnak.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A készpénzárúpiacon emelkedtek a terménycikkek árai. A hivatalos árjegyzőbizottság a létrejött kötések és a tett pénzajánlatok alapján a búza árjegyzését 50—75, a rozsét 60, az árpáét és a zabét 75—100, a tengeriét 60, a korpáét 50 fillérrel felemelte. A búza áremelkedésével kapcsolatban a malmok a lisztárakat 100—150 fillérrel emelték fel.

A határidős piacon a hosszabb szünet után igen szilárd irányzat mellet indult a forgalom.

A tőzsdetanács hivatalos árfolyamai: Búza: tiszavidéki 77 kilós 11.35—12.10, 78 kilós 11.50—12.25, 79 kilós 11.65—12.40, 80 kilós 11.75—12.50; felsőtisbai 77 kilós 11.10—11.35, 78 kilós 11.25—11.50, 79 kilós 11.40—11.65, 80 kilós 11.25—11.50 79 kilós 11.40—11.65, 80 kilós 11.50—11.75; fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kilós 10.60, 78 kilós 10.75—11.00, 79 kilós 10.90—11.15, 80 kilós 11.00—11.25 pengő métermázsánként. Rozs pestvidéki és egyéb 9.60—9.90. Takarmányárpa príma 15.50—16.00, II-a 15.00—15.50. Zab príma 19.25—19.75, II-a 18.75—19.00. Tengeri 15.00—15.20. Korpa 10.75—11.00. 8-as liszt 16.75—17.00 pengő métermázsánként. — A nagymalmok lisztjegyzései: augusztus—szeptemberi lisztárak: Búzaliszt: dara 41—41.50, 0gg 40—40.50, 0g, 39.50—40, 2-es 38.50—39, 4-es 36.50—37, 5-ös 35.50—36, 6-os 34—34.50, 8-as 17.50—18 pengő métermázsánként. Rozsliszt: 0-ás 33—34, 0-I. 32.50—33, I. 32—32.50, II. 20—27 P métermázsánként. — A kismalmok lisztjegyzései: Promt árak sconto nélkül: 0gg 35.— 0g 34.—, 2-es 33.—, 4-es 31.—, 6-os 29.—, rozsliszt 0-ás 31.— pengő métermázsánként. — **Szénapiaci árak:** Rétiszéna új 8—9, lucernaszéna új 9—9.80, alomszalma 3—3.50 pengő métermázsánként.

Sertésvásár. A vásár irányzata lanyha. Árak: príma uradalmi nehézsertés páronként 300 kilón felül 107—108, közép páronként 250—280 kilóig 104—108, szedett közép páronként 220—260 kilóig 102—110, könnyű páronként 180—210 kilóig 98—104, kivételesen 106, silány páronként 100—160 kilóig 86—96, príma öreg nehéz páronként 300 kilón felül 98—100, szedett öreg II-a 94—96, angol sonkasüldő páronként 120—150 kilóig 123—130, II-a 112—120, könnyű angol süldő páronként 80—100 kilóig 95—102, zsírszalonna 13, zsír nagyban 130—134 háromdarabos táblás sózott szalonna 115, lehúzott félhús nagyban 125—160, vágottsertés 132—140, kivételesen 142 fillér.

Marhavásár. Az irányzat lanyha, az árak változatlanok maradtak. Árak: tarka bika príma 80—81, II-a 70—78, III-a 52, magyar ökör príma 80, II-a 73, tarka príma 88, II-a 68—73, magyar tehén II-a 56, tarka II-a 55—70, III-a 38—52, magyar bivaly 30, növendék 50—78, kicsontoznivaló 24—37 fillér kilónként.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Olcsó és biztos
féregirtó az ATLAS fészektojás. Nincs tetves tyúk. A tyúk nyugodtan ül fészkében. Férgek nem szívják vérét. Több a tojás. Győződjön meg. Fészekbe rakható 25 darab 7.—P. Ólban felakasztható 25 darab 8·50 P. **Bese Ferenc,** Vaskút. (Bács-Bodrog megye.)
Kérem e lapra hivatkozni.

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállít elsőrendű tűzifát, porosz szenet és kokszot,
kicsinyben és nagyban

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

Fonyód-Sándortelepen, Balaton parton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld:
vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73
Debreceni szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35—0—90
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

14793 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 34. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 AUGUSZTUS 23

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Tanulságok

A régen elmúlt, szinte már elfelejtett békeidőben szerette magát „politikus nemzetnek" nevezni a magyar. Volt ebben a tréfás elnevezésben egy csipetnyi öngúny, de volt benne egy kevés tetszelgés is. Hogy mi mily nagyszerüen értünk a politikához, az erők, áramlatok felhasználásához, a nehézségek legyőzéséhez vagy kikerüléséhez s akaratunknak minden akadályon keresztül érvényesítéséhez. Mert — nemde — ennyit jelent „jó politikusnak" lenni.

Hát bizony, ha most visszatekintünk azokra a másfél évtizede mögöttünk hagyott időkre, be kell látnunk, hogy nekünk, magyaroknak, fogalmunk sem volt arról, hogy mi a politika. Politikának véltük apró közjogi vagy még annál is kisebb jelentőségű belső villongásainkat, de a nemzetek sorsát eldöntő, ellenállhatatlan erejű áramlatokról, a látszólag sima felszín alatt folyó szörnyű tusakodásokról, a népeket elválasztó, mélységes ellentétekről, a nemzetközi politika kíméletlen, kegyetlen módszereiről, sokszor visszataszító eszközeiről mit sem tudtunk. Nem is tudhattunk. A gyarmatok életét éltük. Külügyeink intézését — hadügyeinkkel és pénzügyeinkkel együtt — kiadtuk kezünkből. A mi szempontjainkat, nemzeti céljainkat, külön magyar érdekeinket senki sem képviselte. Mi magunk nem láttunk túl országunk határain. Nem tudtuk, merre sodródunk. Akaratunk nem volt. Amikor bekövetkezett a katasztrófa, csodálkozva, értetlenül fogadtuk a reánk szakadt csapást. Szinte nem is tudtunk hinni benne, annyira váratlanul ért bennünket mindaz, ami velünk történt.

Mióta a megcsonkított, legyengült kis Magyarország lett belőlünk s a kis államok önálló életét éljük, annál több alkalmunk van, hogy pótoljuk, amit a politikai lecketanulás terén elmulasztottunk. Azelőtt azt sem vettük észre, ami szemünk előtt történt, hogy a németek gyengítésére törekvő antant miképpen használja ki a gyűlölt Németország

A Szent Jobb-körmenetet ebben az évben is a hagyományos dísszel rendezték meg Budán

Melléklet: 4-ik számú Vitézi Közlöny

szövetségeseinek, az osztrák-magyar monarchiának nemzetiségi surlódásait. Bécs a „divide et impera“ szisztémáját követve, mesterségesen ébrentartotta a monarchia nemzetiségeinek érzelmi és érdekellentéteit, az antant egy lépéssel tovább ment: az ellentéteket földalatti agitációival irredentává fokozta s a monarchiát szétrobbantotta.

Tájékozatlanok voltunk, nem tudtuk, hogy milyen veszélyek leselkednek ránk. A bekötöttszemű ember tájékozatlanságával vezettettük magunkat a meredek széle felé. Még nehezebbé tette számunkra a tisztánlátást a világpolitika dzsungeljében a magyar gondolkozás jóhiszeműsége, a magyar természetben rejlő, könnyenhivő bizalom, mely nehezen tételezi fel, hogy a jószándékú közeledését alattomossággal, perfidiával, ártó szándékkal viszonozzák. A mi messze keletről hozott kultúránk telítve van a szépnek, az igaznak hitével s ezért nehezen tudja elhinni, hogy nyiltsága, őszintesége nem talál viszonzásra.

Tanuljuk meg: nyitott szemmel kell járnunk a világban, meg kell figyelnünk mindent, ami körülöttünk történik s mélyére kell néznünk minden eseménynek, melynek hullámai hozzánk is elérhetnek. Ne kergessünk illúziókat. Az elmúlt hetek elég alkalmat szolgáltattak arra, hogy okuljunk. Láttuk, miként jutott Németország az összeomlás szélére s miként került abba a veszedelembe, hogy a jóvátételi terhek alatt összeroppanjon. A gazdasági csőd szélére jutott Németország segélyért kiáltott. S láttuk, hogy a győztes Franciaország mily vérlázító kegyetlenséggel szabta meg feltételeit. A szörnyű jóvátételi összegekből mitsem volt hajlandó engedni. A halasztást is nehéz politikai követeléseinek elfogadásához kötötte. Valósággal örökössé akarta tenni a németekre Versaillesben rakott bilincseket és állandóvá a német gazdasági nyomorúságot, hogy a németek feletti fölényes hatalmi helyzetét hosszú időre, talán századokra biztosíthassa. Szó sem volt többé Páneurópáról, az európai népek összetartásáról és együttműködéséről, melyről Briand, a francia külügyminiszter éveken át oly mézesszavú beszédeket mondott. Mélyen hallgatott a farizeus Wilson népszövetsége, melyről pedig azt hirdették, hogy az a nemzetek közötti igazságnak, megértésnek és békességnek intézménye. Amint pénzről, hatalomról volt szó, mint a szél a füstöt, úgy fújta el a kapzsiság, a kíméletlen politikai önzés mindazt, amit emberiességnek és emberszeretetnek szoktunk nevezni.

Mi nagy nemzeti igazságunk érvényesülését, diadalát várjuk. Hinnünk kell benne s hiszünk is, hogy eljön a nagy nap, amikor újra a magasba szökkennek a ma gyászt hirdető, félárbócra eresztett nemzeti színű lobogók. Hiszünk az isteni igazságban. De ne áltassuk magunkat: az igazság útjában szörnyű akadályok állanak, melyeknek elhengerítése sziszifuszi munkát kíván, s melyhez segítséget nagyon keveset várhatunk. Ezt a munkát nekünk kell elvégeznünk. Nekünk kell megtalálnunk a cselekvés módját, nekünk kell megkeresni hozzá az eszközöket. Ne merüljünk el tehát szép szólamok, reménykedések mámorában Nézzünk a rideg valóság szemébe s gyürkőzzünk neki a nagy feladatnak, melynek elvégzését reánk rótta ki a sors.

Emlékképek az orosz harctérről

Írta vitéz *Bábai Bay Miklós*, főelőadó

(Harmadik közlemény)

Állásharcokkal telt el a tél. Az öreg harcosok sorába tartoztam már. Áprilisban fölváltották hadosztályunkat. Czweikow-Czeremkow s onnan később Czeniowba kerültünk hadseregtartalékba.

Június 4-e volt. Szép nyári vasárnap. Ezredmajális volt előző nap, annak fáradalmait pihentük. De nem sokáig tartott a pihenés: szükség van a jó székely vitézekre! 14 órakor jön a parancs: „Riadó! Egy óra múlva indul az ezred“.

Bruszilow kezdett hatalmas támadást arcvonalunk ellen. A Szereth partján Worobiowkánál az ellenség betört állásainkba. Messziről ágyúszó hallatszik. Kemény csata folyik valahol. Estefelé már közeledünk a harc színhelyéhez. Az égbolt köröskörül meg van világítva ... fényes villanások ... az ágyúk csőtüze .... tompa, elfojtott ágyúlövések, robbanások hallatszanak ... a légben repülőgépek keringenek, alant szállnak, jelzőtölteményeket lőnek ki ... keresik az otthonukat. A levegő tikkadt, fülledt. A nap utolsó sugarai bearanyozzák az égboltot, felhők tornyosulnak. Olyan kifáradtnak látszik minden, rettenetes összecsapásnak kellett lennie. Az erők, az idegek a végsőkig feszültek.

Az oroszok jelszava: „Mindenáron Lembergbe!“ A mieink dacosan küzdenek. Megtorpan a hatalmas muszkasereg. A halálos küzdelemben kimerülve, éjjeli nyugovóra térnek, hajnalban folytatni kell újult erővel az elkeseredett harcot. Sötétedik. Az előtérben egy város körvonalai bontakoznak ki. Csak egy-egy ágyú szól még. A sűrűn felröppenő világító töltények jelzik, hogy nem halt ki minden élet.

Megérkezünk Jezierzányba. Sebtiben elszállásolnak bennünket. A hajnali pirkadás már menetben találja az ezredet. Cebrownál erős küzdelem folyik. Zászlóaljam egy erdőben egyelőre tartalék. Kimegyek az erdőszegélyre. Onnan jól lehet látni a helyet, hol az élet-halálharc folyik. Porfelhő borítja az egész terepet, becsapódó gránátok ezrei magasra vetik a földet, a levegőben kis fehér felhők lebegnek, kötött léghajók köröskörül.

Másnap Szeredynczén át Hladki-Worobiowka felé tolnak el bennünket, hol ezredünk III. zászlóalja már állásban van. Ismét erdőben vagyunk tartalék, de most már közvetlenül a küzdőtér porondjának a szélén. A tisztikar kimegy a védőállásba tájékozódni. Az itt lévő bajtársak sok mindent mesélnek. Ki vannak merülve, arcuk csupa por, füst, hajuk kuszált, de szemük bizakodva tekint a távolba. Eljön ismét az est. Az erdő mélyén pihen zászlóaljunk, minden pillanatban ellenlökésre készen. Álmuk meg-megszakad, egy-egy kíméletlen gránát a közelben robban, az erdő zúg, a pihenő vitézek között suttogás, mozgolódás hallatszik, a másik oldalukra fordulnak, kedveseik nevét emlegetik, tovább alszanak.

Kilencedikén óriási ágyútűz. Az oroszok nagy támadást intéznek. Betörnek az állásba. A századot ellenlökésre rendelik. A gránátok robbanásától zúg az erdő, a derékban ketté tört faóriások recsegve dőlnek le, sorakozik a század.

— Megközelítéshez tagozódás, keresztalakzat! Irány első szakasz! Ott a lankás oldalon az árokban, a szétrongált drótakadályon túl, a század gyülekezik. Végeztem! — Adja ki parancsát a századparancsnok. A lankás dombra nyilt terepen előretörő századot három oldalról lövik az ellenséges ütegek.

(Folytatjuk)

Betétfelszabadítás és aranypengő

Nehéz lidércnyomástól szabadult fel az ország. Az egy hónapja tartott betétkorlátozás, amely annyi fennakadást okozott a gazdasági életben és amelynek feloldását a közvélemény várva-várta, megszűnt. A felszabadítás teljes. Semmiféle korlát alá a betétek visszafizetése többé nem esik.

A magyar kormány legújabb rendeleteivel, amelyeket a parlament által kiküldött 33-as országos bizottság tegnap és ma letárgyalt és elfogadott, megszűnik a takarékbetétek kifizetése tekintetében eddig fennállott minden korlátozás.

A rendeletek szerint a *látra* szóló betétek három napi felmondási időre fizettetnek vissza. Természetes, hogy azok a különleges kikötések, amelyek mellett annak idején a betéteket elhelyezték, tehát az eredetileg kikötött felmondási idő ezután is érvényben marad.

A betétek felszabadításával egyidejűleg arról is gondoskodott a kormány, hogy azok a betevők, akik betéteiket bizalommal meghagyják a pénzintézeteknél, megfelelő jutalomban részesüljenek. Minden eddigi takarékpénztári betét, valamint a felszabadítás után augusztus 31-éig elhelyezendő betét a jövőben aranyértékben fog kifizettetni, vagyis annyi pengőt kap a betétes a betét kifizetésekor, amennyi megfelel a pengő törvényben meghatározott aranyértékének: 1 kg = 3840 pengő arányban. Augusztus 31-éig minden pengő egyenlő egy aranypengővel, azután pedig a Nemzeti Bank naponta fogja közzétenni az aranypengő és a pengő közötti átszámítási kulcsot. Valamennyi eddig fennálló kereskedelmi ügyleten, vagy más magánjogi címen alapuló készpénzkövetelés szintén aranypengőre szólónak vétetik. Az ezután keletkező követelések a felek megegyezése szerint vagy aranypengőre, vagy pengőre szólhatnak. Magának a pengőértéknek szilárdságát és megalapozását ez az aranypengő a legkevésbé sem érinti.

Minden betevő gondolja meg ezek után, hogy mikor cselekszik okosabban a maga érdekében: akkor-e, ha kényszerítő ok és cél nélkül kiszedi betétjét a pénzintézetből és pénzét kamatozatlanul heverteti, vagy pedig meghagyja a takarékpénztárban, hogy félretett vagyona állandóan megtartsa teljes aranyértékét. A magyar nép van olyan okos és értelmes, hogy a két lehetőség között megtalálja a helyes választást. Tartsa mindenki szem előtt, hogy minden felesleges pénzgyüjtéssel nemcsak magának, hanem az egész országnak okoz mérhetetlen kárt és ezzel megakadályozza a gazdasági kibontakozást.

Itt említjük meg, hogy a m. kir minisztérium 4580—1931. számú rendelete, amelyet a földteherrendezés előmozdítására szükséges intézkedésekről szóló határidő meghosszabbításáról adott ki, a következőket rendeli el: 1. §. 1. A földteherrendezésre irányuló azokban az ügyekben, amelyekben az 1931:VIII. tc. 8. §-a alapján a teherrendezésre irányuló tárgyalás megindítását a jelen rendelet életbelépésének napjáig a telekkönyvben már feljegyezték, a tárgyalás telekkönyvi feljegyzésének az 1913:VIII. tc. 9. §-ában megjelölt hatálya — hacsak az ingatlan időközben árverés útján el nem adatott — a feljegyzés hatályosságának kezdetétől számított három hónapot követő újabb három hónappal meghosszabbíttatik. 2. Az ingatlan árverését az 1900—1931. M. E. számú rendelet 26. és 27. §-ának megfelelő alkalmazásával az 1. bekezdés szerint meghosszabbított határidő eltelte utáni határnapra kell kitűzni, illetőleg elhalasztani. 2. §. Azokban az ügyekben, amelyekben a teherrendezésre irányuló tárgyalást a jelen rendelet életbelépésének napjáig a telekkönyvben már feljegyezték, az érdekeltek között kötött egyezség — hacsak a Földteherrendező Országos Bizottság az egyezség tárgyában előbb nem határoz — az 1900—1931. M. E. számú rendelet 21. §-ában megjelölt 120 napot követő újabb 120 napig kötelezi a feleket.

3. §. Ez a rendelet az 1931. évi augusztus hó 15. napján lép életbe.

Egyébként a budapesti értéktőzsde egyelőre továbbra is zárva marad, amíg a kormány nem adja ki újabb pénzügyi intézkedéseit. Az utóbbi napokban lelketlen spekulánsok a pengővel üzérkedtek, amit a rendőrség szigorúan megtorolt. Három valutaüzért gyorsított bírói eljárással egy-egy hónapi elzárásra ítéltek és elkoboztak tőlük 6800 dollárt. Egyébként a bankbetétek felszabadításának első napján a közönség dicséretes nyugalommal és fegyelmezettséggel viselkedett: több volt a betét, mint a kivét, tehát ebből is látszik, hogy aggodalomra nincs semmi ok sem.

Földgázt és hévvizet találtak Nagyatádon

Nagyatád község néhány hónappal ezelőtt mélyfúróvállakozó útján mélyfúrást kezdett meg a község területén. Komoly biztatás volt a vállakozásra az a körülmény, hogy a község artézi kútjából már régebben nyernek kisebbmennyiségű földgázt. Most ötszázötvenhárom méter mélységből mintegy 40 fokos hévvíz tört fel a felszínre, azzal együtt jelentékeny mennyiségű földgáz is ömlik a fúrólyukból. A földgáz öt méter magasra hajtja fel a vizet a felszín fölé. A nagyatádiak nagy reményeket fűznek a sikeres fúráshoz: gyógyfürdőt akarnak létesíteni és energiatermelési célokra is fel akarják használni a hévvizet.

Augusztus végéig lehet beváltani a régi gabonajegyeket

A kormány rendelete szerint az 1930. évi métermázsánként hárompengős gabonaszelvények (bolettak) csak ennek az esztendőnek a végéig használhatók. Akiknek ilyen hárompengős gabonaszelvényeik vannak, köztartozásra való elszámolás vagy pedig esetleg beváltás végett augusztus 31-ig az illetékes adóhivatalnál mutassák be, mert ezután a régi szelvények értéküket vesztik. A rendelet végül megengedi, hogy a hárompengős régi gabonajegyek a postahivatalokban megfelelő új értékű gabonajegyekre cseréltessenek át.

Miről szól a magyar óceánrepülők könyve?

Endresz György és *Magyar* Sándor, a diadalmas magyar óceánrepülők szorgalmasan írják emlékirataikat. Ezekben az emlékiratokban nemcsak az ócenrepülés világrekordjának izgalmas és drámai megszületését mondják el, hanem elmesélik életük egész történetét. *Endresz* György egy másik rekordjáról számol be, amelyről eddig egyáltalán nem tudott a magyar közönség: ő volt az első tiszt az osztrák-magyar hadseregben, aki a szibériai fogságból, a háború második évében hazaszökött. Megírta *Endresz*, hogyan kóborolt egy 22 éves magyar főhadnagy, civilruhában, étlen-szomjan Szentpétervároa a cár sasfészkében. Egy merész fantáziával megalkotott kalandorfilmnél is érdekesebb és izgalmasabb a fiatal magyar tiszt szökésének története egy furcsa és vad világon keresztül. Egy másik fejezetben az átélt élmény meggyőző erejével elevenedik meg az éjszaka az óceán felett, amikor a tomboló vihar majdnem a tenger színéig, a végső pusztulásba sodorta le a *Justice for Hungary*-t és hőseit. *Pünkösti* Andor és *Rózsahegyi* László rendezik sajtó alá a magyar óceánrepülők emlékiratait.

ZSURZS JÁNOS II.

Írta vitéz Holényi János

Ezredünk 1914 augusztus 25-én Podhajcénél, Keletgalíciában esett át a tűzkeresztségen. Az orosz tüzérség hatalmas tüzében támadtunk és a sorból — jól emlékszem — jó Zsurzs János II. honvéd, a század leghosszabb oláh legénye bukott ki elsőnek. Előre, előre! nincs idő arra, hogy szegény Zsurzs János II-vel törődjünk, itt az egyes ember nem számít, a fő, hogy a támadás sikerüljön! Szegény Zsurzs Jánost majd fölszedik a sebesültvivők, ha ugyan maradt még benne élet.

Hiteles okmányok bizonyítják, hogy támadásunk alatt tízszeres orosz túlerő hömpölygött a csatatér felé, melyen a derék erdélyi honvédek támadása megtörött. Vissza kellett vonulnunk, a csatatér az oroszé maradt és amikor az erélytelen üldözés alul magunkat kivonva, számbavettük ép harcosainkat és sebesültjeinket, jó Zsurzs János II. sehol se volt. Mindenki esküdött, hogy látta, amikor elesett. Tehát csakugyan meghalt. Isten nyugtassa. A veszteséglista óvatosan az eltüntek közt említette a nevét.

Elzúgott a háború fölöttünk sok-sok szomorú számbavétellel, sok-sok veszteséglistával, de a legszomorúbb számbavétel, a legfájdalmasabb veszteséglista az utolsó volt. Ezt már nem is a háború írta véres kezével, hanem a gyűlölet csúnya fekete betűkkel Trianonban. Rajta van Erdély, a Felvidék, a Bánát, Nyugatmagyarország és még sok minden egyéb.

Erdély hát egyik napról a másikra gazdát cserélt. Láttam az új gazdákat táncolni Kolozsvár főterén, Hollós Mátyás szobra tövében, megéltem, hogy a nagymajtényi síkon másodszor is letörött a zászló, bús székely vitézek zászlaja és megértem, hogy az új urak internáltak régi szabad otthonomban, majd kiűztek, mint idegent. Vihettem mindenemet, csak a halottaim, s szívem maradtak ott.

Internálásom egybe esett a magyarországi vörös uralommal és ha nem akartam, hogy kitoloncoljanak ide, foglalkozás után kellett néznem. Nem esett nehezemre, mert sohasem irtóztam a munkától. Beálltam gyári munkásnak egy jóbarátom gyárába, hol délelőttönként magasrangú törzstisztek, táblai bírák és hasonló urak előkelő társaságában dolgoztam, délutánonként pedig a Házsongárdban kertészkedtem.

A legrövidebb út a Házsongárdba a Főtéren át vezetett. Hej! de sokszor róttam ezt a régen oly kedves, most keserves utat ásóval-kapával a vállamon. Hogy megváltozott minden egy csapásra! Megváltozott az utca képe, a cégtáblák, üzletek, az emberek, a szokás, a szó. Kedves jó öreg Bódi bácsi, hová lett a szép Kikaker-kávéház? Hol az előkelő hang, a modor, a csend, hol a régi uri közönség? Most más divat járja, zene szól, idegen hangok. Duhajkodnak! Hallja Bódi bácsi? A maga előkelő kávéházában duhajkodnak, ordítanak, festett gavallérok festett dámákkal dévajkodnak...

Egy alkalommal — éppen hazatérőben voltam a Házsongárdból — megállok az egykori Kikaker-kávéházzal szemben a gyalogjárón és nézem, zsibbadtan nézem ezt az új világot, mely oly idegen, mely oly érthetetlenül szakadt ide. Egyszerre figyelmes leszek egy karaványra. Szuronyos oláh katonák toprongyos alakokat hajtanak... már ide is értek hozzám... talán bizony szegény magyar testvérek? Vajjon mit vétettek? Egy pillanat csak, amíg ezt így végigtöprengem, amikor az egyik rongyos alak hirtelen kiugrik a sorból, egyenesen hozzám rohan, letérdel előttem és kezemet elkapva csókolja-csókolja, közben elfulladva egyre ezt hajtogatja: domnu kapitan, domnu kapitan.

Oly gyorsan és váratlanul történt az egész, hogy még csak kísérletet sem tehettem arra, hogy az általános feltűnést keltő jelenetet valamiképpen megelőzzem. Megnézem jobban az emberemet, Úristen, hisz ez Zsurzs János II. az én volt századom leghosszabb oláh honvédje, ki Podhajcénál szemem láttára elsőnek bukott ki a sorból!

Lehajoltam hozzá, fölemeltem és mélyen meghatva megöleltem. Ekkor már az őrök fölemelt puskatussal álltak mellettünk és lökdösni kezdték Zsurzs János II. honvédet vissza a sorba, az meg, szegény, örömtől könnyes szemmel magyarázta, hogy én az ő régi századosa vagyok, nagyon megörült nekem és üdvözölni akart.

Szegény jó Zsurzs János II. még nem volt tisztában az új helyzettel, ő csak az egyszerű, becsületes, hűséges katonaszívével érzett, mint régen és nem tudhatta, hogy ezzel milyen bajt zúdít az én fejemre. A buzgó őrök, amint meghallották, hogy magyar tiszt vagyok, engem is besoroltak a toprongyos gárdába és hajdé! velük együtt bekísértek a fogházba, hol egykor, mint helyőrségügyeleti tiszt vizsgáltam az őrséget... Talán mondanom sem kell, hogy előzően lefegyvereztek, kicsi kapámat örökre elkobozták.

Bódi bácsi, lelkem! a kávéházból, a maga kávéházából, tudja abból a nagy sarokablakból, ahol a régi jó időkben a honvédtisztek asztala állott, festett arcú dámák és festett arcú gavallérok de jól mulattak ezen az eseten!

Egy éjszakát töltöttem Zsurzs János II. volt honvédemmel a fogházban. Elbeszélte nehéz sorsát. Súlyos sebbel került orosz fogságba és négy esztendő leírhatatlan szenvedése után most került vissza néhány társával együtt. Ők voltak az a toprongyos karaván, melybe fatálisan engem is besoroltak az őrök, mint jó fogást.

Vasárnap reggel, igazolásom után, szabadon bocsátottak. Sohase okoltam derék honvédemet ezért a kellemetlen kalandért, sőt gyengéd szeretettel, büszkén gondolok rá vissza, mert ez az eset is fényesen igazolja, hogy a magyar katonának — még ha nem is magyarajkú — milyen kiváló a szelleme, mily hűségesen ragaszkodik oktatójához, vezetőjéhez, tisztjéhez. Ez az eset fényesen cáfolja ezenfelül azt a vádat, hogy a magyar tisztek rosszul bántak a más nemzetiségű katonákkal.

Telefonpózna

Elsorvadt, száraz ágai,
Mint béna karok, kimerednek.
Telefonpózna lett a fa:
Hírhordozója embereknek.
S a többi közt kell állnia.
A többi mind faragott oszlop,
Legyalult, kinyalt, síma fa,
Olyanok, mint az udvaroncok.

Ezen még ott az ősi kéreg,
És van még benne büszkeség, —
S az erdőre még visszaréved.

Úgy bontja meg a többiek sorát,
Mint a fecsegő léha népet
Egy sötétcsuklyás aszkéta-barát.

Az emberek a drótot hozták,
Ott állt, útban állt, kapóra jött,
Nem vágták ki — csak besorozták.

De rajta még az ősi kéreg,
A büszkesége megmaradt még, —
Az őserdőre visszaréved.

REMÉNYIK SÁNDOR

HIREK

HETI NAPTÁR

Augusztus	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
24 Hétfő	Bertalan aps	Bertalan	A hét elején a nap
25 Kedd	Lajos kir.	Lajos	5 óra 6 perckor kel
26 Szerda	Zefirin p.	Izsó	és 18 óra 58 perckor
27 Csütörtök	Kalaz. József	Gebhard	nyugszik, a hét vé-
28 Péntek	Ágoston pk.	Ágoston	gén pedig 5 óra 16
29 Szombat	Ker. Ján. felv.	Ernesztin	perckor kel és 18 óra
30 **Vasárnap**	DI4 L. s. Róza	DI3 Róza	44 perckor nyugszik.

NEVEZETES DÁTUMOK

Augusztus 24. 1842. A budapesti Lánchíd alapkövének letétele.

Augusztus 26. 1278. A morvamezei csata, melyben IV. vagy Kún László magyar király segítségére menve Habsburgi Rudolf német császárnak, döntő ütközetben megverte Ottokár cseh királyt, aki a harctéren elesett.

Augusztus 29. 1521. Nádorfejérvár török kézre jut.

— **1526. Mohácsi csata.** Szulejmán háromszázezer főnyi seregével legyőzi a kisszámú, hősiesen küzdő magyar sereget. II. Lajos király a Csele-patakban leli halálát.

— **1541. Szulejmán szultán csellel végleg hatalmába keríti Buda várát.**

Izabella kir. hercegasszony állapota javult

A királyi hercegasszony állapotában örvendetes javulás tapasztalható. A tüdőgyulladás okozta beszűrődés oldódni kezdett, minek következtében láza leszállt és orvosai javulását állandónak tartják. A Kormányzó úr feleségével együtt meglátogatta a beteget a szanatóriumban.

Igenio Brocchi, Magyarország nagy olasz barátja meghalt

Bázelből jelentik, hogy ott *Brocchi* Igenio olasz államtanácsos, az olasz pénzügyminisztérium osztályfőnöke meghalt. Egy hónappal ezelőtt májműtéten esett át, állapota azonban nem javult. Holttestét Triesztbe szállítják. *Brocchi* Igenio az olasz kormány egyik legkiválóbb gazdasági s pénzügyi szakértője volt és *állandóan foglalkozott a magyar jóvátételi kérdés megoldásával is.* Magyarország iránt mindig a legmesszebbmenő jóindulatot mutatta és felvilágosításaival hozzájárult ahhoz, hogy a nagyhatalmaknál sikerült a Magyarországgal szemben táplált bizonyos pénzügyi aggodalmakat eloszlatni. Igen nagy része volt, mint az olasz kormány bizalmi emberének, hogy a hágai egyezmény létrejöhetett. *Brocchi* Igenioban Magyarország őszinte jóbarátot veszített el. Temetésén a magyar kormány *Reviczky* István trieszti főkonzullal képviselte magát.

Érsekújváron tilos a magyar plakát

A Prágai Magyar Hirlap jelenti, hogy az ógyallai csendőrség nyomozást és eljárást indított a Magyar Nemzeti Munkás- és Földművespárt érsekújvári titkársága ellen azért, mert az ógyallai kerületi hivatalhoz magyar nyelven adta be egy gyűlés engedélyezése iránti kérését, továbbá, mert a párt plakátját magyar nyelven írták meg. A felvidéki magyarság között nagy izgalmat keltett a csendőrségnek ez az eljárása, mert eddig — lévén az érsekújvári és ógyallai járás színtiszta magyar lakosságú — a plakátokat és a hatóságokhoz intézett beadványokat magyar nyelven készíthették el.

Scotus Viator, a mesterségesen alakult Csehországról

Scotus Viator, akit az egész világ „Csehország apjának" tart és aki azóta már többször tanujelét adta megbánásának, hogy ilyen *szörnyszülöttnek fogadta el az apaságát,* most könyvet írt *„Csehországról és a szlovák kérdésről".* A könyv bevezető részében *Scotus Viator,* a neves angol lord, többek között a következőket írja:

— Csehszlovákia két alapelven épült fel, amelyek nincsenek mindig összhangban — a régi Ausztriával szemben *történelmi jogon és* Magyarországgal szemben *nemzetiségi* elv alapján. Alakulása következtében nemzeti állam *akar* lenni, *a valóságban azonban kevert összetételű,* melyben csehek és szlovákok saját hazájukban, saját akaratukból (?) élnek, *míg az igen fontos kisebbségek, a németek és a magyarok, akaratukon kívül fogadták el a befejezett tényt és igen kényes kérdést jelentenek, amelynek megoldása még mindig csak tanulmány.* Ha sikerülne Csehszlovákiát a külföld előtt diszkreditálni és barátait arra a meggyőződésre bírni, hogy ez az állam mesterségesen alakult ország, úgy *szabad teret nyujtanánk a békeszerződések erőszakos revíziójának.* Scotus Viator azt is megállapítja, hogy *a csehek erősen elnyomják nemzeti kisebbségeiket.*

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Augusztus 23-tól 29-ig

Vasárnap. 10: Református istentisztelet. — 11.15: A dorogi bányatemplom ünnepélyes felszentelésének helyszíni közvetítése, utána Mándits szalónzenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 4.15: Cigányzene. — 5.20: „A hollófürtü kedves", Kárpáti Aurél felolvasása. — 5.45: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7: „Helyes magyarság, magyar helyesírás", Halász Gyula előadása. — 8: Kazinczy emlék-est, utána cigányzene.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Boros Elemér novellája: „Pondró". — 5.20: A m. kir. államrendőrségi zenekar fúvósegyüttesének hangversenye. — 6.35: Rádió amatőrposta. — 7: Cigányzene. — 8: Magyar operettrészletek. — 9.45: Florizel v. Reuter hegedűhangversenye, utána cigányzene.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: „Semmi sem új a nap alatt", Vértes József dr előadása. — 5.30: magyar nóták. — 6.30: Mándits szalónzenekar hangversenye. — 7.30: Rádióélet félórája. — 8: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Szerda. 4: „Divatcsevegés", Cselényi Pálné felolvasása. — 5: „A közlekedési balesetek megelőzése", Czeglédy Károly előadása. — 5.30: Hangverseny, közreműködik Molnár Alice (hegedű), Stranszky Aranka (ének) és Schwalb Miklós (zongora). — 6.45: Grammofónhangverseny. — 8.45: Színműelőadás a Stúdióból: „A bölcső", utána a Budapesti Koncert Szalónzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. — 5: „Dániel jó akar lenni", Matolcsy Károly előadása. — 5.25: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.40: Csathó Kálmán felolvasása. — 7.10: Hárfaest. — 8.15: Magyar nóták. — 9.20: Stefániai Imre és Zathureczky Ede szonáta-estje, utána a Mándits szalónzenekar hangversenye.

Péntek. 4: Kovásznay Erzsi mesél a gyermekeknek. — 5: „Az aluminium", Kiss Gyula felolvasása. — 5.35: Az Első Budapesti Citarakör hangversenye. — 6.35: Hangverseny, közreműködik Hoór-Tempis Erzsébet (ének), Lénárt Klári (hegedű) és Somló József (ének). — 8: Cigányzene. — 9: A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi filharmóniai zenekar Mozart-szerenádja Salzburgból, utána grammofónhangverseny, majd cigányzene.

Szombat. 4.15: „Az Arany János tűzhelye mellől", Móricz Pál előadása. — 5: Erzsók meg a vaksors", Légrádi Haller Jenő elbeszélése. — 5.30: Cigányzene. — 6.45: Mit üzen a rádió. — 7.45: Színműelőadás a Stúdióból: „Gyöngyélet". — 9.55: Dalok és chansonok, utána másfélórás könnyűzene.

A háziállatok nevelése és gondozása

A gazdaság jövedelmezőségéhez épúgy hozzájárul az állattartás, mint a növénytermesztés. Sőt a kisgazdák könnyebb és jobb megélhetését, a multhoz hasonlóan, a jövőben is az állattartás fogja inkább lehetővé tenni, mint a növénytermesztés. Bátran állíthatjuk tehát, hogy a mai gazdasági válságot könnyebben kibírjuk és majd a helyzet javulása után hamarább is jöhetnek lendületbe azok a kis- és nagyobb gazdaságok, amelyekben a különböző nemű és fajú állatokat nagyobb mennyiségben tenyésztik.

Igaz ugyan, hogy ma az állatokért is keveset fizetnek, a tartásuk pedig sokba kerül. De azért, ha gondos tartásban részesítjük őket, mégis szép tiszta hasznot kaphatunk belőlük. S emellett az a nagy előnyük is megvan, hogy a tojásért, tejért, csirkéért csaknem mindennap, a növendék, a nagy és a hízó állatokért pedig úgyszólván amikor akarja, pénzt kaphat a gazda. Ezáltal a nyugodtabb megélhetés mellett gazdasága zavartalan folytatása is biztosítva van.

Az állatok gondozását a kisgazdánál leginkább maguk a családtagok végzik. Meg kell ugyan termelni az állattartáshoz szükséges jobb takarmányneműeket, de ezek jó áron értékesülnek egyrészt az állatokért befolyó pénzben, másrészt az állatok jó trágyája folytán előállott több, jobb és így mázsánként olcsóbba került gazdasági terményekből.

A nagyobb jövedelmet biztosító állattartás megköveteli, hogy az állatokat a jobb takarmányozás mellett kellő gondozásban is részesítsük.

Az állatok elhelyezésére szolgáló ól vagy istálló tiszta, száraz, egészséges, világos, elég magas, szellőzött, de ne légvonatos, és olyan tágas legyen, hogy benne minden állat megkaphassa a szükséges kényelmes álló- és fekvőhelyet, hogy egymás nyugalmát és étkezését ne zavarják.

Tudjuk, hogy az alacsony és szük istállóban párás és bűzös a levegő. A friss levegő hiánya pedig aláássa az állatok egészségét és gyöngíti ellenállóképességüket. Az alacsony helyiségben nemcsak a mennyezetre csapódik le a pára, hanem az állatok szőrére is. A nedves szőrű állat könnyen meghül és vizes szőre miatt a tisztántartása is nehezen végezhető. Így azután könnyebben szaporodhatnak el rajta az élősdi férgek. Fenti okok miatt igyekezzünk az istállót elég magasra építeni. A szellőztetőnyilásokat a fal felső szélén, a mennyezet alatt, a két oldalfalon egymással szemben helyezzük el, hogy az istálló levegője azokon mindenkor kicserélődhessék s mégse legyenek légvonatban állataink.

Gondoskodni kell az istálló tisztántartásáról. Járványos betegség idején fertőtlenítsük is, hogy a járvány csíráit megsemmisítsük.

Az egyes állatnemek gondozásáról és fölneveléséről a következőket jegyezzük meg:

A szárnyasállatok szeretik a friss levegőt és a napfényt. Ezért helyiségüket tágasra és elejével délkelet felé fekvően építsük. A délkelet felé néző oldalába nagy, földig érő, dupla üvegezésű ablakokat rakjunk, hogy minél több napsugár juthasson be azokon. Az ilyen ólban tartózkodó baromfi télen is többet tojik, mert rossz idő esetén is fürödhetik az üvegen besütő napfényben.

A baromfi ólját ősszel és tavasszal alaposan takarítsuk ki. Állandóan tartsunk polyvát a földjén, hogy az ürülékét hetenként könnyebben kiseperhessük. Járványos betegség idején a kitisztított ólat meszeljük ki. Az ülőrudakat forró lúgos vízzel mossuk le. A megszárítás után ezt is meszeljük be. A földet egy ásónyomnyira cseréljük ki friss földdel.

A tojófészkeket hetenként kell kitisztítani, hogy azok féregmentesek legyenek.

Legyen a szárnyas előtt állandóan mész és kavics, hogy a csontfejlődés és emésztés zavartalan lehessen. A zúzott vagy szemes eleségeken kivül legyen legelőjük, vagy ennek hijján kapjanak zöldtakarmányt. Télen is adjunk nekik fiatalon kaszált és esőmentesen szárított sarjúlucerna-szecskát, melyhez a leforrázás után egy kevés korpát is keverjünk. Ez mindenféle baromfinak hasznos, kedvelt, olcsó, fehérjedús eledele.

(Folytatjuk.)

A magtári zsizsik írtása

A gabonazsizsiktől eléggé nehéz megszabadulni, különösen ha már a magtárban lappang. A fődolog az állandó tisztaság, a gyakori lapátolás és szellőztetés. Amelyik magtárban állandóan van gabona, abból úgyszólván lehetetlen egyszerű módon teljesen kipusztítani. Van ugyan gyökeres módja is az írtásnak, mérges gázokkal, például szénkéneggel, de ez egyszerű emberek kezébe nem való, mert nagy veszedelem származhatik belőle: robbanás, emberhalál s egyéb hasonlók. A fertőzött, vagyis már zsizsikes gabonát át kell rostálni, hogy a zsizsik kihulljon belőle s összesöpörve, elpusztítható legyen. A kirostált gabonát azután garmadába hányjuk és zsákokkal, pokrócokkal letakarjuk. Mintegy hét-nyolc óra mulva kivisszük a takarókat s a beléjük húzódott bogarat a szabadban a baromfinak kirázzuk. Azután átlapátoljuk a gabonát s megint betakarjuk, hogy később újra kirázhassuk az összegyült bogarakat. Az eljárást így folytatjuk, amíg a legtöbb bogarat ki nem fogtuk. A zsizsik állandó fészke a zugokban tartott rostaalja s a repedésekbe hullott gabonaszemek. Ennélfogva az ilyen szemeket vigyük ki a magtárból, tartsuk más helyen. A réseket gondosan tisztítsuk ki s utána cementezzük, vagy tapasszuk be. Ennek a munkának akkor van ideje, amikor a magtár már üres. Ilyenkor nagytakarítást kell végeznünk. Ez a nyárra esik, amikor az új gabona még künn érik a földön. Alapos takarítás után tanácsos a magtárban több helyen kis búzahalmocskákat felszórni, hogy ezek magukhoz csalogassák a táplálékra éhes bogarakat s amikor már mind belehúzódtak, a búzát a baromfi elé vetjük. A deszkaborítás mögött mindig van hulladékszem, ez pedig zsizsikfészek. Hogy a mag behullását megakadályozzuk, a tetején a hézagot (a falnál) gondosan tapasszuk be cementtel vagy gipsszel. Legyen a magtár világos, szellős és száraz, a gabonát peddig gyakorta lapátoljuk át, hogy folyton zavarjuk a zsizsiket. Ha mindezeket állandóan szem előtt tartjuk és követjük, a zsizsik sohasem fog halomra vergődni.

Egyre nő a Francia Bank aranykincse

A Francia Bank kimutatása szerint a bank aranykészlete újabb 150 millió frankkal gyarapodott. Az aranykészlet ezzel 58.556 millió frankra emelkedett. A Francia Bank külföldi valutakészlete szintén jelentékenyen gyarapodott, aminek oka az, hogy augusztus első hetében az angol font támogatása céljából a Francia Bank nagymennyiségű font sterlinget vásárolt.

Levegőbe repült a macaói lőporraktár

A flórai lőporraktárban robbanás történt. Az anyagi kár igen jelentékeny. *A robbanásnak 26 halott és 62 sebesült áldozata van.* A villamosvilágítás és a telefonforgalom az egész tartományban szünetel.

A világ nem engedi meg Magyarország megsemmisítését

Borah szenátor, a nagynevű amerikai magyarbarát politikus Boiseban (Idaho állam) beszédet mondott, amely mindenfelé nagy feltünést keltett, mert élesen állást foglalt a francia biztonsági követelések ellen. *Szerinte Franciaország nagyobb biztonságot élvez, mint bármely európai állam 200 esztendő óta.* A jogaitól, területététől és fegyvereitől megfosztott Németországgal ellentétben Franciaországnak óriási hadserege, elsőrangú gazdasági hatalma van, nem szólva katonai szövetségeseiről, Csehországról, Lengyelországról, Szerbiáról, Romániáról és Belgiumról. Ezenfelül Franciaországot a Kellog-paktum és a locarnói szerződés is minden elképzelhető módon védi. *Ha Franciaország további biztonsági követelésekkel áll elő, akkor az egyenlő Németország és Magyarország megsemmisítésével. Ezt azonban a világ nem fogja megengedni.*

Nagy vasúti szerencsétlenség Ausztriában

Leoben közelében a Rómából Bécs felé haladó gyorsvonat augusztus 16-án hibás jelzés következtében 40 kilométeres sebességgel belerohant az előtte veszteglő tehervonatba. A gyorsvonat mozdonya a podgyászkocsival és a tehervonat négy utolsó kocsija lefordult a töltésről és belezuhant a Mura folyóba, míg a többi kocsi egymásra torlódott. Növelte a fejetlenséget az is, hogy reggel négy óra előtt történt a szerencsétlenség, amikor még sötét volt. Az összetört személykocsiból tizenkét halottat szedtek ki, akik közül négy magyar (Vály Lajos és felesége Szombathelyről és egy velük utazó asszony, akinek személyazonosságát még nem tudták megállapítani). A súlyosan sebesültek száma tizenkettő, a könnyebben sebesülteké körülbelül 30. Súlyosan sebesült meg *Rapos* Győző debreceni evangélikus lelkész is, akinek mind a két lábát le kellett vágni a kórházban. A debreceni pap belehalt sérüléseibe. Az egyik vasúti kocsiban 80 iskolásgyermek utazott, akik csodálatos módon épségben maradtak és csak jajveszékelésükkel rémítették meg az önfeláldozó mentőket.

Felrobbant a gránát egy kisfiú kezében

Satek József öt éves kisfiú Budapesten a Röppentyű-utcában egy ócskavaskereskedő udvarán gránáttal játszadozott, melyet hazafelé menet többször földhöz vágott. A 32 milliméteres gránát felrobbant, szétroncsolta a kisfiú jobblábát és betörte a környékbeli házak ablakait.

Párisban aláírták az ötmilliófontos magyar kölcsönt

Párisból jelentik: Augusztus 14-én délben egy órakor a magyar követségen aláírták a Magyarországnak nyujtandó ötmillió fontsterlinges kölcsönre vonatkozó jegyzőkönyvet. Létrejött a magyar kincstári jegyek kibocsátására vonatkozó megegyezés. A kibocsátásban Magyarország, Franciaország, Svájc, Hollandia és Olaszország vesz részt. A kibocsátás összege ötmillió fontsterling, amelynek legnagyobb részét Franciaország jegyezte. A kincstári jegyek egy év mulva járnak le. — Londonból jelentik: A magyar kölcsöntárgyalásokról szóló kedvező hírek élénk figyelmet keltettek az angol sajtóban s a Cityben, az angol pénzvilág banknegyedében. Az estilapok kiemelik, hogy *a tőzsdén a magyar hét és félszázalékos népszövetségi kölcsön a kedvező hírekre feltünően javult.*

Az *Economist* című lap megállapítása szerint az a tény, hogy a franciák hajlandók résztvenni a magyar kölcsön kibocsátásában és hajlandók a Németországban levő hiteleket meghosszabbítani, a békülékenyebb szellem jele. Ez a szellem Párisban mind erősebben kezd érvényesülni a volt ellenséges országokkal szemben.

Kiállítják az óceánrepülő magyar gépet

A Justice for Hungary, a büszke gépmadár, amellyel Endresz György és Magyar Sándor, a két hős magyar pilóta átrepülte az óceánt, aug. 19-től aug. 30-ig megtekinthető lesz a városligeti Közlekedési Múzeumban. A belépődíj 50 fillér és a gépet reggel 9 órától este 8 óráig lehet megnézni. A kiállítás jövedelme a Londonba történő repülés költségeinek fedezetére szolgál, ahol a magyar repülők tisztelegni akarnak *Rothermere* lord előtt, valamint köszönetüket és hálájukat fejezik ki nemes áldozatkészségért.

A világ legnagyobb harangja

A világ legnagyobb harangja tudvalevően Moszkvában van. Ezt a harangot, melynek súlya 200 tonna, 1653-ban öntötték. 1737-ben Moszkva égése alkalmából a földre zuhant. Kerek száz évig maradt ebben az állapotban, amikor újra helyreállították és átadták rendeltetésének.

VÁSÁR ÉS PIAC

A Mauthner Ödön magtermelő- és magkereskedelmi rt. heti magpiaci jelentése. Bíborheremag. Az üzlet megcsappant, külföldi érdeklődés nem mutatkozik, ára csökkent. Szöszösbükköny. Élénk kínálat mellett több tétel elhelyezést talált. Lucernamag cséplése folyamatban van, a szem szép, világos színű kevés a gyommag, a minőség határozottan jónak mondható. Ára még nem alakult ki. Lóheremag. A termelők értesítései szerint a Dunántúlon kedvezőbb, a Tiszavidéken gyengébb termésre van kilátás. Tarlórépamagra, mustármagra, kölesre, muharmagra még érkeznek rendelések; a gazdák pamionbükköny és őszi vetésre fűmagvak és fűmagkeverékek iránt is érdeklődnek. A budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kg-ként, a nyersárúért, budapesti paritásban: káposztarepce 20.75—21.50, bíborhere 28—30, szöszösbükköny 27—29, lenmag I. 24—24.50, lenmag II. 22—22.50, Viktoria borsó 19—22, zöldborsó 16—18 pengő.

Terménypiac. A terménytőzsdén a tőzsde elnökségének rendeletére hétfőtől kezdve aranypengőben jegyzik az előforduló kötéseket. A készárupiacon a malmok szórványosan vásároltak, s ezért a búza ára néhány fillérrel visszaesett. A zabot élénken kínálták, s így az ára 50 fillérrel csökkent. Rozsból alig van kínálat s ezért 30 fillérrel drágult, a tengeri pedig hetven fillér árnyereségre tett szert. A tőzsdetanács hivatalos árjegyzései: Búza tiszavidéki 77 kilós 9.40—10.10, 78 kilós 9.55—10.25 79 kilós 9.70—10.40, 80 kilós 9.80—10.50, felsőtiszai, fejérmegyei és dunántúli 77 kilós 9.20—9.60, 78 kilós 9.35—9.75, 79 kilós 9.50—9.90, 80 kilós 9.60—10.00, pestvidéki és bácskai 77 kilós 9.15—9.50, 78 kilós 9.30—9.65, 79 kilós 9.45—9.80, 80 kilós 9.55—9.90. Rozs pestvidéki 8.60—8.75, egyéb rozs 8.75—9.00. Takarmányárpa I-a 15.25—15.50, II-a 14.50—15.00, felvidéki sörárpa 17.00—19.00, egyéb sörárpa 16.00—17.00. Zab I-a 19.00—19.30, II-a 18.50—18.75. Tengeri 15.75—16.00. Korpa 10.30—10.50, 8-as liszt 16.00—16.25 pengő métermázsánként. — **Lisztpiac.** Nagymalmok lisztjegyzései: Augusztus—szeptemberi árak: Búzaliszt: dara 40.50—41, 0gg 39.50—40, 0g 39—39.50, 2-es 38—38.50, 4-es 36—36.50 5-ös 35—35.50, 6-as 34—34.50, 8-as 17—17.50, korpa 11—11.50 pengő, métermázsánként. — Rozsliszt: 0-ás 33—34, 0-I. 32.50 —33, I. 32—32.50, II. 26—27 pengő métermázsánként. — Kismalmok lisztjegyzései: Promt árak sconto nélkül: 0gg 35, 0g 34, 2-es 33, 4-es 31, 6-os 29, rozs 0-ás 31 pengő métermázsánként. — **Szénapiac.** Árak: Rétiszéna, új 8—9, lucernaszéna, új 9—9.80, alomszalma 3—3.50 pengő, métermázsánként.

Az állatpiac. (Ferencvárosi sertésvásár.) Felhajtás 4430 eladás 4227, eladatlan 203 darab. Angol hússertés 798 darab volt. A forgalom élénk. Árak: I-a uradalmi nehézsertés páronként 300 kilón felül 112—114, közép, páronként 250—280 kilóig 110—114, 220—260 kilóig 108—114, kivételesen 115, 80—210 kilóig 104—110, kivételesen 112, 100—160 kilóig 100—113, I-a

öreg, nehéz páronként 300 kilón felül 104—106, szedett, öreg II-a 96—102, angol sonkasüldő páronként 120—150 kilóig I-a 130—138, kivételesen 140, II-a 120—124, könnyű, páronként 80—100 kilóig 108—115, zsír nagyban 130—134, három darabos sózott szalonna 115, lehúzott félhús nagyban 145—184 vágottsertés 140—154 fillér kilónként. — **Vágómarhavásár.** Felhajtás 328 darab, eladatlan 210 darab. Az irányzat lanyha, az árak változatlanok. Árak élősúlykilónként: bika, tarka I-a 82, II-a 60—75, magyar, ökör II-a 55—73, III-a 44—52, tarka II-a 60—76, III-a 44—54, magyar tehén II-a 60—66, III-a 45—50, tarka I-a 80—82, II-a 56—74, III-a 42—52, magyar bivaly 22, növendék 50—74, kicsontoznivaló 18—36 fillér.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Budapest, Telefon: 81-2-40.

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.
Házhoz szállít elsőrendű tűzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

Olcsó és biztos
féregirtó az ATLAS fészektojás. Nincs tetves tyúk. A tyúk nyugodtan ül fészkében. Férgek nem szívják vérét. Több a tojás. Győződjön meg. Fészekbe rakható 25 darab 7.—P. Ólban felakasztható 25 darab 8·50 P. **Bese Ferenc,** Vaskút. (Bács-Bodrog megye.)
Kérem e lapra hivatkozni.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:
A) **Domború betűkkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.
B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.
Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetíti:
Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Sohasem lesz kevesebb az irodai munkája, amig kézzel ir, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni!

Hasonlitsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet irógépen irni, mint kézzel! Mennyi időt takarit meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre irhatja meg! Irógépen nincs csunya irás: mindenki gyorsan, de amellett rendesen és jól olvashatóan ir rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

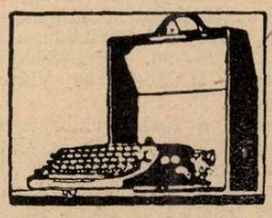

Ugy hivatali, mint magáncélokra a
REMINGTON PORTABLE
irógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ir és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyübeosztása révén azt az előnyt is nyujtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerü irógépen is azonnal tud irni. Terjedelme és sulya csekély s igy bárhová kézben könnyen szállitható.

Lehetővé akarjuk tenni, hogy a **Remington Portable** irógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron
18 havi részletfizetésre is szállitjuk.
Érdeklődőknek dijtalanul küld ismertetést és ajánlatot

Telefon: 21-2-84, 21-2-85, 21-8-09.
Remington Irógép Rt.
Budapest, VI, Andrássy-út 12

Fonyód-Sándortelepen, Balaton parton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: 20-4-37

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debreceni szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

14824 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

X. ÉVFOLYAM 4. SZÁM BUDAPEST, 1931 AUGUSZTUS 23

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLÖNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Dicséret

vitéz Éber Béla őrnagyot, a m. kir. honvédelmi miniszter 1931. évi június hó 26-án kelt 6065/eln. 8. 1931. számú rendeletével a Vitézi Rend kiépítése körül kifejtett kiváló és eredményes szolgálataiért okirati dícsérő elismerésben részesítette. (605/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Rendeletek

Névváltoztatásoknál a régi családi név használata

A honvédelmi miniszter úr 6286/elnökség 1931. számú körrendeletét (lásd az 1931. évi július hó 15-én kelt 16. számú Honvédségi Közlönyt) az Országos Vitézi Szék teljtartalmúlag azon hozzáadással teszi közzé, hogy a honvédelmi miniszter úrral való minden írásbeli érintkezésnél, rendfokozat és arra való tekintet nélkül, hogy valaki ténylegesen szolgáló, nem tényleges, vagy nyugállományú egyén, a Vitézi rend tagjaira is kötelező.

A honvédelmi miniszter úr rendelete:

„Az ügykezelés megkönnyítése érdekében elrendelem, hogy katonai egyéneknek a belügyminiszter úr által engedélyezett névváltoztatása esetén, a kihirdetéstől számítandó egy éven át, minden szolgálati üggyel kapcsolatos iratban a régi (előző) családi név is — zárójel között — feltüntettessék“. (804/Ft. I. 1931.) O. V. Sz.

Személyi változások

Főszéktartói teendők átvétele

vitéz nagybarcsai Barcsay Ádám ny. áll. alezredesnek más beosztásba történt áthelyezése folytán a főszéktartóság vezetését 1931. évi augusztus hó 1-évél további intézkedésig vitéz Nagy László ny. áll. ezredes vette át.

Áthelyezések, beosztások és felmentések

1931. évi augusztus hó 1-vel:

Az Országos Vitézi Szék vitéz nagybarcsai Barcsay Ádám ny. áll. alezredest más beosztásba történt áthelyezése folytán a főszéktartóság vezetése alól felmentette.

Mazurek Béla ny. áll. alezredes Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye déli részeinek Vitézi Székétől, a nemzetvédelmi tiszti teendők alóli egyidejű felmentése mellett más beosztásba helyeztetett át.

vitéz Szentirmay Zoltán ny. áll. őrnagy Heves vármegye Vitézi Székétől saját kérelmére véglegesen nyugállományba helyeztetett.

Boldogh Gyula ny. áll. főhadnagy a Vitézi Rend főszéktartóságától (II. oszt.), más beosztásba helyeztetett át.

1931. évi július hó 15-vel:

Kokas Ernő ny. áll. százados Bihar vármegye Vitézi Székétől Berettyóújfaluból Zala vármegye Vitézi Székéhez Zalaegerszegre helyeztetett át.

Járási (kerületi) vitézi hadnagyok megbízása és felmentése

Az illetékes vármegyei Vitézi Székek előterjesztésére az Országos Vitézi Szék megbízta, illetőleg felmentette

1931. évi június hó 1-vel:

vitéz Radnóczy László századost a nagykanizsai járásban (Zala vm.) felmentette és helyette vitéz Hollós Lajos századost bízta meg.

1931. évi július hó 1-vel:

vitéz Király Ernő ny. áll. százados, a gyulai (Békés vm.) járásban megbizatott.

vitéz Bethlendy Ferenc tiszabezdédi főjegyzőt a nyírbogdányi (Szabolcs vm.) járásban felmentette és helyette egyidejűleg Pazonyi Elek Emil alezredest, nyírbogdányi lakost bízta meg.

Ez alkalommal vitéz Bella Imre dr orvosnak a nyírbátori járás vitézi hadnagyi teendőkkel a vármegyei székkapitány úr által még 1926. év június hó 20-val történt ideiglenes megbízatását az Országos Vitézi Szék tudomásul vette és megbizatásában ezen nappal megerősíti.

1931. évi július hó 15-vel:

vitéz Demény János gyóni lakost az alsódabasi járásban (Pest vm.) saját kérelmére felmentette és helyette

1931. évi augusztus hó 1-vel:

vitéz Csontos József községi főjegyzőt, ezen járás eddigi vitézi hadnagyhelyettesét ezen megbízása alóli egyidejű felmentése mellett, bízta meg.

1931. évi augusztus hó 15-vel:

vitéz Kiss Antal dr ügyvéd büdszentmihályi lakost a dadai alsó járásban (Szabolcs vm) saját kérelmére felmentette és helyette egyidejűleg vitéz Lázár Ferenc dr tiszalöki főszolgabírót bízta meg.

vitéz Mártonffy Géza banktisztviselőt Budapest, VIII. kerületében saját kérelmére felmentette.

Járási (kerületi) vitézi hadnagyhelyettesi megbízás és felmentés

Az illetékes vármegyei Vitézi Székek előterjesztésére az Országos Vitézi Szék megbízta, illetőleg felmentette

1931. évi május hó 1-vel:

vitéz Fehérváry Dezső okl. középiskolai tanárt Cegléd megyei városban.

1931. évi június hó 15-vel:

vitéz Pálmay Ferenc főtisztviselőt Budapest székesfőváros X. kerületében és Pazonyi Elek Emil alezredest a kisvárdai (Szabolcs vm.) járásban megbízta.

1931. évi augusztus hó 15-vel:

vitéz Bereczky Sándor földbirtokos, v. t. hadnagyot a cséfa-nagyszalontai járásban (Bihar vm.) felmentette és helyette egyidejűleg vitéz Szentmihályi Sándor okl. gazda sarkadi lakost megbízta.

Vitézek orvosi kezelésével való megbízás

Bognár Kálmán dr marcali orvost (Somogy vm.) a vitézek orvosi kezelésének ellátásával 1931. évi június hó 15-vel megbízta.

Ügyészi megbízás megszünése

Szőts Aurél dr budapesti gyakorlóügyvédnek a a vitézek jogvédelmével 1923. évi szeptember 6-án kelt megbízása 1931. évi május 5-én történt elhalálozásával megszűnt.

Nyilvántartások és innen 373/Ft. I. 1929. szám alatt kiadott vitézi szervekről szóló „Kimutatás" helyesbítendő. Törzskönyvi lapokon előjegyzendő és a felmentések folytán érvénytelenné vált megbízólevelek felterjesztendők. (624/Biz. I. 1931.) O. V. Sz.

Állományváltozások

vitéz Rónay Aladár, bajóthi lakos, saját indokolt kérelmére, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye déli részeinek Vitézi Szék állományából Komárom-Esztergom Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (742/ft. III. 1931. szám.)

vitéz Hady Jenő, pécsi lakos, saját indokolt kérelmére, Békés vármegye Vitézi Szék állományából Baranya vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (743/ft. III. 1931. szám.)

vitéz Kárpáthy Olivér, pécsi lakos, saját indokolt kérelmére Sopron vármegye Vitézi Szék állományából Baranya vármegye Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (785/ft. III. 1931. szám.)

vitéz Szabó Ferenc (2304), tokodi lakos, saját indokolt kérelmére Komárom-Esztergom vm. Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye északi részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/44—IV. 1931. szám.)

vitéz Szabó Lőrinc (126), szombathelyi lakos, saját indokolt kérelmére Győr vm. Vitézi Szék állományából Vas vm. Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/43—IV. 1931. szám.)

vitéz Túri József (817), kecskeméti lakos saját indokolt kérelmére Fejér vm. Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskún vm. déli részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/42—IV. 1931. szám.)

vitéz Újvári István (2753), inkei lakos, saját indokolt kérelmére Csanád vm. Vitézi Szék állományából Somogy vm. Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/41—IV. 1931. szám.)

vitéz Kántor Ferenc, pilisi lakos, saját indokolt kérelmére Tolna vm. Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskún vm. északi részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (809/ft. III. 1931. szám.)

vitéz Hajdú Mihály (5160), budapesti lakos, saját indokolt kérelmére Budapest székesfőváros Vitézi Szék állományából Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye északi részei Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/48—IV. 1931. szám.)

vitéz Bartha Gábor (4242), tótvázsonyi lakos, saját indokolt kérelmére Vas vármegye Vitézi Szék állományából Veszprém vm. Vitézi Szék állományába áthelyeztetett. (900/47—IV. 1931. szám.)

Érvénytelenitések

vitéz Gardánfalvi György (5916), vasasi lakosnak 1927. évi június hó 26-án kiállított 6190/IV—1927. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (3088/IV—1931. szám.)

vitéz Borbola István (6100), szegedi lakosnak 1927. évi június hó 26-án kiállított 6390/IV—1927. számú elvesztett zöld vitézi igazolványa érvényteleníttetett. (3332/IV—1031. szám.)

Törlés a Rendből

Töröltetett saját kérelmére a Rend tagjai közül Kiss Dávid (7464), szabadszállási lakos, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vm. déli részeinek Vitézi Széke állományából. (2958/IV—1931.) O. V. Sz.

Helyesbítés

Az 1931. évi 3. számú Vitézi Közlöny 3. lapoldalán Szabolcs vármegye alcím alatt vitéz Teleki Ferenc név „Feleki"-re helyesbítendő. (250/Biz. I. 1931. szám.) O. V. Sz.

Családi értesitő

TISZTI VITÉZEK

b) **Házasságok:**

vitéz Zámbory Géza (2459), banktisztviselő, 1931 február 3-án házasságot kötött Rajz Erzsébet úrhölggyel; vitéz Fejes Kálmán (2074), huszárfőhadnagy, 1931 január 16-án házasságot kötött Morvay Márta Irén Ilona úrhölggyel; vitéz Andok Jenő (2487), orvos, 1930 október 21-én házasságot kötött Borbély Irén Anna úrhölggyel; vitéz Imre János (560), máv. mérnök, 1930 december 20-án házasságot kötött Szabó Klára úrhölggyel; vitéz Simon Lajos (829), tanító, 1931 február 9-én házasságot kötött Andriska Mária Etelka Anna úrhölggyel; vitéz Madarász György (1071), állampénztári dijnok, 1930 október 30-án házasságot kötött Nagy Ilona úrhölggyel; vitéz Oláh József (1162), rajztanár, 1931 március 25-én házasságot kötött Vass Mária Etelka úrhölggyel; vitéz Csécsi-Nagy Imre (30/I.), ny. tüzérszázados, 1931 március 16-án házasságot kötött Ignáth Vilma úrhölggyel; dr. vitéz Gábos Árpád (193), városi fogalmazó, 1930 november 24-én házasságot kötött Schuller Margit úrhölggyel.

c) **Elhalt tiszti vitézek:**

vitéz Darnóvári Kacskovics Zoltán (925), földbirtokos, meghalt 1931 január 7-én; vitéz Gyergyói Arthur (49), százados, meghalt 1930 augusztus 23-án.

d) **Tiszti vitézek elhalt családtagjai**

vitéz Kovács Ferenc (2242), ny. máv. intéző Judit leánya, meghalt 1931 január 18-án; dr. vitéz Hidjed Gyula (34), ügyvéd Irma leánya, meghalt 1931 február 12-én; vitéz Góvay György (1666), takarékpénztári főkönyvelő Irén leánya, meghalt 1931 március 21-én.

LEGÉNYSÉGI VITÉZEK

a) **Születések:**

vitéz Korponai Lajos (3361), földműves, János Pál fia 1931 január 23-án; vitéz Rózsa János (3850), földműves, János József fia 1928 június 27-én; vitéz Rózsa János (3850), földműves, Ferenc fia 1930 május 30-án; vitéz Borbás Menyhért (5583), földműves, Katalin leánya 1930 december 27-én; vitéz Halasi Béla (18/I.), földműves, László Antal fia 1930 december 20-án; vitéz Forrai Márk (1936), földműves, Julianna leánya 1931 január 28-án; vitéz Tóth István (2903), földműves, Rozália leánya 1930 július 10-én; vitéz Csicsai János (79), ny. tiszthelyettes, Imre Mihály fia 1930 november 7-én; vitéz K. Tóth Lajos (4473), ny. csendőrtiszthelyettes Irén Katalin leánya 1930 november 20-án; vitéz Tóth János (1713), földműves, Mária leánya 1929 november 7-én; vitéz Kriván Pál István (6707), szobrász, László fia 1929 október 4-én; vitéz Kriván Pál István (6707), szobrász, Pál József fia 1927 október 23-án; vitéz Kovács Lajos (5016), hentes, Imre fia 1930 október 30-án; vitéz Berta Sándor (404), földműves, Ernő Imre fia 1930 május 13-án; vitéz Ürmös János (442), földműves, Sándor fia 1930 július 10-én; vitéz Somogyi Sándor (2905), áll. rendőr, Etelka leánya 1930 szeptember 9-én; vitéz Kállai András Károly (2122), lakatos, Ilona Katalin Magdolna leánya 1931 február 1-én; vitéz Kardos József (927), földműves, Julianna leánya 1931 február 1-én; vitéz Lengyel István (4516), földműves, Gyula fia 1930 szeptember 7-én; vitéz Kézi Bertalan (2633), földműves, Etelka leánya; Barkócz György (2865), földműves, Barnabás György fia 1931 január 9-én; vitéz Barna Bálint (5671), földműves, Károly fia 1931 január 16-án; vitéz Bene István (1666), dohányárus, Gyula fia 1930 október 2-án; vitéz Jónás György (4007), tiszthelyettes, Béla István fia 1931 január 15-én; vitéz Ádám Mihály (7608), gépész, István Antal fia 1931 január 19-én; vitéz Salgóvári János (6614), földműves, János fia 1930 szeptember 8-án; vitéz Kenderesi Gábor (7094), földműves, Katalin leánya 1931 január 11-én; vitéz Gárdony József (4307), földműves, János fia 1931 január 11-én; vitéz Szekeres Mihály (6932), földműves, Imre fia 1931 január 30-án; vitéz Tóth István (82), földműves, Pál József fia 1931 február 18-án; vitéz Dunai János (2473), földműves, János fia 1931 február 28-án; vitéz Varga Péter (6483), földműves, Károly fia 1931 március 26-án; vitéz Gorzsás András (5435), földműves, András fia 1931 március 1-én; vitéz Bihari József (2234), molnár, Árpád Endre fia 1931 március 21-én; vitéz Kökényes Tamás (6955), székesfővárosi javadalmi őr, Jozefin leánya 1931 február 28-án; vitéz Kalamár Szilveszter (4871), földműves, Emma leánya 1931 március 17-én; vitéz Csuti Vince (4122), földműves, Ernő fia 1931 január 2-án; vitéz Völgyes Mihály (961), földm., Alfréd Imre fia 1930 október 3-án; vitéz Pócza Vendel (6759), útkaparó, Vendel fia 1931 január 10-én; vitéz Góg Péter (7918), földműves, Terézia leánya 1931 március 3-án; vitéz Tóth József (904), államrendőr, György fia 1931 január 27-én; vitéz Szinyéri Mihály (7571), földműves, Márta leánya 1929 november 24-én; vitéz Szinyéri Mihály (7571), földműves, János fia 1931 február 16-án; vitéz Bolba Pál (3785), földműves, István fia 1931 február 22-én; vitéz Palotai János (4102), irnokfőmester, István fia 1931 február 28-án; vitéz Borbély Ferenc (4010), rendőrtörzsőrmester, Zoltán fia 1931 március 15-én; vitéz Somogyi Keresztély (4283), földműves, Imre fia 1931 február 19-én; vitéz Dinnyés István (5672/I.), tetőfedő Gabriella Mária leánya 1930 december 15-én; vitéz Bónyai János (8483), útmester, Edit Karolin leánya 1931 március 8-án; vitéz Nagy Gusztáv (5587), ácsmester, Gergely József fia 1930 október 9-én; vitéz Kapusi Márton (2982), levélhordó, Antal fia 1928 május 12-én; vitéz Fehér János (7815), hivatalszolga, János fia 1925 november 9-én; vitéz Fehér János (7815), hivatalszolga, László fia 1927 július 1-én; vitéz Fehér János (7815), Lajos fia 1929 február 26-án; vitéz Fehér János (7815), Imre István fia 1930 december 22-én; vitéz Horváth Lajos (7771), pályaőr, Ilona leánya 1931 február 4-én.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:

vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY s. k., ezredes

ügyvezető törzskapitány

VITÉZI ÉLET

A soproni 76-os hősök emlékszobra

A volt cs. és kir. 76-os gyalogezred soproni bajtársi köre a világháborúban elesett hőseinek emlékére Sopron legszebb terén, a Deák-téren, művészi kivitelű emlékművet emeltetett, amely magas talapzaton álló hatalmas oroszlánt ábrázol. A bronz emlékművet a Polichnánál vívott győzelmes csata évfordulóján, aug. 23-án, nagyszabású ünnepség keretében leplezik le. Az ünnepség fővédnökségét herceg *Esterházy* Pál dr vállalta. A gyönyörű emlékmű Bódy Kálmán szobrászművész, volt 76-os tiszt alkotása.

A csornai járás vitézeinek zászlószentelési ünnepélye

A csornai járás vitézei, vitéz *Dénes* Elemér m. kir. csendőrőrnagy, járási vitézi hadnagy kezdeményezésére díszes kivitelű vitézi zászlót készíttettek, amelyet augusztus 30-án délelőtt ünnepélyes keretek között, Gergye Ipoly dr, a premontrei kanonokrend prelátus-prépostja Csornán fog felszentelni. A zászlószenteléssel kapcsolatos ünnepségekre a vitézi zászló rendezőbizottsága mély tisztelettel meghívja az idegen megyebeli vitézi szerveket és a saját megyebeli járási vitézi hadnagyokat, vitézi őrmestereket és vitézeket. A vendégeket Csornán a délelőttönként érkező vonatoknál fogadóbizottság várja és kíséri az ünnepély helyére. Akik az ünnepélyt követő egyszerű vitézi ebéden részt akarnak venni, írjanak vitéz *Dénes* Elemér csendőrőrnagynak.

Lemhényi vitéz Dávid Géza dr, tart. géppuskás főhadnagyot 1918 júniusában az asiagói fensíkon az általános támadáskor vitéz magatartásáért akkori parancsnoksága a III. oszt. Vaskorona Rendre és a hadiékítményes kitüntetésre terjesztette fel, amit most a Kormányzó úr is elismert

Vitézek figyelmébe

Baranya vármegye szentlőrinci járásában, Baksa és Cinderibogád község határában Kerekalja-pusztán egy 425 magyar holdas elsőrendű minőségű birtok eladásra kerül. A birtokon sok gazdasági épület, lakóház és istálló van. Az eladó négyszögölenként 50 fillér árat kér. A megvételhez azonkívül az eladó 7.32 százalékos hosszúlejáratú kölcsönt szerez, 48 évre. A birtok természetesen kisebb egységekre is felosztható. A pályázni óhajtók közelebbi felvilágosítást Baranya vármegye Vitézi Székétől kaphatnak.

Emlékérem kiosztás Ácson

Ünnepélyes keretek között adta át a vármegyei Vitézi Széktartó Ács község 43 megajándékozottjának a háborús emlékérmet. Ekkor vette át vitéz *Nagy* Vincze közs. pénztáros, mintagazda, a magyar bronz érdemérmet és vitéz *Kővári* István j. v. őrm. az O. V. Sz. okirati dícsérő elismerését.

SAJTÓ ALATT

a Justice for Hungary dicsőséges Óceánrepülés története

EMLÉKEINK

Irták:

Endres György

és

Magyar Sándor

Sajtó alá rendezték:

Pünkösti Andor és **Rózsahegyi László**

A szerkesztőség ezúton kéri a lelkes magyar közönséget, hogy az alanti szelvény felhasználásával rendelje meg a díszes, örökemlékű művet

T.

ENDRES és MAGYAR Óceánrepülők Emlékiratainak Szervezőbizottsága

BUDAPEST, VI, Ó-utca 45

Megrendelem Endres és Magyar **„Emlékeink"** című művét nagy albumalakban, 400 oldal terjedelemben, díszes selyemvászonkötésben, illusztrálva, dombornyomással, tokkal. Ára: **20.—** pengő

Név: Foglalkozás: Lakhely:

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 35. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 AUGUSZTUS 30

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Az ország sorsa

A Bethlen-kormány lemondása váratlanul érte az országot. Semmiféle előjel sem mutatta, hogy Bethlen István gróf távozni készül helyéről. Ellenkezőleg: az országra nehezedő súlyos gazdasági válság megoldására, a fenyegető veszedelmek elhárítására senki sem látszott alkalmasabbnak, mint Bethlen István gróf, aki az elmúlt tíz év alatt számos tanujelét adta annak, hogy a bajok leküzdésére elegendő erélylyel és tekintéllyel rendelkezik. Érthető tehát, hogy az egész ország megriadva kereste Bethlen távozásának igazi okait és a hivatalos magyarázatok mögött egyéb, rejtett, eltitkolt okokat keresett.

Maga Bethlen István gróf távozásáról a következőket mondotta pártjának tagjai előtt:

„Az elnökségem alatt álló kormány azért mondott le, hogy szabaddá tegye az utána következő kormány részére az utat, melyet nemcsak a folyton tornyosuló gazdasági nehézségek torlaszoltak el, hanem a gazdasági nehézségeknek divatossá vált aláfestése, rikító színekkel való kiszínezése s túlzott felnagyítása. Elzárták az utat a politikai és egyéb szenvedélyek is és azok a jelszóképpen hangoztatott politikai orvosszerek, melyek többnyire nem is voltak meggondoltak, sem pedig használhatók s amelyeket csak politikai célokból vetettek fel és fujtak fel jelszavakká. Az én kormányom nem futamodott meg a maga feladata elől. Nem hagyta cserben az országot, hanem gondosan előkészítette azt az utat, amelyen járnia kell az utánunk következő kormánynak, mely a reá váró nagy munkának végrehajtására vállalkozott. Megszereztük a szükséges rövidlejártú kölcsönt. Feloldottuk a hitel-élet korlátait, anélkül, hogy káros következmények mutatkoztak volna. Megszavazta a parlament a felhatalmazási törvényt, mely erőt és hatalmat ad a kibonyolítást vezető kormány kezébe. Erős kormánytámogató pártokat hagyunk számára örökül. Tehát nem menekülünk a feladat elől, hanem átadjuk annak megoldását olyan kormány kezébe, *melynek kezei nincsenek megkötve*".

Nem nehéz ezeknek a szavaknak értelmét a politikai életben használatos síma fogalmazású mondatokból kihámozni. A hosszú utat tevő tengerjáró hajók időnként kénytelenek félbeszakítani útjukat, befutni valamelyik kikötőbe, hogy a hosszú úton a hajócsavarokra, a kormánykészülékre rátapadt, ráfonódott tengeri moszatot, élősdieket lefejtsék, mert azok már a hajógépezet működését nehezítik és aka-

A Szent Jobb körmenten szerepeltek először a daliás és festői öltözetű lovastestőrök fehér paripáikon.

dályozzák. Tíz év hosszú út egy kormány életében, rengeteg szál, akadályozó moszat tapadt ily hosszú úton a gépezetre. A hajónak mostanában veszélyekkel teli viharzónán kell áthaladni, érthető tehát, ha a lelkiismeretes hajóskapitány gondoskodik előbb a gépezet szabad működéséről, megtisztításáról.

Az első riadt percekben, melyek a kormány lemondását követték, felszabadult a magyar közönségnek amúgy is könnyen lobbanó fantáziája. Egymást érték a találgatások, melyek közül nem egyet a lapok a „jólértesültség" látszatával tálaltak a közönség elé. Nincs értelme sorra venni ezeket a képzelődésszülte magyarázatokat. Egyre azonban a sok közül mégis ki kell terjeszkednünk, mert minden cáfolat ellenére bizonyos fokú hitelre talált a magyar közvéleményben. Ez a híresztelés az volt, hogy Bethlen távozása a franciák követelésére történt, akik az égetően szükséges ötmillió fontos kölcsönhöz csak az esetben voltak hajlandók hozzájárulni, ha az a Bethlen István gróf, aki a magyar-olasz közeledést megteremtette, akinek angorai, berlini és bécsi utazásai a franciáknak annyira szemet szúrtak, másnak engedi át helyét. Ezért kellett volna tehát Bethlennek az ország szorult helyzetében önmagát áldoztul dobni. Azt is mondották ezek a híresztelések, hogy a franciáknak még továbbmenő céljaik is vannak, és hogy befolyásukat intézményesen állandósítani akarják Magyarországon, hogy ezzel végleg elszakítsák a magyarokat az olaszok mellől és a német közeledésnek is útját vágják. Megerősíteni látszott ezeket a feltevéseket, hogy a kormányválsággal egyidejűleg értesült a nyilvánosság a magyar-francia gazdasági egyezmény létrehozására megindult tárgyalásokról. „A franciák — mondotta az erről kiadott hivatalos közlemény — segítségére akarnak sietni a magyar gazdaságnak". A magyar közönség azonban, a multak tapasztalatai alapján, nagyon kevéssé hisz a franciák jószándékaiban s ezeket a tárgyalásokat is bizonyos gyanakodással nézte.

A határozott hangú hivatalos cáfolatok, melyek ismételve hangsúlyozták, hogy sem a kölcsön mögött, sem a gazdasági egyezményre vonatkozó tárgyalások mögött nincsenek politikai feltételek elrejtve, már eléggé leszállították valódi értékükre a francia politikai nyomásról szóló híreket. „Egyetlen független állam sem tűrné, hogy belügyeibe ilyen módon beavatkozzanak!" — mondotta az e tárgyban kiadott kormánynyilatkozat. Károlyi Gyula gróf pedig az egységespártban mondott beköszöntő beszédében külön is nyomatékosan kiemelte, hogy *Olaszország iránti barátságunk változatlan marad.*

„További törekvésünk az Olaszországgal kiépített és állandóan erősödő baráti viszony zavartalan ápolása — mondotta Károlyi gróf. — E barátság azonban sohasem volt agresszív, nem akadályozza, hogy jóviszonyunk Németországgal továbbra is fennmaradjon és hogy Franciaországgal való viszonyunk állandóan ne javuljon és hogy ne találjunk francia részről is megértésre és barátságra".

Olaszországgal bennünket magyarokat nemcsak a rokonszenv és nemcsak annak mélyen lelkünkbe vésődött tudata köt össze, hogy Olaszország volt az első, mely elhagyatottságunkban mellénk állott, hanem összeköt vele földrajzi helyzetünk és a közös létfenntartási érdek. Olaszországot éppen úgy fenyegeti a Kelet felől áramló szláv tenger, mint bennünket. A kis magyar földet három oldalról fogja körül a szláv áradat s a térképet nézve, szinte úgy látjuk, mintha egy tátottszájú fenevad fogai között vergődnénk. A mi összeroppantásunk és elnyelésünk után az olaszok következnének a szlávságnak a melegvízű délitenger felé való szívós elnyomulásában. Amikor az olaszok bennünket erősítenek és védenek, önmagukat is védelmezik. Ez a mi olasz barátságunk *természetes* alapja. Amikor tehát az új kormány feje a *változatlan olaszbarátságot hangsúlyozta*, csak azt az irányt jelölte meg, melyet a magyarság jól átgondolt és természetadta érdekei írnak elő.

A spanyol kormány fegyverrel küzd a katolikus egyház ellen

A katolikus egyház és az állam harca törésig jutott. A spanyol köztársasági kormány félhivatalos jelentése szerint nyolc zászlóalj vadászt küldött a novarrai tartományba és a baszk földre, ahol az egyháznak a köztársasági rendszer ellen folytatott harca különösen kiéleződött. Három zászlóalj vadászcsapatot riadókészültségben tartanak Madridban, hogy bármely pillanatban szintén útnak indíthassák az északspanyolországi katolikus tartományokba. A kormány teljes megszüntetéssel fenyegette meg az északspanyolországi katolikus lapokat, amelyek nyilvánosságra hozták a száműzött Segura bíborosérsek utolsó pásztorlevelét. A pásztorlevélben ugyanis azt írja a bíborosérsek, hogy az egyház az állam fölött áll és nem ismeri el az egyházi javak eladási tilalma ügyében kiadott rendeletek jogi érvényességét. Spanyolországban ezidőszerint botrányos állapotok vannak — mondja a pásztorlevél —, amelyek azt mutatják, hogy *az ország az erőszakos pogányság törvényesítésének útján halad.*

A kormány felügyelet alá helyezte Spanyolország két legnagyobb fegyvergyárát, melyben a kormány képviselőinek jelenlétében folyik a munka. Bilbaói jelentés szerint az északspanyolországi katolikus párt tagjai a katolikus sajtóban közleményt akartak közzétenni, mely szerint *a baszk tartományok nem ismerik el a spanyol köztársasági kormányt és tiltakoznak az egyházi javak elkobzása ellen,* de a kormány még idejekorán megtiltotta ezeknek a lapoknak a megjelenését.

Megbukott az angol kormány

MacDonald angol munkásvezér kormánya az angol font ingadozása és az állam háztartásának deficitje miatt lemondott. Súlyos politikai válság szakadt Angliára, melynek pénzügyeit a munkanélkülisegély nehezíti elsősorban A kormány lemondása kettészakította az eddig uralmon lévő munkáspártot is és MacDonald a konzervatívok (Baldwin) és a liberálisok (Lloyd George) bevonásával alakította meg az új kormányát.

Lengyel szabadsághős emléktáblájának leleplezése Budapesten

Slawski Félix lengyel szabó, mint a lengyel légió hős tagja, 1849-ben vértanuhalált szenvedett a magyar fővárosban. Az Apaffy-utcában, a lengyel katolikusok templomában Szent István napján fényes ünnep keretében leplezték le Slawski Félix márvány emléktábláját. A templomban megjelent a Férfiszabó-Ipartestület népes küldöttsége 600 éves zászlója alatt, de eljöttek a krakói szabócéhek megbizottai is, hogy hódoljanak a régen porladó hős dicső emlékének.

A Vitézi Rend két tagja kapott tárcát az új kormányban

vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter maradt
vitéz Keresztes-Fischer Ferenc lett a belügyminiszter

Egymást követték az elmúlt hetekben a politikai események. A gazdasági válság leküzdésére *a kormány kivételes hatalmat kért az országgyűléstől.* S ezt a felhatalmazást meg is kapta. Jogában áll rendeletekkel intézni olyan ügyeket, melyek eddig kizárólag a törvényhozás hatáskörébe tartoztak. A kormány mellé az országgyűlés két háza *harminchárom tagból álló bizottságot* rendelt ki, mely főleg szakemberekből áll s melynek hivatása, hogy a kormánynak tanácsaival és útbaigazításával rendelkezésre álljon minden olyan nagy horderejű kérdésben, melyben a kormány hozzáfordul.

A harminchármas bizottság megalakulását követte a *bankzárlat feloldása*, majd pedig az *aranypengős számítás* elrendelése. Megalakult a *garanciabank*, melynek hivatása, hogy nehéz helyzetbe kerülő pénzintézeteket az állam és a többi pénzintézetek támogatásával a válságon átsegítse. Megjelent a *földteherrendezés határidejének meghosszabbításáról* szóló rendelet, mely a bajbajutott gazdákon kíván segíteni.

Megjött a hír, hogy az ország megkapta az annyira szükséges *ötmillió font* külföldi kölcsönt. Ennek a körülbelül kétszázmillió pengőt kitevő összegnek negyven százalékát a franciák, a többit az olaszok, svájciak és hollandok adták. Megjött a hír arról, hogy a közeljövőben, valószínűleg Amerika is ad kétmillió fontot.

Ezt követte az a meglepő hír, hogy a *magyar-francia gazdasági egyezmény* megkötésére tárgyalások indultak, majd az, hogy a *magyar-cseh* kereskedelmi szerződés megkötésére ismét megkezdődtek a félbeszakadt tárgyalások és hogy ezeket a tárgyalásokat a franciák megbízottja a helyszínen figyelemmel kíséri.

Mult szerdán, augusztus 19-én aztán bombaként csapott le a hír, hogy *Bethlen István gróf benyujtotta a Kormányzónak lemondását,* amit a Kormányzó *el is fogadott.* Ezt a híradást teljes fejetlenség és tagadhatatlan aggodalom követte. Senki sem tudta, hogy Bethlen gróf távozását mi idézte elő és milyen események következnek. A zavarosban halászni szerető sajtóorgánumok és gyengébb lelkiismeretű politikusok ki is használták az általános tájékozatlanságot a maguk céljaira. A kormány lemondását követő órában köztudomásúvá vált, hogy a Bethlen-kormány egyik főkritikusa: *Teleszky* János *nem* vállalja a kormányalakítást és elhárítja magától annyit hangoztatott szanálási tervének végrehajtását. Telszkyt különben is aligha fogadta volna bizalommal az országnak az a túlnyomó nagy része, mely nem szívesen látná a magyar miniszterelnöki székben a nemzetközi nagytőke egyik jellegzetes képviselőjét.

A Kormányzó bizalma *Károlyi* Gyula gróf külügyminiszter felé fordult s ő kapta meg a kormányalakítási megbízást. Károlyi nemzeti érzéséről és bátorságáról már akkor tanuságot tett, amikor a proletárdiktatúra idején elvállalta a nemzeti ellenforradalmi kormányban a miniszterelnök szerepét. Az Aradon megalakult nemzeti kormányt — tudvalevőleg — az oláhok elfogták és hat hétig fogságban tartották. Ezt a fogságot Károlyi Gyula gróf is átsínylette. A szegedi kormányban, melynek ő volt a feje, Horthy Miklós volt a hadügyminiszter. A szegedi miniszterelnökséget a Szegedet megszállva tartó franciák nyomására, akik Károlyit túlságosan intranzigensnek találták, volt kénytelen átengedni utódjának.

Károlyi vasárnap, augusztus 23-án alakította meg véglegesen mostani kormányát és hétfőn tette le az esküt a Kormányzó kezébe. Az új kormányban két vitézi rendtársunk is helyet foglal. A honvédelmi miniszteri tárcát vitéz jákfai *Gömbös* Gyula tábornok tartotta meg, aki nemcsak a Kormányzó úr Őfőméltóságának teljes bizalmát bírja, hanem akit — nagyon kevés és jól ismert kivétellel — az egész ország népe örömmel és bizalommal lát azon a helyen. A belügyi tárcát vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc, a volt baranyamegyei főispán vállalta el. Nemes eszméktől és izzó hazafiasságtól fűtött gondolkodását a Vitézi Rend tagjai jól ismerik. A Vitézi Rend tagjai közül választott két miniszter megnyugvást jelent a hazafiasan gondolkozó magyarság részére: ez a kormány nem fog olyan utakra tévedni, amelyen haladva, veszélybe kerülhet a magyar jövő.

Károlyi Gyula gróf, az újonnan kinevezett miniszterelnök, Bethlen István gróf utóda

VITÉZI ÉLET

IX. kerület tiszti vitézeihez!

A kerületi hadnagy szeptember 1-én, kedden este fél 9 órakor a Ferencvárosi Kaszinó különtermében (IX, Üllői-út 115/a, a Ludovikával szemben) bajtársi összejövetelt tart, melyre tisztelettel meghívja a hozzátartozókat is. *Székkapitány*

IX. kerület legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy szeptember 5-én, szombaton este 8 órakor a Ferencvárosi Kaszinó különtermében bajtársi összejövetelt tart, melyre tisztelettel meghívja a hozzátartozókat is. *Székkapitány*

FELHÍVÁS

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri azokat, akik a művet megrendelték és megkapták, hogy a mű mellé csatolt levelezőlap tartalmát olvassák el és támogassák a szerkesztőbizottságot egyrészt azzal, hogy a művet olyanok körében terjesszék, akik azt még nem szerezték meg, másrészt pedig, hogy a mű árát, ha azt még nem küldték volna el, sürgősen adják fel. Félreértések elkerülése végett kérjük, hogy a régi megrendelők az előjegyzési árnál egy pengővel többet küldjenek be, mert a költségek a nagyobb terjedelem folytán tetemesen emelkedtek. Új megrendelők a könyvet 10 és 14 pengős áron rendelhetik meg.

A „Budapesti Vitézek Szaknévsora" e héten hagyta el a nyomdát. Tartalmazza az összes hivatalokban és szabad pályákon működő vitézeket. A könyvecske célja pedig az, hogy minden vitéz, ha valamire szüksége van, bajtársához fordulhasson a hivatalokban és ha szükségletei vannak, bajtársainál szerezhesse be. A nagyon szükséges együttműködést, egymáson való segítést, az összetartozandóság szilárdítását szolgálja ez a kis könyv, melynek mindenki örülni fog, a vidéki s a fővárosi bajtárs, mert e szakkönyv hiányát valamennyien nagyon éreztük. Ára 60 fillér, megrendelhető a *Vitézek és Gazdák Lapjánál; Fodor* Árpádnál, Budapest, Ráday-utca 43 és vitéz *Szombathelyi* Károly járási őrmesternél, Budapest, II, Keleti Károly-utca 5—7.

Felhívás!

Borsod vármegye ózdi járásában, Balaton község határában 15 kh. kiterjedésű megváltandó telekre pályázó vitézek ezirányú kérvényüket küldjék be Borsod vármegye Vitézi Székének. A telek kataszteri tiszta jövedelme 60 aranykorona, megváltási ára 5250 P, mely összeg 52 év alatt törlesztendő. Az évi annuitás 283.50 P, átvehető 1931 október 1-én. A kérvényhez hatósági vagyoni bizonyítványt kell csatolni, mely igazolja, hogy a kérvényező rendelkezik a gazdálkodás megkezdéséhez szükséges gazdasági felszereléssel és megfelelő forgótőkével.

A kérvényeket beérkezésük sorrendjében bírálják el.

Borsod, Gömör vármegyék vitézi székkapitánya

Vizsgarend

A Vitézi Rend őrkényi gazdaképző iskolájának (Pálóczi Horváth István és felesége, Katona Ilona alapítása) az 1930—31. tanév szeptember 26 és 27-én tartandó évzáró vizsgájának sorrendje:

I. Délelőtt:

Közismereti tárgyakból szeptember 26-án, szombaton 9.30—11-ig: Közismereti tárgyak: számtan, földrajz. 11—11.30-ig: vegytan, egészségtan. 11.30—12.30-ig: Közismereti tárgyak: alkotmánytan, népies irodalom. 12.30—13-ig: leventegyakorlatok.

II. Délelőtt:

Szaktárgyakból szeptember 27-én, vasárnap 9.30—12-ig: növénytermelés, berendezéstan, állattenyésztés és kertészet. 12—13-ig: földmértan, méhészet, selyemhernyótenyésztés és erdészet. 13—13.30-ig: a Gazdakör és Dalkör beszámolója. 14 órakor társasebéd. — A vizsgára és társasebédre (szeptember 27) az érdeklődő gazdaközönséget, a vitézi törzs- és székkapitány urakat és az alapítványtevőket tisztelettel meghívjuk. A résztvevők szíveskedjenek az örkényi gazdaképző iskola igazgatóságának megjelenésüket két nappal előbb bejelenteni.

Galanthay, ügyv. törzskapitány

Községi bíróvá választás

Vitéz *Péter* Márton szabási (Somogy vármegye) lakos, tekintélyes kisgazdát folyó évi július hó 27-én, ismételten egyhangúlag községi bíróvá választották meg.

Székkapitány

Vitézi szülők figyelmébe!

Azok a vidéki bajtársak, akik Budapesten akarják gyermekeiket iskolába vagy egyetemre járatni, írjanak egyik vitéz bajtársunknak (Budapest, II, Halász-utca 2, félemelet 12), akinek egészséges, központi fekvésű lakása van és négy fiú vagy leány részére berendezett otthont tud nyujtani.

Puhatolózás

Vitéz *Forró* György (2939—3094) kapospulai telkes vitéz tartózkodási helyét írásban azonnal jelentse a Somogyvármegyei Vitézi Szék székkapitányának, Kaposvár, Megyeháza.

Az a vitéz, aki vitéz Forró György tartózkodási helyét ismeri, szintén jelentse a fenti Vitézi Széknél.

vitéz Csicsery-Rónay székkapitány

Otthon és oktatás diákleányok részére

Egy-két nagyobb diákleány szerető otthont találna, ugyanott tanítást is vállalna nagyon mérsékelten tanítónőképzős növendék. Szíves megkeresést özv. vitéz Fellegi Bélánénál, Budapest, VI, Angyalföldi-út 38, II. 116.

Tanonc felvétetik

Csonka János mérnök motor- és autóalkatrészek gépgyára (I, Horthy Miklós-út 31) felvenné két-három vitéznek a fiát vagy városmányosát tanoncul. Felvételi feltétel: lehetőleg jó eredménnyel végzett négy középiskola. Jelentkezés sürgősen a megjelölt gyárban.

Állást kereső vitéz

Vitéz *Szabó* László mesztegnyői lakos (Somogy vármegye) október hó 1-től erdőőri, mezőőri vagy egyéb hasonló elhelyezkedést keres.

Közelebbi tájékoztatást Somogy vármegye Vitézi Széke nyujt.

Székkapitány

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.**

B) **Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.**

C) **Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.**

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

HIREK

HETI NAPTÁR

Aug.—Szept.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
31 Hétfő	Rajmund hv.	Erika	A hét elején a nap 5 óra 16 perckor kel és 18 óra 44 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 23 perckor kel és 18 óra 33 perckor nyugszik.
1 Kedd	Egyed	Egyed	
2 Szerda	István kir.	Rebeka	
3 Csütörtök	Manszvét pk.	Hilda	
4 Péntek	Viterbói R.	Rozália	
5 Szombat	Juszt. Lőr.	Viktor	
6 Vasárnap	DI5 Ida	DI4 Zakariás	

NEVEZETES DÁTUMOK

Augusztus 30. 1532. Kőszeg alól elvonul a török. Jurisics egy hónapig tartóztatta fel Szulejmán Bécs ostromára indult seregét. Miután Jurisics nem adta meg magát, a szultán elvonult.

Magyar sportgyőzelmek Párisban

A Nemzetközi Úszószövetség megbízásából a franciák rendezik Párisban Európa ezévi úszóbajnokságait. A magyar versenyzők közül a 100 méteres gyorsúszást *Bárány* István dr nyerte 59.8 másodperccel és a második helyet is magyar fiú: *Székely* András foglalta el 100.8 másodperces kitűnő idővel. A magyar vízipóló-csapat a franciákat és svédeket 12:1, az osztrákokat pedig 13:0 megsemmisítő gólaránnyal győzte le. — Itt említjük meg, hogy Budapest válogatott labdarúgó csapata Madrid csapatát 2:0 (1:0) arányban győzte le Budapesten.

Borzalmas orkán pusztított Nagybecskereken és környékén

Az elszakított Bácskában és a Bánságban a héten szörnyű ciklon pusztított, amely sok vidéken igen nagy károkat okozott. A forgószél központjában Nagybecskerek és környéke állott. Az orkán 120 kilométeres sebességgel száguldott végig a város fölött és egész házsorokról tépte le a tetőt. Nagybecskereken 150 ház rongálódott meg. A nagy szélben sok tűzeset is támadt. A Nagybecskerekkel szomszédos Bégaszentgyörgy falucska majdnem teljesen leégett. Egy parasztházban tűz támadt és a szél pillanatok alatt az egész falura szétvitte. Egy óra leforgása alatt 40 ház pusztult el a melléképületekkel együtt. A többi házat is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták megmenteni. Emberéletben nem esett kár.

Saskeselyű támadása repülőgép ellen

A Savannahba (Georgia, Egyesült Államok) érkezett egyik kereskedelmi repülőgép pilótája jelentette, hogy röviddel leszállása előtt gépét hatalmas saskeselyű támadta meg, amely oly dühösen vagdosta csőrével és karmaival a pilótafülke ablakát, hogy betörte az üveget. A gép légcsavara azután elkapta és darabokra tépte a madarat.

A búza olcsóbbodik, mégis emelkedik a föld ára

A búza árának esése ellenére az ingatlanpiacon igen érdekes jelenség tapasztalható. A mezőgazdaság minden válsága ellenére egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a föld iránt. A rendkívül alacsony búzaárak következtében a föld értéke is annyira csökkent, hogy különösen a kisgazdatársadalom érdemesnek tartja a földvásárlást. Ez az érdeklődés befolyást gyakorol a földárakra is: egy hónap óta körülbelül 10—15 százalékkal drágult a mezőgazdasági művelésre alkalmas föld, bár ugyanezen idő alatt a gabona 30—40 százalékkal olcsóbbodott.

A szovjet átszervezi hadseregét

A Munka és Védelem Tanácsa, az orosz termelésnek és haderőnek legfőbb felügyeleti szerve elhatározta az orosz hadsereg teljes átszervezését. A tanács megbízta a hadügyminisztert, hogy dolgozzon ki tervezetet egyrészt a hadsereg mechanizálására, másrészt arra, hogy a légi haderőket mint lehetne szaporítani és a szolgálatot megbízhatóbbá tenni, mert a legutóbbi időben rendkívül elszaporodott a katonai légi balesetek száma, úgy hogy elhatározták a pilóták alaposabb és hosszabb kiképzését. Egyúttal előkészítik azt is, hogy a mechanizált haderők (repülőgépek, tankok, páncélvonatok) túlnyomórészét a nyugati határ mentén helyezik el, s Románia, Lengyelország, valamint Finnország határán fog állandóan tartózkodni az orosz légiflotta kilencven százaléka.

Vasszeget evő bika

A London melletti Smithfield vágóhídján egy hároméves bikát vágtak le, amelynek gyomrában hét font rozsdás vasszeget, egy ezüst melltűt, egy gumicsizma, egy kéménykalap és cipőcsatt maradványait és több vörösréz-dróttekercset találtak. Az állaton előzőleg semmi baj jelét sem látták.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Augusztus 30-tól szeptember 5-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Szalónzenekari hangverseny. — 5.15: „Személyazonosság", Székely Vladimir előadása. — 5.45: Rádióélet rejtvénypályázata. — 6.50: „Az utolsó lovas", Komáromi János előadása. — 7.20: Weygand Tibor énekszámai. — 8.15: Színműelőadás a Stúdióból, utána Mándits-szalonzenekar hangversenye.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Csura Miklós felolvasása: „Panna néni". — 5.30: Hangverseny; közreműködik Fehér Miklós (hegedű) és Nováki László (zongora). — 6.30: Rádióamatőr-posta. — 7.15: Cigányzene. — 8.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene, majd Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye.

Kedd. 4: Thury Mária mesél a gyermekeknek. — 5: „Erdélyi történet", Csurka Péter felolvasása. — 5.25: Magyar nóták. — 6.30: „Világpolitika", előadássorozat I. része, felolvassa Ottlik György. — Fejes-szalonzenekar hangversenye. — 8: Opera-est a Stúdióból, utána cigányzene.

Szerda. 4: „Szibériai furcsaságok. — A burját nép" Izsák Gyula előadása. — 5: „Kis házikók, hallgatag utcák", Gegus Dániel előadása. — 5.25: Hangverseny; közreműködik Farkas Márta (hegedű) és Bartha Klári (zongora). — 6.30: Budapesti Koncert Szalónzenekar hangversenye. — 7.45: Ódry Árpád előadóestje. — 9.30: Cigányzene. — 9.45: Rösler Endre ária- és dalestje, utána másfélóra könnyűzene.

Csütörtök. 4: Országos Postászenekar hangversenye. — 5.20: Lázár Béla dr előadása: „1932, a Mányoki év". — 5.45: Magyar nóták. — 7: „Bulgária", Szilády Zoltán előadása. — 7.30: Hangverseny; közreműködik Pethő Imréné (ének) és Neumann László (hegedű). — 8.15: Nagy Endre humoros felolvasása. — 8.45: Stefániai Imre zongorahangversenye. — 10: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye, utána cigányzene.

Péntek. 4: „A gyermek helyes szeretete", dr Semsey Zoltánné előadása. — 5: „Az ó-kor Edisonja", Révay József dr előadása. — 5.30: Hangverseny; közreműködik Víg Miklós (ének) és Víg György (szakszofon). — 6.15: „Helyes magyarság, magyar helyesírás", Halász Gyula előadása. — 6.45: Cigányzene. — 7.45: „Katonanóták történelmi megvilágításban", **vitéz Berkó István előadása.** — 8.45: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye, utána cigányzene.

Szombat. 4: Dr Váradi Ödönné mesél a gyermekeknek. — 5: Szociális Missziótársulat előadássorozata. — 5.30: A Városi Színház zenekarának hangversenye. — 6.30: Mit üzen a rádió. — 7: Dalest (Eisemann Mihály és Szenkár Dezső szerzeményei). — 8: „Holnap délig vagy soha", bohózatelőadás, utána cigányzene.

A háziállatok nevelése és gondozása

(Folytatás.)

A tojásra ültetendő kotlókat a tolluk közé fujtatott rovarírtó-porral tisztítsuk meg az élősdi férgektől. A kotlók alatt levő tojásokat a kotolók etetési ideje alatt permetezzük be langyos vízzel és puha ruhával terítsük be addig is, míg a kotlók ismét felülnek rá. A már kikeltett kotlókat ismét rovartalanítsuk és úgy tegyük őket kicsinyeikkel együtt új, tiszta fészekbe.

Hozzunk baromfiaink közé 3—4 évenként jó tojó családokból származó nemesített, szépen fejlett hímeket, hogy a vérfrissítéssel elejét vegyük állományunk elsatnyulásának.

A baromfitartás a növénytermesztésre is jótékony hatással van, mert a szántóföldeken legelésző baromfiak igen sok kártékony rovart és azok bábját, kukacát eszik meg.

Kellő gondos tartás és a megfelelő tenyészegyedek kiválogatása mellett a sertés is sok hasznot hoz a gazdának.

A sertések ólja a nagyobb állatok istállójánál alacsonyabb legyen, hogy e kistestű és kevés meleget fejlesztő állat azt kellően fölmelegíthesse. Készítsünk az ólba külön helyet (fiaztató ketrecet) a malacozó kocák részére.

A malacozó kocákat a vemhességük utolsó, azaz 16. hetében, a lemalacozás előtt néhány nappal a fiaztató ketrecbe kell zárni, hogy legyen idejük az új hely megszokására. Alájuk apróra vágott szalmát tegyünk, hogy a malac bele ne keveredhessék. A lemalacozott kocának a szülés bevégzése után langyos korpás vagy darás ivóst adjunk, hogy szomjúságát és éhségét csillapíthassa. A malacburkokat (a poklát) szedjük ki a koca alól és mélyen ássuk el, hogy azt a koca meg ne ehesse, mert a koca a pokla megevése után könnyen kedvet kaphat a malac felfalására. A szülés közben beszenyezett almot mielőbb cseréljük fel s később is gyakran tegyünk alá tiszta alomszalmát. A szoptatási idő alatt állandóan adjunk a kocának tejetképző takarmányt (korpásdarát, répát, tököt, forrázott lucernaszecskát stb.), hogy malacait erőteljesen táplálhassa.

A malacokat nyolc vagy tíz hétig szoptattassuk. Négy hét után, az anyjuktól elkülönített helyen, adjunk a malacoknak árpát is, mert ettől kezdve már nem lesz elegendő az anyjuk teje a gyors fejlődésükhöz.

A tenyésztésre meghagyandó malacokat mindenkor csak a legszaporább anyák alól válogassuk ki, még pedig az olyanok alól, amelyek alatt az egyenlő számú malacok négyhetes korban fejlettebbek, mert a koca az egyhónapos — még akkor csak tejjel táplálkozó — malacainak erőteljes fejlődésével mutatja meg, hogy sok és zsírdús teje van. Ez a tulajdonság pedig a tenyésztés szempontjából igen fontos. Az elválasztott malacokat különösen az elválasztás után hat hónapig kell kitűnően takarmányozni, hogy erőteljesen kifejlődhessenek. Egy éven aluli korban semmi esetre sem párosíthatók a sertések. A tenyésztésre szánt egyedek kijelölésénél legyünk figyelemmel arra is, hogy mindig a falánkabb és a fürdeni jobban szerető sertéseket hagyjuk meg és hogy a kocamalacnak lehetően 14, de legalább is 12 csecsbimbója legyen, hogy a szaporaság e külső jele mellett malacaiból is sokat nevelhessen föl.

A sertéseket gyakran kell megitatni tiszta, friss ivóvízzel, azonkívül nyáron fürdővízről is gondoskodjunk részükre.

Sertésállományunkban az úgynevezett családtenyésztést ne folytassuk soká, hanem három- vagy négyévenként, ha hasonló fajtából is, de mindenesetre idegen családból szerezzünk állományunk közé szebb, jobb és nagyobb kanokat, hogy a családtenyésztés folytán idővel beálló elsatnyulást megakadályozzuk.

A hízósertések óljáról meg kell még jegyeznünk, hogy ez ne legyen olyan tágas, mint a sovány sertéseké, hogy a hízó minél kevesebbet mozoghasson benne. A hízlalóban csak annyi férőhely legyen, hogy a hízók kényelmesen lefekhessenek és hogy az ürülékük lerakásához megfelelő helyet találjanak. Etetőhelyül is csak annyit kerítsünk el az ól előtt, ahol a hízók kényelmesen hozzáférhetnek a vályuhoz. Tehát itt se legyen hely a hízósertés fölösleges mozgásához. Az etetőhelyet borítsuk be deszkával, vagy téglával, hogy nedves időben is tisztántartható legyen. A sertések fekvőhelyéül 50—60 cm vastagon rétegezett homok a legalkalmasabb, amelyet minden héten fel kell lazítani.

A hízó akkor gyarapszik gyorsan, ha minél többet pihen, ezért az ólat mindig az udvar legcsöndesebb helyére építsük, hogy a hízók nyugalmát semmi se zavarhassa.

A csehek Körmöcbányáról Prágába akarják vinni a pénzverdét

A cseh pénzügyminisztérium komolyan foglalkozik a körmöcbányai pénzverdének Prágába való áthelyezésével. A tót lapok nagy izgalommal fogadják ezt a hírt és felhívják a tót törvényhozókat, hogy pártállásra való tekintet nélkül szálljanak síkra az áthelyezés ellen. A pénzügyminisztériumnak ez a cselekdete új szakasza lenne a Felvidék gazdasági összetörésének.

Banditák és rendőrök véres utcai harca Newyorkban

A newyorki Boston Avenuen izgalmas rablóüldözés és *vad utcai tűzharc volt kétszáz rendőr részvételével.* Az utcai csatának öt halottja van, két rendőr és három bandita. A súlyosan sebesültek száma 13. Három rendőr és tíz utcai járókelő szenvedett súlyos sérüléseket, közöttük egy négyéves kislány is. Az utcai harc azzal kezdődött, hogy három bandita a Fromhof-szőrmeárugyár közvetlen közelében megállított egy autót, amelyen maga a gyár tulajdonosa ült. A gyáros ötezer dollárt hozott a bankból a szombati bérfizetésekre. Óvatosságból egy rendőr is kísérte. *A három bandita megrohanta az autót és „Kezet fel!" kiáltással revolvert szegzett a gyárosra és a kísérő rendőrre.* A rendőr revolvere után kapott, az egyik bandita azonban gyorsabb volt és rálőtt. A rendőr holtan rogyott össze. Fromhofot kirántották a kocsiból és a földre gyürték. A banditák ezután felugrottak az autóra és százkilométeres sebességgel az ötezer dollárral együtt elszáguldtak. A banditák közben őrülten száguldtak végig a 161. utcán. Útközben egy autótaxira akadtak, megállították az elrabolt autót és átszállottak a taxiba. Egy mótorkerékpáros rendőr ekkor már közvetlen közelükbe ért és lőni kezdett rájuk. A banditák viszonozták a tüzelést és agyonlőtték ezt a rendőrt is, majd kényszerítették a taxisoffőrt, hogy továbbvigye őket a legnagyobb sebességgel. A taxi meg is indult a Boston Avenuen felfelé, közben azonban már 200 rendőr gyűrűje állta útjukat, mire visszafordultak. Az automobilok egész raja üldözte őket és állandóan dörögtek a puskák. A teljes órahosszat tartó vad hajszában több mint ezer lövés dördült el. A banditák végül már csak egy háztömb körül keringtek őrült iramban, anélkül, hogy kiutat találtak volna. Közben folytonosan lövöldöztek, míg végre azután a *rendőrök mindhármukat agyonlőtték.* — Ilyen a közbiztonság a világ legnagyobb és legmodernebb városában.

A gazdasági helyzet és a leszerelés

Ez a két kérdés sokkal szorosabb kapcsolatban van egymással, mint ahogyan általában hiszi a felületes szemlélő. Az egész világon több millió emberből álló állandó hadsereg van és ezek fenntartására fordított óriási összegeket mind olyan céloktól vonják el, melyek az emberiség jólétének emelésére szolgálhatnának.

Érdemes szemügyre venni a nagyobb államok fegyverkezési kiadásait. A Nemzetek Szövetségének főtitkársága most bocsátotta közre a fegyverkezési adatokat tartalmazó évkönyvet és ebből megközelítően pontos képet nyerhetünk az erre a célra kiadott hatalmas összegekről. Hatvan állam van az évkönyvben és ezek összesen 20 és fél milliárd svájci frankot fordítottak hadseregük fenntartására. Az Amerikai Egyesült-Államok áll az élen 3600 millió svájci frankkal, de közvetlenül utána Szovjetoroszország következik évi 3000 millióval. Franciaország hadserege csak alig valamivel kerül kevesebbe. Nagybritanniáé pedig 2400 milliót emészt fel. Olaszország 2225, Japán 1165, India 1050, Németország 850, Lengyelország 450 millió svájci frankot fordít katonai kiadásokra.

Természetes, hogy a hadseregeket teljesen megszüntetni nem lehet. Katonaságra mindig szükség van, de csakis önvédelmi célokra. Ezt az elvet azonban csak az egészen kis államok valósították meg. A nagyhatalmak között ellenben szinte dühöng a fegyverkezési verseny. Ha ma Olaszország egy hajót épít, holnap Franciaország kettőt, holnapután pedig Anglia hármat, mert egyik sem akarja, hogy alul maradjon a kevésbé nemes, de annál költségesebb versenyben. Ugyanígy van a szárazföldön is. Egyre-másra gyártják a nagykaliberű és messzehordó ágyúkat, tökéletesítik a harci repülőgépeket és szakadatlanul kísérleteznek a különböző mérges gázokkal, hogy az esetleges háborúban necsak a szembenálló hadsereget, hanem a védtelen lakosságot is mennél tökéletesebben kipusztítsák.

Ezzel szemben az úgynevezett polgári életben az élet színvonala mindenütt süllyedt, a termelő munkának nincs elég fogyasztója, a munkanélküliek száma az egész világon milliókra rúg. Ezen lehetne segíteni — ha nem is teljes mértékben —, a katonai kiadások leszállításával: a leszereléssel, amitől annyira félnek a nagyhatalmak. Abból a húsz és félmilliárd svájci frankból, melyet most a hadseregek emésztenek fel, vagy legalább is ennek jelentékeny részéből, mennyi munkanélkülinek lehetne kenyeret adni, mennyi embert lehetne foglalkoztatni olyan munkával, melyből az egész világnak haszna volna.

Mert a gazdasági életnek mindenütt [illegible]kére van szüksége. A világ két leggazdagabb államán: az Amerikai Egyesült-Államokon és Franciaországon kívül nincs még egy számottevő állama a világnak, amely ne küzdene tőkeszegénységgel. A valamikor leggazdagabb országnak tartott Anglia is óriási költségvetési deficittel dolgozik és kormánya belebukott ebbe a helyzetbe, pedig ha a fegyverkezésre fordított összeg jelentékeny részét törölhetnék, az egész deficitet meg lehetne szüntetni.

Anglia és az Amerikai Egyesült-Államok már tett egy lépést azon az úton, amely a leszerelés felé vezet, de messzire nem mehetnek, ha a többiek nem követik őket. Erre viszont kevés a kilátás. Míg Anglia és Amerika ebben az esztendőben valamelyest csökkentette katonai költségvetését, Oroszország, Franciaország, sőt a kisebb államok is, mint Belgium, Románia s Jugoszlávia, felemelték.

A gazdasági helyzet megjavításáról állandóan folynak a nemzetközi tanácskozások, melyek azonban meddőek maradnak katonai leszerelés nélkül.

Seregszemle

Régi hagyomány szerint első Szent Királyunk ünnepén az ősi Buda várában gyült össze most is a magyarság, hogy erőt, kitartást és megnyugvást szívjon magába abból a csodálatosan épségben maradt Szent Jobból, amely 900 esztendeje ökölbeszorítva őrködik az egykori hatalmas és boldog birodalom fölött.

Valóságos seregszemle augusztus huszadika minden évben, mert ide zarándokolnak a hívők, a kishitűek és elesettek a Szent Király elé, aki láthatatlan hatalmával felrázza, megvigasztalja és megkeményíti népét. Aki nyitott szemmel látta azt a körmenetes, áhitatos emberáradatot, aki úrrá tudott lenni felbuggyanó érzelmein, észrevehette, mekkora változást okozott a Szent Király köztünk maradt jobbja a köréje seregleltekben. A napkelet vakító ragyogásában szikrázó díszes köntösök és elnyűtt, viseltes öltözetek alatt megdobogott minden szív, láthatatlan kéz — bizonyára a Szent Jobb — szorította a torkunkat, melegség öntötte el a testünket és ösztönös, még az ázsiai pusztákról hozott merész magabízás keményítette meg az arcunkat, amikor tömött sorokban, végeláthatatlan élő folyóban mint egy nagy család követtük az előttünk haladó Ereklyét.

Olyan megnyugtató azt érezni, hogy sokan vagyunk olyanok, akik egyet akarunk és még többen lennénk, ha mesterséges és gonosz akadályokat nem állítottak volna közénk. De így is eljöttek nagyon sokan arról a földről, amit ravasz fondorlattal egyidőre elpereltek tőlünk. Ezek az idegenbe kényszerített magyarok érezték legjobban a Szent Jobb varázslatos hatalmát, azt az ezeréves ősi ösztönt, melyet csak elnyomni lehet, de megölni soha.

Nagy elesettségünkben és árvaságunkban nem támaszkodhatunk senkire sem, földi ember nem nyujtja felénk kezét, csak első Szent Királyunk Jobbja, ökölbeszorított csontos, inas, harcos karja maradt meg nyomorúságunkban is egyetlen erőnek, biztatásnak és útmutatónak. Ha nem ismétlődne meg esztendőnként ez a magyar seregszemle, ha nem látnánk mindig újra, meg újra, hogy még a trianoni pusztulás után is mennyien maradtunk hívő, bízó, kemény magyarok, akkor egészen összeroskadnánk a feltámadás felé vezető magyar kálvárián.

VÁSÁR ÉS PIAC

A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti magpiaci jelentése. Mult heti jelentésünk óta az üzletben lényeges változás nem történt. Lucernamag. A kínálat megélénkült, de mivel a külföld érdeklődése nem mutatkozik, ára erősen csökkent. Lóheremag. A Dunántúlról érkezett minták jó minőséget mutatnak, a kereslet gyenge. Bíborheremag lanyha, a készletek apadtak, a külföldi kereslet megszűnt. Szöszösbükköny. Nagy kínálat mellett a forgalom élénk, ára változatlan. A gazdák mustármag, pannonbükköny, ősziborsó és fűmagvak iránt érdeklődnek. A budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kg-ként, nyersárúért budapesti paritásban: káposztarepce 21—22, köles 16—17, lucerna 85—95, bíborhere 27—29, szöszösbükköny 29—31, lenmag I-a 24.75—25.—, lenmag II-a 23—23.25, Viktoria-borsó 19—22, zöldborsó 16—17 pengő.

Terménypiac. A terménytőzsdén a készpénzpiacon a kenyérmagvak újabb árnyereségre tettek szert, a tengeri és korpa megint olcsóbbodott. A búzapiacon a jobb árak valamivel megélénkítették a forgalmat, amely egyébként változatlanul csendes. — A tőzsdetanács hivatalos árjegyzései: Búza tiszai 77 kilós 9.40—9.95, 78 kilós 9.55—10.10, 79 kilós

9.70—10.25, 80 kilós 10.25—11.50, felsőtiszai, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kilós 9.25—9.60, 78 kilós 9.40—9.75, 79 kilós 9.55—9.90, 80 kilós 9.65—10.00. Rozs pestvidéki 9.20—9.50, egyéb rozs 9.20—9.50. Takarmányárpa I-a 14.75—15.25, sörárpa 16.00—17.00. Zab I-a 18.00—18.50, II-a 17.50—17.75. Tengeri 15.75—16.00. Korpa 10.10—10.20, 8-as liszt 15.25—15.75 pengő métermázsánként. — Lisztpiac. Nagymalmok lisztjegyzései: Augusztus—szeptemberi árak: Búzaliszt: dara 38—38.50, 0gg 37—37.50, 0g 36.50—37, 2-es 35.50—36, 4-es 33.50—34, 5-ös 33—33.50, 6-os 32—32.50, 8-as 16—16.50, korpa 10.50—11 pengő métermázsánként. Rozsliszt 0-ás 33—34, 0-I. 32.50—33, I. 32—32.50, II. 26—27 pengő métermázsánként. Kismalmok lisztjegyzései. Prompt árak sconto nélkül: 0gg 34, 0g 33, 2-es 32, 4-es 30, 6-os 28; rozs 0-ás 31 pengő métermázsánként. — Paprikapiac. Termelői árak Szegeden: édesnemes paprika 1.60—1.70, félédes 1.10—1.40, I-a 0.80—1, II-a 0.55—0.70, III-a 0.25—0.3, füzérpaprika 2—3 pengő kilónként. — Szénapiac. Rétiszéna, új 8.80—9.25, lucernaszéna, új 10—10.50, muharszéna 9—9.50, alomszalma 3.80—4, rozsszalma 4—4.20, bükkönyszalma 9—9.25 pengő métermázsánként.

Sertésvásár. Ferencvárosi sertésvásár: A vásár irányzata változatlan. Árak: príma uradalmi nehézsertés páronként 300 kilón felül 113—114, közép páronként 250—280 kilóig 109—112, szedett közép páronként 220—260 kilóig 104—110, príma öreg nehéz páronként 300 kilón felül 103—105, szedett öreg II-a 94—100, angol sonkasüldő páronként 120—150 kilóig príma 130—140 névleges, II-a 116—120, zsír nagyban 135, háromdarabos táblás sózott szalonna 115, lehúzott félhús nagyban 145—180, vágottsertés 140—148 fillér kilónként.

Marhavásár. Vágómarhavásári felhajtás 206, eladatlan 84 darab. Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok. Árak élősúlykilónként: bika, tarka II-a 56—70, III-a 50—52, magyar, ökör II-a 54—73, III-a 52, tarka I-a 80—85, kivételesen 94, II-a 56—75, III-a 48—53, magyar tehén II-a 52, III-a 44, tarka I-a 78, II-a 54—76, III-a 40—52, növendékmarha 48—70, kicsontoznivaló 14—38 fillér.

Telefon: 16-2-31

vitéz LEHŐCZ FERENC

fa- és szénkereskedő BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.

Házhoz szállít elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

Ottenreiter Károly

kesztyű-, bőrárú- és nadrágtartó-gyára

Budapest, IV, Petőfi Sándor-utca 3. szám (az udvarban)

Alapitva 1863. Kitüntetve az ezredéves kiállitáson

A m. kir. Honvédelmi Miniszterium szállitója

Hordó- és kádárak

100—150 literig I-a tölgyfából 24 fillér literenként,
151—200 literig I-a tölgyfából 20 fillér literenként,
201—300 literig I-a tölgyfából 18 fillér literenként,
301—400 literig I-a tölgyfából 16 fillér literenként,
401—600 literig I-a tölgyfából 15 fillér literenként.

Kádak 500 litertől 12 fillér literenként. Ezen árakból készpénzfizetésnél vitéz bajtársaimnak öt százalék kedvezményt adok. 25 százalék szállításkori megküldésnél folyó évi december 31-ig kamatmentes hitelt biztosítok. Áruimért anyagilag is felelek. Kérem vitéz bajtársaimat, hogy szükségleteiket minél előbb rendeljék meg, nehogy a szállításnál fennakadás legyen.

Bajtársi üdvözlettel

vitéz Ónodi Sándor

kádármester, Nagyatád, Somogymegye.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Vitézek hivatalos biztosító intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Fonyód-Sándortelepen, Balatonparton

ház- és villatelkeket parcellázunk,

négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16

ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35-0-90

Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4

Telefon: 58-5-12

vitéz Vida (Pentz) István

szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester Debrecen szállóval szemben

Budapest, Rákóczi-út 73

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**

vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító

Budapest, I, Aranykakas-utca 15

Telefon: 57-2-65

Megtakaritja a tüzelőanyag felét a szabadalmazott törvényesen védett **„Rekord" takarékossági kályhatoldó,** mely alkalmas bármely vaskályhára. Minden vaskályhát légfütéses kályhává alakit át. Átfűti egyenletesen a szobát és egy kályha fűt két szobát. Főzésre is alkalmas. Ellensége önmagának, ha nincs **„Rekord"** kályhatoldója. Ára egy-kettőre visszatérül. Ismertető ingyen.

Bese Ferenc, Vaskút, (Bács-Bodrog megye.)

14882 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 36. SZÁM MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP 1931 SZEPTEMBER 6

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Egy magyar siker margójára

A sok gond közepette figyelmünket egy pillanatra valami derűsebb esemény felé fordíthatjuk. Ha nem is gazdasági, politikai jelentőségű, de erkölcsi értékben jelentős sikert arattak Párisban pompás úszóink. Az ilyenfajta sport vagy kulturális téren elért eredmények közvetve sokat használnak a nemzetnek még a realitások rovatában is, hiszen népszerüsítik a magyar nevet, megbecsülést szereznek neki és a figyelmet ráfordítják.

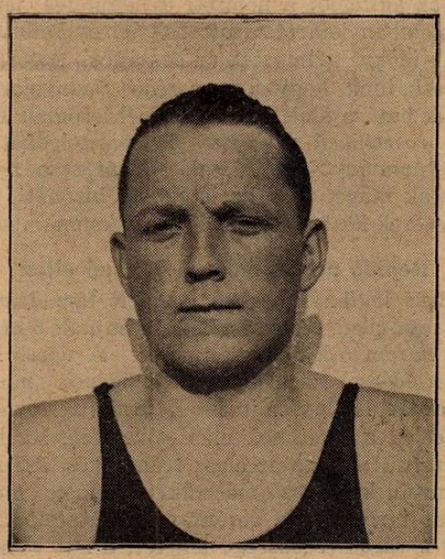

vitéz Halasy Olivér, Európa 1500 méteres úszóbajnoka

Ezért sem tartjuk haszontalannak méltatni azt a páratlan teljesítményt, melyet a kisszámú magyar úszógárda a nagy európai nemzetek versenyén produkált.

Elég csak szürke számokat nézni. Magyarország pontszáma a versenyen 114 volt, ezzel szemben a többi versenyző nemzetek összesen 229 pontot szereztek. Németország 92.5 ponttal második lett, ezután következik Franciaország 33, Oloszország 29, Ausztria 29, Finnország 14, Csehország 12, Svédország 11.5, Belgium 8 ponttal. Az egyheti verseny alatt ötször került a magyar trikolór a tourellesi uszoda árbócára és ötször hangzott fel a magyar Himnusz. Tizenhét nemzet fiai közül lettek képességeikkel, akaratukkal, szívósságukkal és lelkesedésükkel elsők a magyar fiúk.

Bizonyára sokszor keltett már minden gondolkodó emberben meglepetést és jóleső csodálkozást, hogy a magyar nemzeti fiai úgy a sportok, mint a tudomány, a kultúra terén egyre-másra jelentős sikereket aratnak, csodálatos példáit nyujtják egy őserejű, nagy képességekkel megáldott fajta kiválóságának. Hogy lehet az mégis, hogy ez a nemzet nem tudja azt a helyet elfoglalni akár politikai, akár gazdasági téren, amely kvalitásának megfelelne? Valami hibának kell a kréta körül lennie. Valami nincsen akkor rendben, ha egy pompás alkatú ló nem nyeri el az őt megillető helyet a nagy versenyben, ha egy kitünő konstrukciójú gép nem nyujtja azt a teljesítményt, amire elgondolták és méretezték. A táplálás, a kezelés, az olajozás, a menedzselés, a szervezés körül kell a hibának lennie. Nem hozzuk ki magunkból a politika, a mezőgazdaság, a közgazdaság akadályversenyében azt a lóerőt, vagy rekordot, amelyre pedig mindenképpen képesek volnánk.

Nem azok kerülnek a politika terére, akik arra hivatottak volnának, vagy nem olyan szempontok ve-

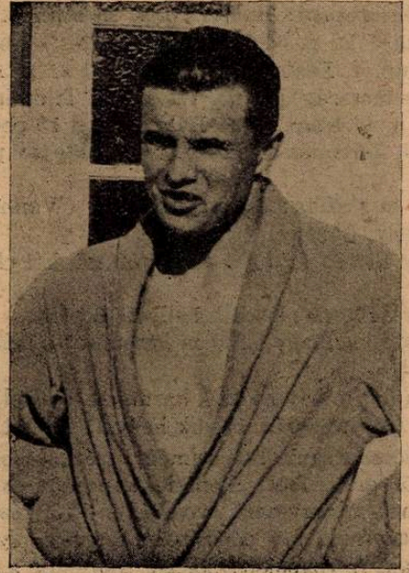

Bárány István dr, Európa 100 és 400 méteres gyorsúszóbajnoka

zetik a közönséget az egzisztenciák, a reális érdekek terén, mint amelyek a siker legmagasabb mértékét biztosítanák? Jó lenne gondolkozni azon, hogy miért nem tudunk mi magunknak olyan boldogulást, olyan jólétet, olyan hatalmi súlyt kiharcolni, amilyen minden földrajzi, gazdasági, faji adottságunk mellett megillet.

Ha ezt is úgy tudnánk hamarosan megoldani, mint egy bravuros repülést, egy úszóversenyt, vagy egy művészi alkotás kiérlelését, — akkor boldogabb lenne a magyar még mai szűk határain belül is, mint eddig volt. *vitéz F. J.*

Magyar úszók világraszóló győzelmei Párizsban

vitéz Halasy Olivér legyőzte a francia világrekordert

Ebben az évben a franciák rendezték Európa úszóbajnokságait Párisban, ahova 17 ország küldte ki legjobbjait. A maréknyi magyarság képviselői is megjelentek a küzdők között és olyan nagyszerű eredményeket értek el, amilyenekre nem mertünk számítani. A nagy nemzetek kiváló bajnokai sorra kénytelenek voltak elismerni a mi fiaink tudását, kik végeredményben fölényesen megnyerték azt a vándordíjként felajánlott ezüstkupát, amelyet *Smith Jeremiás*, a magyar pénzügyek egykori népszövetségi ellenőre ajándékozott a Nemzetközi Úszószövetségnek azzal a kikötéssel, hogy az az ország kapja meg évről-évre, amelynek úszói a legtöbb győzelmet (pontot) szerzik az Európa-bajnokság versenyein.

A németek és franciák reménykedtek legerősebben a győzelemben, de tervezgetéseik meghiúsultak a magyar fiúk csodálatraméltó akaratán és tudásán. Különösen vitéz *Halasy* Olivér bajtársunk diadala volt meglepetés, aki megelőzte *Tarist*, a franciák sokszoros világrekorderét is. Pedig *Halasy Olivér tizenkét esztendővel ezelőtt térden alul elvesztette az egyik lábát*, ami olyan hátrány az úszásban, hogy sokan lehetetlennek tartották vállalkozását. De az akarat és tudás legyőzte ezt a fogyatékosságot és elsősége újabb hírt és dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Az 1500 méteres úszásban Európa-bajnok: Vitéz Halasy Olivér (Magyarország) 20 perc 49 mp. Országos rekord. (Régi rekord: Halasy 21 p. 25 mp.) 2. Perentin (Olaszország) 20 p. 50.6 mp. 3. Costoli (Olaszország) 21 p. 09.4 mp. 4. *Taris (Franciaország) 21 p. 13.8 mp.* 5. Roig (Franciaország) 22 p. 31.2 mp. 6. Tilikainen (Finnország) 22 p. 44.4 mp. Vitéz Halasy ezzel 13 pontot szerzett a Smith Jeremiás-díjban. A többi magyar pedig a következőket:

4×200 m staféta: 1. Magyarország (Wannie II., Szabados, Székely, Bárány) 26 pont.

Bárány István dr (100 m és 400 m) két első hellyel 26 pont.

Székely (100 m második hellyel) 8 pont.

Bitskey főhadnagy (100 m hátonúszás, második hellyel) 8 pont.

Nagy (100 m hátonúszás, harmadik hellyel) 5 pont.

Vajda (toronyugrás, ötödik hellyel) 2 pont.

Vízipólócsapatunk hat kemény mérkőzésben maradt veretlen s 52 gólt dobott ellenfelei kapujába és csak hetet kapott. Ennek a nagyszerű eredménynek is részese vitéz Halasy bajtársunk, aki pólózónak is éppen olyan kitűnő, mint úszónak. A vízipólóbajnokság sorrendje a következő: *1. Magyarország 11*, 2. Németország 10, 3. Ausztria 6, 4. Belgium 5, 5. Csehország 4, 6. Franciaország 3, és 7. Svédország 3 ponttal. A *Smith Jeremiás-díjban* a vízipólóbajnokság 26 pontot jelentett s így alakult ki a végleges helyezési sorrend:

1. Magyarország 114, 2. Németország 92.5, 3. Franciaország 33, 4—5. Olaszország 29, 4—5. Ausztria 29, 6. Finnország 14, 7. Csehország 12, 8. Svédország 11.5, és 9. Belgium 8 ponttal.

Katonai diktatúra Portugáliában

A jobb sorsra érdemes Portugália belső viszonyai huszonkét éve nem tudnak megszilárdulni. A szélsőséges baloldali elemek ez alatt az idő alatt húsz forradalmat támasztottak, melyek természetesen nagy anyagi és véráldozatba kerültek. A legutóbbi napokban ismét felvirharzott egy lázadás, amely végre döntő lépésre késztette a kormányt.

A minisztertanács a forradalommal kapcsolatban messzemenő politikai határozatokat hozott. A fennálló diktatórikus rendszert alkotmányos formába önti, vagyis törvénybe iktatja, hogy *Portugália államformája a diktatúra*. Az új törvényjavaslatok felhatalmazzák a kormányt, hogy bizalmi embereit ültesse a magasabb állami tisztségekbe, megszüntethesse a diktatúraellenes lapokat és messzemenő anyagi és erkölcsi támogatásban részesíthesse a diktatúrát helyeslő sajtót. A cenzúrát ismét bevezetik. Olyan gyűléseket, amelyekről feltételezhető, hogy a diktatúraellenes propaganda céljait szolgálják, nem engedélyeznek. Azokat az állami tisztviselőket, akiknek a megbízhatósága a diktatúra szempontjából kétes, ideiglenesen, vagy véglegesen felfüggesztik állásuktól. *Fasisztamódra* megkezdi az agitációt a nemzeti újjászületés jelszavával. A forradalomban letartóztatott polgári és katonai személyeket örök időkre száműzték az országból. Azon már nem is csodálkozhatunk, hogy a szomszédos Spanyolország forradalmának hatása alatt a zendülőknél lefoglalt fegyverek között *új orosztípusú puskákat* és pisztolyokat találtak „Orosz gyártmány" felírással. Tehát ez a zendülés is kommunisták műve, amit az is ékesen bizonyít, hogy az elfogott vezérek között számos hírhedt kommunista is van.

Repülő mű-támadások Milánó ellen

Az olasz légihadsereg két színlelt támadást intézett Milanó városa ellen. Az első támadás hajnali 3 órakor kezdődött és három óra hosszat tartott. A város lakossága nagy érdeklődéssel szemlélte a repülőgépek mozdulatait. Ott volt *Balbo* légügyi miniszter, továbbá *Aosta* és *Bergamo* hercegei és igen sok más előkelőség. Röviddel dél után érkezett Milanóba az olasz trónörökös, aki megszemlélte az ezután következő második támadást, amely egy óra hosszat tartott és a vezérkar szerint teljes sikerrel járt, mert a város védőserege tehetetlen lett volna a repülők tömegével szemben, ha nem gyakorló, hanem éles bombákkal s mérges gázokkal harcolnak. *Balbo* repülésügyi miniszter a légi hadgyakorlatok befejeztével üdvözlő táviratot intézett *Mussolini* miniszterelnökhöz, aki választáviratában a legnagyobb elismeréssel szólt a légi fegyvernem nagy teljesítményéről és teljes dícséretben részesítette a minisztert.

Templomban őrzik az R. 101. épen maradt lobogóját

A mult évben szerencsétlenül járt R. 101. angol óriás katonai léghajó lobogóját ünnepi gyászistentisztelet közben helyezték letétbe a cardingtoni templomban. A katasztrófa alatt támadt tűz — mint ismeretes — majdnem az egész léghajót elpusztította utasaival együtt, de a lobogó sértetlenül lobogott az izzó roncsok felett. A zászlót most a templom falába helyezett bronz emléktábla alatt őrzik.

Emlékezés Budaházy Miklósra

Írta vitéz Holényi János

Ma egy éve történt, hogy a Balatonmária melletti út- és vasútkeresztezésnél a pályaőr nem eresztette le a sorompót és a vonat elgázolt egy autót. Az autó az összeütközés következtében kigyulladt és az alája temetett utasok szénné égtek. Ez a borzalmas halál jutott osztályrészül egy derék magyar katonának, nemesszívű férfinak: Budaházy Miklósnak.

Hajthatatlan akarat, megalkudni nemtudás a szomorú magyar sorsban és imádatos fajszeretet voltak lelkének rúgói. Hazájának, fajának boldogításán kívül nem volt más törekvése, nem voltak vezéri ambíciói, közkatonája volt a magyar küzdelemnek. A férfikor delén, erejének és munkabírásának teljében ragadta el a halál, pedig még szerep várt rája.

Ma, tragédiájának évfordulóján, szerető emlékezéssel veszem kezembe a tollat, hogy fölelevenítsem az egymás oldalán töltött nehéz napok emlékét és elmondjak egy esetet, melyben fényesen csillant meg jelleme.

A világháború utáni összeomláskor a szatmári 12. gyalogezred a törzstisztek mellőzésével Budaházy Miklóst választotta meg ezredparancsnokul. A székely hadosztály megalakulásakor, melynek kötelékébe az ezred is tartozott, szentkereszthegyi Kratochwill Károly akkor ezredes és a hadosztály parancsnoka, semmisnek nyilvánította az ilyen választásokat és a parancsnokságot megfelelő rangú tisztekkel töltötte be. Így kerültem én a 12. honvédgyalogezred élére. Vegyes érzelmekkel vettem hadosztályparancsnokom kitüntető bizalmát, mert meg voltam győződve, hogy a parancsnokság átvételénél nehézségeim lesznek. Szatmárra érkezve, kellemesen csalódtam. Budaházy Miklós nemcsak, hogy nehézséget nem gördített a parancsnokság átvétele elé, hanem az élén járt azoknak, kik nekem különösen segítségemre voltak. Igen nagy részben neki köszönhetem, hogy a parancsnokság átvétele simán történt és hogy az ezred tisztikara és legénysége az első pillanattól kezdve bizalmával tisztelt meg. Budaházy Miklós ezután az ezred toborzótiszti teendőit végezte, kéz a kézben dolgoztunk.

A hadosztály kimondott célja Erdély visszafoglalása volt, ezen a címen toboroztunk. 1919 március végén Nagykároly volt a toborzás színhelye. Történetesen magam is a városban tartózkodtam. A városi direktórium elnöke azt kívánta, hogy a toborzás céljául a proletárdiktatúra védelme jelöltessék meg. Budaházy Miklós tiltakozott ez ellen és kijelentette, hogy ezen a címen nem hajlandó toborozni. A direktórium elnöke felháborodva jött hozzám a szállodába és azt kérdezte tőlem, hogy hajlandó vagyok-e megerősíteni Budaházy kijelentését? Igenlő válaszomra kijelentette, hogy az esetet telefonon azonnal jelenteni fogja Budapestre és ezzel eltávozott. Pár óra mulva Szatmárról a székelyhadosztályparancsnokságtól a következő lakonikus táviratot kaptam: „Azonnal vonuljon be és jelentkezzék a hadosztálynál!" Elbúcsúztam Budaházy Miklóstól és a legelső vonattal utaztam. Jelentkezésemkor Istenben boldogult jó Siménfalvy Tihamér barátom — a hadosztály vezérkari főnöke — tudatta velem, hogy Nagykárolyban tett kijelentésem miatt forradalmi törvényszék elé fognak állítani. A törvényszéki tagok már együtt is vannak, várjak, majd hivatni fognak. No, ezek ugyan gyorsan cselekszenek — gondoltam magamban — itt elhúzzák a nótámat. Nem tudom, mi történhetett, de eltelt egy negyed, egy fél, majd egy egész óra és csak nem hívtak. Egyszerre sietve közeledő lépéseket és fegyvercsörgést hallok a folyosóról, hirtelen szélesen kitárul az ajtó és belép fegyveresen, kézigránátokkal egy 12. honvédgyalogezredbeli járőr és még mielőtt időm lett volna, hogy bármit is gondoljak, a parancsnok elibém lépett, feszesen megállt és jelentkezett. Meglepetve kérdeztem, hogy miért jöttek, mire a parancsnok jelentette, hogy az ezred értesült, hogy engem, az ezredparancsnokot, törvényszék elé akarnak állítani, miért is őket küldték ide, hogy tiltakozzanak ez ellen és bejelentsék, hogy az ezred kész engem fegyveresen is megvédeni. A pillanat megható volt, mert ekkora ragaszkodásra két havi parancsnokság után nem számítottam és elfogódottságomban egy szónak se voltam ura. Ekkor nyílt ki a törvényszéki terem ajtaja. A járőr a kilépni akarót szóhoz sem engedve, visszatuszkolta és utána benyomult a terembe. A járőrparancsnok az elnök elé állt és — nem felejtem el soha — így szólt: „Az ezred nevében bejelentem, hogy ha az ezredparancsnokunknak csak a haja szála is meggörbül, otthagyjuk a frontot és fegyveresen Szatmár ellen jövünk, de akkor itt kő kövön nem marad. Maguknak pedig azt ajánljuk, hogy a sok tanácskozás helyett fogjanak maguk is fegyvert és jőjjenek velünk az oláh ellen". Ezzel hamiskásan felém kacsintva, puskáját az egyik köpcös törvényszéki tag kezébe nyomta: „Lássa, milyen jól fest, kár, hogy nincs itt tükör, hogy láthatná magát, mindjárt kedvet kapna". Ez a komikus fordulat véget vetett a fenyegető hangulatnak, de az én bűnügyemnek is, mit sohase tárgyaltak le.

Sokat tűnődtem, kutattam, hogyan történhetett, hogy ez a járőr mint Deus ex machina éppen a döntő pillanatban érkezett, de csak sokára sikerült a nyitjára jönnöm. Az én felejthetetlen Budaházy Miklósom nyomban Nagykárolyból történt eltávozásom után a tábori távbeszélő vonalon értesítette az ezredet a parancsnokát fenyegető veszélyről, az ezred pedig habozás nélkül, nemesen, bátran állt parancsnoka mellé, mert így oktatta őket az előző parancsnok: Budaházy Miklós.

Édes Miklósom, mikor ma egy esztendeje mélyen megrendülve olvastam tragédiádat, mindjárt eszembe jutott ez az eset. Majd arra gondoltam, hogy szörnyű, kínos halálod után most állasz a legfelsőbb Bíró előtt, hogy fölötted ítéljen. Összekulcsoltam kezeimet és fölfegyverkezve a szeretet, hála és imádság fegyverével, Elébe járultam és arra kértem, hogy adjon nemes lelkednek, hű szívednek örök nyugodalmat, a magyar reményes hímes virágaival átszőtt fehér álmot, nekünk pedig, véreidnek — kiket oly nagyon szerettél —, álmod teljesülését.

Ma, a szörnyű tragédia évfordulóján, szeretettel nyujtom ezt a kis megemlékezést.

Az Országos Frontharcos Otthon összejövetelei

A társadalmi összejövetelek ismét megkezdődtek. Minden kedden este hét órakor a budai, s minden csütörtökön a pesti csoportok jönnek össze, egyébként naponta egyes tagok.

A nap bármely szakában kedvezményes étkezések.

Frontharcosok! Fentjelzett napokon szeretettel vár az Otthon (Budapest, IV, Múzeum-körút 5, I. emelet.)

VITÉZI ÉLET

Figyelmeztetés!

Az Országos Vitézi Szék többoldalról olyan értesülést nyert, hogy számos vitéz összetévesztette a *Tízéves Vitézi Rend* című hivatalos kiadványt a *Vitézek Évkönyve* című magánkiadvánnyal.

Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartja az Országos Vitézi Szék ismételten felhívni a vitézek figyelmét arra, hogy a Vitézek Évkönyve című munka magánvállalkozás, amelyért a Szék semminemű felelősséget nem vállal. Ezért akinek panasza volna, forduljon egyenesen a mű kiadójához, Sényi Pál dr szerkesztő úrhoz, I, Verpeléti-út 5. (Telefon: 584-49.)

A való tényállást illetőleg tehát az se téveszthető meg a vitézeket, ha egyenruhás vagy bármilyen igazolvánnyal felszerelt, vagy esetleg magasabb állású urakra hivatkozó egyének keresik őket fel. Az Országos Vitézi Szék az Évkönyvre való megrendelések gyűjtésével senkit meg nem bízott.

A Tízéves Vitézi Rend megrendelőihez senki sem küldött ki pénzbeszedés céljából, mert minden fizetés egyenesen az Országos Vitézi Szék által megbízott Szerkesztőbizottság címére történik csekkszámlán. (Budapest I, ker. Vár, I. Alagsor 8.) Ugyanígy minden egyéb kérés, kívánság, megrendelés, reklamáció e címre küldendő.

Országos Vitézi Szék

Felhívás!

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri mindazokat, akik a megrendelt könyv árát még be nem küldték, hogy tartozásukat a mellékelt csekklap útján egyenlítsék ki, tekintettel arra, hogy a nyomdaszámla kiegyenlítése a szerkesztőbizottságot terheli és halasztást természetszerűleg nem tűr. A bizottság kéri a megrendelőket arra, hogy a levelezőlapon kért, példányonként az előjegyzési árhoz számított egy pengőket is szíveskedjenek egyúttal postára adni.

Az I. ker. vitézeihez!

Az I. ker. legénységi vitézei részére a kerületi hadnagy szeptember hó 2-án, este 8 órai kezdettel hivatalos összejövetelt tart az Alagút-utca és Attila-utca sarkán lévő Thék Károly vendéglő különtermében.

Az I. ker. tiszti vitézei szeptember hó 3-án este 8 órakor a Krisztina-téri Zöldfa-étterem különtermében összejövetelt tartanak.

Székkapitány

Az V. kerület legénységi vitézeihez!

Folyó hó 7-én, hétfőn este fél nyolc órakor a kerületi hadnagy az Országháza Gönczi-féle éttermében összejövetelt tart. *Székkapitány*

A VIII. ker. legénységi vitézeihez!

A ker. vitézi hadnagy 1931 szeptember 12-én este nyolc órakor vitéz Miskolczy Károly különtermében bajtársi összejövetelt tart, melyre tisztelettel meghívja a hozzátartozókat is. *Székkapitány*

A X. kerület vitézeihez!

A kerületi vitézi hadnagy folyó hó 12-én este hét órakor a régi „Sörházak" helyiségében (X. ker. Előd-utca 4. szám) a tiszti és legénységi vitézekkel bajtársi összejövetelt tart, melyen családtagokat is szívesen lát.

Székkapitány

Kérelem a vitéz bajtársakhoz!

Augusztus 20-án Peresznye község felett orkánnal párosult jégeső vonult el, mely úgy a lakóházakban, mint a mezőkön igen nagy károkat okozott. A községben lakó vitéz *Horváth* István telketlen vitézünk kis lakóházát teljesen szétrombolta a vihar s ezenkívül sok háziállatja is elpusztult. Összehordott termését s a lábon álló kukoricáját teljesen elpusztította s burgonyatermését elmosta. Sürgős segítségre szorul, hogy kilenc ellátatlan gyermekével ismét fedél alá jusson, miért is felkérem a tehetősebb vitézeket, hogy a nagy bajba jutott vitézi család felsegélyezésére szánt adományaikat a Székkapitányságnak elküldeni szíveskedjenek. *Sopronmegyei Vitézi Székkapitányság.*

Borsod, Gömör és Kishont vármegyék vitézeihez!

A járási vitézi értekezleteket a f. évben a következő vasárnapokra tűzöm ki:

1. Miskolci járás és Miskolc város vitézei részére: szeptember hó 13-án, Miskolcon 10 órakor a vármegyeház dísztermében;

2. Sajószentpéteri járás vitézei részére: szeptember hó 20-án, Sajószentpéteren 10 órakor, a községháza nagytermében;

3. Mezőcsáti járás vitézei részére: szeptember hó 27-én, Mezőcsáton 10 órakor, a Gazdakör nagytermében;

4. Ózdi járás vitézei részére: október hó 4-én, Ózdon, 11 órakor, a Vasgyári Olvasóegylet különtermében;

5. Putnoki járás vitézei részére: október hó 11-én, Putnokon, 11 órakor a községháza nagytermében;

6. Edelényi járás vitézei részére: október hó 18-án, Edelényben, 10 órakor a községháza tanácstermében;

7. Mezőkövesdi járás vitézei részére: október hó 25-én, Mezőkövesden, 10 órakor, a főszolgabírói hivatal udvarán lévő kaszinó helyiségében.

Megjelenés: a Vitézi Rend Kiskátéja értelmében kötelező. Öltözet: ünneplő, vagy vitézi formaruha, kitüntetésekkel. Értekezlet előtt a vitézek vallásfelekezeteik szerint az istentiszteleteken önállóan vesznek részt.

A vitézi értekezletek helyiségeit a kitűzött időkre, a járási hadnagy urak már előre biztosítsák és a vitézek oda való gyülekezését irányítsák. *Székkapitány*

Bihar vármegye vitézeihez!

Értesítem a megye vitézeit, hogy a jövőben a kedvezményes lovak kiadásánál csak oly vitézek kaphatnak lovat, kik a Vármegyei Vitézi Szék által igazoltatják vitézi telkük, vagy saját birtokuk nagyságát, továbbá azon körülményt is, hogy ilyen lovat kaptak-e már vagy sem, s ha ilyen lovat kaptak, milyen körülmények között váltak meg attól. (386/msz.) *Székkapitány*

Telek nélküli vitézek figyelmébe!

Nyírbéltek község (Szabolcs vármegye) határában rendelkezésre áll 90 kh. terjedelmű tiszti vitézi telek.

A telek Goldstein Aladár birtokából származik, megváltandó terület. A föld jóminőségű homokból és aljtalajból áll. Katasztrális tiszta jövedelme körülbelül kétszáz aranykorona. Évi adója mintegy 180 pengőt tesz ki. A föld megváltási ára még nincs megállapítva, de előreláthatólag kat. holdanként mintegy 240 pengőt fog kitenni. Mérnöki költségre kilencszáz pengő, mely lehetőleg átvételkor fizetendő ki. Vasútállomása Nyírmihálydi és Nyíradony. Átvehető 1931. év őszén.

E telekre pályázhat az ország bármely teleknélküli tiszti vitéze. Pályázati határidő 1931 szeptember 8. Kérvény Szabolcs vármegye Vitézi Székéhez nyujtandó be, Nyíregyházán. A kérvényben kifejezésre kell juttatni, hogy a telket személyesen megtekintette, azt ismeri és tudomása van annak költségeiről. A kérvényhez csatolni kell vagyoni bizonyítványt, vagy egyéb, a gazdálkodási felkészültségét tanusító okmányt.

A telek kimutatása végett célszerű vitéz Pécsi József nyírbéltelki lakoshoz fordulni, ki e tárgyban készséggel áll rendelkezésre. *Székkapitány*

Otthon és oktatás diákleányok részére

Egy-két nagyobb diákleány szerető otthont otthont találna, ugyanott tanítást is vállalna nagyon mérsékelten tanítónőképzős növendék. Szíves megkeresést özv. vitéz Fellegi Bélánénál, Budapest, VI, Angyalföldi-út 38. sz., II. emelet 116.

HIREK

HETI NAPTÁR

Szeptember	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
7 Hétfő	Kassai vt.	Regina	A hét elején a nap 5 óra 25 perckor kel és 18 óra 31 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 33 perckor kel és 18 óra 19 perckor nyugszik.
8 Kedd	*Kis B.-A.	Mária	
9 Szerda	Kláv. Péter	Ádám	
10 Csütörtök	Tolent. Mik.	Erik	
11 Péntek	Protáz és J. †	Teodóra	
12 Szombat	Mária neve	Guidó	
13 Vasárnap	DI6 Notb. sz.	DI5 Lud.	

NEVEZETES DÁTUMOK

Szeptember 7. 1566. Szigetvár eleste. Egy havi hősies védelem után, mialatt Szulejmán szultán is meghalt, elesett Szigetvár. A török huszonötezer embert áldozott érte. Zrínyi hősies halálával az egész művelt világ csodálatát vívta ki.

Szeptember 11. 1697. Zentai csata. Szavojai Jenő herceg II. Musztafa seregét Zentánál döntő ütközetben legyőzte. Meghalt a negyvezér, tizenhét vezérrel és harmincezer törökkel.

Izabella királyi hercegasszony állapota változatlanul súlyos

Izabella királyi hercegasszony, *Frigyes* királyi herceg, tábornagy felesége már hetek óta szanatóriumban fekszik, ahol kezdődő tüdőgyulladását gyógyítják. Két héttel ezelőtt átmenetileg jobban lett, de az utóbbi napokban ismét rosszabbodott az állapota s változatlanul súlyos betegség gyötri.

Megnemtámadási szerződés a szovjettel

Franciaország ma már kénytelen elismerni, hogy keleti szövetségeseinek olyan földrészeket kerekített ki, melyek nemcsak önmaguk nem tudnak megélni, hanem külső erők is romlással fenyegetik őket, tehát újabb szerződésekkel és megállapodásokkal akarja létüket meghosszabbítani. Erre találták ki a „megnemtámadás" elméletét, legalább az orosz kommunistákkal szemben. De Franciaország csak abban az esetben köt ilyen szerződést az orosz kormánnyal, *ha Moszkva a lengyel és a román kormánnyal szemben is biztosítja a megnemtámadást.* Az már aztán csak másodrangú kérdés, hogy Lengyelország és Románia külön-külön köt-e megnemtámadási szerződést a szovjettel, vagy pedig hármas szerződés jön létre Varsó, Bukarest és Moszkva között. Amíg ez nem történik meg, addig nem lehet szó Páris és Moszkva paktumáról, sőt a francia—orosz kereskedelmi szerződés megkötéséről sem, ami pedig nagyon sürgős mindkét félnek.

Halálozás

Temesvári Mihály augusztus 29-én, életének 72. évében Budapesten elhúnyt. Temetése szeptember 1-én folyt le a farkasréti temető halottasházában. Az elhúnytban vitéz Temesvári Endre m. kir. csendőrszázados és vitéz Temesvári Jenő m. kir. honvédszázados édesatyjukat gyászolják.

A vagyonváltság búza ára szeptemberben

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő búza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg szeptemberre métermázsánként 9 pengőben állapította meg.

Eladó kaptár

Eladó öt darab 32-es, háromsoros, 30 keretes, tíz darab 32-es, kétsoros, 24 keretes, bélelt és zsaluzott kaptár, erős családdal és mézkészlettel. Vitéz Lenkei Ferenc, Tiszatarján, Borsod megye.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Szeptember 6-tól 12-ig

Vasárnap. 10: Református istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd, utána szalónzenekari hangverseny. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadása. — 4: Rádió Szabadegyetem. — 5.15: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.30: „Kazinczy és Pest", Jeszenszky Sándor előadása. — 7: Cigányzene. — 8.20: Dalműelőadás a Stúdióból: „Dorottya", utána cigányzene.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: „A japán nagyhatalom kialakulása", Megyery József előadása. — 5.30: Városi Színház zenekarának hangversenye. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7: Székely népballadák és népdalok. — 8.15: Cigányzene. — 9.35: Waldbauer-Kerpely magyar vonósnégyes hangversenye, utána Mándits-szalonzenekar hangversenye.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája. — 5: Szent István Bazilika énekkarának hangversenye. — 5.45: Weidinger szalonzenekar hangversenye. — 6.45: Ottlik Pálma felolvasása: „Simonffy Kálmán, a népdalköltő", énekkel illusztrálja Molnár Imre. — 7.20: Vidám-est, utána cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.15: Bozzay Margit elbeszélése: „Csak szellő". — 5: „A magyar vizsla", Galló Árpád előadása. — 5.25: Cigányzene. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Zilahy Lajos előadása: „Remélhetünk-e jobb világot?". — 7.30: Klasszikus operettrészletek. — 9.15: Zongora-hegedű szonáták, előadják: K. Drewett Nóra és Kresz Géza. — 10.10: Mező Ferenc dr németnyelvű előadása, utána cigányzene.

Csütörtök. 4: „Ahol a tengeri só születik", Szekeres László dr előadása. — 5: „Az egyes termelési ágak egymásrautaltsága", Dános Árpád dr előadása. — 5.30: Hangverseny, közreműködik Láng-László Edith (zongora) és Nedelkovich Anna (ének). — 6.40: Szabó Mária elbeszélése: „Gyermektelenek". — 7.15: Angol nyelvoktatás. — 7.45: Cigányzene. — 8.45: Kiss Ferenc előadó-estje. — 9.45: Balettrészletek a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. — 11: Grammofónhangverseny.

Péntek. 4: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. — 5: 5: „Algírtól Gibraltárig", Csitáry Béláné előadása. — 5.30: Cigányzene. — 6.30: Gyorsíró tanfolyam. — 7: Weidinger-szalonzenekar hangversenye. — 8: „Emlékezés Vass miniszterre", Tóth Lajos előadása. — 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, utána cigányzene.

Szombat. 4: „A nők tisztelete és az udvariasság az ókortól napjainkig", Decker Albert előadása. — 5: Bodrogközy Zoltán novellái. — 5.30: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.45: Mit üzen a rádió. — 7.30: Zágon István előadása. — 8: Népszínműelőadás a Stúdióból: „Náni", utána cigányzene.

Kenéz Béla, az új kereskedelemügyi miniszter

Emlékképek az orosz harctérről

Írta vitéz *Bábai Bay Miklós*, főelőadó

(Negyedik közlemény)

Tíz perc múlva már a megjelölt árokban együtt van a század. Keskeny, derékig érő árok, alig lehet benne ülve valahogy összehúzódni. Tovább megyünk „oszlop egyesével", a főellenállási vonal felé. A 100 méteres álláshoz érünk. További parancsig ott kell maradnunk. Az árok még sekélyebb, mint az előbbi. Letéredepelek, könyökömet az árok falának támasztom, s gyönyörködöm a fenséges jelenetben, amely előttem játszódik le. A lankáson túl, a dombvonulat tetején földhányás látszik, a saját állás porfelhőkben van, a gránátok százai robbannak mindenfelé... Ott, ahol legnagyobb por, füst van, mintha emberek futnának errefelé... az oroszok rajai, ott vannak éppen a földhányásnál, merészen jönnek, sivítva, vijjogva repülnek saját tüzérségük lövedékei, az oroszok közé csapódnak, akik egy pillanatra megtorpannak, kezüket szemük elé tartják. Váratlanul érte őket a nagyszerű találat, nem riadnak vissza, megfogytak, de aztán ismét előre rohannak, kezeikbe már nincs puska, kézigránátot szorongatnak. A nap mosolyogva ragyog, s vidáman nézi a hadakozó embereket. Fáradt puskagolyók repülnek el felettem. Az orosz tüzérség hatalmas tűz alá veszi az árkot, ahol a század van. A nagy, súlyos lövedékek irtóztató erővel csapódnak be, hull a sok kő, föld ránk, nem lehet többé figyelni...

Nem sokáig tart. Újabb parancs jön: „Tovább előre!" A száz méteres állásba érünk, egy rókalyuk bejárata mellett haladunk el, egy százados kipirult arccal, hevesen kiáltja felénk: „Az ellenség a temető mellett betört! Rohamra! Rohamra!

Süketítő zaj. Rettenetes fegyver- és géppuskaropogás, gránátok, aknák robbannak. Tovább előre! A futóárok elágazásánál egy tartalékos főhadnagy, kinek századát már előbb bevették ellenlökésre, az ellenség felé mutatva, izzadt, poros arccal, a fáradságtól alig tudja kiáltani: „Előre! Egy fiatal tisztnek való feladat! Verjétek vissza az oroszt!"

Nyugodt maradtam. Rendezem embereimet. A század három szakasza a futóárokban marad, és szakaszommal tovább húzódom a temető felé. Csúszunk a nyilt terepen. Körülnézek, figyelek. Az oroszok nem mernek előrejönni. Gránáttölcsérekben, árokmaradmányokban és maguk cipelte homkzsákok mögé húzódnak. A századparancsnok parancsát hozza egy tizedes. A futóárokból kijövet, az ellenségtől 40 lépésre, egész alakot mutatva, közeledik felém. Mikor három lépésre ér, megáll, szabályszerűen tiszteleg, s jelenti: „Hadnagy úr alázatosan jelenjövet, az ellenségtől 40 lépésre, egész alakot mutatva, kötem, a rohamot a IV. szakasz kezdi, az I. szakasz csatlakozik ehhez!" A derék tizedes, ki parancsomra se vágta magát földre, tisztelegni akar, nem tud, arcán fájdalmas naglás, szívéhez kap, meginog s egy pillanat múlva a könnyelműségének áldozatul esett székely vitéz mozdulatlanul fekszik az idegen földön, szívéből patakzik a vér...

Két orosz géppuska állandóan szórja gyilkos golyóit szakaszomra, meglapulunk. Az arcvonal megmozdul. Egyszerre csak balról, a IV. szakasz felől „Rajta!" kiáltás hallatszik, rohamra mennek a szakaszok. Rajtunk a sor. Felugrom. „Előre! Rajta!" kiáltom. Rohanok előre, de a szakasz nem mozdul, csak heten követnek. Az orosz géppuska fejlövéssel oltotta ki a többiek életét...

A támadás megakad, de elérjük azt, hogy az orosz védekezésre szorítkozik. A harc csendesedik, rendezik a kötelékeket. Szakaszom helyére más csapat jön, megmaradt néhány emberemmel a század többi részéhez csatlakozom a futóárukban. Az árkot, úgy ahogy futólagosan berendezzük védelemre, hogy tudjuk jól lőni az oroszt, ha támad. Estefelé megint erősödik a tűz, az oroszok mintha mozognának, lassan kúszva közelednek, homokzsákot tolnak maguk előtt. Irtózatos puskatűz kezdődik, itt-ott látni amint egy megsebesült orosz vergődő kínjában rángatódzik, keserves, fájdalmas ordítás hallatszik, a puskák szinte füstölögnek a hosszantartó gyorstűztől, a pótszuronyok a hőségtől meggörbülnek a puskákon. Az oroszok támadása megint meghiusúl.

Lemegy a nap, egy-egy ágyú szól még, sötét lesz. A nehéz aknák lövedéke mint óriási tűzkígyó zuhan alá, fülsiketítő reccsenés, a föld is megreszket, azután csend. Messze a faluban kutya ugat. Talán nem tetszik neki az éjjeli zene. Csak az őrök vigyáznak, lövik a világító töltényeket, az ellenfelek közel vannak egymáshoz, az oroszok ernyős világító töltényei mögöttünk esnek le, egy-egy idegesen elsütött puska szól, nyugtalanul pihennek a hősök.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A piacot általában elég nagy árkilengések jellemzik. Az irányzat is ennek megfelelően a mult héten ingadozó volt. A változó irányzatot egyrészt a külföldi terménypiacok egyenetlensége, másrészt a határidőspiac árhullámzása okozták. A forgalom a hét nagyobb részében élénk volt, csendesebb üzleti tevékenység csupán egy-két napon mutatkozott. Hivatalos árfolyamok. Búza 77 kg-os, származás szerint 8.20—8.70, 78 kg-os, származás szerint 8.35—8.85, 79 kg-os, származás szerint 8.50—9.00, 80 kg-os, származás szerint 8.60—9.10. Rozs 8.40—8.60, takarmányárpa 14.00—15.00, sörárpa 16.00—19.50. Zab, minőség szerint 16.50—17.25, tengeri Ó, egyéb származású 13.25—13.50, búzakorpa 9.65—9.75, 8-as takarmányliszt 13.75—14.00 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat lanyhuló. Felhajtás 5418, eladatlan 1489 darab. Árak: I-a uradalmi nehézsertés 113—115, kivételesen 116, szedett, közép 106—112, kivételesen 113, közép 108—114, angol 115—116, könnyű 105—110, silány 98—103, Ia öreg, nehéz 104—106, szedett, öreg IIa 98—103, angol sonka süldő Ia 130—138, kivételesen 140, IIa 115—125 fillér élősúlyban, kg-ként.

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debrecen szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35—0—90
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: 20-4-37

Magyar katonák a szerb hadseregben

A világháború első esztendejének szeptemberében a drinaparti Gucsevó hegység faóriásai közt feküdt lövészárkokban a 6. honvédgyalogezred harmadik zászlóalja, amelynek akkor Bosznay százados volt a parancsnoka. A hegy lejtőjén egy kukoricatábla virított sárgán az őszbe. Ezt a földterületet hatszor foglalták el rohammal a szerbek és ugyanannyiszor vették vissza szuronyosan a honvédek. Ezekből az ütközetekből őrizték meg a honvédek annak a kiáltásnak az emlékét, amellyel a szerb katonák figyelmeztették egymást a csukaszürke-hullám közeledtére: Bizs, dolaze madzsaré! (Szaladj, jönnek a magyarok!)

Így történt ez 1914-ben. Ma pedig sok-sok magyar fiú ugyanezekkel a komitácsi-ivadékokkal áll egysorban a poszton, idegen egyenruhában, idegen fegyverrel, idegen ég alatt, idegen zsákmányt őriz. Arcán ázsiai nyugalom van, miközben a puskát úgy kezeli, hogy a hozzáértő backáneák is tisztelettel figyelik. Hogy élnek ezek a fiúk a szerb hadseregben?

A csonkamagyarországi közvélemény nem sokat tud erről és amiről értesült, az nagyobbára tévedés.

Akármilyen furcsán is hangzik, a belgrádi vezérkar nem igen bízik meg a nagyszerb hadseregelemben, amelyet elárasztott a kommunista és egyéb forradalmi izgatás, úgy, hogy amint emlékezetes, az első képviselőválasztásnál a szerb kerületek többségben bolseviki képviselőket küldött. Sokat ártott a szerb-horvát ellentét, amelynek ellensúlyozására Horvátországba szerb, Szerbiába pedig horvát katonákat vezényeltek. Utóbbiakat a bevonulás előtt Radicsék külön tanfolyamokon képezték ki, mint kell forradalmasítani a szerb népelemet.

A hadvezetés úgy kárpótolta magát, hogy janicsárokat igyekezett nevelni magának a kisebbségekből, különösen az albánokból és a magyarokból, akiknek évezredes, harcos és kikezdetlen fegyelmét nagyra értékeli. Ezért alakított tisztára magyar egyedeket, amelyeket jól ellát és a leginkább veszélyeztetett pontokra állít ki őrségre. A nagy lőszerraktárak körül, a bolgár és az albán gránicon, a halálvártákon magyar fiúk sorakoznak fel, tizedeli őket a malária, a macedón és arnautó forradalmárok golyózápora. Olykor a határ másik oldaláról magyarul kiáltanak át üdvözlő szavakat. A bolgár és albán forradalmárok tanulták meg nyelvüket és fraternizálásra hívják fel őket. A magyar katonák ma még szobormereven állanak az őrségen . . .

A volt harminckettesek szüreti mulatsága

A volt 32-es budapesti háziezred Bajtársi Asztaltársasága 1931 szeptember hó 6-án, vasárnap, Schulcz Ferenc bajtárs vendéglőjének összes helyiségeiben (VII, Thököly-út 29. szám, Aréna-út sarok) segélyalapja javára, szüreti mulatságot rendez, melyre az ezred volt bajtársait, kedves családjukat és ismerőseiket tisztelettel meghívja a rendezőség. Elsőrangú cigányzene, tekeverseny, világposta, szépségverseny, szerencsehalászat stb., stb. A mulatság délután három órától reggelig tart. Belépődíj személyenként 1 pengő. Családjegy (két hölgy, egy úr) 2.40 pengő. Minden jegy tulajdososa ajándékban részesül. Kitünő ételek és italok, méltányos polgári árban. Közlekedés a 19-, 23- és 44-es villamosokkal az Aréna-útig. Jegyek kaphatók: Schulz Ferenc bajtárs vendéglőjében (VII, Thököly-út 29, telefon: 96-1-47.) — Fehér István (Rozsnyai könyvkereskedés, IV, Múzeum-körút 15.) — Zaupér Lajos (VIII, Baross-utca 59, telefon: J. 32-9-08.) — Veres István (VI, Csengery-utca 88.) — A rendezőknél és a helyszínen. — A volt 32-esek hetenként, szerda és vasárnap este, összejövetelt tartanak Schulcz Ferenc bajtársunk vendéglőjében.

Tört arany beváltása

Tisztelettel jelentjük nemzetes urainknak, hogy a nyersarany beszerzése a legális piacon nagyon nehéz lett és ezért a megrendelt vitézi gyűrűk elkészítésében minduntalan akadályok merülnek fel. Ezért is arra kérjük a nemzetes asszonyokat és vitéz urakat, hogy szedjék össze az otthon heverő hulladék aranyat, törött ékszerdarabokat és küldjék be hozzánk beváltásra. A hozzánk beérkezett aranyanyagot a legmagasabb napi áron átvesszük, vagy ha vitézi gyűrű is rendeltetett, annak árába betudjuk. Egyébként gyűrűmegrendeléseket továbbra is elfogadunk és azokat elkészítjük.

Országos Iparosszövetség műipari osztálya
(Szent György műhely)
Bpest, IV, Apponyi-tér 1, kir. bérpalota curiautcai oldalán

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

MIKE iparművész tervez és készít magyaros bútorokat
Iroda: Budapest, Rottenbiller-u. 26
Telefon: 33-6-69 Telefon: 33-6-69
Műhely: Rákoscsaba-Ujtelep

vitéz Kerti és Farkas
hat. eng. villamossági és műszaki vállalat
Budapest, IX, Lónyay-u. 13 b.
Telefon: 86-0-17 Telefon: 86-0-17

vitéz DARVAS LAJOS
okleveles mérnök
tervez és épít
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 20. Tel.: 86-2-96.

Hét mozdulat egy ütésre!

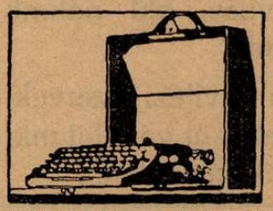

A Vitézi Rend tagjainak kívánatra 24 havi részletfizetésre is szállítjuk

Hét mozdulatot végez Ön, amíg az „m" betűt kézzel leírja. Ezzel szemben a

REMINGTON PORTABLE

hordozható írógépünkön egy billentyüt leüt és már leírta. Bármilyen is az Ön kézírása, írógépünkön írt levele igen szép lesz.

Remington Irógép Részvénytársaság
Budapest, VI, Andrássy-út 12
Telefon Aut. 21-2-84, 21-2-85, 21-8-09

Háztulajdonos vitézek figyelmébe!

Családi házak építését, mindenféle házak tatarozását kedvező fizetési feltételek mellett vállalom

Vitézeknek külön árengedmény

Házak kezelését és gondnokságát is vállalom kedvező feltételek mellett

vitéz KÖNYVES KÁLMÁN

Budapest, VIII, Baross-utca 73. sz.

20 éve fennálló építési vállalkozó cég

Telefon: J. 36-9-74 — Telefon: J. 36-9-74

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít

vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-40.

Fonyód-Sándortelepen, Balatonparton

ház- és villatelkeket parcellázunk,

négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz **KÖBLÖS KÁROLY** jogositott parcellázó irodája, Fonyód

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) **Domború betűkkel**, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) **Kövön litografált**, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) **Rendes nyomtatott**, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

vitéz Kiss Lajos

vászon- és textiláru-kereskedő,
fehérneműkülönlegességek készítője

Budapest, IX., Ferenc-körút 20. Tel.: 86-5-49.

Megtakaritja a tüzelőanyag felét a szabadalmazott törvényesen védett **„Rekord“ takarékossági kályhatoldó,** mely alkalmas bármely vaskályhára. Minden vaskályhát légfütéses kályhává alakit át. Átfűti egyenletesen a szobát és egy kályha fűt két szobát. Főzésre is alkalmas. Ellensége önmagának, ha nincs **„Rekord“** kályhatoldója. Ára egy-kettőre visszatérül. Ismertető ingyen.

Bese Ferenc, Vaskút, (Bács-Bodrog megye.)

vitéz Hárs Károly

kiállításon aranyéremmal kitüntetett szabómester.

Elsőrendü szabással és izléses kivitelben készitek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előirt vitézi diszruhákat. **Hathavi fizetési kedvezmény.**

BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10 — Telefon: József 30-5-18

Ottenreiter Károly

kesztyű-, bőrárú- és nadrágtartó-gyára

Budapest, IV, Petőfi Sándor-utca 3. szám (az udvarban)
Alapitva 1863. Kitüntetve az ezredéves kiállitáson
A m. kir. Honvédelmi Miniszterium szállitója

Vitézek hivatalos biztositó intézete a

Gazdák Biztositó Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:

TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Telefon: 16-2-31

vitéz LEHŐCZ FERENC

fa- és szénkereskedő **BUDAPEST V, Ügynök-utca 7.**

Házhoz szállit elsőrendü tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit **vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4**

Telefon: 58-5-12

Tribon Ruházati Rt.

Budapest, VIII, Üllői-út 14. sz.

A Vitézi Rend tagjainak

nyolchavi kamatmentes részletfizetésre — kedvezményes árban — ad magyar gyártmányú férfi- és női szöveteket az összes szükséges kellékekkel együtt, továbbá a mezőgazdák igényeinek megfelelő posztókat, takarókat és pokrócokat, úgyszintén férfi-, női és gyermek-fehérneműeket, iskolai és intézeti kelengyéket. A vitézi formaruhához szükséges szöveteket bármilyen kivitelben megrendelésre, esetleg minta után külön is készít és szállít.

A hazai ipart és a magyar munkást támogatja minden vitéz, aki nálunk vásárol.

Bővebb felvilágositás a vitézi szerveknél kapható és közvetlenül vállalatunknál a fent jelzett cím alatt.

Főszerkesztő: **vitéz Domsa Sándor dr**
Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Farkass Jenő dr**

14951 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 37. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP — 1931 SZEPTEMBER 13

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 124 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 F. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Fegyelmet a fedélzeten!

A négyszázesztendős pápai kollégium ünnepén a Kormányzó a következő beszédet mondotta:

— Négy évszázaddal ezelőtt, öt évvel a mohácsi nagy katasztrófa után, amidőn a magyar kultúrának ez a kimagasló intézménye életre kelt, Buda várán még a nemzet zászlaja lengett, de a védtelen országban a pártharcok küzdelmei között az aggódó honfilelkek előtt már kibontakoztak annak a megdöbbentő kálváriának körvonalai, amely a sorsüldözött hazára várt.

— A csüggedés szomorú napjaiban az iskolaalapító ősök a magyar faj életerejébe vetett hitükről tettek tanuságot. És ez a hit helyesnek bizonyult, a pápai iskola dacolni tudott a válságos idők pusztító erejével és fejlődésével dicsőséget hozott a magyar művelődésnek.

— A multbaemlékezés fényénél azonban nemcsak azt kell meglátnunk, ami biztató, ami felemelő, hanem azt is, ami akkor a balsors méreteit olyan hatalmas erővel fokozta. Mohácsot az tette csaknem helyrehozhatatlan csapássá, ami idebent utána következett: *a pártoskodás és az önzés uralma a közéletben.*

— *Ezt a hibát nem szabad újra elkövetnünk. Nem engedhetjük meg, hogy pártharcok veszélyeztessék annak a küzdelemnek az erejét, amelyet a nemzet most létéért folytat.* Mindenkitől elvárom, hogy ma egyéni érvényesülését a közérdeknek rendelje alá és tudatában legyen annak, hogy ebben a válságos időben a nemzet életfeltétele minden becsületes magyar ember fokozott áldozatkészsége. Azoktól pedig, akik a közhatalomnak bármily csekély mértékben is részesei, ma inkább, mint valaha, puritán önzetlenséget, sok megértő emberszeretetet, a hivatásos lázítókkal szemben pedig kérlelhetetlen szigort követelek meg.

— Abban a reményben, hogy a mai ünnepségnek ezt a jelentőségét e falakon túl is mindenki mélyen átérzi szívében, mégegyszer büszke kegyelettel adózom Pápa város ősi kollégiumának és őszintén kívánom, hogy működését továbbra is évszázadokon át kísérje az isteni Gondviselés oltalmazó és segítő ereje.

A Kormányzónak e komoly és egyszerű szavait valóban meg kell hallania az egész ország népének,

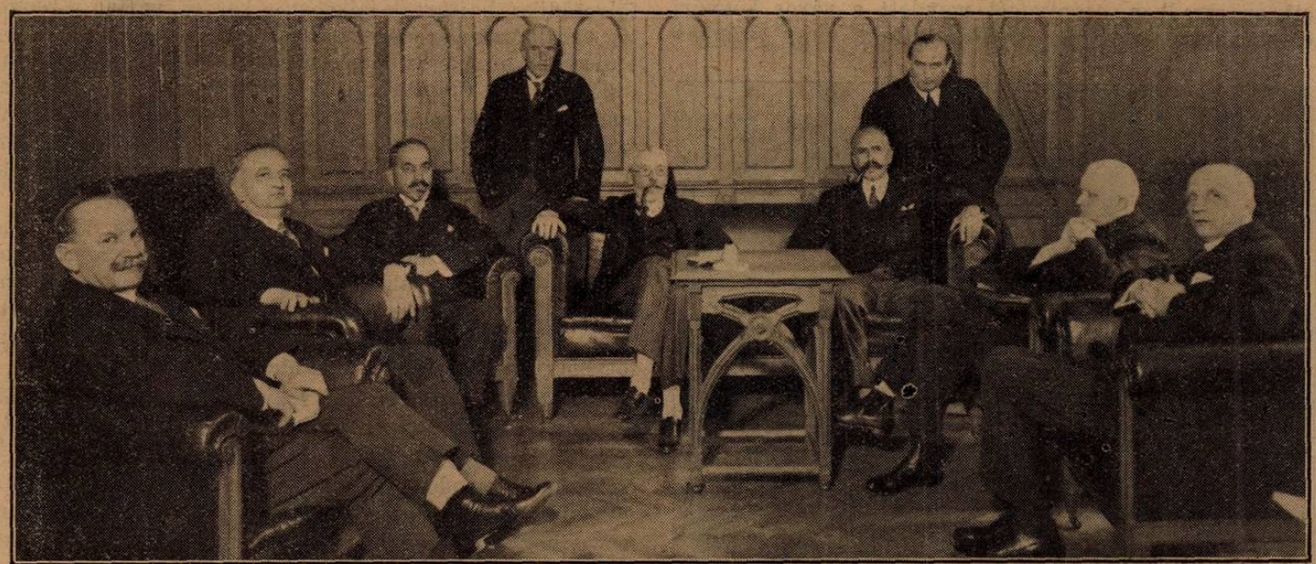

A Károlyi-kormány minisztertanácsa. Balról jobbra: Mayer János kisgazda-, Kenéz Béla kereskedelmi, Ivády Béla földművelésügyi, vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügy-, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök, Zsitvay Tibor igazságügy-, vitéz Gömbös Gyula honvédelmi, Ernszt Sándor kultusz- és népjóléti, Walkó Lajos külügyminiszter

Gárdonyi felv.

minden rendű és rangú, bármi párton levő magyarnak, mert csak az a nemzet érdemli meg a létet, amely a megpróbáltatásban, a veszély órájában félredob mindent, ami a mentést nehezíti, ami egyik honpolgárt a másiktól elválasztja.

Vajjon hogyan tudna egy hajó a tengeri viharból, vagy akár csak egy vitorlás a Balatonon révbe jutni, csendes vízre menekülni, ha tisztek és legénység, kormányos és gépész, megfeszített munka, fáradhatatlan figyelem helyett egymással perlekedne?

Vajjon hogyan tudna egy vízipólócsapat például ellenfele felett győzni, ha minden játékos maga kezére játszana és nem az összjátékot, az eredményt tartaná szem előtt?

Ha a kapitány zátonyt lát, szirtek közé kerül, vagy ég és víz vihara között vezeti hajóját, természetes, hogy az első, amit feltétlenül megkövetel mindenkitől, aki bárkáján tartózkodik: fegyelmet, engedelmességet, megfeszített munkát és önfeláldozást a fedélzeten.

A pápai kollégium ünnepe

Vasárnap kezdődött meg hétszáz külföldi és hazai vendég részvételével a pápai református kollégium négyszázéves jubileumi ünnepe. 1531-ben, öt esztendővel a mohácsi vész után alapították meg azt a nagyszerű magyar iskolát, amely Zsoldos Ignác, Borsos István, Kerkápoly Károly, Kozma Sándor, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Papp Gábor, Thaly Kálmán, Eötvös Károly, Antal Gábor mellett annyi kitűnő embert nevelt a hazának.

Az ünnepséget vasárnap Antal Géza dr református püspök imája, majd Balogh Jenő dr egyházkerületi főgondnok megnyitóbeszéde vezette be. Az ünnepi közgyűlés után a templomban Farkas Sándor lelkész prédikált, majd Antal Géza dr püspök huszonhat lelkészt szentelt fel.

Hétfőn reggel érkezett az ünneplő városba vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó, akit nagy lelkesedéssel fogadtak. A Kormányzó a pályaudvarról a város négyesfogatán Antal Géza püspök társaságában a kollégiumba hajtatott, amelynek udvara zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel. A Himnusz eléneklése után Balogh Jenő főgondnok üdvözölte a kormányzót, aki rövid, de jelentős tartalmú beszédben válaszolt. A beszédet lapunk vezetőhelyén közöljük.

Ezután Pongrácz József dr főiskolai igazgató ünnepi beszéde következett, majd Kozma Sándor, a kiváló költő szavalta el „A régi iskola" című ünnepi költeményét. Felolvasták Rothermere lord üdvözlő sürgönyét, Petry Pál államtitkár a kormány és kultuszminiszter nevében üdvözölte a jubiláns főiskolát, majd több külföldi és hazai kiválóság üdvözlőbeszéde következett.

Déli félegykor leplezték le a főiskola hősi halottainak emléktábláját: délután pedig a díszebéd után Petőfi Sándor és Jókai Mór mellszobrát a Széchenyi-téren.

A hercegprimás beszéde az önzetlen hazaszeretetről

Esztergom volt háziezredének, a volt közös huszonhatos ezrednek bajtársi szövetsége vasárnap tartotta ezidei ezred-emlékünnepét, amelyen Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás is résztvett. A bíboros-hercegprímás, aki annakidején tábori lelkészi szolgálatot teljesített az ezredben, szentmisét mondott a város kegyúri templomában, ahol meg is áldoztatta a nagy számban összegyűlt bajtársakat. A hősök szobránál lefolyt ünnep után a bíboros-hercegprímás a bajtársak közös ebédjén is megjelent, ahol nagyhatású beszéde keretében felköszöntőt mondott a pápára és a kormányzóra:

Alfonz spanyol király Budapesten. Mellette Salm-Salm hercegnő, Izabella királyi hercegasszony leánya

— Az ezred-emlékünnepen — mondotta — bizonyára fölvetődik a bajtársak lelkében a kérdés, vajjon a rengeteg véráldozat és szenvedés a magyar hazáért nem volt-e hiábavaló, hiszen csaknem mindent elvesztettünk és mindig több baj zúdul ránk. A kérdésre azt kell felenem, hogy *az áldozat mégsem volt hiábavaló.* Hogy országunk javát elvesztettük, annak nem okai azok, akik a hazáért becsülettel küzdöttek, a gazdasági és szociális bajokat nem a küzdő magyar katona hozta az országra.

— A bajt nem azok hozták az országra, akik igaz altruizmussal küzdöttek és dolgoztak, hanem a mai szomorú helyzet azoknak a munkája, akik rút egoizmussal pénz- és élvezetsóvárgásukat elégítik ki és akik istentelenségükben másokat is elfordítani igyekeznek Istentől, hazától és minden nemes ideáltól.

— Ez a nemzetromboló folyamat a háború után érvényesült és tovább tart a mai napon is.

— Valahányszor bajtársak jönnek össze ebben a hazában — mondotta emelt hangon a hercegprímás —, mindannyiszor hangozzék el a nagy figyelmeztető arra nézve, hogy ezt a romboló folyamatot minden rendelkezésre álló eszközzel megállítani igyekezzünk.

— Ez a nemzet csakis az erkölcsi törvények betartásával, az alkotmányhoz való ragaszkodással és önzetlen hazaszeretettel szerezheti vissza régi hazáját.

Izabella kir. hercegasszony halála

A fenséges asszony holttestét ideiglenesen a Mátyás-templom kriptájában helyezték el

Hat hétig tartó súlyos betegség után szombaton reggel fél nyolc órakor meghalt *Izabella* kir. hercegasszony, *Frigyes* kir. herceg, tábornagy felesége, *vitéz Albrecht* kir. herceg édesanyja a Fasor-szanatóriumban. A hetvenöt esztendős kir. hercegasszony másfél hónappal ezelőtt betegedett meg és akkor az orvosi konzílium megállapította, hogy tüdejében gyulladásos gócok keletkeztek és tályogok támadtak. Az orvosok az utóbbi napokban már látták, hogy hiábavaló minden odaadó kezelés, a kir. her-

Izabella királyi hercegasszony

cegasszony menthetetlen. Tudatában volt súlyos betegségének maga Izabella kir. hercegnő is és már négy héttel ezelőtt fölvette a szanatóriumban a haldoklók szentségét. A kir. hercegasszony nagy lelkierőről tett tanuságot s már napokkal azelőtt azt a végakaratát nyilvánította, hogy ne a bécsi Kapucinus-sírboltba, a Habsburgok temetkező helyére, hanem a Mátyás-templomba temessék el.

A kir. hercegasszony pénteken délután már elvesztette eszméletét és csak injekciókkal tudták időnként öntudatra ébreszteni. Az agónia egész szombat reggel fél nyolcig tartott és a főhercegi család az egész éjszakát az utolsó óráit élő kir. hercegasszony betegszobája közelében töltötték.

Mészáros János érseki helynök, aki az agonizáló kir. hercegasszonynak mégegyszer feladta az utolsó kenetet, a halottaságy mellett imát mondott és vele együtt imádkoztak a főhercegi család mélyen megrendült tagjai.

Frigyes kir. herceg és gyermekei a halál bekövetkezése után elhagyták a szanatóriumot. A délelőtti órákban Frigyes kir. herceg hatalmas rózsacsokrot küldött a szanatóriumba felesége ravatalára. A virágokat Albrecht kir. herceg vette át, aki már újból a szanatóriumban tartózkodott és ő helyezte a rózsákat halott édesanyja szíve fölé.

Izabella kir. hercegasszony holttestét az első számú kórbonctani intézetben *Buday* Kálmán dr egyetemi tanár bebalzsamozta.

Szombaton Budapestre érkezett az elhúnyt kir. hercegasszony unokaöccse, XIII. Alfonz spanyol király, akit szeretett nagynénje elhúnyta igen megrendített.

Vasárnap a budavári koronázótemplomban felravatalozták a holttestet. Szerdán délelőtt *Serédi* hercegprimás végezte nagy segédlettel a gyászszertartást, melyen az ország előkelőségei, a diplomáciai testület tagjai és rengeteg résztvevő volt jelen. Az elhúnyt kir. hercegasszonyt, akinek szíve annyira a magyarokkal érzett, ideiglenesen a Mátyás-templom kriptájában helyezték el. A kettős koporsót, amelyek közül az egyik fából, a másik ezüstből készült, később a magyaróvári kegyúri templom sírboltjába szállítják.

Izabella kir. hercegasszony halála hírére *Horthy* Miklós kormányzó, *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnök és a közélet számos kiválósága meleghangú részvéttáviratokat intéztek Frigyes kir herceghez. Frigyes kir. herceg tábornagy a kormányzó által hozzáintézett részvéttáviratra még szombaton este táviratilag mondott köszönetet.

Horthy Miklós kormányzó egyébként Izabella kir. hercegasszony halála alkalmából a honvédség részére hatnapos országos gyászt rendelt el. Az első gyásznap szeptember 9-ike

Izabella kir. hercegasszony ravatala a Mátyás-templomban

Összeállítják a Justice for Hungaryt

A Justice for Hungary összeállítási munkálatai Mátyásföldön megkezdődtek. *Magyar* Sándor elmondotta, hogy az összeállítási munkák befejezése után a gépet újból berepülik és előreláthatólag még e hónapban gépükön meglátogatják a vidéki városokat. Később Londonba repülnek, ahol Rothermere lordnál akarnak tisztelegni.

Vitézi zászlószentelés Csornán

Augusztus 30-án, vasárnap lélekemelő ünnepséggel szentelték fel a csornai járás vitézeinek gyönyörű, nehéz fehérselyemből készült zászlaját a csornai premontrei rend templomában.

Az ünnepségre érkezőket Molnár Elemér dr főszolgabíró és vitéz Dénes Elemér csendőrőrnagy fogadták az állomáson. A Kormányzó úr Őfőméltósága, mint a vitézek Főkapitánya képviseletében vitéz Szepesy Aladár ny. altábornagy, vitéz Shvoy István altábornagy, vegyesdandárparancsnok képviseletében vitéz Kiss János ezredes jelent meg. A megjelentek soraiban ott voltak: vitéz Simon Elemér dr főispán, vitéz Endrődy Géza ny. alezredes vármegyei vitézi székkapitány, Szopkó Győző csendőrezredes, Jankovich György ny. alezredes, vitéz Földházy Pál százados, törzsszéktartó, a Vitézi Rend Főszéktartóságának képviseletében, Hőgyészy Pál vármegyei főjegyző, vitéz Árvay Ferenc főhadnagy, vitéz Riha János dr és neje, vitéz Ujhelyi Dezső százados, Rimely Sándor szárnyparancsnok, Purth József csendőrszázados, Sinóros Szabó Aurél hercegi erdőgondnok és neje és még számosan a közeli és távoli környékről. Megjelentek a templomban tartott ünnepi misén a csornai hatóságok, egyesületek képviselői és nagyszámú közönség. A vendégeket a templom előtt virágcsokorral üdvözölték Kerényi Baba, azonkívül egy csornai vitéz kisfia és vitéz Gősi Ferenc bősárkányi vitéz kisleánya.

Ünnepi mise a premontrei rend templomában

A zászlóanyát, Esterházy Bernadette hercegnőt, aki a megjelenésben akadályozva volt, Ráth Ferencné helyettesítette, akit vitéz Dénes Elemér Margit leánya üdvözölt. Az ünnepi misét Peér Leó premontrei perjel celebrálta fényes papi segédlettel, mise alatt pedig a csornai Iparos Dalkör fúvós zenekara és énekkara szolgáltatta az egyházi zenét. Az ünnepi beszédet a zászló felavatása után Nagy Sándor premontrei jószágkormányzó mondotta, kiemelve, hogy az új zászló, melynek egyik felén a vitézi címer, felette a felírás: „A csornai járás vitézeinek zászlója", alul „Szebb a láncnál a kard", másik felén Patrona Hungária képe az „Ora et labora" felírással, a késő utókor előtt is intő példa gyanánt hirdeti a hős apák vitézségét.

Díszmenet az új zászló előtt

Mise végeztével megkoszorúzták a templom előcsarnokában a hősök emléktábláját, majd az ünneplő közönség a zenekar ütemeire kivonult a temetőbe, ahol a 48-as szabadságharc hőseinek és a kommunizmus vértanuinak emlékoszlopait koszorúzták meg kegyelettel. Ezután a plébánia előtt felállott katonai előkelőségek és az újonnan felavatott vitézi zászló előtt díszmenetben vonultak el a csornai járás vitézei, a frontharcosok és pattogó, kemény léptekkel a csornai leventék egy díszszázada.

Vitézi díszgyűlés

Déli 12 órakor nyitotta meg vitéz Endrődy Géza vármegyei székkapitány, Csorna községháza emeleti tanácstermében a várm. székkapitányi díszközgyűlést. A termet megtöltő hallgatóság előtt a Magyar Hiszekegyből merített törhetetlen hittel kiemelte, hogy tíz esztendő alatt immár 10.000 főre szaporodott a magyar vitézek serege, amely intézmény időtlen-időkig fennál és hirdetni fogja a magyar dicsőséget.

Ezután átnyujtotta azokat az okiratokat, melyek értelmében vitéz Kerényi Aladár dr, járási tisztiorvost a Vitézi Főkapitány okirati dicséretben részesítette a Vitézi Rend fejlesztése érdekében kifejtett eredményes munkásságáért, vitéz Kovács Ferenc vendéglőst pedig dicsérő oklevéllel tüntette ki.

— A mai ünnepély fénypontja — folytatta a Székkapitány — a vitézi zászló, melynek eszméjét vitéz Dénes E. vetette fel és vitéz Kerényi A. és vitéz Kozma György dr segítségével az adakozók anyagi áldozatkészsége, a csornai előljáróság támogatása révén megvalósította. Külön meg kell emlékeznem Nagy Lázár polgári iskolai tanárról, aki a zászlót magyaros motívumokkal tervezte.

Ezután vitéz Dénes E. csendőrőrnagy, a járás vitézi hadnagya, a zászlót megőrzés végett átvette. Ekkor Laffer Ferenc csornai jogszigorló állt a hallgatóság elé és igen hatásos, erőteljes szavalatban adta elő Pödör István dr csornai ügyvédjelölt „Végvári szentek" című és a zászlószentelésre készült gyönyörű versét, melyért lelkes óvációban részesítették úgy az előadót, mint a szerzőt.

A főispán beszéde

Vitéz Simon Elemér dr főispán, a vitézi zászló jelentőségét emelte ki beszédében:

— A csornai járás negyven vitézének ma felszentelt zászlója első a vármegyénkben. Nehéz elképzelni, hogy mily óriási akadályokba ütközött a Vitézi Rend megalakulása tíz évvel ezelőtt, mert nem akartak tudni az emberek akkor semmiről, ami a háborúra emlékeztett. Azonban kellett a forradalmaknak, a kommunizmusnak jönnie, hogy újra felébressze, felrázza a magyar nemzetet, az erényeket a szenvedések után. Nekünk, vitézeknek kell ma is, a jövőben is jópéldával elöljárnunk, az önmegtartóztatás, a szerénység kiáltó példájának kell lennünk, nem szabad hívalkodnunk semmivel sem a mai nehéz időkben, csak a kitüntetés a kebleteken legyen a legnagyobb és egyetlen díszetek. Minden többi igyekvéstek a munka és a gond legyen. Soha, soha nem szabad nekünk megijednünk, megtorpannunk a veszélyek előtt és törhetetlen hittel neki kell mennünk minden akadálynak, mert csak így tudjuk példaképpen vezetni a társadalmat.

— A gazdasági háborúban is meg kell állnunk a helyünket éppen úgy, mint kint a csatatéren az ágyúdörgésben, fegyvercsattogásban. Legyünk ebben a háborúban is vitézek, bátrak, mint a harctéren voltunk, küzdjünk a jó Isten segítségével. Inkább anyagilag veszítsünk, de erkölcsi tekintetben soha nem szabad elbuknunk, mert ez alapozza meg a jövő megbecsülését.

A kormányzó üdvözlése

A főispán nagyhatású beszéde után a vitézi székkapitány javaslatára a díszközgyűlés a következő tartalmú üdvözlő táviratot küldötte Magyarország kormányzójának:

„Főméltóságú vitéz nagybányai Horthy Miklós úrnak, Magyarország kormányzója, a Vitézek Főkapitánya, Budapest. A csornai járás vitézei a Vitézi Rend 10 éves fennállása alkalmából létesített vitézi zászlójának felszentelési ünnepélyén a legmélyebb hódolattal és törhetetlen hűséggel emlékeznek meg Főméltóságodról és a Mindenható bőséges áldását kérik fenkölt személyére, haza és nemzetmentő munkájára. Vitéz Dénes Elemér csendőrőrnagy, járási vitézi hadnagy, Molnár Ferenc dr főszolgabíró, a zászlóbizottság elnöke".

Bankett és tánc

A díszközgyűlés befejeztével az összes vendégek, a megjelent járási vitézek, nemkülönben a csornai hatóságok, egyesületek és társadalmi testületek képviselői 110 terítékes banketten vettek részt délután fél 2 órakor a csornai Korona vendéglő emeleti nagytermében, ahol az ebéd alatt Farkas Géza zenekara játszott szebbnél-szebb magyar nótákat.

Az első felköszöntőt vitéz Simon Elemér dr főispán mondotta Magyarország Kormányzójára. Utána Peér Leó premontrei perjel állt fel és igen szép gondolatokkal körülszőtt beszéddel üdvözölte a zászlóanyákat:

— Van az embernek egy igen kiváló kincse, a becsület és egy pótolhatatlan tulajdonsága, a becsületérzés, ami sokszor igen fontos gát az ember életében. Ez a magyar nemzetben igen nagy mértékben ki van fejlődve és mondhatnók, hogy a magyar e tekintetben egy rendkívül érzékeny szeizmográf. Ez a becsület maradandó kincse és értéke minden nemzetnek. A mi fiaink közül igen sokan estek el a becsület mezején és én most idézem ide az ő lelküket, mert úgy érzem, hogy ez a szent zászló az övék is. A világháborúnak nemcsak hős halottjai vannak. Vannak, akik túlélték a vérzivataros időket. Ezek összegyűlnek ma a zászlóanya körül, hogy ő megmutassa nekik: a szíve mindig a vitézekkel lesz. A zászlóanyát és annak helyettesét köszöntve, kérem őket, fogadják szívükbe a magyar vitézeket.

Utána vitéz Dénes Elemér javaslatára távirati üdvözlést küldtek Esterházy Bernadette hercegnőnek, majd felolvasták Grieger Miklós dr országgyűlési képviselőnek Sóskútról küldött üdvözlő táviratát a zászlószentelés alkalmából.

Ebéd után tánc volt záróráig.

vitéz Tófeji József
technológiát végzett szobafestő- és mázolómester
Budapest, II., Iskola-utca 6.
Telefon 52-2-22

HIREK

HETI NAPTÁR

Szeptember	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
14 Hétfő	Szerénke	Sz. ker. felm.	A hét elején a nap 5 óra 34 perckor kel és 16 óra 31 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 42 perckor kel és 18 óra 4 perckor nyugszik.
15 Kedd	Nikodém	Hétf. sz. M.	
16 Szerda	Edit	Korn Kán. ††	
17 Csütörtök	Ludmilla	Sz. Fer. seb.	
18 Péntek	Titusz	Kup. sz. J. ††	
19 Szombat	Vilhelmina	Január pk.	
20 **Vasárnap**	**D16** Frid.	**D17** Euszták	

NEVEZETES DÁTUMOK

Szeptember 16. 1645. Linci béke. III. Ferdinánd I. Rákóczy György erdélyi fejedelemmel Linzben békét köt, megújítva a protestánsok vallásszabadságának a bécsi békében szabályozott pontjait.

Szeptember 19. 1345. Nagy Lajos öccsét meggyilkolják. Endre herceget Nápolyi Johanna cinkosai Aversában megfojtják.

Szeptember 21. 1791. Széchenyi István születése. Bécs városában, az Augarten nevű császári palotában született a „legnagyobb magyar".

Rudnyánszky Ferenc balesete

Szombaton délután súlyos vadászszerencsétlenség érte Rudnyánszky Ferenc huszárőrnagyot, a magyar lovasleventemozgalom megalapítóját. Tata szomszédságában vadászott, amikor egy véletlenül elsült vadászfegyverből megsebezve összeesett. A súlyosan sebesült őrnagy testében kilencven serét van, az orvosok azonban bíznak teljes felgyógyulásában.

Árpád-ünnep Pusztaszeren

Az Árpád-Egyesület vasárnap tartotta évente szokásos nemzeti zarándoklását a pusztaszeri Árpád-emlékhez. Az Árpád-emléknap, melyet a tiszaháti magyarság máris „szeri búcsú" név alatt emleget, az érdeklődők ezreit vonzotta az ország minden részéből. Az emléknapot tábori mise vezette be, melyet Lepey Emil, az egyesület új plébánosa pontifikált hagyományos fénnyel. Az ünnepi beszédet az idén a sorban következő Győr vármegye kiküldöttje, Boros Alán dr mondotta, aki Árpád fejedelem emlékét idézte vissza a megcsonkított ország lakói elé, mint az integer Magyarország megalkotóját. Majd Ajtay K. Andor Márky Imre dr ódáját adta elő nagy hatással. Az ünnepség műsorát a mindszenti iparosdalkör és a kisteleki leventezenekar vallásos és hazafias műsorszámai élénkítették. A műsor végén a hazafias egyesületek kiküldöttei koszorút helyeztek az emlékmű talapzatára. A zárószót Tóth Imre dr kormányfőtanácsos mondotta. Végül 150 terítékes bankett volt, amely hódoló táviratban üdvözölte a kormányzót.

Betöltendő állás

Német nyelvet tökéletesen bíró leány kerestetik Budapestre két gyermek mellé, aki amellett a háztartásban is segédkezne. Díjazása havi 30 pengő. Utiköltséget megkapja, ha legalább tíz hónapig helyben marad. Ajánlatokat Vitézi Rend Főszéktartóságához (Budapest, kir. vár) kell beküldeni.

Ezredemlékünnep

A volt budapesti 30. honvédgyalogezred tisztikara és legénysége legközelebbi összejövetelét október 14-én tartja. E napon délelőtt a Ferenciek templomában az ezred hősi halottainak emlékezetére gyászmisét mondanak.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Szept. 13—19-ig

Vasárnap. 10: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Ev. istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-jászóórája. — 3.30: Földművelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Magyar katonaindulók. — 5.15: Cigányzene. — 6.15: Fejes szalonzenekar hangversenye. — 7.30: Régi dán néptáncok ismertetése. — 8.30: Puccini hangverseny, utána cigányzene.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: „Budapest közlekedési forgalma", Bossányi Róbert előadása. — 5.30: Hangverseny, közreműködik Solymos Péter (zongora), Országh Tivadar (hegedű). — 7: Rádióamatőr-posta. — 7.45: Cigányzene. — 8.40: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „A csodadoktor", utána grammofónhangverseny.

Kedd. 4: „Ifjúsági verses köszöntők", özv. Pósa Lajosné előadása. — 5: Kenessey Péter novellái. — 5.30: Cigányzene. — 6.30: Francia nyelvoktatás. — 7: Szalónzenekari hangverseny. — 8: Népszerű szimfónikus zenekari hangverseny Kölnből. — 9.30: Laurisin testvérek hangversenye. — 11: Cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4: Magyary-Thoma István novellái. — 5: „Divatcsevegés", Szunyoghné Tüdős Klára előadása. — 5.30: Berend szalónzenekar hangversenye. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Cigányzene. — 8: „A sajtó és a tudomány", Tóth László előadása. — 8.30: Lakos Tibor és Mocsányi László zenehumoristák hangversenye. — 9.45: „A magyar zene tükrözése külföldi mesterek műveiben", Siklós Albert előadása, utána az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

Csütörtök. 4: Mocsáry Pál dr előadása: „A műselyem". — 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 5.30: Szervánszky kvartett hangversenye. — 6.30: Angol nyelvoktatás. — 7: Magyar dalok. — 8.30: „Fidelio" c. opera közvetítése Genfből, utána cigányzene.

Péntek. 4: Sándor Margit mesél a gyermekeknek. — 5: „A barna ruha", Mariancsics Imre felolvasása. — 5.20: Kárpáti Zoltán magyar nótákat zongorázik. — 6: Gyorsíró tanfolyam. — 6.30: Helyszíni közvetítés a m. kir. államrendőrség Mosonyi-utcai laktanyájából. — 7.30: Grammofónhangverseny. — 8.20: Színműelőadás a Stúdióból: „Cooperfield Dávid", utána cigányzene.

Szombat. 4.10: „Stuart Mária", Saly Dezső előadása. — 5: Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. — 6: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7.10: Fodor Oszkár dr előadása. — 7.30: Az Operaház előadása, utána cigányzene.

A méh-csípés azonos a kígyómarással

H. Garin dr ismert délafrikai méhész és entomológus megállapította, hogy a méhek fullánkja a kígyó mérgével egyező összetételű, sztrichninhez vagy belladonnához hasonló mérget tartalmaz. Az akut mérgezési hatások a csipések számától függnek. 30—50 méhcsípés már komolyabb tüneteket, 100—200 csípés súlyosabb betegséget idézhet elő és 500 csípés a halálos adag átlagja.

vitéz Keresztes-Fischer Ferenc, az új belügyminiszter

VITÉZI ÉLET

Felhívás!

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri mindazokat, akik a megrendelt könyv árát még be nem küldték, hogy tartozásukat a mellékelt csekklap útján egyenlítsék ki, tekintettel arra, hogy a nyomdaszámla kiegyenlítése a szerkesztőbizottságot terheli és halasztást természetszerűleg nem tűr. A bizottság kéri a megrendelőket arra, hogy a levelezőlapon kért, példányonként az előjegyzési árhoz számított egy pengőket is szíveskedjenek egyúttal postára adni.

A II. kerület tiszti és legénységi vitézeihez!

A II. kerület tiszti vitézei részére szeptember 15-én, kedden este 7 órakor bajtársi összejövetel lesz a Budai Vigadó különtermében. Megjelenés kívánatos.

A II. kerület legénységi vitézei részére szeptember 16-án, szerdán este nyolc órakor hivatalos összejövetel lesz a Budai Vigadó különtermében. Megjelenés kötelező.

Székkapitány

Bihar vármegye vitézeihez!

A nagymérvű elemi kár, mely ebben az évben úgyszólván az egész országra kiterjedt, arra indította a földművelésügyi minisztert, hogy a termelés folytonosságának biztosítása érdekében is elsősorban azoknak a gazdáknak őszi vetőmaggal való ellátásáról gondoskodjék, akik nagymérvű károsodásuk miatt feltétlenül szükséges vetőmagjukat sem képesek önerejükből beszerezni.

Az államháztartás jelenlegi helyzete mellett azonban még a károsult gazdák támogatását is szűkebb határok közé kellett szorítani, úgy, hogy a vetőmag-segélyezést csak azokra a törvényhatóságokra terjesztheti ki a minisztérium, ahol a károsodás nagyobb területen, nagyobb mérvű volt és azokra a 20 kat. holdon aluli gazdákra, akik legalább ötven százalékos kárt szenvedtek.

Az egyes gazdáknak juttatható vetőmagmennyiséget az egyes törvényhatóságokra megállapított hitelkereteken belül a főispán elnöklete alatti bizottság határozza meg, a megfelelő minőségű vetőmag beszerzését és kiosztását pedig a m. kir. gazdasági felügyelőség hajtja végre.

A juttatásban részesülő gazdák a vetőmag beszerzési költségét 1932. évi szeptember hó 30-ig tartoznak kamatmentesen visszafizetni, a szállítási költséget pedig a földművelésügyi minisztérium fogja viselni.

Az a gazdálkodó vitéz tehát, akinél fentiekben megjelölt feltételek fennforognak, vetőmag iránti kérésével forduljon a községi előljáróság útján az illetékes főispánhoz, vagy a m. kir. gazdasági felügyelőséghez. Egyéb támogatás azonban ezidőszerint a minisztérium sajnálatára nem nyújtható. (931/1931. msz.)

Székkapitány

vitéz Jávor János református lelkész kitüntetése

A Vitézi Rend 10 éves fennállása alkalmából a Kormányzó úr Őfőméltósága, mint a Vitézek Főkapitánya, vitéz *Jávor* János sellyei ref. lelkészt, mint a baranyaszentlőrinci járás vitézi hadnagyát a Rend felépítésében és fejlesztésében szerzett érdemeiért dícsérő elismerésben részesítette.

E dicsérő elismerés látható jelét folyó évi augusztus hó 27-én vitéz *Pallay* Rezső Baranya vármegye vitézi székkapitánya nyujtotta át szűk családi körben a kitüntetettnek a következő rövid beszéd kíséretében:

— Kedves Jávor barátom! Egy igen kedves kötelesség hozott engem ide. A Kormányzó úr Őfőméltósága, vitéz Főkapitányunk, a Vitézi Szék előterjesztésére a Vitézi Rend fennállásának tizedik évfordulója alkalmából, a Rend felépítésében és fejlesztésében szerzett érdemeidért magas elismerésben részesített s annak látható jelét a Signum Laudist, meleg, őszinte szeretettel és bensőséges örömmel nyujtom át. Amikor parancsot kaptam, hogy a vármegye érdemes vitézeit dicséretre, illetve kitüntetésre terjesszem elő, választásom nem volt nehéz. A választás reád esett. Reád pedig azért, mert majdnem ötévi működésed alatt, mint e járásnak vitézi hadnagya, áldozatkészséggel, átlagon felüli és fokozott erőmegfeszítéssel, mélységes felelősségérzettől áthatva teljesítetted nehéz körülmények között a reád hárult és vállalt kötelességedet. Rend és fegyelem jellemzi e járást, ezt pedig csak egy önzetlen, fáradhatatlan, odaadó, puritán egyéniség eredményezheti, mint te vagy. Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy a Rend szolgálatában valóban elévülhetetlen érdemeket szereztél. Abban a reményben, hogy a jövőben is számíthat a Rend kipróbált munkádra, képességeidre és támogatásodra, azzal az óhajjal tűzöm fel melledre a Signum Laudist, hogy az ég Ura éltessen sokáig.

A kitüntetés átadásánál azonkívül jelen voltak még Szatmáry Ferenc ny. őrnagy várm. széktartó és vitéz Bede Fazekas Ödön vámőrszázados, járási vitézi hadnagyhelyettes nejeikkel.

Fejér vármegye telkes vitézeihez, zárgondnokaihoz!

Előfordult, hogy zár alá vett, de a vitéz saját kezelésében meghagyott vitézi telek terményeit a jég teljesen elverte. A terények biztosítva nem voltak s így a vitéz nyomorán kívül még az a kár is származott, hogy a tartozások törlesztésére a telek terményeiből semmi sem folyt be.

Felhívom tehát a zárgondnokokat minden olyan telek terményeinek tűz- és jég elleni biztosítására, mely a vitéz saját kezelésében meghagyott. A biztosítások tízévi tartamra kötendők.

Tűz ellen biztosítandók ugyancsak a zárgondnok által mindazon épületek, melyek a zárgondnoksága alatt álló vitézi telken, vagy annak hozadékából épültek.

A biztosítási kötvényt a zár alá vett telek tulajdonosa, amennyiben pedig a váromanyos avatása, illetőleg megadományozása még nem történt meg, a zárgondnok írja alá. Az évente esedékes biztosítási díjak kifizetéséről azonban minden esetben a zárgondnok köteles gondoskodni.

A fenti biztosításokat a zárgondnok a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél kössék meg. Más intézet kötvényét a Vármegyei Vitézi Szék nem fogadja el és a netán kifizetett díjat nem számolja el. (863—1931. msz.)

Fejér vármegye Vitézi Széke

vitéz Kerti és Farkas
hat. eng. villamossági és műszaki vállalat
Budapest, IX, Lónyay-u. 13/b.
Telefon: 86-0-17 Telefon: 86-0-17

Az Országos Vitézi Szék jóváhagyásával tervezett
vitézi oklevélkeret
A keret ára **10 pengő.** Megrendelhető
Drexler Rezső aranyozó és képkeretező üzeménél
Budapest, II, Batthyányi-utca 54 — Telefon 51-1-10

vitéz Csörgey Károly

1878—1928

(Hetedik közlemény)

1925 december 5-én a 7. honvédvegyesdandár gyalogsági parancsnokává nevezték ki Egerbe. Új állását 1926 január 15-én foglalta el a tisztikar előtt való bemutakozással. A tisztek számára szabályzatismertető tanfolyamokat rendeztek Egerben. Ezek a tanfolyamok az ő buzgó vezetése és gondos felügyelete alatt állottak. Sőt maga is tevékeny részt vett bennük előadásával.

Hivatalos teendői mellett nagy súlyt helyezett és különös gondot fordított továbbá arra a körülményre, hogy a városi polgárság és a katonaság között minél szívélyesebb, barátságosabb legyen az érintkezés. A jó példával természetesen maga járt elől. Évenként a tisztikarral ünnepi ebédet adott Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága tiszteletére születésnapján, június 18-án és meghívta rá a város és vármegye vezető embereit. Ez az eljárás is nagyban hozzájárult a cél eléréséhez. Ezenkívül is gyakori érintkezésben állott a polgársággal, amelynek körében nagy népszerűségnek örvendett kezdettől fogva előzékeny, kedves és nyájas modoráért. Különös megbecsülésben és kegyben állott Szmrecsányi Lajos érsek előtt, aki meleg rokonszenvét és őszinte elismerését nyilvánította iránta mindig, amikor alkalom nyilt rá. Gyakran és nagyon szívesen látta vendégül asztalánál és a szokásos körvadászaton. Olyan közvetlenül és kedvesen elbeszélgetett vele, mintha régi, meghitt ismerőse lett volna.

A szép és művelt városban nagyon jól és egészen otthonosan találta magát. Hivatalos teendői nem kötötték annyira az irodahelyiséghez, mint megelőző állásaiban. Maradt szabad ideje a pihenésre és szórakozásra. Foglalkozhatott egyik nagyon kedvelt és élvezetes szórakozásával: a lovaglással. Naponként rendesen sétalovaglást tett a város gyönyörű és változatos környékén, amely nagyon alkalmas volt rá.

Másik kedves szórakozását is gyakorolhatta: a vadászatot. A város közelében elterülő gyönyörű Bükk-hegység terjedelmes és vadban gazdag erdei igen kedvező területet nyujtottak rá. És ő nagy kedvteléssel, igazi élvezettel használta fel a kedvező helyzetet. Ezekre az üdítő, idegerősítő és a szervezetet újjáalakító szórakozásokra valóban szüksége is volt már, mivel a fővárosi terhes elfoglaltság nagyon megviselte, kimerítette erős, rugalmas szervezetét. Új állása olyan örvendetes hatást gyakorolt rá, hogy valóságos jótétemény volt.

1927 május 1-én tábornoki rangra emelték és egy kevéssel később, ugyanazon hó 25-én a várpalotai gyakorlótér parancsnokává nevezték ki.

Eger város közönsége nagy meglepetéssel és mély sajnálattal vette tudomásúl a váratlan áthelyezést és osztatlan, igaz szeretet érzett távozása alkalmával nagyrabecsült tábornoka iránt. A távozással azonban nem szünt meg az a benső viszony, amely Eger városát és vitéz Csörgey Károly tábornokot oly melegen egymáshoz kapcsolta. Azután is többször meglátogatta egri jóbarátait és kedves ismerőseit.

A várpalotai csapatgyakorlótér parancsnoki állását 1927 június 29-én foglalta el a tisztikar előtt való szokásos bemutatkozással.

Lakása és a parancsnokság Várpalotán, a m. kir. honvédkincstár tulajdonában lévő gróf Zichy-féle szép kastélyban volt. Onnan autón negyedóra járásnyira van a hajmáskéri csapatgyakorlótér, amelyen a csapatgyakorlatokat szokták tartani. Oda kellett neki eljárnia teendői végzésére. (Folytatjuk)

Emlékképek az orosz harctérről

Írta vitéz *Bábai Bay Miklós*, főelőadó

(Ötödik közlemény)

Alig pirkad, már megint kezdődik teljes erővel a harc. Az oroszok támadnak, visszaverjük őket. Egy üteget közelünkbe hoznak, mely az árkot, ahol vagyunk, közvetlen lövéssel lövi. Az árok alacsony, ülve is le kell hajtani a fejet, hogy bele ne ütközzék az eltévedt golyó. A srapnelek ott robbannak az árok tetején, irtózatosan sivítanak a töltelékgolyók, fullasztó füst, a robbanó tűz melege szinte süti az arcunkat. S mindez nem elég, az oroszok puskagránátokkal kezdenek lövöldözni, a gránátok vesszői süvítve szállnak, pontosan lőnek vele az oroszok. A bakák azt mondják, nem oroszok, hanem szerb légionisták vannak velünk szemben. Meglehet. Háromnégy honvéd lesz egyszerre nyomorékká. Az egyik futóárokban kézigránáttal dolgoznak az oroszok, visszaszorítják a mieinket.

Azonban embereimmel észrevesszük a veszélyt, kézigránátokat szedünk össze, rárontunk az oroszra, egymásra dobjuk a kézigránátokat. Csupa füst a harántgátköz, egy orosz vitézül tartja magát, ránk ront, engem talál elől, felém döf, vérben forognak szemei, sakál módjára ordít, de nem vagyok rest, tőrkésem egyet villan, s a hatalmas orosz átszúrt mellel dől a lábam elé. Megremegek, az árkot visszavettük. A honvédek ismét elfoglalják helyüket, embereimmel visszamegyek századomhoz. Leülök, pihenek, letörlöm verejtékes homlokom, tompa zuhanás, egy orosz puskagránát esik a lábamhoz. Ereimben egy pillanatra elhűl a vér, de az Isten nem hagy el. Mellettem van egy kipróbált szakaszvezetőm, nyugodtan odanyúl s kidobja a gránátot az árokból, s egy dörrenés jelzi: a gránát felrobbant. Megszorítom tisztesem kezét, egymás szemébe nézünk keményen, férfiasan, többet beszél az a tekintet minden ékes szónál. A mieink gézigránátot dobnak. A szél visszahozza az erős, csipős szagot, szemünk könnyezik, nem látunk. Az oroszok erőfeszítései nem sikerülnek. Egy tapodtat sem tudtak előbbre jutni! Ismét megkezdődik a nyugtalan éj, csak néha kandikál ki a hold, s tekint le kíváncsian: mi változás van az öreg földön?

Parancs jön. Éjjeli 1 órakor 10 perces tüzérségi előkészítés után roham. Idegesek lesznek az emberek. A román bakák hangosan imádkoznak. Csend van. Mintha mindkét fél sejtené, mi van készülőben.

Előkészülünk a rohamra. Egy óra előtt tíz perccel hatalmas tüzérségi tűz kezdődik. Könnyű, nehéz lövegek, aknák, géppuskák működnek. Az oroszok állása csupa lángban áll, látni egy-egy összelőtt spanyollovast, egy-egy menekülő,bujkáló oroszt, aki kint szorult valami gránáttölcsérben. Gyönyörű panoráma ez! Tíz perc múlva talán már nem élnek a szemlélők. Ha a tűzhenger előre megy, rohamozni kell. A gránátok mind messzebbre és messzebbre vágódnak be, mindenki érzi: most kell kiugrani az árokból és előretörni. Nagy elhatározás kell ám ehhez! A legközelebbi árokban lévő oroszok már magukhoz tértek, iszonyú géppuskatüzet árasztottak a támadni készülők felé. Hátulról géppuskáink kattogása hallatszik, a golyó sírva sivít a honvédek feje felett. (Folytatjuk)

vitéz Vida (Pentz) István

szíjgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73 Debrecen-szállóval szemben

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Háztulajdonos vitézek figyelmébe!
Családi házak építését, mindenféle házak tatarozását kedvező fizetési feltételek mellett vállalom
Vitézeknek külön árengedmény
Házak kezelését és gondnokságát is vállalom kedvező feltételek mellett
vitéz KÖNYVES KÁLMÁN
Budapest, VIII, Baross-utca 73. sz.
20 éve fennálló építési vállalkozó cég
Telefon: J. 36-9-74 — Telefon: J. 36-9-74

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A piac irányzata e héten általában barátságosabb volt. Úgy búza, mint egyéb termények iránt megnövekedett a kereslet, de a külföldi terménypiacokon is javulás mutatkozott, ami a kedvezőbb hangulat kialakulását eredményezte. A forgalom is ennek megfelelően élénkebbé vált. Hivatalos árfolyamok. Búza: 77 kg-os, származás szerint 8.50—8.95, 78 kg-os, származás szerint 8.65—9.10, 79 kg-os, származás szerint 8.80—9.25, 80 kg-os, származás szerint 8.90—9.35. Rozs 8.85—9.00, takarmányárpa 14.00—15.00, sörárpa 16.00—19.50, zab, minőség szerint 16.00—17.25, tengeri, egyéb származású 14.25—14.50, búzakorpa 9.50—9.75, 8-as takarmányliszt 13.75—14.00 pengő métermázsánként, budapesti parításban.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Megtakaritja a tüzelőanyag felét a szabadalmazott törvényesen védett **„Rekord" takarékossági kályhatoldó,** mely alkalmas bármely vaskályhára. Minden vaskályhát légfütéses kályhává alakit át. Átfűti egyenletesen a szobát és egy kályha fűt két szobát. Főzésre is alkalmas. Ellensége önmagának, ha nincs **„Rekord"** kályhatoldója. Ára egy-kettőre visszatérül. Ismertető ingyen.
Rese Ferenc, Vaskút (Bács-Bodrog megye)

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor IV., Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: 81-2-10.

Fonyód-Sándortelepen, Balatonparton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:
A) **Domború betűkkel,** egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.
B) **Kövön litografált,** két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) **Rendes nyomtatott,** két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.
Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetíti:
Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8·8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Postvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3 — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő, BUDAPEST V, Ügynök-utca 7
Házhoz szállit elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

vitéz Kocsárd Ferenc kályhásmester
Budapest, VII, Nefelejts-utca 50 — Telefon 43-8-53
Elvállalja a legjobb gyártmányú **cserépkályhák,** kandallók, takaréktűzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tűzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban

vitéz Kiss Lajos
vászon- és textiláru-kereskedő,
fehérnemü-különlegességek készitője
Budapest, IX., Ferenc-körút 20. Tel.: 86-5-49

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállitó
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

MIKE iparművész tervez és készit magyaros bútorokat
Iroda: Budapest, Rottenbiller-u. 26
Telefon: 33-6-69 Telefon: 33-6-69
Műhely: Rákoscsaba-Ujtelep

vitéz DARVAS LAJOS
okleveles mérnök
tervez és épit
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 20. Tel.: 86-2-96

vitéz BIHARY I.
műbútorasztalos-mester
Minden e szakmába vágó munkát olcsón végez.
Budapest, IX., Remete-u. 9. Telefon: 35-6-42

Ottenreiter Károly
kesztyű-, bőrárú- és nadrágtartó-gyára
Budapest, IV, Petőfi Sándor-utca 3. szám (az udvarban)
Alapitva 1863. Kitüntetve az ezredéves kiállitáson
A m. kir. Honvédelmi Miniszterium szállitója

14993 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 38. SZÁM — A VITÉZI REND HIVATALOS LAPJA — 1931 SZEPTEMBER 20

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 123 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785

ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 PENGŐ, EGY HÓRA 85 FILLÉR — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Mementó!

Vasárnapra virradó éjjel egy pokolgép detonációja hasított bele a csöndbe a biatorbágyi viadukton. A nyomában hatalmas megrázkódtatás, vakító fény, a gyorsvonat mozdonya és kocsijai lezuhantak a mélységbe, halálhörgés, jajszó, majd újra csend. Huszonkét halott, tizenkilenc sebesült.

A robbanás fénye, mint a villám vakító sugara világított bele a sötét éjbe, hogy mindenki, aki nem lát tisztán, most már félreismerhetetlenül meglássa, micsoda veszedelmek leselkednek az emberiségre, micsoda embertelen kegyetlenséggel várják a megfelelő pillanatot a pokol zsoldosai, hogy kiirtsanak a föld színéről mindenkit és mindent, ami nem felel meg őrült lázálmaiknak.

A borzalmas cselekedet mély részvétet kelt a tragikus esemény ártatlan áldozatai iránt és könyörtelen megtorlást követel, egyben azonban teljes mezteleníségében mutatva meg a földalatti munka mérvét és módszereit, végre egyszer már igazi öntudatra ébreszti a szendergő nemzeti társadalmat. Önvédelemre kényszerít minden becsületes embert, aki nem akarja, hogy a pokol sötét hatalmai erőt vegyenek egyénen és nemzeten. A lét vagy nemlét kérdése ez, amelyben nem szabad kesztyűs kézzel védekezni, fel

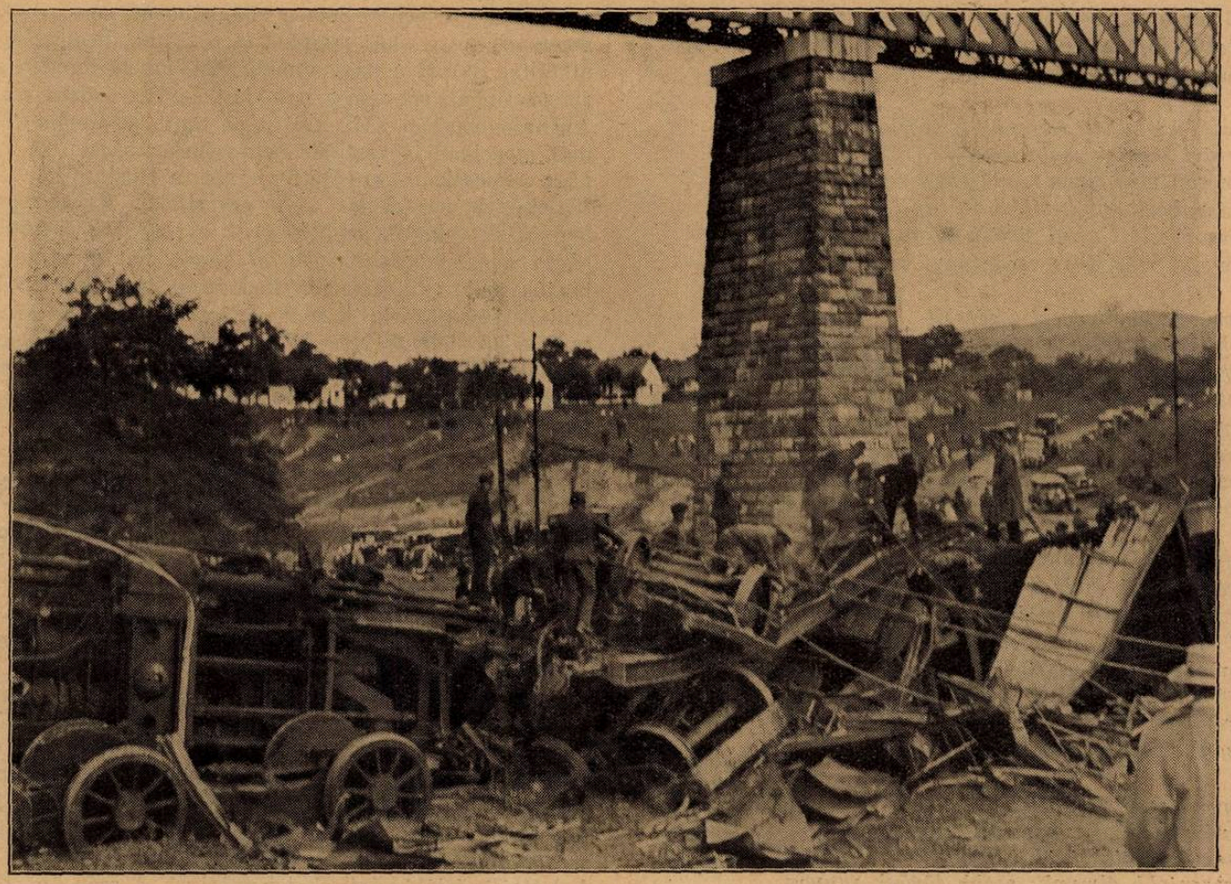

A biatorbágyi robbanás következtében lezuhant gyorsvonat roncsai a viadukt alatt

kell ébredni az utolsó órában és mindent megtenni, amit lehet. Nem szabad megengedni, hogy jó magyar emberek éhhalállal küszködjenek, nem szabad tűrni, hogy lelkiismeretlen síbolók az ország gazdasági létét megrendíthessék, nem szabad megengedni, hogy azokból, akikre a jó ügy számíthat, kivesszen az öntudatos cselekvés és összetartás vágya.

Mindenfelé, legyen bárki, aki a nemzet létét veszélyezteti, drákói szigorral és könyörtelenséggel kell fellépnie a hatalomnak, hiszen egy országban, amelynek annyi értéke terem, nem indokolt a nyomorúság, nem szabad válságnak, éhségnek, jogos elkeseredésnek lennie. De az egyénektől is a legmesszebbmenő áldozatkészséget, szolidaritást, engedelmességet, akaratot és hitet követelheti ma az a magyar géniusz, amely ezt a nemzetet ezer esztendő hányattatásai és viharai között mai napig fenntartotta.

Mi hiszünk ennek a nemzetnek hivatásában, életerejében, mert itt vagyunk ma is és ez a legbeszédesebb dokumentuma hivatásunknak. De most meg kell szorítani a szíjat és vívóállásba állni, hadd lássuk, él-e még az az ősi virtus, amely fittyet hányt nélkülözésnek, veszélynek, ha a haza sorsáról volt szó. Rongyos kurucok lettünk, de csorba karddal, félzsoldon és éhkoppon is verhetetlen vér a vérünk.

vitéz F. J.

Végvári szentek

(A csornai zászlószentelés ünnepélyén előadta Laffer Ferenc)

Végvári szentek, hősök,
Ti véresmellű, oszlopos nagyok,
Viharzó véretek örök tüzében
Ledöntött álmunk, fároszunk ragyog.
S mint ódon oltár új tüzének útján
Egy régi hit kelt újabb ősöket,
Kobozba vágó, bús regösöket,
Megszült a föld ma újabb hősöket.

Még nem látott az ember soha ilyet:
Megőrült minden, kánkán-táncra perdült
Még az is, aki beteg volt, még az is, aki apa volt,
Testvér, fiú, öreg és fiatal. Az ég kidördült,
S valami rettentő nagy Úr izent.
S jöttek a napok, jöttek a harcok, jöttek a fegyverek,
Jöttek a fojtott vágyak, a fojtó füst, a véres fellegek,
És széjjelomlott minden, ami szent.

S egy éjszakában felrepült a zászló . . .
Végvári szentek megszülettek.
Nem volt még olyan csodafényű reggel,
Mint mikor zúgtak vitézi sereggel,
Merre bomlott a fal, dőlt a torony, hullott az ember.
Nem volt még ilyen csodafényű reggel.

Uram, Te küldted ezt a zászlót.
Te keltetted fel a hősöket, miért engedted meg hát,
Hogy elbukjunk, mint a gyávák, kiknek fikarcnyi
Vérük folyt a legnagyobb viharban, miért engedted meg,
Hogy összetörjön legszentebb hitünk: jövendőnk?
Uram, Te adtad fejükre a legdicsőbb babért, miért
Fosztottad meg őket a legszebb koronától,
Hogy látva lássák szebb jövőnket: újabb ezredévet?

Végvári vitézek, magyar hősök,
A régi zászló, mely a szenvedésben csodát művelt
S lezárta minden reszkető szemét, hogy ne lássa
Azt a vad, lidérces éjszakát, melyen ezrek vesztek, ezrek
Megbomoltak és elfeledtek otthont, gyermeket . . .
A régi zászló most is él még, most is itt ragyog,
A vér leszáradt hófehér selyméről, tisztán, fényesen
Lobog: vitézeim, mi nem szégyenkezünk!

Végvári szentek, hősök,
Ti véresmellű, oszlopos nagyok,
Viharzó véretek örök tüzében
Legszentebb álmunk: szebb jövőnk ragyog.

PŐDÖR ISTVÁN DR

A hercegprímás a gazdasági válság okozóiról

A MÁV Északi Főműhelyének új templomát vasárnap szentelte fel *Serédi* Jusztinián dr bíboros-hercegprímás. A szertartás után a hercegprímás mondotta az első ünnepi misét a templomban.

A szentmise végeztével a hercegprímás szentbeszédet intézett az új templomot megtöltő hívősereghez. Hangoztatta, hogy *ha valamikor, akkor éppen napjainkban van szükség az imádságra.* Az emberek valahogyan teljesen kikapcsolódtak az Égtől, Istentől, a természetfölötti dolgokból és éppen ezért magukra maradtak. Nem akarok én senkit megijeszteni — mondotta —, de rá akarok mutatni arra, hogy borzasztó nehézségekkel küzd az egész emberiség és ezeket a bajokat elsősorban önmagunknak köszönhetjük. Sokszor olyan hangokat hallunk, hogy ezeket a bajokat talán a hívők, vagy talán éppen a katolikus egyház okozta volna. Sem a világháborút, sem a békét, amelynek súlya alatt magunk is nyögünk, nem az egyház diktálta. És ezt a nagy világkrízist, amely minden oldalról szorongat, ezt sem a katolikus egyház okozta, mert az Anyaszentegyház XIII. Leó pápa tanítása szerint törekedett megoldani a szociális nehézségeket s ezt XI. Pius pápa nemcsak megerősítette, hanem a mostani kor szükségleteinek megfelelően ki is egészítette. *Ha az emberek hallgattak volna és hallgatnának az egyház tanítására, akkor nem is volna gazdasági krízis.* Ezt a krízist azok hozták ránk, akik nem törődnek azzal, hogy százezrek és milliók nélkülöznek. A fődolog, hogy nekik százezres és milliós jövedelmük van. Addig nem lesz vége a nyomorúságnak, amíg a szó nemes értelmében vett becsületes emberek nem fogják az államok, városok, közületek és családok sorsát irányítani.

Az ágfalvai csata tizedik évfordulója

Sopron város közönsége impozáns módon áldozott az ágfalvai csata tizedik évfordulóján a Sopron város védelmében elesett *Machatsek* Gyula és *Bechányi* Elemér főiskolás felkelők hősi emlékezetének. Vitéz *Simon* Elemér dr főispán, *Thurner* Mihály polgármester és *Pinezich* István felsőházi tag vezetésével a volt felkelők, valamennyi hatóság és társadalmi egyesület testületileg, többezer főnyi közönség kíséretében zarándokoltak ki a két hősi halottnak a Szent Mihály-temetőben lévő sírjához, amelynél leventeszázad állt díszőrséget. *Pattantyus* Á. Imre bánya- és erdőmérnöki főiskolai tanár és *Thurner* Mihály polgármester nagyhatású beszédben méltatták a Sopront megmentő tíz év előtti ágfalvai ütközet hősi halottai önfeláldozásának jelentőségét. A szép ünnepség a sírok megkoszorúzásával ért véget.

Rentabilis gazdálkodás

A Vasmegyei Gazdasági Egyesület Gazdasági Értesítőjének legutóbbi száma *vitéz Somogyi* Pál ny. tábornok székkapitány gazdaságának eredményéről érdekes adatokat közöl „Búzatermelési kísérletek a legjobb minőség megállapítására" című cikkében, melyet közérdekű volta miatt alább egész terjedelmében közlünk:

„Egyesületünk irányításával már évek óta folynak vármegyénk különböző pontjain a kísérletezések annak a megállapítására, hogy sajátos talaj, éghajlati és termelési viszonyaink mellett melyek a legmegfelelőbb búzafajták úgy terméshozam, mint minőség tekintetében. Ez utóbbi kérdés kivizsgálása különösen a legutolsó években lett mindinkább aktuális, merthiszen köztudomású, hogy értékesítési szempontból a legfőbb kívánalom, amit a vevő támaszt a búzával szemben az, hogy annak minősége jó legyen. Kivitelre pedig egyáltalán csak az a búza alkalmas, csak azért lehet valamelyes árat is elérni, amely kedvező sikértartalmánál fogva előnyösen dolgozható és használható fel.

Ez évben is több helyen állítottak be Egyesületünk irányítása mellett gazdáink kísérleteket. Célunk az volt, hogy megállapítsuk az illető vidékre legalkalmasabb minőségbúzát.

A kísérletek eredményei most vannak feldolgozás alatt Ez alkalommal egyik leglelkesebb kísérletező gazdánk, vitéz *Somogyi* Pál ny. tábornok gazdaságából származó adatokat közöljük gazdatársainkkal, hogy a búzatermelés körül a szerzett tapasztalatokat felhasználhassák.

Vitéz Somogyi Pál ny. tábornok vitézi telkén, mely Nádasd község határában fekszik, gazdálkodik a legnagyobb szakszerűséggel és még azt is hozzátehetjük, szeretettel a föld iránt. Pedig nem a legelső földek, egyáltalán nem mondható, hogy a természet kedvező tulajdonságokkal ruházta volna fel gazdatársunk területét. Éppen ezért kétszeres az érdem, hogy a „Hegyhát" gyenge talaján ért el ilyen eredményeket.

A birtok talaja sárga színű, mérsékeltem humuszos, homokos agyag, altalaja erősen kötött agyag. Tehát tipikus hegyháti talaj. Hozzátehetjük még azt is, hogy savanyú természetű a gazdaság talaja.

A kísérlet területe természetesen egyforma, istállótrágyát 1928-ban kapott, ugyanakkor szuperfoszfát, műtrágyát is. 1928-ban kapott még a terület 10 métermázsa, 1930-ban pedig 20 métermázsa szénsavas mésztrágyát katasztrális holdanként.

A kísérlet területe igás munkával háromszori szántást kapott 20 centiméter mélyen. A kísérletekhez katasztrális holdanként 100 kg. vetőmag használtatott fel, sorba. A vetés szeptember végén történt.

A kísérlet öt búzafajtával állíttatott be éspedig:

	Bevetett terület
Székács 19 kat. számból	10. kat. hold
Somogyi tarból	7 kat. hold
Orosházából	2 kat. hold
Bánkúti 118. sz. tarból	1 kat. hold
Bánkúti 1201 sz. tarból	1 kat. hold

Az aratás valamennyi búzánál július hó 2—5-ig történt. A cséplés július 25—26-án. Az eredmény a következő lett:

Székács 19. sz.	
I. o., 252 kg II. o.	240 kereszt 8778 kg
	összesen 9030 kg
Somogyi tar	208 kereszt 7473 kg
I. o., 238 kg II. o.	összesen 7711 kg
Orosházi	58 kereszt 2125 kg
I. o., 105 kg. II. o.	összesen 2230 kg
Bánkúti 118. sz.	45 kereszt 1503 kg
I. o., 147 kg II. o.	összesen 1650 kg
Bánkúti 1201. sz.	47 kereszt 971 kg
I. o., 58 kg II. o.	összesen 2029 kg

Fentiek figyelembevételével a katasztrális holdankénti átlagtermés:

	Hektolitersúlya
Székács 19. számból	903 kg 74.—
Somogyi tarból	1101 kg 75.50
Orosházából	1130 kg 73.20
Bánkúti 118. számból	1650 kg 77.25
Bánkúti 1201. számból	2029 kg 72.75

A hektolitersúly azért ily alacsony aránylagosan, mert a nagy szárazság következtében erős aszálykár volt. Az aszott szemek kazalban erősen beáztak, kiszáradásuk után erősen csökkent hektolitersúlyuk. Minőségre eddig csak az orosházi búza lett megvizsgálva, mely 28.6 gramm sikért adott és 49 milliméteres lapulást".

Egy kiváló vitéz búzatermelési kísérletével holdankénti 20 mázsás termést is produkált, tehát elérte a célt — sokat és jót! A nagyszerű eredményt követendő példaként állíthatjuk gazdálkodó vitéz bajtársaink elé.

A lapok terjedelmének korlátozása

A hivatalos lap vasárnapi számában kormányrendelet jelent meg a rotációs- és nyomópapíron előállított lapok terjedelmének korlátozásáról. A rendelet szerint akár napi- vagy hetilapok ezentúl legutóbbi terjedelmük hatvanhat százalékát, tehát kétharmadát adhatják. A rendelet oka a rendkívüli gazdasági helyzet, amelyben nem kívánatos, hogy a papírért nagyösszegű pénz menjen külföldre.

Magyarország széntermelése az év első felében

A kereskedelmi minisztérium hivatalos lapjában a minisztérium ipari osztálya közzé tette Magyarország széntermelésére és forgalmára vonatkozó összesített adatokat az idei esztendő első feléről. A minisztérium adatai szerint az 1931. első félév széntermelési és szállítási eredményei a következők: 1931. év első felében 31,062.180 métermázsa szenet termeltek, ebből 27,006.464 millió mázsa került a kereskedelmi forgalomba. Az első félévi széntermelés tehát az 1928. év megfelelő időszakához hasonlítva 3,104.375 mázsával, az 1929. évi első félévi termelésnél 7,036.905 mázsával és a mult év első félévi termelésnél 2,988.255 mázsával kevesebb. Az 1931. első félévi szénszállítás 1928 első féléhez hasonlítva 3.410.510 mázsával, 1929 hasonló időszakához viszonyítva 7,005.312 mázsával és a mult év első félévének szállításához hasonlítva 1,772.219 mázsával csökkent.

A csornai zászlószentelési ünnep. Díszelgés előtt. Vitéz Szepessy Aladár ny. altábornagy, vitéz Simon Elemér főispán, Molnár Elemér dr főszolgabíró, vitéz Dénes Elemér csendőrőrnagy, járási vitézi hadnagy

VITÉZI ÉLET

A 6. Vitézi Törzsszék irodahelyiségének áthelyezése

A 6. Vitézi Törzsszék irodahelyisége 1931. évi augusztus hó 1-től Debrecen, Péterfia-utca 9. szám (eddig Csapó-utca 15) alatt van.

„Kimutatás" a vitézi szervekről helyesbítendő. (778/Ft. I. 1931.)

O. V. Szék

Szatmár, Bereg vármegye vitézei!

A földművelésügyi kormányzat intézkedett aziránt, hogy az ötvenszázalékos elemi kárt szenvedett 20 kat. holdon aluli gazdák között őszi vetőmagvak osztassanak szét. A vetőmagvakat az igénylők a jelenlegi napiáron kapják, úgy hogy az érte járó összeget 1932. évi szeptember hó 30-ig tartoznak kamatmentesen megfizetni.

A kedvezményesen kiosztandó vetőmagot igénybe venni szándékozó vitézek összeírás végett jelentkezzenek illetékes községi előljáróságuknál.

Székkapitány

Bihar vármegye vitézeihez!

Értesítem az alárendelt és érdekelt vitézeket, hogy a kora tavasz folyamán hirdetett sarkadi gazdasági és ipari kiállítás — tekintettel a nyomott gazdasági helyzetre — elmarad. (401/1931. msz.)

Székkapitány

Zala vármegye vitézeihez!

A m. kir. földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a nagymérvű elemi károk által sujtott gazdákon őszi vetőmagok juttatása által segít.

A juttatásban részesülő telkes vitézek a vetőmag beszerzési költségét 1932 szeptember 30-ig tartoznak kamatmentesen visszafizetni.

Fentiek értelmében felhívom azon elemi károkat szenvedett megyebeli telkes vitézeket, hogy akik vetőmagot igényelni óhajtanak, eziránti kérésükkel forduljanak a községi előljáróságokhoz, kik a kérvényeket a gazdasági felügyelőséghez fogják eljuttatni.

Székkapitány

FELHÍVÁS!

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri mindazokat, akik a megrendelt könyv árát még be nem küldték, hogy tartozásukat a mellékelt csekklap útján egyenlítsék ki, tekintettel arra, hogy a nyomdaszámla kiegyenlítése a szerkesztőbizottságot terheli és halasztást természetszerűleg nem tűr. A bizottság kéri a megrendelőket arra, hogy a levelezőlapon kért, példányonként az előjegyzési árhoz számított egy pengőket is szíveskedjenek egyúttal postára adni.

Azok, akik az összes vitézek névsorát tartalmazó és a Vitézi Rend történetét, szervezetét ismertető díszes művet meg óhajtják még rendelni 14, illetve 12 pengős áron, forduljanak a mű szerkesztőbizottságához, Budapest, I, királyi vár. I. alagsor 8. Telefon: 603-38.

Ugyanitt közli a szerkesztőbizottság, hogy a vitézek névsorában szereplő vitéz ábrahámfalvi *Machula* Gyula helyett *Béla* olvasandó. (348. oldal.)

Értesítés Győr, Moson, Pozsony k. e. e. vármegyék vitézeihez!

Győrben folyó évi szeptember hó 29-én és 30-án a katonai szolgálatra már alkalmatlan, mintegy 30 darab jó állapotban levő kincstári ló kerül eladásra.

Ezekből a lovakból az árverés mellőzésével, méltányos becsárért, készpénzfizetés ellenében a vitézek fedezhetik szükségleteiket. A megállapított becsár a lóhús értékénél nem lehet kisebb.

Az eladás helye és órája még nincs megállapítva.

Felhívom a venni szándékozó vitézeket, hogy ebbeli szándékukat a megyei Vitézi Széknél azonnal jelentsék be s ha a vétel miatt Győrbe jönnek, a megyei Vitézi Széknek a közbejárását vegyék igénybe.

Székkapitány

Vas vármegye vitézeihez!

Leányom esküvője alkalmából nyilvánított jókívánságaikért, szíves figyelmükért s a kedves emléktárgyért úgy a magam, mint az ifjú házaspár nevében hálás köszönetet mondok. Vitéz *Somogyi Pál* ny. tábornok, Vas vármegye vitézi székkapitánya.

Pest vármegye északi részei monori járása vitézeihez!

A 3. számú Vitézi Törzsszék 841—1931. tsz. rendeletével vitéz *Szikra* Pál pilisi lakost Pilis község vitézi őrmesteri tisztsége alól felmentette s egyidejűleg ezen község vitézi őrmesteri teendőinek ellátásával vitéz *Kántor* Ferenc körállatorvos, pilisi lakost bízta meg.

Székkapitány

Hajdú vármegye és Debrecen vitézeihez!

Felhívás az örkényi gazdaképző iskolába való jelentkezésre. Ezúton is ismételten eflhívom a vitézi őrmesterek és egyes vitézek figyelmét Hajdú vármegyének a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájánál létesített alapítványára, melyet minden, testileg ép, egészséges, mezőgazdasággal foglalkozó vitéz és 17. életévét betöltött vitézi leszármazott megpályázhat.

A tanév október 1-én kezdődik.

A pályázati kérvény, melyhez orvosi bizonyítványt is kell csatolni, folyó hó 25-ig bezárólag a vármegyei Vitézi Szék útján az Országos Vitézi Székhez küldendő be.

Miután a mai nehéz gazdasági körülmények között kétszeresen szükséges, hogy minden gazdálkodó vitéz megfelelő szakismereteket szerezve, tanult gazdává képezze ki magát, nyomatékosan felhívom ezért a fenti pályázatra minden telkes vitéz és városi figyelmét.

Vitézi összejövetel. A debreceni vitézek első bajtársi összejövetelüket október hó 1-én este fél 9 órai kezdettel fogják megtartani az Angol Királynő zöldtermében.

A Gazdasági Bizottság ipari és kereskedelmi albizottságának ülése. Az ipari és kereskedelmi albizottság f. hó 21-én délután fél 7 órakor a Vitézi Társaskör helyiségében ülést tart. Kérem úgy a bizottság tagjainak, mint az összes iparos és kereskedő vitézeknek megjelenését.

Székkapitány

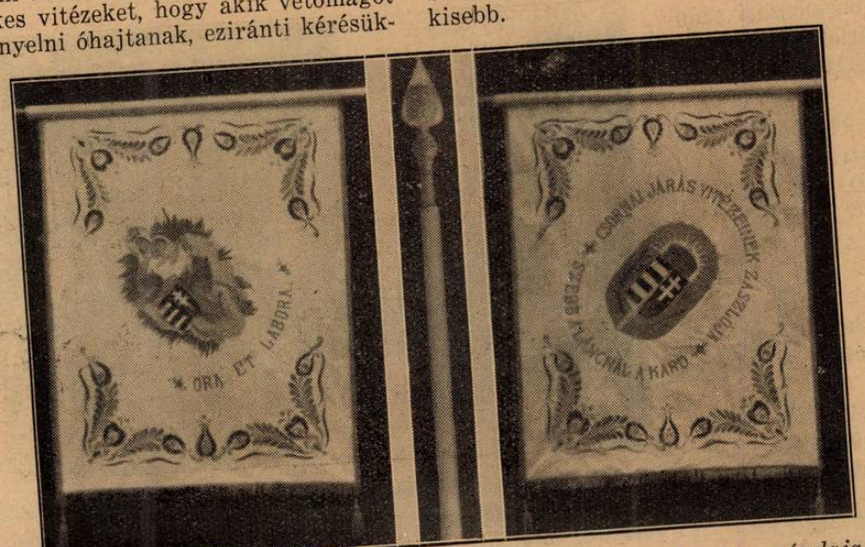

A csornai járás vitézeinek legutóbb felszentelt gyönyörű selyemzászlaja

HIREK

HETI NAPTÁR

September	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
21 Hétfő	Máté apost.	Máté	A hét elején a nap 5 óra 43 perckor kel és 16 óra 2 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 52 perckor kel és 17 óra 50 perckor nyugszik.
22 Kedd	Móric vt.	Móric	
23 Szerda	Tekla sz. vt.	Tekla	
24 Csütörtök	Fog. kiv. M.	Gellért	
25 Péntek	Gellért pk. vt.	Kleofás	
26 Szombat	Ciprián és J.	Jusztina	
27 Vasárnap	DI8 Kozma, D.	DI7 Adalbert	

NEVEZETES DÁTUMOK

Szeptember 24. 899. Brentai ütközet. A kalandozó magyarok betörtek Olaszországba és megsemmisítették a háromszoros erejű ellenséget.

Szeptember 25. 1047. Szent Gellért halála. Vata lázadói a Duna-révnél megrohanták és megkövezték Gellért csanádi püspököt.

Szeptember 27. 1849. Komárom feladása. Klapka és Haynau szabad elvonulás feltétele mellett egyezséget kötött.

Parancsnokváltozás a pécsi vegyesdandárnál

Vitéz *Koszmovszky* József altábornagyot, a pécsi vegyesdandár parancsnokát, szolgálattételre a honvédelmi minisztériumba rendelték be. Koszmovszky József utódává *Werth* Henrik tábornokot nevezték ki.

Kitüntetett tűzoltók

Az Országos Tűzoltó Szövetség a tűzrendészet terén kifejtett hosszú és eredményes működéséért a bonyhádi önkéntes tűzoltótestület tagjai közül 35 éves szolgálati éremmel tüntette ki *Reinwald* István tűzoltóparancsnokot. Ezüst szolgálati érmet kaptak: vitéz *Hargittay* Károly és *Eibach* Kornél dr, bronzérmet vitéz *Zerinváry* János, *Schreck* Ádám dr, *Blum* János dr és a testület tíz más buzgó tagja. A kitüntetéseket *Szévald* Oszkár alispán adta át lelkes szavak kíséretében.

Házasság

Folyó hó 8-án Beremenden, a déli végeken, közvetlenül a demarkációs határ mentén fekvő vitézi telken, meghitt családi körben, bensőséges ünnepély pergett le. Vitéz *Felszeghy* János pécsi kir. ügyészségi elnök, telkes vitéz Pannika leánya és *Török* László kir. járásbírósági jegyző házasságot kötöttek. Mint tanuk szerepeltek Török Zoltán dr és Nagy Miklós bajai járásbírósági elnök.

A tanukon kívül megjelentek még Tabak Lajos ny. pénzügyi főtanácsos nejével és leányával, dr Iszlay Dezsőné, Felszeghy Miklós segédorvos és vitéz ifj. Felszeghy János várományos, egyetemi hallgató, mint a család tagjai. Továbbá Geosits Lajos beremendi plébános, vitéz Pallay Rezső székkapitány, vitéz Meggyesy József ny. alezredes és családja, mint szomszédos birtokos és végül Guth József, beremendi jegyző nejével.

Az egybegyültek a késő esti órákig igen jó hangulatban töltötték el az időt.

Vitéz *Somogyi* Pál tábornok, Vas vármegye vitézi székkapitánya leányát, Mártát, szeptember hetedikén vezette oltárhoz *Sajó* László tüzérszázados, Szombathelyen.

Uradalmak, háztulajdonosok, magánfelek részére mérsékelt díj mellett készít építési terveket, számításokat, ellenőrzést vagy házgondnokságot is vállal aranyjutalomdíj birtokosa, hat vitézségi éremmel kitüntetett okl. építőmester. Vitéz Kókai István, Rákospalota.

Vitéz Gömbös Gyula legújabb díszpolgársága

Fót község képviselőtestülete vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi minisztert egyhangú lelkesedéssel a község díszpolgárává választotta. Az erről szóló oklevelet küldöttség nyujtja át a honvédelmi miniszternek.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Szeptember 20-tól 26-ig

Vasárnap. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 10: Ref. istentisztelet. — 11: Róm. kat. egyházi zene és szentbeszéd, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermek-játszóórája. — 3.30: Földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 5.15: Másfélóra könnyűzene. — 6.50: „Derüs karcolatok". Vadász Tibor előadása. — 8.30: Vígjátékelőadás a Stúdióból. „A bécsi menyasszony", utána cigányzene.

Hétfő. 4: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása. — 5: Mécs Alajos novellái. 6.45: Német nyelvoktatás. — 7.15: Faraday emlékünnep a londoni Quen's Hallban, a londoni rádió szimfónikus zenekar és Mr. Berkeley Mason közreműködésével, utána cigányzene.

Kedd. 3.30: A Tündérvásár meseórája. — 5: A turáni Társaság előadása. — 5.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 7: Francia nyelvoktatás. — 7.25: Az Operaház előadása. „Tannhäuser", utána cigányzene.

Szerda. — 3.30: Morse-tanfolyam — 4: Majthényi György novellái. — 5. Hegyi Anna magyar nótákat énekel. — 6: Olasz nyelvoktatás. — 7.30: Kállay Miklós előadása. „A japán színház". — 8: Az Egyetemi Énekkarok hangversenye, utána cigányzene. — 10: Viola de Gamba-est. Közreműködnek: Csuka Béla és Ferencsik János. — 11: Grammofónhangverseny.

Csütörtök: 4.10: „Dani Dani". Irta és felolvassa Igmándy Géza. — 5: A földmüvelésügyi minisztérium előadása. — 5.30: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. — 6.15: Angol nyelvoktatás, utána cigányzene. — 8: A Nemzetközi Rádió Únió Nemzeti Estek sorozatában a Beográdi rádió-adóállomás műsorának közvetítése, utána a Fejes szalónzenekar hangversenye.

Péntek. 5: Móra László előadása. „Csodák, érdekességek kertemben". — 5.25: Grammofónhangverseny. — 6.30: Gyorsíró tanfolyam. — 7: „Mótorcsónak". Irta és felolvassa Kosztolányi Dezső, utána cigányzene. — 8.30: Vidám est. Rendező Csanády György.

Szombat. 4: Csürös Zoltán novellái. — 5: A Magyar Cserkészszövetség műsoros délutánja. — 6: Szórakoztató zene. — 7.15: Mit üzen a rádió, utána cigányzene. — 8.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 9.45: Kabos Ilonka zongorahangversenye, utána a Weidinger szalónzenekar hangversenye.

Ivády Béla, az új földmüvelésügyi miniszter

vitéz Csörgey Károly

1878—1928

(Nyolcadik közlemény)

Ez az állás vágyainak és törekvéseinek megfelelt teljesen. Kifejthette és érvényesíthette tehetségét a csapatok kiképzése terén úgy, amint a helyzet követelte és a körülmények megengedték. Az illetékes tényezők nagy várakozással és a legszebb reménnyel tekintettek ebből az állásából folyó működése elé, a multban véghezvitt szép sikerei alapján. Kétségkívül teljesen meg is felelt volna a hozzáfűzött várakozásnak és reménynek, ha a sors útját nem szegi meglepően váratlan közbelépésével.

Mint várpalotai parancsnok, kegyura volt az ottani r. kat. egyháznak. Ennek alapján külön ülőhely volt számára a templomban.

Parancsnoki állásából kifolyólag felügyelője volt egyúttal a m. kir. királyszállási erdőmérnökségnek és a m. kir. csőszpusztai mezőgazdaságnak. Ezt a két felügyelői teendőjét is a nála megszokott pontossággal és buzgósággal teljesítette állandóan.

Szabad idejében, midőn hivatalos teendői nem gátolták benne, két nemes szórakozásban találta gyönyörűségét: a horgászatban és vadászatban. Mindkettőre volt alkalmas hely, illetve terület bőven. Várpalotán vadásztársaság volt saját bérelt vadászterülettel. A vadásztársaság őt választotta meg elnökévé. Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a királyszállási kincstári vadászterületen szokott vadászni és meghívta erre a területre vendégül szarvasbőgésre. A vadászatban nagyobb volt a sikere, mint a horgászatban.

Várpalotán is, mint Egerben, nagy súlyt helyezett és kiváló buzgósággal ápolta a barátságos viszonyt és jó egyetértést a polgárság és katonaság között. Ő volt az első mindkettő gyakorlásában. A község vezető embereivel a legjobb barátságban volt. A község lakói iránt érzett hamisítatlan jóakaratát azzal mutatta meg, hogy megengedte a kastély szép parkjának a megtekintését, amely azelőtt tiltva volt.

1927 augusztus 27-én a Hadi Technikai Tanács hivatalos tagjává nevezte ki Csáky Károly gr., m. kir. honvédelmi miniszter.

1927 március 19-én az a nagy kitüntetés érte, hogy a Vitézek Főkapitánya, Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága a Vitézi Szék tagjává és egyúttal a 4. számú törzsszék törzskapitányává nevezte ki a három jelölt közül. Ez az állás nemes vitéz Nagy Pál halálával üresedett meg. A kitüntetésen kívül nagy megtiszteltetés is ez a kinevezés azért, hogy Nagy Pál utóda lett.

1928 május 24-én résztvett feleségével együtt a budai királyi palota várkertjében rendezett kormányzói kerti ünnepélyen. A nagyon hűvös időben meghűlt, influenzát kapott és megbetegedett. Jobban lett ugyan, de gyöngélkedése hosszabb ideig tartott. E gyöngélkedése alatt megvizsgálta egy székesfehérvári polgári orvos, aki abban az időben látogatóban ott járt. Megállapította nagyfokú idegességét, amelyet bámulatos önuralmával képes csak korlátozni és ajánlotta, hogy kérjen azonnal hosszabb szabadságot és menjen haladéktalanul tengerre, egészsége helyreállítása végett. Ő azonban nem nyugodott bele. Bement Székesfehérvárra, megvizsgáltatta magát egyik katonai orvossal. Ennek az orvosnak az volt a véleménye, hogy az idegessége nem olyan nagy és nem kell tengerre mennie. Ezt a véleményt fogadta el és követte. Maradt a helyén és dolgozott tovább. Pedig most, utólagosan, higgadtan, jól megfontolva az eseményeket, önkénytelenül támad az a kérdés: nem lett volna-e jobb az első orvosi tanácsot követni? Akkor bizonyára megszünt volna a nagy idegessége, ő életben maradt volna és folytathatta volna tovább értékes munkásságát a hadsereg, nemzet és haza javára. Ebben az esetben csak az a hátrány származott volna esetleg, hogy elmaradtak volna azok az agusztus hóban a hajmáskéri gyakorlótéren tervezett bemutató-gyakorlatok, amelyeknek ő lett volna a vezénylő parancsnoka. Azért írtam, hogy esetleg, mivel akkor jó előre kellett volna gondoskodni a helyettesről és biztosan vállalkozott volna valaki, mert lett volna elég idő az előkészületre. De akkor sem lett volna nagy baj, ha nem akad esetleg vállalkozó, amint amiatt nem lett semmi baj, hogy az ő tragikus halála után nem lehetett megtartani a bemutató gyakorlatokat, mivel nem volt vállalkozó vezénylő parancsnok.

(Folytatjuk)

Háztulajdonos vitézek figyelmébe!
Családi házak építését, mindenféle házak tatarozását kedvező fizetési feltételek mellett vállalom
Vitézeknek külön árengedmény
Házak kezelését és gondnokságát is vállalom kedvező feltételek mellett
vitéz KÖNYVES KÁLMÁN
Budapest, VIII., Baross-utca 73. sz.
20 éve fennálló építési vállalkozó cég
Telefon: J. 36-9-74 Telefon: J. 36-9-74

vitéz Tófeji József
technológiát végzett szobafestő- és mázolómester
Budapest, II., Iskola-utca 6.
Telefon 52-2-22

MIKE iparművész tervez és készít magyaros bútorokat
Iroda: Budapest, Rottenbiller-u. 26
Telefon: 33-6-69 Telefon: 33-6-69
Műhely: Rákoscsaba-Ujtelep

Ottenreiter Károly
kesztyű-, bőrárú- és nadrágtartó-gyára
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 3. szám (az udvarban)
Alapitva 1863. Kitüntetve az ezredéves kiállításon
A m. kir. Honvédelmi Miniszterium szállitója

CÍMERES NÉVJEGYEK:
domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:
A) Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.
B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:
25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.
Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetíti:
Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

vitéz Vida (Pentz) István
szijgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester
Budapest, Rákóczi-út 73 Debrecen-szállóval szemben
Vitézeknek kedvezmény
Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

A 44-esek hősi emlékműve

Kaposvár volt háziezrede, a 44. gyalogezred hősi emlékműre pályázatot hirdetett. A hirdetésre igen sok pályázat érkezett be és a bírálóbizottság most hirdette ki a pályázat eredményét. A bizottság döntése szerint az első díjat és a megbízást is *Szivessy* Tibor műépítész kapta, aki szintén a 44. gyalogezredben szolgált.

Megnyílt az első cserkész-internátus Magyarországon

Szerény ünnepség keretében nyitották meg a napokban Magyarország első cserkészinternátusát Szeghalmon, a cserkészinternátus parkjában. A cserkészotthont az ottani reálgimnázium nagynevű alapító-földbirtokosról, *Péter* Andrásról nevezték el. A cserkészszövetséget vitéz *Faragó* Ede országos vezetőtiszt képviselte, aki megható és meleg szavak kíséretében adta át a szövetség nemzeti színű zászlaját, amelyet harangzúgás közben húztak fel az otthon árbócára. Majd *Papp* Lajos szeghalmi lelkész imádkozott. Utána *Némethy* Samu kerületi elnök beszélt és emlékezett meg a nándorfehérvári győzelmet hirdető déli harangszóról. Érdekessége a cserkészinternátusnak, hogy az első Magyarországon, lakói az ország különböző vidékeiről valók, akik gimnáziumi tanulmányaik mellett praktikus cserkésznevelésben részesülnek.

A Sajtó

megjelent augusztusi (8.) számában Rácz Dezső Károly dr számol be a távirati ügynökségek szerepéről az angol sajtóban; Halász Gyula „Az ujságok nyelve és helyesírása" címen írt cikket. Egyéb tanulmányok: Magyarország időszaki sajtója 1930-ban; Kertész Árpád: „Az írás megszületésétől a fényszedőgépig"; Balás P. Elemér: „Sajtójogi bírósági gyakorlat".

A Sajtó augusztusi számától kezdve az Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdíjegyesületének is hivatalos lapja lett. Egyes szám ára egy pengő, megrendelhető minden könyvkereskedés útján.

Az őrtilosi hősök emléke

Őrtilos tolnamegyei község lakossága a világháborúban elesett 27 hős emlékére díszes márványtáblát készíttetett, amelyet szeptember 27-én lepleznek le ünnepélyes külsőségek között a községi iskola falán. Az emléktáblán a felsorolt 27 őrtilosi hős neve alatt a következő sorok olvashatók: *„Hirdesse ez az emlék időtlen időn át, hogy e határzug is hőn szereti honát"*.

Baleset a lezuhant tégladarab miatt

Mult szerdán délelőtt a Király Pál-utca 11. szám alatti háromemeletes bérház tetejéről levált egy darab tégla és a ház előtt elhaladó vitéz *Szépkuthy* Károly honvédszázados fejére esett. A honvédszázados eszméletlenül esett össze, a mentők részesítették első segélyben, azután kívánságára lakására vitték. A vizsgálat megindult a baleset ügyében.

A római mezőgazdasági intézet jelentése a világtermésről

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most tette közzé jelentését a világ gabonatermésről és a régi készletekről. Az intézet az eddig beérkezett becslések alapján az európai búzatermést mintegy 380 millió métermázsára becsüli, ami nagyjában megfelel a tavalyi 370 millió métermázsa termésnek. Az európai rozs- és árpatermés minden valószínűség szerint valamivel kisebb lesz a mult évinél, míg a zabtermés némileg nagyobb a tavalyinál. Az oroszországi termésről a jelentés azt mondja, hogy megbízható hivatalos becslés Oroszországból még nincs ugyan, de valószínű, hogy a téli gabona eredménye kielégítő lesz, míg a tavaszi vetés kevésbé jó eredményt igér. Az Északamerikai Egyesült Államok és Kanada búzatermése az augusztus 1-i becslés szerint 36 millió métermázsával kisebb a tavalyinál és így alatta marad a legutóbbi öt év átlagának is. Az ázsiai termés jó közepes, az északafrikai jobb, mint a tavalyi. A számszerű becslések kiterjednek az északi félgömb búzatermésének négyötödére, a rozs-, zab- és árpatermés kétharmadára. Eszerint a búzatermés 627 millió métermázsa a tavalyi 675 millióval szemben, a rozstermés 122 millió métermázsa (tavaly 136 millió), az árpatermés 204 millió (249), a zabtermés pedig 333 millió (376). A meglevő készletek augusztus 1-én millió métermázsában a következők voltak: Egyesült Államok 93, Kanada 38, Argentína 16, Ausztrália 9, elszállítás alatt 10, összesen tehát 166 millió métermázsa. Ez a raktári készlet 20 millió métermázsával nagyobb, mint a tavalyi készlet és 100 millió métermázsával nagyobb, mint az 1926. évi készlet.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. A tartózkodó kínálat és az ezzel szemben jelentkező fokozott kereslet, továbbá a külföldi terménypiacok szilárdabb irányzata az itteni piacon is jelentős javulásokban jutott kifejezésre. Csaknem az összes cikkek ára emelkedett. A búza 55—70, a rozs 25, a zab közel 100 és a tengeri 75 fillérrel drágult. A forgalom is élénk volt, különösen búzában cserélt nagyobb mennyiségű áru gazdát. Hivatalos árfolyamok: Búza 77 kg-os, származás szerint 9.05—9.65, 78 kg-os, származás szerint 9.20—9.80, 79 kg-os, származás szerint 9.35—9.95, 80 kg-os, származás szerint 9.45—10.05, rozs 9.15—9.25, takarmányárpa 14.00—15.00, sörárpa 16.50—20.00, zab, minőség szerint 17.25—18.00, tengeri, egyéb származású 14.50—14.75, búzakorpa 10.00—10.20, 8-as takarmányliszt 13.90—14.20 pengő métermázsánként, budapesti parításban.

Élelmiszerpiac. (Kiskereskedelmi árak a főváros vásárcsarnokaiban és nyilt piacain.) A forgalom lanyha. Árak: marhahús 120—320, borjúhús 180—330, sertéshús 156—320, zsír 152—170, teatojás 10—12, főző és apró 7—9, teljestej 34—36, tejfel 140—200, teavaj 340—380, fehérkenyér 46—56, félbarna 32—40, barna 24—32, bab 28—60, borsó 32—60, lencse 36—100, vöröshagyma 20—26, fejeskáposzta 10—20, kelkáposzta 14—26, rózsaburgonya 12—16, Ella 9—12, közönséges 8—9, savanyúkáposzta 40—50, alma 16—50, körte 20—70, őszibarack 20—150, szőlő 16—50, szilva 16—36, vajbab 28—60, uborka 12—50, paradicsom, 20—28, kalarábé 3—8 fill.

vitéz Kerti és Farkas
hat. eng. villamossági és műszaki vállalat
Budapest, IX, Lónyay-u. 13/b.
Telefon: 86-0-17 Telefon: 86-0-17

vitéz DARVAS LAJOS
okleveles mérnök
tervez és épít
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 20. Tel.: 86-2-96

KRAUSZ REZSŐ
aranyéremmel kitüntetett kályhásmester
Új cserépkályhák eladása. Átrakás, javítás, olcsón és jól bármilyen rendszerre
Budapest, II., Csalogány-u. 50. Telefon: 54-6-67

vitéz Kiss Lajos
vászon- és textiláru-kereskedő, fehérnemű-különlegességek készítője
Budapest, IX., Ferenc-körút 20. Tel.: 86-5-49

Megtakaritja a tüzelőanyag felét a szabadalmazott törvényesen védett **„Rekord" takarékossági kályhatoldó**, mely alkalmas bármely vaskályhára. Minden vaskályhát légfütéses kályhává a'akit át. Átfűti egyenletesen a szobát és egy kályha fűt két szobát. Főzésre is alkalmas. Ellensége önmagának, ha nincs **„Rekord"** kályhatoldója. Ára egy-kettőre visszatérül. Ismertető ingyen.
Bese Ferenc, Vaskút (Bács-Bodrog megye)

300.000 mázsa újbúzát exportáltunk eddig

Szakkörökből nyert értesülés szerint újbúzából eddig több mint 300.000 mázsát exportáltunk. A legfeltűnőbb az, hogy Görögországba, Afrikába, Angliába is eljutott a magyar búza és érdekes, hogy a magyar liszt helyét Angliában a magyar búza foglalta el. Az export terén a legnagyobb sikerrel a Leszámitoló Bank működött, amely az exportált búzának több mint felét helyezte el külföldön, ami által jelentékeny valutát tudott behozni.

A mezőgazdasági és ipari árak alakulása Amerikában

Newyorki jelentés szerint egy év óta a mezőgazdasági termékek ára 34.9 százalékkal csökkent, ezzel szemben a nagykereskedelmi indexszám csupán tizenhárom százalékkal esett vissza. A mezőgazdaság vásárlóképessége ennek következtében 26.5 százalékkal kisebbedett. Az utolsó négy béke-év átlagával összehasonlítva, a kiskereskedelmi árak ötven százalékkal emelkedtek. Az agrártermékek ára mélyen a békebeli nívó alá süllyedt, ezzel szemben a kiskereskedelmi árak jelentékenyen emelkedtek.

Zsír-, szalonna- és sertéskivitelünk nehézségei

Az osztrák árucsereforgalmi szerződésben meghatározott zsírkiviteli vámtétel miatt még az abban kontingentált 200 waggon zsír kivitele is lehetetlenné vált. Az osztrákok csupán élősertésre engedélyezték a vámmentességet, hogy ezzel saját vágóhídi iparukat fejlesszék, mert ebben az esetben az élősertés Ausztriában kerül feldolgozás alá, ami által az itteni munkaalkalom csökken és további folyományaként máris drágulás jelentkezik nálunk a belsőségek piacán, márpedig ezeknek a sertésbelsőségeknek fogyasztói főleg a szegényebb néposztályból kerülnek ki.

Társat keresek

egy üzemanyag nélküli gép elkészítéséhez 2000 pengővel, amelyhez csak a kenőolaj szükséges és így is nyolcvan százalékos erőkifejtést tud produkálni. A gép nagy világkorszakot jelentő találmány, hazánknak óriási anyagi és szellemi fölényt biztosít az összes nemzetek felett. Teljesen komoly dolog, amely minden kétséget kizár. Leveleket „Biztos energia“ címen a kiadóhivatal továbbít.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1

ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX, Üllői-út 1 — Pestvidéki IX, Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Szentkorona-u. 7. — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő, BUDAPEST V, Ügynök-utca 7
Házhoz szállít elsőrendű tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

GÁL DEZSŐ FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, NAP-UTCA 16
ALAPITVA 1815-BEN TEL.: J. 35—0—90
Fémáruk, fémtömegcikkek, katonai és egyenruházati fémgombok, vitézi öltönyökhöz szükséges díszgombok, jelvények, zászlószegek, egyesületi zománcjelvények, sportérmek, sportplakettek és mindennemű érdemrend, éremszalagok, tollak stb., stb. gyártása és eladása

Fonyód-Sándortelepen, Balatonparton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

Mindennemű **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8·8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javitását.
Telefon: 20-4-37

Hét mozdulat egy ütésre!

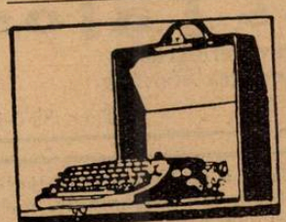

A Vitézi Rend tagjainak kívánatra 24 havi részletfizetésre is szállítjuk

Hét mozdulatot végez Ön, amíg az „m“ betűt kézzel leírja. Ezzel szemben a
REMINGTON PORTABLE
hordozható írógépünkön egy billentyüt leüt és már leírta. Bármilyen is az Ön kézírása, írógépünkön írt levele igen szép lesz.
Remington Irógép Részvénytársaság
Budapest, VI, Andrássy-út 12
Telefon Aut. 21-2-84, 21-2-85, 21-8-09

15054 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

IX. ÉVFOLYAM. 39. SZÁM — A VITÉZI REND HIVATALOS LAPJA — 1931 SZEPTEMBER 27

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Sándor-utca 7, I. emelet 123 — Telefon: József 45-5-10 — Postacsekkszám 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A VITÉZI KÖZLÖNY MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 PENGŐ, EGY HÓRA 85 FILLÉR — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Pyrrhusi győzelem

Vasárnap az Angol Bank beszüntette az aranyfizetést. Az angol törvényhozás hétfőn felfüggesztette az 1925. évi aranystandard-törvény ama rendelkezését, amely kötelezi az Angol Bankot, hogy megállapított árfolyamon bárkinek aranyat adjon el. A font ezzel letért az aranyalapról, a következő napokban árfolyamveszteséget szenvedett, az Angol Bank megingathatatlanságában való hit megszűnt, a londoni pénzpiac elvesztette hegemóniáját.

Mindez tizenhárom évvel a fegyverszünet, a „győzelem" után! A kór először a veszteseket támadta meg, most már átharapódzott a győztesek frontjára s az egész világ gazdasága levegő után kapkod, mint a fuldokló. Bebizonyult, hogy az egyes országok közgazdasága összefügg, egyik megfertőzi a másikat s ha baj van a legyőzötteknél, akkor a győzők is megkeserülik azt.

A francia gazdaság eddig szinte egyedül őrizte meg épségét, a Francia Bank pincéi tele vannak arannyal, munkanélküliség nincs a kistőkések, szovinisták országában. Ma minden állam gazdasága Páris felé tekint, vár kölcsönt, támogatást, szinte egy csapásra úr lett a francia Európában, úgy hogy egy szakértő szavai szerint Franciaország most nyerte meg véglegesen a háborút.

Hogy mik az ő győzelmének okai? Gazdagsága, céltudatossága mellett az a francia hazaszeretet és bizalom, amellyel minden kispolgár viseltetett a frank iránt, a pénzügyi körök együttműködése a külpolitika vezetőivel, a józan takarékosság és nem utolsósor-

Fényszórók az amerikai hadseregben. Óriási fényerejű fényszórók kutatnak a hadgyakorlaton repülők után

ban az a tizenhárom milliárd aranymárka, amit Németország tíz esztendő alatt a franciáknak kifizetett.

No, de lesz ennek még bőjtje is. Mert elvégre meg kell buknia az olyan kereskedőnek, akinek minden vevője tönkrement. Kinek adjon el, kinek hitelezzen, ha mindenki „rossz" a hitel szempontjából? Imádja az aranyborjút a fényéért, a dicsőségéért, a hatalmáért? Ebből megélni nem fog. Adósai nem fizetnek, ám lássa, hogyan boldogul a győzelmével?

A nagy krízis most már olyan arányokat öltött, hogy hinnünk kell a fordulatban. A „győzelem" ad absurdum fokozódott. Maholnap már nem lesz kit legyőzni s akkor be kell látnia a gloire nemzetének, hogy ez így valahogy nincsen jól, a hiba már a békeszerződések megkötésekor belecsúszott a számításba s ez a hiba meg fogja ölni a győztest is. A nagy gépezet felmondja a szolgálatot, szét kell szedni az alkatrészeket és újra üzembe helyezni, de már javított állapotban.

Addig pedig mi sem törődhetünk másokkal. Begubózunk, önellátásra rendezkedünk be, fűtünk azzal, amink van, eszünk, amink van, élhen csak nem halunk hét-nyolcmillió mázsa búzafelesleg és egyéb élelmiszerek feleslegének tömege mellett.

Vagy megjön az eszük az utolsó pillanatban s akkor fordítanak a köpenyegen, vagy se, akkor pedig a saját torkukra tették a kést.

vitéz F. J.

A Főméltóságú Asszony felhívása

A Főméltóságú Asszony nemes szíve sugallatát követve, már hetedik esztendeje folytatja jótékonycélú akcióját. Rengeteg könnyet törölt le, rengeteg szenvedőn, szegényen segített eddig is, most azonban még nagyobb mértékben ki akarja terjeszteni akcióját, hiszen a nyomor, a munkanélküliség az idén még nagyobb, mint eddig volt. A Főméltóságú Asszony felhívása a következő:

Felhívás
a magyar társadalomhoz!

Hét éven keresztül „Karácsonyi örömöt a szegényeknek" felszólítással fordultam az ország tehetősebbjeinek jószívéhez, hogy adományaikkal tegyék lehetővé az inséget szenvedők karácsonyünnepi felsegélyezését.

Az elmúlt év őszén, a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel, már az egész magyar társadalmat felkértem, hogy a nyomorban sínylődő honfitársaink megsegítésére rendezett gyüjtésemhez hathatósabb támogatással járuljon hozzá. Kérésem a társadalom minden rétegében megértésre talált és ez tette lehetővé, hogy az elmult télen közel 80.000 családnak lehetett élelmiszer-, tüzelőanyag-, ruha-, vagy pénzsegélyt nyujtani.

Sajnos azonban, a gazdasági viszonyok még sokkal súlyosabbak lettek. Ma nemcsak a szellemi munkával foglalkozók jelentékeny része és a munkások ezrei néznek munkanélküliségükben reménytelenül a közelgő tél szenvedései elé, hanem az idei rossz termés következtében a földművelő nép nagy része is megsegítésre szorul. Megváltozott címmel is indítom meg az idei segélyakciómat, mert hiszen a nyomor oly arányokat öltött és a segélyre szorultak száma annyira megnövekedett, hogy most már nem pillanatnyi segélynyujtásról, karácsonyünnepi örömszerzésről van szó, hanem a szegényeknek egész éven keresztül való hathatós támogatásáról és segélyezéséről kell gondoskodni.

Teljesen tudatában vagyok annak, hogy nagyon sokan, akiknek eddig módjukban állott az adakozás és segítégnyujtás nemes cselekedetét gyakorolni, most sokkal nehezebb viszonyok között élnek. Mégis szent kötelességemnek tartom a szegények nyomorának enyhítésére minden lehetőt elkövetni és ezért azzal a bensőséges kéréssel fordulok az egész magyar társadalomhoz, hogy a nyomor enyhítésére irányuló törekvésemben megértő szívvel és nemes lélekkel támogassanak.

Felkérem tehát mindazokat, akiknek bármely csekély fölöslegük van, járuljanak hozzá gyüjtésemhez akár pénzben, akár élelem, tüzelőanyag, vagy ruhaadományaikkal, mert a legkisebb adomány is gyógyirként fog hatni a nyomorgó és szükségét szenvedők fájdalmára.

Miután gyüjtésemnek egyetlen fillér adminisztrációs költsége nincs és a befolyt adományok a maguk teljes egészében, szorgos kivizsgálás után, személyes ellenőrzésem mellett jutnak a szegényekhez, minden adakozó meglehet győződve arról, hogy adománya oda fog jutni, ahová az szánva volt.

A nemesszívű adakozókat felkérem, hogy pénzadományaikat vagy postautalványon címemre vagy a nevemet viselő 19. számú postatakarékpénztári csekkszámlára, a természetbeni adományokat, vagy az arról szóló értesítéseket pedig, amíg a kerületi gyüjtőhelyek felállítást nyernek, közvetlenül a királyi várpalotába (szárnysegédi hivatal) szíveskedjenek elküldeni.

Budapest, 1931 szeptember 20.

Horthy Miklósné sk.

A felhívásra rögtön nagyobbösszegű adományok érkeztek be, így Dreher Jenő földbirtokos harmincezer pengős, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök háromezer pengős adománya. Ernszt Sándor miniszter háromhavi fizetését ajánlotta fel a jótékony célra.

Örkény

Szeptember 26-án és 27-én folyik le Örkényben a Vitézi Rend gazdaképző iskolájának ezévi záróvizsgája. A kezdet nehézségeivel küzdő iskola néhány év alatt kiépült, megerősödött és minden évben újabb rajokat bocsát ki a magyar vidékekre, hogy a buzgó növendékek az életben mutassák be, mint láttak, tanultak.

A mai nehéz gazdasági helyzetben kétszeresen szükség van arra, hogy a gazda számotvessen a termelés lehetőségével, a kereslet és kínálat viszonyával, hogy papirost és ceruzát elővéve, reális kalkuláció alapján határozza el magát arra, mit és hogyan fog termelni, hogy minél nagyobb hasznot hozzon kis gazdasága. Nem szabad többé ragaszkodni a régi módokhoz és szokásokhoz a termelésnél, hanem észszerűen kísérletezni, illetve a kísérletek eredményét felhasználva olyat és úgy termelni, ami eladható, még pedig jó áron. *Sokat és jót termelni*, az legyen a jelszó s akkor a nemzet gazdasága is jobban fog állni. Állattenyésztése, ipari növények, melléktermékek felhasználásával kell a búzaár csökkenésénél előállott hiányt pótolni.

Az örkényi iskola mindenesetre jó útmutatással szolgál az ifjú gazdálkodóknak. Már eddig is sok szép eredményt ért el úgy tanításának gyakorlati szellemével, mint azzal az erkölcsi érzéssel, amelyet a növendékekben kifejleszteni és ápolni el nem mulasztott. Kívánjuk, hogy azok, akik a tantermeket elhagyva, kimennek a magyar földekre, sikerrel gyümölcsöztessék azt, amit ebben a kitűnő iskolában kitűnő tanárok tudással, szeretettel beléjük plántáltak.

VITÉZI ÉLET

FELHÍVÁS!

A „Tízéves Vitézi Rend" szerkesztőbizottsága felkéri mindazokat, akik a megrendelt könyv árát még be nem küldték, hogy tartozásukat a küldött csekklap útján egyenlítsék ki, tekintettel arra, hogy a nyomdaszámla kiegyenlítése a szerkesztőbizottságot terheli és halasztást természetszerűleg nem tűr. A bizottság kéri a megrendelőket arra, hogy a levelezőlapon kért, példányonként az előjegyzési árhoz számított egy pengőket is szíveskedjenek egyúttal postára adni.

Azok, akik az összes vitézek névsorát tartalmazó és a Vitézi Rend történetét, szervezetét ismertető díszes művet meg óhajtják még rendelni 14, illetve 12 pengős áron, forduljanak a mű szerkesztőbizottságához, Budapest, I, királyi vár, I. alagsor 8. Telefon: 60-3-38. Csekkszámla 15.937.

A IX. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy október 3-án, szombaton este 8 órai kezdettel vitéz Miskolczy Károly vendéglőjében (VIII, Rökk Szilárd-utca 10) bajtársi összejövetelt tart, melyre a hozzátartozókat is szívesen látja. *Székkapitány*

Vitézi értekezlet Kispesten

A járási vitézi hadnagy október hó 3-án este 8 órakor az Ipartestület székházában vitézi értekezletet tart. Megjelenés kötelező. *Székkapitány*

Budapest XII. ker. tiszti vitézeihez!

A XII. kerület vitézi hadnagya bemutatkozás céljából október hó 2-án este fél 8 órakor Krisztina-körút 61. szám alatt (Hajas-féle vendéglő különtermében) a kerület tiszti vitézeivel összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány*

Budapest XII. kerület legénységi vitézeihez!

A XII. kerület vitézi hadnagya szeptember hó 26-án, szombaton este fél 8 órakor Krisztina-körút 61. szám alatt (Hajas-féle vendéglő különtermében) hivatalos összejövetelt tart. Megjelenés kötelező.

Székkapitány

Pestvármegye Délirészeinek vitézeihez!

Értesítem vitézeimet, hogy Jakabszállás község határában egy 16 kat. holdas és 389 négyszögöles, részben vagyonváltságos, részben pedig megváltandó vitézi telek még a most kezdődő gazdasági évben átvehető, mely esetben a már elvégzett szántás, vetés és vetőmag költségei megegyezés szerint megtérítendők volnának. A föld részben gyengébb, részben pedig közepes minőségű homokföld. Az egész telek után 52 éven át fizetendő évi annuitás (törlesztés és kamat) évi 200—210 pengőt tesz ki, mely véglegesen még nincsen meghatározva, esetleg kevesebb is lehet. A telek évi adója pedig 30—40 pengőt tesz ki. A telek átvétele esetén az átvevő vitézt fogja terhelni a kat. holdankénti 11 pengő 40 fillért kitevő felmérési és parcellázási költség. A kérdéses vitézi telek az Országos Földbirtokrendező Bíróság által Szabó Fanny ingatlanaiból ítéltetett meg és Jakabszállás község határában a „baromjárás dűlő"-ben fekszik. A telek átvételére jelentkező vitézek kérvényükben tüntessék fel, hogy milyen anyagi erővel, jószágállománnyal és gazdasági felszereléssel rendelkeznek. A kérvények Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye déli részeinek Vitézi Székéhez (Kecskemét, városháza) terjesztendők be. (515—1931. Msz. szám.)

Székkapitány

Győr, Moson és Pozsony vármegyék vitézeihez!

Lapunk multheti számában közölt kincstári lovak elárverezése szeptember hó 29-én, délelőtt, a győrszabadhegyi tüzérlaktanyában lesz. Hatvan darab ló kerül árverésre. Az árverés előtt a vitézek a megállapított becsáron, készpénzfizetés mellett, kiválaszthatják és átvehetik a lovakat szeptember 24-től kezdve.

Csak azok a lovak kerülnek árverésre, melyek a vitézek igényeinek kielégítése után fennmaradnak. Az árverésen is részt vehetnek a vitézek, de ott nem becsáron kapják meg a lovakat, hanem ha legtöbbet ígérnek értük. *Székkapitány*

A szegedi vitézek bajtársi összejövetele

A szegedi és környékbeli vitézek szeptember 5-én bajtársi vitézi összejövetelt tartottak a Tisza-szálló kistermében. Az összejövetelt vitéz Baló Zoltán ezredes, székkapitány nyitotta meg a kormányzó úr Őfőméltóságára mondott felköszöntőjével. Ezután a tízéves jubileum alkalmával kitüntetett vitézeknek adta át a vármegyei székkapitány a kitüntetéseket. Kitüntetést kaptak: kormányzói dicsérő elismerést vitéz Esztregálos Ferenc tanító, járási vitézi hadnagy. Magyar bronz érdemérmet vitéz Csetneki Lajos bőrkereskedő, kerületi vitézi őrmester. A Vitézi Szék okirati dícséretében részesültek: vitéz Gábos Árpád dr tb. aljegyző, vitéz Gárgyán Imre dr borkereskedő, vitéz Endrey Antal dr ügyvéd, felsőházi tag, vitéz Négyesi Imre mérnök és vitéz Bokor Zoltán földbirtokos, járási vitézi hadnagyok, vitéz Csányi János, vitéz Vass János, vitéz Hegyesi Ferenc, vitéz Berezvai József, vitéz Pető Sándor, vitéz Csicsai János és vitéz Szabó Imre kerületi vitézi őrmesterek. Az érmek és okiratok átadása után vitéz Baló székkapitány a 7. sz. vitézi törzsszékhez áthelyezett vitéz Szendrey László széktartót búcsúztatta, kit a vitézek lelkesen ünnepeltek. Beszédében kiemelte a távozó vitéz Szendrey érdemeit, ki tíz éven át intézte eredményesen a megyei vitézek ügyeit. A székkapitány beszédére vitéz Szendrey meghatott hangon válaszolt. Beszédet mondottak még vitéz Gárgyán Imre dr járási vitézi hadnagy és vitéz Pál Károly államrendőrségi detektív. Az összejövetelen a 9. honvédgyalogezred zenekara játszott.

A mai nehéz, komoly időben se legyen fásult, hanem bízzék a jövőben. Higyjen és reméljen! Nem csüggedni, hanem állhatatosnak, kitartónak kell lenni. A jövőben való bizakodást most könnyű megszerezni, mert csak venni kell egy osztálysorsjegyet és azonnal megszerezte a jóleső érzést: a reményt. Oly sokan nyertek tekintélyes összeget a mult osztálysorsjátékon, hátha most önnek is sikerül. Rejtély az emberek sorsa! A szerencse forgandó! Tehát próba, szerencse!

Mellékelt csekklapok

Mai számunk mellé csekklapot mellékelünk. Minthogy október 1-én számos előfizetőnk előfizetése jár le, kérjük, hogy a csekklapok felhasználásával fizessék be az esedékes díjakat. Akiknek előfizetése rendezve van, azok esetleges későbbi felhasználás céljából eltehetik a csekklapokat.

A VII. kerület legénységi vitézeihez!

A VII. kerületi hadnagy a kerületi legénységi vitézekkel október hó 1-én (csütörtökön) este 8 órakor vitéz Vesztergál György vendéglőjében (VII, Hársfa-utca 51) bajtársi összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány

Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város vitézeihez!

Nyilvános köszönet. Vitéz Nagy Pálné úrnő őnagyméltóságának f. év tavaszán kibocsátott felszólítására eddig a következő vitézi hölgyek adakoztak, illetve eszközöltek gyüjtést a vármegyei vitézi zászló céljaira:

vitéz Szegedy Gyuláné 118 P, vitéz Boldogh Istvánné, özv. vitéz Geréby Pálné és vitéz Péli Józsefné 50—50 P, vitéz Kiss Istvánné és vitéz Porubszky Andrásné 30—30 P, vitéz Báthory Istvánné, vitéz Boczkó Béláné és dr vitéz Hadházy Ferencné 25—25 P, dr vitéz Balogh Jánosné, vitéz Ghyczy Ferencné, dr vitéz Kovách Elemérné, vitéz Lépes Győzőné, vitéz Lázár Károlyné, vitéz Liptai Józsefné és vitéz Sipos Károlyné 20—20 P, vitéz Nagy Istvánné 19 P, vitéz Boskó Mihályné, vitéz Ónódi Jánosné, vitéz Szabó Gyuláné és vitéz Szabó Mihályné 15—15 P, vitéz Kabai Károlyné 13 P 90 fill., vitéz Kósa Vincéné 12 P, vitéz Nagy Imréné 10 P 50 fill., vitéz Buzáky Lajosné, vitéz Csánky Adorjánné, vitéz Császi Elekné, vitéz Fehérvári Béláné, vitéz Gaál Károlyné, vitéz Kozma Sándorné, vitéz Somogyi Rezsőné, vitéz Sipos Elekné, vitéz Ö. Szabó Gáborné és vitéz Vadkerti Péterné 10—10 P, vitéz Simon Antalné 8 P 20 fill., vitéz Dári Istvánné 8 P 20 fill., vitéz Sepsi Józsefné 7 P, vitéz Molnár Lajosné 6 P 40 fill., vitéz Forgács Gáborné és vitéz Tóth Károlyné 6—6 P, vitéz Gulyás Istvánné 5 P 40 fill., vitéz Tátrai Sándorné 5 P 30 fill., vitéz Baczó Ferencné, vitéz Busi Gáborné, vitéz Borbély Mihályné, vitéz Füredi Ferencné, vitéz Fehérvári Józsefné, vitéz Gyurkó Istvánné, vitéz Gebei Balázsné, vitéz Hegyi Andrásné, vitéz Horváth Józsefné, vitéz Katona Józsefné, vitéz Kiss Lajosné, vitéz Kiss Sándorné, vitéz Kovács Andrásné, vitéz Kovács Istvánné, vitéz Kovács Józsefné, vitéz Mezei Ferencné, vitéz Magyari Györgyné, vitéz Sóvágó Antalné, vitéz Széplaki Jánosné, vitéz Szuhay Miklósné, vitéz Szilágyi Elemérné, vitéz Szilágyi Gáborné, vitéz Végh Gyuláné és vitéz Vad Imréné 5—5 P és vitéz Faragó Andrásné 4 P.

Midőn a fentemlített hölgyeknek szíves áldozatkészségükért és fáradozásukért őnagyméltósága nevében is hálás köszönetet mondunk, ezúton is kérjük azokat a vitézi asszonyokat, akik ezen akcióban közreműködésüket kilátásba helyezték, hogy gyüjtőívüket a Vitézi Székhez beküldeni s a gyüjtött összeget pedig a Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet **7994. számú csekkszámlájára befizetni szíveskedjenek.

Vitézi Társaskör Vezetősége

Bizottsági ülés. A Gazdasági Bizottság mezőgazdasági albizottsága f. hó 28-án délután 6 órai kezdettel a Vitézi Társaskör helységében ülést tart. Kérem a bizottság tagjainak és a gazdálkodó vitézeknek pontos megjelenését.

Bajtársi összejövetel. A debreceni vitézek október hó 1-én este fél 9 órai kezdettel az Angol Királynő zöldtermében bajtársi összejövetelt tartanak. Kérem a vitézeknek minél nagyobb számban való megjelenését.

Székkapitány

Frontharcos-hírek

Frontharcos vezetők a belügyminiszternél. Vitéz Keresztes-Fischer belügyminiszter az elmúlt napokban magához kérette a Frontharcos Szövetség vezérlőbizottságának pár tagját. A meghívás alapján a szövetség részéről megjelentek: vitéz Rátvay Imre ny. tábornok, Zombory Géza ny. tábornok, Engelbach Alajos ny. ezredes, Scheftsik György dr vezérlőbizottsági tag és Kertész Elemér ügyvezető alelnök. A belügyminiszter mintegy másfélórás megbeszélést folytatott a frontharcos kiküldöttekkel részben szervezeti, részben a Frontharcos Szövetség esztendők óta vajudó különálló alapszabálya ügyében. A tárgyalás kapcsán a belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a Frontharcos Szövetség szociális és nemzeti vonatkozású célkitűzéseit teljes egészében magáévá teszi és ebben a munkájában a szövetséget támogatni óhajtja. A megkezdett tárgyalások folytatását a belügyminiszter arra az időre halasztotta el, amikor a frontharcosok vezérlőbizottsági elnöke, Takács-Tolvay József gróf ny. altábornagy szófiai frontharcos-kiküldetéséből hazaérkezik.

III. kerületi frontharcosok szövetségi gyűlése szombaton este zajlott le, amelyen részletes megbeszélésre kerültek a Frontharcos Szövetség belső fegyelmének és szervezeteinek további kiépítésére vonatkozó határozatok. A gyűlés felszólalói voltak: a központ nevében Faragó László, a „Magyar Front" szerkesztője, vitéz Komárnoky Gyula, a III. kerületi csoportvezető tisztje.

Kispesti frontharcosok zászlószentelése. Vasárnap délelőtt impozáns keretek között szövetségi zászlót szenteltek a kispesti frontharcosok. A központ képviseletében dobokai Dobokay Béla ny. tábornok, Czeitler Károly ny. alezredes jelentek meg. A zászlóanyai tisztséget Molnár József dr polgármester neje, Folberth Ottóné, marosjáray Rozsnyay Béláné és özv. Varjú Kálmánné töltötték be. Kispest polgármestere, Molnár József dr lelkes beszéd kíséretében méltatta a magyar frontharcosok érdemeit és további összetartásra és fegyelemre hívta fel őket. A zászlószentelési ünnepséget mintegy 500 jelvényes frontharcos impozáns, fegyelmezett díszmenete fejezte be.

A IX. kerületi frontharcosok tagértekezlete a IX. kerületi előljáróság dísztermében vasárnap zajlott le, amelyen Engelbach Alajos ny. ezredes, IX. kerületi elnök elnökölt. A központ nevében Kertész Elemér ügyvezető alelnök ismertette a szövetség újabb szervezkedési irányát és a zártabb csoportok felállításának szükségességét. Az értekezlet igen lelkes hangulatban, a „Himnusz" eléneklésével fejeződött be.

Az Országos Frontharcos Szövetség politikamentes szervezkedése az egész országban teljes erővel folyik. A szövetség belső fegyelmének megóvása végett zárt bajtársi csoportokat állítanak fel, amelyek kinevezett parancsnokaikkal az élükön, fegyelmezett gerincét fogják képezni a továbbhömpölygő, közel kétesztendős társadalmi frontharcos mozgalomnak. A közeljövőben állítják fel a szövetség keretén belül a frontharcos fegyelmibizottságokat (törvényszékeket), amely szintén a katonás emlékeken nyugvó szervezési elgondolásokat van hivatva alátámasztani.

Magyar frontharcosok Bulgáriában

Szófiából jelentik, hogy Lomból jövet, hétfőn délelőtt érkezett Szófiába a magyar frontharcosok küldöttsége. A küldöttség tagjait, Takács-Tolvay József gróf tábornokot, vitéz Bánsághy Györgyöt és Martsekényi Imrét a pályaudvaron Lazarov tábornok, a frontharcos tisztek szövetségének elnöke, több bolgár frontharcos tábornok és magasrangú tiszt, továbbá Köhler őrnagy, magyar katonai attasé és Fehér Géza tanár, a magyar kolónia elnöke üdvözölte. A delegáció néhány napig Bulgáriában marad és résztvesz a bolgár frontharcos altisztek kongresszusán.

Angol diákok a gödöllői mintajárásban

Az a negyven angol diák, amely Magyarországon nyaralt, vitéz Endre László gödöllői főszolgabíró vendégszerető meghívására két napot töltött Gödöllőn és Mogyaródon. Megtekintették a mintajárást s kitűnően mulattak a szüreti mulatságon, ahol a főszolgabíró megtanította az angol lányokat a csárdásra. Young londoni teológus ügyes felköszöntőjére vitéz Endre László válaszolt a vendéglátó házigazda közvetlenségével. Az angol diákok elhelyezését Gáspár László, a MIDI agilis igazgatója, Hafek Sári, Rebár Márta és ifj. Szkalla László, a MEFHOSz alelnöke segítették elő.

Ülőhelyet tartanak fenn a villamosokon a hadirokkantak részére

A hadirokkantak egyesületének vezetősége eljárt a főváros közlekedési ügyosztályán, ahol Bódy László tanácsnok előtt kifejtette azt a helyzetet, hogy féllábú, magukkal tehetetlen hadirokkantak állva kénytelenek utazni a túlzsúfolt pesti villamosokon, mert a közönség udvariatlan magatartása folytán nem juthatnak ülőhelyhez. Bódy tanácsnok már intézkedett is aziránt, hogy a villamoskocsikon ülőhelyeket biztosítsanak a hadirokkantaknak.

A 34-es bakák emlékműve

A 34-es Vilmos-bakák az ezred kétszázéves fennállásának évfordulója alkalmából a kassa—miskolci út mentén, Szikszótól öt kilométernyire, emlékművet állítottak, amely Ligeti Miklós szobrászművész kiváló alkotása. Az emlékoszlopot okt. 11-én, vasárnap délelőtt leplezik le országos ünnepség keretében. Az ünnepélyen megjelenik a Kormányzó, vitéz József kir. herceg, Esterházy Pál herceg, vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter és több katonai előkelőség. A leleplezési ünnepélyre vonatkozólag felvilágosítást ad Michler Sándor, a 34-es bajtársi egyesület titkára, Budapest, IX, Kén-utca 3. Telefon: József 39-6-83.

HIREK

HETI NAPTÁR

Szept.-Okt.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
28 Hétfő	Vencel vt.	Vencel	A hét elején a nap 5 óra 53 perckor kel és 17 óra 48 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 2 perckor kel és 17 óra 35 perckor nyugszik.
29 Kedd	Mihály főan.	Mihály	
30 Szerda	Jeromos ea.	Jeromos	
1 Csütörtök	Remig pk.	Malvin	
2 Péntek	Őrző angy. †	Petra	
3 Szombat	Lis. sz. Teréz	Helga	
4 Vasárnap	DI9 Ass. For.	DI8 Ferenc	

NEVEZETES DÁTUMOK

Szeptember 28. 1616. Pázmány esztergomi érsek. A tudós jezsuitát II. Mátyás Forgách Ferenc utódául, esztergomi érsekké nevezte ki.

Szeptember 29. 1848. Sukorói csata. Móga visszaveri Jellasich heves támadását.

Október 3. 1242. IV. Béla hazatér. Ötnegyedévi bujdosás után, Horvátországon keresztül hazatért a magyarok királya, hogy a tatárveréstől elpusztított országát újjáépítse.

A statárium kiterjesztése

A kormány rendeletet adott ki, amelyben a rögtönbíráskodást kiterjeszti az eddig is statárium alá elő lázadás, gyújtogatás, robbantószer használatával elkövetett gyilkosságon felül a csoportosulás útján, vagy felfegyverkezve csoportosulás esetén kívül elkövetett bűntettekre, a magánosok elleni erőszaknak bűntettére, a lőfegyver használatával elkövetett gyilkosságra és szándékos emberölésre, a közegészség ellen halál okozásával elkövetett bűntettre, a vaspályákon vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntettére, végül az állami és társadalmi rend ellen irányuló bűncselekményekre. A statárium a tetteseken kívül a részesekre is kiterjed.

Hegedűs Gyula halála

Hétfőn reggel meghalt Hegedűs Gyula, a kiváló színész, Budapesten, hatvanegyéves korában. A hirtelen halál oka orbánc volt, amely oly magas lázzal járt, hogy Hegedűs Gyula szíve felmondta a szolgálatot. Vele a régi nagy színészgárda egyik jellegzetesen magyar és úri kiválósága hanyatlott sírba. Temetése nagy részvét mellett folyt le Máriabesnyőn, az általa építtetett sírboltba.

Japán—kínai háború Mandzsúriában

A koreai japán hadsereg megtámadta Mandzsúria, kínai tartományt. A japán csapatok megszállták a tartomány fővárosát, Mukdent. Mukden az orosz—japán háború idején szerepelt, amikor a japánok Mukdennél legyőzték a hatalmas orosz haderőt. A japáni csapatok egyúttal fontos stratégiai pontot is elfoglaltak, a kínai csapatok heves ellenállása ellenére. Hír szerint a szovjetorosz csapatokat is mozgósították Mandzsúria határán.

Pestvidéki gazdák terményeinek értékesítése

A főváros környékén lakó kisgazdák részéről az utóbbi időben ismét igen sok panasz merült fel azirányt, hogy különféle mezőgazdasági és kerti terményeik értékesítésénél teljesen ki vannak szolgáltatva a közvetítőkereskedőknek, akik a termények árát annyira lenyomják, hogy ilyenformán a gazdák a termelésre a legtöbb esetben ráfizetnek. Ha pedig ők maguk viszik be terményeiket Budapestre, az ottani piacokon a hivatalos közegek részéről alig elviselhető zaklatásnak vannak kitéve. E panaszok orvoslása céljából a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara többirányú nagygyűlést tartott és több memorandummal fordult a főváros vezetőségéhez, kérve a termelő gazdák érdekeinek megvédését.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

Szeptember 27-től október 3-ig

Vasárnap. 10: Római katolikus egyházi zene és szentbeszéd. — 11.15: Evangélikus istentisztelet, utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 2: Grammofónhangverseny. — 3: Rádióélet gyermekjátszóórája. — 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 4.15: Mándits-szalonzenekar hangversenye. — 4.45: Szikla duplaférfikvartett hangversenye. — 6.20: „Az ötszázéves magyar dal", közreműködik Szilágyi Imre zenekara. — 7.40: Vígjátékelőadás a Stúdióból: „Mókusok" utána Fejes szalonzenekar hangversenye. — 10.30: Cigányzene.

Hétfő. 4: „Asszonyok tanácsadója", Arányi Mária előadása. — 5: „A sárospataki református főiskola 400 éves jubileuma", Koncz Endre dr felolvasása. — 5.30: Berend-szalonzenekar hangversenye. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7: Grammofónhangverseny. — 8.15: „A világpolitika", előadássorozat II. része, Ottlik György felolvasása. — 8.40: Zenekari hangverseny, utána cigányzene.

Kedd. 4: Vadnay Dezső mesél a gyermekeknek. — 5: „Nyár után", Siklóssy Pál előadása. — 5.30: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel. — 6.15: Francia nyelvoktatás. — 6.45: Cigányzene. — 7.30: Az Operaház „Fallstaff" előadása, utána az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.15: „Lévay József és Gyulay Pál", Jónás Károly előadása. — 5: „A saját otthon", Kármány Andorné előadása. — 5.30: hangverseny, közreműködik Gervay Erzsi (ének) és Zipernovszky Fülöpke (hegedű). — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Tóth Imre emlékirataiból: „Szigligeti Ede", Koncz Sándor dr felolvasása. — 7.30: Magyar nóták. — 8.30: A berlini rádióadóállomás műsorának közvetítése, utána Anny Sobota hangversenye, majd grammofónhangverseny.

Csütörtök. 4.10: „Napi jeremiádák", Buda László előadása. — 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. — 5.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 6.45: Angol nyelvoktatás. — 7.15: Cigányzene. — 8.30: Színműelőadás a Stúdióból, utána zenekari hangverseny.

Péntek. 4: Mesék és versek. — 5: Moly Tamás novellái. — 5.30: Operettrészletek. — 6.30: Gyorsíró-tanfolyam. — 7: „F. K. Ginzkey, ein deutscher Dichter", Ernst Häckel előadása. — 7.30: Weishauss Imre zongorahangversenye. — 8.15: Cigányzene. — 9.30: Kamarazene-est. — 10.45: Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye.

Szombat. 4: „A porcellánművészet", Hamvas Magda előadása. — 5: Szociális Misszió-Társulat előadása. — 5.30: Cigányzene. — 6.30: Mit üzen a rádió? — 7: „A budapesti szabadstílusú birkózó Európabajnokságok", Szieberth Imre előadása. — 7.15: Kalmár Pál hangversenye. — 8.15: „A művészet válsága", Márkus László előadása. — 8.45: bécsi keringők, utána cigányzene.

A biatorbágyi katasztrófa áldozatainak beszentelése

Uradalmak, háztulajdonosok, magánfelek részére mérsékelt díj mellett készít építési terveket, számításokat, ellenőrzést vagy házgondnokságot is vállal aranyjutalomdíj birtokosa, hat vitézségi éremmel kitüntetett okl. építőmester. Vitéz Kókai István, Rákospalota.

Kosárfűz termelése

A búzatermelés válsága idején fokozott jelentőséget kell tulajdonítani minden olyan mezőgazdasági ágnak. amely exportképesnek és rentábilisnak mutatkozik. Erre a fontos szempontra számtalanszor felhívtuk olvasóink figyelmét. Ha az ország olyan vidékein és talajain, amelyek a speciális termelési ágakra alkalmasak, gazdáink búza helyett más elhelyezhető terményeket művelnének, akkor ők is, az ország is hasznát látná ennek. Terményüket jó áron értékesíthetnék, a búzát pedig, melyre szükség van, olcsón beszerezhetnék. Ezért ajánljuk alábbi cikkünket különösen olvasóink figyelmébe.

A magyar gazdatársadalom nagy bajait, elesettségét, a folyton növekvő termelési válságot figyelve, az a meggyőződés érlelődött meg bennem, hogy el kell mondanom ebben az ország gazdasági boldogulását mindig felkaroló lapban azt, amit tudok. Fel akarom hívni gazdatársaim figyelmét egy Magyarországon eddig elhanyagolt termelési ágra, amely ugyan széltében-hosszában való termelésre nem alkalmas, de a hozzá való földön, szakszerűen folytatva, többet hoz minden más terménynél. Ez a nemesfűznek a termelése.

Helyesen választott fűzfaj, annak megfelelő struktúrájú talajba telepítve, 20—25 évig tart és egyformán dús hozamot hoz, ha közben egyszer megtrágyázzák, de eltart 20—25 évig trágyázás nélkül is, csakhogy ebben az esetben a hajtások a második évtizedben kisebbek lesznek, miáltal a katasztrális holdankénti hozam évi 60—100 métermázsára csappan. Ajánlatos tehát a trágyázás. 1930 őszén kissé későn figyelmeztettem a magyar gazdatársadalmat a nemesfűzvessző termelésének nagy előnyeire, mert októberben már alig volt idő arra, hogy még idejében megtehessék a szükséges előkészületeket. Mégis jelentkeztek néhányan, akik a dolog tüzetes mérlegelése után rászánták magukat, hogy 1931 tavaszán kísérletképpen 10—10 katasztrális hold nemezfűzest telepítenek. Amint az idei elsőévi, még alig öthónapos és természetesen még lábonálló termés fényesen igazolja, a telepítés már az első évben, a rendes másodévi termést megközelítő hozammal kecsegtet, holott költség és hozamelőirányzataim felállításánál az első évben hozamot kimutatni nem szoktam. Általánosságban azonban ezek az adatok még nem jelentenek biztosítékot arra, hogy már nyugodtan nézhetünk a további évek termése elé, ha a nemesfűztermelés kátéjának öt elengedhetetlen tételét, amelyektől hajszálnyit eltérni nem szabad, figyelembe nem vettük. Ezek nélkül a fűztermelés csak meddő kísérlet és jobb, ha nem foglalkozunk vele, mert amilyen fényes eredményt tudunk elérni kellő eljárással, olyan nagy csalódás érhet, ha a feltételeket nem tartjuk be. Aki tehát nem működvelő módra, hanem eltökélt szándékkal olyan versenyképes anyagot akar termelni, amelylyel a piacon helyt állhat, az kövesse ezt az öt parancsot: 1. Szakértelem igénybevételével vizsgáltassa meg talaját, 2. válassza meg az annak megfelelő talajt és 3. olyan nemesfűzvessző-fajtát, amelynek tulajdonságai: kifogástalan minőség, hosszú, karcsú, síma növés, kemény, tömött, jól hasítható, bőtermő és nagykelendőségű, hántott állapotban szép fehér és a tömegtermelésre legalkalmasabb anyag, 4. amely a rovarok pusztításával szemben ellenálló és végül elengedhetetlen, 5. a telep szigorúan szakszerű vezetése.

Én a háborúig megszakítás nélkül, 31 éven át Frigyes főherceg baranyamegyei, béllyei uradalma 1700 katasztrális hold földjének bérlője voltam, ott nagyszabású nemesfűztenyésztést folytattam többféle összetételű talajban és több vesszőfajjal. E hosszú idő alatt sok kísérletezés után és nem csekély tandíj árán saját tapasztalataimból megismertem a nemesfűztermelés összes csínját-bínját és azokat a vesszőfajokat, amelyek kifogástalan minőségük, de főleg annál a legfontosabb tulajdonságuknál fogva, hogy a rovarpusztítás ellen immunisak, a tömegtermelésre legalkalmasabbak.

Ha be nem üt az áldatlan gazdasági romlás — ismerve a gazdák nagyrészének konzervatív álláspontját —, meg nem kíséreltem volna gazdáink figyelmét a nemesfűztermelésre felhívni, mert sok eredményt nem vártam volna tőle, habár számokkal megdönthetetlenül bizonyítani tudom, hogy egy jobb viszonyok között is megszívlelendő termési ágról van szó, mely széles rétegek anyagi helyzetét hivatott lényegesen javítani.

Hogy se szeri, se száma azoknak, akik már laikus módra megpróbálkoztak a telepítéssel, mutatja az a halom, hozzám beérkezett panaszos levél, amelynek nagyrésze ugyanazt panaszolja. Vagy a rovarok tették tönkre termésüket, vagy a 2—3 holdas földjükön termett szép vesszővel nem tudtak mit kezdeni, mert közelükben nincs, aki a zöld vesszőt megvegye és ha akad is rá vevő, olyan potom árat kínál, hogy nem érdemes vele vesződni. Ezeknek termése hántva, alig egy vagón, ami kevés ahhoz, hogy az ember külföldön (Németországban), ahol az ötvenvagónos tétel sem ritka, eredményesen felléphessen, tehát a belföldi fogyasztásra vannak utalva. Nagyobb telkű birtokosok, akik rovarokra panaszkodnak, azt a hibát követték el, hogy többfajta fűzet közel egymáshoz telepítettek, nem nézve azt, melyiket kedvelik a rovarok, melyiket nem, így aztán az történt, hogy a kölcsönös megtermékenyítés folytán válfajok képződtek, hisz tud-

vitéz Vida (Pentz) István

szíjgyártó-, nyerges- és bőröndös-mester

Budapest, Rákóczi-út 73 Debrecen-szállóval szemben

Vitézeknek kedvezmény

Készit kocsizó és lovagló szerszámokat. Bőröndök, retikülök, pénztárcák, iró-, iskola- és aktamappák stb. nagy választékban. Javitások, alakitások olcsón és pontosan készülnek

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

játékterve, a sorsjegyek ára, nyerési esélye változatlan!

84.000 sorsjegy — 42.000 nyeremény és 1 jutalom

Jutalom és főnyeremények készpénzben:

300.000 P, 200.000 P, 100.000 P stb.

A nyeremények összege közel **nyolc millió pengő** készpénz

Tekintettel az óriási keresletre, nagyon ajánlatos, hogy az eddigi résztvevők sorsjegyszámaikat továbbra is megtartsák, nehogy utólag megbánás, esetleg keserűség érje őket, új vevők pedig minél előbb rendeljenek és biztositsanak maguknak sorsjegyet, mert **sorsjegy nélkül nincs nyerési esélyük, sőt reményük se lehet!**

Az első osztály húzása október hó 16-án kezdődik.

A sorsjegyek hivatalos ára:

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3 pengő	**6** pengő	**12** pengő	**24** pengő

az összes főelárusitóknál.

valevő, hogy a fűz erre utalt növény, melynél a levegő és a rovarok közvetítik a virágport. Már most tegyük fel, ha egy rovarpusztítás ellen eddig immunis vesszőfaj egy olyannak közelébe kerül, mely nem az, kézenfekvő, hogy a megtermékenyítés következtében elveszti immunitását ez is, a másik pedig nem lett jobb, de ez csak ott fordulhat elő, ahol a telep létesítésénél gondatlanul járnak el; szabály tehát az, hogy rovarmentes, fajtiszta fonóvesszőt semmiféle más fűzfaj közelébe telepíteni nem szabad, ha azt akarjuk, hogy telepünk el ne fajuljon, mert ilyen esetben a rovarelleni immunitás megszűnik.

Németország, amely dacára annak, hogy többezer hektár saját fűztelepe van és kiváló kosárfonó iparánál fogva nagyrészt mégis a behozatalra van utalva, mindmáig a világ legtöbbet felvevő kosárfonóanyag piaca.

Mindamellett, hogy ott az elsőminőségű hántott vesszőt egy eddig még soha nem észlelt, olcsó áron (métermázsánként 40—42 márkával) jegyzik, mi azzal szemben még mindig erősen versenyképesek vagyunk, amennyiben a mi, legalább is olyan jó anyagunkat franko Németországba szállítva 36 márkáért adhatjuk. A két ár között 4—6 márka „Spannung" mutakozik, ami lehetővé teszi, hogy a német piacon felvegyük a versenyt, annál is inkább, mert a mi 36 márkás árunkba már be van kalkulálva a polgári hasznunk olyan alapon, hogy földünk egy-egy katasztrális holdjára 800—1000 pengő hozam esik.

Versenyképességünk magyarázata az, hogy a föld ott sokkal drágább és amellett silányabb is a miénknél, ami abból is kitűnik, hogy ők jó termésnek tekintik a hektáronként 140 métermázsa zöldvessző-hozamot. Ezzel szemben nálunk, ugyanabból a fajvesszőből, ugyanncsak 140 métermázsa terem, de egy katasztrális holdon, azaz 5750 négyszögméteren, egy hektáron tehát majdnem a kétszerese és ha hozzátesszük, hogy a munkálatok idején ott 3—3½ márka a napszám, nálunk pedig két pengő, szembeötlő a nagy előnyünk ezen a téren a német termelővel szemben.

Manapság minden jobb gazdának legalább húsz kat. holdnyi nemesfűztelepének kellene lennie, hogy annak hozamtöbbletével betömhesse azt a léket, melyet a romlás más száz, régi művelés alatt álló holdján ütött, de — és ezt nem eléggé hangsúlyozhatom — reális alapon és szigorúan szakszerű kezeléssel, mert csak úgy van benne köszönet, ha a szó szoros értelmében elsőminőségű, a versenyben az elsők sorában helyet biztosító anyagot produkálunk, mely esetben terményünk lukratív értékesítési lehetősége miatt senkinek ne fájjon a feje.

Az érdeklődők kívánságára készséggel bemutatom a vezetésem alatt végzett telepítéseket, amelyeket saját keresztezésű, a rovaroknak ellenálló fajtámmal végeztek.

Idei zöld, valamint hántott, első- és másodévi hajtások mintái lakásomon (Budapest, I, Kléh István-utca 6, III. 13) megtekinthetők.

Bernhausen-Raichle Nándor

CÍMERES NÉVJEGYEK:

domború vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab:

A) Domború betűkkel, egy vagy két soros, hozzávaló rézklisével együtt: 8.50 pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CÍMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméterig, téglányalakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő, tojásdad vagy körbélyegző 4.— pengő.

Szállítási díj 80 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Országos Iparosszövetség műipari-osztálya (Szent György Műhely), Budapest, IV, Apponyi-tér 1. (Királyi bérpalota)

A szatmári honvédek története

Az egykori szatmári 12. honvédgyalogezred bajtársi szövetsége közli az ezred volt tagjaival, hogy az ezred története elkészült, könyvalakban megjelent és most van szétküldés alatt. A könyv a tábori ezred története mellett a 12. népfelkelőezred és a menetezred történetét is magában foglalja és az ezred béketörténetével is foglalkozik. 340 oldal terjedelmű és 46 vázlata van, ára fűzve 10, félvászonba kötve 12, díszkötésben 14 pengő és részletfizetésre is kapható. A bajtársi szövetség kéri az egykori ezredtagokat, hogy — miután a könyv csak korlátolt számban készült — a saját könyvük biztosítására mielőbb küldjék be a már kézhez vett megrendelési lapokat és közöljék az ismeretlen tartozkodású ezredtársak címét. Aki nem kapott volna előfizetési felhívást, forduljon azért a könyv írójához, vitéz *Deseő* Lajos tábornokhoz, lakik: Budapest, II, Olasz-fasor 33.

VÁSÁR ÉS PIAC

Terménypiac. E héten egyenetlen volt a piac irányzata. Többszörös áringadozás után a kenyérmagvak ára változatlan maradt. Továbbra is szilárd azonban a tengeri és zab, mindkettő 110—125 fillérrel drágult. A többi cikk ára változatlan. A forgalom csendesebb volt mint a mult héten. Hivatalos árfolyamok: Búza, 77 kg-os, származás szerint 9.10—9.60, 78 kg-os, származás szerint 9.25—9.75, 79 kg-os, származás szerint 9.40—9.90, 80 kg-os, származás szerint 9.50—10.00, rozs 9.15—9.25, takarmányárpa 14.00—15.00, sörárpa 16.50—20.00, zab, minőség szerint 18.50—19.10, tengeri, egyéb 15.60—16.00, korpa 10.25—10.50, 8-as takarmányliszt 13.80—14.00 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat élénk. Felhajtás 2850, eladatlan 1262 darab. Árak: príma uradalmi nehéz sertés 126—128, közép 119—124, szedett, közép 116—121, angol 122—123, könnyű 105—115, kivételesen 118, silány 98—104, príma, öreg, nehéz 110—114, szedett, öreg IIa 94—108, angol sonkasüldő, príma 124—132, kivételesen 134, IIa 108—118, könnyű 90—100 fillér élősúlyban kilogrammonként.

vitéz Kovács Lajos
építési vállalkozó
Budapest, VII., Amerikai-út 3 Telefon: 97-1-91
épít, tervez, házgondnokságot vállal.

SZÉNÁSY BÉLA
PAPIRÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 9.

Szállit: Dombornyomású vitézi névjegyeket **2 sorral**

litografált kivitelben	**P 5.50**	**további sor P —.60**
nyomtatott „	**„ 4.—**	**„ „ „ —.25**
dombornyomású (préselt)	**„ 2.60**	
ehhez szükséges véset 2 sorral	**„ 3.60**	

Finom vászonlevélpapir vitézi címerpréseléssel

dobozonként 50/50 tartalommal	**P 6.80**
„ 25/25 „	**„ 4.40**

Elsőrendű töltőtollak, zsebirónok és irószerek nagy választékban.

BALCSIK J.
(vitéz FEJES LAJOS)
úriszabó
Budapest, VIII., József-utca 3.

vitéz Kerti és Farkas
hat. eng. villamossági és műszaki vállalat
Budapest, IX, Lónyay-u. 13/b.
Telefon: 86-0-17 **Telefon: 86-0-17**

Háztulajdonos vitézek figyelmébe!
Családi házak építését, mindenféle házak tatarozását kedvező fizetési feltételek mellett vállalom
Vitézeknek külön árengedmény
Házak kezelését és gondnokságát is vállalom kedvező feltételek mellett
vitéz KÖNYVES KÁLMÁN
Budapest, VIII, Baross-utca 73. sz.
20 éve fennálló építési vállalkozó cég
Telefon: J. 36-9-74 — Telefon: J. 36-9-74

A mezőgazdasági munkások megsegítése ügyében a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara érdekes javaslattal foglalkozik. A kamara területén lévő nagytömegű mezőgazdasági és földmunkások köréből már régebben megnyilvánult az az óhajtás, hogy részükre, főleg gyermekeik táplálására, fejős kecskék szereztessenek be. Évek óta egymásután jönnek a jelentkezések a kamarához ebben az irányban. A kecske nagyon igénytelen állat, úgy hogy még télen is eltartható falevéllel, dudvával stb., emellett napi két-három liter tejet is ad, ami egy munkás háztartásában már számottevő. Kamaránk az igényléseket összegyűjtve, a földművelésügyi miniszterhez fordult, hogy a tenyészállatbeszerzés mintájára, amelyet a földművelésügyi minisztérium a gazdaközönség részére egyéves kedvezményes hitel formájában nyujt, hasonló módon ez is keresztülvitessék. A kamara tárgyalásokat kezdett olyan egyénekkel is, akik a kecskebeszerzést meg tudnák csinálni.

Főszerkesztő: vitéz Domsa Sándor dr
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Farkass Jenő dr

MIKE iparművész tervez és készít magyaros bútorokat
Iroda: Budapest, Rottenbiller-u. 26
Telefon: 33-6-69 Telefon: 33-6-69
Műhely: Rákoscsaba-Ujtelep

Ottenreiter Károly
kesztyű-, bőrárú- és nadrágtartó-gyára
Budapest, IV, Petőfi Sándor-utca 3. szám (az udvarban)
Alapitva 1863. Kitüntetve az ezredéves kiállításon
A m. kir. Honvédelmi Miniszterium szállitója

vitéz Tófeji József
technológiát végzett szobafestő- és mázolómester
Budapest, II., Iskola-utca 6.
Telefon 52-2-22

Telefon: 16-2-31
vitéz LEHŐCZ FERENC
fa- és szénkereskedő, BUDAPEST V, Ügynök-utca 7
Házhoz szállít elsőrendü tüzifát, porosz szenet és kokszot, kicsinyben és nagyban

vitéz BIHARY I.
műbútorasztalos-mester
Minden e szakmába vágó munkát olcsón végez.
Budapest, IX., Remete-u. 9. Telefon: 35-6-42

vitéz Kiss Lajos
vászon- és textiláru-kereskedő,
fehérnemü-különlegességek készítője
Budapest, IX., Ferenc-körút 20. Tel.: 86-5-49

Mindennemü **fuvarozást vállal vidékre is**
vitéz BÁNFALVI JÁNOS fuvaros és bútorszállító
Budapest, I, Aranykakas-utca 15
Telefon: 57-2-65

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, IX, Üllői-út 1
ELFOGAD:
TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS ELLENI GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:
Székesfővárosi IX. Üllői-út 1 — Pestvidéki IX. Üllői-út 1 — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b — Debrecen, Ferenc József-út 26 — Győr, Deák Ferenc-u. 12 — Kaposvár, Fő-u. 31 — Kecskemét, Rákóczi-út 5 — Miskolc, Széchenyi-u. 37 — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3 — Pécs, Rákóczi-u. 11 — Szeged, Tisza Lajos-körút 38 — Szekszárd, Garay-tér 6 — Székesfehérvár, Szentkorona-u. 7. — Szolnok, Gróf Apponyi-utca 6 — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7
VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Megtakaritja a tüzelőanyag felét a szabadalmazott törvényesen védett **„Rekord" takarékossági kályhatoldó,** mely alkalmas bármely vaskályhára. Minden vaskályhát légfütéses kályhává alakit át. Átfűti egyenletesen a szobát és egy kályha fűt két szobát. Főzésre is alkalmas. Ellensége önmagának, ha nincs **„Rekord"** kályhatoldója. Ára egy-kettőre visszatérül. Ismertető ingyen.
Bese Ferenc, Vaskút (Bács-Bodrog megye)

vitéz Kocsárd Ferenc kályhásmester
Budapest, VII, Nefelejts-utca 50 — Telefon 43-8-53
Elvállalja a legjobb gyártmányú **cserépkályhák,** kandallók, takaréktűzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tűzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban

vitéz DARVAS LAJOS
okleveles mérnök
tervez és épit
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 20. Tel.: 86-2-96

KRAUSZ REZSŐ
aranyéremmel kitüntetett kályhásmester
Új cserépkályhák eladása. Átrakás, javitás, olcsón és jól bármilyen rendszerre
Budapest, II., Csalogány-u. 50. Telefon: 54-6-67

Suttrell Sándor
(cégtulajdonos vitéz Vigh Sándor
kefe-, fésü-. háztartási- és piperecikkek szaküzlete
Budapest, IV., Eskü-út 6. Telefon: 88-5-49
Vitézeknek 10% engedmény. — Alapitva 1858.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8·8 százalékos annuitás mellett; 1—5 éves kölcsönöket évi 9 százalékos kamat mellett legelőnyösebben folyósit
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest, I, Horthy Miklós-út 6, II. em. 4
Telefon: 58-5-12

Fonyód-Sándortelepen, Balatonparton
ház- és villatelkeket parcellázunk,
négyszögölenként 3 pengőtől 12 pengőig, ötévi lefizetésre. 58.000 négyszögöl ingyen közterület: széles utak, terek, parkok, sportpálya, három strand. — Prospektust küld: vitéz KÖBLÖS KÁROLY jogositott parcellázó irodája, Fonyód

15120 Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Metzl Béla